

І.П. МАЗУР

**ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ
(В ДОКУМЕНТАХ, СТАТТЯХ, СВІТЛИНАХ)**

**Кропивницький
ПОЛІУМ
2023**

УДК 616.31:378.096](477)
М45

Бібліотека громадської організації «Асоціація стоматологів України»

Рекомендовано вченою радою Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика
(протокол засідання №10 від 21 грудня 2022 року).

Рекомендовано координаційною радою громадської організації «Асоціація стоматологів України»
(протокол засідання № 1 від 1 липня 2021 року)

Рецензенти:

Деньга О.В., д-р мед. наук, професор, завідувач відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань, стоматології дитячого віку та ортодонтії ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;

Скрипник І.Л., канд. мед. наук, доцент кафедри ортодонтії та пропедевтики ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Мазур І.П.

М45 Визначні події стоматологічної спільноти України (в документах, статтях, світлинах) : монографія. — Кропивницький: Поліум, 2023. — 576 с.
ISBN 978-966-8559-98-3

Це науково-історичне видання ґрунтується на архівних матеріалах, історичних та нормативних документах, наукових статтях, публікаціях, світлинах. У хронологічній послідовності висвітлено основні етапи формування стоматологічної школи — з'їзди, конгреси, конференції тощо. Представлено статті про історичні події, фотокопії документів і резолюцій, що віддзеркалюють важливі рішення стоматологічної спільноти, у наукових програмах заходів задокументовано прізвища основних учасників та їх особистий внесок. Відображено роль громадського об'єднання фахівців у розвитку стоматології в Україні.

Для організаторів охорони здоров'я, істориків, викладачів закладів вищої медичної освіти, лікарів-стоматологів, студентів стоматологічних факультетів.

УДК 616.31:378.096](477)

ISBN 978-966-8559-98-3

© Асоціація стоматологів України, 2023

© І.П. Мазур, 2023

© ПП «Поліум», 2023

ПЕРЕДМОВА ДО НАУКОВО-ІСТОРИЧНОГО ВИДАННЯ

Хто не знає свого минулого,
той не вартий свого майбутнього.
Хто не шанує видатних людей свого народу,
той сам не годен пошани.

М. Рильський

Науково-історичне видання присвячене історії розвитку стоматології в Україні, в якому в хронологічній послідовності висвітлено основні події стоматологічної спільноти. Автором проведено копітку роботи з вивчення архівних матеріалів, публікацій у фахових виданнях різних періодів.

Першим кроком до становлення стоматології як невід'ємного складника клінічної медицини були радикальні зміни в системі стоматологічної освіти. У виданні наведено першоджерела документів, що дали змогу автору визначити етапи становлення вищої медичної стоматологічної освіти в Україні. Впровадження вищої освіти було визначальним у формуванні нової системи підготовки стоматологічних кадрів, створенні умов для підготовки науково-педагогічних кадрів і розвитку вітчизняної стоматологічної науки. З процесами реформування стоматологічної освіти і становлення стоматології як самостійної дисципліни наукової та клінічної медицини тісно пов'язані заснування Українського науково-дослідного інституту стоматології в Одесі й формування Української наукової стоматологічної школи, сторіччя якої стоматологічна спільнота святкувала в 2019 році.

Через події, що відбувалися в українському суспільстві на початку ХХ століття, висвітлено радикальні зміни в системі охорони здоров'я, запровадження соціальної медицини і стоматології зокрема. На підставі історичного методу дослідження, що передбачає вивчення етапів формування та розвитку певних подій у хронологічній послідовності, автором віддзеркалено період запровадження державної зуболікарської допомоги — нової організаційно-економічної моделі, базовими принципами якої були безоплатність, доступність, кваліфікованість, комплексність стоматологічної допомоги. Представлено першоджерела нормативно-правових документів, що регламентували надання стоматологічної допомоги, а також аналіз розбудови мережі лікувальних-профілактичних стоматологічних закладів.

Для дослідження залучено матеріали архівних документів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, публікації у фахових журналах та збірниках наукових праць пленумів, з'їздів і конференцій, що зберігаються у

фондах Національної наукової медичної бібліотеки. Використовуючи історико-критичний метод аналізу представлених фотокопій документів, автором подано інформацію про події минулих років, у хронологічній послідовності висвітлено визначні події — конференції, з'їзди стоматологів України, акцентовано увагу на основних рішеннях стоматологічної спільноти. Реконструкція історичних фактів є важливим складником вивчення життєвого та професійного устрою, досвіду, прагнень стоматологічної спільноти минулих років для усвідомлення як переваг, так і помилок прийнятих рішень, визначення точок перетину історичних подій.

Впевнена, що сторічний досвід стоматологічної спільноти в майбутньому ретельно вивчатиметься. Нові організаційні моделі стоматологічної допомоги будуть формуватися з урахуванням досвіду минулих років. Соціальні аспекти стоматології ХХ століття, її базові принципи стануть фундаментом медицини майбутнього.

У сьогодишніх документах, представлених Всесвітньою федерацією стоматологів на розгляд Всесвітньої організації охорони здоров'я, йдеться про універсальне охоплення стоматологічною допомогою всього населення, що забезпечить високий рівень стоматологічного здоров'я. Стоматологія минулого століття передбачала принцип масовості, а саме повне охоплення стоматологічною допомогою коштом держави, диспансеризацію, профілактичний напрям для запобігання розвитку стоматологічних захворювань.

У матеріалах стоматології часів незалежної України представлено великий обсяг наукових програм з'їздів, конгресів, їх резолюції; кожна програма заходу віддзеркалює значний вклад вчених, освітян і лікарів, які своїми науковими та практичними наробками розбудовували вітчизняну стоматологію. Для збереження інформації автором запропоновано метод її тиражування, адже без першоджерел у майбутньому неможливо відтворити історію сучасної науки.

Сторіччя Української наукової стоматологічної школи, впровадження державної стоматологічної допомоги, сторічні ювілеї вищих начальних стоматологічних закладів — усі ці події надихають сучасних науковців на проведення нових досліджень з історії стоматології, вивчення досвіду минулих років, визначення позитивних напрацювань. Науковцями, освітянами і лікарями закладено сторічний фундамент української стоматології.

Завідувач відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань, стоматології дитячого віку та ортодонтії ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор медичних наук,

професор Оксана Василівна Дєньга

ПРОФЕСІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ У РОЗВИТКУ ОСВІТИ, НАУКИ І ПРАКТИКИ

Професійні об'єднання відіграють важливу роль у суспільстві й впливають на розвиток медицини та стоматології зокрема. Об'єднання медичних представників у громадські організації за фахом забезпечує як захист професійних інтересів своїх членів, так й інтереси громадськості завдяки контролю медичним товариством професійної діяльності у своїй сфері. Значну роль у формуванні стоматології як самостійної дисципліни відігравали одонтологічні товариства. Основні напрями розвитку стоматологічної освіти та практичної діяльності одонтологів і зубних лікарів колективно обговорювались на засіданнях одонтологічних товариств.

Одонтологічні товариства, організовані в Одесі, Києві, Харкові наприкінці XIX століття, були центрами наукової комунікації фахівців зуболікарської справи, об'єднували медичну і стоматологічну спільноту (лікарів-одонтологів, зубних лікарів, дантистів), видавали та розповсюджували наукову друковану продукцію, популяризували нові методи діагностики, профілактики й лікування зубів і порожнини рота. У ході палких дискусій на засіданнях одонтологічних та медичних товариств обговорювались теми стоматологічної освіти, запровадження фундаментальної загальномедичної підготовки для зубних лікарів і дантистів; поступово в медичній спільноті сформувалася думка про необхідність здобуття зуболікарської освіти в університетах за єдиними уніфікованими програмами.

На відміну від медичних товариств, які організовувались у містах (де функціонували потужні університети з медичними факультетами, а медицину викладали видатні професори), одонтологічні товариства гуртувались навколо приватних зуболікарських шкіл. Діяльність товариств давала значний поштовх для розвитку стоматологічної практики та освіти. Питання щодо здобуття зуболікарської освіти було болючим, оскільки фахівці розуміли важливість взаємозв'язку одонтології із загальною медициною, але в царській Росії вступ до університетів для здобуття медичних знань був заборонений для переважної більшості зубних лікарів. Один з основних напрямів діяльності лікарських товариств — організація наукових конференцій, з'їздів, де на більш високому рівні обговорювались наукові та практичні

проблеми медицини. За участю одонтологічних товариств виходили друком наукові збірники, журнали. На початку XX століття Одеське, Київське та Харківське одонтологічні товариства входять до складу Всеросійського зуболікарського союзу й активно беруть участь у всеросійських з'їздах одонтологів.

Всеукраїнський делегатський з'їзд зубних лікарів

Перші кроки з об'єднання стоматологічної спільноти були зроблені на Всеукраїнському делегатському з'їзді зубних лікарів, що відбувся в липні 1918 року в Києві. У роботі з'їзду взяли участь 52 делегати з Києва, Харкова, Одеси, Катеринослава (Дніпра), Полтави, Київської, Подільської, Волинської та Херсонської губерній. Делегати з'їзду ухвалили рішення про заснування Всеукраїнського союзу зубних лікарів. Відповідно до Статуту Всеукраїнський союз об'єднував усі зуболікарські організації, товариства та організовані групи зубних лікарів. На з'їзді обговорювались питання громадського зуболікування та реформування зуболікарської освіти, а також професійного захисту зубних лікарів, для чого створено Бюро праці. До складу тимчасового правління Союзу були обрані Л.А. Білейкін (голова), І.Ж. Адлер (секретар), М.И. Шапіро, Кословський, Г.О. Боскіс, Покрас, К.П. Тарасов (від Києва), Верлоцький (від Одеси), Ю.М. Гофунг (від Харкова) і Л.З. Хайцман (від Катеринослава). Таке об'єднання стоматологічної спільноти проіснувало недовго, лише 10 місяців. На початку 1919 року правління Союзу звернулося до виконавчого бюро Всеукраїнської центральної ради професійних спілок щодо включення до проф-

спілкової організації та отримало відмову в реєстрації. У рішенні Центральної ради зазначалося, що зі Статуту «не видно, що Союз стоїть на класовій пролетарській позиції і має кінцевою метою боротьбу за перемогу соціалізму».

19 лютого 1919 року на спільному засіданні правління Всеукраїнського союзу зубних лікарів і правління Київського одонтологічного товариства було прийнято рішення «об'єднати київських зубних лікарів у пролетарську організацію» та організувати професійних союз зубних лікарів м. Києва. Згодом цей професійний союз самоліквідувався, а замість нього було створено лікарську секцію у складі спілки «Медсанпраця», куди увійшли Л.А. Білейкін (голова) і К.Г. Меерсон (секретар). За участю лікарської секції проводилися засідання із зубними лікарями та обговорювалися як наукові, так й організаційні питання надання зуболікарської допомоги.

За даними архівних матеріалів і публікацій, на-

уковці й лікарі-стоматологи активно співпрацювали між собою в обласних осередках, із товариствами лікарів (у Харкові стоматологічна секція входила у склад наукового медичного товариства), Всесоюзним товариством стоматологів. Разом із тим, у деяких областях України, за відсутності наукових центрів (стоматологічних факультетів) або професійних об'єднань, лікарі були недостатньо залучені до науково-практичних конференцій, професійно-експертних обговорень досягнень стоматологічної галузі.

Мине майже 37 років до того моменту, коли стоматологічна спільнота 1 жовтня 1956 року об'єднається в єдину професійну організацію — Республіканське наукове товариство стоматологів УРСР, яке у 1994 році було реорганізовано в Асоціацію стоматологів України. Фундаментом єдності та цілісності товариства стали дотримання основних принципів рівності, взаємоповаги і взаємопідтримки усіх членів професійного об'єднання, а також колективне прийняття важливих для стоматологічної галузі рішень.

Використані статті та документи:

Білейкин Л.А. Социальное зубоврачевание в Киеве до и после Октябрьской революции // Одонтология. — 1928. — № 1. — С. 61—64.

Білейкин Л.А. К истории профдвижения среди зубврачей Киевщины // Журнал одонтологии и стоматологии. — 1927. — № 5.

Мазур І.П. Лікарські товариства у формуванні Української наукової стоматологічної школи: історіографічні нариси // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2017. — № 18 (415) вересень. — С. 72–73. <https://health-ua.com/article/31265-lkarsk-tovaristva-u-formuvann-ukransko-naukovo-stomatologchno-shkolni-storog>

Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси / за ред. І.П. Мазур, О.В. Павленка, І.Л. Скрипник. — Кропивницький: Поліум, 2020. — 224 с.

Шлях довжиною у сто років (1920—2020): Стоматологічний факультет Національного медичного університету імені О.О. Богомольця / уклад. Н. Біденко, Ю. Клітинський. — Дніпро: Середняк Т.К., 2020. — 332 с.

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
 НАУКОВОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Запровадження вищої освіти було визначальним у становленні стоматології як самостійної дисципліни наукової та клінічної медицини. Реформування зуболікарської освіти відповідно до розпоряджень Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР і створення нової системи підготовки стоматологічних кадрів стало першим кроком у розвитку Української наукової стоматологічної школи. У результаті об'єднання трьох приватних зуболікарських шкіл у Києві вперше в республіці засновано вищий науково-навчальний заклад — Державний зуболікарський інститут. З метою кращого викладання загальнономедичних дисциплін для майбутніх одонтологів 18 жовтня 1920 року він став факультетом Інституту охорони здоров'я (нині — Національний медичний університет імені О.О. Богомольця).

Наприкінці XIX століття стоматологічну освіту в Україні здобували в зуболікарських школах, що були засновані в Одесі, Києві, Харкові, Катеринославі, Львові. З метою ефективною професійної взаємодії фахівців стоматологічного профілю, поглиблення їх знань організовуються зуболікарські товариства у Києві (1899), Одесі (1897), Харкові (1902). Зуболікарська освіта здобувалась у приватних школах і була можливою лише для заможних верств населення. Питання щодо визначення одонтології як медичної науки та необхідності підготовки спеціалістів в університетах неодноразово обговорювалось на засіданнях одонтологічних товариств. Проте цей процес мав і перешкоди: по-перше, приватні школи давали дохід, і тому їх власники не були зацікавлені

у здобутті зуболікарської освіти в університетах; по-друге, університети не мали повноцінних клінічних баз із сучасним устаткуванням для проведення навчального процесу; по-третє, у царській Росії доступ до університетської освіти був обмеженим для певних національностей.

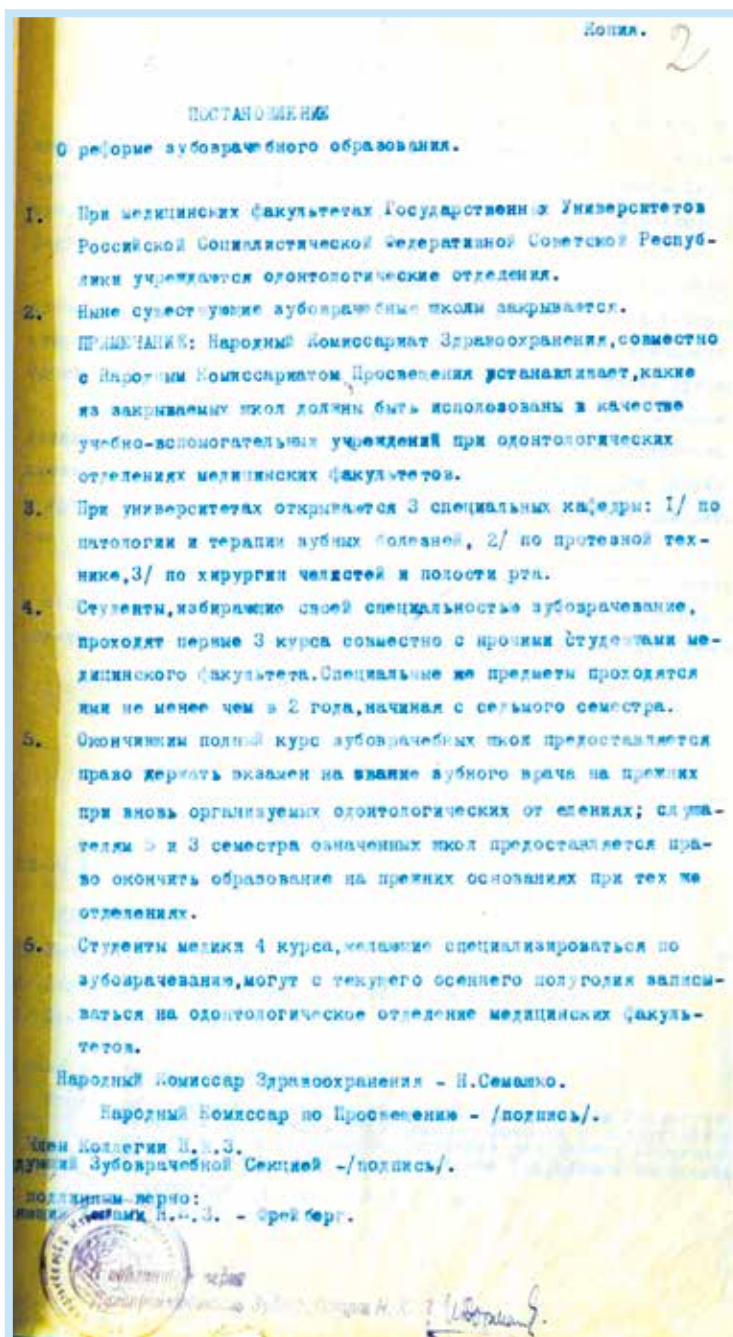
Світлина початку XX століття: м. Київ, вул. Хрещатик; на задньому плані будівля, де розташовувалася Київська зуболікарська школа лікарів Л. Головчинера, С. Лур'є, О.А. Плінера (1898—1919)

Свідоцтво про успішно складений в університеті іспит на звання зубного лікаря Аврума Іцковича Бейтельмана (Абрама Ісаковича Бетельмана)

Свої корективи внесли і воєнні події Першої світової війни, коли до лікування поранень щелепно-лицевої ділянки залучалися лікарі-хірурги і зубні лікарі — саме життя вимагало від фахівців стоматологічної галузі оволодіння фундаментальними загальномедичними знаннями в університетах.

Становлення стоматології як самостійної дисципліни наукової та клінічної медицини відбувалося за часів Української Соціалістичної Радянської Республіки (УСРР; з 30 січня 1937 р. — УРСР). Після Жовтневої революції запроваджувалась нова радянська система охорони здоров'я. Важливим акцентом у цій системі стало питання підготовки медичних кадрів. Визначальним у розвитку стоматологічної освіти було прийняття 1 жовтня 1918 року Постанови «Про реформу зуболікарської освіти», яку підписав народний комісар охорони здоров'я Микола Семашко за погодженням з народним комісаром просвіти Михайлом Покровським і керівником зуболікарської підсекції Павлом Дауге. Відповідно до Постанови при медичних факультетах державних університетів засновувалися одонтологічні відділення, а зуболікарські школи закривалися і використовувалися як допоміжні заклади при одонтологічних відділеннях медичних факультетів. Студенти, які спеціалізувалися на зуболікарській справі, перші три роки вчилися разом зі студентами медичних факультетів, і тільки починаючи із 7-го семестру їм викладали спеціальні предмети. При університетах відкривалися зуболікарські кафедри, а саме з патології і терапії зубних хвороб, техніки протезування, хірургії щелеп та порожнини рота.

Постанова «Про реформу зуболікарської освіти»
1 жовтня 1918 року

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні пункти Постанови «Про реформу зуболікарської освіти» від 1 жовтня 1918 року:

1. При медичних факультетах державних університетів заснуються одонтологічні відділення.

2. Існуючі зуболікарські школи закриваються і використовуються як учбово-допоміжні установи при одонтологічних відділеннях медичних факультетів.

3. При університетах відкриваються три спеціальні кафедри: а) з патології і терапії зубних хвороб; б) з техніки протезування; в) з хірургії щелеп та порожнини рота.

4. Студенти зі спеціальності «Зуболікування» перші три роки навчання проходять разом зі студентами медичних факультетів, викладання спеціальних предметів починається із 7-го семестру.

5. Особам, які закінчили повний курс у зуболікарській школі, дозволяється скласти іспити для вступу на новоутворені одонтологічні відділення.

6. Студенти-медики 4 курсу мають право проходити спеціалізацію в одонтологічних відділеннях медичних факультетів.

Народний комісар охорони здоров'я
М. Семашко

Народний комісар з просвіти
Мих. Покровський

Керівник зуболікарської підсекції
П. Дауге

2 лютого 1919 року було прийнято положення й утворено Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР як центральний орган, що керує всією медико-санітарною справою в республіці. Питання впровадження Постанови «Про реформу зуболікарської освіти» активно обговорювалися як із керівництвом Університету Св. Володимира, так і з представниками Одонтологічного товариства, а також з керівниками приватних зуболікарських шкіл. З одного боку,

керівництво медичного факультету Університету не поспішало з прийняттям рішення, посилаючись на відсутність досвідчених фахівців для викладання зуболікарських дисциплін і недостатню кількість аудиторій, а з іншого боку — закриття приватних зуболікарських шкіл негативно сприймалося одонтологічною спільнотою, оскільки це руйнувало їх звичне життя і змінювало світогляд.

Створення першого Державного одонтологічного інституту в Україні

13 серпня 1919 року М.А. Кост, виконуючий обов'язки народного комісара охорони здоров'я УСРР, затвердив Положення про Державний одонтологічний інститут і виділив аванс 100 тис. рублів на відкриття закладу новопризначеному завідувачу Л.А. Білейкіну. Однак, незважаючи на це, процес організації одонтологічного інституту в республіці затримувався через бурхливі політичні та воєнні події.

Відновлення діяльності Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР відбулося 20 лютого 1920 року. Напередодні, 19 лютого 1920 року, на засіданні вченої комісії зуболікарської секції губернського відділу охорони здоров'я за головуванням професора І.Т. Титова й участі професорів М.Й. Шапіро, Мерзона, Морозова, Корчак-Чепурківського, Зіверта, Руткевича, лікарської секції (Авербух), співробітників Одонтологічного інституту (завідувач Л.А. Білейкін) та представників Одонтологічного товариства (Г.О. Боскіс, Шмигельський, К.П. Тарасов, Штейн, Клістер) було розглянуто доповідну записку начальника губернського відділу охорони здоров'я і затверджено Статут Київського державного одонтологічного інституту.

У доповідній записці вченої комісії зуболікарської секції губернського відділу охорони здоров'я за підписом голови комісії професора Титова і секретаря Мерзона, представлений на цьому засіданні, йшлося про впровадження прийнятого влітку 1919 року Декрету про закриття зуболікарських шкіл і відкриття одонтологічного відділення при Університеті Св. Володимира. Разом з тим, виникали певні складнощі заснування такого відділення, а саме неготовність прийняти додатково 200—300 студентів на

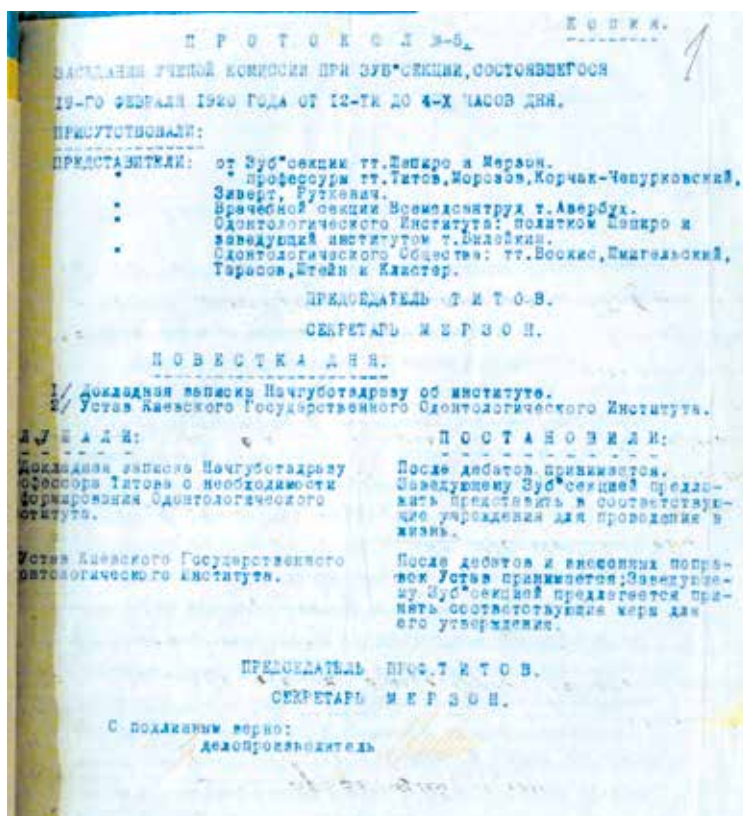
ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

одонтологічне відділення внаслідок перевантаження медичного факультету, відсутність викладачів з одонтології, недостатню кількість приміщень для проведення занять, малу кількість клінік, необхідність пошуку нових приміщень та відкриття паралельних кафедр. Комісією було прийнято рішення реформувати приватні зуболікарські школи в окремий вищий науково-навчальний заклад — Державний одонтологічний інститут, в якому викладання стоматологічних дисциплін було б на високому рівні та мало б відповідну специфічність.

У затвердженому Статуті зазначалося, що Київський державний одонтологічний інститут є вищим науково-навчальним закладом з підготовки зубних лікарів і підпорядковується відповідним державним органам, як й інші медичні навчальні заклади. Навчання проводиться протягом 4 років (8 семестрів) з таких дисциплін: фізика, хімія, анатомія, гістологія,

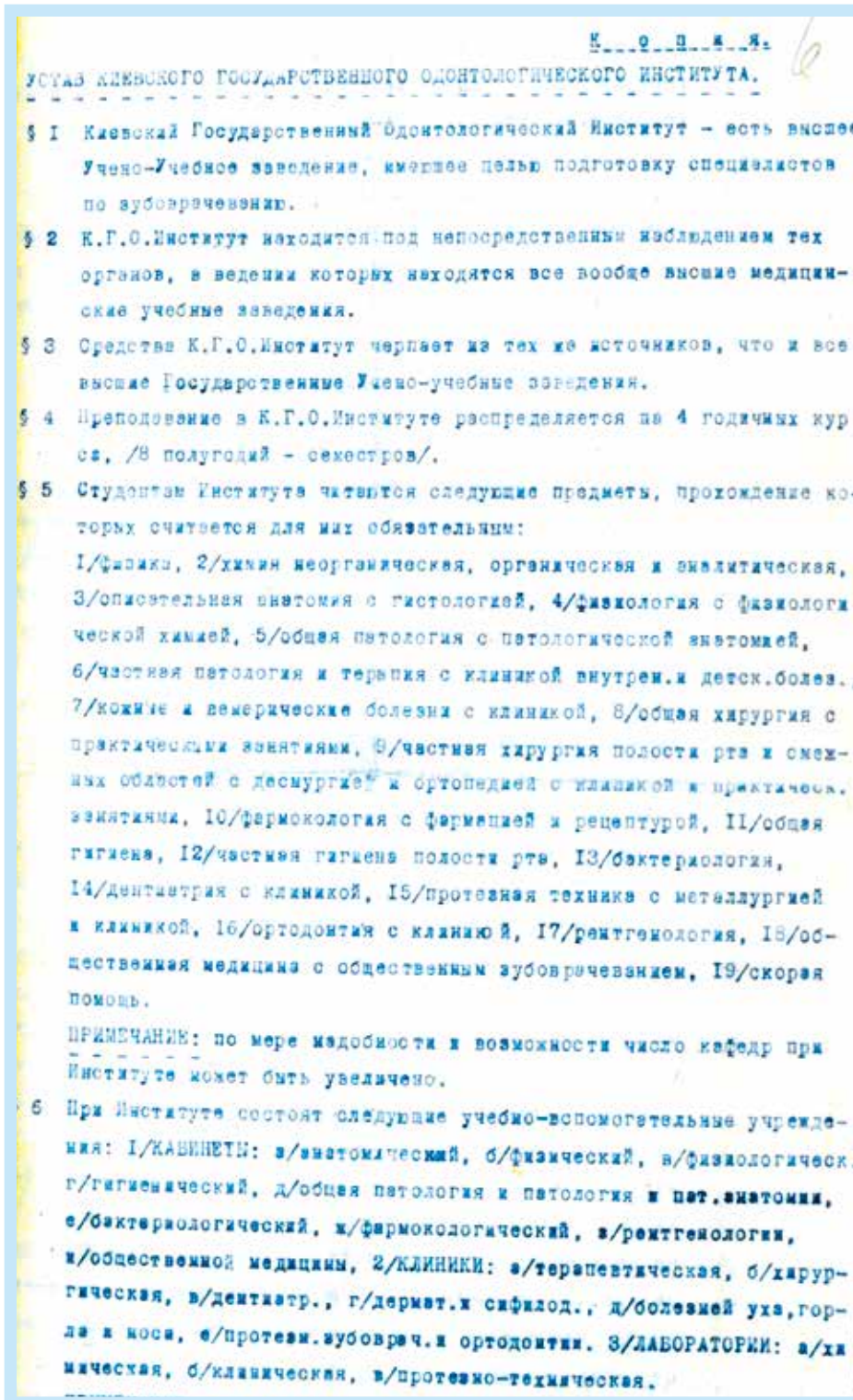
фізіологія, патологічна анатомія, патологія і терапія внутрішніх та дитячих хвороб, шкірні та венеричні хвороби, загальна хірургія, хірургія порожнини рота, фармакологія, загальна гігієна, гігієна порожнини рота, бактеріологія, дентіатрія, протезування, ортодонція, рентгенологія, питання організації медицини та зуболікування, невідкладна допомога. Статутом визначалися матеріально-технічне й кадрове забезпечення навчального закладу.

Головним поштовхом до розвитку вітчизняної стоматологічної науки і підготовки науково-педагогічних кадрів у стоматології було затвердження в параграфі 32 Статуту права присуджувати науковий ступінь доктора одонтології після публічного захисту дисертації особам, які мають зуболікарську освіту і значні здобутки в науці та громадській зуболікарській діяльності.

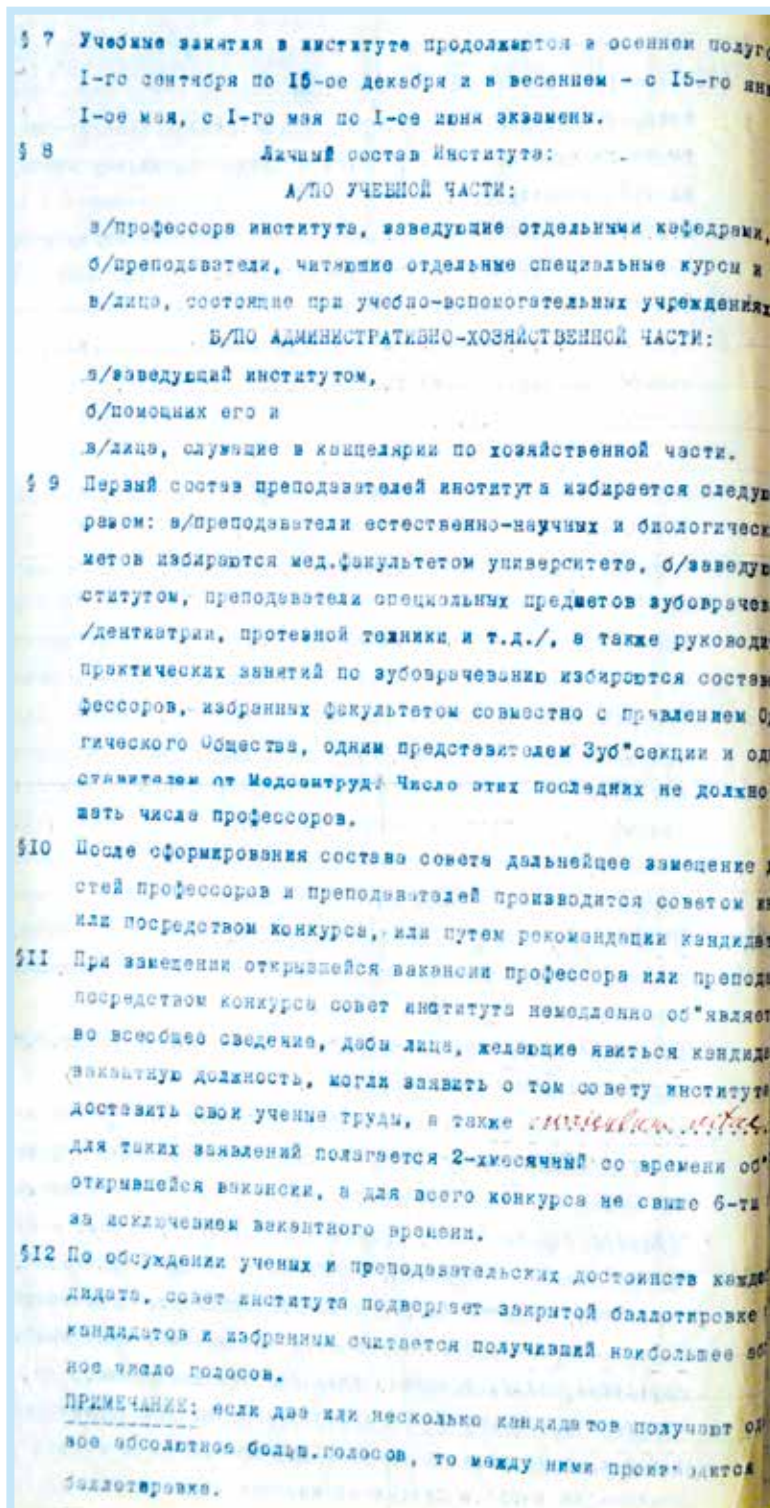

Протокол засідання вченої комісії зуболікарської секції 19 лютого 1920 року

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статут Київського державного одонтологічного інституту

Статут Київського державного одонтологічного інституту

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

§13 При заміненні отриматися вакансії професора як преподавателя путем рекомендації кандидатів. Последние предлагаются членами уста института /не менее, чем тремя/. Все предложенные кандидаты по обсуждению их достоинства, подвергаются советом института обязательной оценке голосов: для замищения вакансии путем рекомендації полагается не более трех месяцев.

§14 При в КАЖДОМ отделении стоматологии полагается один ассистент.

б/	патолог. стоматологии	.	.	.
в/	физиологии	.	.	.
г/	гигиены	.	.	.
д/	фармакологии	.	.	.
е/	бактериологии	.	.	.
ж/	рентгенологии	.	.	.
з/	общей хирургии	.	.	.
и/	общественной медицины	.	.	.
к/	частн. пат. и диагност.	.	.	.
л/	дентистрии	по одному на десять ученик.	.	.
м/	протезной технике	.	.	.
н/	рентгенологии	полагается два ассистента	.	.
о/	хирург.	.	.	.
п/	хирург. мануал.	.	.	.
р/	ортодонтия	.	.	.
с/	частн. хирург.	полагается один ассистент.	.	.

ПРИМЕЧАНИЕ 1-ое: по мере развития деятельности института увеличившееся число ассистентов может быть по постановлению совета увеличено.

ПРИМЕЧАНИЕ 2-ое: число сверхштатных ассистентов /т.е. без вознаграждения/ не ограничено.

ПРИМЕЧАНИЕ 3-ое: Из ассистентов по дентистрии два назначаются старшими ассистентами. Они должны обладать такой научной подготовкой, чтобы могли заменять временно преподавателей и читать параллельные курсы.

§15 Учебной частью института ведают совет института, административная и хозяйственная часть - административно-хозяйственный комитет.

ПРИМЕЧАНИЕ 1-ое: в состав совета института входят все профессора /преподаватели/, представитель Зус'секции Губетадства, заведующий институтом, ассистенты в количестве не более указанного числа профессоров и студенты в таком же количестве.

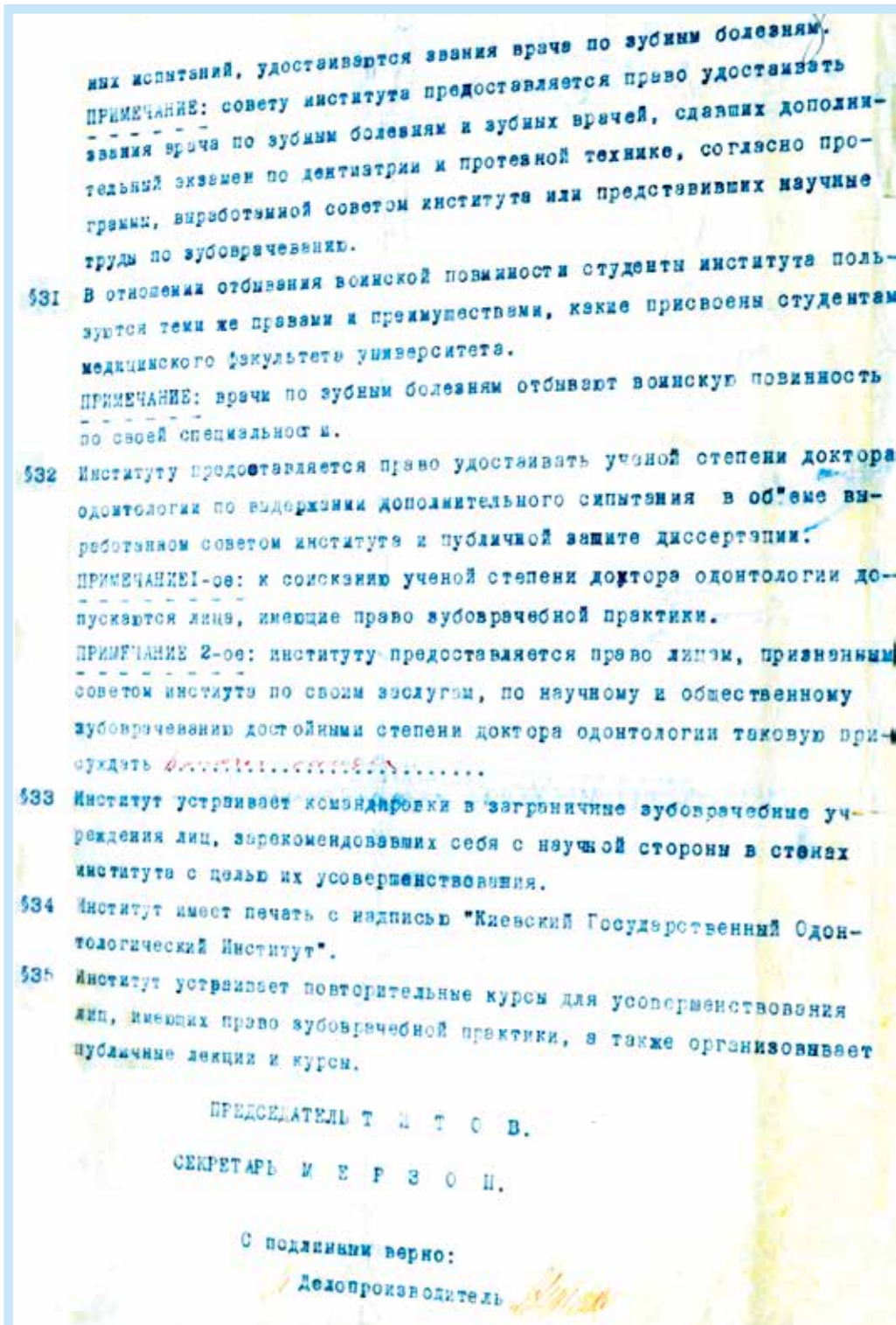
ПРИМЕЧАНИЕ 2-ое: в состав административно-хозяйственного комитета

Статут Київського державного одонтологічного інституту

- та вибрат 4 члена совета и заведущий институтом.
- §16 Председатель совета института, товарищ председателя и члены совета избираются из числа его членов закрытой баллотировкой простым числом голосов на два года с правом переизбрания.
- §17 Служащие по канцелярской и хозяйственной части определяются административно-хозяйственным комитетом с учетом Зуб*секции Губотедрвв.
- §18 Председатель совета является представителем института во внешних сношениях.
- §19 Председатель совета принадлежит общее наблюдение за порядком правильного хода дел в институте.
- §20 Председатель совета наблюдает:
1/За правильным ходом учебной части в институте и за полнотой преподавания в нем, 2/За надлежащим исполнением всеми сотрудниками в институте и обучающимися в нем лицами своих обязанностей 3/За содержанием в порядке учебно-вспомогательных учреждений института.
- §21 Председателю совета предоставляется право производить во время осмотра отдельных учреждений института.
- §22 Секретарь ведет протокол заседаний совета.
- §23 Выборы председателя, товарища председателя, секретаря осуществляются институтом и административно-хозяйственного комитета. Производятся за месяц до истечения срока их полномочий.
- §24 Совет института представляет собой высший орган института управления. Он объединяет, направляет и контролирует деятельность всех остальных органов этого управления, а также образует комиссии и другие комиссии, постоянные и временные.
- §25 Совет ведет все основные вопросы институтской жизни и решает все возникающие в учебно-учебной и административно-хозяйственной части дела.
- §26 В студенты института принимаются лица, обоого пола не моложе 16-ти лет.
- §27 Студенты института должны удовлетворять требованиям, предъявляемым к лицам, поступающим в высшие учебные заведения.
- §28 Команды студентов для каждого курса определяется ежегодно советом институте.
- §29 Студенты института подвергаются курсовым испытаниям; порядок и сроки которых устанавливаются советом института.
- §30 Студенты института, успешно прослужившие полный курс наук, должны все практические работы, по выдержки и т.д.

Статут Київського державного одонтологічного інституту

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статут Київського державного одонтологічного інституту

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

Був зроблений вирішальний крок до затвердження післядипломної освіти й безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів. У параграфі 35 Статуту йшлося про створення курсів удосконалення (рос. «повторительных курсов») для осіб із зуболікарською освітою та організацію публічних лекцій і курсів. Статут підписали голова засідання — професор Титов і секретар Мерзон.

У результаті об'єднання трьох приватних зуболікарських шкіл у Києві створено вищий науковонавчальний заклад — Державний одонтологічний інститут, де навчання проводилося протягом 4 років. Фактично цим кроком зуболікарську освіту було передано до медичних факультетів університетів, що зробило стоматологію невід'ємною частиною медицини. Реформування стоматологічної освіти і створення Київського державного одонтологічного інституту мало вирішити низку науково-методичних питань щодо організації стоматологічної допомоги в республіці, надання висококваліфікованої та до-

ступної допомоги для всіх верств населення, а також визначити шляхи підготовки стоматологічних кадрів: унаслідок здобування вищої медичної освіти, підготовки науково-педагогічних кадрів та організації післядипломної освіти, безперервного професійного розвитку фахівців у галузі стоматології. Цей науковонавчальний заклад проіснував менше року і 18 жовтня 1920 року став факультетом Інституту охорони здоров'я України (нині — Національний медичний університет імені О.О. Богомольця).

У 1921 році в Харкові створено одонтологічний факультет при Харківському медичному інституті, який очолив Ю.М. Гофунг.

Заклади вищої освіти відігравали вирішальну роль у забезпеченні висококваліфікованими кадрами — лікарями-одонтологами. У трьох містах України, а саме Києві, Харкові й Одесі, було організовано одонтологічні факультети при медичних інститутах. Через високу поширеність стоматологічних хвороб та їх ускладнень система охорони здоров'я України

*Колектив одонтологічного факультету:
К.П. Тарасов, Л.А. Білейкін, Г.Ф. Бурвассер, Л.Н. Дудкін, М.Й. Шапіро та співробітники факультету*

СТАНОВЛЕННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

потребувала значно більшої кількості спеціалістів, ніж було на той час в Україні. Перші випуски одонтологічних інститутів планувалися лише через 4 роки, тому Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР приділяв особливу увагу реформуванню та відновленню роботи зуболікарських шкіл і підготовці фахівців із середньою освітою — зубних лікарів.

Період становлення та розвитку вищої освіти був відмінним і віддзеркалював український шлях,

а саме поєднання підготовки фахівців з вищою освітою на одонтологічних факультетах (одонтофаках) медичних інститутів і підготовки спеціалістів із середньою освітою у зуболікарських школах. Переваги саме такої моделі підготовки кадрів для стоматологічної галузі було визнано керівництвом країни і згодом, у 1935 році, українська модель була поширена на всій території Радянського Союзу.

Використані статті та документи:

Мазур І.П. Лікарські товариства у формуванні Української наукової стоматологічної школи: історіографічні нариси // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2017. — № 18 (415). — С. 72—73. <https://health-ua.com/article/31265-lkarsk-tovaristva-u-formuvann-ukranksko-naukovo-stomatologchno-shkoli-storog>

Протокол № 5 засідання Ученої комісії при зубоврачєбной секції, состоявшегося 19-го февраля 1920 года от 12-ти до 4-х часов дня. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 140. «Реформа зубоврачєбного образования». Арк. 1. Копія. Машинопис.

Постановление «О реформе зубоврачєбного образования». ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 140. «Реформа зубоврачєбного образования». Арк. 2. Копія. Машинопис.

Устав Киевского государственного одонтологического института. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 140. «Реформа зубоврачєбного образования». Арк. 6. Копія. Машинопис.

Мазур І.П. Стоматологічна освіта — рушійна сила в розвитку стоматологічної галузі // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2019. — № 17 (462). — С. 30—31. <https://health-ua.com/article/44043-stomatologchna-osvta--rushjna-sila-rozvitku-stomatologchno-galuz>

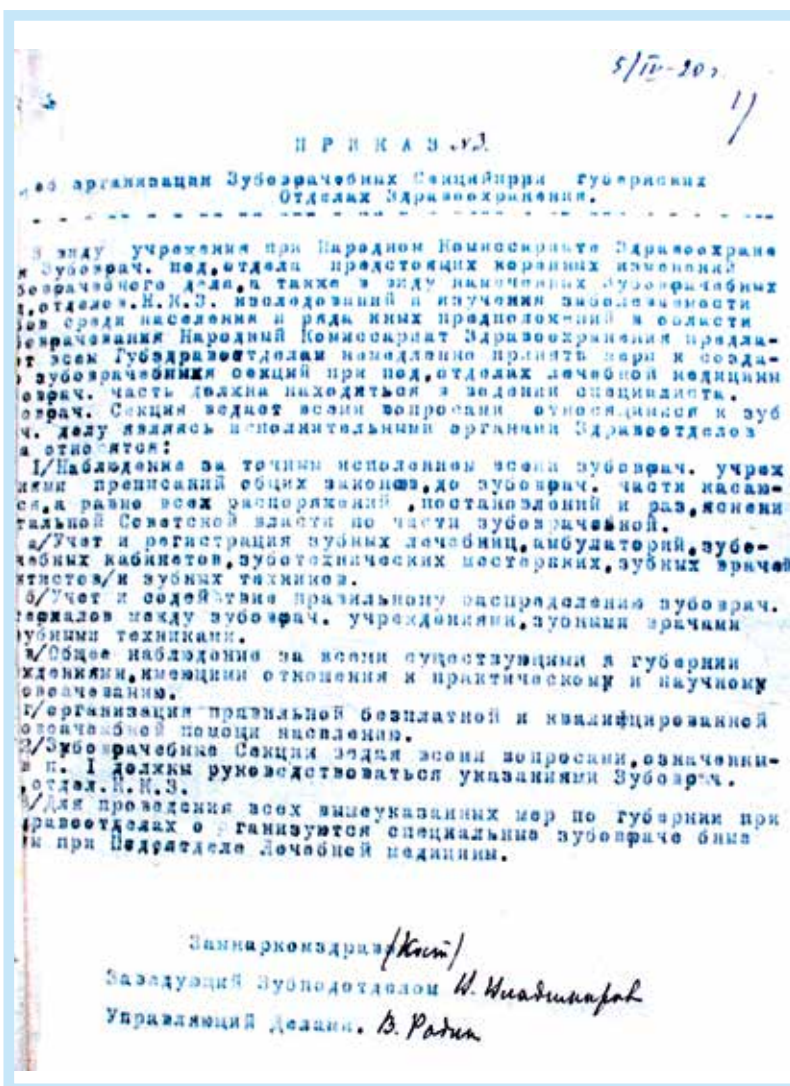
Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси / за ред. І.П. Мазур, О.В. Павленка, І.Л. Скрипник. — Кропивницький: Поліум, 2020. — 224 с. ISBN 978-966-8559-72-3. <https://library.gov.ua/ukrayinska-naukova-stomatologichna-shkola/>

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЗУБОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

У квітні 1920 року в Україні запроваджено нову організаційно-економічну модель соціальної зуболікарської допомоги, що була невід'ємною частиною медицини. Наказами Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР № 3 від 05.04.1920 року «Про організацію зуболікарських секцій при губернських відділах охорони здоров'я» та № 4 від 10.04.1920 року «Про організацію державної зуболікарської допомоги» сформована державна політика в системі надання зуболікарської допомоги, що побудована на принципах безоплатності, доступності, кваліфікованості, комплексності та профілактичної спрямованості.

Формування державної політики в системі надання стоматологічної допомоги відбувалося починаючи з лютого 1920 року, після встановлення Радянської влади в Україні та створення Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР, який опікувався впровадженням нових реформ у медицині і стоматології. Після оприлюднення наказу, що «все медичне майно на території України оголошується народним добром та підлягає розподіленню тільки через місцеві відділи охорони здоров'я і військово-санітарні управління з націоналізованих аптек і аптечних складів, фабрик і лабораторій цивільного і військового відомства», було націоналізовано всю сферу охорони здоров'я — усі лікувальні й санітарні заклади, як приватні, так і ті, що належали медичним товариствам та відомствам, і введено трудову повинність для медичних працівників.

5 квітня 1920 року згідно з Наказом № 3 «Про організацію зуболікарських секцій при губернських відділах охорони здоров'я» запроваджено принципово нові, централізовані методи управління

Наказ № 3 від 5 квітня 1920 року «Про організацію зуболікарських секцій при губернських відділах охорони здоров'я»

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЗУБОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

системою охорони здоров'я та надання стоматологічної допомоги. Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР пропонував усім губернським відділам охорони здоров'я створити зуболікарські підвідділи з метою подальшого керівництва й контролю за діяльністю усіх зуболікарських амбулаторій і кабінетів. Запроваджувались нові форми організації стоматологічної допомоги, було задекларовано зобов'язання держави щодо надання безоплатної кваліфікованої стоматологічної допомоги населенню. Основним завданнями новоутворених підвідділів були: співпраця з науковими та практичними закладами з питань лікування зубів; спостереження за виконанням розпоряджень Народного комісаріату та губернських відділів охорони здоров'я; облік та реєстрація зубних амбулаторій, зуболікарських кабінетів, зуботехнічних майстерень; облік зубних лікарів (дантистів) і зубних техніків. Ці підвідділи також мали проводити облік та сприяти правильному розподілу зуболікарських матеріалів серед лікувальних закладів, зубних лікарів і техніків. Наказ підписали заступник народного комісара охорони здоров'я М.А. Кост і завідувач зуболікарського підвідділу В. Владимиров.

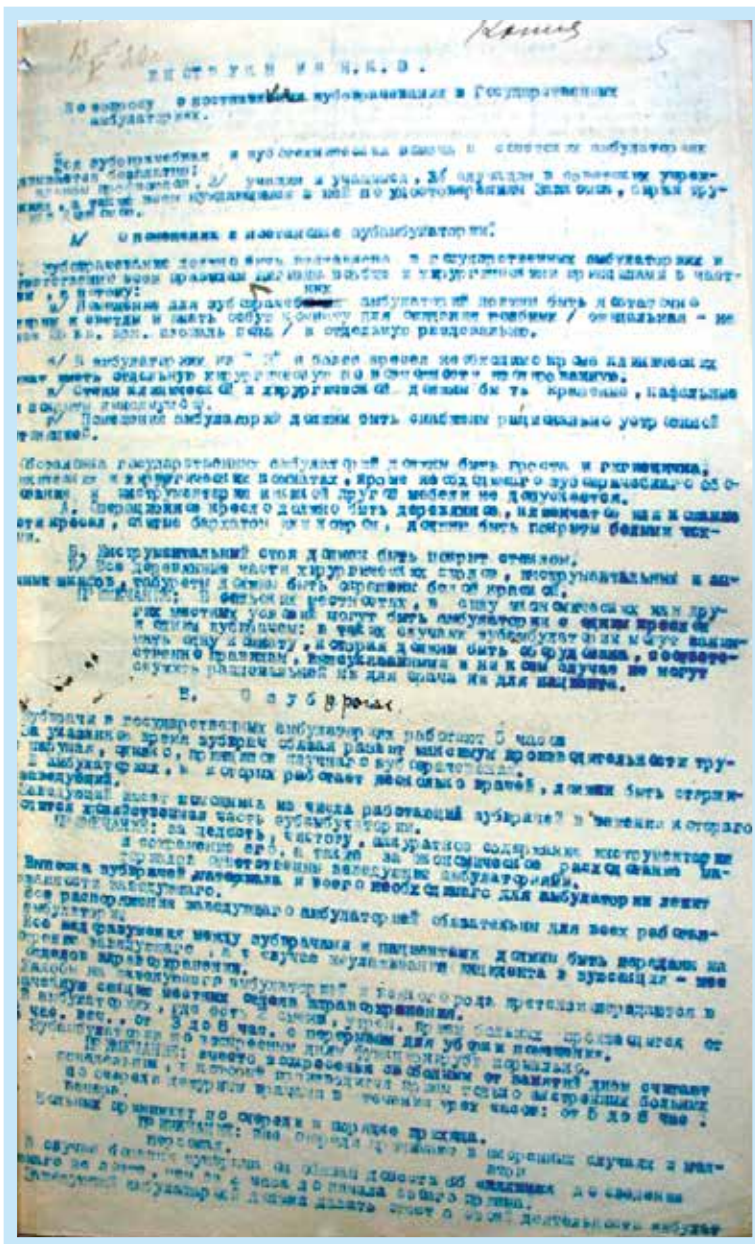
Наступним кроком був наказ № 4 від 10 квітня 1920 року «Про організацію державної зуболікарської допомоги». Фактично цим Наказом впроваджувалась принципово нова організаційно-економічна система надання стоматологічної допомоги. Стоматологія як галузь медицини, що стала невід'ємною частиною медичної допомоги, формувалась на засадах доступності, кваліфікованості й комплексності. Створювалась мережева система надання допомоги в амбулаторних умовах у державних поліклініках та спеціалізованих стоматологічних стаціонарах багатопрофільних лікарень, які підпорядковувалися губернським одонтологічним підвідділам і Народному комісаріату охорони здоров'я УСРР. Нова система затверджувала державне регулювання, планування та контроль надання стоматологічної допомоги. Основним завданням державної системи зуболікування на той час була організація масової зуболікарської та зуботехнічної допомоги для робітничого класу і селян, яка надавалася безкоштовно. Починаючи з 1929 року запроваджувалась централізована

форма фінансування системи охорони здоров'я з державного бюджету.

У системі зуболікування відбувалися докорінні зміни. У своїй доповіді з нагоди відкриття Українського державного інституту зуболікування 1 квітня 1928 року Г.П. Дауге, ініціатор й організатор змін у стоматологічній галузі, сказав: *«І в зуболікарському житті прийшлося оголосити боротьбу старому світу, прийшлося оголосити війну приватному зуболікуванню, приватній практиці, прийшлося декретувати закон про націоналізацію зуболікарських кабінетів.це було тяжким ударом для всієї зуболікарської маси, яка не знала іншого джерела заробітку. Якщо ми можемо говорити про перемогу, то я можу сказати, що велична перемога на нашому фронті була ідеологічною перемогою, яка ознаменувалась повним переворотом психології у всієї зуболікарської маси».*

Перші нормативно-правові документи організації зуболікарської допомоги

Одонтологічний підвідділ Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР проводив величезну й копітку роботу щодо формування державної політики в системі надання зуболікарської допомоги. 13 квітня 1920 року було видано Інструкцію про організацію зуболікарської допомоги в державних амбулаторіях, за підписом народного комісара охорони здоров'я М.Г. Гуревича. У ній зазначалось, як має бути організована зуболікарська допомога в державних амбулаторіях. Перший пункт Інструкції затверджував безкоштовне надання зуболікарської та зуботехнічної допомоги. Також вона містила інформацію щодо облаштування державних амбулаторій та організації прийому пацієнтів. Зокрема, в Інструкції чітко визначалася площа приміщень, в яких надається зуболікарська допомога; площа кімнати для очікування мала становити не менше ніж 25 м², а роздягальня облаштовувалась як окрема кімната. В амбулаторіях на 3 стоматологічні крісла і більше необхідно виділяти хірургічну кімнату, в якій стіни потрібно облицьовувати кахлем, а на підлозі має лежати лінолеум — для кращого гігієнічного оброблення приміщень. Особлива увага приділялася освітленню і вентиляції кожного кабінету.

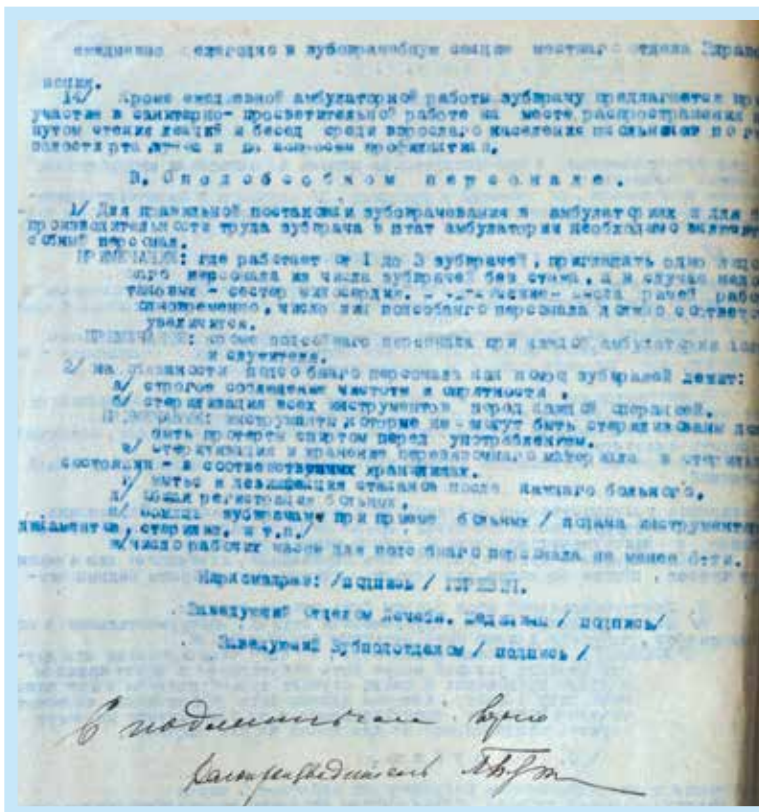

Інструкція про організацію зуболікарської допомоги в державних амбулаторіях

Окремий пункт був присвячений рекомендаціям щодо облаштування державних амбулаторій у сільській місцевості. З огляду на економічний стан, у селі дозволялося організувати зуболікарську амбулаторію в одній кімнаті, тоді як роздягальня для лікаря мала бути в іншій кімнаті.

В Інструкції визначалася тривалість роботи лікаря — 5 год, протягом яких він зобов'язаний «розвинути максимум продуктивності труда, не нарушая, однако, принципы научного зубоврачевания». Надання зуболікарської допомоги було організовано у дві зміни, а в інтервалі між змінами проводили

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЗУБОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

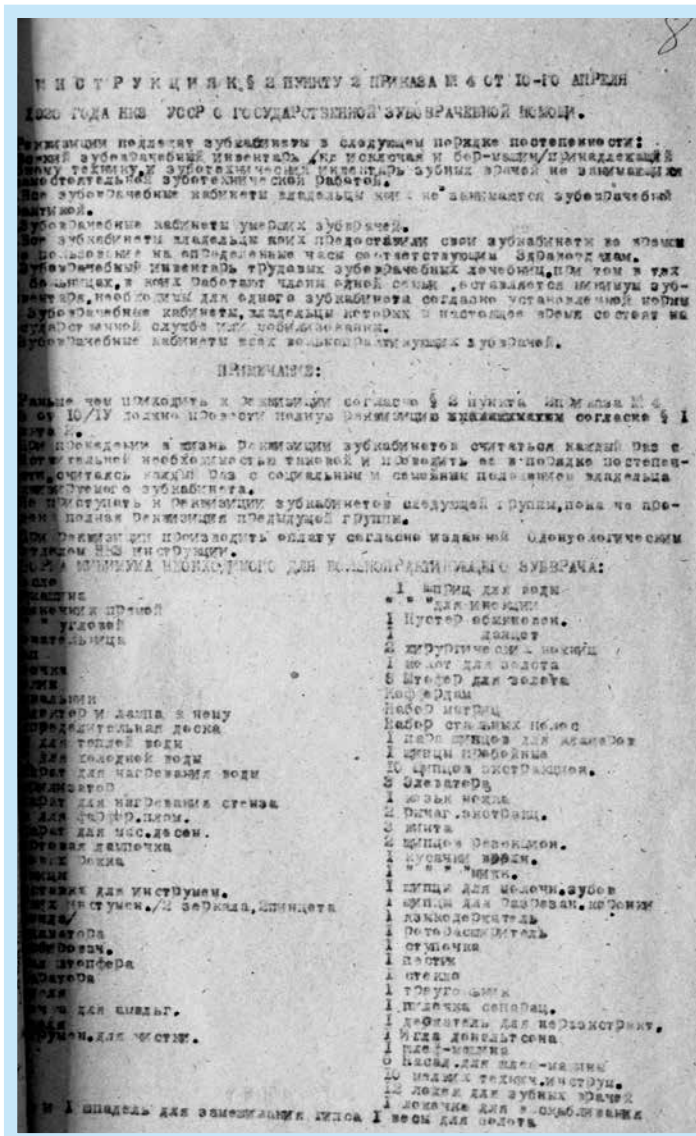
Інструкція про організацію зуболікарської допомоги в державних амбулаторіях

прибирання та дезінфекцію приміщень. Визначено роль завідувачів відділень, які здійснювали також господарську діяльність і розглядали скарги хворих. В обов'язки лікаря входило проведення санітарної просвіти серед робітників і селян у вигляді лекцій, бесід з питань гігієни порожнини рота та профілактики стоматологічних захворювань.

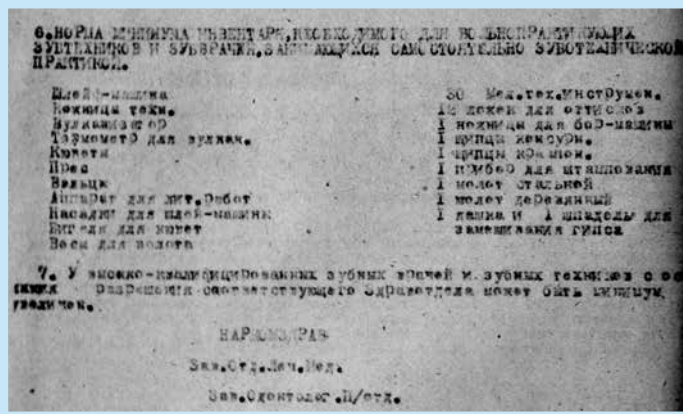
В іншому документі — Інструкції до параграфу 2 пункту 2 Наказу «Про організацію державної зуболікарської допомоги» — роз'яснювались етапи націоналізації (реквізиції) зуболікарських кабінетів й інструментів. Насамперед націоналізували зуболікарські кабінети, в яких з тих чи інших причин не проводилося лікування, та кабінети померлих лікарів. В останню чергу підлягали реквізиції приватні кабінети лікарів, які працюють на державній службі або мобілізовані на фронт. Цією ж Інструкцією чітко прописувалось, як можуть бути обладнані приватні кабінети

(норма мінімальної кількості інвентарю, необхідна для зубного лікаря і зубного техника, які займаються зуболікуванням); дозволялося мати лише одне стоматологічне крісло й бормашину. Разом з тим, окремим пунктом Інструкції для висококваліфікованих спеціалістів визначалася більша за норму кількість обладнання. Було передбачено відшкодування коштів за зуболікарський інструментарій: «при реквізиції проводити оплату відповідно до інструкції одонтологічного підрозділу Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР».

«Для встановлення єдиної і точної реєстрації зубних хвороб» у всіх державних зуболікарських амбулаторіях облік пацієнтів, записи про стан стоматологічного здоров'я і проведенне лікування вносили до реєстраційної картки — історії хвороби — за єдиною формою, затвердженою одонтологічним підвідділом Народного комісаріату. В Інструкції із застосування

*Інструкція щодо етапів ревізії
зуболікарських кабінетів та переліку
інструментів для лікарів,
які мають приватну практику*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЗУБОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

**ІНСТРУКЦІЯ
ПО ПРИМЕНИЮ РЕГИСТРАЦИОННЫХ КАРТОЧЕК.**

Предлагая в обязательном порядке участие во всех зубокарических конференциях УЗДР, представляя формы регистрационных карточек, зубокарические отделы Народногo Коммунистического Здравоохранения имеют в виду:

- 1/ Установление однообразной и точной регистрации зубных заболеваний,
- 2/ Возможность анализа такой регистрации, научной разработкой собранного статистического материала,
- 3/ Единое для регистрационных карточек переосмысление в соответствии Указов или Тубзаповня,
- 4/ Индивидуальная регистрационная карточка заполняется кратко и разборчиво.
- 5/ Помимо 2-х стр. в сведениях, выделенных в обеих клетках, заполняются регистрационным, обязательное правило для подсобных персоналом,
- 6/ Под рубрикой "национальность" следует отметить народность, напр: польский, белорус, татарин, поляк и пр.т.
- 7/ Под "обращение, санктаре" указывается общее состояние зубов: 1,0 / 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
- 8/ В пунктах: 27, 10, 11, 12, 13 и 14 указывается число зубных или протезов, под и соответствующим боковым указывается зубокарические, описано, диагноз и лечение.

Под совершенно разрушенными зубами /п. 11/ понимаются зубы, которые в своих клонных разрушены до того не могут быть восстановлены пломбировкой.

Пункты: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

В диграме, выделенной вверху каждой строчки, отмечается состояние каждого зуба обеих челюстей, при чем:

- Коронные зубы подчеркиваются
- Пломбированные зубы берутся в кружок
- Искусственные зубы отмечаются звездочками
- Совершенно разрушенные зубы отмечаются звездочками

В истории болезни в верхних клетках указывается зуб и характер его поражения напр: 6, в вертикальной графе в узкой - день посещения в широкой, ставится номер / III минута /.

Приведенный образец иллюстрирует заполнение регистрационной карточки наглядно.

.....

**ІНСТРУКЦІЯ
ДЛЯ ПРИМЕНИЮ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ РЕГИСТРАЦИОННЫХ КАРТОЧЕК ДЛЯ ДЕТЕЙ
ОКОЛОНОГО И ВОССТАВНОГО ВОЗРАСТА.**

Единое для регистрационных карточек переосмысление в соответствии Указов или Тубзаповня.

Индивидуальная регистрационная карточка заполняется кратко и разборчиво.

Под обетка / ивица, диграма / подчеркиваются.

Подчеркиваются также: зубные несодолженности, зубные хит /п. 11, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Пункты 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 прописываются диграме отмечается состояние каждого из зубов на которых имеются в виде звездочек, в поставленные арабские цифры, при чем:

- Отсутствующие зубы подчеркиваются
- Коронные зубы подчеркиваются
- Пломбированные зубы берутся в кружок
- Совершенно разрушенные отмечаются звездочками

В своих замечаниях отмечается то, что не может указать на в одной из 25 пунктов, но что представляет научный интерес в виде либо редкое явление.

.....

ЗАВ. ОУД ЛЕЧ. ИИД. /ивица / А ЧИТОВИЧ.
ЗАВ. ОУД ЛЕЧ. ИИД. /ивица / ИИТРИНГ.
19-го мая 1960 года

Інструкції із застосування
реєстраційних карток

реєстраційних карток від 19 травня 1920 року, підписаній завідувачем одонтологічного підвідділу Штернбергом, детально описувались основні графи для заповнення та способи внесення інформації про каріозні (підкреслити), пломбовані (обвести кружечком) і зруйновані зуби. Окремою Інструкцією

із застосування реєстраційної картки для дітей дошкільного та шкільного віку регулювався облік дітей у державних зуболікарських амбулаторіях. Щомісяця амбулаторії мали звітувати в одонтологічні підвідділи губернських відділів охорони здоров'я, де зібрана статистична інформація підлягала науковій обробці.

Використані статті та документи:

Приказ № 3 «Об организации зубо-врачебных секций губернских отделов здравоохранения», 5/IV-20. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 164. «Накази, інструкції і обіжники одонтологічного підвідділу». Арк. 4. Оригінал. Машинопис.

Инструкция НКЗ по вопросу о постановке зубо-врачевания в государственных амбулаториях, 13/V-20. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 164. «Накази, інструкції і обіжники одонтологічного підвідділу». Арк. 5. Копія. Машинопис.

Инструкция к §2 пункту 2 Приказа № 4 от 10-го апреля 1920 года НКЗ УССР «О Государственной зубо-врачебной помощи». ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 164. «Накази, інструкції і обіжники одонтологічного підвідділу». Арк. 8. Копія. Машинопис.

Инструкция по применению регистрационных карточек. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 164. «Накази, інструкції і обіжники одонтологічного підвідділу». Арк. 6. Копія. Машинопис.

Мазур І.П. Історичні аспекти організації стоматологічної служби в Україні // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2019. — № 21 (466). — С. 36—37. <https://health-ua.com/article/44893-storichn-aspekti-organizatc-stomatologchno-sluzhbi-v-ukran>

Открытие Государственного института зубо-врачевания в г. Одесса. Речь П.Г. Дауге. // Одонтология. — 1928. — № 2. — С. 67-70.

Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси / за ред. І.П. Мазур, О.В. Павленка, І.Л. Скрипник. — Кропивницький: Поліум, 2020. — 224 с. ISBN 978-966-8559-72-3. <https://library.gov.ua/ukrayinska-naukova-stomatologichna-shkola/>

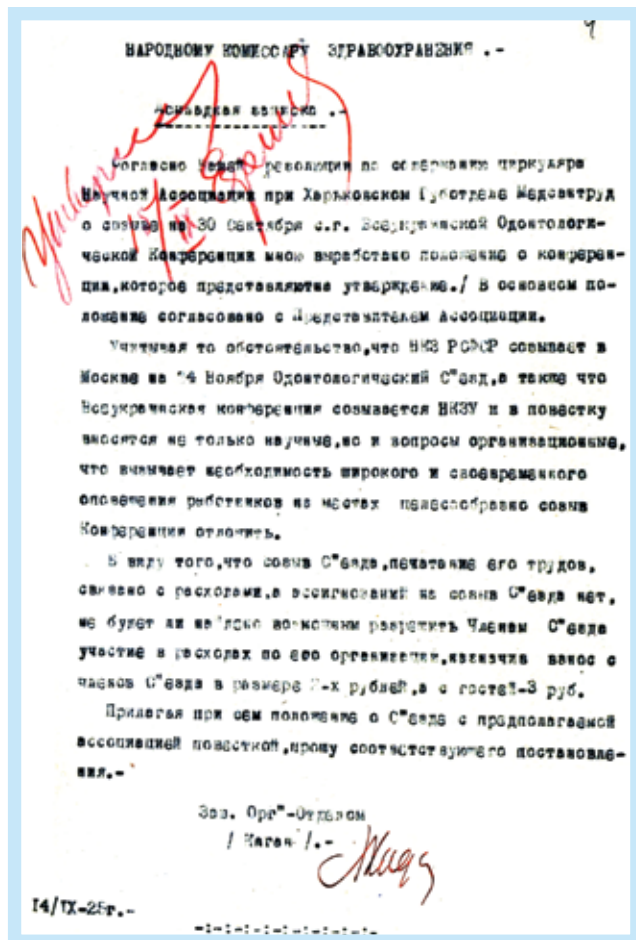
ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬСКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬСКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
18—22 листопада 1925 року, м. Харків

В Україні створено державну систему організації стоматологічної служби та її регулювання, розвивається мережа зуболікарських амбулаторій, формується система підготовки висококваліфікованих кадрів як у закладах вищої освіти, так і в зуболікарських школах. Основними принципами нової організаційно-економічної моделі соціальної зуболікарської допомоги як невід'ємної частини медицини були безоплатність, доступність, кваліфікованість, комплексність і профілактичне спрямування. Наукові товариства в Києві, Харкові, Одесі, де сформовані одонтологічні факультети та кафедри, активно співпрацюють з одонтологами й зубними лікарями, організовують і проводять науково-практичні конференції та засідання. Пропозиція і підтримка Народним комісаріатом охорони здоров'я УСРР ідеї щодо проведення Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції в Харкові стали важливим кроком до об'єднання стоматологічної спільноти. Конференція відбулася напередодні II Всесоюзного одонтологічного з'їзду; основні її завдання — згуртувати стоматологічну спільноту і представити в Москві передові досягнення українських науковців, результати організації зуболікарської допомоги та підготовки висококваліфікованих кадрів. Підготовчим етапом до проведення цього заходу було інформування фахівців на одонтологічних конференціях у Києві й Одесі.

Ініціатором проведення Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції був народний комісар охорони здоров'я УСРР Д.І. Єфімов. За його пропозицією зібрати конференцію вирішили 30 вересня 1925 року, про що йшлося у відповідному циркулярі до наукової асоціації Харківського відділення спілки «Медсанпраця». На конференції планувалося розглянути не тільки наукові, а й організаційні питання; також необхідними були широке інформування одонтологів і зубних лікарів республіки, підготовка до видання праць вітчизняних вчених. Тому в доповідній записці завідувача організаційного бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР Д. Кагана йшлося про перенесення строків проведення конференції та необхідність підготовчих заходів.

Доповідна записка завідувача організаційного бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР Д. Кагана про перенесення строків проведення Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції

Одонтологічні спілки в Києві й Одесі активно готувалися до проведення II Всесоюзного одонтологічного з'їзду в Москві (24—30 листопада 1925 року). З цією метою проводили підготовчі конференції, обирали делегатів на з'їзд від української стоматологічної спільноти. Наукові конференції було організовано і проведено в Києві й Одесі.

Підготовчі заходи: 2-а наукова конференція одонтологів Київщини, 18—21 вересня 1925 року, м. Київ

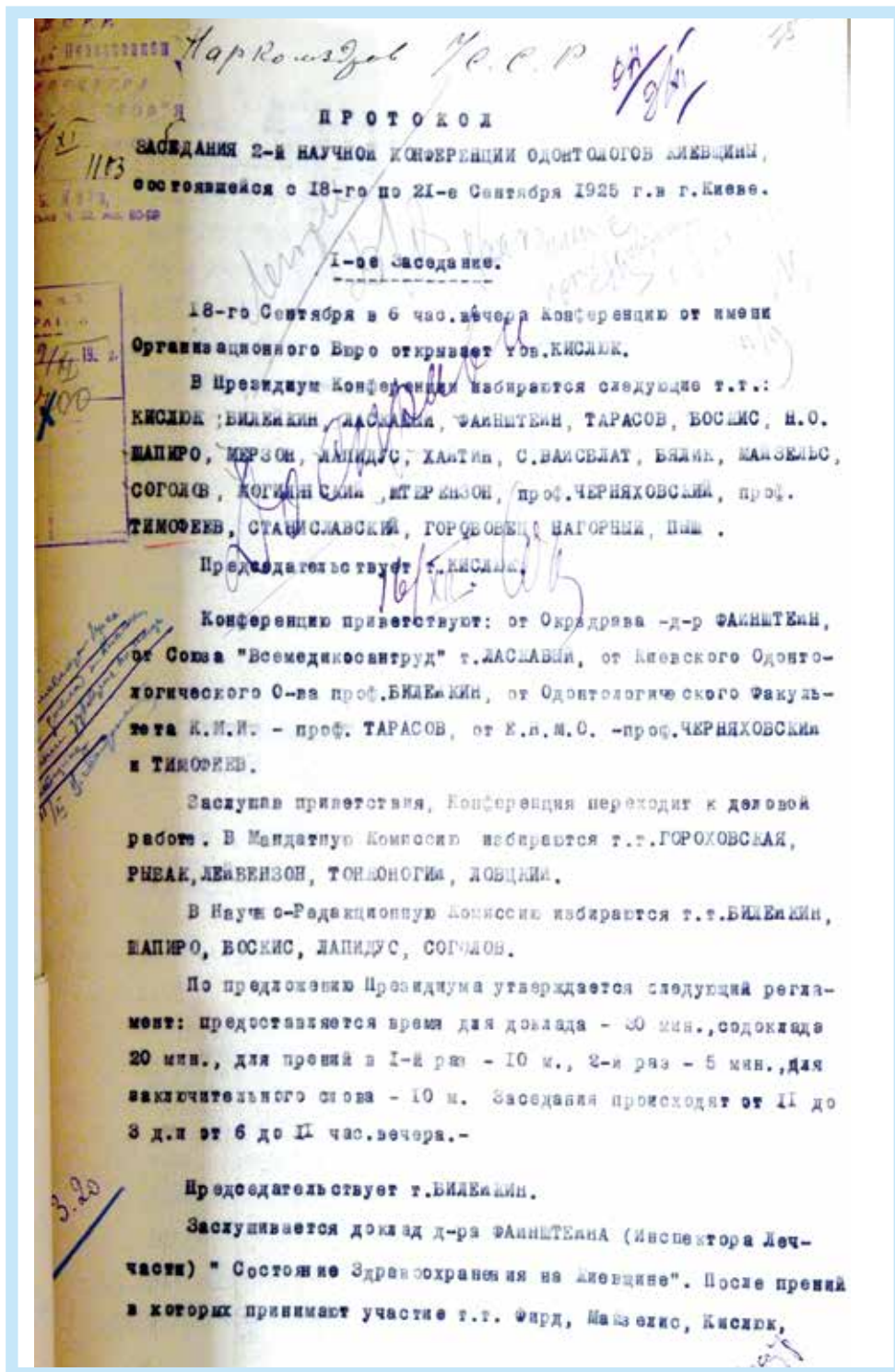
18—21 вересня 1925 року в Києві проведено 2-у наукову конференцію одонтологів Київщини. Одонтологічне товариство Київщини представляв професор Л.А. Білейкін, а одонтологічний факультет Київського медичного інституту — професор К.П. Тарасов. На конференції були присутні: від організаційного бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР — т. Кислюк, який і очолював засідання, від медичного товариства — професори О.Г. Черняхівський і С.Л. Тимофєєв. За даними мандатної комісії з доповіді т. Горохівської, у конференції брали участь 297 делегатів, з яких 101 чоловік і 196 жінок; розподіл за національністю був таким: євреїв — 265, росіян — 20, українців — 22; за спеціалізацією: 65 одонтологів, 214 зубних лікарів, 5 зубних техніків, 11 лікарів інших спеціальностей, наукові праці мали лише 6 осіб.

На конференції заслухали доповідь про стан зу-

болікарської допомоги на Київщині (т. Кислюк); після активної дискусії резолюцією схвалено поступальний розвиток мережі зуболікарських амбулаторій і зазначено, що стоматологічна допомога є висококваліфікованою, всеохоплюючою, особливо для дитячого населення, і має науково-методичне забезпечення. Перспективними напрямками розвитку було визнано «відкриття цілого ряду самоокупних амбулаторій для повного забезпечення населення зуболікарською допомогою» та забезпечення лікарів науковою літературою.

Обговорювали питання санації зубів у дітей (т. Кодинський), у тому числі в організованих дитячих колективах — трудових школах, дитячих будинках. Пропонували збільшити мережу дитячих амбулаторій, впроваджувати дитячу стоматологію у сільській місцевості, посилити санітарно-просвітницьку роботу та ввести цикл лекцій щодо гігієнічних навичок у школах. На конференції розглянули питання (доповідь т. Майзельса) стосовно перекваліфікації зубних лікарів і заснування 6-місячних курсів за програмою медичного факультету для отримання спеціальності лікаря-одонтолога. Після завершення конференції було обрано делегатів на 2-й Всесоюзний одонтологічний з'їзд у складі 15 осіб (у тому числі С.Н. Вайсблат, М.Й. Шапіро, Кислюк, Л.А. Білейкін, Мерзон та ін.) і кандидатів у складі 8 осіб (у тому числі К.П. Тарасов та ін.).

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ

- 2 -

36

Вийшли, Конференція приймає наступну резолюцію:

" Заслухав доклад Лечинспектора Києвщини д-ра Файнштейна, 2-я Научная Конференция Одонтологов Києвщини констатує, что Инспекцией Здравоохранения проделана большая работа в деле расширения и улучшения лечебно-санитарной помощи как городскому, так и сельскому населению. Выдвижение на первый план профилактической работы и проведение этого уклона и в лечебном деле Конференция считает вполне правильным и направленным на действительную борьбу с заболеваемостью и смертностью. Констатируя большую работу Инспекции в отношении вовлечения широких масс трудящихся в дело Здравоохранения, Конференция считает, что дальнейшее расширение и углубление этой работы даст возможность, вместе с ростом экономического благосостояния страны, соединенными усилиями трудящихся, быстро наладить дело оздоровления населения".

Вместе с тем Конференция констатирует, что в области зубопомощи, особенно на села, Окредравом сделано еще очень мало. Конференция считает, что зубопомощь должна пользоваться вниманием Окредрава наравне с другими отраслями медицины".

Заслушивается доклад И.М. КИСЛОКА "Состояние зубо-врачебной помощи на Киевщине".

В виду позднего времени, прения по докладу откладываются до следующего заседания.

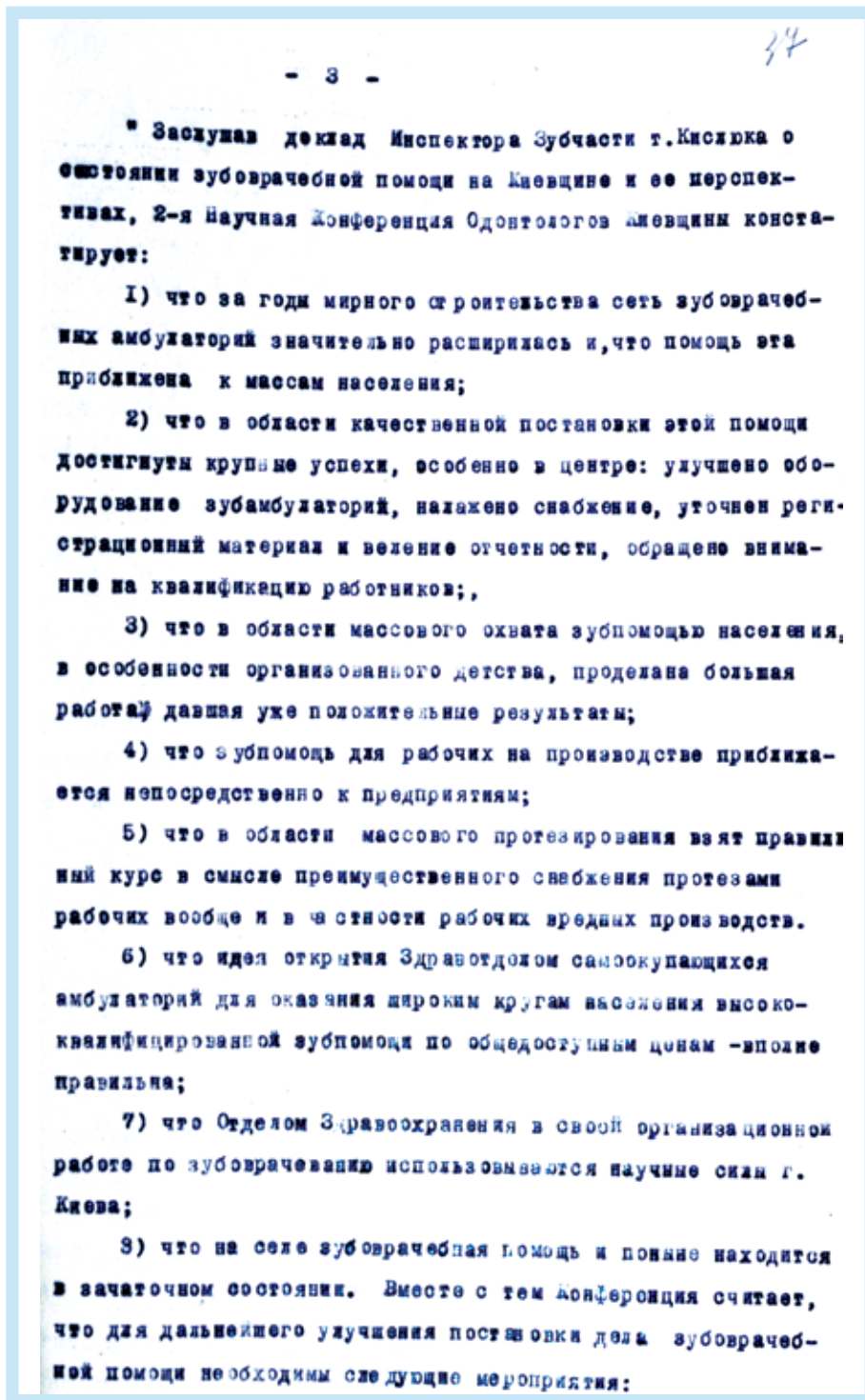
2-е Заседание.

Открывается 19-го Сентября в 11 ч. утра. Председательствует г. СОГОЛОВ.

Происходят прения по докладу г. Кислика, в которых принимают участие: г.г. Щеглова, Хайтин, Мерзон, Воскис, Кендаль, Тонконогий, Перфильман, Чудновский, Левич, Рубинштейн, Вайсмант, Фирд К., Рохлин, Липидус, Попов, Билейкин, Верина, Бланк, Соголов. После заключительного слова г. Кислика, Конференцией принимается по докладу следующая резолюция:

*Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ*

ПЕРША ВСЕУКРАЇНСЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ

- 4 -

58

А. В городе: 1) Введение института консультантов, 2) введение института подсобного персонала, 3) равномерное распределение (в смысле квалификации) работников по учреждениям, 4) организация специальной рентгенопомощи, 5) снабжение лечебными кабинетами своих зубкабинетов наравне с кабинетами по другим специальностям, 6) открытие целого ряда самокупающихся амбулаторий для предоставления населению общедоступной квалифицированной зубпомощи, 7) снабжение работников зубамбулаторий текущей литературой по одонтологии.

Б. Для села: 1) Возможное расширение сети зубамбулаторий на селе, 2) перевод зубврачей, проработавших определенное время на селе, в город для пополнения своих знаний, на равных условиях с врачами других специальностей, 3) установление самой тесной связи между Зубинспекцией и учреждениями на местах, путем введения института разъездных зубинспекторов для каждого округа, 4) снабжение работников на селе текущей литературой по одонтологии.

Заслушиваются доклады 1) г. МЕРСОНА "О массовом протезировании", 2) г. ЛОДИНСКОГО "Санация зубов у детей", г. ХАМТИНА "Санация зубов у взрослых". Прения по докладам откладываются до следующего заседания.

3-е Заседание.

Открывается 19-го Сентября в 6 час. вечера. Председательствует г. БОСКИС.

Происходят прения по заслушанным в утреннем заседании докладам г. г. МЕРСОНА, ЛОДИНСКОГО и ХАМТИНА, в которых принимают участие г. г. Соголов, Мизельс, Рубинштейн, Вельцер, Переман, Богомолова, Билейкин, Фирд, Мерзон, Станиславский, Вайсблет, Полицкий. После заключительных слов докладчиков, по заслушанным докладом Конференцией принимаются следующие резолюции:

*Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ*

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬСЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

- 5 -

I. По докладу г.МЕРЗОНА.

" Заслушав доклад г.Мерзона о массовом протезировании проводимом зуботехнической лабораторией при Центральной рабочей поликлинике, конференция констатирует, что зуботехническая лаборатория проделала большую работу, развернув маленький зуботехнический кабинет в учреждение с большим штатом квалифицированных работников, где изучаются новые методы работы и принимаются меры не только к преимущественному обслуживанию рабочих, но и к приближению протезирования к производству. Вместе с тем Конференция высказывается за расширение протезирования вообще и в частности за изготовление несъемных протезов там, где протезирование на каучуке противопоказано".

II. По докладу г.КОДИНСКОГО.

" Заслушав доклад г.Кодинского "О санации зубов у детей" 2-я Научная Конференция Одонтологов Швеции констатирует, что коллективом детских зубврачей г.Швеи проделана большая работа и плодотворная работа и что эта работа требует дальнейшего углубления, для чего Конференция считает необходимым: 1) охватить работой по санации зубов все организованное детство, а не отдельные трудиколи и детдома; увеличить сеть детских зубамбулаторий и пополнить штаты и оборудование существующих зубамбулаторий; 2) принять меры к поднятию квалификации детских зубврачей и ввести в курс одонтологических дисциплин цикл лекций по детскому зубообращению; 3) существующий кабинет по регулированию зубов при Показательной детской зубамбулатории должен быть дооборудован и для работы в нем должен быть приглашен специалист по ортодонтии; 4) детские зубврачи должны вести планомерную санитарно-просветительную работу, в трудных случаях должен быть введен цикл лекции по гигиене зубов; 5) необходимо положить начало детскому зубообращению также и на селе; 6) необходимо через соответствующие органы урегулировать вопрос о планомерной отсылке детей в зубамбулатории; 7) Конференция считает недопустимым, чтобы зубамбулатории работали без санитаров. Вместе с тем Конференция"

*Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ*

40

- 6 -

ция отмечает, что санация зубов является незаконченной, если санированию не снабжаются зубной щеткой и порошком".

III. По докладу г.ХАЙТИНА.

" Конференция констатирует, что 1) массовая санация жевательного аппарата у рабочих коллективов переживает теперь ряд затруднений вследствие условий работы на производстве и, что темп работы по санации сейчас замедлен; 2) что для успешного проведения массовой санации необходимо перенести зубпомощь непосредственно на производство, путем организации передвижных кабинетов; 3) что для продуктивности работы передвижные зубкабинеты должны быть организованы по типу централизованных учреждений. Минимум требования к такому кабинету - 2 кресла и при 2-х зубврачах и 1 лицо подсобного персонала; 4) что лечению должна предшествовать широкая санитарно-просветительная работа для подготовки рабочих; 5) что санитарными врачами должны быть изучены условия работы на данном производстве в смысле выяснения существующих профессиональных вредностей для жевательного аппарата "

Председательство переходит к г.О.ШАПИГО.

Заслушивается доклад: Л.А.ВИШНЯКИНА " Новые методы лечения безпульповых зубов", доклад по этому вопросу В.А.ЗОЛКОВЕЦ и доклад К.Б.ЛЬВОВИЧ "О коррозионных препаратах". В прениях по этим докладам принимают участие г.г.Соголов, Хайтин, Фатенберг, Попов, Воскис, Майзель, Лapidус, Львович, После заключительных слов докладчиков конференция заслушивает доклад тов. ШАНСЫЛАТА "заболевания организма в связи с заболеваниями зубов и полости рта". Оппонирует г.ЛАПИДУС. заседание заканчивается около 1 ч. ночи. -

4-е Заседание.

Открывается 20-го Сентября в 11 ч. утра. Председательствует проф.ТАРАСОВ.

Заслушивается доклад проф.ЛЬВИЦКОГО "Принципы высшего

*Протокол засідання 2-ї наукової конференції онтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ*

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

- 72 -

медичного образования в целом и одонтологии в частности" и содоклад г.ВИДЕЙКИНА по вопросу о реформе зубоврачебного образования.

Происходят продолжительные прения, в которых принимают участие г.г.Вескино (2 р.), Станиславский (2 р.), Ласкавский, Соголов, Верина, Рабинович К., Шапиро Н.О., Майзельс, Вайсблат, Тонконогий, Цепов, Браверман, Кислюк, Тарасов. После заключительных слов докладчиков и резюме Председателя, Конференция принимает по заслушанным докладам следующую резолюцию:

" Заслушав доклад проф.Левинского и содоклад проф.Видейкина о системе медобразования вообще и одонтологического в частности, 2-я Научная Конференция Одонтологов Киевщины считает, что 1)научно-практическое изучение одонтологических дисциплин должно производиться на тех же началах и при тех же условиях, как и всякой другой группой клинических дисциплин; 2)организация для этого в настоящее время особых учебных заведений, какими являются одонфаки, надо признать излишним, совершенно не отвечающим интересам самой одонтологии делом; 3) для научно-практического изучения одонтологических дисциплин при Высшей Медицинской Школе должен быть организован стоматологический уклон на тех же началах, как и для других клинических дисциплин".

5-е Заседание.

Открывается 20-го Сентября в 6 ч.вечера. Председательствует Л.А.ВИДЕЙКИН.

1. Заслушивается доклад г.МАЙЗЕЛЬСА " О переквалификации зубврачей ". После прений, в которых принимают участие г.г. Видейкин, Лapidус, Кендель, Рубинштейн, Щеглова, Станиславский, Ласкавский, Хайтин, Вайсблат, Наурини, Кислюк, Марзон, Левич, Соголов и заключительного слова докладчика, конференция принимает следующую резолюция:

*Протокол засідання 2-ї наукової конференції одонтологів Київщини,
18—21 вересня 1925 року, м. Київ*

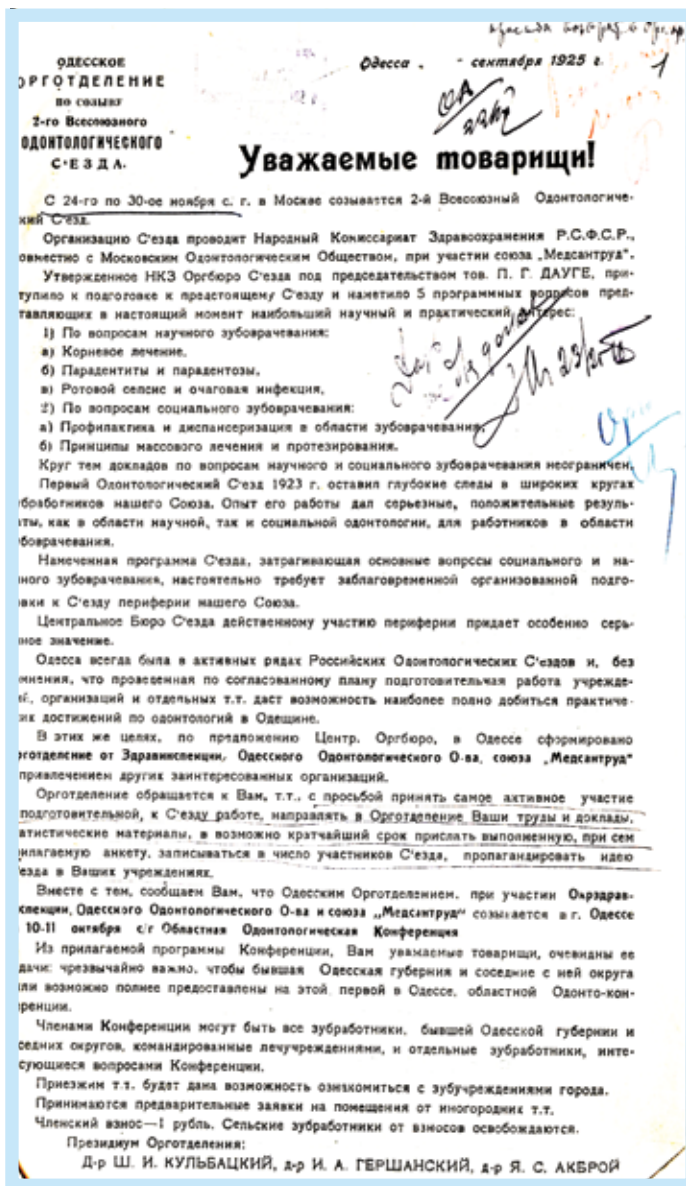
Підготовчі заходи:

Перша Одеська одонтологічна конференція, 10—12 жовтня 1925 року, м. Одеса

Конференцію організовано Одеським організаційним відділенням II Всесоюзного одонтологічного з'їзду у співпраці із Крайовим відділом охорони здоров'я (Окрздраву), Одеським одонтологічним товариством і спілкою «Медсанпраця».

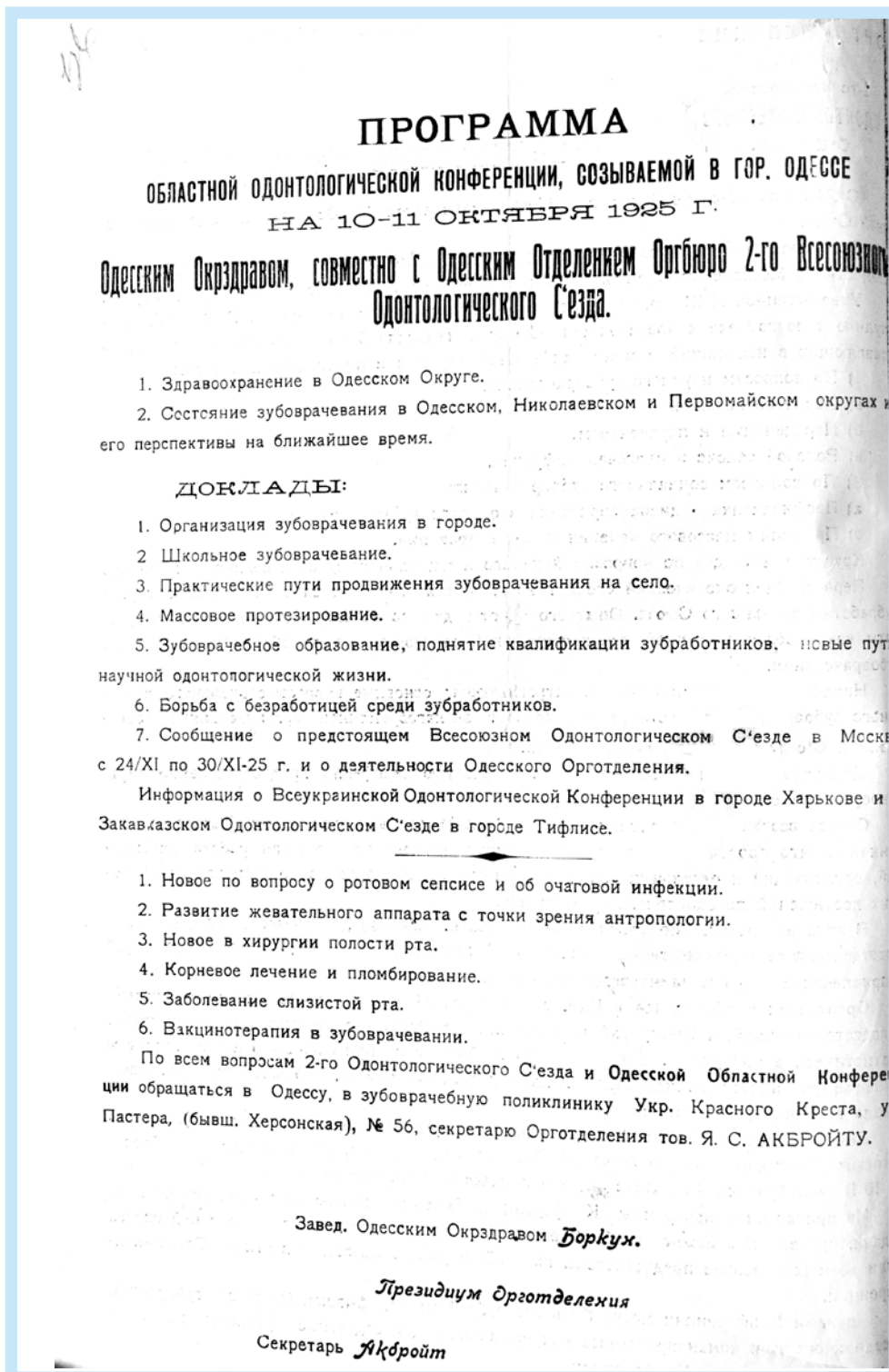
Матеріали конференції висвітлено в «Журналі одонтології і стоматології» за 1925 рік. У статті опубліковано програму конференції, прізвища доповідачів та назви доповідей від Одеського одонтологічного товариства; від Харківського одонтологічного товариства свої доповіді представив професор Ю.М. Гофунг. Про стан зуболікування в Одеському та південних округах йшлося у доповіді І.Й. Новика та співдоповідачів. Обговорювали питання соціального зуболікування (А.М. Берлін), організації зуболікування в містах (І.А. Клейтман), шкільної стоматології (Я.С. Акбройт, Д.С. Тандлер). Загалом представлено 36 доповідей. Одним з питань конференції була участь у Всеукраїнській одонтологічній конференції та II Всесоюзному одонтологічному з'їзді.

Інформування стоматологічної спільноти про Всеукраїнську одонтологічну конференцію проводили не тільки на засіданнях одонтологічних товариств, а також через Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР. В архівних документах є протокол підготовчого засідання наукової асоціації Харківського відділення спілки «Медсанпраця» разом із представниками організаційного бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР, на якому розглянуто питання про створення комісії з підготовки до конференції у складі Гайзенберга, Гофунга, Склярської, Златопольського і Карпінського.

*Запрошення до участі у Першій
Одеській одонтологічній конференції,
10—12 жовтня 1925 року
(матеріали архіву)*

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Програма Першої Одеської одонтологічної конференції, 10—12 жовтня 1925 року (матеріали архіву)

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

ПРОТОКОЛ № 2

**ЗАСІДАННЯ ПО ВОПРОСАМ СОЗЫМА ПЕРВОЙ ВСЕУКРАИНСКОЙ
ОДОНТОЛОГИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

ПРИСУТСТВОВАЛИ: Зам. Орг. Отделом - т. КАГАН Д.
Представитель научной ассоциации Харьковского
Округа Отделения Медсангигиен - т. т. ГОЛУНИ, ГАЙЗЕНБЕРГ и
ЗЛАТОНОВСКИЙ
Зам. Зав. Мечотделом НКЗ - т. МАЙДАНСКИЙ

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ -
СЕКРЕТАРЬ -

СЛУШАЛИ	ПОСТАНОВИЛИ
Об организации при Оргбюро по созыму Конференция Комиссии	1. Организовать Комиссии в составе 5-ти членов. В состав комиссии по предложению научной организации ввести т. т. ГАЙЗЕН- БЕРГА, ГОЛУНИА, СЫЛРСКОГО, ЗЛАТОНОВС- КОГО и КАРПИЛОВСКОГО. Связь с Оргбюро поддерживают ГОЛУНИ и ГАЙЗЕНБЕРГ. Финансовую часть поручить т. КАРПИ- ЛОВСКОМУ.
Повестка конференции	2. Принять следующую повестку: 1/ Составные зубоорачебного дела на Украине и ближайшие его перспективы / докладч. Мечотд. НКЗ / 2/ Социальное и школьное зубоораче- вание. Состояние полости рта у школьников и у взрослого населения. / докладч. т. КНЕЙТМАН / Одесса / РОЗОВСКИЙ / Харьков / 3/ Профессиональные заболевания зубов и полости рта / докладч. т. ГОЛУНИ / Харьков / 4/ Проблема терапии и пломбирование корневых каналов / докладч. т. ГОЛУНИ / Харьков / 5/ Новейшие достижения в области хи- рургического зубоорачевания / докладч. т. ГАЙЗЕНБЕРГ / 6/ Современные взгляды на теорию воз- никновения кариозного процесса. 7/ О переквалификации зуборачей / докладч. представит. Главпрофобра /
О средствах для теку- щих расходов по соз- ыму конференции.	3. Просить НКЗ об отпуске авансом 50 руб. Поручить т. КАРПИЛОВСКОМУ составить смету расходов по созыму конференции.
О публикации в прессе о созыме конференции.	4. Поручить т. ГОЛУНИ подготовить в орг- бюро проект оповещения в печать.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
СЕКРЕТАРЬ -

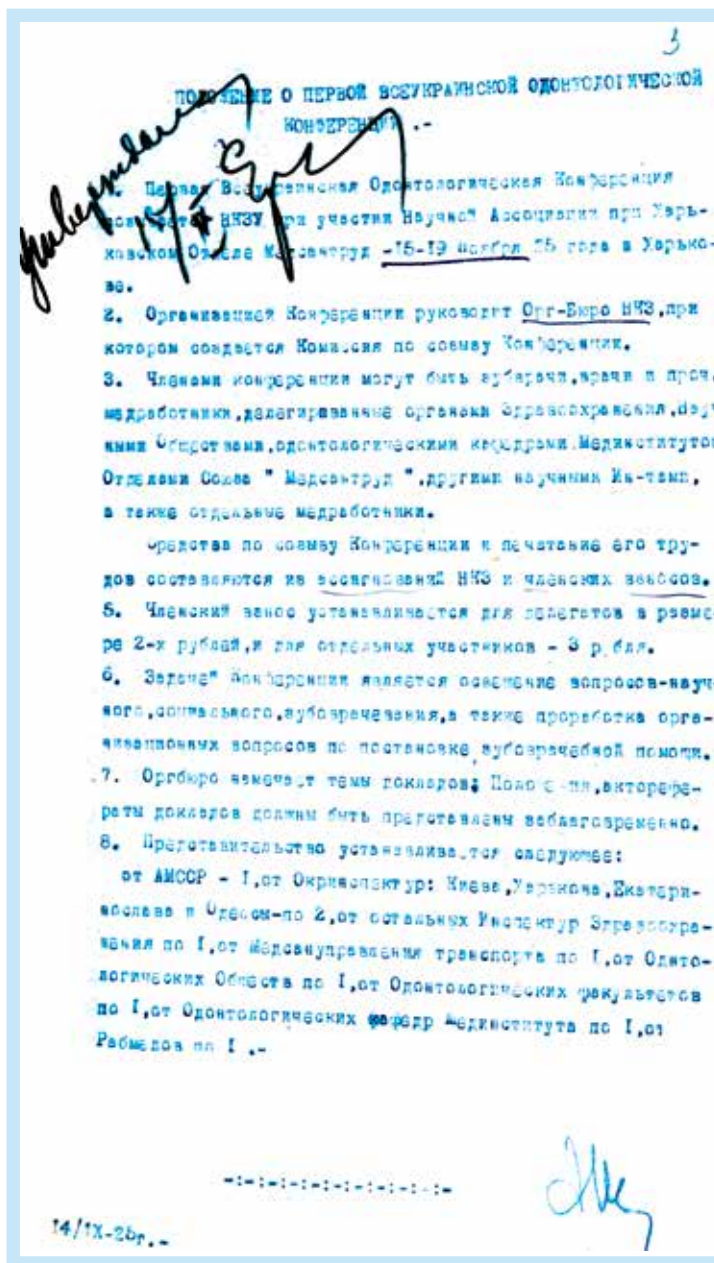
Протокол підготовчого засідання наукової асоціації Харківського відділення спілки «Медсанпраця» і представників організаційного бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР, що погоджено (у документі зазначено червоним кольором) народним комісаром охорони здоров'я Д.І. Єфімовим

ПЕРША ВСЕУКРАЇНСЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Визначено порядок денний конференції, представництво, джерела фінансування та організаційні заходи щодо публікації важливої інформації в пресі. Для забезпечення фінансування конференції пропонувалося зробити членський внесок делегатам конференції по 2 крб; для інших медичних працівників і зубних лікарів, які бажали взяти в ній участь, внесок становив 3 крб. Усі питання щодо проведення конференції покладалися на організаційне бюро Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР. Основні завдання конференції — висвітлити питання «наукового та соціального зуболікування, а також проробити організаційні питання щодо становлення зуболікувальної допомоги». Підготовлено Положення про Першу Всеукраїнську одонтологічну конференцію, яке було погоджено з народним комісаром охорони здоров'я Д.І. Єфімовим, про що свідчить його підпис від 15 вересня 1925 року.

Під егідою Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР за активної участі наукової асоціації Харківського відділення спілки «Медсанпраця» Першу Всеукраїнську одонтологічну конференцію проведено 18—22 листопада 1925 року. У Харкові, у Діловому клубі (розташований за адресою вул. Пушкінська, 25) зібралися делегати і представники з різних областей, закладів вищої освіти, організатори охорони здоров'я й медичні працівники. Конференція відбулася напередодні II Всесоюзного одонтологічного з'їзду, що скликався в Москві 24—30 листопада 1925 року. Результати обговорення організації зуболікування в Україні планувалося висвітлити на II Всесоюзному одонтологічному з'їзді.

В архівних матеріалах зберіглася програма Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції, де представлено прізвища доповідачів та назви їх доповідей. Народний комісаріат охорони здоров'я

Положення про Першу Всеукраїнську одонтологічну конференцію, затверджене народним комісаром охорони здоров'я УСРР Д.І. Єфімовим

13

У С. Р. Р.

НАРОДНИЙ КОМІСАРІАТ
ОРОНИ ЗДОРОВ'Я

вiддiля _____

дiя 192 р. _____

Ч. _____

Харкiв, пл. Тельска, Ч. 24
306, 308, 180, 186 (чергов).

На вiдповiдь програми покладатимь на мане Ч. _____

На вiдповiдь Ч. _____

Стрiла Ч. _____

Народний Комісаріат Охорони Здоров'я УСРР скликає 18-22 Листопада 1925 р. в м. Харкові ПЕРШУ ВСЕУКРАЇНСЬКУ ОДОНТОЛОГІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ. В скликанні цієї Конференції приймає участь Наукова Асоціація при Харківському Відділові Медсанпраці. Організуванням Конференції керує р. Бюро Наркомадоров'я, до якого треба звертатися зо всіма питаннями, що до скликання та переизедення Конференції.

Членами Конференції можуть бути зуб. лікарі, лікарі та інші медробітники, що їх будуть делегувати органи Здороовоохорони, Наукові спілки, Одонтологічні Катедри Мед. Інститутів, Відділи спілки медсанпраці та інші Науко-Інститути, а також окремі медробітники.

Конференція має завдання освітити всі питання, що до наукового та со-ціального зублікування, а також проробити організаційні питання, що до наоовлення зублікувальної допомоги.

Представництво на Конференцію встановлюється таке: від АМРСР -1, від інспектур Київ, Харкова, Катеринославу та Одеси - по 2, від останніх одоровінспектур - по 1, від Мед. Сан. Управлінь транспорту - по 1, від нтологічних спілок - по 1, від Одонтологічних факультетів - по 1, від нтологічних катедр Мед. Інститутів - по 1, від Робмедів - по 1.

Для делегатів Конференції встановлюється членські внески в розмірі арбов., для окремих учасників - 3 арбов.

Програм Конференції при цьому додається.

Окрічь питань порядку денного, на Конференції можуть бути заслухані аання позапрограмового характеру. Доповідачі по програмовим та позапро-грамовим питанням повинні своєчасно, не пізніше 5-го Листопада, надіслати р. Бюро тези, або короткі автореференси, своїх доповідей.

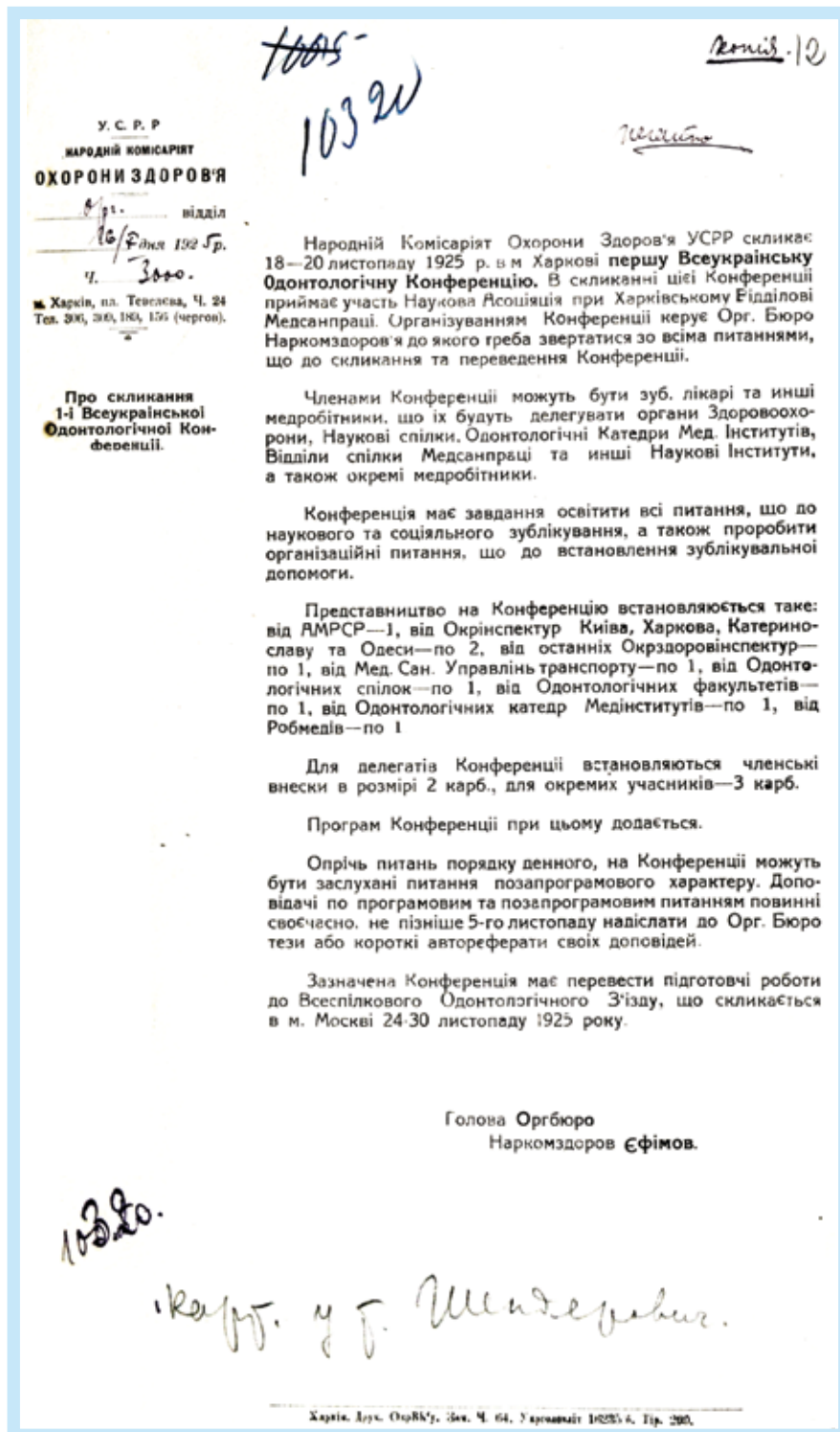
Зазначена Конференція має перевести підготовчі роботи до Всеспілко-Одонтологічного З'їзду, що скликається в м. Москві 24-30 Листопада року.

ГОЛОВА БУРЬО *Ершман*

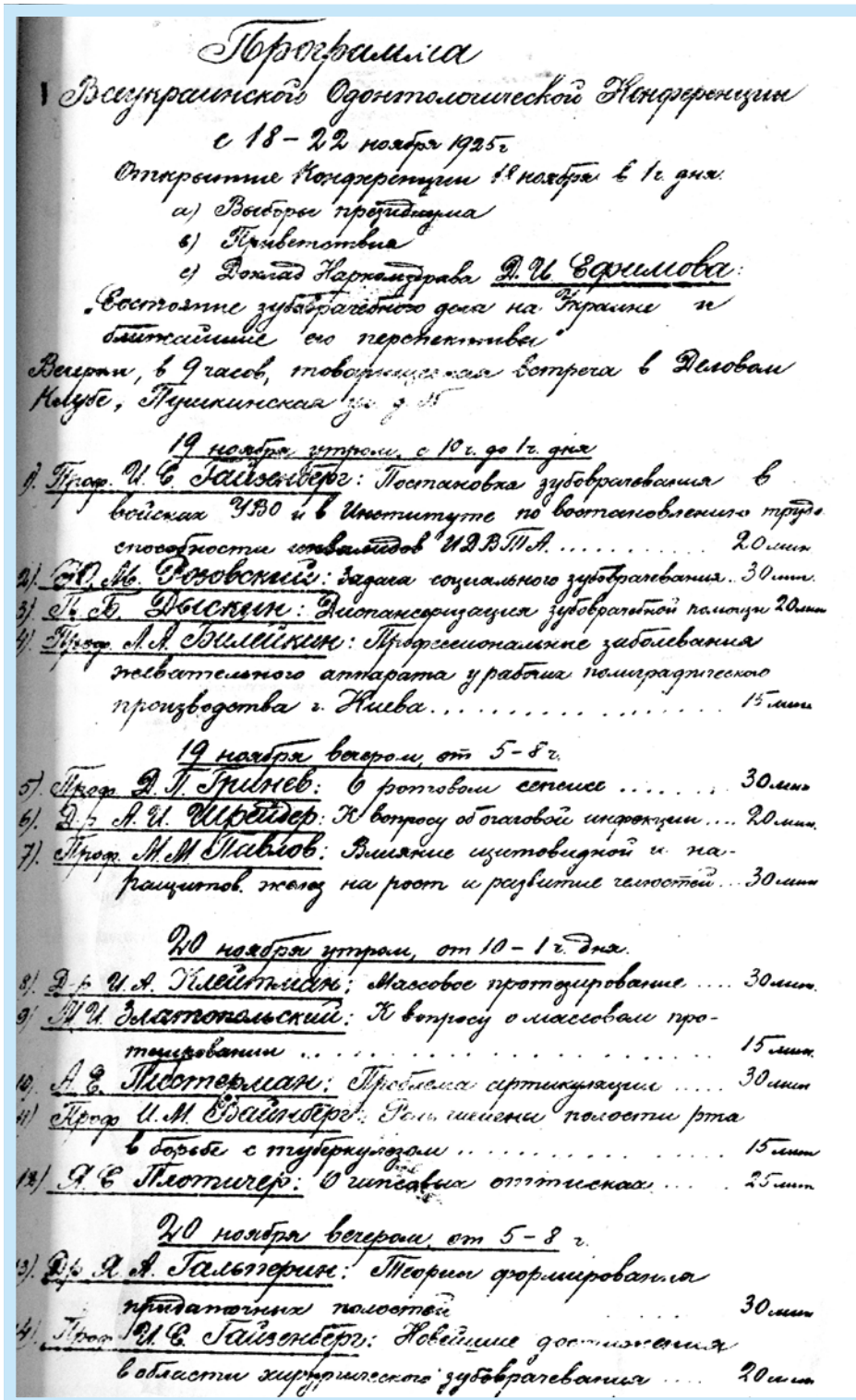
НАРКОМЗДОРОВ

Інформаційний лист про скликання Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції, 18—22 листопада 1925 року, м. Харків

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

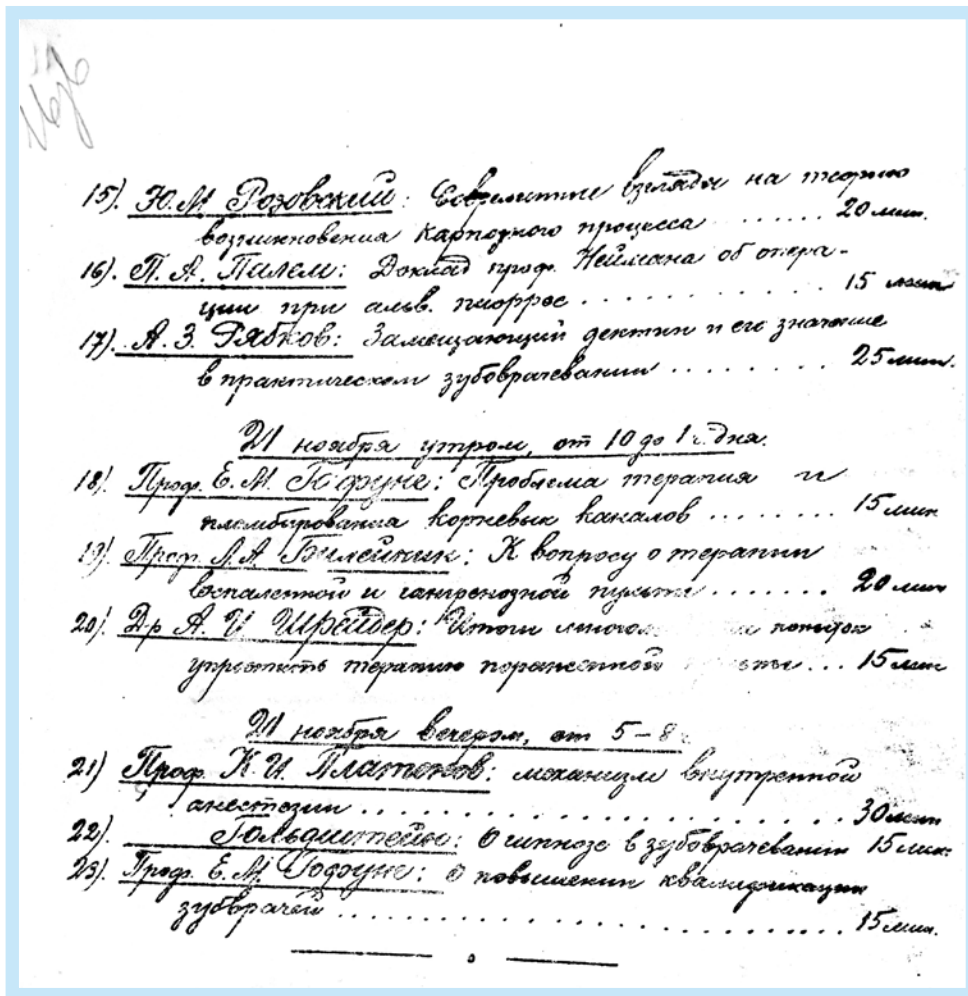

Інформаційний лист про скликання Першої Всеукраїнської одентологічної конференції, 18—22 листопада 1925 року, м. Харків

Програма Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції, 1925 рік, м. Харків

ПЕРША ВСЕУКРАЇНЬСКА ОДОНТОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Програма Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції, 1925 рік, м. Харків

УСРР приділяв значну увагу першому зібранню стоматологів, про що свідчить участь народного комісара Д.І. Єфімова, який доповів про стан зуболікарської допомоги і перспективи подальшого розвитку. Професор І.С. Гайзенберг ознайомив слухачів з новими досягненнями у хірургічній стоматології та напрямками зуболікарської допомоги військовим. Також розглянуто питання соціального зуболікування (Ю.М. Розовський) та диспансеризації під час надання допомоги (П.Б. Діскін). Від Київського одонтологічного товариства виступив Л.А. Білейкін з доповіддю про клінічні прояви професійних хвороб працівників поліграфічного закладу, що виникають у порожнині рота. Науковці обговорювали роль інфекції в патогенезі

незі ротового сепсису, вплив щитоподібної і прищитоподібних залоз на розвиток зубощелепного апарату. Кафедра одонтології та одонтологічної клініки Одеського державного медичного інституту представила доповідь професора І.М. Вайнберга про роль гігієни порожнини рота у боротьбі з туберкульозом. Окреме засідання було присвячене питанням протезування, запровадження «масового протезування» (повідь доктора І.А. Клейтмана), проблеми артикуляції (А.Е. Пістерман). Актуальною проблемою для зубних лікарів на той час було лікування ускладненого карієсу і впровадження нових ефективних методів. На конференції свої доповіді представили дві одонтологічні школи — харківська (професор

Ю.М. Гофунг) і київська (професор Л.А. Білейкін). Матеріали і резолюцію Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції не було надруковано у фаховому «Журналі одонтології та стоматології», як і не знайдено публікацій в окремому виданні. Архівні матеріали зберегли до нашого часу лише програму

заходу, а з нею імена тих вчених, які по цеглинці закладали фундамент Української наукової стоматологічної школи. Багато прізвищ, які історія стоматології майже не згадувала, постають перед дослідниками, а також питання стоматології, що були актуальні як на той час, так і сьогодні.

Використані статті та документи:

2-я научная конференция одонтологов Киевщины // Журнал одонтологии и стоматологии. — 1925. — № 6. — С. 126.

Протокол заседания 2-й научной конференции одонтологов Киевщины, состоявшейся с 18-го по 21-е сентября 1925 г. в Киеве. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 35—43. Оригінал. Машинопис.

Одесская областная одонтологическая конференция // Журнал одонтологии и стоматологии. — 1925. — № 4. — С. 103; № 5. — С. 109.

Одесская 1-я областная одонтологическая конференция // Журнал одонтологии и стоматологии. — № 5. — С. 109—111.

Одесское орготделение по созыву II Всесоюзного одонтологического съезда. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 1. Оригінал.

Народному Комиссару Здравоохранения. Докладная записка. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 5. Машинопис.

Протокол № 2 заседания по вопросу о созыве Первой Всеукраинской одонтологической конференции. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 2. Оригінал. Машинопис.

Положение о Первой Всеукраинской одонтологической конференции. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 3. Оригінал. Машинопис.

Про скликання Першої Всеукраїнської одонтологічної конференції. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 12. Копія.

Программа Всеукраинской одонтологической конференции. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 2, Спр. 103.20. «Одонтологічні конференції (листування, програми, протоколи)». Арк. 16. Оригінал.

ЗАСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ ЗУБОЛІКУВАННЯ

**ЗАСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ ЗУБОЛІКУВАННЯ,
1 квітня 1928 року, м. Одеса**

В Україні виокремилась нова галузь медицини — стоматологія, запроваджувались нові організаційно-методичні форми практичного зуболікування, які принципово відрізнялись від світової практики. Введення нових методів діагностики і лікування у стоматологічну галузь потребувало глибокого наукового обґрунтування. Профілактичний напрям медицини та стоматології вимагав розроблення і впровадження нових інноваційних технологій щодо запобігання розвитку карієсу й захворювань пародонта. Тому в квітні 1928 року в м. Одесі за активного сприяння стоматологічної спільноти було засновано науково-дослідний заклад — Український державний інститут зуболікування — єдину наукову установу УСРР у цій галузі.

Тривалий час стоматологічна спільнота обговорювала питання щодо необхідності відкриття Інституту зуболікування. На думку організатора Українського державного інституту зуболікування (УДІЗ) доктора І.А. Клейтмана, «наукова робота можлива тільки колективна, цілим апаратом робітників, апаратом спеціального Інституту».

Місцем розташування нового Інституту в Одесі став будинок на розі вулиць Рішельєвської та Буніна, де функціонували зуболікарська школа і центральна зуболікарська поліклініка Робітничої медицини, керівником якої був І.А. Клейтман. І сьогодні в цій будівлі успішно працює Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». У 1919 році майно зуболікарської школи і амбулаторія були націоналізовані.

Ще на початку 1921 року стоматологічна спільнота зверталась до завідуючого Одеським губернським відділом охорони здоров'я Д.І. Єфімова щодо необхідності створення Інституту зуболікування. У 1922 році виникла ідея організувати Інститут зуболікування при Одеському медичному інституті, але подальші події із закриттям кафедри одонтології в цьому закладі призупинили плани стоматологів. У 1925 році в Харкові на засіданні Народного комісаріату

охорони здоров'я УСРР І.А. Клейтман у своїй доповіді представив обґрунтування щодо необхідності утворення наукової установи — Інституту зуболікування. Пропозицію було підтримано як членами робочого засідання, так і народним комісаром охорони здоров'я УСРР Д.І. Єфімовим. На засіданні колегії 30 листопада 1927 року було прийнято рішення про створення Українського державного інституту зуболікування в м. Одесі (протокол засідання № 6): «... було знов підтверджено прийняту раніше постанову Колегії НКОЗ про утворення в Україні Державного Інституту Зуболікування в Одесі». У протоколі зазна-

Будівля Всеукраїнського державного інституту стоматології (м. Одеса, вул. Рішельєвська, 11; 30-і роки XX століття)

чалось, «що лікаря Клейтмана, ... який поклав багато сил та енергії задля справи зуболікування і був її організатором», затверджено директором УДІЗ.

Урочисте відкриття нового стоматологічного закладу відбулось 1 квітня 1928 року. Зі словами вітання до стоматологічної спільноти звернулися завідувач крайового відділу охорони здоров'я т. Заславський, новопризначений директор УДІЗ І.А. Клейтман, завідувач відділення зуболікування Народного комісаріату охорони здоров'я РСФСР П.Г. Дауге, голова Одеського одонтологічного товариства І.Й. Марголін та багато інших.

Роль стоматологічної спільноти в організації УДІЗ у своїй промові підкреслив Затонський: «Деякі роки зуболікарська спільнота піднімала питання про створення цього інституту» та зазначив, що при заснуванні цього закладу Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР спирався на думку і підтримку спільноти.

У своїй доповіді І.А. Клейтман висловив впевненість, що «справу Інституту можна робити тільки великим колективом медичної спільноти... і перетворити в потужний Всеукраїнський інститут, що створить умови для оздоровлення робітничого класу і всього трудового народу».

Значну роль у заснуванні наукової установи віді-

гравали стоматологічна спільнота й Одеське одонтологічне товариство. Потужний науковий потенціал, активна видавнича робота (до Жовтневої революції Одеським одонтологічним товариством видавалося 3 фахових журнали), накопичений практичний досвід стали підґрунтям для відкриття наукової установи саме в м. Одесі. У вітальному слові голова Одеського одонтологічного товариства І.Й. Марголін привітав колег і зазначив роль стоматологічної спільноти у заснуванні УДІЗ. Також він наголосив, що «потужний науковий і викладацький кадровий потенціал Одеси сприятиме успіху установи».

У 1928 році Народний комісаріат охорони здоров'я УСРР поставив перед колективом УДІЗ нагальні завдання, які потрібно було вирішувати: наукове обґрунтування нових ефективних форм і методів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань і поширення цих знань серед лікарів шляхом підвищення їх кваліфікації.

Подальша діяльність співробітників УДІЗ мала вирішальне значення у формуванні Української наукової стоматологічної школи. «Інститут на колесах» згуртував стоматологічну спільноту й організував I Український стоматологічний з'їзд у 1932 році в Одесі. З 1932 по 1949 рік цей заклад мав назву Всеукраїнський державний інститут стоматології.

Використані статті та документи:

Варава Г.Н., Косенко К.Н. История Института стоматологии АМН Украины за 80 лет. I Открытие института и его деятельность в предвоенный период 1928—1941 гг. // Вісник стоматології. — 2010. — № 1. — С. 92—97.

Открытие Государственного института зубоврачевания в г. Одесса. Речь П.Г. Дауге // Одонтология. — 1928. — № 2. — С. 60—70.

**I УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ З'ЇЗД,
25—29 серпня 1932 року, м. Одеса**

Активна діяльність Українського державного інституту зуболікування у гуртуванні стоматологічної спільноти, організації науково-практичних конференцій у різних регіонах Української СРР та святкування першого п'ятирічного ювілею наукового закладу стало підґрунтям проведення I Українського стоматологічного з'їзду саме в Одесі в серпні 1932 року. Впроваджувалися принципи соціальної стоматології, що передбачали наближення стоматологічної допомоги до виробничих підприємств — заводів, фабрик, колгоспів, радгоспів з метою забезпечення працівників 100 % санацією порожнини рота; проведення в дитячих організованих колективах санації порожнини рота та заходів комплексної профілактики карієсу.

Накопичений досвід з питань організації стоматологічної допомоги в Україні від перших кроків до створення потужних стоматологічних закладів у різних областях республіки було розглянуто на I Українському стоматологічному з'їзді. Організацію заходу здійснював Всеукраїнський державний інститут стоматології (м. Одеса). З метою налагодження тісної співпраці науковців з лікарями-практиками, поширення інформації щодо нових методів лікування та наукових розробок співробітники інституту під егідою Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР організували і провели значну кількість науково-практичних конференцій у різних регіонах республіки. Під гаслом «Інститут на колесах» з вересня 1931 року науковими бригадами було проведено стоматологічні конференції з охопленням понад 300 лікарів на Півдні (Херсон, Миколаїв, Первомайськ) і Сході України (Сталіно, Кривий Ріг, Костянтинівка, Макєєвка), на яких розглядалися питання організації стоматологічної допомоги, ендодонтичного лікування зубів при ускладненому карієсі за 1—2 сеанси та способи протезування. З метою збирання й подальшого аналізу результатів стоматологічної допомоги, наданої населенню України, налагоджувалися контакти між інститутом і стоматологічними закладами. Це стало підґрунтям для формування нового напрямку діяльності інституту, а саме організаційно-наукової роботи, що давало змогу аналізувати дані про стоматологічну допомогу в республіці і діяльність лікарів-стоматологів, їх навантаження й ефективність роботи.

Після ознайомлення з роботою лікарів-стоматологів на місцях науковці зробили висновок, що «зуболікувальна мережа за останні роки зростала безпланово, стихійно, без урахування завдань перебудови як змісту, так і форми роботи, і в основній масі пронизана ще старими традиціями дореволюційних форм і методів приватної лікарської практики». У результаті цього зазначено необхідність підвищення кваліфікації та перекваліфікації зубних лікарів і проведення курсів удосконалення, тривалість яких має становити близько 2 міс. Також було наголошено важливість підвищення кваліфікації фахівців у галузі стоматології на з'їздах та конференціях. Проведення конференцій у містах України дало змогу згуртувати лікарів навколо Українського державного інституту зуболікування, що було вкрай важливо для проведення I Українського стоматологічного з'їзду в серпні 1932 року.

На адресу делегатів I Українського стоматологічного з'їзду і колективу інституту з нагоди п'ятирічного ювілею надійшло вітання від начальника лікувально-профілактичного управління Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР Е.А. Кушніра, а також від голови Центрального комітету Червоного Хреста УСРР.

У статтях, опублікованих після завершення роботи з'їзду, зазначалися високий рівень наукових доповідей, потужний науковий потенціал доповідачів з Харкова, Києва, Одеси, Вінниці й Житомира.

Про організацію системи надання високоспеціалізованої стоматологічної допомоги у стаціонарах та

ПЕРВЫЙ ВСЕУКРАИНСКИЙ СТОМАТОЛОГИЧЕСКИЙ СЪЕЗД

Протокол конференции Стоматол. клин. I ММИ, посвященной съезду. Секретарь Ф. И. Розенталь, докладчик И. Г. Лукомский

С 25.VIII по 29.VIII с. г. состоялся I Всеукраинский стоматологический съезд, первый съезд крупной республики после долгого перерыва. Он явился как бы пробным камнем для предстоящего Всесоюзного съезда. В отношении организации съезд блистал старыми ошибками. Как всегда в программе съезда был обильнейший материал, но использовать его целиком нет возможности. Пришлось сократить количество докладов и в результате многие темы были бессистемно изложены.

Докладчик предлагаетстроить работу предстоящего съезда по-иному. Всесоюзный съезд должен быть организован, так чтобы каждое слово не только произносилось, но и фиксировалось аудиторией. Каждый доклад на съезде есть продукт долголетней углубленной работы. Его трудно усвоить и обсудить за 10—15 минут. Члены съезда должны заранее знать, освоить и подобрать материал для прений. Необходимо довести до членов съезда весь материал в сжатом виде заранее и с этой целью выпустить I том трудов съезда за три месяца до его начала. Известно, как трудно у научного работника получить работу, как трудно издать ее своевременно, но эти трудности нужно побороть. В противном случае не стоит устраивать съезды.

Итак заранее издать труды съезда, а на съезде дать суммарный реферат и после этого открыть прения. Прения усекать не нужно. В заключительном слове докладчики защищают свои тезисы и делают возражения по прениям. После съезда издается II том трудов, содержащий прения и выводы съезда.

Председатель съезда должен отвечать за кристаллизацию истины. Его слово должно быть решающим обобщением материала.

Представитель НКЗдрава Украины назвал съезд Всесоюзным, но фактически Союз не участвовал в нем. Докладчики из РСФСР все вместе получили 60 минут.

Заслуга инициаторов Всеукраинского съезда, несмотря на обычные организационные ошибки, все же огромная. Накопившийся за несколько лет научный материал, которым делились на съезде, стоит на высшей ступени. По научной потенции на первых местах: Харьков, Киев, Одесса, Винница, Житомир. Активно участвовали в прениях работники с мест.

По содержанию съезд можно разбить на 4 основных главы: социально-гигиенич., пульпиты, протезирование, выставка.

Вводный доклад НКЗУ дал четкий анализ. Однако в других установочных докладах фактически план второй пятилетки не разработан, не показан в конкретном оформлении и поэтому не проработан на съезде. Озерьян (Москва) получил слово только в прениях по теме «Вторая стоматологическая пятилетка в РСФСР».

Акбройт Я. С. — «Принципы и техника организации больницы стоматологии» — дал хорошо разработанный план работы стоматолога в стационарной обстановке.

I УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ З'ЇЗД

протоколи лікування йшлося в доповіді Я.С. Акбroyта «Принципи і техніка організації лікарняної стоматології». Доповіді С.Н. Вайсблата і лікаря Л.І. Лехціера були присвячені актуальним питанням ранньої діагностики й лікування злоякісних новоутворень щелепно-лицевої ділянки, містили значну кількість фотоматеріалів і висвітлювали принципи організації допомоги онкологічним хворим.

Особливу увагу привернула доповідь Ю.М. Гофунга про досвід перекваліфікації зубних лікарів у лікарів-стоматологів.

В Українському державному інституті удосконалення лікарів (м. Харків) було розроблено навчальний план і програму для розширення обсягу знань. Навчання проводилося заочно, але разом з тим за невеликий період диплом лікаря-стоматолога отримали 1200 спеціалістів.

З цією метою було видано друком навчальні посібники для перекваліфікації.

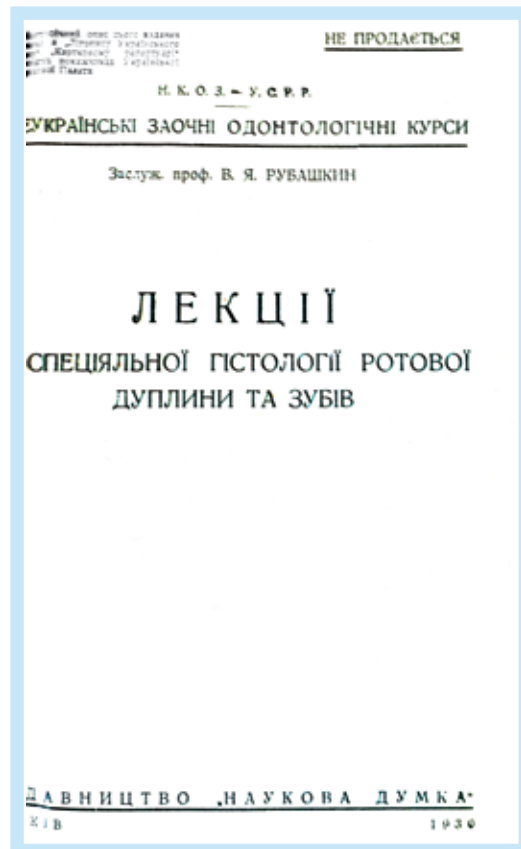
Харківська школа стоматологів, а саме Ю.М. Гофунг та його учні розглянули питання стосовно лікування ускладненого карієсу, запропонували ампутаційний метод лікування пульпітів, застосування миш'яковистої пасти, рентгенологічних методів діагностики та контролю лікування.

Професор Ю.М. Гофунг (1876—1944)

Будівля Українського державного інституту удосконалення лікарів (м. Харків, вул. Артема, 8; 30-і роки XX століття)

Титульна сторінка навчального посібника «Лекції зі спеціальної гістології ротової дуплини та зубів» / Під редакцією заслуженого професора В.Я. Рубашкіна // Українські заочні одонтологічні курси. — Видавництво «Наукова думка», Харків, 1930

Професор Л.М. Лінденбаум доповів про нові механізми патогенезу і лікування альвеолярної піореї. На думку вченого, однією з причин розвитку захворювань пародонта є попередньо перенесений пацієнтом грип. Свої наукові доповіді представили і гості з інших республік: видатний вчений професор Ентін повідомив результати експериментальних досліджень трофічної теорії захворювань пародонта.

Науковці Всеукраїнського державного інституту стоматології (м. Одеса) ознайомили делегатів з питаннями профілактики карієсу, у тому числі у дітей, під гаслом «Бійся не гангрени, а карієсу зубів». Представники київської школи щелепно-лицевих хірургів й ортодонтів оприлюднили результати впровадження нових технологій лікування, які містили значну кількість діаграм.

Заслухані доповіді й активна дискусія щодо наукових питань продемонстрували високий рівень зацікавленості та професійної підготовки лікарів; а найголовніше, що цей з'їзд сприяв подальшому розвитку стоматології і гуртуванню стоматологічної спільноти. Виставка, організована під час з'їзду, стала віддзеркаленням досягнень української стоматології.

У резолюції І Українського стоматологічного з'їзду

було висвітлено основні питання, що хвилювали стоматологічну спільноту, а саме питання підготовки стоматологічних кадрів: перекваліфікація зубних лікарів, включаючи навчання на заочних курсах, підвищення кваліфікації та спеціалізація за окремими напрямками стоматології, забезпечення науковою і навчально-методичною літературою. Було запропоновано розробити п'ятирічний план розвитку стоматологічної галузі, наблизити стоматологічну допомогу до виробництва, тобто забезпечити 100 % санацію порожнини рота для працівників заводів, фабрик, колгоспів, радгоспів. Важливе значення має проведення санації порожнини рота і заходів комплексної профілактики карієсу в дитячих організованих колективах. Стоматологічна промисловість має тісно співпрацювати з науковими колективами стоматологічних інститутів, у результаті чого очікується широке впровадження нових технологій у виробництво стоматологічних матеріалів. Одним із пунктів резолюції було запровадження госпрозрахунку в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю. До резолюції також внесено питання обліку стоматологічної допомоги і впровадження трудових одиниць у лікувально-профілактичні стоматологічні заклади.

Використані статті та документи:

Труды Всеукраинского государственного института стоматологии в Одессе // Под редакцией И.А. Клейтмана. — Выпуск первый. — Одесса, 1932. — 119 с.

Первый Всеукраинский стоматологический съезд // Советская стоматология. — 1933. — № 1/2—12. — С. 61—64.

Лекції зі спеціальної гістології ротової дуплини та зубів / Під редакцією заслуженого професора В.Я. Рубашкіна // Українські заочні одонтологічні курси. — Видавництво «Наукова думка». Харків, 1930.

История развития стоматологии в Украине 1891—1945: учебно-методическое пособие / Г.Н. Варавя, Л.Д. Чулак. — Одесса: Астропринт, 2020. — 304 с.

Лехцієр Л.І., Коган Б.О. Всеукраїнський стоматологічний з'їзд // Стоматологія: збірник наукових праць ХМСІ. — Харків, 1934. — С. 124—141.

II Український стоматологічний з'їзд

II Український стоматологічний з'їзд,
27—31 серпня 1936 року, м. Харків

Тісна співпраця закладів вищої освіти, наукової установи — Всеукраїнського державного інституту стоматології в м. Одесі — і взаємодія з державними органами влади стали підґрунтям для організації II Українського стоматологічного з'їзду у Харкові. Стоматологічна спільнота України разом із колегами з радянських республік обговорили як наукові, так й організаційні питання галузі. Для підвищення кадрового потенціалу потрібно запровадити перекваліфікацію зубних лікарів у лікарів-стоматологів. З метою удосконалення знань і вмінь лікарів запропоновано організувати 100 % підвищення кваліфікації в закладах післядипломної освіти. Для висвітлення вітчизняних наукових розробок і напрацювань серед лікарів-стоматологів та їх впровадження у практичну охорону здоров'я делегати з'їзду ухвалили рішення щодо видання спеціалізованого періодичного журналу зі стоматології в УСРР.

Підготовка і проведення II Українського стоматологічного з'їзду відбувались за активної участі Харківського стоматологічного інституту та підтримки Всеукраїнського державного інституту стоматології в м. Одесі, Київського й Одеського стоматологічних інститутів. На підставі статистичних даних Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР, Всеукраїнського державного інституту стоматології та Держплану СРСР проводились обговорення основних показників стоматологічної допомоги в Україні. Зі словами вітання лікарів-стоматологів виступив заступник народного комісара охорони здоров'я УСРР т. Медвідь. У своїй доповіді він окреслив основні завдання радянської медицини і стоматології.

Із 661 делегата з'їзду більшість учених представляли Україну (377) і республіки СРСР (148). У роботі з'їзду взяли участь переважно лікарі-стоматологи, із них 6 докторів і 13 кандидатів медичних наук, були запрошені й зубні лікарі. Усього заслухано 53 доповіді, під час яких колеги з України, а також гості з Москви й Ленінграду обмінювались досвідом і результатами наукових досліджень.

У рамках з'їзду було організовано виставку, на якій експонувались науково-практичні досягнення трьох основних науково-навчальних закладів України: Харківського, Київського й Одеського стоматологічних інститутів, а також інших наукових установ.

Усі стоматологічні відділення поліклінік Харкова залучилися до виставки, під час якої мали можливість продемонструвати свої практичні розробки.

Однією з актуальних тем з'їзду було питання консервативного лікування ускладненого карієсу (гангренозних зубів). У представлених доповідях обговорювалися шляхи збереження зубів, підвищення ефективності лікування шляхом якісного механічного та хімічного оброблення кореневих каналів з наступним їх пломбуванням. Про важливі науково-практичні напрацювання з цього питання розповів професор Ю.М. Гофунг: «Ми маємо усі необхідні передумови для широкого застосування науково-практичних даних, що мають бути використані в основі раціональної терапії гангренозних зубів». Постулати ендодонтичного лікування, які увійшли до резолюції з'їзду, актуальні й донині: «в основі раціональної терапії гангренозних зубів має бути ретельна обробка кореневих каналів, особливо їх механічне розширення і наступна технічна стерилізація; при цьому слід пам'ятати про оздоровлення тканин періодонтальної щілини». Питання щодо лікування остеомиєліту й необхідності видалення причинних зубів, які під час своєї доповіді підняв С.Н. Вайсблат, викликали дискусію серед науковців і лікарів-практиків. Також обговорювалися методи протезування та питання стосовно впровадження заходів для забезпечення масового протезування населення, лікування травм

щелепно-лищевої ділянки і захворювань слизової оболонки порожнини рота. Окремим блоком розглядалася тема знеболювання під час стоматологічних втручань, а саме застосування суміші Гартмана. Вчені з Харкова й Одеси також запропонували різні суміші знеболювальних засобів. Делегатів з'їзду зацікавили і питання організації стоматологічної допомоги, а саме введення нормативів зуболікарської та зуботехнічної допомоги.

Завдяки тісній співпраці Всеукраїнського державного інституту стоматології (м. Одеса), а саме А.М. Берліна, із бригадою Держплану СРСР, яку очолював професор І.Г. Лукомський, було розроблено нормативи навантаження на лікаря-стоматолога і зубного техника за робочу зміну. На з'їзді був затверджений подальший розвиток стоматологічної допомоги, адже кадровий потенціал республіки нараховував лише 3000 спеціалістів. Для збільшення кількості фахівців інституту удосконалення лікарів у Харкові, Києві й Одесі здійснювали перекваліфікацію зубних лікарів у лікарів-стоматологів; також вони проводили курси підвищення кваліфікації лікарів-стоматологів. Одним з основних рішень резолюції з'їзду було впровадження 100 % необхідності підвищення кваліфікації стоматологічними кадрами на курсах удосконалення лікарів.

У 1936 році забезпеченість фахівцями стоматологічного профілю становила один стоматолог на 5000 міського населення й один спеціаліст на 50 тис. сільських жителів. Згідно з рішенням делегатів з'їзду, така кількість фахівців не забезпечувала повною мірою потреби населення, особливо в сільській місцевості. Тому були взяті зобов'язання із забезпечення міського населення з розрахунку одна посада лікаря-стоматолога на 4500 осіб й один зубний лікар на 10 тис. сільського населення. З метою виконання цього рішення з'їзд клопотав перед Народним комісаріатом охорони здоров'я УСРР про відкриття

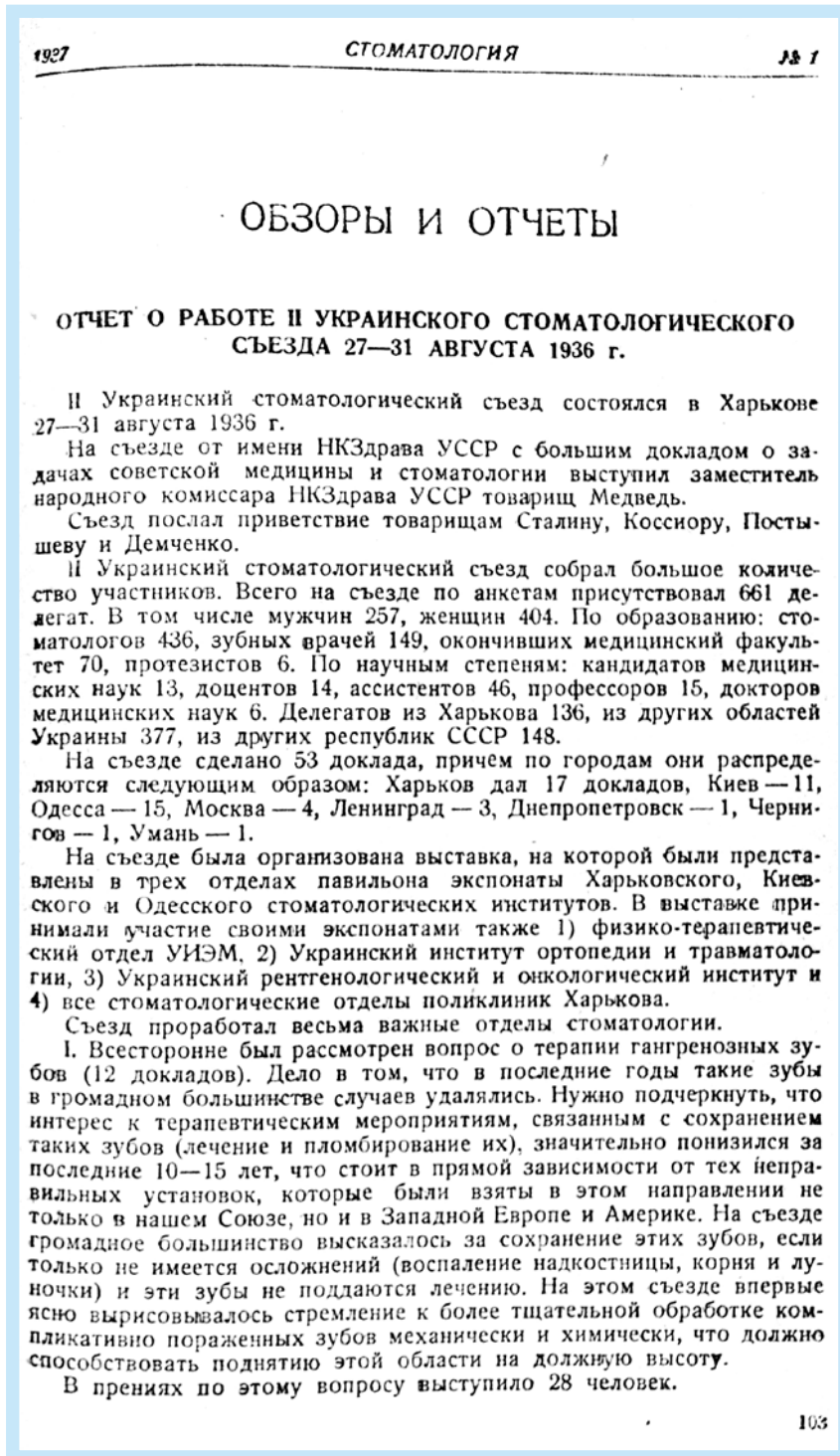
кадрового вищого навчального закладу в Одесі й розширення мережі зуболікарських шкіл з підготовки зубних лікарів.

Також йшлося про недостатню лікувально-профілактичну допомогу, а саме проведення санації дітей у школах та організованих колективах. У резолюції було висвітлено необхідність збільшення кількості стоматологічних закладів, які надають допомогу дітям, і забезпечення їх з розрахунку одна посада лікаря-стоматолога на 2000—2500 дітей з організованих колективів. Також у резолюції зазначалося, що «основою лікувально-профілактичної роботи повинна стати високоякісна допомога та санація організованих груп населення». Протезування в організованих колективах потрібно проводити разом із плануванням санації порожнини рота. Для підвищення якості протезування делегати з'їзду прийняли рішення про необхідність централізації та поліпшення матеріально-технічного забезпечення зуболікарських лабораторій. Важливим напрямом визнано надання ортодонтичної та хірургічної допомоги.

У 1937 році було заплановано введення єдиної медичної стоматологічної картки на всій території республіки та єдиної форми звітності щодо надання стоматологічної допомоги. Обговорювали аспекти технічного забезпечення стоматологічної галузі пломбувальними і зуботехнічними матеріалами.

З метою висвітлення наукових розробок лікарів-стоматологів та їх впровадження у практичну охорону здоров'я з'їзд клопотав перед Народним комісаріатом охорони здоров'я УСРР про відкриття спеціалізованого видання — журналу зі стоматології.

Деякі важливі рішення, прийняті з'їздом, не були впроваджені в життя. Не відбувся запланований у 1938 році III Український стоматологічний з'їзд у Києві. Було обрано правління, але Українське стоматологічне товариство так і не запрацювало до початку Другої світової війни.

Звіт про роботу II Українського стоматологічного з'їзду, що відбувся 27—31 серпня 1936 року, на шпальтах журналу «Стоматологія» (№ 1, 1937)

Съезд принял по этим докладам резолюцию следующего содержания.

Заслушав доклад заслуженного проф. Е. М. Гофунга о проблеме терапии гангренозных зубов и целый ряд содокладов, а также широкое развернувшееся прения по этому вопросу, съезд приходит к следующему заключению:

1. Санационная работа в советских зуболечебных учреждениях до сих пор недостаточно учитывала значение лечения и сохранения гангренозных зубов, и поэтому постановка этого вопроса на II Украинском стоматологическом съезде вполне своевременна.

2. В настоящее время мы имеем все необходимые предпосылки для широкого использования научно-практических данных, которые должны лечь в основу рациональной терапии гангренозных зубов.

3. Однако в каждом отдельном случае необходимо учитывать границы этой терапии. Они кончаются там, где начинается возможность какой-либо опасности для организма.

4. В основу рациональной терапии гангренозных зубов должна лечь раньше всего тщательная обработка корневых каналов, в особенности механическое расширение их и последующая техническая стерилизация; при этом необходимо всегда иметь в виду оздоравливание тканей периодонтальной щели.

5. Закрепляющим моментом всей терапии гангренозных зубов является тщательное пломбирование корневого канала. Для этой цели можно рекомендовать следующие материалы: серебряные штифты с формальдегидными пастами, цементы с иодоформными пастами.

II. Не меньший интерес у всех участников съезда вызвал вопрос об остеомиелитах челюстей. Вопрос этот стоял уже на III Всесоюзном съезде в 1928 г., причем тогда выяснилось, что существуют различные взгляды на терапию острых стадий этих тяжелых одонтогенных заболеваний. В то время как некоторые докладчики высказывались за немедленное хирургическое вмешательство (удаление зуба), другие настаивали на выжидательной терапии, считая что удаление причинного зуба может осложнить процесс. В Западной Европе существует такое же разногласие.

Заслушав доклад проф. С. Н. Вайсблата об остеомиелитах челюстей и ряд содокладов, а также широко развернувшееся прения по этому вопросу, большинство сошло на том, что экстракция зуба показана во всех стадиях остеомиелита; при наличии инфильтрата и флегмона необходимо параллельно раннее вскрытие очагов. Меньшинство все же настаивает на том, что изолированная экстракция зуба нецелесообразна и ее следует предпринимать лишь по миновании острых явлений.

По этому вопросу было заслушано 15 докладов, в прениях приняли участие 23 человека.

III. Вопросу массового протезирования было посвящено 9 докладов. Были рассмотрены современная проблема протезирования, рациональное протезирование беззубых челюстей, новая конструкция протезов, методы фиксации протезов и т. п. Как из докладов, так и из выступлений в прениях, стало ясно, что протезирование в нашем Союзе уже отошло от чисто ремесленного пути, когда протез изготовлялся без учета индивидуальных особенностей, вне связи со всем организмом. Съезд показал, что в настоящее время протезная стоматология в нашем Союзе базируется на строго проверенных научных данных и увязывает все свои лечебные мероприятия, даже чисто техническое протезирование, с анатомо-физиологическими особенностями

В прениях выступило 16 человек.

IV. Обезболивание, по Гартману, было посвящено 3 доклада. Как известно, вопрос этот еще недавно дебатировался на разных конференциях и заседаниях и стоял даже на повестке дня научных советов НКЗдрава РСФСР и УССР. Вопрос этот привлек также внимание прессы — центрального органа «Правды».

Докладчики указывали, что эффект от применения смеси Гартмана не всегда одинаков и зависит от целого ряда мелких особенностей, связанных как с методикой работы, так и с качеством самого препарата. Были также предложены новые модификации обезболивающих средств (Одесса и Харьков), в основу которых положена та же теоретическая предпосылка, которая была взята Гартманом. Съезд признает, что метод Гартмана дал толчок к изучению и углублению этого вопроса. При тщательном выполнении отдельных моментов приготовления смеси, сохранения ее и всех манипуляций, необходимых при пользовании этой смесью, мы получили обезболивание dentina в 80—85% случаев.

V. Травматизм челюстей был представлен 4 докладами. В этих докладах, равно как и в развернувшихся по ним прениях, ясно выявилось, что в этом направлении мы уже имеем свои собственные, весьма ценные наблюдения и установки. С данными докладчиков согласились представители различных школ СССР (Москва, Ленинград и Казань). Можно сказать, что в Харькове, Киеве и Одессе, где раньше не было совсем стационарных стоматологических учреждений, за последние 4—5 лет развернулась работа, и мы подвинули вперед вопрос о травме челюстей мирного и военного времени.

VI. Заболеванию слизистых полости рта посвящено 9 докладов. Здесь был рассмотрен вопрос этиологии и терапии; обсуждалось применение бактериофага, аммиачного осадка, солей серебра, лизоцима.

VII. Съезд заслушал три доклада, которые были посвящены вопросу организации стоматологической помощи на Украине. Тов. Берлин (Одесский стоматологический институт) дал анализ состояния этой помощи, основываясь на обработке данных стаблоры НКЗдрава и своих собственных данных, которые получены Одесским институтом. Докладчиком предложены также нормативы зубоврачебной и зуботехнической помощи населению. Бригада Госплана СССР во главе с проф. И. Г. Лукомским представила данные тщательной обработки нормативов зубоврачебной и зубопротезной помощи населению, которые вполне совпадают с предложенными нормативами и поддерживаются в докладе Одесского стоматологического института.

Резолюция по этим докладам. Заслушав доклад т. Белкина (Одесса) и доклад бригады Госплана СССР (бригадир проф. И. Г. Лукомский), II Украинский стоматологический съезд констатирует, что наряду с гигантскими успехами социалистического строительства в нашей стране, построившей под руководством коммунистической партии большевиков и ее гениального вождя товарища Сталина социалистическое общество, имеются огромные достижения в области советского зубоврачевания по всему СССР и на Украине.

II Украинский стоматологический съезд отмечает, что вместе с увеличением общей сети лечебно-профилактических и научных учреждений НКЗдрава УССР также выросла за последние годы количество и качественно сеть амбулаторно-поликлинической и стационарной помощи в области стоматологии; увеличены кадры стоматологов до 3000 с лишним человек; проведена огромная работа по переквалификации почти всех зубных врачей УССР во врачей-стоматологов.

Звіт про роботу II Українського стоматологічного з'їзду, що відбувся 27—31 серпня 1936 року, на шпальтах журналу «Стоматологія» (№ 1, 1937)

II УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ З'ЇЗД

тологов; ведеться систематична робота інститутів удосконалення лікарів по підвищенню кваліфікації стоматологів; збільшено кількість підсобного середнього і молодшого персоналу в ряді великих стоматологічних відділів; збільшено обладнання і безперервно удосконалюється технічна оснащеність зуболікарських установ.

Одночасно з'їзд відзначає, що існуюче наявність стоматологічних кадрів в УСРС недостатньо і не в стані задовольнити всі зростаючі потреби в стоматологічній допомозі.

В той час як укомплектування більшості промислових центрів і районів можна вважати задовільним, ще помітно відстає в сенсі забезпечення цими кадрами окремих районів, особливо сільських. З'їзд знаходить, що така розстановка цих кадрів (1 стоматолог на 5 000 чоловік в місті і 1 стоматолог на 50 000 чоловік на селі) в подальшому абсолютно неприпустима в зв'язі з ростом культурних потребностей колективного сектора. Якість лікарської допомоги є ще далеко не всюди піднятою до достатньої висоти. Лікарсько-профілактична допомога (систематична шкільна саніація, планова саніація організованих груп населення) ще не відповідає основним вимогам радянського здоров'я. Ортодонтична допомога як профілактичне заходження в боротьбі з різними захворюваннями дитячого організму надзвичайно мала. Стомато-хірургічна допомога в зв'язі з відсутністю достатньої кількості спеціальних кадрів, відсутністю окремих приміщень для хірургічних відділень, амбулаторій і підсобного персоналу навіть в ряді великих поліклінік і амбулаторій стоматологічних відділів не поставлена ​​ще на достатню висоту. Колюча стоматологічна допомога вкрай обмежена навіть в областних центрах, і амбулаторні лікарі не мають можливості направляти своїх бідних на спеціальні койки в ранніх стадіях важкого захворювання зубочелюстної системи, що погіршує перебіг хвороби і подовжує строк втрати працездатності. Розмір і якість протезної допомоги недостатньо як для міста, так і в особливо культурної потреби населення. Відсутствує до цього часу єдина форма реєстрації роботи стоматологічних відділів і немає достатнього централізованого керівництва цією роботою з боку НКЗдрава і областних, районних і міських відділів охорони здоров'я, немає чіткості в нормуванні різних видів стоматологічного прийому. Зуболікарський інструментарій і обладнання виготовляються в дуже обмежених розмірах і не завжди належної якості і конструкції. Зуболікарські матеріали (пломби, штучні зуби, каучук, воск і т. п.) не відповідають своїм вимогам.

Виходячи з вищезазначеного, II Український стоматологічний з'їзд вважає:

1. На найближчий час планування мережі повинно виходити з норми 1 стоматолог на 4 500 чоловік в місті; сільська периферія повинна мати не менше 2 лікарів-стоматологів на район, 1 лікар може бути передвижним (1 зубний лікар на 10 000 населення).
2. В містах повинні бути укрупнені стоматологічні відділи з повною диференціацією праці.
3. Дитяча стоматологічна мережа повинна будуватися за принципом санітарного пункту з розрахунком 1 стоматолог на 2 000—2 500 чоловік організованого дитинства.

106

4. Основним змістом всієї лікувально-профілактичної допомоги повинні стати високоякісна допомога і санітарний охоплення організованих груп дорослого населення.

5. Всі стоматологічні кадри України і в першу чергу працюючі на периферії повинні бути пропущені через курси по удосконаленню лікарів.

6. Лікарська частина протезної допомоги повинна бути в руках лікарів-спеціалістів. Зубопротезні лабораторії повинні бути укрупнені і централізовані. Планування зубопротезної допомоги повинно бути тісно пов'язано з плануванням саніації організованих груп населення. В великих областних центрах повинні бути організовані ортодонтичні кабінети.

7. К початку 1937 г. повинна бути вироблена єдина форма реєстрації всіх видів стоматологічної допомоги і введена єдина картка по всьому УСРС.

8. В областних центрах необхідно учредить штат інструкторів по стоматології.

9. По питанню про норми роботи і забезпечення повинно бути проведено в терміновому порядку спеціальне всеукраїнське совещання.

10. Увагаючи недостатність кадрів, особливо для колективного сектора, з'їзд просить НКЗдрав об отриманні вже в 1937 г. ще одного стоматологічного кадрового інститута в Одесі і нормальних зуболікарських шкіл.

VIII. З'їзд заслухав доповідь директора Харківського стоматологічного інституту Г. А. Личмана об підготовці до святкування 20-ліття Октября і прийняв всі пропозиції доповідача. Постановлено обрати комісію для виробки і редактування резолюції по цьому питанню.

З'їзд постановив:

1. Ходатайствувати перед НКЗдравом УСРС об виданні спеціального журналу по стоматології.

2. Созвать III Український стоматологічний з'їзд в Києві в 1938 г.

3. Вийти твори з'їзду і розіслати їх всім учасникам з'їзду.

4. З'їзд вибрав правління Українського стоматологічного об'єднання, яке повинно реалізувати всі постановлення II Українського стоматологічного з'їзду. Правління об'єднання має постійне перебування в Києві.

31 августа, в 12 годин ночі, голова з'їзду, заслужений професор Е. М. Гофунг, закрываючи з'їзд, сумірував всю роботу з'їзду і указав на цілий ряд недоліків по організації з'їзду, особливо в побутовому обслуговуванні членів з'їзду.

Голова з'їзду указав на цілий ряд стоматологів Харківки, Києва і Одеси, які сприяли організації і проведенню з'їзду.

З'їзд показав, як значально виросла наша стоматологічна маса, якої громадський інтерес був проявлений по всім питанням, які розглядалися на з'їзді. Во всі 5 днів з'їзду зал був переповнений і інтерес ко всім доповідям і прийнятих не ослабевав. Чувствовалась велика піднесеність, великий публіцистичний інтерес до стоматології УСРС і приїжджих з інших братських республік.

З'їзд показав значальний ріст і розвиток науково-практичної стоматології на Україні і дав цілий ряд наукових і практичних указувань для роботи по наданню стоматологічної допомоги населенню.

Правління Українського стоматологічного об'єднання

107

Звіт про роботу II Українського стоматологічного з'їзду, що відбувся 27—31 серпня 1936 року, на шпальтах журналу «Стоматологія» (№ 1, 1937)

Спільна світлина делегатів II Українського стоматологічного з'їзду

Використані статті та документи:

Отчет о работе II Украинского стоматологического съезда 27—31 августа 1936 г. // Стоматология. — Москва, 1937. — № 1. — С. 103—107.

I ПЛЕНУМ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ РАДИ НАРОДНОГО КОМІСАРІАТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УРСР

I ПЛЕНУМ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ РАДИ НАРОДНОГО КОМІСАРІАТУ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УРСР

15—18 травня 1937 року, м. Одеса

Економічний розвиток СРСР із 1928 року передбачав використання такого інструменту, як п'ятирічні плани розвитку народного господарства. Оскільки матеріальні й кадрові ресурси знаходилися у державній власності, розроблення планів подальшого економічного розвитку відбувалося централізовано у загальнонаціональному масштабі; його здійснював спеціальний орган — Держплан СРСР — під керівництвом Комуністичної партії Радянського Союзу. Тісна співпраця науковців Всеукраїнського державного інституту стоматології в м. Одесі (А.М. Берлін) із бригадою Держплану СРСР, яку очолював професор І.Г. Лукомський, прослідковується на перших стоматологічних з'їздах. З метою подальшого розвитку стоматологічної галузі Народним комісаріатом охорони здоров'я УРСР організовано I та II пленуми Стоматологічної ради в Одесі. На пленумах представлено детальний аналіз стану стоматологічної галузі й подальші перспективи розвитку.

Для забезпечення потреб населення в республіці планується збільшити кількість лікувально-профілактичних стоматологічних закладів охорони здоров'я і стоматологічних кадрів у промислових містах та сільській місцевості. З метою підвищення ефективності використання трудових ресурсів та раціонального планування робочого часу лікаря розробляються і впроваджуються нормативи надання стоматологічної допомоги.

Питання організації стоматологічної допомоги обговорювались на спільних засіданнях стоматологічної спільноти України з Народним комісаріатом охорони здоров'я. 20 березня 1930 року в Науковій медичній раді Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР (з 1937 року — УРСР) було створено Стоматологічну раду як дорадчий консультативний орган. Основними питаннями, які вона розглядала, були організація стоматологічної допомоги населенню республіки і забезпечення висококваліфікованими кадрами, облік роботи лікарів, а також впровадження нових методів лікування та протезування. Стоматологічну раду очолювала Затонська, а заступником був професор Ю.М. Гофунг. До складу Ради увійшли видатні вчені з Києва, Харкова й Одеси — професори Л.М. Лінденбаум, І.А. Клейтман, М.Б. Фабрикант, а також науковці — М.Й. Шапіро, Я.С. Акбройт та інші фахівці.

У травні 1937 року було організовано I пленум Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР з метою детального аналізу роботи лікувально-профілактичних закладів з надання стоматологічної допомоги, кадрового потенціалу

та обговорення і прийняття основних нормативних документів, що регламентують роботу лікаря-стоматолога. У доповіді начальника лікувально-профілактичного відділу Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР Е.А. Кушніра «Про стан зуболікувальної допомоги в Україні» був представлений аналітичний огляд стану стоматологічної допомоги та кадрового забезпечення, а також проведено аналіз за різні роки. Згідно з наведеними даними, кількість зуболікарських кабінетів станом на 1 січня 1933 року становила 797 у містах і 549 у селах. Стоматологічну допомогу на цей період надавали 2385 спеціалістів, з них 1178 лікарів-стоматологів і 1207 зубних лікарів. У містах працювало 1079 стоматологів і 959 зубних лікарів, тоді як у сільській місцевості — 99 і 248 фахівців відповідно. У 1936 році зазначено збільшення кількості зуболікарських кабінетів до 1371 в містах і несуттєве збільшення — у селах. Якісних змін кадрового потенціалу у стоматології було досягнуто шляхом перекваліфікації зубних лікарів. Усього в республіці стоматологічну допомогу надавали 2604 фахівці — 1536 стоматологів з вищою медичною освітою і 1068 зубних лікарів із середньою освітою.

Розподіл спеціалістів серед міського й сільського населення був нерівномірним: у містах працювали 1343 стоматологи і 650 зубних лікарів, тоді як у селах — 193 стоматологи і 418 зубних лікарів.

Згідно з матеріалами доповіді І.Й. Новика, співробітника відділу медичної статистики та краєзнавства (завідувач А.М. Берлін) Всеукраїнського державного інституту стоматології в м. Одесі, забезпеченість стоматологічними кадрами у 1935 році становила одна посада на 4000 міського населення й одна посада на 50 тис. сільського населення.

Нормативи щодо планування кількості стоматологічних закладів та ефективності праці стоматологів представив А.М. Берлін, який тривало працював над цим питанням разом із бригадою спеціалістів Держплану СРСР. На пленумі було прийнято такі нормативи забезпечення стоматологічними кадрами: у промислових містах — одна посада на 3000 населення, у районних центрах — на 5000 населення, у сільській місцевості — на 8000 населення. Для обслуговування дітей дошкільного та шкільного віку вводилися нормативи із розрахунку одна посада — на 2000 дитячого населення.

Були визначені нормативи роботи лікаря-стоматолога: протягом робочої зміни у лікаря, який надає невідкладну стоматологічну допомогу, має бути 25 відвідувань, у хірурга — 20 відвідувань (хоча було запропоновано 30) з проведенням до 20 видалень і 2—3 амбулаторних операцій, тоді як у лікаря, який виконує лікувальні маніпуляції та проводить санацію, — 16 відвідувань, із них 5 первинних й 11 повторних. Протягом зміни стоматолог-терапевт міг поставити до 8 пломб (60 % з приводу карієсу, 40 % — ускладненого карієсу), а також провести лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота, зняття зубних відкладень не більше ніж 4 хворим. Визначено норми прийому для фахівців, які проводили лікування захворювань пародонта, — 1,5 первинних відвідувань і 10 повторних.

Для лікування дитячого контингенту норми становили: 12 хворих за зміну, профілактичне пломбування 15 зубів і видалення 3 зубів. Протягом місяця один лікар повинен був провести санацію у 200 ді-

тей і поставити 250 пломб. Норма для протезистів становила 1000 зубних одиниць за місяць. У доповіді І.Й. Новика обговорювалися аспекти застосування пластмаси для виготовлення знімних протезів та її переваги порівняно з каучуком. Пленум ухвалив рішення про застосування пластмаси для виготовлення знімних протезів і налагодження виробництва цього матеріалу.

На II Українському стоматологічному з'їзді у 1936 році було запропоновано такі нормативи: на одну посаду стоматолога — 4800 відвідувань за рік, а за даними обліку, на одного фахівця було 3720 відвідувань міським населенням і 2488 — сільським. Загалом одного лікаря за день відвідувало 16 пацієнтів із розрахунку 300 робочих днів. Оскільки одним з основних гасел було впровадження масової стоматологічної допомоги, вивчали кількість відвідувань на одного жителя України: у 1936 році цей показник становив 0,9 для міського населення і 0,06 — для сільського. Тому було заплановано збільшити кількість відвідувань на 60—70 % у місті й у 10 разів — у селі.

Шляхи вирішення цієї проблеми вбачали у збільшенні кількості фахівців, а саме відкритті закладу вищої освіти в Одесі; додатковому відкритті зуболікарських шкіл (на той час уже працювало 4 школи) і збільшенні випуску зубних лікарів до 600 спеціалістів кожною школою. У резолюції було зазначено необхідність створення у 1937 році на базі Всеукраїнського державного інституту стоматології (м. Одеса) кадрового стоматологічного інституту з можливістю зарахувати на 1-й курс до 200 студентів. Також делегати з'їзду прийняли рішення «про відкриття зуболікарських шкіл у Києві, Дніпропетровську, Харкові, Вінниці, Чернігові, Житомирі, додатково до тих, що вже працюють в Одесі й Сталіно (Донецьк)». Були оприлюднені амбіційні плани про досягнення позначки 4000 спеціалістів стоматологічного профілю у 3-й п'ятирічці (протягом наступних 5 років).

Значну увагу акцентували на недостатньому рівні надання стоматологічної допомоги дітям. Найкращі показники охоплення стоматологічною допомогою в організованих дитячих колективах зареєстровані в м. Одесі — 40 % дітей, однак в інших регіонах цей

І ПЛЕНУМ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ РАДИ НАРОДНОГО КОМІСАРІАТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УРСР

показник був значно нижчим. Це пов'язували з недостатньою кількістю дитячих спеціалістів і посад у зуболікарських кабінетах.

Піднімали питання про забезпечення стоматологічної галузі медичним персоналом і зубними техніками. Було прийнято рішення про «відкриття в Києві й Харкові зубопротезних курсів для підготовки зубних техніків, додатково до тих, що є в Одесі» та «організацію підготовки зубних сестер до 1000 осіб». Для ефективної роботи стоматологічного кабінету в ньому мають працювати 3 лікарі-стоматологи й одна медична сестра.

Особливу увагу акцентували на підвищенні кваліфікації та збільшенні кількості лікарів, які проходять передатестаційні курси. Для цього було прийнято рішення про зміцнення клінічної бази стоматологічних кафедр інститутів удосконалення лікарів та обсягу їх навантаження студентами і слухачами, організацію курсів з питань зубного протезування.

З метою підвищення фахового рівня вирішили створити спеціалізоване видання в Україні, в якому б висвітлювалися наукові розробки і нові методи лікування. Відкриття українського фахового журналу було заплановане на 1937—1938 роки. Разом з тим, перше періодичне видання «Проблеми стоматології» російською мовою побачило світ у 1940 році за участю трьох стоматологічних інститутів — Харківського, Київського й Одеського.

Обговорювалися питання надання стоматологічної допомоги у стаціонарах. Було прийнято рішення про організацію стаціонарної стоматологічної допомоги в Києві, Вінниці, Дніпропетровську, Одесі, Чернігові, Харкові, Умані, Сталіно, Житомирі, Полтаві, Тирасполі, Сумах, Кременчузі, Макєєвці, Ворошиловграді, Маріуполі, Запоріжжі, Кривому Розі, Коростені, Новограді-Волинському, Кам'янці-Подільському, Могилів-Подільському, Старобільську. Підготовку фахівців для роботи в них покладено на Всеукраїнський державний інститут стоматології (м. Одеса).

Співробітники Всеукраїнського державного інституту стоматології запропонували принципи надання стоматологічної допомоги в сільській місцевості, де стоматологічні заклади мають бути наближені до на-

селення; потрібно планувати не менше 3 лікарів на район, з можливістю пересування стоматологічних кабінетів для систематичного лікування школярів. Затверджено принципи надання стоматологічної допомоги в містах: утворення районних відділень, поліклінік, що обслуговують 100 тис. населення. Також була запропонована структура стоматологічного відділення з диференціацією стоматологічної допомоги.

Асистент М.І. Лехман розповів про нові форми обліку у стоматологічних закладах, розроблені відділом медичної статистики та краєзнавства Всеукраїнського державного інституту стоматології і затверджені на цьому пленумі. Ведення медичної документації визнано обов'язковим.

Палка дискусія точилася навколо методів лікування та профілактики карієсу зубів у дітей. У доповіді лікаря В.Т. Тарсиса «Особливості санації молочних зубів у дітей дошкільного віку» проведено порівняльний аналіз двох тактик санації порожнини рота. Переважна більшість схилилася до методики Канторовича, згідно з якою лікування зубів у дітей розпочиналося в період молочного прикусу, а саме у віці 3—4 роки, і було обов'язковим. Наводилися слова Канторовича: «Коли я бачу в шкільній амбулаторії лікування коренів зубів, то це є ознакою поганої організації». Запропонована на всесоюзних з'їздах методика Агапова передбачала розпочинати санацію зубів у віці 8 років. Зазначено, що саме зусиллями директора Всеукраїнського державного інституту стоматології доцента І.Й. Новика і завідувача шкільної зубної поліклініки № 1 було ініційовано відкриття спеціальної зубної амбулаторії для дітей дошкільного віку. Також на пленумі прийняли рішення про введення обов'язкової планової санації для дітей сільської місцевості й призовників.

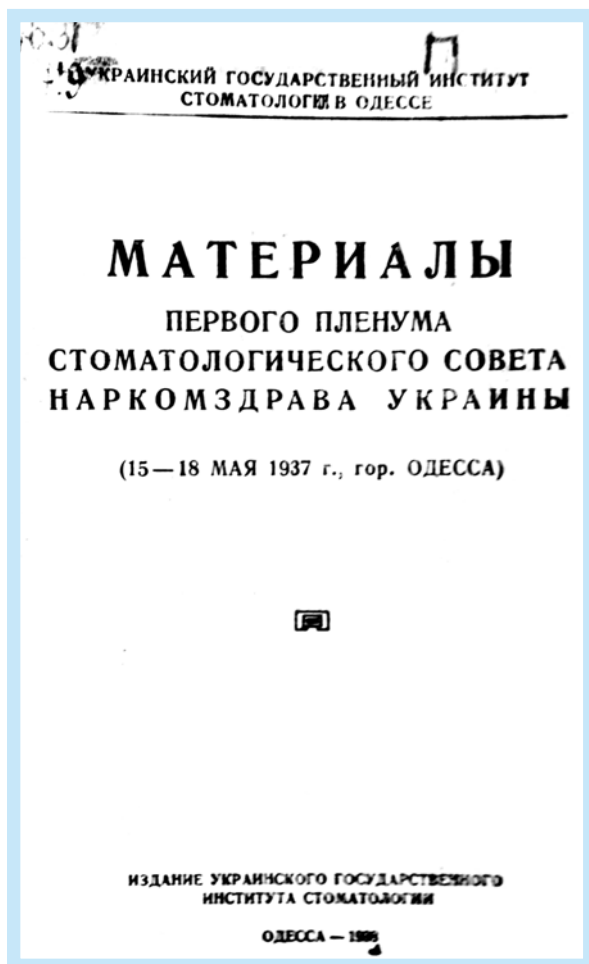
У доповіді професора С.Н. Вайсблата йшлося про необхідність знеболювання під час стоматологічних втручань, про ефективність суміші Гартмана та її модифікації, запропонованої співробітниками Всеукраїнського державного інституту стоматології. Також прийнято рішення про розроблення нових методів знеболювання, підготовку методичного видання із застосування ін'єкційної місцевої анестезії при видаленні та лікуванні зубів.

Питання організації стоматологічної допомоги викликали палкі дискусії серед учасників пленуму із залученням як організаторів охорони здоров'я, науковців, так і лікарів-стоматологів.

Один із пунктів резолюції затверджував організацію в Україні заводу з виготовлення стоматологічного інструментарію та обладнання.

II пленум Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР відбувся 2 липня 1938 року в м. Одесі, у рамках якого обговорили виконання рішень I пленуму й окреслили шляхи подальшого розвитку стоматологічної галузі. Під час

доповіді начальника лікувально-профілактичного відділу Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР Е.А. Кушніра основний фокус уваги був спрямований на розвиток стоматологічної допомоги в сільській місцевості. Для кращого забезпечення кадрами сільських амбулаторій пропонувалося заохочувати сільську молодь до навчання в зуболікарських школах з подальшим працевлаштуванням за місцем проживання. У доповідях обговорювалися питання санації школярів (О.Е. Лемберг, В.Г. Тарсис) і недостатнього рівня надання зуболікарської допомоги дітям дошкільного віку (А.М. Берлін), питання невідкладної стоматологічної допомоги (Я.С. Акбройт) та нових методів протезування з використанням пластмаси (І.Й. Новик), використання фізіотерапії у стоматології (лікар Мажбиць). Серед учасників пленуму відбулася активна дискусія щодо подальших перспектив розвитку стоматологічної галузі.

Титульна сторінка збірника «Матеріали I пленуму Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я України», 1938 рік

Використані статті та документи:

Материалы I пленума Стоматологического Совета Наркомздрава Украины. 15—18 мая 1937 года, г. Одесса // Под редакцией И.И. Новика. — Издательство Украинского государственного института стоматологии, 1938. — 105 с.

История развития стоматологии в Украине (1891—1945): учебно-методическое пособие / Г.Н. Варава, Л.Д. Чулак. — Одесса: Астропринт, 2020. — 304 с.

Український фаховий журнал «Проблеми стоматології», 1940 рік

Перше періодичне видання стоматологічної спільноти України «Проблеми стоматології», в якому віддзеркалено вітчизняні наукові розробки, вийшло друком у 1940 році російською мовою. Українські вчені мали змогу публікувати свої наукові дослідження у «Трудах Всеукраїнського державного інституту стоматології в Одесі», перший випуск якого побачив світ у 1932 році за редакцією І.А. Клейтмана, збірнику наукових праць «Стоматологія» за редакцією професора Ю.М. Гофунга (Харків, 1934). Також українські науковці публікували статті, звіти про конференції та з'їзди в періодичних виданнях — «Журнал одонтології і стоматології», «Советская стоматология», що друкувалися у Москві. У резолюціях II Українського стоматологічного з'їзду у 1936 році та I пленуму Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР у 1937 році було ухвалено рішення про випуск українського фахового стоматологічного видання. До початку Другої світової війни вийшли друком дві книги «Проблеми стоматології». Перше і друге фахові видання були присвячені 40-річчю лікарської, наукової, педагогічної і громадської діяльності професора Ю.М. Гофунга.

Перше періодичне фахове видання стоматологічної спільноти України «Проблеми стоматології», надруковане російською мовою, побачило світ у 1940 році. Резолюціями II Українського стоматологічного з'їзду в 1936 році, I пленуму Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР у 1937 році визначено необхідність підготовки і видання фахового українського видання, де б публікувалися наукові здобутки вітчизняних вчених, наукові праці трьох кадрових закладів вищої освіти, а саме Київського, Харківського й Одеського стоматологічних інститутів. До початку Другої світової війни вийшло друком два видання «Проблеми стоматології». До першого видання було включено наукові статті таких відомих вчених, як І.Й. Новик, Л.М. Лінденбаум, С.Н. Вайсблат, та інших. І перше, і друге видання присвячувалося 40-річчю лікарської, наукової, педагогічної і громадської діяльності вітчизняного вченого — лікаря-стоматолога, професора Юхима Михайловича Гофунга.

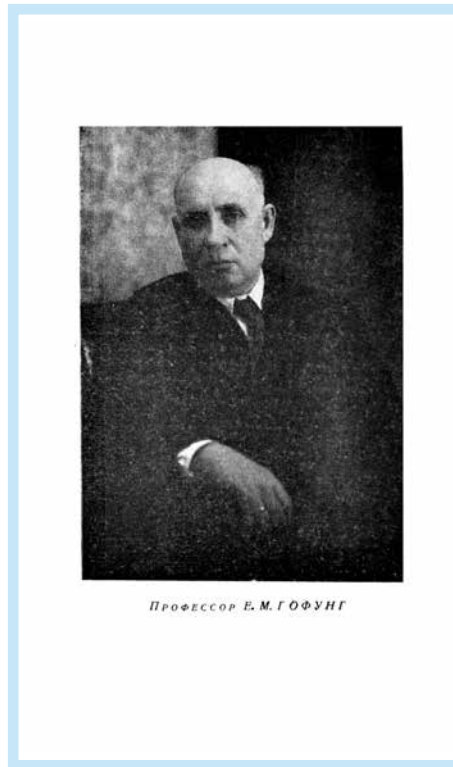
Перша стаття у першому виданні «Проблеми стоматології» (автор І.Й. Новик) була присвячена впливу ендокринних залоз на розвиток зубів і мінеральний обмін; у ній опубліковано результати експериментальних досліджень впливу видалення щитоподібної за-

лози на міцність зубів дослідних тварин. Питання тісного взаємозв'язку та взаємозумовленості здоров'я порожнини рота й ендокринної системи людини простежується і в наукових дослідженнях учнів Ісака Йосиповича — професорів Г.М. Вишняк, М.Ф. Данилевського, О.В. Удовицької. На формування наукового світогляду і подальших досліджень І.Й. Новика впливали його навчання в Одеському державному медичному інституті й наукове середовище талановитих вчених Всеукраїнського державного інституту стоматології в Одесі, який він очолював. У перші роки становлення стоматології як медичної спеціальності Одеський державний медичний інститут проводив перекваліфікацію зубних лікарів і навчання лікарів-одонтологів. До першого набору слухачів у 1920 році зарахований зубний лікар І.Й. Новик. І хоча після завершення інституту в 1924 році студенти були невдоволені навчанням, про що йдеться в доповідній записці ректору Одеського державного медичного інституту: «вся масса полученных нами научных сведений находится несколько в хаотическом состоянии и наше чаяние «расширить и углубить свою специальность» не оправдалось», але разом з тим «желание расширить и углубить свою специальность общемедицинским образованием» мало вплив на форму-

ОГЛАВЛЕНИЕ

	Стр.
И. О. Новиц — Влияние эндокринных желез на рост, развитие и минеральный обмен в зубах. Влияние удаления щитовидных и паращитовидных желез на прочность зубов у морских свинок	3
А. Ю. Лабина — Морфологические изменения в зубах и парадентальных тканях при экспериментальном атрозоле у крыс	15
Э. З. Юфина — Вазуляризация зубов и парадентальных тканей у некоторых млекопитающих	27
Ф. Д. Брамберг — Состояние пульпы в витальных зубах	39
Т. Г. Гольдова — Морфологические изменения зубных тканей кролика под влиянием механической травмы эмали и дентина	46
В. Е. Гобунг — Микрофлора зубного камня	65
Л. М. Ланденбаум — Современное учение о парадентуме	74
Э. Б. Шаарцер — Вопросы диагностики и терапии альвеолярной пиоррии	89
Л. А. Билейкин — О сохранении зубов при терапии доброкачественных десневых опухолей	97
М. М. Киселева — Действие щелочной мышьяковистой пасты на ткань пульпы	105
Н. Н. Соколов — Некоторые вопросы диагностики и лечения злокачественных опухолей челюстей	116
С. Н. Правдинков — О значении анаэробной инфекции при воспалительных процессах околоушной области	133
Г. С. Бляк — О возбудителе остеомиелита челюстей	149
А. Н. Вайсбаум — Осложнения после интраоральной мандибулярной анестезии	170
А. Э. Родфе — К вопросу о клammerной фиксации съемных протезов	183
Б. Е. Леберж — Типизация бигельных протезов	203
М. М. Хоминская — К этиологии и терапии открытого прикуса	209

Проблеми стоматології. Книга перша, 1940 рік

ОГЛАВЛЕНИЕ	
	Стр.
Э. Д. Бромберг — Гистогенез дентина у аскалотия	3
А. Ю. Либина — Морфологические изменения в зубах и периодонтальных тканях при экспериментальном тирозе у крыс (продолжение)	10
Э. З. Юсфина — Вакцинизация зубов и парадентальных тканей у некоторых млекопитающих	43
Н. Л. Утецкий и Я. Л. Фришман — Лизоцим как фактор естественного иммунитета полости рта	55
Ф. Чертова и Л. Бергер — Стрептококки инфекционных очагов полости рта и их связь с общими заболеваниями организма	63
Л. И. Бергер — Диагностическое и прогностическое значение коллоидной окраски гноя по Seydelhelm'у в клинике одонтогенных остеомиелитов	71
А. Н. Вайсблат — О больших кистах верхней челюсти	79
Ф. Г. Халемская — О локализации остеомиелитических процессов на челюстях	92
Л. А. Коцубей — Опознавательные точки вкола при интраоральной мандибулярной анестезии	98
А. Н. Волынская — Случай комбинации двух разнолокализованных фолликулярных кист нижней челюсти	106
Е. Ф. Ванюкурова — Случай аспирации зуба во время экстракции	113
Р. А. Левина — К вопросу об остеомиелитах челюстей после брюшного тифа	116
Доцент И. О. Новик — Некоторые итоги применения хромированных протезов за шесть лет	130
А. П. Харя — Непосредственное протезирование после резекции верхней и нижней челюсти	146
П. М. Кац — К вопросу о фиксации и стабилизации полных протезов	154
О. Д. Кумейская — Жевательное давление при частичной потере зубов	159
О. И. Крулянская — Эластическая слепочная масса	170
М. М. Хотимская — К вопросу об этиологии и терапии прогнатий	177
Доцент В. П. Панов — Дентальный негатоскоп	189
А. М. Берлин — Стоматологический совет Наркомздрава Украины	193

Ответств. редактор проф. С. Н. Вайсблат
Техредактор П. И. Колычич
Корректор В. Е. Котова

Типография им. Фрунзе, Харьков, пер. Фрунзе, 6.
Славо в набор 10-Х1-39 г. Подписано к печати 20-1-40 г. 12^{1/2} печ. листов.
В одном печ. листе 50.000 зн. Формат бумаги 60 х 92. Вес 1 м. ст. 36 кг.

Упомяк. Облгита 4-4783. Заказ 1013. Тираж 425

Проблеми стоматології. Книга друга, 1940 рік

вання наукових досліджень у стоматології протягом наступного століття. Зернятко, посіяне викладачами Одеського державного медичного інституту, через наукові дослідження професора І.Й. Новика та його учнів — видатних професорів стоматології, виросло

в науковий напрям досліджень сучасної стоматології й широко обговорюється на конгресах «Інтегрована медицина та стоматологія». Першим паростком цього напрямку була стаття І.Й. Новика у вітчизняному виданні «Проблеми стоматології».

Використані статті та документи:

Зубоврачебное образование. Докладная записка тов. ректору Государственного медицинского института группы зубных врачей — студентов-медиков V курса // Журнал одонтологии и стоматологии. — 1924. — № 4 (6). — С. 89—90.

Первый выпуск врачей одонтологов Одесского мединститута. Письмо из Одессы. Др. Л.М. Чацкий // Журнал одонтологии и стоматологии. — 1924. — № 4 (6). — С. 93—94.

Проблемы стоматологии. Сборник работ Киевского, Харьковского и Одесского стоматологических институтов // Под редакцией Е.М. Гофунга, С.Н. Вайсבלата, Л.М. Линденбаума, Г.А. Личмана, И.О. Новика. — Книга первая. — Госмедиздат УССР, 1940.

Проблемы стоматологии. Сборник работ Киевского, Харьковского и Одесского стоматологических институтов // Под редакцией Е.М. Гофунга, С.Н. Вайсבלата, Л.М. Линденбаума, Г.А. Личмана, И.О. Новика. — Книга вторая. — Госмедиздат УССР, 1940.

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УРСР ЗА ДАНИМИ БЮРО
МЕДИКО-САНІТАРНОЇ СТАТИСТИКИ НАРОДНОГО КОМІСАРІАТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УРСР ЗА ПЕРІОД З 1927 ПО 1940 РОКИ**

**Лікувально-профілактичні заклади, що надавали стоматологічну допомогу в Україні,
та кадровий потенціал галузі**

Показник	Роки						
	1927*	1928*	1933**	1936**	1937*	1939*	1940*
Заклади, які мають зуболікарські відділення,	23	31	1346 (у містах — 797; у селах — 549)	1371	1467	1729	2229
у тому числі :							
- самостійні зубні - амбулаторії					26	24	36
- дитячі зубні амбулаторії						4	3
- стоматологічні амбулаторії при навчальних закладах					3	5	6
- госпрозрахункові зубні амбулаторії					6	7	4
Кількість лікарів-стоматологів (уся група)			1178	1535	1604	2247	2702
Кількість зубних лікарів			1207	1068	853	1090	1644

**У 1935 році забезпеченість стоматологічними кадрами становила 1 посада на 4000 міського населення і 1 посада на 50 000 сільського населення.

* За даними бюро медико-санітарної статистики Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР, форма 90. Статистичні дані надано ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України».

** За даними І пленуму Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР, 15—18 травня 1937 року, м. Одеса.

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР,
1—3 жовтня 1956 року, м. Київ

Створення професійної організації — Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР — було важливим рішенням II Республіканської конференції стоматологів УРСР. Це наукове товариство стало координаційним центром з організації науково-практичних заходів, обговорення організаційних питань практичної охорони здоров'я і сприяло подальшому розвитку стоматології.

У складні післявоєнні роки продовжували розвиватися потужні наукові стоматологічні школи в Києві, Харкові, Одесі, Львові. У закладах вищої освіти й Одеському науково-дослідному інституті розроблялися нові технології, стоматологічні матеріали, проводилися наукові дослідження, готувалися науково-педагогічні кадри. Активними темпами відновлювалась мережа лікувально-профілактичних закладів, в яких надавали стоматологічну допомогу. Зміцнювався кадровий потенціал країни, на високому рівні відбувалась підготовка лікарів-стоматологів.

Стоматологи з різних куточків України зібралися в м. Києві на II Республіканську конференцію стоматологів УРСР, на якій обговорювались як наукові, так й організаційні питання стоматології. Одним із важливих питань, винесеним на порядок денний конференції, було об'єднання лікарів-стоматологів України в єдину професійну організацію.

Наукові товариства лікарів відігравали значну роль у розвитку медичної галузі. Об'єднання лікарів у наукові товариства було підґрунтям для ефективної співпраці з державними органами охорони здоров'я, суспільними та іншими громадськими організаціями з метою координації спільних зусиль для подальшого розвитку галузі, а саме розвитку медичної науки, сприяння підвищенню професіоналізму медичних працівників, їх правовому й соціальному захисту. Гуртування медичної спільноти, обговорення своїх нагальних питань відбувалося на засіданнях і конференціях республіканських наукових товариств терапевтів, хірургів, акушерів-гінекологів, ортопедів-травматологів, що були створені й активно працювали в Україні. Ефективну взаємодію державних органів влади і лікарів забезпечувала вчена медична рада МОЗ УРСР, яка виконувала організаційно-методичну та координаційну роботу серед усіх наукових товариств України.

У багатьох містах були організовані та проводили активну роботу стоматологічні товариства. Важливу роль в їх діяльності відігравали науково-педагогічні колективи стоматологічних факультетів, видатні вчені й організатори охорони здоров'я, які згуртовували спеціалістів — лікарів, науковців, викладачів, молодь. Про актуальність створення єдиного професійного товариства стоматологів свідчить той факт, що перша спроба організації Всеукраїнського союзу зубних лікарів була в липні 1918 року під головуванням Л.А. Білейкіна. Питання стосовно об'єднання обговорювались і на Першій Всеукраїнській одонтологічній конференції, що відбулася 18—22 листопада 1925 року в м. Харкові. Всеукраїнські з'їзди одонтологів у 1932 та 1936 році організовувалися за активної підтримки Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР, а в післявоєнні роки фактично не проводилися через відсутність єдиного координаційного центру. Необхідність об'єднання зусиль і гуртування стоматологічної спільноти України постала перед учасниками II Республіканської конференції стоматологів УРСР.

На момент заснування Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР діяли обласні професійні товариства у Києві, Харкові, Одесі, Львові, які були створені в дореволюційні часи і мали три-

валу історію; у післявоєнні роки ще одне товариство організували в Дніпропетровську. За даними архівних матеріалів і публікацій, науковці й лікарі-стоматологи активно співпрацювали між собою в обласних осередках, а також з товариствами лікарів (у Харкові стоматологічна секція входила до складу наукового медичного товариства) і Всесоюзним товариством стоматологів. Разом з тим у деяких областях України через відсутність наукових центрів (стоматологічних факультетів) або професійних об'єднань лікарі були недостатньо залучені до науково-практичних конференцій, професійно-експертного обговорення досягнень стоматологічної галузі. Отже, основною метою Республіканського товариства стала консолідація усіх лікарів-стоматологів в єдину професійну організацію.

Завданнями правління товариства, обраного на II Республіканській конференції стоматологів УРСР, були підготовка статуту й налагодження тісної співпраці з лікарями-стоматологами в усіх областях України. Головою правління став професор Ісак Йосипович Новик, заступниками голови — професори М.М. Великанов і Н.В. Фетісов, доцент М.Ф. Доценко. Науковим секретарем обрано доцента Г.І. Семенченка, а скарбничим — кандидата медичних наук М.Ф. Данилевського. Товариство було зареєстроване у Вченій медичній раді МОЗ УРСР та мало свою печатку і штамп.

Засновник Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР професор І.Й. Новик

Отже, 1 жовтня 1956 року стоматологічна спільнота об'єдналась у професійну організацію — Республіканське наукове товариство стоматологів УРСР. Фундаментом єдності й цілісності товариства стало дотримання основних принципів рівності, взаємоповаги і взаємопідтримки всіх його членів, а також колективне прийняття важливих для стоматологічної галузі рішень. До основних завдань товариства належали захист професійних інтересів його членів, участь у прийнятті спільних рішень з державними органами влади під час формування державної політики в галузі медицини і стоматології.

У створенні обласних стоматологічних товариств брали участь головні стоматологи і лікарі-активісти. Члени правління Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР допомагали в організації та налагодженні тісної співпраці з новими осередками.

Протягом 1957 року обласні стоматологічні товариства створено у Сталіно (Донецьку), Житомирі, Ворошиловграді (Луганську), Ужгороді, Херсоні, Запоріжжі, Чернівцях, Чернігові й Тернополі. У містах Суми, Полтаві та Кіровоград (Кропивницький) організовано секції Республіканського наукового товариства. Наприкінці 1957 року до його складу входив 1021 лікар-стоматолог із 17 областей України: на той період було організовано 14 обласних осередків і секції у трьох областях.

Створення Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР позитивно вплинуло на подальший розвиток стоматологічної галузі. Для налагодження взаємозв'язку і плідної співпраці організовано обласні конференції в Одесі, Полтаві, Сталіно, Ворошиловграді, Кіровограді, Житомирі. З метою об'єднання стоматологів Західної України 7—9 грудня 1957 року проведено міжобласну конференцію у Львові. Об'єднанню промислових областей на Сході України сприяла міжобласна конференція у Сталіно.

Протягом 1957 року правління товариства провело 7 засідань, на яких розглядалися питання стосовно прийняття нових членів і теми наукових доповідей для обласних стоматологічних товариств. Також заслуховувались й обговорювались звіти стоматологічних закладів, питання організації та проведення семінарів з підвищення кваліфікації лікарів, видання

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

Короткий огляд
 о діяльності Республіканського наукового
 мед. товариства стоматологів УРСР за
 період січня 1956 г. по 20.11.57 года

Республіканське наукове мед. товариство стоматологів УРСР організовано в окладі в квітні 1956 года

На II Республіканській стоматологічній конференції було обрано правління товариства (президент - проф. М. О. Новик, заст. президента - проф. М. М. Великанова, проф. Н. В. Ретисов, доцент М. Р. Іоценко; науковий секретар - доцент Г. Ц. Семеновко, канцеляр - канд. мед. наук - Н. Р. Дашинський).

Республіканське наукове мед. товариство УРСР зареєстровано в Урядовому Світанку Міністерства Здравоохорони УРСР и илється печать и штамми.

В моменту організації товариства илється стоматологічні обласні товариства в городах: Києве, Керкові, Одессе, Днепродзержинске, Львові, Севастіполі.

Рукопис звіту про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1957 рік (перша сторінка)

- 2 -

Першою задачею, кою було себе поставило управління республіканського стомат. товариства - це організувати областні стоматологічні товариства по всіх областях України, а де це не представляється можливим - стоматологічні секції єдиного мед. товариства.

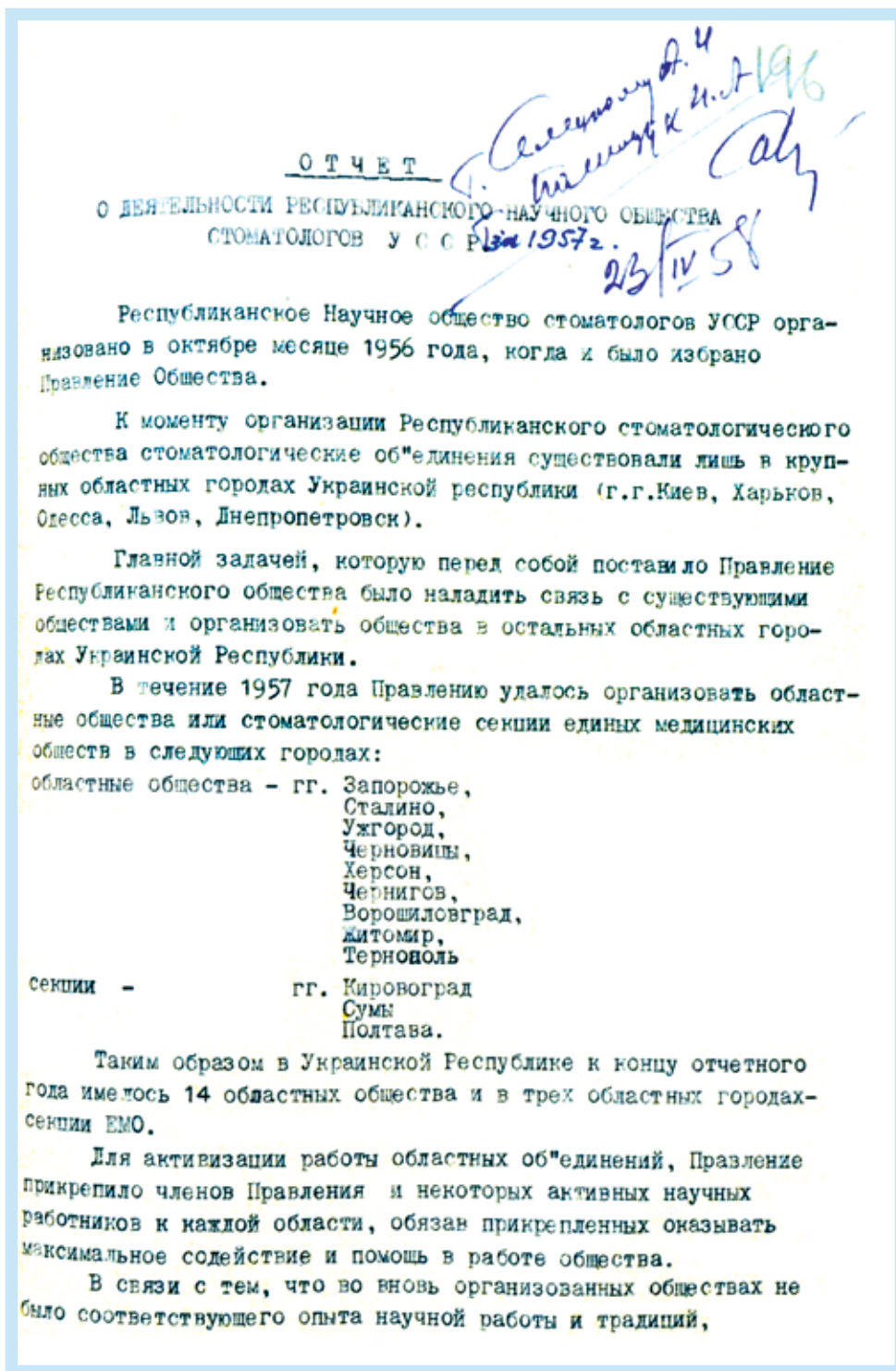
В зв'язі з цим, управління разом з собою відповідальним письмом в Обласні центри області стоматологам і окремим активним працівникам стоматології в областних містах з проханням організувати відповідні товариства. При цьому був приклад проектів Устава товариства.

В результаті проведеної управлінням роботи за відповідний період організували областні стоматологічні товариства в наступних містах: Полтава, Кіровоград, Ворошиловград, Херсон, Запоріжжя, Чернівці, Черкаси.

В містах Суми, Ужгород, Рівне, - організували стомат. секції єдиного медического товариства.

Т.о. всього має бути організовано 16.

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

Звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1957 рік (перша сторінка)

- 2 -

197

Правление республиканского стоматологического общества считало крайне полезным помочь обществам рекомендацией тем для разработки исполнителями - практическими врачами и др.

Такой рекомендуемый список тематики был составлен, обсужден на заседании Республиканского стоматологического общества и распространен во все стоматологические объединения. Из данных отчетов обществ Правление отмечает ценность такой рекомендации, которая была использована и будет использоваться в дальнейшей деятельности стоматологических обществ.

Всего было рекомендовано для разработки 55 тем, главным образом, доклады клинического и прикладно-практического характера, реальных с точки зрения осуществления в отдельных городах. Среди рекомендуемых докладов имеются темы по вопросам организации стоматологической службы в различных условиях и для различных групп населения.

Среди рекомендуемых тем имеются проблемы:

1. Кариес зубов и его непосредственные осложнения.
2. Вопросы санации полости рта детей и организованных групп взрослого населения.
3. Профилактика и лечение пародонтоза
4. Травматизм в челюстно-лицевой области
5. Вопросы массового протезирования.
6. Вопросы ортодонтии.

Согласно представленным материалам отчетов областных организаций, в 17-ти стоматологических объединениях состоит 1021 человек членов общества, что в сравнении с 1956 годом представляет рост на 700 членов общества.

Финансово-материальной базой Республиканского научного общества стоматологов УССР являются отчисления в размере 15% от общей суммы каждого стоматологического общества. Так как Республиканское стоматологическое общество существует фактически один год и никаких денежных средств до этого времени не имело, то его материальной базой являются отчисления, поступившие за 1957 год.

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

- 29 -

224

Что касается вопроса о помощи, которое правление Республиканского Общества хотело-бы получить от Ученого Медицинского Совета МЗ УССР, то правление позволяет себе обратить внимание УМС на следующее:

1) В 1936 году состоялся II-ой Украинский стоматологический съезд. С того времени, т.е. более 20 лет, стоматологических съездов на Украине не было. Правление Республиканского Общества просит Ученый Медицинский Совет оказать помощь в созыве съезда в конце 1959 года или в первой половине 1960 г. Разработка проблематики съезда явится первоочередной задачей Правления.

2) В Советском Союзе имеется один стоматологический журнал "Стоматология", издаваемый в Москве. За год выходит лишь 6 номеров журнала. Журнал печатает преимущественно работы московских и ленинградских стоматологов. Количество статей Украинских стоматологов в журнале, в отдельные годы представлено 8%, а в некоторые годы - еще меньшим процентом. Поэтому Правление Республиканского общества стоматологов УССР просит Ученый Медицинский Совет оказать содействие в получении разрешения на издание Украинского Стоматологического журнала.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
профессор

 /Г.О.НОВИК /

1 СЕКРЕТАРЬ
доцент

 /Г.И.СЕМЕНЧЕНКО/

бюлетеня доповідей, представлених на обласних засіданнях. Серед актуальних тем були порівняльний аналіз лікування пульпітів біологічним, ампутаційним та екстирпаційним методами, проведення за-апикальної терапії при хронічних періодонтитах, застосування мостоподібних протезів, вкладок та інші теми, актуальні для лікарів-стоматологів.

У розширеному звіті Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1957 рік представлено більше інформації про діяльність осередків, проведення засідань, науково-практичних конференцій та обговорень в обласних товариствах.

Протягом 1958 року обласні осередки організовано у Вінниці, Сімферополі, Черкасах, Дрогобичі. До Київського наукового товариства долучилися лікарі-стоматологи Київської області й відбулася реорганізація в обласне об'єднання. Членами правління Республіканського товариства докладено зусиль для створення обласних стоматологічних товариств у Волинській, Рівненській, Миколаївській, Хмельницькій та Івано-Франківській (м. Станіслав) областях. Лікарі-стоматологи цих областей раніше входили до складу Республіканського товариства, однак створення обласних товариств стало підґрунтям для поліпшення роботи та координації зусиль в організації науково-практичних конференцій, обговорення негайних питань розвитку стоматології в області.

З метою підвищення ролі медичних об'єднань в Україні, залучення їх членів до розбудови системи охорони здоров'я МОЗ УРСР делегувало певні повноваження науковим товариствам. 11 грудня 1957 року Колегія Міністерства охорони здоров'я УРСР опублікувала рішення № 25 «Про стан роботи науково-медичних товариств і заходів по їх удосконаленню», згідно з яким повноваження наукових товариств суттєво розширювались. На засіданні правління Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР обговорили нові повноваження, а саме рецензування книг, навчальних посібників, монографій, що публікувалися у медичних видавництвах СРСР та УРСР. Зокрема представники товариства провели рецензування збірника наукових праць Київського і Харківського стоматологічних інститутів — тому 3 книги «Проблеми стоматології»,

що вийшла друком у 1957 році. До повноважень товариства також належав контроль діяльності стоматологічних поліклінік, якості надання стоматологічної допомоги із заслуховуванням та громадським обговоренням звітів. Завдяки діяльності товариства налагоджується надання консультативної допомоги в районних та міських поліклініках науково-педагогічними працівниками з подальшим обговоренням клінічних випадків на науково-практичних засіданнях. Популяризація науково-медичних знань серед населення України також була пріоритетним завданням товариства. Стоматологічна спільнота тісно взаємодіяла з іншими науковими товариствами — оториноларингологів, хірургів, терапевтів, неврологів — під час організації та проведення спільних конференцій.

На засіданнях правління Республіканського товариства обговорювались питання координації та проведення обласних конференцій, участі у Всесоюзному з'їзді стоматологів і підготовки до III з'їзду стоматологів УРСР. Серед організаційних питань було визначення основних тем для розгляду на обласних науково-практичних конференціях, актуальних для практичної діяльності лікарів, зокрема лікування карієсу, санація порожнини рота в дітей, профілактика і лікування захворювань пародонта, нові технології протезування. Протягом 2 років майже в кожній області організовано і проведено обласні конференції із залученням широкого кола фахівців до обговорення актуальних питань стоматології. Така організаційна робота правління і членів товариства максимально згуртувала лікарів-стоматологів, що сприяло подальшому розвитку галузі.

Спираючись на колективну думку стоматологічної спільноти, Республіканське наукове товариство стоматологів звернулося до МОЗ УРСР із пропозицією щодо підготовки та скликання III Всеукраїнського з'їзду стоматологів, оскільки з моменту проведення останнього з'їзду пройшло понад 20 років. Правління товариства взяло на себе зобов'язання опрацювати основні питання для розгляду делегатами з'їзду і провести організаційну роботу серед лікарів-стоматологів України. Другою пропозицією стоматологічної спільноти було створення українського стоматологічного журналу, оскільки в журналі «Стоматологія»,

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

ОТЧЕТ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

РЕСПУБЛИКАНСКОГО НАУЧНОГО ОБЩЕСТВА СТОМАТОЛОГОВ
УКРАИНЫ ЗА 1960 год.

244

1960 г. был годом значительных достижений в работе Республиканского научного стоматологического общества. Основными достижениями в работе следует считать значительно больший охват членством врачей-стоматологов и зубных врачей, организацию многочисленных областных конференций и межобластной конференции, а также создание филиалов областных стоматологических обществ в ряде городов и районных центров областей Украины.

Руководствуясь в своей работе постановлениями ЦК КПСР и Правительства о дальнейшем развитии народного здравоохранения, правление Республиканского научного стоматологического общества свою работу продолжало осуществлять в направлении развития стоматологической науки в Украинской республике, способствовало в пределах своих возможностей улучшению стоматологической помощи населению, привлеченная внимание областных стоматологических обществ к вопросам профилактического направления в деятельности стоматологических учреждений.

Работа РНСО велась по плану, утвержденному Президиумом правления РНСО.

В 1960 г. Правление РНСО вело большую подготовительную работу по созыву II Республиканского съезда стоматологов УССР: по ходатайству правления об-ва перед ИЗ УССР Ученый совет включил в план созывов научных съездов на Украине и III Украинский съезд стоматологов. Съезд намечается созвать в октябре-декабре м-це 1961 года в г.Одессе. Выработаны программные вопросы съезда. Орг.бюро съезда включилось в подготовительную работу. Во все научные стомат.ин-ты Украины и все 23 областных стомат.общества Украины разосланы письма, в которых правление респ. НСО призывало к деятельному участию в работе съезда. В настоящее время получены заявки на доклады Киевским, Харьковским и др. областными стомат.обществами. В результате проведенной работы в адрес Правления Республиканского стомат.общества поступило свыше 130 заявок на доклады, в том числе от ведущих ученых-стоматологов Союза ССР. Присылаются тезисы докладов и заявки на доклады других областных стомат.обществ. В работе съезда

- 2 -

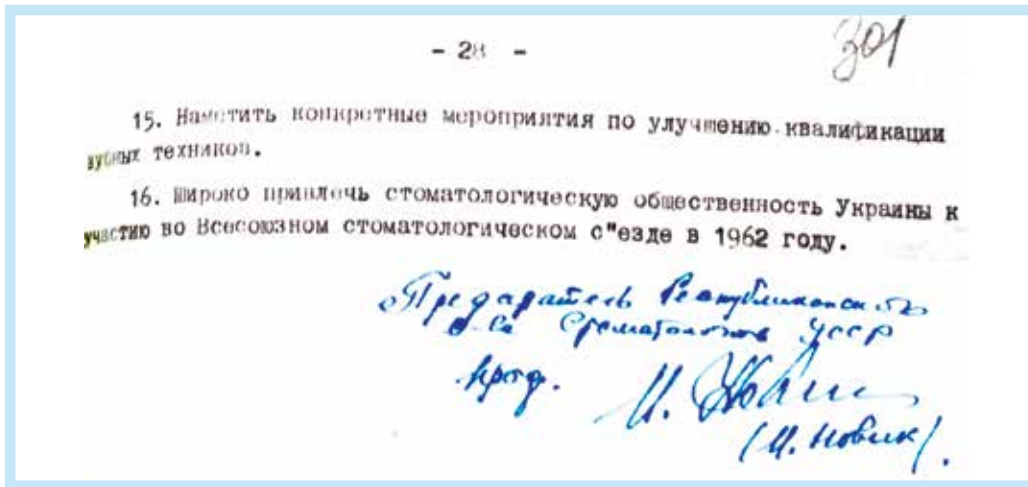
примут участие как практические ~~и~~ ^и врачи-стоматологи УССР, так и научные работники Москвы, Ленинграда, Казани и др. научных стоматологических центров Советского Союза. В мае 1961 г. намечен созыв расширенного пленума Правления РНСО совместно с орг. комитетом, чтобы наметить конкретный план проведения съезда.

Правление РНСО продолжало осуществлять и далее вовлечение стоматологов и зубных врачей в члены научных стомат.обществ; оформлено научное гор. стомат.об-во в г.Сумах, ранее бывшее секцией РНСО. Остались лишь два областных города, в которых не организованы общества /гг.Ровно и Луцк/, где стоматологи входят в члены единого общества.

Считая вовлечение врачей-стоматологов УССР в ряды научных стомат.обществ одной из первостепенных своих задач, правление РНСО активировало работу областных стомат.обществ в деле организации городских стоматологических обществ. Во все областные общества Облздравотделы 24-х областей Украинской ССР, в адрес областных стоматологов были разосланы письма, в которых намечались конкретные мероприятия по оказанию помощи в создании городских стоматологических обществ. Было намечено создать 28 городских стомат.обществ на Украине. Правления обществ приступили к оформлению Городских обществ - Харьковское в г.Изюме, Лозовой, Краснограде. Создано городское стомат.об-во в г.Севастополе. Организованы местные стомат.о-ва в г.Бастове, Белой Церкви, в Одесской обл. - в Измаиле.

Сталинским областным обществом организованы городские общества в г.г. Горловке, Макеевке, Енакиево, Дружковке, Краматорске. Оформляется стомат.об-во в г.Жданове. В г.Постке, Сумской обл. в декабре 1960 г. организована стомат.секция. Житомирским обществом организованы городские стомат.общества в г.г. Бердичеве, Коростене. В ноябре 1960 г. организован филиал Львовского стомат.об-ва в г.Дрогобыче. Правление РНСО продолжает активировать и помогать областным стомат.обществам /Полтавской, Сумской и др./ в дальнейшей организации филиалов областных стомат.обществ в городах. В некоторых областях организованы ортоп.секции с включением в них зубных техников /Львов, Херсон и др./.

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

Звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1960 рік (остання сторінка)

що виходив друком у Москві, було представлено лише 8 % статей українських вчених.

Таким чином, створення Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР сприяло гуртуванню стоматологічної спільноти, організації

професійних об'єднань й активізації громадської діяльності в усіх областях України, консолідації зусиль у вирішенні спільних питань, таких як скликання чергового з'їзду, заснування фахового видання.

*III Республіканська конференція стоматологів УРСР, 1959 рік, м. Київ.
Із власного архіву професора А.І. Бетельмана*

*III Республіканська конференція стоматологів УРСР, 1959 рік, м. Київ.
Із власного архіву професора А.І. Бетельмана*

II РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УРСР

*Спільна світлина стоматологів України, 1959 рік, м. Київ.
Із власного архіву професора А.І. Бетельмана*

Використані статті та документи:

Тезиси II-й Республіканської конференції стоматологів УРСР (1—3 жовтня 1956 року, м. Київ). — Київ: Державне медичне видавництво УРСР, 1956.

Короткий звіт про діяльність Республіканського наукового медичного товариства стоматологів УРСР за період з жовтня 1956 року по 20.XI.57 г. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 22/а, Спр. 421/11 «Звіти про діяльність наукових медичних товариств за 1956 рік». Арк. 41—45. Оригінал. Рукопис.

Звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1957 рік. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 16, Спр. 421/16 «Звіти науково-медичних товариств про їх діяльність за 1957 рік, загальний звіт». Арк. 196—224. Оригінал. Машинопис.

Звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1958 рік. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 22а, Спр. 421/16 «Звіт українських республіканських наукових медичних товариств про їх діяльність за 1958 рік». Арк. 144—182. Оригінал. Машинопис.

Звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР за 1960 рік. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 22а, Спр. 5421/15 «Звіти українських республіканських наукових медичних товариств про їх діяльність за 1960 рік». Арк. 274—301. Оригінал. Машинопис.

III З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР, 20—22 квітня 1962 року, м. Одеса

Об'єднання стоматологів в єдину професійну організацію — Республіканське наукове товариство стоматологів УРСР — сприяло подальшому розвитку стоматологічної галузі, організації науково-практичних форумів та з'їздів. Позитивні зміни характеризуються активним створенням мережі лікувально-профілактичних закладів, в яких надавали стоматологічну допомогу, зміцненням кадрового потенціалу, проведенням наукових досліджень на високому рівні та впровадженням їхніх результатів у практичну охорону здоров'я.

III з'їзд стоматологів Української РСР відбувся 20—22 квітня 1962 року в м. Одесі. Він був організований Республіканським науковим товариством стоматологів УРСР і проведений під егідою МОЗ УРСР. Матеріали заходу викладено у виданні «Праці III з'їзду стоматологів Української РСР», яке вийшло друком у 1964 році.

Цей з'їзд планували провести у 1938 році, але обставини склалися так, що він відбувся лише через 26 років після проведення II Українського стоматологічного з'їзду.

У березні 1959 року на розширеному пленумі правління Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР разом з Республіканською проблемною комісією «Пародонтоз, його профілактика та лікування» прийнято рішення про організацію III з'їзду стоматологів. Відповідно до рішення комісії, основним моментом було клопотання перед МОЗ

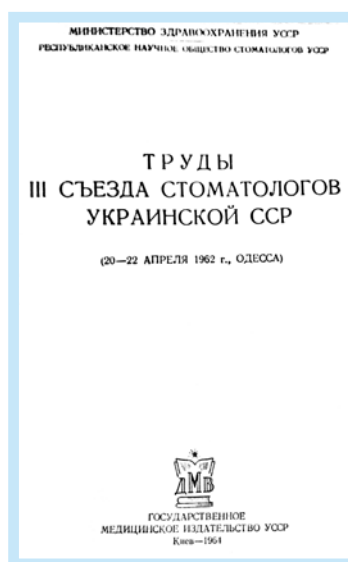
УРСР про скликання цього з'їзду, а також визначення і затвердження організаційного комітету з підготовки до проведення заходу.

Українська стоматологічна спільнота вела активну співпрацю із Всесоюзним товариством стоматологів; її результатом стало проведення у 1959 році в м. Києві пленуму Всесоюзного товариства стоматологів. На засіданнях пленуму було заслухано звіт про діяльність Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР, схвалено роботу його представників і залучено до організації IV Всесоюзного з'їзду стоматологів, проведення якого планувалось у 1962 році.

Одним з основних завдань III з'їзду було обговорення сучасних актуальних питань стоматології: організації стоматологічної допомоги в Україні, дія-

Засідання правління Республіканського наукового товариства стоматологів України під головуванням І.Й. Новика, 1959 рік

Титульна сторінка збірника «Праці III з'їзду стоматологів УРСР», 1962 рік

III З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

гностики і лікування захворювань пародонта, а також підведення підсумків стосовно досягнень щелепно-лицевої хірургії, яка зазнала стрімкого розвитку під час Другої світової війни.

Зі словами вітання й доповіддю про стан медичної і стоматологічної допомоги в Україні на з'їзді виступив представник МОЗ УРСР — П.І. Коваленко. Він розповів про розвиток лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я і зазначив, що станом на 1 січня 1962 року в республіці функціонувало 367 тис. лікарняних ліжок (майже у 8 разів більше порівняно із 1913 роком і більше ніж у 2 рази порівняно із 1940 роком). Також спостерігалось суттєве збільшення загальної кількості лікарів і середнього медичного персоналу — 84 тис. та 283,5 тис. відповідно. Забезпеченість лікарями на 10 тис. населення становила 19,3 лікаря, а середнім медичним персоналом — 65 працівників. Кожен лікар обслуговував у середньому 520 осіб. У загальній структурі звернень населення по медичну допомогу відвідування стоматологів посідали друге місце після прийомів з питань внутрішніх хвороб і становили близько 17 % усіх звернень населення в лікувальні заклади.

Розвиток лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я, які надають стоматологічну допомогу

У грудні 1959 року спеціальною Постановою Ради Міністрів УРСР «Про покращення стоматологічної допомоги населенню Української РСР» було заплановано проведення низки заходів з метою поліпшення лікувально-профілактичної роботи при захворюваннях зубів і порожнини рота. Цей документ передбачав розвиток мережі стоматологічних поліклінік, а також збільшення кількості лікарів-стоматологів, зубних лікарів і зубних техніків. У кожній області України планувалося створити стоматологічні поліклініки як організаційно-методичні центри стоматологічної допомоги, в яких жителям області надаватимуть спеціалізовану стоматологічну допомогу.

Протягом 1960—1961 років мережа стоматологічних поліклінік збільшилась: було відкрито 19 нових стоматологічних поліклінік, а також 304 стоматологічні відділення й кабінети в міських і сільських лі-

кувально-профілактичних закладах. Великі стоматологічні поліклініки, оснащені сучасним обладнанням, апаратурою та інструментарієм, відкрились у Києві, Харкові, Львові, Одесі, Запоріжжі, Херсоні, Миколаєві, Донецьку, Луганську й інших містах.

У матеріалах з'їзду був представлений аналіз надання стоматологічної допомоги в післявоєнний період. Станом на 1959 рік в Україні нараховувалося 29 самостійних стоматологічних поліклінік, 4064 стоматологічні відділення і кабінети при лікувально-профілактичних закладах (з них 1706 кабінетів у сільській місцевості). Ліжковий фонд становив 590 ліжок стоматологічного профілю. На початку 1960-х років значного розвитку зазнала мережа лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я, які надавали стоматологічну допомогу. Так, станом на 1 січня 1962 року збільшилась кількість самостійних стоматологічних поліклінік (46 закладів), відзначено тенденцію до зростання кількості стоматологічних відділень і кабінетів при лікувально-профілактичних закладах (4368 відділень і кабінетів, із них у сільській місцевості функціонувало 1807 стоматологічних кабінетів). Збільшується ліжковий фонд у стаціонарах — 762 стоматологічні ліжка.

Аналіз надання стоматологічної допомоги в післявоєнний період

Лікувально-профілактичні заклади	Роки		
	1946	1958	1962
Самостійні стоматологічні поліклініки,	16	29	46
у тому числі обласні			19
Стоматологічні відділення і кабінети в лікувально-профілактичних закладах,	1273	4064	4368
з них у сільській місцевості	416	1706	1807
Госпрозрахункові стоматологічні поліклініки і відділення		5	10
Кількість стоматологічних ліжок	192	590	762

В обласних центрах УРСР відкриваються самостійні дитячі стоматологічні поліклініки (Миколаїв, Запоріжжя, Донецьк, Одеса та ін.) і дитячі стоматологічні відділення (Київ, Дніпропетровськ, Харків, Львів, Івано-Франківськ) для надання стоматологічної допомоги дітям.

У матеріалах і прийнятих рішеннях з'їзду було зазначено необхідність створення в кожному міському районі стоматологічної поліклініки з повним комплексом відділень, у тому числі дитячим, або стоматологічного відділення в районній поліклініці із розрахунку один стоматолог на кожну територіальну ділянку.

Розвиток мережі стоматологічних закладів охорони здоров'я України

Делегати з'їзду зазначили поліпшення зубо-протезної допомоги населенню України, зокрема збільшилась кількість зуботехнічних лабораторій: 1297 лабораторій у 1962 році порівняно з 1129 — у 1959 році.

Задля поліпшення матеріально-технічної бази було запроваджено паспортизацію стоматологічних закладів — головні стоматологи областей зобов'язані мати детальний паспорт кожного стоматологічного закладу із зазначенням стану різних видів обладнання та інструментарію, потреби в них і приділяти пильну увагу стану стоматологічних крісел та зношеності обладнання.

З метою надання висококваліфікованої спеціалізованої стоматологічної допомоги в умовах ста-

ціонару в 16 областях України, а саме в м. Києві, Волинській, Закарпатській, Київській, Полтавській, Рівненській, Хмельницькій, Чернігівській та інших областях, організовано лікування патології щелепно-лицевої ділянки в обласних багатопрофільних лікарнях і виділено відповідну кількість ліжок.

Кадрове забезпечення стоматологічної допомоги

Постановою Ради Міністрів УРСР «Про покращення стоматологічної допомоги населенню Української РСР», ухваленою у грудні 1959 року, передбачалося значне збільшення кількості лікарів-стоматологів, зубних лікарів і зубних техніків.

Це питання знайшло відображення в Постанові Ради Міністрів СРСР від 12 серпня 1961 року «Про заходи покращення стоматологічної допомоги населенню», а у вересні наказом Міністра охорони здоров'я СРСР № 386 було запропоновано міністрам союзних республік розробити плани конкретних заходів щодо розвитку стоматологічної допомоги у своїх республіках протягом 1962—1965 років, відкриття нових та розширення існуючих стоматологічних інститутів і факультетів, зуболікарських та зуботехнічних училищ, збільшити набір до закладів освіти й випуск фахівців стоматологічного профілю.

У закладах охорони здоров'я УРСР станом на 1 січня 1962 року стоматологічну допомогу надава-

Консультації професора І.Й. Новика в Київському медичному інституті, 1963 рік

III З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Іспит в Київському медичному інституті приймає професор І.Й. Новик, 1963 рік

ли 9372 лікарі-стоматологи і зубні лікарі. Забезпеченість стоматологічними кадрами становила 2,1 на 10 тис. населення республіки, а забезпеченість міських жителів — 3,7 на 10 тис. населення.

У 1962 році збільшилась кількість зубних техніків, яка становила 3029 осіб (з них 386 працювали в сільській місцевості), порівняно з 1959 роком, коли зуботехнічні маніпуляції здійснювали 2344 спеціалісти.

З метою надання стоматологічної допомоги робітникам промислових підприємств було організовано пункти охорони здоров'я на заводах, де працювали 765 лікарів-стоматологів і зубних лікарів.

Делегати з'їзду піднімали питання про раціональне і повне використання кадрів. У 1961 році кожного стоматолога в місті відвідало 4200 хворих, у сільській місцевості — 2500. Робоче навантаження варіювало залежно від області, розташування стоматологічної поліклініки й умов праці лікаря.

Представлено план розвитку стоматологічної допомоги населенню, що передбачав досягнення у 1965 році вищого показника забезпеченості лікарями — 3,5 на 10 тис. жителів республіки.

Якісні показники надання стоматологічної допомоги

Збільшення кількості підготовлених стоматологічних кадрів, розширення мережі та поліпшення матеріально-технічного оснащення стоматологічних закладів сприяли підвищенню якості надання стоматологічної допомоги населенню. Організовано при-

йом пацієнтів стоматологічного профілю у дві зміни, пункти невідкладної стоматологічної допомоги з цілодобовим чергуванням лікарів-стоматологів.

Показник охоплення щорічною санацією порожнини рота дорослого населення до числа тих, хто її потребує, у середньому становив 63—65 %. При цьому в деяких областях, таких як Львівська, Одеська, Вінницька, Сумська, Херсонська та ін., цей показник варіював від 77 до 96 % і перевищував середньостатистичний рівень по республіці.

Делегатами з'їзду було зазначено, що через недостатню кількість кадрів не дотримуються основні принципи санації — її плановість, обов'язковість, послідовність і загальна доступність.

Акцентовано увагу на необхідності проведення планомірної профілактичної роботи, яка дасть змогу підтримувати здоров'я порожнини рота з раннього віку і позбавити стоматологів великої кількості годин лікувальної роботи.

Досвід організації «двохмісячника», у рамках якого санацію порожнини рота в дітей здійснювали протягом вересня-жовтня 1961 року, показав доцільність проведення таких заходів надалі. В Україні щороку санується близько 1 млн дітей, однак цього недостатньо, тому що потреба в санації значно більша. Було зазначено необхідність проведення санації дітям, які мешкають у сільській місцевості.

З метою поліпшення організаційного процесу для забезпечення обов'язкової санації дітей у сільській місцевості було запропоновано створити в кожній області зуболікарські амбулаторії на автобусах, що дасть змогу бригадам лікарів виїжджати в райони для проведення санації, а також суттєво поліпшити лікувально-профілактичну роботу, виявляти аномалії зубо-щелепної системи в дітей у ранній стадії.

Для забезпечення належної стоматологічної допомоги дітям МОЗ УРСР має виділити із загальної кількості лікарів-стоматологів щонайменше 20 % лікарів для обслуговування дітей. Досвід виділення 20 % робочого часу лікарів, які обслуговують доросле населення, для прийому дітей замість уведення ставок дитячих лікарів-стоматологів є помилковим і нераціональним.

У матеріалах з'їзду було зазначено, що майже 18 % дитячого населення мають аномалії зубо-щелепної системи, тому організація ортодонтичної допомоги — дуже актуальне питання.

Разом з тим якість надання стоматологічної допомоги дітям підвищилась, особливу увагу приділено створенню кабінетів ортодонтичної стоматологічної допомоги у багатьох містах (відкрито 60 кабінетів в усіх областях УРСР, окрім Волинської області).

Не отримав належного впровадження метод диспансеризації хворих на пародонтоз. За даними 1960—1961 років, диспансерними оглядами було охоплено лише 1—1,5 % хворих із загальної кількості первинно зареєстрованих.

Незадовільною є кількість зубопротезних лабораторій відповідно до чисельності населення України. Так, одна лабораторія має обслуговувати 33 600 осіб. На одного техника в середньому припадає 14 400 пацієнтів, у деяких областях ця цифра сягає 25 тис. Незадовільне положення посилюється тим, що більшість зубопротезних лабораторій погано оснащені й малопотужні. Враховуючи це, МОЗ УРСР вжило заходів з підготовки зубних техніків, щоб збільшити їх кількість у 9 разів і найближчим часом мати в республіці по одному зубному техніку на 10 тис. населення.

При недостатній кількості стоматологічних кадрів дуже важливо якісно організувати роботу лікарів, щоб вони були максимально позбавлені необхідності проведення маніпуляцій, які може виконати середній медичний персонал. Для цього потрібно забезпечити стоматологів достатньою кількістю фахівців із середньою медичною освітою. З метою підвищення якості надання стоматологічної допомоги Наказом МОЗ УРСР № 282 регламентовано одну ставку медичної сестри на одного лікаря хірургічного профілю й одну ставку медичної сестри на двох лікарів терапевтичного профілю.

За даними аналізу лікувально-профілактичної роботи лікаря-стоматолога, він накладає 4—4,5 пломби за робочу зміну або 1200—1300 пломб за рік. Співвідношення первинних і повторних відвідувань у 1961 році становило 1,1—1,8, а відсоток вилікуваних зубів сягав 91,2 %.

Підготовка стоматологічних кадрів, вищі навчальні заклади. Післядипломна освіта

Підготовку стоматологічних кадрів в УРСР здійснювали Харківський медичний стоматологічний інститут і три стоматологічні факультети в медичних інститутах Києва, Львова й Одеси. При вищих навчальних закладах організовано три стоматологічні поліклініки, які протягом останніх років оснащені найновішою матеріально-технічною базою та укомплектовані кваліфікованими кадрами.

За період з 1960 по 1962 рік кількість стоматологів і зубних лікарів щорічно збільшувалась на 615 спеціалістів, а загалом за 3 роки — на 1845 осіб. Забезпеченість стоматологічними кадрами становила 2,1 спеціаліста на 10 тис. населення; цей показник був вищим у містах і становив 3,7 на 10 тис. осіб. Згідно з вимогами, визначеними Міністерством охорони здоров'я СРСР, показник забезпеченості стоматологічними кадрами мав становити 3,5 на 10 тис. населення.

Відповідно до розрахунків щодо нормативів надання стоматологічної допомоги робітникам промислових підприємств, республіці потрібно було 12 тис. стоматологів і зубних лікарів.

У зв'язку з необхідністю поліпшення стоматологічної допомоги Рада Міністрів УРСР дозволила збільшити набір студентів на стоматологічні факультети. При Київському медичному інституті, окрім стаціонарного навчання, проводиться заочна підготовка стоматологів із числа зубних лікарів, котрі вже мають практичний досвід. До 1965 року заплановано збільшити щорічний випуск стоматологів у республіці: до 600 лікарів-стоматологів і 900 зубних лікарів.

Післядипломну освіту лікарів-стоматологів проводили державним коштом три інститути удосконалення лікарів — Київський, Харківський та Запорізький. До 1958 року основним напрямом була щелепно-лицева хірургія. Згідно з наказом МОЗ УРСР, в інститутах удосконалення лікарів перебудовано систему освіти: запроваджено підвищення кваліфікації спеціалістів з терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та ортодонції. У Київському й Харківському інститутах заплановано проводити спеціальні цикли з дитячої стоматології. Для під-

III З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

вищення кваліфікації викладачів цих інститутів було організовано спеціальні доцентські курси. Делегати з'їзду обговорили питання щодо регулярного підвищення кваліфікації лікарів-стоматологів в інститутах удосконалення лікарів, а також проведення атестації знань та вмінь лікарів з урахуванням вимог сучасної стоматологічної науки і практики. Було зазначено, що в деяких областях атестація стоматологів проводиться без належних вимог до рівня їх знань, у вигляді братської послуги; ця ситуація потребує докорінних змін.

Розвиток наукових досліджень та їх вплив на стоматологію

Підготовку науково-педагогічних кадрів, наукові розробки проводили в Харківському медичному стоматологічному інституті, на трьох стоматологічних факультетах медичних інститутів (Київ, Львів, Одеса), на кафедрах стоматології в інститутах удосконалення лікарів і в Одеському науково-дослідному інституті стоматології.

За період з 1955 по 1961 рік в Україні захищено 40 кандидатських дисертацій, опубліковано близько 600 наукових праць, присвячених різним питанням стоматології.

З'їзд стоматологічної спільноти поставив перед вченими завдання — розширити науково-дослідну роботу з основних проблем стоматології, таких як пошук найефективніших методів профілактики і лікування карієсу, пародонтозу, запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки, захворювань слизової оболонки порожнини рота. Окрім того, необхідно розробити питання щелепно-лищевої онкології, методи ортопедичного лікування, вивчити аспекти організації стоматологічної допомоги (особливо організації зубопротезної допомоги та ортодонтії), а також звернути увагу на впровадження результатів стоматологічних досліджень у практику.

Розвиток виробництва стоматологічних матеріалів в Україні

На той час спостерігалась велика потреба у пластмасах, які швидко тверднуть; необхідно було підвищити їх якість. Відзначався також незадовільний асортимент пластмасових зубів. Не налагодже-

но випуск сплаву металів для бюгельних протезів, високоякісного зубопротезного гіпсу і відтискних мас, стерилізаторів, апаратів для лиття зубів тощо.

Організаційна робота Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР

На з'їзді було відзначено важливу роль у розвитку стоматологічної науки і практики наукових стоматологічних товариств, які активно працюють в усіх областях Української РСР.

Одним з недоліків організаційної роботи визнають відсутність належної допомоги від деяких членів правління. Окрім того, фінансова дисципліна була недостатньо налагодженою: деякі товариства (м. Івано-Франківськ, Крим та ін.) нерегулярно начисляли внески на рахунки Республіканського товариства стоматологів УРСР, унаслідок чого підготовлений до друку збірник рекомендацій щодо санітарно-просвітницької роботи не був виданий.

Також недостатню кількість лікарів залучено до членства. Так, у Харкові із 500 лікарів членами товариства були лише 150 осіб; у Києві це співвідношення становило 700 : 300, в Одесі — 300 : 150.

Для поліпшення діяльності нового правління Республіканського товариства та обласних стоматологічних товариств вважали необхідним:

- Посилити роботу стосовно залучення лікарів у члени товариства.
- Долучати до наукової роботи лікарів-стоматологів з узагальненнями власних клінічних спостережень.
- Рекомендувати обласним товариствам на своїх засіданнях обговорювати питання про організацію і якість надання стоматологічної допомоги в окремих районах.
- Республіканському товариству стоматологів УРСР сприяти виданню методичних листів з усіх розділів стоматології для популяризації та впровадження у практику найновіших методів лікування.
- Правлінню Республіканського товари-

ства сприяти впровадженню у практику нових методів лікування і протезування хворих, системи планової санації школярів, лікування хворих на пародонтоз, системи диспансеризації цих хворих.

- Сприяти підвищенню кваліфікації стоматологів і зубних лікарів. Поліпшувати культуру медичного обслуговування населення, вивчати й узагальнювати передовий досвід, впроваджувати в практику охорони здоров'я сучасні досягнення радянської науки.

- Найважливішим завданням для обласних товариств вважати надання допомоги органам охорони здоров'я на місцях, для чого передбачити: підвищення кваліфікації лікарів шляхом організації дискусій, наукових конференцій зі спеціальних питань; ознайомлення членів товариств з останніми досягненнями медичної науки; організацію не рідше одного разу на 2 роки обласних конференцій із залученням для участі в них представників провідних інститутів; організацію виїздів членів правління обласних товариств у міста і райони.

- Намагатися встановити тісний зв'язок обласних товариств з практичною охороною здоров'я, діяльністю лікарень, поліклінік, консультацій, здоровпунктів, медсанчастин, сільських лікарських ділянок.

- Своєчасно надавати звіти обласних товариств правлінню Республіканського товариства.

- Впорядкувати фінансову діяльність товариств.

Делегатами III з'їзду стоматологів Української РСР у квітні 1962 року було обрано голову, президію, правління та ревізійну комісію Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР. Головою Республіканського наукового товариства став професор Ю.Й. Бернадський.

Голова Республіканського наукового товариства стоматологів України, професор Юрій Йосипович Бернадський (1962—1970 роки), д.мед.н., завідувач кафедри хірургічної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця

До складу президії товариства увійшли заступники голови — професор І.Й. Новик, доцент А.І. Марченко, доцент М.Ф. Доценко, вчені секретарі — доценти В.С. Коваленко і М.А. Кодола, а також ще чотири особи — професор А.І. Бетельман, професор І.А. Бегельман, доцент З.С. Василенко, доцент М.Ф. Данилевський. До складу правління обрано 54 особи, до складу ревізійної комісії — 7 осіб.

III З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

*Члени президії Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР
(зліва направо: доцент М.Ф. Данилевський, професор І.Й. Новик,
запрошений гість на з'їзд, професор А.І. Бетельман, професор Ю.Й. Бернадський)*

Використані статті та документи:

Труды III съезда стоматологов Украинской ССР // Издание Министерства здравоохранения УССР и Республіканского научного общества стоматологов УССР. — Киев: Государственное медицинское издательство УССР, 1964.

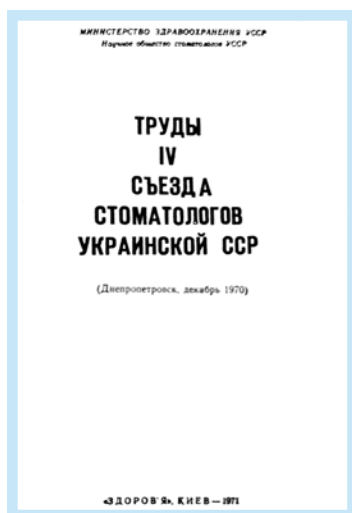
Отчет о деятельности Республіканского научного общества стоматологов УССР за 1960 год. ЦДАВО України (Центр. Держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 342. Оп. 22а, Спр. 5421/15 «Звіти Українських республіканських наукових медичних товариств про їх діяльність за 1960 год». Арк. 274—301. Оригінал. Машинопис.

IV З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР, грудень 1970 року, м. Дніпропетровськ

Відбувається бурхливий розвиток стоматологічної галузі: створення мережі лікувально-профілактичних стоматологічних закладів, відкриття нових стоматологічних обласних поліклінік та збільшення забезпеченості висококваліфікованими лікарями. Розбудовується Українська наукова стоматологічна школа, подальшого розвитку набувають наукові дослідження. Стоматологічна спільнота, об'єднана Республіканським науковим товариством, організовує науково-практичні конференції в Україні, представляє свої наукові та практичні досягнення на всесоюзних з'їздах стоматологів.

IV з'їзд стоматологів Української РСР відбувся у грудні 1970 року в м. Дніпропетровську. Захід організовано Республіканським науковим товариством стоматологів УРСР і проведено під егідою МОЗ УРСР. Матеріали з'їзду викладено у виданні «Праці IV З'їзду стоматологів Української РСР», яке вийшло друком у 1971 році.

За період з 1962 року за активної діяльності Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР було проведено 4 республіканські конференції, а також 164 обласні та 286 міжрайонних науково-практичних конференцій. Стоматологічна спільнота України брала участь у IV і V Всесоюзних з'їздах стоматологів. Слід зазначити, що V Всесоюзний з'їзд стоматологів був проведений у Києві у 1968 році.

Титульна сторінка збірника «Праці IV з'їзду стоматологів УРСР», 1970 рік

На IV з'їзд стоматологів Української РСР обрано 225 делегатів з усіх областей; згідно з даними Мандатної комісії, серед делегатів з'їзду зареєстровані 21 доктор медичних наук і 30 кандидатів медичних наук.

До роботи з'їзду було запрошено 285 гостей, серед яких голова правління Всесоюзного стоматологічного товариства, член-кореспондент АМН СРСР професор А.І. Рибаків і головний стоматолог Міністерства охорони здоров'я СРСР професор І.І. Єрмолаєв. Також гостями цього заходу були професор Є.І. Гаврилов, професор С.П. Чепулич, головний спеціаліст Міністерства охорони здоров'я СРСР Л.П. Білокурова і доктор медичних наук Т.М. Лур'є.

Розвиток лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я, які надають стоматологічну допомогу

На з'їзді головний стоматолог МОЗ УРСР професор З.С. Василенко, професори О.І. Марченко і В.Н. Кузнецов проаналізували стан стоматологічної допомоги населенню України та перспективи її розвитку. У доповіді зазначалося, що в УРСР функціонує 480 тис. лікарняних ліжок (майже у 10 разів більше порівняно з 1913 роком), що становило 10,5 ліжка на 1000 жителів. Загальна кількість лікарів становила 114 000, а середнього медичного персоналу — 344 500, тобто 26 лікарів і 75 працівників із середньою медичною освітою на 10 тис. населення.

За частотою звернення пацієнтів стоматологія посідає друге місце після внутрішніх хвороб і відіграє значну лікувально-профілактичну роль у боротьбі з ревматизмом, серцево-судинними, шлунково-киш-

IV З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Засідання Республіканського семінару обласних стоматологів під головуванням професора З.С. Василенка, зліва — професор О.І. Марченко; 1967 рік, м. Одеса

ковими та алергійними захворюваннями, патологією нирок і хроніосепсисом.

Протягом 1962—1970 років кількість самостійних стоматологічних поліклінік зросла з 57 до 151 (на 38 %), серед яких функціонують 23 обласні й 13 дитячих поліклінік. Кількість стоматологічних відділень і кабінетів збільшилася з 4500 до 6300, а кількість ліжок у стоматологічних стаціонарах — з 890 до 1290.

Суттєвим аспектом розвитку стоматологічних закладів є процес їх укрупнення. Якщо в 1964 році в містах республіки, окрім обласних центрів, функціонувало 39 міських стоматологічних поліклінік, то в 1970 році їх кількість становила 86.

За цей період кількість ліжок у стоматологічних стаціонарах збільшилась в 1,5 раза; також поліпшилась матеріально-технічна база відділень щелепно-лицевої хірургії.

У районних центрах з населенням понад 50 тис. осіб слід організувати укрупнені стоматологічні відділення і поліклініки, причому в сферу їх діяльності мають бути включені сільські населені пункти, розташовані поблизу міста. У віддалених від районних центрів місцевостях необхідно організувати міжколгоспні укрупнені стоматологічні амбулаторії.

Гостро стоїть питання про укрупнення і централізацію зуботехнічних лабораторій з ливарними

майстернями. Малі лабораторії, в яких працює до 10 зубних техніків, є економічно нерентабельними й абсолютно неповноцінними з точки зору якісних та кількісних показників. У республіці із 860 наявних кількість таких лабораторій становила 760; більшість із них працюють на стандартному литті, кваліфікація техніків переважно низька.

Стоматологічна допомога в сільській місцевості

У сільській місцевості розвиток стоматологічних закладів відбувається за рахунок приросту стоматологічних кабінетів (а не за рахунок укрупнення поліклінік, як у містах), кількість яких за останні 8 років збільшилася з 1807 до 2634.

У 1969 році 274 стоматологічні кабінети (у 18 областях) утримувались за кошти колгоспів.

Кадрове забезпечення стоматологічної допомоги

Питання докорінного поліпшення забезпеченості сільського населення стоматологічними кадрами зумовлені Наказом МОЗ УРСР № 860 (2,0 на 10 тис. населення) і Наказом МОЗ СРСР № 340, виданими в 1968 році, про виділення у сферу дитячої стоматології 4,5 ставки на 10 тис. дитячого населення (що становить майже 30 % усіх ставок лікарів).

У структурі стоматологічних кадрів відбулися зміни: за період з 1962 по 1969 рік кількість стоматологів і зубних лікарів збільшилася із 9372 до 15 542 осіб, тобто на 65,8 %. При цьому кількість лікарів-стоматологів зросла з 4458 до 7412, зубних лікарів — із 5674 до 8092. Середній показник забезпеченості населення стоматологічними кадрами в республіці підвищився з 2,1 до 3,3 на 10 тис. населення.

Найбільший приріст кадрів за останні 8 років спостерігається у дитячій стоматології: частка лікарських посад підвищилася з 12,5 до 19,7 %. Кількість спеціалістів збільшилась на 1060 і сягала 2000, зокрема ортодонтів — із 85 до 226, тобто більше ніж у 2,7 раза.

Важливим є питання надання зубопротезної допомоги (потреба в такій допомозі в УРСР дуже висока — близько 50 %). Згідно з чинними наказами МОЗ УРСР, кількість стоматологів-протезистів у се-

лах планували збільшити у 1971 році до 1200 осіб, у містах — до 2000 осіб.

Забезпеченість стоматологічними кадрами в сільській місцевості в 4 рази нижча, ніж у містах. Приріст кадрів недостатній: з 1962 по 1969 рік кількість стоматологів зросла з 1,1 до 1,18 лікаря на 10 тис. сільського населення. З року в рік 10—13 % сільських лікарняних дільниць залишаються не укомплектованими лікарями-стоматологами. Основна причина — плинність кадрів (особливо молодих лікарів).

Якісні показники надання стоматологічної допомоги

Незадовільні показники лікувально-профілактичної допомоги в сільській місцевості більшості областей, де низька частота повторних відвідувань (1:1) і високий показник санації (майже 3 пацієнта за день на одного лікаря) свідчать про те, що значна кількість хворих видаляє зуби, які можна лікувати.

У лікувально-профілактичній допомозі стоматологічним хворим республіки за минулий період досягнуто таких результатів: відвідуваність стоматологічних закладів зросла з 0,7 на одного жителя за рік у 1962 році до 1,07 у 1969 році, при цьому кількість відвідувань стоматолога міськими жителями збільшилась з 1,0 до 1,45, а сільськими — з 0,3 до 0,61.

Підвищилась питома вага хворих з неускладненим карієсом, яким проводили лікування (з 62,4 до 78,5 %), отже, відповідно знизилась частота ускладнених форм карієсу.

Одним з найбільших досягнень системи охорони здоров'я є повсюдне впровадження планової санації порожнини рота в дітей дошкільного (понад 3 роки) та шкільного віку, а також у диспансерних групах підлітків і дорослих. Так, якщо в 1963 році серед 5664 оглянутих потребувало санації 56 % осіб, а з них було сановано 64 %, то в 1969 році серед 11,5 млн оглянутих осіб санації потребували 6140 пацієнтів, а кількість санованих становила 75,5 % (4641 особа).

Хірургічна допомога стоматологічним хворим з кожним роком поліпшується і стає доступнішою. Так, кількість госпіталізованих хворих збільшилася з 21 тис. в 1954 році до 27 тис. у 1969 році. Середня тривалість перебування хворого на ліжку скороти-

лась з 15,9 до 14,9 дня, підвищилися хірургічна активність (з 63,7 до 72,7 %) і якість втручання.

У результаті проведених органами охорони здоров'я організаційних заходів обсяг зубопротезної допомоги збільшився із 672 до 875 тис. протезованих хворих за рік, причому кожен лікар у середньому виготовив за рік 530 протезів у 1963 році та 643 — у 1969 році.

Актуальним є питання організації при кафедрах терапевтичної стоматології стоматологічних відділень для консервативного лікування хворих з тяжкими захворюваннями слизової оболонки і патологією вегетативної нервової системи, що проявляються ознаками ураження щелепно-лицевої ділянки. Такі стаціонари вже створені в Києві й Дніпропетровську.

Більшість стоматологічних закладів республіки в містах і селах оснащені сучасною апаратурою: електричними й турбінними стоматологічними установками, високочастотними ливарними установками, апаратами для фізіотерапії тощо.

Значну роль у наданні стоматологічної допомоги сільському населенню відіграють пересувні стоматологічні амбулаторії на автобусах (обсяг допомоги становить у середньому 2,6 % усіх звернень у сільській місцевості), кожен лікар зазвичай перевиконує норматив щоденного навантаження (20—40 трудових одиниць при нормі 16). Цьому сприяють тривалість виїздів (25—40 діб) та правильне комплектування лікарських бригад.

Як у містах, так і в селах погано діагностують та лікують пародонтоз і захворювання слизової оболонки порожнини рота. Щорічно кількість хворих, пролікованих з приводу пародонтозу, не перевищує 180—220 тис., тобто 2—2,5 % з 8—10 млн осіб, які його потребують; частка хворих, яким призначають лікування з приводу захворювань слизової оболонки порожнини рота, становить 0,13—0,21 на одного лікаря за день. Пацієнтам з нейростоматологічними захворюваннями не приділяється необхідна увага.

Підготовка стоматологічних кадрів у вищих навчальних закладах. Післядипломна освіта

Дуже широкі перспективи відкрилися після прийняття Постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР

IV З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

«Про заходи щодо подальшого поліпшення охорони здоров'я і розвитку медичної науки в країні», в якій намічено нові великі завдання, визначено основні напрями в розвитку охорони здоров'я і науки.

З відкриттям Полтавського медичного стоматологічного інституту кількість стоматологічних факультетів збільшується до п'яти, також розширюється набір студентів; це дає змогу щорічно випускати 850 лікарів-стоматологів та протягом найближчих 3—4 років повністю задовольнити потребу республіки в кадрах. Тому з 1965 року в УРСР поступово зменшують підготовку зубних лікарів, а в 1970 році підготовку таких спеціалістів припиняють. Це рішення передбачало поступове забезпечення усіх лікувально-профілактичних закладів стоматологічного профілю фахівцями з вищою медичною освітою, скорочення посад зубних лікарів і підвищення культури стоматологічної допомоги населенню України.

У республіці поліпшилась якість спеціалізації та підвищення кваліфікації стоматологів. Так, якщо в 1963 році кваліфікацію підвищило всього 340 осіб (3 % від загальної кількості лікарів в УРСР), то в 1968 році на курсах підвищення кваліфікації було 890 лікарів-стоматологів і зубних лікарів (5,7 % від загальної кількості), а також 159 зубних техніків. Проте цього вкрай недостатньо.

З урахуванням того що пропускна здатність інститутів удосконалення лікарів становить не більше ніж 450—500 лікарів за рік, а щорічна потреба в підвищенні кваліфікації сягає близько 3000 осіб (20 % усієї кількості лікарів), органи охорони здоров'я України повинні розширити обсяг підготовки фахівців на цих базах; згідно з розрахунками, кількість фахівців, які пройдуть підготовку на місцевих базах, можна збільшити до 2200—2500 осіб за рік.

Велику стурбованість стоматологічної спільноти викликав низький рівень підготовки зубних техніків (особливо техніків-ливарників), техніків-ортодонтів, зубних техніків, які працюють із золотими та фарфоровими виробами, а також медичних сестер стоматологічного профілю. Причинами є відсутність у більшості медичних училищ кваліфікованих викладачів, повноцінних навчальних баз, а також набір на зубо-

технічні відділення абітурієнтів без урахування їхніх художніх і мануальних навичок.

Розвиток наукових досліджень та їх вплив на стоматологію

Станом на 1 грудня 1970 року в 44 науково-дослідних інститутах, 15 медичних вищих навчальних закладах та 3 інститутах удосконалення лікарів працювало понад 9000 наукових співробітників, у тому числі 900 докторів і більше ніж 5000 кандидатів медичних наук.

Велику допомогу органам охорони здоров'я надає Одеський НДІ стоматології, штат якого налічує близько 300 наукових співробітників (з них 13 докторів і 142 кандидати медичних наук). За минулий період після III з'їзду стоматологів Української РСР ними розроблено нові методики хірургічних операцій у дітей із вродженими розколинами губи й піднебіння, нові методи діагностики і лікування травм щелепно-лицевої ділянки та захворювань слинних залоз.

На порядку денному в науковців України стояли такі питання:

- розробити найефективніші методи лікування карієсу, пародонтозу, запальних захворювань слизової оболонки порожнини рота, а також питання наукової організації праці зубних техніків і лікарів зубопротезних та інших відділень і поліклінік;
- визначити потребу населення у стоматологічних кадрах;
- приділити увагу питанням розроблення нових сучасних матеріалів для зубного протезування;
- вивчити нормативи потреби в матеріалах і медикаментах на одного хворого за рік.

Розвиток виробництва стоматологічних матеріалів в Україні

Медична промисловість не задовольняла потреб стоматологічних закладів. Із року в рік не виконувались заявки на виготовлення наконечників, борів, дзеркал, дріль-борів, пульпоекстракторів, наборів

для кюретажу та зняття зубного каменю, зуботехнічного інструментарію тощо. Медична промисловість не освоїла випуск фізіотерапевтичних апаратів, фарфорових пічок для зуботехнічних лабораторій, апаратів-автоматів для полімеризації пластмас, штамповки коронок, електролітичної і механічної поліровки зубних протезів. Не налагоджено випуск гіпсу для відбитків, безбарвних акрилових пластмас. Були зауваження і до якості виготовленої продукції.

У доповіді М.В. Козлюка, начальника Управління лікувально-профілактичної допомоги МОЗ УРСР, проаналізовано три види надання стоматологічної допомоги. Перший вид — широка й доступна медична допомога стоматологічним хворим в амбулаторних умовах з метою лікування найпоширеніших захворювань порожнини рота — карієсу, пародонтозу. Цей вид допомоги має бути максимально наближеним до людей, які живуть у віддалених районах та селах, і передбачати змішаний прийом, коли лікар не тільки лікує зуби, а й видаляє їх, проводить протезування. Другим видом стоматологічної допомоги є спеціалізована допомога в амбулаторних умовах, тобто широка спеціалізація: терапевтична, хірургічна, ортопедична допомога. Були обговорені питання подальшої спеціалізації у стоматології — пародонтологічної, ортодонтичної, фізіотерапевтичної; делегати з'їзду дійшли висновку, що це буде раціональним у великих стоматологічних закладах на базі обласних та міських поліклінік. Третій вид стоматологічної допомоги — надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги в умовах стаціонару; такі стаціонари організовано в кожній області, їх профіль — щелепно-лицева хірургія. Важливим напрямом спеціалізованої стаціонарної медичної допомоги було створення в Київському науково-дослідному інституті рентгенодіагностики та онкології онкостоматологічного відділення.

Також на з'їзді обговорювали питання взаємодії з представниками інших галузей медицини — хірургами і терапевтами.

Делегатами IV з'їзду стоматологів Української РСР у грудні 1970 року було обрано голову, президію, правління та ревізійну комісію Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР. Його го-

ловою став професор М.Ф. Данилевський. До складу президії товариства увійшли заступники голови — професор Ю.І. Бернадський, С.І. Криштаб, професор А.І. Марченко, вчені секретарі — А.П. Грохольський, В.Н. Долбілов і члени президії — Н.Д. Лісова, М.А. Кодола, В.С. Коваленко, Є.Я. Варес, З.С. Василенко, О.О. Солнцев, Е.С. Малевич, Г.І. Семенченко. До складу правління обрано 44 стоматологи, до складу ревізійної комісії — 4 особи.

Голова Республіканського наукового товариства стоматологів України, професор Данилевський Микола Федорович (1970—1994 роки), д.мед.н., завідувач кафедри терапевтичної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця

РЕЗОЛЮЦІЯ

IV з'їзду стоматологів Української РСР

1. Подальший розвиток мережі стоматологічних закладів здійснювати в напрямку їх укрупнення та спеціалізації як у містах, так і в сільській місцевості.

2. Вважати необхідним не пізніше 1971 року завершити організацію обласних стоматологічних поліклінік у Черкаській, Вінницькій, Дніпропетровській, Ворошиловградській областях. У містах і районних центрах з населенням менше ніж 50 тис. слід організовувати стоматологічні відділення.

IV З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

3. Основою лікувально-профілактичної роботи стоматологічних поліклінік вважати дільничний принцип обслуговування населення.

4. У складі обласних і великих міських поліклінік створювати пародонтологічні відділення або кабінети, розробити принципи їх роботи.

5. Впровадити укрупнення зуботехнічних лабораторій та ливарних майстерень у містах і селах. Розширювати мережу госпрозрахункових стоматологічних закладів.

6. Підтримати практику організації стоматологічних кабінетів за рахунок колгоспів і радгоспів. Доручити МОЗ УРСР і Одеському НДІ стоматології вивчити досвід їх роботи та вирішити штатні, фінансові й правові питання їх діяльності.

7. Зміцнити кваліфікованими кадрами обласні стоматологічні поліклініки, створивши необхідні умови для підвищення кваліфікації на їхніх клінічних базах.

8. Для підвищення кваліфікації середнього медичного персоналу організувати при медичних училищах постійно діючі відділення підвищення кваліфікації зубних лікарів і зубних техніків.

9. Планову санацію дітей починати з 3-річного віку й проводити її двічі протягом року, насамперед в організованих колективах.

10. Для лікування захворювань слизових оболонок порожнини рота і тканин пародонта на клінічних базах стоматологічних факультетів відкрити стаціонарні спеціалізовані відділення.

11. Для лікування онкологічних хворих стоматологічного профілю відкрити відповідне відділення в Київському науково-дослідному інституті рентгенорадіології та онкології і три відділення в обласних онкологічних диспансерах.

12. Подати прохання до МОЗ УРСР щодо

відкриття двох стаціонарів з інтернатом для лікування дітей із розколинами губ і твердого піднебіння.

13. Одеському НДІ стоматології узагальнити досвід роботи пересувних кабінетів на автобусах і розробити положення про їх діяльність.

14. Клопотати перед МОЗ СРСР та Міністерством вищої та спеціальної середньої освіти СРСР про збільшення тривалості навчання на стоматологічних факультетах до 6 років.

15. Подати прохання до МОЗ УРСР про клопотання перед відповідними органами стосовно дозволу на видавництво в Україні стоматологічного журналу.

16. Рекомендувати науковим товариствам областей і міст заслуховувати звіти про діяльність стоматологічних закладів та аналізувати їх.

17. Розглянути питання про пільги лікарям-стоматологам, які обслуговують дитяче населення.

18. Подати прохання до МОЗ УРСР про розгляд питання щодо забезпечення кожного стоматологічного прийому медичною сестрою і санітаркою.

19. Ухвалити ініціативу стоматологічних факультетів Одеського й Донецького вищих навчальних закладів стосовно організації громадської студентської стоматологічної практики.

20. Рекомендувати інститутам удосконалення лікарів створювати виїзні бригади для проведення циклів спеціалізації лікарів, зайнятих у галузі дитячої стоматології.

21. Подати прохання до МОЗ УРСР про клопотання перед Радю Міністрів УРСР щодо встановлення єдиних цін на зубні протези на території республіки.

22. На базі Одеського НДІ стоматології і медичного училища № 1 м. Одеси органі-

зувати курси підвищення кваліфікації та спеціалізації зубних техніків, які працюють із золотими сплавами.

23. Подати прохання у Президію АМН СРСР стосовно організації при Інституті геронтології в м. Києві геронто-стоматологічного відділу з метою вивчення відповідних проблем і методичного керівництва на місцях.

24. На клінічній базі стоматологічного факультету Донецького медичного інституту організувати травматологічний центр.

25. Для поліпшення якості обслуговування хворих і наукової розробки цього питання подати прохання до МОЗ УРСР про відкриття республіканської клініки з нейростоматології та вегетології на 30–50 ліжок.

26. Клопотати перед МОЗ УРСР про організацію підготовки зубних техніків-ливарників.

27. Подати прохання у Центральний НДІ стоматології та Одеський НДІ стоматології щодо розроблення проекту пересувного кабінету для санації порожнини рота школярів виїзними бригадами лікарів.

28. Подати прохання до МОЗ УРСР про створення при Одеському НДІ стоматології курсів підвищення кваліфікації для організаторів стоматологічної допомоги.

29. Розробити рекомендації та ввести екзамен з метою виявлення мануальних навичок з ліпки для тих, хто поступає в училище за спеціальністю «Зубний технік».

Українська делегація на IV Всесоюзному з'їзді стоматологів, 1962 рік, м. Москва.
Із власного архіву професора А.І. Бетельмана

Використані статті та документи:

Труды IV съезда стоматологов Украинской ССР // Издание Министерства здравоохранения УССР и Республиканского научного общества стоматологов УССР. — Киев: Издательство «Здоров'я», 1971.

V З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УРСР

V З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УРСР,
26—28 квітня 1978 року, м. Одеса

Стоматологічна галузь активно розбудовується: збільшується мережа лікувально-профілактичних стоматологічних закладів охорони здоров'я, поліпшується їх матеріально-технічне оснащення. Впровадження спеціалізованої пародонтологічної, ортодонтичної, хірургічної допомоги внаслідок відкриття спеціалізованих кабінетів підвищує якість надання стоматологічної допомоги. Активно розвиваються наукові дослідження: Одеський науково-дослідний інститут стоматології святкує п'ятдесятирічний ювілей і звітує про свої наукові здобутки перед стоматологічною й медичною спільнотою України та союзних республік. Відкриття нових стоматологічних факультетів у Харкові, Сімферополі, Івано-Франківську дає можливість збільшити кількість стоматологічних кадрів, удосконалити якість підготовки лікарів-стоматологів. Республіканське наукове товариство стоматологів УРСР об'єднує стоматологічну спільноту України на V з'їзді стоматологів і представляє досягнення та здобутки Української стоматологічної школи науковцям і лікарям союзних республік.

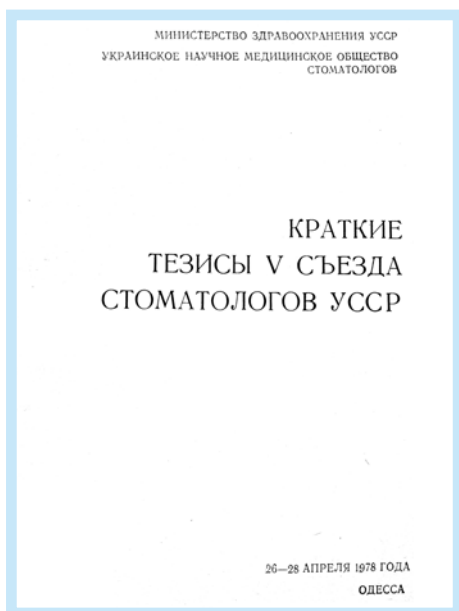
V з'їзд стоматологів УРСР відбувся 26—28 квітня 1978 року в м. Одесі. Цей захід був організований Республіканським науковим товариством стоматологів УРСР та проведений під егідою МОЗ УРСР. Матеріали з'їзду віддзеркалено в тезах V з'їзду стоматологів УРСР, що вийшли друком у 1978 році. Проведення з'їзду в Одесі було присвячено визнач-

ній події стоматологічної спільноти — 50-річчю з дня заснування Одеського науково-дослідного інституту стоматології. До роботи з'їзду долучилися гості з інших республік Радянського Союзу. Почесним головою з'їзду був академік АМН СРСР, директор Центрального науково-дослідного інституту стоматології професор А.І. Рибаків. Активну участь в організації з'їзду брав начальник Головного управління лікувально-профілактичної допомоги МОЗ УРСР В.М. Козлюк, стоматолог за фахом і видатний організатор охорони здоров'я.

Розвиток лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я, які надають стоматологічну допомогу

У своїй доповіді В.М. Козлюк представив детальний аналіз стоматологічної та медичної допомоги в Україні. За звітний період медичну допомогу в Україні надавали 160 тис. лікарів та 500 тис. медичних сестер (середнього медичного персоналу). Забезпеченість стоматологічними кадрами становила 33 лікаря і 99 працівників із середньою медичною освітою на 10 тис. населення України.

Визначальним документом для подальшого розвитку стоматологічної допомоги стала Постанова Ради Міністрів УРСР № 567 від 20.12.1976 року «Про заходи з подальшого поліпшення стоматоло-

Титульна сторінка збірника «Стислі тези V з'їзду стоматологів УРСР», 1978 рік

логічної допомоги населенню республіки»; також були створені передумови для розширення мережі спеціалізованих закладів: збільшення кількості поліклінік — на 70, відділень — на 84, кабінетів — на 866, зубопротезних відділень — на 85.

Делегатам з'їзду був представлений аналіз стоматологічної допомоги в Україні: кількість самостійних стоматологічних поліклінік за період з 1970 до 1977 року зросла до 205 (на 27,3 %). У містах функціонувало 2236 стоматологічних відділень і кабінетів, у сільській місцевості — 2218, а пересувних кабінетів налічувалось 1494. Ефективно розвивалась мережа дитячих спеціалізованих стоматологічних закладів; зокрема в містах створено 15 самостійних поліклінік та 772 кабінети. Важливою позитивною зміною в організації системи охорони здоров'я стала централізація спеціалізованої стоматологічної допомоги: у результаті злиття малих стоматологічних кабінетів у поліклініки і відділення поліпшувалась матеріально-технічна база закладів, тобто оснащення їх сучасною медичною апаратурою та устаткуванням; також підвищувались кваліфікація медичного персоналу та якість надання стоматологічної допомоги.

Організація медичного обслуговування сільського населення здійснювалася за територіальним принципом: надання спеціалізованої стоматологічної допомоги в умовах сільської місцевості було зосереджене в центральних районних лікарнях або в самостійних стоматологічних поліклініках районного центру.

За звітний період у республіці організовано сільські територіальні ділянки на 6—8 тис. населення під керівництвом лікарської амбулаторії, працівники якої надавали медичну допомогу за основними профілями — терапія, педіатрія і стоматологія. Протягом 1970—1977 років створено 780 таких амбулаторій (з них 650 укомплектовано лікарями стоматологічного профілю).

Набула подальшого розвитку зубопротезна допомога: у 1970 році функціонувало 137 зубопротезних відділень та 100 зуботехнічних лабораторій. У 1977 році кількість таких закладів збільшилась до 217 (на 58,4 %).

Окрім того, збільшилась кількість лабораторій, оснащених високочастотними установками для індивідуального лиття, протезування з використанням дорогоцінних металів застосовується частіше. За останні 7 років кількість осіб, які отримали зубні протези, зросла з 950 тис. до 1,2 млн (на 22,4 %).

Кадрове забезпечення стоматологічної допомоги

Покращилася підготовка стоматологічних кадрів у закладах вищої медичної освіти: кількість лікарів за звітний період збільшилась на 14 % (на 2,5 тис.), а кількість дитячих стоматологів — на 30 %.

У багатьох поліклініках ще проводять «змішаний прийом», що негативно позначається на якості хірургічного лікування. Унаслідок недостатньої підготовки лікарів «змішаного прийому» з питань хірургічної стоматології і порушення правил асептики у щелепно-лицеві відділення госпіталізують значну кількість хворих із гнійними ускладненнями.

Якісні показники надання стоматологічної допомоги

Активно впроваджуються різні види спеціалізованої стоматологічної допомоги: хірургічна, пародонтологічна, дитяча ортопедична й ортодонтична.

Унаслідок розширення мережі стоматологічних закладів, укомплектування їх кваліфікованими лікарями і поліпшення матеріально-технічної бази підвищуються кількісні та якісні показники надання стоматологічної допомоги. Так, кількість відвідувань лікарів-стоматологів зросла з 1,1 до 1,3 відвідування на одного жителя за рік. Збільшилась кількість санованих пацієнтів віком понад 7 років — з 9,5 млн до 12,8 млн, тобто на 34,2 %.

Розширення мережі дитячих стоматологічних закладів дало змогу підвищити якість спеціалізованої допомоги дітям. Завдяки широкому впровадженню планової санації порожнини рота кількість дітей, які пройшли таку санацію, збільшилась з 3,4 млн у 1970 році до 4,3 млн у 1977 році, тобто на 17,3 %.

У 25 стоматологічних відділеннях на 1,3 тис. ліжок надавали кваліфіковану допомогу хворим із травмами, новоутвореннями і вродженими вадами

V З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УРСР

щелепно-лищевої ділянки. Щороку в ці стаціонари госпіталізують близько 33 тис. пацієнтів.

Проводяться заходи з централізації зубопротезної допомоги: у містах щорічно збільшується кількість великих зубопротезних закладів. З метою підвищення якості надання ортопедичної стоматологічної допомоги населенню (передусім сільському) у 1978—1985 роках заплановано створення великих централізованих зуботехнічних лабораторій із сучасним обладнанням.

На засіданнях з'їзду йшлося про залучення коштів промислових підприємств та колгоспів (окрім державного фінансування) до будівництва нових і реконструкції існуючих стоматологічних закладів, про необхідність проведення роз'яснювальної роботи стосовно важливості цього напрямку для зміцнення здоров'я населення.

Особливу увагу потрібно приділити розширенню мережі стоматологічних відділень і кабінетів для надання спеціалізованої допомоги сільському населенню, працівникам промислових підприємств і школярям (насамперед завдяки проведенню санації).

МОЗ УРСР визначило план створення міжобласних онкологічних стоматологічних клінік для забезпечення комплексного й комбінованого лікування онкохворих у таких містах, як Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Львів, Одеса, Полтава, Харків. Створення таких спеціалізованих центрів забезпечують профільні кафедри медичних інститутів і керівництво обласних онкологічних диспансерів.

Підготовка стоматологічних кадрів у вищих навчальних закладах. Післядипломна освіта

За звітний період обсяг підготовки стоматологічних кадрів у закладах вищої освіти збільшився на 2,5 тис. фахівців.

З метою підвищення якості надання стоматологічної допомоги заплановано розширення обсягу післядипломної підготовки, яку пройшли тільки 25—30 % лікарів-стоматологів. Для виконання цього завдання планувалося збільшити кількість посад на профільних кафедрах медичних закладів вищої освіти і в клініках Одеського НДІ стоматології, а також

посилити роботу наукових товариств щодо індивідуальної підготовки лікарів стоматологічного профілю.

Розвиток наукових досліджень та їх впровадження у стоматологію

Наукові дослідження проводяться на стоматологічних факультетах закладів вищої освіти і Одеському НДІ стоматології. Увага науковців зосереджена на основних проблемах стоматологічної допомоги — питаннях ефективної масової профілактики та лікування карієсу і пародонтозу, визначенні обсягу хірургічної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах, розробленні та впровадженні сучасних методик і технологій зубного протезування.

Співробітники Одеського НДІ стоматології вивчали стан стоматологічної допомоги і потребу населення у протезуванні зубів; Київського медичного інституту — проблему пародонтозу, комплексного лікування хворих із вродженими й набутими дефектами та гнійними процесами щелепно-лищевої ділянки, питання складного протезування; Полтавського медичного стоматологічного інституту — важливі аспекти травматизму, хірургічної анатомії судин і нервів при моделюванні патологічних станів, алергійних стоматитів; Донецького і Львівського медичних інститутів — питання ортопедичної стоматології, Львівський медичний інститут також займався розробленням організаційних форм стоматологічної допомоги дітям. На з'їзді було наголошено на необхідності впровадження результатів наукової діяльності у стоматологічну практику. З доповіддю про стан і перспективи впровадження наукових розробок у роботу стоматологічних закладів України виступив головний спеціаліст МОЗ УРСР зі стоматології професор З.С. Василенко.

Разом із Республіканським науковим товариством стоматологів МОЗ УРСР провело роботу з удосконалення методів впровадження результатів наукових досліджень у практичну охорону здоров'я. Було відпрацьовано систему планування та контролю, розроблено єдині форми звітності й чітко визначено терміни подання звітів, підвищено роль головних інститутів, проблемних комісій і наукових медичних товариств у плануванні та впровадженні

наукових досягнень у практичну діяльність лікарів. Складено п'ятирічний план, який передбачає терміни та рівні впровадження, а також асигнування на апробацію наукових рекомендацій.

Важливим організаційним моментом стали централізація, проведення апробації та видання методичних рекомендацій у Головному управлінні науково-дослідних робіт МОЗ УРСР. Окрім того, співробітники Одеського НДІ стоматології щорічно розробляли нові науково-практичні рекомендації за результатами досліджень, виконаних науковцями медичних інститутів республіки, і проводили висококваліфіковану апробацію. Найбільш раціональні з них було включено у щорічні плани наукових пропозицій, а згодом — і в обласні плани впровадження. Плани затверджували на бюро Вченої медичної ради МОЗ УРСР, централізовано друкували та розсилали в усі лікувально-профілактичні заклади охорони здоров'я. Протягом 1976—1977 років лікарі отримали 18 методичних рекомендацій і два плани впровадження, які включали 26 наукових пропозицій. На початку 1977 року було підготовлено і розіслано в усі стоматологічні заклади республіки перший інфор-

маційний лист, який містив 14 науково-практичних найменувань.

Організаційна робота Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР

Республіканське наукове товариство стоматологів та обласні товариства стоматологів, Одеський НДІ стоматології, стоматологічні кафедри медичних інститутів республіки сприяли впровадженню наукових досягнень у практичну охорону здоров'я.

Розвиток виробництва стоматологічних матеріалів в Україні

Розширення мережі лікувально-профілактичних стоматологічних закладів потребувало більшої кількості устаткування та модернізації старого обладнання. Для оснащення стоматологічних закладів сучасним обладнанням Постанова Ради Міністрів СРСР № 916 від 05.11.1976 року зобов'язувала Міністерство медичної промисловості СРСР розробити й освоїти серійне виробництво нових видів обладнання та інструментарію, що використовується у стоматології.

Використані статті та документи:

Краткие тезисы V съезда стоматологов УССР (26—28 апреля 1978 г., Одесса) // Министерство здравоохранения Украины, Украинское научное медицинское общество стоматологов УССР. — Одесса, 1978.

**VI З'їзд СТОМАТОЛОГІВ УРСР
«КОМПЛЕКСНА ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»,
24—26 вересня 1984 року, м. Полтава**

За період, що минув після проведення V з'їзду стоматологів УРСР, стоматологічна галузь зміцнювалася: розширювалась мережа стоматологічних поліклінік, запроваджувалась спеціалізована стоматологічна допомога, стоматологічні факультети організовано в Івано-Франківському, Харківському й Сімферопольському медичних інститутах, що дало змогу збільшити обсяг підготовки фахівців і забезпечити укомплектування кадрами стоматологічних закладів. VI з'їзд стоматологів УРСР проведено у Полтаві, на базі Полтавського медичного стоматологічного інституту.

Докладну аналітичну інформацію про стан і перспективи розвитку стоматологічної допомоги населенню України надав начальник лікувально-профілактичного відділу МОЗ УРСР В.М. Козлюк. Стоматолог за фахом, він брав активну участь у поступальному розвитку стоматологічної галузі, опікувався всіма питаннями щодо організації стоматологічної допомоги в Україні, сприяв проведенню заходів стоматологічної спільноти.

Після проведення V з'їзду стоматологів УРСР спостерігалися прискорення темпів розвитку стоматологічної галузі, розширення мережі стоматологічних закладів, збільшення кількості фахівців й підвищення якості їх підготовки. Впроваджувались нові методи організації та поліпшувались основні показники стоматологічної допомоги. З 1975 року організовано 101 стоматологічну поліклініку, з них 15 дитячих і 4 госпрозрахункових; також розгорталась мережа стоматологічних кабінетів на промислових підприємствах (763 кабінети), у школах і в середніх спеціальних закладах (683 кабінети), у тому числі 139 пересувних кабінетів. У міських і районних стоматологічних поліклініках відкрито кабінети, що надають спеціалізовану стоматологічну допомогу, а саме ортодонтичні, пародонтологічні й хірургічні кабінети.

З метою збільшення обсягу підготовки фахівців організовано стоматологічні факультети в Івано-Франківському, Харківському й Сімферопольському медичних інститутах. Запроваджено цільове призначення лікарів, завдяки чому підвищилася забезпече-

ність населення стоматологічними кадрами із 3,7 у 1978 році до 4,1 у 1984 році (на 10 тис. населення України). Підготовка значної кількості фахівців у закладах вищої освіти дала змогу на 98,6 % укомплектувати лікарями-стоматологами і зубними лікарями сільські дільничні лікарні та лікарські амбулаторії.

Для поліпшення якості надання стоматологічної допомоги особлива увага приділяється підвищенню кваліфікації та проведенню атестації лікарів-стоматологів. Разом з тим лише 13 % лікарів-стоматологів і 9 % зубних лікарів отримали сертифікат про підвищення кваліфікації, а атестацію пройшли 57 % лікарів міських закладів охорони здоров'я і 23,4 % лікарів сільських амбулаторій.

Підвищуються показники доступності стоматологічної допомоги: кількість відвідувань на одного жителя республіки збільшилася з 1,33 до 1,55, а кількість звернень сільських мешканців до міських закладів — до 0,44.

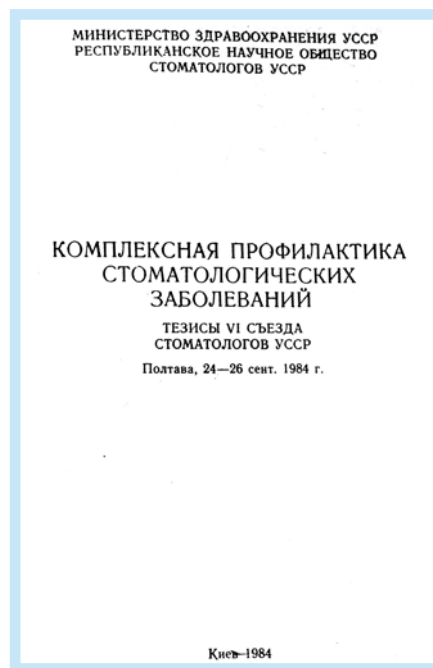
Проведено роботу з удосконалення ортопедичної допомоги: 90 % зубопротезних закладів забезпечені ливарнями, впроваджується метод покриття металевих протезів нітридами титану і цирконію за допомогою апарату «Булат», однак темпи впровадження методів протезування із застосуванням фарфорових і металокерамічних конструкцій є повільними.

З доповіддю про стан і шляхи подальшого підвищення ефективності та якості стоматологічної допомоги виступив головний спеціаліст МОЗ УРСР професор З.С. Василенко. Він проаналізував як успіхи,

так і недоліки організації стоматологічної служби, які необхідно подолати. Зокрема санація дітей і дорослих, як правило, проводиться одноразово, хірургічні й ортопедичні методи лікування пародонтозу недостатньо використовуються, потребує підвищення якості пломбування зубів.

Також на з'їзді обговорювали питання первинної профілактики карієсу та запровадження централізованого фторування води, доцільність застосування комплексної профілактики для певних груп населення. На думку доповідача, подальший розвиток стоматологічної служби потребує сумісних зусиль МОЗ УРСР і місцевих органів охорони здоров'я, лікувально-профілактичних закладів, наукових товариств і науково-дослідних інститутів республіки.

Про роль наукових товариств у поліпшенні стоматологічної допомоги йшлося в доповіді голови Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР професора М.Ф. Данилевського. Пріоритетними завданнями в роботі наукових товариств було підвищення кваліфікації та поглиблення знань лікарів з основних галузей медицини й стоматології, планування і контроль підвищення кваліфікації та спеціалізації лікарів-стоматологів. Республіканське й обласні наукові товариства планують, організують і проводять науково-практичні конференції, контролюють залучення лікарів до участі в цих заходах, організують соціалістичне змагання «Кращий за професією», «Колектив високої культури обслуговування». Також наукові товариства сприяють застосуванню наукових розробок у практичній охороні здоров'я, запроваджують кращі традиції вітчизняної медицини у стоматологічну галузь, активно проводять публіцистичну діяльність.

Титульна сторінка збірника «Тези VI з'їзду стоматологів УРСР», 1984 рік

Стан і перспективи наукових досліджень у республіці проаналізував директор Одеського науково-дослідного інституту стоматології професор Г.М. Варава. Наукова спільнота України представила доповіді, що викладені в тезах з'їзду, активна дискусія точилася навколо сучасних методів профілактики стоматологічних захворювань і подальшого впровадження їх у практичну діяльність лікарів.

Основні матеріали VI з'їзду побачили світ в окремому виданні, яке підготувала редакційна колегія під керівництвом професора М.Ф. Данилевського, голови Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР.

Використані статті та документи:

Комплексная профилактика стоматологических заболеваний. Тезисы VI съезда стоматологов УССР (24—26 сентября 1984 года, г. Полтава). — Киев, 1984.

VII З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УРСР

VII З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УРСР

«КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»,
3—5 жовтня 1989 року, м. Львів

Під гаслом «Комплексний підхід до лікування та профілактики основних стоматологічних хвороб — карієсу та його ускладнень і захворювань пародонта» 3—5 жовтня 1989 року у Львові відбувся VII з'їзд стоматологів УРСР, останній за радянських часів. Політичні й економічні реформи в країні, «перебудова» призвели до загострення кризи в усіх сферах життя суспільства і потребували впровадження нових економічно обґрунтованих організаційних форм у діяльність стоматологічної служби. Потужна система лікувально-профілактичних стоматологічних закладів і кадровий потенціал стоматологічної служби не отримували достатнього державного фінансування, застаріле матеріально-технічне устаткування потребувало переоснащення й модернізації. Створювалися нові форми господарювання, зокрема кооперативи при стоматологічних поліклініках. Подальшого розвитку набули наукові дослідження вітчизняних вчених, але їх впровадження в практичну охорону здоров'я гальмувалося кризовими явищами у виробництві стоматологічної продукції.

За ініціати́ви Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР і МОЗ УРСР у Львові організовано останній VII з'їзд стоматологів за радянських часів.

Основним гаслом з'їзду був «комплексний підхід до лікування та профілактики основних стоматологічних хвороб — карієсу та його ускладнень і захворювань пародонта». З'їзд згуртував як науковий потенціал стоматологічної спільноти України, так і лікарів-практиків системи охорони здоров'я.

Зі словами вітання учасників з'їзду виступив Міністр охорони здоров'я УРСР Ю.П. Спіженко, який представив основні напрями розвитку стоматології в Україні, впровадження нових механізмів фінансування стоматологічної галузі.

Розвиток лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я, які надають стоматологічну допомогу

Потужна лікувально-профілактична мережа стоматологічних закладів в УРСР включала 303 стоматологічні поліклініки, у тому числі 32 дитячі, 23 госпрозрахункові, 3 стоматологічні поліклініки вищих закладів освіти, а також численні стоматологічні кабінети у шкільних закладах, на промислових підприємствах, у радгоспах та колгоспах.

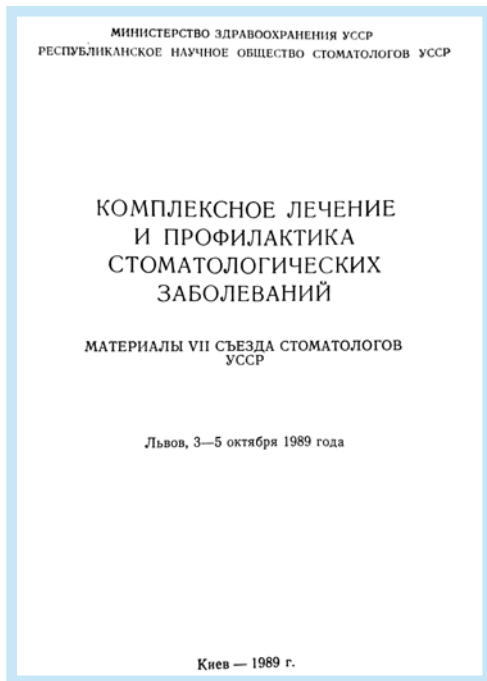
Обговорювалися питання впровадження нових принципів та умов господарювання стоматологічних закладів, надання стоматологічних послуг населенню на господарсько-договірному принципі під час поліклінічного прийому. У своїй доповіді С.П. Коломієць, яка представляла Київське наукове товариство стоматологів, розглянула питання стосовно нових форм організації стоматологічної служби і з метою підвищення доступності стоматологічної допомоги запропонувала створити кооперативи при стоматологічних поліклініках.

Кадрове забезпечення стоматологічної допомоги

Стоматологічна галузь мала висококваліфікований кадровий потенціал: за останні 10 років загальна кількість медичних кадрів збільшилась на 5228 (30,5 %) фахівців, стоматологів-ортопедів — на 1083 (41 %), зубних техніків — на 2487 (47,5 %). Забезпеченість стоматологами в 1988 році становила 8,5 на 10 тис. населення проти 2,8 у 1984 році. Однак гостро стояло питання доступності стоматологічної допомоги для сільського населення.

Основними документами, що регулювали кадрове забезпечення стоматологічної допомоги в республіці, були Наказ МОЗ УРСР № 950, виданий

у 1976 році, та Наказ МОЗ УРСР № 999, який набув чинності в 1982 році.

Титульна сторінка збірника «Матеріали VII з'їзду стоматологів УРСР», 1989 рік

Розвиток наукових досліджень та їх вплив на стоматологію

У своїй доповіді «Задачі наукового стоматологічного товариства в перебудові стоматологічної служби республіки» голова Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР професор М.Ф. Данилевський окреслив пріоритетні завдання перед стоматологічною спільнотою в умовах перебудови економіки країни. Одними з важливих завдань Республіканського й обласних наукових стоматологічних

товариств були участь у координації та плануванні науковими колективами республіки найбільш актуальних наукових проблем у стоматології, впровадження наукових досягнень та передового досвіду роботи у практику, надання науково-методичної та практичної допомоги в розвитку стоматологічної галузі, медико-просвітницька робота серед населення України.

З метою поліпшення якості стоматологічної допомоги населенню делегати з'їзду визначили, що основним завданням наукових товариств і практичної охорони здоров'я є профілактика стоматологічних захворювань: теоретичне й практичне розроблення методів профілактики карієсу, пропаганда гігієнічних знань і навичок стосовно підтримання здоров'я порожнини рота. Для цього перед науковою спільнотою було поставлено питання щодо подальшого вивчення патогенезу захворювань пародонта і розроблення методів ранньої діагностики та профілактики цих захворювань. Представники практичної охорони здоров'я мали забезпечити посилений контроль проведення планової санації в дітей, а також широке впровадження профілактичних заходів серед дитячого контингенту. Особливу увагу делегати з'їзду приділили питанням профілактики вроджених вад щелепно-лицевої ділянки з урахуванням чинників навколишнього середовища, генетичної схильності, а також розробленню методів ранньої діагностики аномалій розвитку. З метою координації наукових досліджень у стоматологічній галузі та їх подальшого впровадження у практичну охорону здоров'я було запропоновано проводити сумісні засідання Республіканського наукового товариства стоматологів і Республіканської проблемної комісії за фахом «Стоматологія».

Використані статті та документи:

Комплексное лечение и профилактика стоматологических заболеваний // Материалы VII съезда стоматологов УССР (Львов, 3—5 октября 1989 года). — Киев, 1989.

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УРСР
ЗА ДАНИМИ СТАТИСТИЧНОГО ВІДДІЛУ МОЗ УРСР*
ЗА ПЕРІОД З 1945 ПО 1990 РІК**

Лікувально-профілак- тичні заклади	Роки						
	1945	1950	1955	1960	1970	1980	1990
Заклади, які мають стоматологічні відділення	1289	3169	3675	4326	4955	4894	5093
У тому числі :							
самостійні стоматологічні поліклініки	12	14	28	35	140	237	246
дитячі стоматологічні поліклініки	1	1			13	25	36
стоматологічні поліклініки вищих навчальних закладів	4	2	3	3	3	4	4
госпрозрахункові стоматологічні поліклініки			6	7	9	10	25
Кадрове забезпечення							
Кількість лікарів- стоматологів	1172	2758	2946	3917	7995	12 072	18 993
Кількість зубних лікарів	1201	2771	3225	4804	8545	6391	4605

*Статистичні дані надано ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України».

УСТАНОВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ, 23 жовтня 1994 року, м. Одеса

Історична подія — проголошення незалежності України у 1991 році — сприяла подальшому розвитку демократичних змін у країні, значному перетворенню соціально-економічного і державно-правового ладу. Державотворчий процес вплинув на діяльність усіх громадських професійних організацій, які виникли на різних витках української історії. 23 жовтня 1994 року Республіканське наукове товариство стоматологів України було реорганізовано в Асоціацію стоматологів України, яка об'єднала фахівців в єдину громадську організацію.

Після проголошення незалежності України у 1991 році змінюється законодавство нашої держави. Право громадян на свободу об'єднання закріплене Загальною декларацією прав людини, яку прийняла Генеральна Асамблея ООН 10 грудня 1948 року. Для реалізації права громадян України на свободу об'єднання Верховною Радою прийнято Закон України № 2460-XII від 16 червня 1992 року «Про об'єднання громадян». Цей закон сприяв подальшому розвитку політичної та громадської активності, забезпечив рівні умови для діяльності об'єднань громадян, розвитку їх творчої ініціативи. Об'єднання громадян — добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод. Закон утратив чинність 1 січня 2013 року у зв'язку з прийняттям нового Закону України «Про громадські об'єднання».

Президія Республіканського наукового товариства стоматологів у 1994 році звернулася в усі обласні й міські стоматологічні організації із пропозицією створити Асоціацію стоматологів України. Для вирішення нагальних питань на першому етапі її створення був сформований організаційний комітет у складі 9 членів, який очолив професор М.Ф. Данилевський. На установчих зборах обласних наукових товариств було досягнуто згоди, що Асоціація як професійна організація є правонаступницею Республіканського наукового товариства стоматологів України.

23 жовтня 1994 року в м. Одесі (Одеський учбово-методичний центр профспілок, аудиторія 7) відбу-

лася Всеукраїнська конференція Республіканського наукового товариства стоматологів України. Під головуванням директора Одеського науково-дослідного інституту стоматології професора К.М. Косенка й за активної участі еліти стоматологічної галузі України — голів правлінь обласних науково-практичних товариств стоматологів (21 особа), головних стоматологів областей України (20 осіб), завідувачів стоматологічних кафедр вищих медичних навчальних закладів України (18 осіб), головних стоматологів міст, членів правління, головних лікарів і завідувачів відділень (82 особи) — відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян» було прийнято рішення про реорганізацію Республіканського наукового товариства стоматологів України в Асоціацію стоматологів України. Це засідання водночас стало установчою конференцією Асоціації стоматологів України, на якій було затверджено Статут і проведено вибори очільника. За результатами голосування президентом Асоціації стоматологів України було обрано професора М.Ф. Данилевського, віце-президентами — професора К.М. Косенка і професора Л.О. Хоменко, секретарем Асоціації — професора А.В. Борисенка.

У березні 1995 року Міністерство юстиції України зареєструвало Асоціацію стоматологів України як юридичну професійну організацію і затвердило її Статут.

Реорганізація товариства в Асоціацію стоматологів України сприяла поживленню міжнародної діяльності з фаховими організаціями.

УСТАНОВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

ПРОТОКОЛ I

Конференції від 23.І.1994р. Республіканського Наукового товариства стоматологів України, яка є одночасно установчою Конференцією Асоціації стоматологів України (м.Одеса, Одеський учбово-методичний центр профспілок, ауд. 7/

- Присутні:** - голови Правлінь обласних науково-практичних товариств стоматологів України -21 чоловік
 - головні стоматологи областей України -20 чол.
 - завідувачі стоматологічними кафедрами медичних ВУЗів України -18 чол.
 - головні стоматологи міст, члени Правління Українського наукового товариства стоматологів, головні лікарі та завідувачі відділеннями стоматологічних поліклінік - 82 чол.

Всього присутніх - 141 чоловік

Склад президії:

- Заслужений діяч науки України, лауреат Державної премії України - проф. М.Ф.Данишевський,
 - Заслужений діяч науки України проф. Г.І.Земленченко та заслужений діяч науки України пров. В.В.Нікітін.
 - проф. Л.О.Хоменко, проф. Л.З.Харьков,
 - головний стоматолог МОЗ України проф. В.П.Неспрядько.
- Головуючий** - директор Одеського науково-дослідного Інституту стоматології докт.мед.наук, ст.наук.спів. К.М.Косенко.
- Секретар** - доцент Л.Ф.Сідацьникова.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Реорганізація Республіканського наукового товариства стоматологів України в Асоціацію стоматологів України.
2. Затвердження статуту Асоціації стоматологів України.
3. Вибори керівних органів Асоціації стоматологів України.

Виступали з обговоренням:

Проф. В.П.Неспрядько - головний стоматолог МОЗ України.

Організація Асоціації стоматологів України - це дуже актуальна проблема. Ситуація в стоматологічній службі України дуже складна, цілий ряд проблем - профілактична служба, атестація лікарів, медичних сестер, зубних техніків могла б вирішувати Асоціація. Пропонув затвердити статут Асоціації.

Проф. Малевич О.Е. - голова Дніпропетровської регіональної Асоціації стоматологів. Ми знайомились із змістом роботи та установ-

- 2 -

чими документами Асоціації хірургів, терапевтів та інших спеціалістів. Цілий ряд корисних моментів увійшли до нашого статуту. Зважаю, що наш статут відображає основні напрямки роботи Асоціації стоматологів та пропонув його затвердити.

Проф. Л.О.Хоменко – завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології УДМУ.

Організація Асоціації стоматологів України в складній сучасній економічній ситуації могла б вирішити ряд питань, пов'язаних з забезпеченням профілактичними засобами. З цієї мети Асоціація могла б мати широкі стосунки із стоматологами та різними фірмами зарубіжних країн. Асоціація також буде контролювати розподіл гуманітарної допомоги, яка буде поступати в Україну.

Д.М.Н. Косенко К.М. – директор НДІ стоматології г.Одеса. Асоціація стоматологів могла б взяти під свій контроль епідеміологічні дослідження розповсюдження та інтенсивності стоматологічних захворювань на Україні і на цій підставі – активне впровадження профілактичних засобів в кожному регіоні.

Другою задачею Асоціації бачу апробацію та впровадження нових, вперше розроблених в Україні лікарських препаратів та плембурвальних матеріалів.

Пропонув затвердити Статут Асоціації.

Проведено голосування про прийняття статуту Асоціації стоматологів України, та реорганізацію Республіканського наукового товариства стоматологів України в Асоціацію стоматологів України.

Статут Асоціації стоматологів України затверджено. Результати голосування:

за -129; проти -4, утрималось -8.

В результаті голосування по виборам в керівні органи Асоціації обрані:

1. Президент – проф. М.Ф.Данилевський (за -140, утримались -1, проти -0).
2. Віце-президент – Д.М.Н.Косенко К.М. (за -140, утримались -1, проти -0).
3. Віце-Президент – проф. Л.О.Хоменко (за -140, утримались -1, проти -0).
4. Секретаріат: проф. А.В.Борисенко (за -140, утримались -1, проти -0).
/генеральний секретар/
- Секретарі: доц.О.Ф.Кононович (за -140, утримались -1, проти -0).

УСТАНОВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрації Асоціації стоматологів України

Використані статті та документи:

Матеріали I (VIII) з'їзду Асоціації стоматологів України, 30 листопада — 2 грудня 1999 року. — Київ: ТОВ «Книга плюс», 1999. — С. 3—29.

Протокол 1 Конференції від 23.10.94 р. Республіканського наукового товариства стоматологів України, яка є одночасно установчою конференцією Асоціації стоматологів України (м. Одеса, Одеський учбово-методичний центр профспілок, ауд.7). — Архів Асоціації стоматологів України, машинопис.

**I (VIII) З'їзд Асоціації стоматологів України
«РЕФОРМУВАННЯ РОБОТИ ДЕРЖАВНОГО ТА ВПОРЯДКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ»,
30 листопада — 2 грудня 1999 року, м. Київ**

Протягом першого десятиліття незалежності України зберігається сформована ще за радянських часів інфраструктура лікувально-профілактичних закладів та лікарень, а також забезпечення мінімального рівня соціальних гарантій і медичної допомоги населенню. Перехід на ринкові відносини в умовах гіперінфляції поглиблює кризові явища в країні, зменшується фінансування медицини, у тому числі стоматології. За часів Української РСР стоматологічною спільнотою проведено 7 з'їздів, значну кількість конференцій та пленумів. У 1999 році організовано черговий VIII з'їзд, який водночас став I з'їздом Асоціації стоматологів України.

Лише 10 років минуло після проведення VII з'їзду Республіканського наукового товариства стоматологів України, але за цей час відбулися значні зміни, як у державі, так і в медицині. Кризові явища, що розпочалися у 1980-х роках, поглиблювалися в перші роки становлення України. Енерго- й матеріалоємність виробництва, неконкурентоспроможна продукція в умовах переходу на ринкові відносини і гіперінфляції зумовили згортання виробництва та зменшення національного продукту майже на 58 % за 1990—1994 роки. Унаслідок економічної кризи на великих підприємствах обмежувалися соціальні пільги для працівників, ліквідувалися медико-профілактичні частини, в яких надавалася медична і стоматологічна допомога. Скорочується штат стоматологічних кабінетів та відділень, організованих у медико-санітарних частинах заводів і фабрик. У великих містах продовжують працювати потужні міські й обласні самостійні стоматологічні поліклініки, запроваджуються госпрозрахункові умови обслуговування громадян. Приймається низка законодавчих актів щодо надання стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення (ветерани, пенсіонери, інваліди, чорнобильці та ін.) за рахунок державного бюджету.

Відповідно до прийнятого Верховною Радою України нового Закону «Про громадські об'єднання» Республіканське наукове товариство стоматологів України реорганізовано у громадську організацію —

Асоціацію стоматологів України. У 1998 році Асоціація стоматологів України вступає до Всесвітньої федерації стоматологів.

Проведення I (VIII) з'їзду Асоціації стоматологів України 30 листопада — 2 грудня 1999 року стало довгоочікуваною подією для всієї стоматологічної спільноти. Урочисте відкриття з'їзду відбулося в Національному академічному театрі опери та балету імені Т.Г. Шевченка в Києві за адресою вул. Володимирська, 50. Про значну зацікавленість стоматологів свідчить кількість тез (понад 400), направлених на адресу організаційного комітету з'їзду. Тематика їх охоплювала майже всю багатогранну діяльність спеціальності «Стоматологія». Найбільшу кількість матеріалів присвячено питанням діагностики і лікування карієсу зубів та його ускладнень, захворювань пародонта і порожнини рота в дітей та їх профілактики, різним видам протезування, ортодонтії та питанням хірургічної стоматології.

Президент Асоціації стоматологів України професор М.Ф. Данилевський присвятив свій виступ 5-й річниці утворення громадської організації, основним здобуткам і завданням. Важливим її досягненням було гуртування стоматологічної спільноти незалежної України. За поточний період проведено Установчу конференцію та офіційну реєстрацію організації в Міністерстві юстиції України. На Генеральній асамблеї Всесвітньої федерації стоматологів (FDI), яка

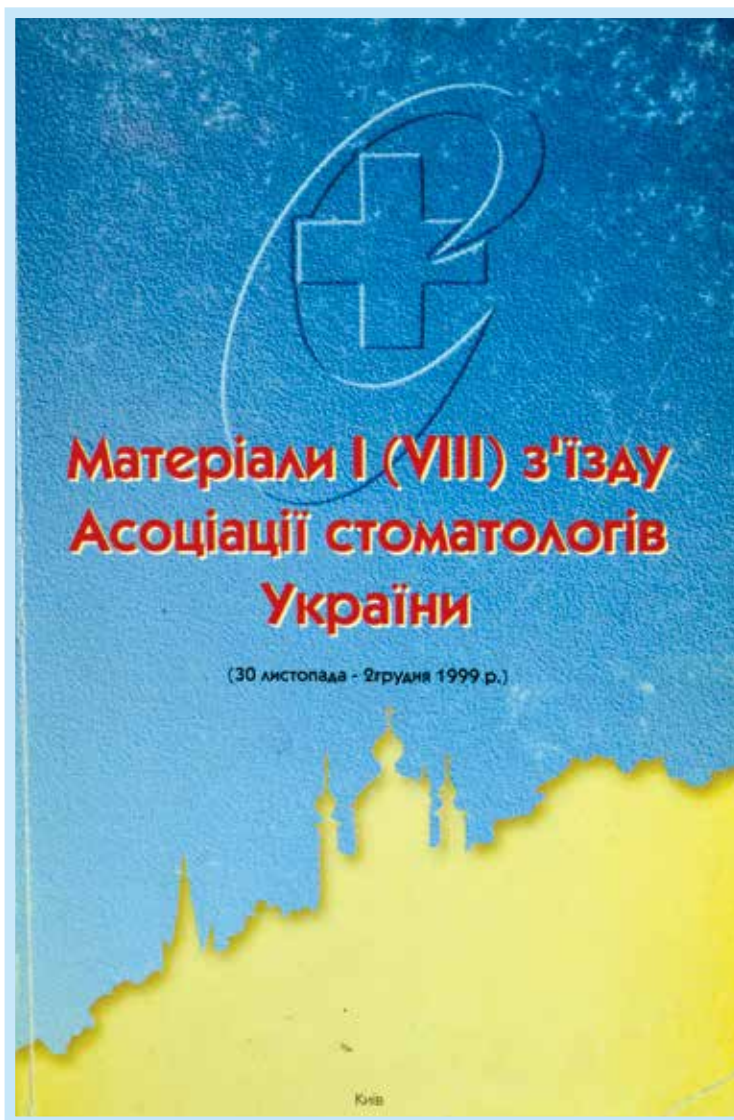
I (VIII) З'їзд Асоціації стоматологів України

проходила в рамках 86-го Світового Конгресу стоматологів 8—12 жовтня 1998 року в Барселоні (Іспанія), Асоціацію стоматологів України було прийнято до складу цієї поважної організації. Під егідою Асоціації засновано два фахові видання — «Новини стоматології» (м. Львів) і «Вісник стоматології» (м. Одеса), щомісячну газету «Вісник Асоціації стоматологів України». У доповіді професора М.Ф. Данилевського були визначені основні завдання Асоціації, а саме

проведення безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів завдяки організації науково-практичних конференцій у різних регіонах України, залучення іноземних вчених до освітнього процесу, співпраця з виробниками стоматологічної продукції, як вітчизняними, так і зарубіжними, для впровадження нових технологій у практичну стоматологію. Вітчизняне виробництво стоматологічних матеріалів та обладнання мало макроекономічне й соціальне значення, оскільки формувало валовий суспільний продукт, тож підтримка вітчизняних виробників була пріоритетним завданням Асоціації стоматологів України. Окрім того, вітчизняне виробництво сприяло зменшенню вартості стоматологічної продукції, створенню нових робочих місць, підвищенню національних доходів України, у тому числі від експорту товарів.

Важливим напрямом роботи Асоціації була тісна співпраця з Міністерством охорони здоров'я, Верховною Радою України для вирішення питань проведення атестації лікарів-стоматологів, зубних лікарів і надання ліцензій на господарську діяльність приватним стоматологічним клінікам та регіональними асоціаціями відповідно до світової практики.

З доповіддю «Концепція реформування стоматологічної допомоги населенню України» на з'їзді виступив директор ДУ «Інституту стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», головний позаштатний стоматолог МОЗ України, професор К.М. Косенко. У своїй доповіді Костянтин Миколайович зазначив, що «вкрай обмежені можливості бюджетного фінансування галузі не тільки поставили під загрозу надання стоматологічної допомоги всьому населенню України в необхідних за медичними показаннями обсягах, а й стали причиною

Титульна сторінка збірника «Матеріали I (VIII) з'їзду Асоціації стоматологів України», 1999 рік

згортання планової профілактичної роботи серед дітей та інших декретованих груп населення, загальна кількість яких становить 50 % усього населення України. ... Зазначені проблеми стоматологічної допомоги існують на тлі значної захворюваності населення (98 %) та потреби в лікуванні (73 %)». Він запропонував різні варіанти виходу з кризової ситуації

з урахуванням досвіду, набутого завдяки діяльності вітчизняних стоматологічних закладів, і досвіду країн Східної Європи. Реформування стоматологічної допомоги в Україні, на думку учасників з'їзду, можливе завдяки «професійному підходу у вирішенні як стратегічних проблем галузі, так і сучасних питань, пов'язаних з її повсякденною діяльністю».

Використані статті та документи:

Матеріали I (VIII) з'їзд Асоціації стоматологів України, 30 листопада — 2 грудня 1999 року. — Київ: ТОВ «Книга плюс», 1999. — С. 3—35.

Протокол 1 Конференції від 23.10.94 р. Республіканського наукового товариства стоматологів України, яка є одночасно установчою конференцією Асоціації стоматологів України (м. Одеса, Одеський учбово-методичний центр профспілок, ауд. 7). — Архів Асоціації стоматологів України, машинопис.

II (IX) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

II (IX) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ,
1—3 грудня 2004 року, м. Київ

Згуртованість стоматологічної спільноти визначає вектор розвитку галузі: на державному рівні впроваджуються клінічні протоколи надання стоматологічної допомоги, приймається програма профілактики основних стоматологічних захворювань, запроваджується пілотний проект для Асоціації стоматологів України — самоврядування у вирішенні питань атестації лікарів-стоматологів, ліцензування господарської діяльності стоматологічних закладів охорони здоров'я, акредитація закладів вищої освіти. З'їзд підсумовує результати діяльності Асоціації стоматологів України та окреслює нові перспективи розвитку стоматологічної галузі.

За ініціати́ви Асоціації стоматологів України стоматологічна спільнота 1 грудня 2004 року зібралась у м. Києві в актовій залі фізико-хімічного корпусу Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. З'їзд підсумовує результати роботи Асоціації та її президента — професора М.Ф. Данилевського за період з 1999 року, оголошує вибори нового президента. У своїй звітній доповіді Микола Федорович повідомив про виконання правлінням і координаційною радою основних рішень та низки завдань I (VIII) з'їзду Асоціації стоматологів України щодо захисту інтересів фахівців, які працюють у цій галузі, поліпшення рівня стоматологічної допомоги населенню, отримання юридичних прав для вирішення професійних питань (атестація, акредитація, ліцензування тощо).

Серед позитивних змін у стоматологічній галузі було затвердження Указом Президента України № 475/2002 від 21.05.2002 року «Програми профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002—2007 роки». Завдяки активній роботі головного позаштатного спеціаліста і групи науковців в Україні затверджено клінічні настанови з надання стоматологічної допомоги, а саме Наказом МОЗ України № 566 від 23 листопада 2004 року «Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями “ортопедична стоматологія”, “терапевтична стоматологія”, “хірургічна стоматологія”, “ортодонтія”, “дитяча терапевтична стоматологія”, “дитяча хірургічна стоматологія”».

Як принцип структурної організації Асоціації стоматологів України був запропонований федератив-

ний принцип — професійне об'єднання регіональних осередків з метою поліпшення їх діяльності, а також праці окремих фізичних осіб — членів організації. Цей принцип був подібним до структури Всесвітньої федерації стоматологів. У правлінні пропонувалося створити постійно діючі або тимчасові групи для ви-

Титульна сторінка збірника «Матеріали II (IX) з'їзду Асоціації стоматологів України», 2004 рік

конання поставлених завдань. Організаційна робота Асоціації поліпшується завдяки використанню електронної пошти, створенню офіційного сайту.

Одним із важливих завдань Асоціації є забезпечення умов щодо вдосконалення знань кожного стоматолога про сучасні методи діагностики, профілактики й лікування стоматологічних захворювань, а також практичних навичок — оволодіння сучасними технологіями, принципами застосування лікарських засобів, апаратури і матеріалів для лікування та протезування. З цією метою створено навчально-практичний центр Асоціації стоматологів України, який регулярно організовує та проводить лекційні курси, навчальні семінари, майстер-класи з оволодіння сучасними технологіями.

В Україні видається 5 фахових журналів. Асоціація стоматологів України разом з іншими організаціями стала засновником спільного українсько-польського науково-практичного журналу «Новини стоматології» (головний редактор М.Ф. Данилевський, перший номер вийшов у 1994 році) та науково-практичного журналу «Вісник стоматології» (головний редактор К.М. Косенко, видання засноване у 1999 році).

Поліпшується співпраця із Всесвітньою федерацією стоматологів (FDI), організовано спільну конференцію у березні 2004 року. У парламенті FDI Україна має двох представників. Проведено переговори щодо налагодження співпраці з Європейським регіональним відділенням (ERO FDI).

На з'їзді виступив головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Стоматологія» Ю.В. Опанасюк з доповіддю про подальші кроки реформування стоматологічної служби в Україні. Юрій Володимирович акцентував увагу делегатів з'їзду на медико-соціальних проблемах, що погіршують якість надання стоматологічної допомоги і зумовлюють високу стоматологічну захворюваність. До них належать незадовільна державна політика щодо профілактики захворювань порожнини рота, відсутність державної програми фінансування (розрахунок витрат на душу населення собівартості безпосередньої послуги становить 0,04 грн); недостатня відповідальність

населення за стан свого стоматологічного здоров'я (правил гігієни порожнини рота дотримуються лише 9–11 % дітей і 84 % дорослих); відсутність моніторингу стоматологічного здоров'я населення для об'єктивної картини захворюваності жителів держави.

Завдяки співпраці правління Асоціації з головним позаштатним спеціалістом МОЗ України Ю.В. Опанасюком послідовно, крок за кроком, здійснюється передача певних повноважень від МОЗ України до фахової організації — Асоціації стоматологів України — у вирішенні юридичних та професійних питань лікаря-стоматолога, а саме проведення атестації, акредитації навчальних закладів, ліцензування стоматологічних закладів охорони здоров'я тощо.

Для реалізації Указу Президента України № 834 від 31.07.2004 року «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» Міністром охорони здоров'я видано наказ, в якому висвітлено завдання, спрямовані на забезпечення широкої участі громадськості у вирішенні окремих професійних питань. 24 жовтня 2004 року відбулося розширене засідання Ради Федерації громадських медичних об'єднань України, на якому було обговорено і внесено пропозицію про затвердження пілотного проекту, згідно з яким Асоціації стоматологів України надавалося право проведення атестації лікарів й інших фахівців стоматологічного профілю, видачі ліцензій на лікарську практику, проведення акредитації стоматологічних закладів різних форм власності — державних і приватних.

За результатами таємного голосування делегати з'їзду обрали президентом Асоціації стоматологів України заслуженого лікаря України, кандидата медичних наук Ю.В. Опанасюка. Протягом наступних днів з'їзду обговорювались наукові та практичні питання діагностики, профілактики і лікування стоматологічних захворювань, нові технології у стоматології.

У 2004 році подано, а 16 травня 2005 року в Державному департаменті інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України зареєстровано та отримано Свідоцтво на знак для товарів та послуг Асоціації стоматологів України.

II (IX) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

З червня 2005 року по жовтень 2006 року, після передчасної смерті Ю.В. Опанасюка, обов'язки президента Асоціації стоматологів України виконував професор А.В. Борисенко. На позачерговому з'їзді, що відбувся в м. Судаку АР Крим, у жовтні 2006 року президентом було обрано директора ДУ «Інститут стоматології АМН України», члена-кореспондента АМН України, професора К.М. Косенка.

Свідоцтво на логотип Асоціації стоматологів України

Використані статті та документи:

Матеріали II (IX) з'їзду Асоціації стоматологів України. — Київ : Книга плюс, 2004. — С. 38—46, 46—52.

Наказ МОЗ України № 566 від 23 листопада 2004 року «Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями «ортопедична стоматологія», «терапевтична стоматологія», «хірургічна стоматологія», «ортодонція», «дитяча терапевтична стоматологія», «дитяча хірургічна стоматологія»».

Указ Президента України № 475/2002 від 21 травня 2002 року «Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002–2007 роки».

**III (X) З'їзд Асоціації стоматологів України
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ — В СТОМАТОЛОГІЧНУ ПРАКТИКУ»,
16—18 жовтня 2008 року, м. Полтава**

У стоматологічну галузь впроваджуються нові технології, що значно поліпшують надання стоматологічної допомоги, у зв'язку з чим підвищуються вимоги пацієнтів до естетики та якості лікувальних заходів. Держава забезпечує фінансування лікувально-профілактичних закладів, але не вистачає коштів на високовартісне устаткування, стоматологічні матеріали, технології, що постійно оновлюються. Стоматологічною спільнотою обговорюються нові організаційні форми надання стоматологічної допомоги.

За ініціативи Асоціації стоматологів України та підтримки МОЗ України, профільних фахових організацій на базі Полтавської державної медичної стоматологічної академії 16—18 жовтня 2008 року організовано і проведено III (X) з'їзд Асоціації стоматологів України «Інноваційні технології — в стоматологічну практику». У звітній доповіді президент Асоціації стоматологів України, директор ДУ «Інститут стоматології АМН України», член-кореспондент АМН України, професор К.М. Косенко представив результати роботи за 2 роки. Одним із важливих кроків було підписання Асоціацією договору з МОЗ України про співпрацю і координацію роботи з надання стоматологічної допомоги. Відбулися зміни у структурі громадського професійного об'єднання стоматологів. Кілька секцій Асоціації виокремились у фахові організації лікарів-пародонтологів, ендодонтистів, фахівців дитячої та профілактичної стоматології. У 2008 році Асоціація стоматологів України об'єднувала 13 500 членів 27 регіональних осередків відповідно до адміністративного поділу України. Багато осередків мали статус юридичної особи з реєстрацією в Міністерстві юстиції України.

Асоціація стоматологів України за звітний період стала організатором і співорганізатором низки заходів, серед яких:

- ◇ I Міжнародний конгрес Асоціації стоматологів України та Європейського регіонального відділення Всесвітньої федерації стоматологів (зрудень 2006 року);
- ◇ лекторії «Сучасні технології лікування і профілактики в практичній стоматології» (лютий,

квітень, вересень 2007 року) спільно з організаторами стоматологічних виставок;

- ◇ III міні-ендофорум «Нові горизонти ендодонтії — від ендодонтії до тривалого термінового прогнозу» (лютий 2007 року, м. Київ) — спільно з компанією «Стаміл»;
- ◇ IV Міжнародна конференція «Мистецтво ендодонтії та реставрації» (квітень 2007 року, м. Київ);
- ◇ V Міжнародний стоматологічний форум «Дні високої стоматології в Криму» — спільно з організаторами охорони здоров'я (травень 2007 року, смт Форос);
- ◇ Міжнародна науково-практична конференція «Нові технології в ендодонтії» (вересень 2007 року, м. Київ);
- ◇ конференція «Стоматологічне здоров'я дітей» (вересень 2007 року, м. Київ);
- ◇ науково-практичний семінар і майстер-клас з вивчення сучасних аспектів стоматології (січень 2007 року, м. Сімферополь);
- ◇ семінари, які проводили лектори Асоціації стоматологів України спільно зі стоматологами Сумської області (25 квітня 2007 року, м. Ромни), Севастополя (26 травня 2007 року; висвітлено сучасні аспекти ендодонтичного лікування ускладненого карієсу) та Євпаторії (червень 2007 року);
- ◇ науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні досягнення пародонтології, імплантології та остеології» (жовтень 2007 року, м. Одеса);

III (X) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

- ◇ *Український міжнародний стоматологічний салон (жовтень 2007 року, м. Київ);*
- ◇ *науково-практична конференція з міжнародною участю «Стоматологія вчора, сьогодні, завтра» (листопад 2007 року, м. Харків);*
- ◇ *Міжнародний лекторій Асоціації стоматологів України «Сучасні технології лікування і профілактики в практичній стоматології (грудень 2007 року, м. Київ);*
- ◇ *науково-практична конференція з міжнародною участю «Досягнення та перспективи розвитку сучасної стоматології» (квітень 2008 року, м. Одеса).*

Також президент Асоціації сформулював основні аспекти її діяльності:

- ▶ *організація безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів завдяки проведенню науково-практичних конференцій, конгресів на території України;*
- ▶ *розроблення і впровадження регіональних програм з післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів;*
- ▶ *координація науково-дослідної роботи;*
- ▶ *запровадження загальнонаціональної програми профілактики;*
- ▶ *науково-публіцистична й науково-просвітницька діяльність;*
- ▶ *міжнародне співробітництво;*
- ▶ *співпраця з фірмами — виробниками стоматологічної продукції.*

Для вирішення цих питань пропонувалось організувати Стоматологічну академію післядипломної освіти як самостійну юридичну особу при Асоціації стоматологів України.

У контексті співпраці з МОЗ України було запропоновано і згодом створено Координаційну раду з питань стоматології. Оскільки основними завданнями Асоціації є захист прав її членів і створення умов для реалізації їхніх професійних прагнень на сучасному рівні, то без тісної співпраці з МОЗ України стоматологам буде складно вирішувати питання акредитації,

ліцензування, атестації лікарських кадрів. У зв'язку з цим співпраця Асоціації з адміністративними органами була одним з пріоритетних завдань.

Зусиллями стоматологічної спільноти та МОЗ України у 2006 році до Державного класифікатора професій внесено доповнення 3222 — гігієніст зубний. Згідно з Наказом МОЗ України № 407 від 20.06.2006 року «Про затвердження та введення навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 110106 «Стоматологія» (кваліфікація — гігієніст зубний)», з вересня 2006 року почалася підготовка фахівців цього профілю в навчальних медичних закладах України, а перший випуск відбувся у 2009 році. Із 2006 року припинено підготовку зубних лікарів у медичних училищах, коледжах, Інституті медсестринства.

Важливим напрямом роботи Асоціації була співпраця з міжнародною спільнотою — Всесвітньою федерацією стоматологів (FDI) і Європейським регіональним відділенням (ERO FDI); активне вивчення досвіду та світової політики впровадження масових профілактичних заходів й оцінювання їх ефективності на засадах доказової медицини; захист професійних і корпоративних інтересів усіх верств стоматологічної спільноти; впровадження нової системи безперервної післядипломної освіти; вивчення стратегії розвитку спеціальності та нових технологій лікування і профілактики основних стоматологічних захворювань. У контексті міжнародного спілкування увага приділяється національно-патріотичному аспекту, усвідомленню причетності до розвитку світової науки (зокрема стоматології) у рамках прагнення України до вступу в ЄС.

В Україні постійно видається понад 10 спеціалізованих періодичних видань зі стоматології. Члени Асоціації стоматологів України входять до складу редакційних колегій багатьох вітчизняних та зарубіжних видань. Відновлено роботу офіційного сайту як засобу інформування стоматологічної спільноти про події в Україні та світовій стоматології.

На з'їзді група авторів (О.В. Павленко, Н.О. Савичук, М.С. Дрогомирецька, О.М. Вахненко, М.О. Стрельников) запропонувала «Концепцію реформування стоматологічної служби України». Ця Концепція передбачала заходи стосовно підвищення якості

й доступності медичного обслуговування, впровадження обґрунтованих державних гарантій надання населенню безоплатної медичної допомоги, ефективної моделі фінансування галузі, що орієнтована на реальні потреби пацієнтів, розроблення та впровадження в діяльність закладів охорони здоров'я стандартів медичної допомоги, раціоналізації використання ресурсів у цій сфері, удосконалення системи управління галуззю, оптимізації мережі державних, комунальних та відомчих закладів охорони здоров'я, поліпшення підготовки медичних працівників й умов оплати їх праці, спрощення дозвільної системи в галузі, оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я.

Передумовою створення такої Концепції стала значна поширеність стоматологічних захворювань у різних вікових групах. За результатами епідеміологічних досліджень, частота карієсу зубів тимчасового прикусу в дітей віком 6 років становила 87,9 %, а інтенсивність ураження (згідно з індексом КПУ₃) — 4,6; частота карієсу зубів постійного прикусу у віці 12 років — 72,3 % при КПУ₃ — 2,75. У регіонах із вмістом фтору в питній воді менше ніж 0,5 мг/л поширеність карієсу зубів становила 78,6 % при КПУ₃ — 3,62; у регіонах із вмістом фтору в питній воді понад 0,5 мг/л — 61,7 % при КПУ₃ — 2,05. Хронічний катаральний гінгівіт виявляли в середньому в 70—80 % дітей віком 12—15 років, в окремих регіонах цей показник сягав 95—98 %. Поширеність аномалій зубо-щелепної системи у дітей і підлітків віком 7—18 років перевищує 60 %. Високою залишається частота вроджених вад розвитку, пухлин, онкологічних та запальних захворювань, травм щелепно-лицевої ділянки. Стоматологічна захворюваність дитячого населення в забруднених регіонах України в 1,5—3 рази перевищує аналогічні показники серед дітей, які проживають в екологічно благополучних регіонах.

На підставі аналітичної оцінки стану стоматологічної галузі в Україні з урахуванням соціально-економічної ситуації, коли держава не в змозі повністю фінансувати всі видатки, пов'язані з діяльністю галузі, необхідним кроком є реорганізація стоматологічної служби.

Метою «Концепції реформування стоматологічної служби України» було підвищення рівня стоматоло-

гічного здоров'я населення України та активної діяльності стоматологічної галузі завдяки створенню та запровадженню науково обґрунтованої й економічно ефективної моделі організації стоматологічної служби на засадах зміни діючих форм господарювання, з урахуванням співпраці в умовах єдиного медичного простору стоматологічних закладів різних форм власності; запровадження на засадах міжсекторальної взаємодії системи гігієнічного навчання і виховання, ефективних методів первинної та вторинної профілактики стоматологічних захворювань і диспансеризації населення, насамперед дітей і вагітних.

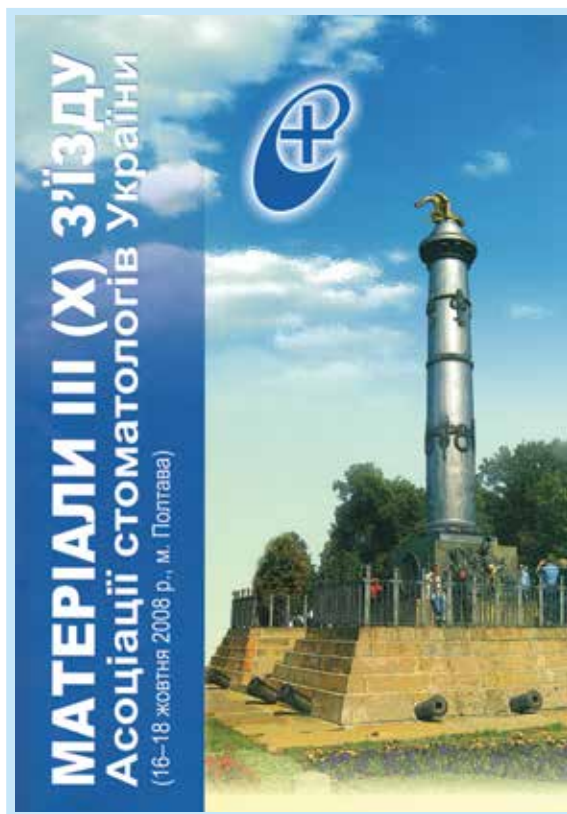
Для вирішення основних питань стоматологічної галузі Концепцією були передбачені такі заходи:

- ▶ визначення і затвердження у встановленому порядку гарантованого державою рівня безоплатної стоматологічної допомоги;
- ▶ визначення і затвердження нормативного забезпечення оплати стоматологічних послуг окремим пільговим категоріям населення з Державного бюджету України відповідно до чинного законодавства, а також підготовка нового нормативного документу Кабінетом Міністрів України;
- ▶ розроблення і затвердження стандартів надання гарантованого державою рівня безоплатної стоматологічної допомоги;
- ▶ розроблення і затвердження стандартів надання всіх видів стоматологічної допомоги в лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ) різних форм власності;
- ▶ визначення моделі реорганізації медичних закладів та їхніх підрозділів шляхом зміни форми господарювання на державні, комунальні, орендні чи приватні підприємства з наданням їм статусу некомерційних і права подальшого акціонування в рамках чинного законодавства;
- ▶ забезпечення гарантії пріоритетних прав трудових колективів ЛПЗ чи підрозділів на створення підприємства (комунального, державного, орендного) на базі майна (рухомого й нерухомого) цього ЛПЗ чи підрозділу шляхом створення необхідної нормативно-правової бази;

III (X) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

- ▶ розроблення і впровадження політики ціноутворення у стоматології, механізму її реалізації в ЛПЗ;
- ▶ запровадження системи гігієнічного навчання і виховання в організованих дитячих колективах та закладах, підпорядкованих МОЗ України та МОН України, шляхом видання ними спільного наказу;
- ▶ розроблення і затвердження державного стандарту післядипломної стоматологічної освіти (ОКХ, ОПП);
- ▶ розроблення і впровадження ефективної моделі стоматологічної диспансеризації населення, системи моніторингу стоматологічного здоров'я населення, необхідних форм статистичної звітності шляхом впровадження єдиної електронної системи обліку і звітності;
- ▶ удосконалення системи атестації, ліцензування, акредитації, сертифікації у стоматологічній галузі;
- ▶ удосконалення системи підготовки та безперервної освіти фахівців вищої та середньої ланки для підвищення якості надання стоматологічної допомоги;
- ▶ підтримання вітчизняних виробників засобів гігієни, профілактики, стоматологічного обладнання і матеріалів завдяки здійсненню сертифікації засобів медичного та стоматологічного призначення за принципом «єдиного вікна»;
- ▶ поліпшення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я стоматологічним обладнанням, устаткуванням та матеріалами лікувально-профілактичного призначення;
- ▶ проведення наукових досліджень з питань профілактики і лікування стоматологічних захворювань.

До початку з'їзду видано збірник матеріалів, в якому представлені результати наукових досліджень та практичних спостережень провідних фахівців, науковців, співробітників клінічних і теоретичних кафедр вищих медичних навчальних закладів, а також закладів практичної охорони здоров'я. У матеріалах відображено питання профілактики, діагностики та лікування стоматологічних захворювань у дорослих, висвітлено деякі аспекти організації стоматологічної допомоги дітям і дорослим, представлено стан розвитку та організації стоматологічної служби на сучасному етапі.

Титульна сторінка збірника «Матеріали III (X) з'їзду Асоціації стоматологів України», 2008 рік

Використані статті та документи:

Інноваційні технології — в стоматологічну практику // Матеріали III (X) з'їзду Асоціації стоматологів України. — Полтава: Дивосвіт, 2008. — 497 с.

III ПАН-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС,

9—11 грудня 2009 року, м. Київ

Із вступом Асоціації стоматологів України у Всесвітню федерацію стоматологів (FDI) налагоджено тісну співпрацю Української наукової стоматологічної школи з міжнародною стоматологічною спільнотою. Активна взаємодія лікарів-стоматологів із країн Європи — членів FDI — відбувається в рамках Європейського регіонального відділення Всесвітньої федерації стоматологів (ERO FDI). Спільні заходи європейських наукових стоматологічних шкіл стали майданчиком для обміну інформацією про нові методи діагностики, профілактики та лікування стоматологічних захворювань, а також професійного спілкування лікарів-стоматологів. Уперше в Україні було організовано Пан-Європейський стоматологічний конгрес за активної участі Асоціації стоматологів України та ERO FDI. Українські стоматологи приймали гостей з різних країн Європи і мали нагоду продемонструвати наукові й практичні напрацювання Української наукової стоматологічної школи.

Завдяки тісній співпраці Європейського регіонального відділення Всесвітньої федерації стоматологів (ERO FDI) й Асоціації стоматологів України 9—11 грудня 2009 року в м. Києві відбувся III Пан-Європейський стоматологічний конгрес. Він проходив у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» за адресою: Київ, вул. Салютна, 2-Б. До організації заходу долучилися Міжнародна асоціація стоматологічного просвітництва (IADP) і Європейська академія освіти та просвітництва. Міжнародний захід відбувся за ініціативи президента ERO FDI, доктора Патріка Хескота і президента Асоціації стоматологів України, члена-кореспондента НАМН України, професора К.М. Косенка. Міжнародний організаційний комітет очолили професор В.В. Садовський (Росія) і професор Алекс Мерзель (Ізраїль). Провідні фахівці Європи, світу й України представили нові наукові досягнення, практичні розробки, інноваційні технології у стоматологічній галузі.

На думку президента Асоціації стоматологів України професора Косенка Костянтина Миколайовича, цей конгрес стоматологів Європи не лише сприяв розвитку передових технологій діагностики та лікування, а й засвідчив світове визнання української стоматології.

Програма конгресу включала проведення 8 клінічних симпозіумів з актуальних питань стоматології: з консервативної (професор Г.Ф. Білолицька), есте-

тичної (С.В. Радлінський) й ортопедичної стоматології (професор В.П. Неспрядько), з менеджменту та електронних видів навчання (професор І.П. Мазур), профілактики (професор Л.Ф. Хоменко), дентальної імплантації (професор В.О. Маланчук), ендодонтії (професор А.М. Політун) й ортодонтії (професор П.С. Фліс). За значний внесок у розвиток стоматології та активну міжнародну співпрацю видатні стоматологи України були нагороджені Орденом «Свічки», запровадженим Міжнародною асоціацією стоматологічного просвітництва.

На конгресі розглядалися актуальні питання стоматологічної освіти, зокрема методи дистанційного навчання лікарів-стоматологів, а також запровадження нових методів консультації жителів різних регіонів України зі складною клінічною картиною провідними фахівцями із застосуванням засобів інтернет-зв'язку. Використання нових інформаційних технологій, глобальної інформаційної мережі Інтернет в організації освітнього процесу стає необхідним і перспективним, насамперед для впровадження дистанційних форм навчання в систему безперервного професійного розвитку і вдосконалення методів його організації. Основний напрям розвитку дистанційного навчання — це створення віртуальних навчальних центрів, які здійснюють професійну підготовку лікарів-стоматологів за ліцензійними програмами тематичного вдосконалення, а також надають інформацію про

III ПАН-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

нові методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Постійна професійна підготовка включає комп'ютерне тестування і контроль знань по тематичних розділах стоматології. Другим актуальним напрямом розвитку дистанційного навчання є інформативно-консультативне забезпечення практичної діяльності лікаря-стоматолога. Спеціалісти навчального центру надають довідкову й консультативну допомогу під час проведення діагностики, диференціальної діагностики та вибору оптимального методу лікування стоматологічних захворювань. Використання Web-систем дасть змогу забезпечити оперативний обмін

інформацією між лікарем і консультантом наукового центру в процесі встановлення діагнозу й вибору методу лікування, проведення реабілітаційних заходів у складних клінічних ситуаціях.

Під час конгресу було проведено підсумкову стоматологічну виставку «МЕДВІН: ЕкспоДентал-2009», де лікарі-стоматологи ознайомилися з новими інноваційними технологіями у стоматології. На стендах виставки «Стоматологія-2009» українські фахівці мали нагоду підвищити свою професійну майстерність на новітньому обладнанні із сучасним інструментарієм, розробленим європейськими й українськими виробниками.

Сертифікат учасника III Пан-Європейського стоматологічного конгресу

Використані статті та документи:

Програма. III Пан-Європейський стоматологічний конгрес (9 грудня 2009 року, м. Київ).

**Invitation to
3rd Pan-European
Dental Congress**
KIEV (UKRAINE)
9-11 December 2009
8 clinical symposiums!
and
Consensus Conference
on Pain Management

Under AEGIS of: European Regional Organization of FDI

ORGANIZERS:
International Association of Dental Promotion
Ukrainian Dental Association

MANAGEMENT:
European Academy of Education and Promotion

Global Partner
Colgate

**Приглашаем на
3rd Конгресс Стоматологов
Европы**
(3rd Pan-European Dental Congress)
КИЕВ (УКРАИНА)
9-11 декабря 2009 года
8 клинических симпозиумов!

Под эгидой Европейской Организации FDI

ОРГАНИЗАТОРЫ:
Международная Ассоциация Стоматологического Просвещения
Ассоциация Стоматологов Украины

МЕНЕДЖМЕНТ:
Европейская Академия Образования и Просвещения

ГЛОБАЛЬНЫЕ ПАРТНЕРЫ
Colgate **NABUCCO**

ОРГКОМИТЕТ

Д-р В.В. Садовский,
Член-Президент FDI ERO,
Президент Конгресса (Россия)

Проф. А. Марозов
Научный
Председатель Конгресса (Италия)

Проф. К.Н. Косонен
Председатель
Украинского
Научно-Медицинского
Организатора (Украина)

Проф. А.В. Павленко
Сопредседатель
Украинского
Научно-Медицинского
Организатора (Украина)

Члены оргкомитета:

Проф. Виталий Бизда (Украина)
Д-р Рифат Камалов (Украина)
Д-р Ольга Рылова (Украина)
Госп. Зарин Задрожный (Украина)
Проф. Рена Аллева (Азербайджан)
Проф. Захрид Гарев (Азербайджан)
Д-р Аман Голоснов (Албания)
Проф. Петр Ляус (Белоруссия)
Проф. Людмила Давидя (Белоруссия)
Проф. Георгий Мануйли (Грузия)
Проф. Владимир Маргулишвили (Грузия)
Проф. Катеван Гоглишвили (Грузия)
Проф. Манана Каландадзе (Грузия)
Проф. Мансур Ташрибаев (Казахстан)
Проф. Сурбай Рудриков (Кыргизия)

Проф. Ильянат Юлдашев (Киргизия)
Проф. Мабубата Камбаев (Киргизия)
Проф. Мин. Лутаян (Молдова)
Проф. В. Фала (Молдова)
Проф. Олег Солонин (Молдова)
Проф. В. Бурулюк (Молдова)
Амань. Проф. Валерий Росинцев (Россия)
Проф. Солонин Рабинович (Россия)
Проф. Александр Цибилантов (Россия)
Проф. Рамагулова Нагизова (Узбекистан)
Д-р Умаран Набиев (Узбекистан)
Д-р Абдурауф Жалолов (Узбекистан)
Проф. Хужингдан Ирсалиев (Узбекистан)
Проф. Абдуфайиз Жисимов (Узбекистан)
Проф. Умар Ташев (Таджикистан)

Научная программа
Симпозиум по консервативной стоматологии
9 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. С. Пинес (Израиль)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. Г.Ф. Бекасова (Украина)

- «Отбеливание зубов. Современные отбеливающие зубные пасты»
Проф. С.Л. Ярма (Украина)
- «Сравнение и диагностика ранней и поздней стадии пародонтопатии»
Д-р Руан (США)
- «Научный прогресс в решении проблемы гиперчувствительности зубов»
Проф. Т.Л. Гершина (Украина)
- «Камелиты за гранью возможного»
Д-р Марко Холл Басс (Швейцария)
- «Эстетическое лечение при генерализованном заболевании тканей пародонта (Фаза I)»
Проф. Г.Ф. Бекасова (Украина)

Симпозиум по ортопедической стоматологии
9 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. В. Дирккс (Бельгия)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. В.Л. Несторченко (Украина)

- Опыт применения междисциплинарного алгоритма в диагностике и лечении пациентов с функциональными нарушениями челюстно-лицевой зоны, как критически необходимый компонент их успешной ортопедической реабилитации»
Проф. В.Л. Несторченко (Украина), Д-р Ю.В. Куликов (Украина), Д-р О.М. Рачин (Украина)
- «Визуальная диагностика – будущая эстетическая протезирование»
Проф. Франк Руле (Австрия)
- «Некоторые аспекты эстетики и функциональности в стоматологии»
Проф. Гюль Майер (Германия)
- «Висцеральная диагностика: структура, застой и их роль в процессе ортопедического лечения»
Проф. В.Ф. Манев (Украина), Проф. Р.Э. Купченко (Украина)
- «Применение сплава биогородных и небиогородных металлов группы «Витрикс» для изготовления металлокерамических конструкций»
Д-р Т.С. Жарникова (Россия)
- «Новая техника реабилитации после несъемного протезирования: нейромускулатурная техника и трансформирование»
Д-р Стево Саличери (Италия), Д-р Стефан Рафико (Италия)
- «Клиническая диагностика и анализ окклюзионных контактов (диаграммы Супероктастек во времени)»
Д-р Роберт Карлтан (США)

Симпозиум по менеджменту и электронному виду обучения
9 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Деметреску Дем (Украина)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. Н.С. Матур (Украина)

Дискуссия в рамках круглого стола
10.00-13.00

Фотокопія програми III Пан-Європейського стоматологічного конгресу

III ПАН-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Научная программа

Симпозиум по эндодонтии 10 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Тимур Хатун (Украина)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. А.М. Полатун (Украина)

- «Новые технологии диагностики в эндодонтии»
Проф. А.М. Полатун (Украина), Д-р Т.П. Сороченко (Украина), Д-р Е.П. Кордатов (Украина)
- «Использование операционных микроскопов в эндодонтии»
Д-р Елиза Хустова (Украина)
- «Современные хирургические методы лечения в эндодонтии»
Д-р Замоск Том (Италия)
- «Биологические основы прогнозирования успешного эндодонтического лечения»
Проф. А.П. Падарца (Украина), Д-р Ю.А. Падарца (Украина)
- «Компромисс между классическим и современным эндодонтическим лечением»
Проф. Уинер Райн (Германия)
- «Предварждение корневых каналов с минимальной инвазией»
Проф. А.М. Полатун (Украина)
- «Эндодонтия – новый стандарт в эндодонтической и реставрационной стоматологии. От научной концепции до клинического применения»
Д-р Жиль Лешар (Франция)

Симпозиум по дентальной имплантологии 10 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Марина Гича (Румыния)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. S.A. Малазуб (Украина)
Д-р М. М. Урэн (Украина)

- «Защита перимембранного локуса после реконструкции альвеолярной кости»
Проф. S.A. Малазуб (Украина), Проф. А.Б. Чаломца (Украина)
- «Разные формы учебных курсов по дентальной имплантации, как важный этап профессионального становления врача»
Д-р М. Я. Яковски (Украина)
- «Применение конусно-лучевой компьютерной томографии и стереорентгенофический хирургический шаблоны в дентальной имплантации»
Д-р М.Ю. Соловья (Украина)
- «Возможности современных имплантологических технологий»
Д-р О.М. Зигута (Украина), Д-р П. Падарца (Украина)
- «Критерии имплантологического вмешательства и критерии выбора костно-пластического материала при проведении аугментации кости»
Д-р М.М. Урэн (Украина)
- «Возможности Cone Beam CT для направленной хирургии при имплантации в дистальных отделах челюстей с кривой профилей»
Д-р М.М. Урэн (Украина)
- «Современные тенденции в однозачемной имплантации»
Проф. Денниш Шилли (Дания)
- «Миниатюрная имплантация верхней челюсти и процесс формирования ложа для имплантата»
Д-р Гай Лам (США)
- «Расщепление узкого альвеолярного отростка»
Д-р Маса Шираи (Япония)

Научная программа

Симпозиум по профилактике основных стоматологических заболеваний 10 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Дима Брацу (Румыния)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. А.А. Возненко (Украина)

- «Наш опыт в профилактике вторичного кариеса»
Проф. А.А. Кули (Россия), Д-р И.А. Беленко (Россия)
- «Стратегия профилактики основных стоматологических заболеваний с учетом их эпидемиологии и биологических особенностей Украины»
Проф. К.Н. Козачко (Украина), Проф. О.В. Динца (Украина)
- «Табак или здоровье?»
Д-р Мишель Адам (Бельгия)
- «Стоматологические проблемы детей. Проблемы и перспективы»
И.И. Сидоро (Украина), Е.Б. Селушко (Украина), Н.Л. Чухрай (Украина)
- «Патология дентальной функции зубо-челюстной системы»
Проф. Г.А. Рюки (Россия)
- «Коррекция каррированной флуоридом эластичной оболочкой полости рта и пародонта полтерными препаратами»
Д-р Т.Б. Талочко (Россия)
- «Бактериальная инфекция полости рта и слизистой оболочки полости рта в практике здравоохранения Украины»
Проф. К.Н. Козачко (Украина), Проф. Ю.О. Савич (Украина), Проф. О.В. Динца (Украина), Д-р О.З. Рабинович (Украина)
- «Организация комплексных программ профилактики кариеса зубов и болезней пародонта на основе доказательной стоматологии»
Проф. П.А. Ляус (Белоруссия)

Научная программа

Симпозиум по эстетической стоматологии 11 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Георг Майер (Германия)

Сопредседатель с украинской стороны –
Д-р S.A. Радченко (Украина)

- «Естественная эстетика керамической реставрации»
Д-р М. Лоскули (Украина)
- «Определение и идентификация оттенка зубов с помощью 3D Master Color System»
Д-р Даниел Борбеле (Венгрия)
- «Безопасность реставраций на основе стоматологического здоровья»
Д-р В.С. Новикова (Россия)
- «Регенеративная пародонтальная хирургия и аугментация мягких тканей: сегодняшняя ситуация и перспективы»
Проф. Д. Штук (Украина)
- «Фронтальная эстетическая реставрация фронтальных и жевательных зубов при помощи «Charisma One»
Проф. Ренард Штима (Германия)
- «Проблема "лишнего" композитного материала на несоблюдении поверхности фронтальной группы зубов после прямых реставраций (Безнаказанные и наказанные прямые композитные реставрации фронтальной группы зубов)»
Д-р С.Ю. Гривин (Россия)
- «Обзор основных возможностей применения современного ретракторного инструмента»
Д-р К. Чарнов (Россия)

Симпозиум по ортодонтической стоматологии 11 декабря 2009 г.

Международный председатель –
Проф. Андре Центнер (Германия)

Сопредседатель с украинской стороны –
Проф. П.С. Файн (Украина),
Д-р М.С. Догановича (Украина)

- «Детское зубное протезирование – профилактика или лечение аномалий и деформаций зубочелюстного аппарата?»
Проф. П.С. Файн (Украина)
- «Клинический опыт применения Morita Cone Beam CT в ортодонтии»
Проф. Зигга Херо (Германия)
- «Теория и практика "Self Ignition"»
Проф. Андре Центнер (Германия),
Проф. Ален Казан (Франция)
- «Качество жизни современного человека – возможности ортодонтии»
Д-р М.С. Догановича (Украина)
- «Система Tri-efire»
Д-р Микос Радичко (США)
- «Принципы функциональной окклюзии в современной стоматологии»
Д-р К. Рюкин (США)
- «Диагностическая диагностика соотношения прикуса и симметрии (инфонометрия в магнитном поле)»
Д-р Тюрстен Бранд (Германия)

Czas. Stomatol., 2010, 63, 5, 333-334
 © 2010 Polish Dental Society
<http://www.czas.stomat.net>

Report

On 9-11 December, 2009 in the city of Kiev (Ukraine) the 3rd Pan-European Dental Congress under the aegis of ERO-FDI took place. The Congress was organized by the Ukrainian Dental Association (President – Prof. *Konstantin Kosenko*), International Association of Dental Promotion (IADP), Supporting Member of FDI, and European Academy of Education and Promotion (INEP).

Pan-European Dental Congresses have already become a tradition. The 1st Pan-European Dental Congress took place in 2007 in Moscow (Russia), the 2nd Pan-European Dental Congress took place in 2008 in Istanbul (Turkey) and coincided with the 100th anniversary of the Turkish Dental Association.

The 3rd Pan-European Dental Congress in Kiev was the biggest that the post-Soviet republic has ever had. In this connection experts noted the well-organized job of the International Organizing Committee headed by the President of the Congress – Dr *Vladimir Sadovski* (Russia) and Scientific Chairman of the Congress – Prof. *Alex Mersel* (Israel). Owing to their efforts the decision to hold first five Pan-European Dental Congresses in the countries of Central and Eastern Europe was taken by the ERO-FDI, which is very important for equalizing the level of dentistry between East and West.

The leading medical dental institutions of Ukraine were involved in the organization of the Congress – Dental Institute of Academy of Medical Sciences of Ukraine, Institute of Dentistry NMAPO, National Dental University of A.A. Bogomolc and core associations of

Ukrainian Dental Association.

More than 2500 dentists from different countries participated in the Congress. As President of ERO-FDI, Dr *Patrick Hescot* stated in his address: “The dentist of the future should therefore be capable of promoting oral health in a competitive environment, of managing the entire care process, and of ensuring post-treatment maintenance – three competencies that will be addressed in depth in the conferences and symposia scheduled during this 3rd Pan-European Dental Congress.”

In total, 58 lectures were given at the 3rd Pan-European Dental Congress – 32 of them by international speakers. The work of the Congress was assisted by the leading specialists from USA, Germany, Switzerland, Hungary, France, Israel, Italy, Liechtenstein, Belgium, Lebanon, Brazil, Iran, Belorussia, Ukraine and Russia.

It is important to note that of eight clinical symposia of the 3rd Pan-European Dental Congress among which are: Prosthetic Dentistry (International Chairman – Prof. *Vjekoslav Jerolimov* – Croatia, Local Co-Chairman Prof. *V. P. Nespryadko*, Prof. *V. F. Makeev* – Ukraine), Conservative Dentistry (International Chairman – Prof. *Eli Raviv* – Canada, Local Co-Chairman Prof. *G. F. Beloklitskaya* – Ukraine), Endodontic Dentistry (International Chairman – Prof. *Taner Yucel* – Turkey, Local Co-Chairman Prof. *A. M. Politun* – Ukraine), Dental Implantology (International Chairman – Prof. *Regina Mericske-Stern* – Switzerland, Local Co-Chairmen Dr *M. M. Uhryn*, Prof. *V. A. Malanchuk* – Ukraine), Preventive Dentistry (International Chairman – Prof.

Sprawozdanie

Czas. Stomatol.,

Denis Bourgeois – France, Local Co-Chairman – Prof. *L. A. Khomenko* – Ukraine), Esthetic Dentistry (International Chairman – Prof. *Georg Meyer* – Germany, Local Co-Chairman – Dr *S. V. Radlinsky* – Ukraine), Orthodontic Dentistry (International Chairman Prof. *Andre Zentner* – Germany, Local Co-Chairmen Prof. *P. S. Flis*, Dr *M. S. Dragomiretskaya* – Ukraine) Management and E-Learning symposium is getting more and more actual (International Chairman – Prof. *Jonathan Mann* – Israel, Local-Co-Chairmen Prof. *A. V. Pavlenko*, Prof. *I. P. Mazur* – Ukraine).

Honorary guest of the 3rd Pan-European Dental Congress was Past President of FDI – Dr *Michele Aerden* (Belgium) and Academician of Russian Academy of Medical Sciences, Prof. *V. K. Leontiev* (Russia).

Informal communication of participants in the Congress continued among the stands of the “Medvin” dental exhibition and at the official opening ceremony of the 3rd Pan-European Dental Congress which took place on 10 December, 2009. During that ceremony the President of Ukrainian Dental Association Prof. *K. N. Kosenko*, Chief Dental Officer of the Ministry of Public Health of Ukraine Prof. *A. V. Pavlenko*, Chairmen of symposia of the Congress and also Director of the 3rd Pan-European Dental Congress Dr. *R. H. Kamalov* were awarded with Orders of the Candle – the highest award of International Association of Dental Promotion (IADP), Supporting Member of FDI.

The 3rd Pan-European Dental Congress was held with the support of the Global Partner which traditionally was the case of the Congresses held by FDI was COLGATE COMPANY. The other Global Partner of the Congress was the Ukrainian company MEDVIN which is

well-known in dental world for its huge dental exhibitions on the territory of Ukraine.

Well-known leading dental companies such as Dentsply, Sirona, KerrHawe, Geistlich, U-Impl, Dentaurum became Platinum Partners of the 3rd Pan-European Dental Congress. Gold Partners of the 3rd Pan-European Dental Congress included the following companies: Zila, Vital EVV, W&H, Heraeus, TP Orthodontics, Titanium Fix. Within Silver Partnership were presented such companies as VIVAX DENT, NSK, VITA, ST MICROSCOPIA, Boston Institute of Esthetic Dentistry and OLIMPEX. Partners of different symposia of the Congress were other well-known dental companies such as: Ivoclar Vivadent, Meisinger, R.O.C.S., Tekscan, SS White, Septodont, Morita, ZEISS, Ligeya and Maximus. Summing up the 3rd Pan-European Dental Congress we can say for sure – the Congress was a success.

According to the opinion of the participants in the Congress, who received certificates of participation, new knowledge, and scientific and promotional materials, the organization of such professional international thematic events in the future is vital, effective and should become a tradition. Participants in the 3rd Pan-European Dental Congress were satisfied with the high level of scientific program and the level of organization of the event in general.

See you at the 4th Pan-European Dental Congress. Where? Probably in Poland or Kazakhstan. Voting will show...

ERO-FDI Board Member
Dr Vladimir Sadovskiy

e-mail: sadovskiy@yahoo.com
Paper received 16 March 2010
Accepted 4 June 2010

**IV (XI) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ
«СТАН СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ»,
14—15 жовтня 2010 року, м. Донецьк**

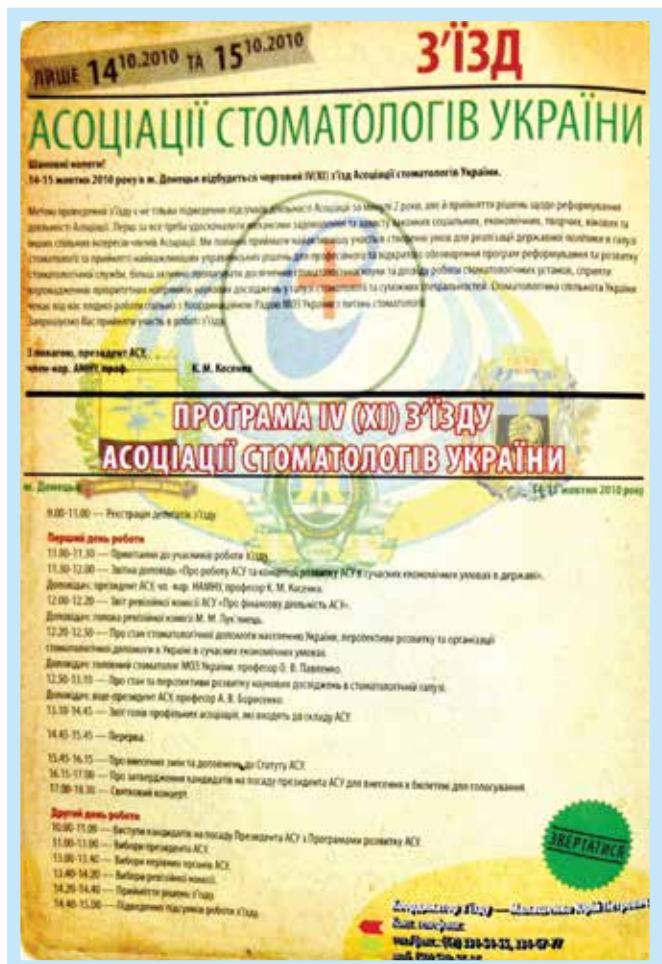
За весь період незалежності України у 2010 році було зареєстровано найбільшу кількість (5030) лікувально-профілактичних закладів системи охорони здоров'я. Активно розвивалися приватні стоматологічні кабінети, впроваджувалися новітні технології. У 2010 році зареєстровано найбільшу кількість лікарів-стоматологів (29 308 осіб), які працювали в закладах охорони здоров'я різних форм власності, а забезпеченість фахівцями становила 6,4 на 10 тис. населення. В Україні розпочато широкомасштабне реформування системи надання стоматологічної допомоги.

IV (XI) з'їзд Асоціації стоматологів України відбувся в Донецькому академічному українському музично-драматичному театрі 14—15 жовтня 2010 року. У роботі з'їзду взяли участь делегати, обрані на звітно-виборчих зборах регіональних і міських осередків. Програму з'їзду затвердила координаційна рада Асоціації 7 вересня 2010 року.

Метою організації з'їзду було підведення підсумків діяльності Асоціації стоматологів України за минулі 2 роки та прийняття рішень щодо реформування її роботи; удосконалення механізмів задоволення і захисту законних соціальних, економічних, творчих вікових та інших спільних інтересів членів Асоціації: активна участь у створенні умов для реалізації політики у стоматологічній галузі і прийнятті найважливіших управлінських рішень для відкритого професійного обговорення програми реформування та розвитку стоматологічної служби; більш активне пропагування досягнень стоматологічної науки й досвіду стоматологічних закладів, сприяння впровадженню пріоритетних напрямів наукових досліджень у стоматології та суміжних спеціальностях.

Зі звітною доповіддю «Про роботу Асоціації стоматологів України та концепції її розвитку в сучасних економічних умовах у державі» виступив президент Асоціації, член-кореспондент НАМН України, професор К.М. Косенко. Головний стоматолог МОЗ України професор О.В. Павленко проаналізував стан стоматоло-

гічної допомоги населенню України, а також перспективи розвитку й організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах. Окрім того,

Програма IV (XI) з'їзду Асоціації стоматологів України

IV (XI) З'їзд Асоціації Стоматологів України

делегати з'їзду обговорювали наукові досягнення і заслухали звіти голів профільних об'єднань, що входили до складу Асоціації; були затверджені зміни у Статуті, зокрема принципи об'єднання із профільними асоціаціями на договірних засадах.

На з'їзді відбулося переобрання президента Асоціації стоматологів України. Новим очільником став директор Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика професор О.В. Павленко.

СТОМАТОЛОГИЧЕСКИЕ ФОРУМЫ

IV (IX) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Проф. В.І. Біда

У столиці шахтарського краю – м. Донецьку 14–15 жовтня відбулося свято всієї стоматологічної спільноти України – IV (IX) з'їзд Асоціації стоматологів України!

З'їзд проходив у Донецькому академічному українському музично-драматичному театрі. На з'їзд прибули делегати, обрані на звітно-виборчих зборах регіональних і міських осередків АСУ.

Урочистості розпочалися виконанням Державного гімну України та гімну АСУ. З'їзд відкрив президент АСУ, член-кореспондент НАМН України, професор К.М. Косенко.

Згідно із програмою роботи з'їзду, затвердженою координаційною радою асоціації 7 вересня 2010 року, зі звітною доповіддю виступив президент АСУ, член-кореспондент НАМН України, професор К.М. Косенко, в якій

Регістрація делегатів з'їзду АСУ.

Звіт президента АСУ, члена-кореспондента НАМН України, професора К.М. Косенка.

Відкриття з'їзду.

В

СОВРЕМЕННАЯ СТОМАТОЛОГИЯ 4/2010

Фотокопія статті про IV (XI) з'їзд Асоціації стоматологів України

IV (XI) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

СТОМАТОЛОГИЧЕСКИЕ ФОРУМЫ

Співбесіда в перерві між засіданнями.

Виступ С. П. Козоміць з звітом «Про фінансову діяльність АСУ».

були висвітлені основні сфери діяльності асоціації за звітний період, її здобутки, надбання та означені пріоритетні напрями розвитку. Зокрема зазначалося, що діяльність асоціації за звітний період ознаменувалася проведенням низки республіканських і масштабних міжнародних заходів, таких як, наприклад, III загальноєвропейський стоматологічний конгрес. За звітний період за ініціативою керівників профільних секцій і під патронатом АСУ організовані профільні стоматологічні асоціації.

Від ревізійної комісії зі звітом «Про фінансову діяльність АСУ» виступила С. П. Козоміць. У виступі були окреслені основні джерела фінансових надходжень та банківський рахунок асоціації, їх суми та перераховані всі пункти розхідної частини бюджету.

З доповіддю «Про стан стоматологічної допомоги населенню України, перспективи розвитку та організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах» виступив віце-президент АСУ, професор О. В. Павленко, який представив як стан і поточні проблеми сучасної стоматологічної служби, так і перспективну модель розвитку стоматологічної допомоги населенню України.

У спільній доповіді професорів А. В. Борисенка та В. І. Біди була подана інформація про стан і перспективи розвитку наукових досліджень у стоматологічній галузі.

У роботі з'їзду приймали участь очільники профільних асоціацій: президент Асоціації імплантологів України професор Я. В. Заблоцький, президент Асоціації при-

Довідь професора О. В. Павленка «Про стан стоматологічної допомоги населенню України, перспективи розвитку та організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах».

ватно практикуючих стоматологів України доц. М. М. Урив, представник Асоціації ортодонти України доц. М. С. Драгомирська, представник Асоціації організаторів стоматологічної служби О. М. Вахненко, які виступили з доповідями про специфіку діяльності профільних асоціацій у сучасних умовах.

Делегати з'їзду у фойє театру.

Заключне слово обраного президента Асоціації стоматологів України, професора О. В. Павленка.

Фотокопія статті про ІV (ХІ) з'їзд Асоціації стоматологів України

Використані статті та документи:

Біда В.І. ІV (ХІ) з'їзд Асоціації стоматологів України // Современная стоматология. — 2010. — № 4 (53). — С. 8—10.

Мазур І.П., Вахненко О.М. Сторіччя української стоматології: здобутки та сучасні виклики // Українські медичні вісті. — 2020. — Т. 13, № 1 (84). — С. 70—76. <https://umv.com.ua/storichchya-ukrainskoi-stomatologii-zdobutki-ta-suchasni-vikliki/>

**II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАКТИЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ»,
10 лютого 2012 року, м. Київ**

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Асоціації стоматологів України є активна співпраця з молодими фахівцями — лікарями-інтернами, клінічними ординаторами, магістрами, аспірантами, які визначатимуть у нашій країні стоматологію майбутнього. Залучення до наукової діяльності, підвищення рівня знань та вдосконалення практичних навичок, участь з науковими доповідями на стоматологічних форумах і впровадження теоретичних розробок у практичну стоматологію — основні завдання Асоціації стоматологів України в роботі з молодими вченими.

На засіданні координаційної ради Асоціації стоматологів України, що відбулося 7 грудня 2011 року, було затверджено положення про раду молодих вчених. Рада молодих вчених являє собою постійно діючий колегіальний орган, що об'єднує на засадах добровільного членства фахівців, які займаються науковою діяльністю і сприяють розвитку науки в державі; основна мета ради — усебічне сприяння практичній, науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності студентів, аспірантів, молодих вчених. Завданням Асоціації є формування умов для розкриття наукового й творчого потенціалу молодих фахівців, висловлювання наукової думки стосовно різноманітних аспектів професійної діяльності на наукових конференціях, форумах, майстер-класах.

«Вітер дме в підняті паруси» — саме такі слова Віктора Гюго стали девізом II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Інноваційні технології в практичну стоматологію», що відбулась 10 лютого 2012 року в м. Києві. Всебічна підтримка творчої молоді Асоціацією стоматологів України та МОЗ України, створення умов для широкого громадського обговорення результатів наукових досліджень шляхом організації Асоціацією стоматологів України конференцій молодих науковців, інформаційна підтримка на офіційному сайті та публікація результатів досліджень у фахових виданнях були першочерговими завданнями Асоціації в роботі з молоддю. Учасників конференції привітали президент Асоціації стоматологів України, професор О.В. Павленко і віце-президент професор А.В. Борисенко. «Планування та проведення науково-дослідних і дисерта-

ційних робіт має ґрунтуватися на засадах доказової медицини, щоб у майбутньому дослідження, проведене в Україні, можна було представити на міжнародних конференціях, в європейських фахових виданнях», — наголосила під час виступу професор І.П. Мазур, координатор Асоціації стоматологів України по роботі з молоддю і член правління.

У роботі конференції взяли участь понад 150 осіб. Представлено 20 усних доповідей і 20 стендових доповідей різних стоматологічних шкіл України. До складу наукового комітету входили провідні фахівці з різних вищих навчальних закладів України.

Було визначено перспективи співпраці Асоціації стоматологів України з молодими вченими, а саме:

- ♦ *формування наукового світогляду, проведення наукових досліджень на сучасних засадах доказової медицини; забезпечення доступу до всесвітніх електронних джерел наукової літератури, міжнародних професійних видань і залучення молодих вчених до роботи зі світовими бібліотеками, Кокранівським співтовариством;*
- ♦ *залучення спонсорів до проведення наукових досліджень, а також виконання досліджень за кошти міжнародних грантів;*
- ♦ *видання українсько-англійського стоматологічного журналу для ознайомлення міжнародної спільноти з науковими напрацюваннями українських вчених;*
- ♦ *публікація результатів наукових досліджень у світових фахових виданнях;*

- ◇ підвищення кваліфікації молодих вчених з метою наукової роботи за кордоном;
- ◇ залучення молодих науковців до обговорення результатів досліджень на міжнародних конференціях Європи, США.

Учасники конференції не тільки представили результати проведених наукових досліджень, а й відповіли на численні запитання. Наукова дискусія між доповідачами і поважними членами наукового комітету проходила в атмосфері доброзичливості, справедливості, взаємної зацікавленості в результатах дослідження. Питання від наукового комітету були спрямовані на всебічне розкриття нових аспектів, скерування науково-дослідних робіт у більш перспективному напрямі. Таке широке громадське обговорення результатів дослідження повною мірою відповідає вимогам Вищої атестаційної комісії України.

Разом з тим, члени наукового комітету прискипливо оцінювали представлені усні та стендові доповіді; після завершення дискусії було обраховано загальний бал кожного доповідача й визначено переможців. Серед усних доповідачів переможцем став Солонько Мирослав Юрійович. Друге місце посіла Волінська Тамара Борисівна, третє розділили Сіренко Олександра Федорівна і Сороченко Григорій Валерійович.

За високий рівень наукових досліджень науковий комітет призначив заохочувальні призи Н.М. Антоновій, А.Т. Кенюку, Д.Ю. Крючкову, О.В. Любченко, Е.М. Павленко, М.В. Помойницькій, О.Я. Хохліч, К.А. Янішевському. Від видавництва «ГалДент» призи отримали книги зі стоматології.

Серед стендових доповідей переможцем визначено Савичука Анатолія Олександровича; друге місце посів Шмойлов Андрій Євгенович, третє — Слабковський Вадим Вадимович. Заохочувальні призи доповідачам вручили спонсори конференції — компанія «Маркофарм», «Сльфа», «Лакалут».

Інформаційними спонсорами конференції були фахові журнали «Современная стоматология» і «Новини стоматології». Програму конференції надруковано за сприяння видавництва «ГалДент».

Після завершення конференції члени наукового комітету обговорили пропозиції щодо оптимізації проведення конференцій молодих вчених і видання тез доповідей. Було запропоновано залучати до складу наукового комітету молодих й активних фахівців, видавати переможцям дипломи з відзнакою Асоціації стоматологів України, безкоштовно друкувати тези молодих вчених у фахових виданнях. Наступну конференцію молодих вчених вирішено провести в рамках 1-го Національного українського стоматологічного конгресу у вересні 2012 року.

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

*Фотокопія програми II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених
«Інноваційні технології в практичну стоматологію»*

«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАКТИЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ»

Науковий комітет конференції

Голова – Президент Асоціації стоматологів України
Павленко Олексій Володимирович
Заступник голови – Мазур Ірина Петрівна
Біда Віталій Іванович
Білоклицька Галина Федорівна
Борисенко Анатолій Васильович
Вахненко Олександр Миколайович
Герелюк Віталій Іванович
Деньга Оксана Василівна
Дрогомирецька Мирослава Стефанівна
Жацько Сергій Ігорович
Жегулович Зінаїда Єгорівна
Заблюцький Ярослав Володимирович
Завербна Любов Володимирівна
Задорожний Едвін Михайлович
Косенко Костянтин Миколайович
Костенко Євген Якович
Куцєвляк Валентина Федорівна

Мірчук Богдан Миколайович
Неспрядько Валерій Петрович
Політун Антоніна Михайлівна
Романенко Інесса Генадіївна
Савичук Наталія Олегівна
Самойленко Андрій Валерійович
Сідельников Павло Володимирович
Скрипників Петро Миколайович
Смаглюк Любов Вікентівна
Солонько Галина Миронівна
Ступницький Ростислав Миколайович
Тимофєєв Олексій Олександрович
Угрин Мирон Миронович
Удод Олександр Анатолійович
Фліс Петро Семенович
Хоменко Лариса Олександрівна
Чумакова Юлія Генадіївна

10.00-10.10

Вступне слово президента АСУ проф. Павленка О.В. та члена правління АСУ проф. Мазур І.П.

10.10-10.30

«Якість обтурації кореневих каналів новими вітчизняними композиційними матеріалами»

Любченко Ольга Валеріївна, к.мед.н., доцент кафедри стоматології та терапевтичної стоматології ХМАПО.

10.30-10.50

«Експериментальне дослідження вмісту кальцію в емалі постійних зубів під впливом фтормісних зубних паст»

Сороченко Григорій Валерійович, асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань НМУ імені О.О. Богомольця.

10.50-11.10

«Експериментальна оцінка точності позиціонування імплантатів з використанням складних хірургічних шаблонів»

Солонько Мирослав Юрійович, асистент кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ ім. Данила Галицького

11.10-11.30

«Комп'ютерна програма діагностики та лікування моно- та асоційованих форм гострого герпесу порожнини рота різної ступені тяжкості»

Антонова Наталія Миколаївна, асистент кафедри стоматології дитячого віку ІС НМАПО імені П.Л.Шупика

11.30-11.50

«Ускладнення при виготовленні незнімних конструкцій зубних протезів та шляхи оптимізації їх профілактики»

Забуга Юлія Іванівна, аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

11.50-12.10

«Порівняльна оцінка достовірності антропометричних методів визначення міжальвеолярної висоти в різних вікових групах»

Кенюк Андрій Тарасович, асистент кафедри ортопедичної стоматології Ужгородського національного університету

12.10-12.30

«Захворювання пародонта в осіб, що страждають ішемічною хворобою серця»

Янишевський Костянтин Арнольдович, асистент кафедри терапевтичної стоматології Київського медичного університету УАНМ.

12.30-12.50

«Метаболічний синдром та гіперлептинемія, як можливий фактор ризику розвитку та прогресування генералізованого пародонтиту»

Фотокопія програми II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Інноваційні технології в практичну стоматологію»

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАКТИЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ»

Крючков Дмитро Юрійович, аспірант кафедри стоматології ФПДО ДУ «Кримський державний медичний університет імені С.І. Георгієвського»

12.50-13.10

«Структура захворювань слизової оболонки порожнини рота у хворих на целіакію»

Дудар Дмитро Вікторович, аспірант кафедри стоматології ФПДО ДУ «Кримський державний медичний університет імені С.І. Георгієвського»

13.10-13.30

«Сучасний стан проблеми ендодонто-ендосальної імплантології в стоматології»

Майструк Павло Олегович, аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика

13.30-14.00

Обідня перерва

14.00-14.20

«Прогнозування ускладнень при ортопедичному лікуванні включених поодиноких дефектів зубних рядів»

Лепський Вячеслав Владленович, аспірант, ДУ "Інститут стоматології НАМН України "

14.20-14.40

«Цитоморфометричні характеристики стану тканин пародонта у хворих, що постійно приймають ацетилсаліцилову кислоту»

Ємельянов Дмитро Вікторович, асистент кафедри стоматології та терапевтичної стоматології ХМАПО, Єфімова Наталія Володимирівна, науковий співробітник ДУ «Інститут терапії ім. Л.Т.Малої АМН України»

14.40-15.00

«Стоматологічна захворюваність у пацієнтів старшої вікової групи»

Павленко Елла Михайлівна, аспірант кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

15.00-15.20

«Реабілітація пацієнтів із стоматологічними захворюваннями в умовах їх професійної фонаторної діяльності»

Хохліч Ольга Ярославівна, аспірант кафедри стоматології НМАПО ім. П. Л. Шупика

15.20-15.40

«Математичне та експериментальне обґрунтування удосконалення ортопедичних конструкцій з опорою на внутрішньокісткові дентальні імплантати»

Сіренко Олександра Федорівна, аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

15.40-16.00

«Оптимальні параметри вологості дентину каріозної порожнини при використанні адгезивних систем з різними розчинниками»

Помойницька Маріанна Вікторівна, аспірант кафедри терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія»

16.00-16.20

«Клініка та лікування скупченого положення зубів за допомогою функціональних ортодонтичних апаратів у дітей та підлітків»

Кочин Олексій Володимирович, аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

16.20-16.40

«Гінгівіт у підлітків: чинники ризику та прогнозування»

Тимофеева Ольга Олександрівна, асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології і профілактики стоматологічних захворювань НМУ ім. О.О. Богомольця

16.40-17.00

«Вживання магнітно-лазерної терапії в комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит»

Волінська Тамара Борисівна, аспірант кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО ім. П. Л. Шупика

17.00-17.20

«Вплив залізодефіцитної анемії на рівень цитокінів у вагітних жінок із генералізованим пародонтитом»

Тимохіна Тетяна Олександрівна, аспірант кафедри терапевтичної стоматології НМУ імені О.О.Богомольця

17.20-17.40

«Мікробіологічний моніторинг транзиторної бактеріємії у стоматологічних хворих»

Харченко Наталія Леонідівна, заочний аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика

17.40-18.00

Круглий стіл.

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІИ

**10 ЛЮТОГО 2012 РОКУ В м. КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ
II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ПРАКТИЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ»
«ВІТЕР ДМЕ В ПІДНЯТІ ПАРУСИ»**

Саме такі слова стали девізом II міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Інноваційні технології у практичну стоматологію».

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Асоціації стоматологів України є активна співпраця з молодими фахівцями — лікарями-інтернами, клінічними ординаторами, магістрами, аспірантами, які будуть визначати в нашій країні стоматологію майбутнього. Залучення до наукової діяльності, підвищення знань і практичних навичок, участь з науковими доповідями у стоматологічних форумах і впровадження теоретичних розробок у практичну стоматологію — основні завдання Асоціації стоматологів України в роботі з молодими вченими. Тому 7 грудня 2011 року на засіданні координаційної ради Асоціації стоматологів України було затверджено положення про раду молодих учених Асоціації стоматологів України. Рада молодих учених являє собою постійно діючий колегіальний орган, що об'єднує на умовах добровільного

членства людей, які займаються науковою діяльністю та сприяють розвитку науки в державі. Основною метою ради молодих учених є всебічне сприяння практичній, науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності студентів, аспірантів, молодих учених. Завданням АСУ є формування умов для розкриття наукового та творчого потенціалу молодих учених, вираження наукової думки про різноманітні аспекти професійної діяльності на наукових конференціях, форумах, майстер-класах.

10 лютого 2012 року в м. Києві відбулася II міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Інноваційні технології у практичну стоматологію». Із привітанням учасників конференції виступив президент Асоціації стоматологів України професор О.В. Павленко. Олексій Володимирович розповів про всебічну підтримку творчої молоді України Асоціацією стоматологів України та Міністерством охорони здоров'я. «Створення умов для широкого громадського обговорення результатів наукових досліджень молодих науковців,

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІИ

Учасники конференції не тільки представили результати проведених науково-дослідних робіт, а й відповідали на численні запитання членів наукового комітету. Наукова дискусія між доповідачами та поважними членами наукового комітету проходила в атмосфері доброзичливості, справедливості, взаємної зацікавленості в результатах дослідження. Запитання від наукового комітету були спрямовані на всебічне розкриття нових сторін, скерування науково-дослідних робіт у більш перспективному напрямі досліджень. Таке широке громадське обговорення результатів дослідження повною мірою відповідає вимогам Вищої атестаційної комісії України.

Разом із тим члени наукового комітету прискіпливо оцінювали представлені усні та стендові доповіді. По завершенню було обраховано загальний бал доповідача та визначені переможці. Серед усних доповідачів переможцем визначено Мирослава Юрійовича Солонька. Друге місце посіла Тамара Борисівна Волінська, третє розділили Олександра Федорівна Сіренко та Григорій Валерійович Сореченко. Від видавництва «Галдент» призери отримали книги зі стоматології. Високий рівень наукових досліджень і заохочувальні призи науковий комітет призначив: Н.М. Антонович, А.Т. Кенюку, Д.Ю. Крючкову, О.В. Любченко, Е.М. Павленку, М.В. Помойницькій, О.Я. Хохліч, К.А. Янішевському.

Серед стендових доповідей переможцем визначено Анатолія Олександровича Савичука, друге місце посів Андрій Євгенович Шмойлов, третє — Вадим Вадимович Слабковський.

Переможцям усних і стендових доповідей журнал «Стоматолог» вручив подарункові фахові сертифікати. Заохочувальні подарунки доповідачам представили спонсори конференції — компанії «Маркофарм», «Ельфа», «Лакалут».

Інформаційними спонсорами конференції були фахові журнали «Современная стоматология» та «Новини стоматології». Програму конференції підготовлено за сприяння Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ» і видавництва «Галдент».

По завершенню конференції члени наукового комітету обговорили пропозиції з оптимізації проведення конференцій молодих учених і видання тез. Було запропоновано залучити у склад наукового комітету молодих та активних фахівців, видавати переможцям дипломи з відзнакою Асоціації стоматологів України, безкоштовно друкувати тези молодих учених у фахових виданнях. Наступну конференцію молодих учених вирішено провести в рамках I Національного українського стоматологічного конгресу у вересні 2012 року.

Запрошуємо до співпраці!
Координатор АСУ по роботі з молодими вченими проф. Мазур І.П.

публікація результатів досліджень у фахових виданнях та інформаційна підтримка на сайті АСУ є першочерговим завданням Асоціації в роботі з молоддю», — підкреслив у своїй промові професор О.В. Павленко.

Із привітанням учасників конференції виступили віцепрезидент, професор А.В. Борисенко та віцепрезидент, доцент М.М. Угрин. «Планування та проведення науково-дослідних, дисертаційних робіт має бути на засадах доказової медицини, щоб у наступному дослідження, проведені в Україні, можна було представити на міжнародних конференціях, в європейських фахових виданнях», — наголосила у привітанні координатор АСУ по роботі з молоддю, член правління професор І.П. Мазур.

У роботі конференції прийняли участь більш ніж 150 учасників. Представлено 20 усних і 20 стендових доповідей різних наукових шкіл України. Науковий комітет було представлено провідними фахівцями в галузі стоматології з різних вищих навчальних закладів України.

Було визначено перспективи співпраці Асоціації стоматологів України з молодими вченими, а саме:

- формування наукового світогляду, проведення наукових досліджень на сучасних засадах доказової медицини; забезпечення доступу до всевітніх електронних джерел наукової літератури, міжнародних професійних видань і залучення молодих учених до роботи зі світовими бібліотеками, Кокранівським співтовариством;
- залучення спонсорської допомоги до виконання наукових досліджень, у тому числі коштом міжнародних грантів;
- видання українсько-англійського стоматологічного журналу для ознайомлення міжнародної спільноти з науковими результатами українських учених;
- публікація результатів наукових досліджень у світових фахових виданнях;
- підвищення кваліфікації молодих науковців у напрямі наукової роботи за кордоном;
- залучення молодих науковців до обговорення результатів досліджень на міжнародних конференціях Європи, США.

*Учасники II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених
«Інноваційні технології в практичну стоматологію»*

Використані статті та документи:

Програма. II Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Інноваційні технології в практичну стоматологію».

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Інноваційні технології у практичну стоматологію». 10 лютого 2012 року, м. Київ // Современная стоматология. — 2012. — № 1. — С. 136—146.

V (XII) З'їзд Асоціації стоматологів України

V (XII) З'їзд Асоціації стоматологів України,
5 вересня 2012 року, м. Київ

Співпраця стоматологічної спільноти з Міністерством охорони здоров'я України в рамках Координаційної ради з питань стоматології слугувала підґрунтям для проведення реформування у стоматологічній галузі, впровадження нових нормативних документів, що регламентують роботу лікарів-стоматологів. З'їзд Асоціації стоматологів України став майданчиком для обговорення основних проблем галузі та медицини в цілому. Під час роботи з'їзду налагоджується тісна співпраця Асоціації стоматологів України з медичною спільнотою України — Всеукраїнським лікарським товариством.

5 вересня 2012 року відбувся черговий V (XII) з'їзд Асоціації стоматологів України, на якому обговорювались основні проблеми галузі та було запропоновано стратегію подальшого розвитку стоматології в Україні. З'їзд проходив у м. Києві за адресою: вул. Салютна, 2-Б, ВЦ «КиївЕкспоПлаза».

Важливими напрямками роботи стоматологічної спільноти за поточний період (за матеріалами звітної доповіді професора О.В. Павленка) були визначення ролі ГО «Асоціація стоматологів України» в системі організації стоматологічної допомоги населенню України, створення механізмів захисту членів Асоціації в їх практичній діяльності, розроблення «Етичного кодексу лікарів-стоматологів України», інтеграція в міжнародне співтовариство на основі договірних відносин. Протягом 2010—2012 років координаційна рада Асоціації стоматологів України і Координаційна рада МОЗ України з питань стоматології проводили спільну роботу, результатом якої стало затвердження чотирьох нормативних документів — наказів МОЗ, які запровадили певні зміни. По-перше, оновлено кваліфікаційні характеристики кожної стоматологічної спеціальності

(їх шість — стоматолог загальної практики, терапевт, хірург, ортодонт, ортопед і стоматолог дитячий). По-друге, дозволено легалізувати платні послуги через ортопедичні відділення, до штату яких відтепер можна вводити терапевтів, хірургів, ортодонтів як спеціалістів, котрі здійснюють підготовку пацієнта до протезування. По-третє, впроваджено нове бачення первинної документації; у звітність уперше введена дентальна імплантологія. По-четверте, передбачено зміни у безперервному професійному розвитку фахівців стоматологічного профілю, що стимулює лікаря не лише пройти курси підвищення кваліфікації один раз на 5 років, а й постійно працювати над удо-

Делегати V (XII) з'їзду Асоціації стоматологів України

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

сконаленням своєї майстерності на конференціях та майстер-класах. У дискусіях стосовно наявних проблем надання стоматологічної допомоги населенню України брали участь провідні фахівці, які висловили свої пропозиції щодо поліпшення якості й доступності необхідних стоматологічних маніпуляцій, а також профілактики і зниження стоматологічної захворюваності. Професор К.М. Косенко і професор О.В. Деньга проаналізували основні напрями наукових досліджень у стоматології та оцінили їх ефективність. Стан і перспективи розвитку дитячої стоматології, пародонтології, дентальної імплантології, хірургічної та ортопедичної стоматології в Україні обговорювались у доповідях учасників з'їзду.

Делегати V (XII) з'їзду Асоціації стоматологів України на наступний звітний період обрали президентом професора Павленка Олексія Володимировича.

Українську наукову стоматологічну школу створювали видатні науковці, і тому Асоціація стоматологів України запровадила «Почесну відзнаку в галузі стоматології». Вітчизняних фахівців на з'їзді було нагороджено почесними відзнаками з чотирьох напрямів: імені М.Ф. Данилевського — за видатні наукові дослідження в галузі терапевтичної стоматології, імені С.Й. Криштаба — у галузі ортопедичної стоматології, імені Ю.Й. Бернадського — у галузі хірургічної стоматології, імені І.Й. Новика — у галузі стоматології дитячого віку.

Президент Асоціації стоматологів України проф. О.В. Павленко і ректор НМАПО імені П.Л. Шупика академік Ю.В. Вороненко

Делегати V (XII) з'їзду Асоціації стоматологів України проф. В.Я. Скиба і проф. І.П. Мазур

Делегати V (XII) з'їзду Асоціації стоматологів України

V (XII) З'їзд Асоціації стоматологів України

V (XII) З'їзд Асоціації стоматологів України

5 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ

Час	Програма
09:00–10:00	Реєстрація учасників Відкриття виставки
10:00–11:00	Вітання учасників з'їзду Вручення почесних відзнак, подяк АСУ, МОЗ України
11:00–11:30	ПАВЛЕНКО О.В. Звітна доповідь президента АСУ
11:30–11:45	КОЛОМІЄЦЬ С.П. Про фінансову діяльність АСУ
11:45–12:15	КОСЕНКО К.М., ДЕНЬГА О.В. Аналіз основних напрямків наукових досліджень в стоматології та оцінка їх ефективності
12:15–12:30	САВИЧУК Н.О., ХОМЕНКО Л.О., СМОЛЯР Н.І. Про стан та перспективи розвитку дитячої стоматології в Україні
12:30–12:45	БЛОКЛИЦЬКА Г.Ф., БОРИСЕНКО А.В. Стан пародонтологічної допомоги в Україні та перспективи її розвитку
12:45–13:00	БІДА В.І., НЕСПРЯДЬКО В.П., МАКЕЄВ В.Ф. Стан та перспективи розвитку ортопедичної стоматологічної допомоги в Україні
13:00–14:00	Обідня перерва
14:00–14:15	ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С., ФЛІС П.С., СМАГЛЮК Л.В. Основні парадигми розвитку української ортодонції на сучасному етапі
14:15–14:30	ТИМОФЕЄВ О.О. Досягнення та перспективи хірургічної стоматології в Україні
14:30–14:45	УГРИН М.М., ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В. Медичні та соціальні аспекти розвитку дентальної імплантації на сучасному етапі розвитку стоматології
14:45–15:00	ПОЛІТУН А.М., СКРИПНІКОВА Т.П., ПЕДОРЕЦЬ А.П., НІКОЛІШИН А.К. Розвиток наукової та клінічної ендодонтії в Україні та шляхи удосконалення ендодонтичної допомоги населенню
15:00–15:15	МАЗУР І.П. Впровадження інноваційних технологій в практичну стоматологію
15:15–15:30	ВАХНЕНКО О.М., РОМАНОВ Г.Г., БУГОРКОВ І.В. Про стан стоматологічної допомоги населенню України, перспективи розвитку та організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах
15:30–16:15	Вибори президента АСУ
16:15–17:00	Резолюція з'їзду АСУ
20:00	Дружня вечірка делегатів V (XII) з'їзду АСУ

РЕЗОЛЮЦІЯ

V (XII) З'ЇЗДУ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ,

5 вересня 2012 року, м. Київ

Заслухавши й обговоривши звітну доповідь президента Асоціації стоматологів України професора О.В. Павленка за період з 15 жовтня 2010 року по 5 вересня 2012 року, V(XII) з'їзд Асоціації стоматологів України

ВИРІШИВ:

1. Схвалити діяльність президента, правління та координаційної ради Асоціації стоматологів України за звітний період і визнати її задовільною.
2. Затвердити звіт ревізійної комісії Асоціації стоматологів України.
3. Затвердити обрання професора О.В. Павленка президентом Асоціації стоматологів України на наступний звітний період.
4. Затвердити обрання його головою ревізійної комісії Асоціації стоматологів України на наступний звітний період.
5. Президенту Асоціації стоматологів України професору О.В. Павленку протягом місяця провести засідання координаційної ради з метою формування правління та вирішення інших питань відповідно до вимог Статуту.
6. Рекомендувати провести черговий VI (XIII) з'їзд Асоціації стоматологів України у вересні-жовтні 2014 року в м. Одесі.

Використані статті та документи:

Стоматологія в Україні — реальність та перспективи // Дентаклуб. — 2012. — № 10. — С. 4—7.
Стоматологія в Україні — реальність та перспективи // Дентаклуб. — 2012. — № 12. — С. 5—9.
Програма. V(XII) з'їзд Асоціації стоматологів України (5 вересня 2012 року, м. Київ).

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ — РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»,
6–7 вересня 2012 року, м. Київ**

Національний український стоматологічний конгрес організовано з метою широкого висвітлення наукових і практичних досягнень Української наукової стоматологічної школи. На конгресі свої наукові розробки та практичні напрацювання представили науковці, науково-педагогічні працівники стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України та МОН України, організатори охорони здоров'я і лікарі-стоматологи. Сучасні технології у стоматології обговорювалися на наукових симпозіумах конгресу та стендах стоматологічної виставки.

За ініціати́ви Асоціації стоматологів України 6–7 вересня 2012 року відбувся 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – реальність та перспективи». Конгрес проходив у м. Києві за адресою: вул. Салютна, 2-Б, ВЦ «КиївЕкспоПлаза» разом зі стоматологічною виставкою «МЕДВІН».

Основною метою заходу було висвітлення наукових і практичних досягнень Української наукової стоматологічної школи. В організації та проведенні конгресу брали участь провідні наукові заклади і фахові стоматологічні асоціації.

У рамках конгресу відбулося засідання лікарів-пародонтологів України за підтримки фахової асоціації. У доповідях обговорювалися результати багаторічних наукових досліджень, присвячених питанням етіології, патогенезу, діагностики, профілактики і лікування генералізованих захворювань тканин пародонта. Зокрема професор Г.Ф. Білолицька, президент Всеукраїнської асоціації лікарів-пародонтологів, представила дані, які переконливо

показали, що до числа провідних патогенетичних ланок генералізованого пародонтиту належать процеси вільнорадикального окиснення ліпідів, недостатня функція фізіологічної антиоксидантної системи, зміни системного й місцевого імунітету в порожнині рота, а також порушення метаболічної регуляції кислотно-основного стану, які призводять до розвитку компенсованого метаболічного ацидозу. На основі запропонованої концепції патогенезу генералізованого пародонтиту доповідачем були охарактеризовані різні клінічні варіанти перебігу хвороби, доведена необхідність диференційованого підходу до її лікування та профілактичного застосування препаратів, що справляють інтегральний вплив на метаболічну регуляцію кислотно-основного стану.

Доповідь доктора медичних наук, професора І.П. Мазур «Порушення метаболізму кісткової тканини в патогенезі хвороб пародонта» була присвячена одному із пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної пародонтології, а саме впливу метаболічних змін у кістковій тканині на перебіг захворювань пародон-

та. На підставі взаємозв'язку порушень системного метаболізму кісткової тканини і перебігу генералізованого пародонтиту доповідач визначила нові аспекти патогенезу захворювань пародонта, запропонувала сучасну концепцію структурно-функціональної дизадаптації кісткової тканини альвеолярного відростка на стереотип жувального навантаження внаслідок порушення метаболізму кісткової тканини. Показано, що порушення метаболізму передують клінічним проявам стадії загострення генералізованого пародонтиту й зумовлює зниження компенсаторних можливостей кісткової тканини альвеолярного відростка. У результаті тривалих клініко-лабораторних досліджень доведено доцільність та ефективність застосування остеотропних препаратів у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.

У доповіді професора В.І. Герелюка «Протизапальний потенціал організму в етіології, патогенезі та лікуванні генералізованого пародонтиту» представлена інформація стосовно ролі незамінних жирних кислот у підвищенні протизапального потенціалу організму, з метою розширення можливостей ефективної фармакологічної корекції утворення ейкозаноїдів у тканинах пародонта. Про експериментальні дослідження ефективності використання клітинних біотехнологій, зокрема регенеративної терапії із застосуванням стовбурових клітин, для лікування хворих стоматологічного профілю з дефектами кісткової тканини йшлося в доповіді професора В.Ф. Куцевляк. Свої доповіді представили видатні вчені з Одеси, Львову, Полтави, Донецьку та інших міст.

На заключному етапі роботи секції була обговорена і прийнята резолюція конгресу в галузі пародонтології:

1. Розробити поетапну (різнорівневу) модель диференційованої спеціалізованої пародонтологічної допомоги з чіткою регламентацією її обсягу і характеру на кожному етапі (рівні).
2. Відновити систему диспансеризації.
3. Клопотати перед МОЗ України про введення в номенклатуру лікарських спеціальностей посади «лікар-пародонтолог» з метою забезпечити необхідний обсяг спеціалізованої пародонто-

логічної допомоги населенню у стоматологічних закладах різного рівня.

У рамках 1-го Національного українського стоматологічного конгресу відбулось засідання секції «Профілактична стоматологія». Були обговорені питання моніторингу стоматологічного здоров'я українців, сучасні методи донозологічної діагностики і шляхи проведення первинної та вторинної профілактики стоматологічних захворювань. Низький рівень стоматологічного здоров'я, насамперед серед дитячого населення і вагітних, негативно впливає на стан загального здоров'я протягом усіх періодів життя людини, спричиняючи соціальні та фінансові проблеми, і погіршує соціально-економічний розвиток країни.

Член-кореспондент НАМН України, директор ДУ «Інститут стоматології НАМН України», професор К.М. Косенко і професор О.В. Деньга у своїй доповіді «Світові тенденції стоматологічної захворюваності в світлі доказової медицини та критерії оцінки ефективності» оприлюднили результати моніторингу стоматологічного здоров'я дитячого населення. Проведені дослідження свідчать про значну поширеність карієсу зубів, зв'язок отриманих даних з віком дітей і регіоном проживання. Поширеність карієсу тимчасових зубів у дітей віком 6—7 років становить 87,3 % при інтенсивності ураження 4,6 (згідно з індексом КПУ₃), що за класифікацією ВООЗ відповідає оцінці «масова». Поширеність карієсу постійних зубів у 12-річних дітей також є «масовою» — 72,3 % (КПУ₃ становить 2,75).

Особливе занепокоєння викликає стабільно висока частота стоматологічних захворювань у різні вікові періоди, насамперед значне ураження твердих тканин зубів та пародонта у вагітних і дітей. Згідно з результатами епідеміологічних досліджень, поширеність карієсу зубів постійного прикусу в дітей віком 12 років сягає 72,3 %, а КПУ₃ становить 2,75. У регіонах із вмістом фтору в питній воді менше ніж 0,5 мг/л частота карієсу зубів зростає до 78,6 % при КПУ₃ — до 3,62; якщо вміст фтору перевищує 0,5 мг/л, то частота карієсу зубів дорівнює 61,7 % при КПУ₃ — 2,05. Поширеність хронічного катарального гінгівіту серед дітей віком 12—15 років у середньому становить 70—80 %, сягаючи в деяких регіонах 95—98 %. Частота аномалій зубо-щелепної системи у дітей і під-

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

літків віком 7—18 років перевищує 60 %. Високою залишається питома вага вроджених вад розвитку, пухлин, онкологічних та запальних захворювань, травм щелепно-лищевої ділянки. Стоматологічна захворюваність дитячого населення у промислово забруднених регіонах у 1,5—3 рази перевищує аналогічні показники серед дітей, які проживають в екологічно безпечних регіонах.

У доповіді головного дитячого стоматолога МОЗ України та ГУОЗ м. Києва, завідувача кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, професора Н.О. Савичук «Перспективи запровадження заходів профілактики стоматологічних захворювань дитячого населення» висвітлено європейські директиви ВООЗ, що передбачають ужиття конкретних заходів для підвищення рівня стоматологічного здоров'я, визначають чіткі показники інтенсивності й поширеності стоматологічних захворювань. Впровадження цих рекомендацій у країнах Європи довело значну соціальну та медичну ефективність щодо підвищення і збереження високого рівня стоматологічного здоров'я населення. Більшість країн Євросоюзу, які впровадили рекомендовані ВООЗ принципи, уже досягли поліпшення стоматологічного здоров'я.

Україна належить до країн з високим ризиком розвитку карієсу зубів, «масовою» поширеністю і «вираженою» інтенсивністю карієсу в дітей у зубах змінного й постійного прикусу. Європейські директиви ВООЗ визначили конкретні заходи щодо підвищення рівня стоматологічного здоров'я; їх виконання передбачає, що 80 % 6-річних дітей будуть «вільними від карієсу», інтенсивність карієсу зубів у дітей віком 12 років не перевищуватиме 1,5, а в дітей і підлітків віком до 18 років не буде випадків видалення зубів з приводу карієсу. В Україні цілі, визначені ВООЗ до 2010 року, не були досягнуті. Питання профілактики карієсу в дітей висвітлено в доповіді професора Л.Ф. Каськової «Особливості профілактики карієсу зубів у дітей перших років життя». Про сучасні досягнення профілактики карієсу серед дитячого населення з позицій доказової медицини йшлося в доповіді доцента К.А. Парпалей.

Досвід вирішення цієї проблеми в інших країнах, зокрема Норвегії і Нідерландах, свідчить, що найбільших результатів у зниженні стоматологічної захворюваності серед населення всієї країни можна досягти завдяки своєчасному проведенню цілеспрямованих профілактичних заходів, організованих на високому державному рівні й насамперед розроблених для дитячого населення. Пріоритетним стратегічним напрямом профілактики залишається запобігання розвитку стоматологічних захворювань у вагітних і дітей різного віку за рахунок цільового фінансування з державного і муніципальних бюджетів. Державні й обласні програми поліпшення стоматологічного здоров'я населення успішно впроваджуються в Білорусі та Росії.

Також питання впровадження і реалізації регіональних програм профілактики карієсу зубів, сучасних підходів до превентивної терапії карієсу постійних зубів обговорювалися в доповідях науковців для підвищення рівня стоматологічного здоров'я населення внаслідок широкої громадської підтримки програми профілактики, міжгалузевої кооперації з використанням ресурсів МОЗ України, МОН України та інших міністерств і відомств.

Учасники секції «Профілактична стоматологія» дійшли згоди, що оптимальним шляхом, який допоможе вирішити комплекс проблем, зумовлених низьким рівнем стоматологічного здоров'я, насамперед у дітей і вагітних, є розроблення та реалізація Державної міжгалузевої програми «Стоматологічне здоров'я на 2008—2017 роки».

Питання поширеності захворювань слизової оболонки порожнини рота і впровадження сучасних методів діагностики та лікування було висвітлено в доповіді заступника директора ДУ «Інститут стоматології НАМН України», професора В.Я. Скиби та його співавторів під назвою «Нові підходи в лікуванні і профілактиці рецидивів захворювань».

На заключному етапі роботи секції була обговорена і прийнята резолюція конгресу в галузі профілактичної стоматології:

1. Створити робочу групу Асоціації стоматологів України для розроблення та впровадження

«Програми профілактики стоматологічних захворювань у дорослого та дитячого населення України» за підтримки партнерів Асоціації і спонсорів.

2. *Сприяти підвищенню якості навчання молодших спеціалістів з медичною освітою за спеціальністю «Стоматологія». Підтримувати заходи, спрямовані на введення у штат лікувально-профілактичних закладів гігієністів зубних.*
3. *Брати участь у підготовці клінічних протоколів профілактики стоматологічних захворювань у дорослого і дитячого населення України.*

Під час роботи секції «Стоматологія дитячого віку» завдяки співпраці з Українською асоціацією профілактичної і дитячої стоматології було представлено сучасне бачення стоматологічного здоров'я дітей як складника громадського здоров'я. З доповідями виступили фахівці з Києва, Львова, Одеси. Науковці й лікарі-практики визначили напрями і методи підвищення уваги населення до питань дитячої стоматології та профілактики стоматологічних захворювань, а також до функціонування дитячої стоматологічної служби в Україні. У доповіді колективу авторів (Л.О. Хоменко, О.І. Остапко, Н.В. Біденко, Г.В. Сороченко, Ю.М. Трачук) з кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольця «Контроль карієсу зубів: еволюція концепції» було систематизовано сучасні напрями профілактики і лікування карієсу зубів на підставі нових уявлень про це захворювання, а також представлено наукові розробки і визначено перспективи розвитку цього напрямку. Сучасним тенденціям профілактики карієсу зубів у дітей була присвячена доповідь завідувача відділу стоматології дитячого віку ДУ «Інститут стоматології НАМН України», професора О.В. Деньги «Ремінералізуюча терапія у профілактиці і лікуванні уражень твердих тканин зубів». Доповідач підняла питання про необхідність узгодження тактики Української стоматологічної наукової школи стосовно фторидної профілактики з підходами міжнародної стоматологічної спільноти і

ВООЗ. Було запропоновано проект декларації Асоціації стоматологів України з використання фторидів у стоматології на основі резолюцій ВООЗ, FDI, IADR, IAPD, ICD, СТАР, який отримав схвалення аудиторії. Сучасні погляди на діагностику і лікування захворювань слизової оболонки в дітей висвітлено в доповіді професора Н.О. Савичук «Діагностика та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота: реалізація сучасних підходів в умовах України», яка представила алгоритми верифікації діагнозу і схеми лікування різних уражень слизової оболонки, переважно вірусної етіології, а також надала інформацію про сучасні лікарські препарати.

Учасники конгресу активно обговорювали заслухані доповіді. Лікарі-стоматологи задавали питання стосовно нових методів діагностики і лікування, а також організації стоматологічної допомоги в умовах дитячих закладів. Було зроблено висновок, що основним завданням удосконалення організаційної моделі стоматологічної допомоги дітям має бути об'єднання зусиль спеціалістів багатьох галузей — стоматологів, педагогів, представників громадськості, виробників профілактичних засобів, а також сім'ї — для виховання здорової дитини, формування навичок здорового способу життя, поліпшення стоматологічного здоров'я нації.

З метою створення умов для підвищення рівня стоматологічного здоров'я дітей учасники конференції прийняли рішення — ініціювати розроблення комплексної програми профілактики основних стоматологічних захворювань у дитячого населення України. Для цього потрібно:

- ▶ *розробити стандарти і клінічні протоколи з профілактики стоматологічних захворювань в організованих дитячих колективах та індивідуальної профілактики цих захворювань;*
- ▶ *підготувати спільні накази МОЗ та МОН України щодо розроблення законодавчої бази для роботи шкільних стоматологічних кабінетів. Забезпечити діяльність наявних стоматологічних кабінетів і відкриття нових за рахунок виділення коштів з державного бюджету та бюджету регіонів України. У шкільних стома-*

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

тологічних кабінетах проводити первинну стоматологічну профілактику і лікування неускладненого карієсу зубів у дітей;

- ▶ проводити тематичні семінари на базі навчального центру Української асоціації профілактичної та дитячої стоматології з метою підвищення рівня знань стоматологів з питань організації та впровадження сучасних засобів профілактики основних стоматологічних захворювань;
- ▶ лобювати у МОЗ України соціальні гарантії для дитячих лікарів-стоматологів;
- ▶ підтримати проект декларації Асоціації стоматологів України з використання фторидів у стоматології (на основі резолюцій ВООЗ, FDI, IADR, IAPD, ICD, СТАР).

Засідання секції «Ортопедична стоматологія» 7 вересня 2012 року відкрив президент Асоціації стоматологів-ортопедів і зубних техніків України, професор В.І. Біда. З доповідями виступили видатні вчені, співробітники провідних вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ нашої держави, представники славетних стоматологічних шкіл.

У доповідях було висвітлено досвід київської школи в підготовці кадрів стоматологічного профілю та наукові досягнення вчених Національного медичного університету імені О.О. Богомольця в розробленні сучасних методів лікування захворювань зубів і щелепно-лицевої ділянки (професор В.П. Неспрядько). Професор В.І. Біда поділився досвідом реформування післядипломної освіти лікарів стоматологічного профілю відповідно до сучасних потреб суспільства, а також розповів про наукові здобутки вчених НМАПО імені П.Л. Шупика з питань розроблення сучасних методів ортопедичного лікування та функціональної реабілітації стоматологічних хворих з частковою і повною втратою зубів. Про сучасні наукові досягнення вчених Прикарпаття та перспективні комплексні методи лікування хворих зі стоматологічною патологією йшлося в доповіді професора

М.М. Рожка і професора З.Р. Ожогана. Жваву зацікавленість аудиторії та численні запитання викликала доповідь кандидата медичних наук, доцента З.Є. Жегулович «Клінічна характеристика оклюзійних порушень зубо-щелепного апарату».

Після закінчення сесії учасники обговорили заслухані доповіді та схвалили питання резолюції конгресу.

Також на засіданнях конгресу обговорювали питання аномалій зубо-щелепної системи й ортодонтичного лікування, використання нових лазерних технологій та фізіотерапії у стоматології. Широке коло однодумців зібрало засідання секції «Хірургічна стоматологія і дентальна імплантація». Про нові аспекти естетичної стоматології доповів доцент С.В. Радлінський.

У рамках конгресу 30 молодих вчених з різних регіонів України представили свої наукові напрацювання у вигляді стендових доповідей. Кожен з них

презентував і захищав свою доповідь перед науковим комітетом конгресу. До складу наукового комітету входили авторитетні фахівці з усієї України, які задавали питання та об'єктивно оцінювали стендові доповіді молодих вчених. Після підведення підсумків було оголошено прізвища переможців і вручено стоматологічній молоді подарунки, а саме книги, підписку на періодичні видання, запрошення на майстер-класи та конференції.

1-й національний
Український
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС

 АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

V (XII) З'їзд
Асоціації стоматологів України

5 ВЕРЕСНЯ 2012

1-й Національний український
стоматологічний конгрес

Стоматологія в Україні – реальність
та перспективи

6-7 ВЕРЕСНЯ 2012

ПРОГРАМА

ВЦ «КИЇВЕКСПОПЛАЗА», вул. САЛЮТНА, 2-Б, КИЇВ, УКРАЇНА

*Фотокопія програми 1-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»*

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Голова оргкомітету, президент АСУ, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України
Олексій ПAVЛЕНКО

Співголова оргкомітету, віце-президент АСУ, президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів України, кандидат медичних наук
Миرون УГРИН

Широ вітаємо Вас з участю в Першому національному Конгресі стоматологів України, який проходить у рік важливого етапу становлення України.

Якість життя людей в суспільстві великою мірою залежить від стоматологічного здоров'я.

І на це спрямована діяльність більше ніж тридцяти-тисячної громади лікарів-стоматологів України, яка координується Міністерством охорони здоров'я України за активної участі Асоціації стоматологів України, яка напередодні проводить свій черговий V (XII) з'їзд. Прийняті на ньому рішення стануть програмою подальшого розвитку стоматології в Україні.

Українська стоматологічна школа створювалась видатними науковцями, вшановуючи пам'ять яких, Асоціація

стоматологів України запровадила «Почесну відзнаку в галузі стоматології», якою будуть нагороджені послідовники їх справи.

Розвиток стоматології полягає в ефективному впровадженні новітніх технологій, протоколів лікування, які довели свою ефективність не тільки в Україні, але і у всьому світі. Презентуючи досягнення сучасної української школи, ми сподіваємося на зацікавленість наших колег з-за кордону, тим більше, що дуже багато наших співвітчизників сьогодні плідно працюють за межами України.

Тільки разом, у спільноті активних і талановитих колег, ми зможемо сподіватись на перспективу реального оздоровлення населення, впроваджуючи наші з Вами здобутки. Запрошуємо Вас до співпраці!

Голова наукового комітету, віце-президент АСУ, член -кор. НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор
Костянтин КОСЕНКО

Співголова наукового комітету, віце-президент АСУ, доктор медичних наук, професор
Анатолій БОРИСЕНКО

Широ вітаємо учасників та гостей Конгресу, який представляє велику, важливу сферу медицини – стоматологію. Суспільна значимість стоматологічної допомоги та проблем стоматології постійно зростає.

Це підтверджують і напрямки ключових наукових досліджень, які будуть висвітлені на даному Конгресі. Вони продиктовані нагальними проблемами сьогодення і мають надзвичайно важливе значення для населення нашої країни та стоматологічної науки. Не менш важливим є розуміння необхідності організаційних змін нашої галузі, які дозволять значно підвищити рівень як наукових досліджень, так і надання практичної стоматологічної допомоги населенню України. Важливим є напрямком досліджень, спрямованих на розуміння стоматології, як важливої необхідної складової для підтримання здоров'я людини. Приємно відзначити наявність у нашій галузі досягнень, про які ми не могли б говорити ще якийсь десяток років

тому. Українська стоматологія вийшла на новий рівень і введено торує дорогу в напрямку міжнародного співробітництва. Ми можемо гордитися науковими досягненнями в різних галузях стоматології. Проте це ще не означає, що можна зупинитися на досягнутому. В нас ще досить багато нерешених проблем, але українські фахівці наполегливо працюють над їх розв'язанням. Безсумнівно, значну конструктивну та творчу роль у цьому відіграє проведення таких поважних та фахових наукових Конгресів.

Переконані, що нинішній Конгрес позначиться подальшими успіхами, сприятиме виробленню нових спільних успішних наукових ідей, шляхів до вирішення нагальних проблем стоматології і надасть суттєвого прискорення стоматологічній науці України.

Бажаємо Конгресу плідної роботи, сміливих наукових ідей, а всім учасникам подальших творчих успіхів на професійній ниві.

Перший
національний
український
стоматологічний
конгрес

V (XII) з'їзд
стоматологів
України

ОРГАНІЗАТОРИ

Організатор

Асоціація
стоматологів України

Співорганізатори

Асоціація ортодонтів України
Асоціація приватно практикуючих
лікарів-стоматологів
Асоціація лікарів-пародонтологів України
Українська ендодонтична асоціація
Асоціація імплантологів України
Українська асоціація профілактичної
і дитячої стоматології
Асоціація організаторів
та управлінців стоматологічної служби
Асоціація військових
лікарів-стоматологів України
Асоціація гігієністів зубних України
Асоціація лікарів-ортопедів
та зубних техніків
Асоціація стоматологічного здоров'я
та гігієнічного навчання
Асоціація черепно-щелепно-
лицевих хірургів
Українська асоціація щелепно-
лицевих хірургів та хірургів-стоматологів
Асоціація лазерної стоматології України

За підтримки

СФУЛТ
ВУЛТ

Офіційний партнер

V (XII) З'їзду Асоціації стоматологів України
та I Національного Українського
стоматологічного Конгресу -
виставкова компанія «МЕДВІН»

Інформаційна підтримка

Новини стоматології
Современная стоматология
Пародонтологія та відновна стоматологія
Імплантологія Пародонтологія Остеологія
Профілактична та дитяча стоматологія
Світ ортодонції
Дентаклуб
ДентАрт
Управління закладами охорони здоров'я
студія «Спектр»

Видавничий партнер

Видавництво ГалДент

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

1^й

національний
український

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ

КОНГРЕС

СЕКЦІЇ КОНГРЕСУ

- КЛІНІЧНА ПАРОДОНТОЛОГІЯ
- СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ
- ЛАЗЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СТОМАТОЛОГІЇ ТА ФІЗІОТЕРАПІЯ
- СТОМАТОЛОГІЧНА ІМПЛАНТАЦІЯ
- ЕСТЕТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
- КЛІНІЧНА ОРТОДОНТІЯ
- ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
- КЛІНІЧНА ЕНДОДОНТІЯ
- ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
- ПРОФІЛАКТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

6-7 ВЕРЕСНЯ 2012

 КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ № 2 6 вересня ЕСТЕТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ 7 вересня КЛІНІЧНА ОРТОДОНТІЯ	 КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ № 3 6 вересня КЛІНІЧНА ПАРОДОНТОЛОГІЯ 7 вересня ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ	 КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ № 4 6 вересня СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ 7 вересня ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ	 КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ № 5 6 вересня ЛАЗЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ ТА ФІЗІОТЕРАПІЯ 7 вересня ПРОФІЛАКТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ	 КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ № 6 6 вересня СТОМАТОЛОГІЧНА ІМПЛАНТАЦІЯ 7 вересня КЛІНІЧНА ЕНДОДОНТІЯ
 ВИСТАВКА СТОМАТОЛОГІЯ - 2012			РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНГРЕСУ 6-7 ВЕРЕСНЯ	
ПАВІЛЬЙОН №3				
5 вересня - V (XII) з'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ ПАВІЛЬЙОН №2 WC	<p style="font-size: 0.8em; margin: 0;">5 ВЕРЕСНЯ РЕЄСТРАЦІЯ ДЕЛЕГАТІВ З'їЗДУ ТА УЧАСНИКІВ КОНГРЕСУ, ПРОВЕДЕННЯ З'їЗДУ</p> <p style="font-size: 0.8em; margin: 0;">6 ВЕРЕСНЯ ПЛЕНАРНІ ЗАСІДАННЯ КОНГРЕСУ БАНКЕТ</p> <div style="text-align: right; margin-top: 10px;"> </div>			
ПАВІЛЬЙОН №1				

Фотокопія програми 1-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»

1-й Національний український стоматологічний конгрес

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ

Час	Програма
09 ⁰⁰ –09 ⁴⁰	Відкриття I Національного українського стоматологічного конгресу Вітання учасників конгресу іноземними делегаціями
09 ⁴⁰ –10 ⁰⁰	ПАВЛЕНКО О.В., МУСІЙ О. Реформування системи охорони здоров'я в Україні, роль громадських професійних об'єднань
Час	Програма
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Клінічна пародонтологія» Модератори: БІЛОКЛИЦЬКА Г.Ф., БОРИСЕНКО А.В., ПЕТРУШАНКО Т.О.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Стоматологія дитячого віку» Модератори: ХОМЕНКО Л.О., СМОЛЯР Н.І.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Лазерні технології в стоматології та фізіотерапія» Модератори: БУРГОНСЬКИЙ В.Г., ГАМАЛЕЯ М.Ф., БАРИЛЯК А. Я.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Стоматологічна імплантація» Модератори: ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В., УГРИН М.М.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Естетична стоматологія» Модератори: РАДЛІНСЬКИЙ С.В., РЯХОВСЬКИЙ О.М.
13 ⁰⁰ –16 ⁰⁰	Стендові доповіді молодих вчених стоматологів АСУ Модератори: МАЗУР І.П., УГРИН М.М.
13 ⁰⁰ –14 ⁰⁰	Обідня перерва
19 ⁰⁰	Банкет

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ

Час	Програма
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Клінічна ортодонція» Модератори: ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С., ФЛІС П.С., СМАГЛЮК Л.В.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Хірургічна стоматологія» Модератори: ТИМОФЄЄВ О.О., ГУЛЮК А.Г., КУЦЕВЛЯК В.І., ЛІСОВА І.Г.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Клінічна ендодонція» Модератори: ПОЛІТУН А.М., СКРИПНІКОВА Т.П.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Ортопедична стоматологія» Модератори: БІДА В.І., НЕСПРЯДЬКО В.П., МАКЄЄВ В.Ф.
10 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	Засідання секції «Профілактична стоматологія» Модератори: САВИЧУК Н.О., ДЕНЬГА О.В., МАЗУР І.П.
13 ⁰⁰ –14 ⁰⁰	Обідня перерва
16 ⁰⁰ –18 ⁰⁰	Прийняття резолюції Конгресу

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:

професор **БІЛОКЛИЦЬКА Г.Ф.**
 професор **БОРИСЕНКО А.В.**
 професор **ПЕТРУШАНКО Т.О.**

КЛІНІЧНА ПАРОДОНТОЛОГІЯ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №3

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 10 ⁴⁰	Прояви перекисно-ацидотичного синдрому при генералізованих захворюваннях тканин пародонта	БІЛОКЛИЦЬКА Г. Ф. д.м.н., професор, директор СПНЦ НМАПО ім. П.Л.Шупика, зав. кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО ім. П.Л.Шупика, заслужений діяч науки і техніки України
10 ⁴⁰ - 11 ²⁰	Біохімічне обґрунтування патогенетичних механізмів розвитку генералізованого пародонтиту	БОРИСЕНКО А.В. д.м.н., професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О.Богомольця КОЛЕНКО Ю.Г. к.м.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О.Богомольця
11 ²⁰ - 12 ⁰⁰	Порушення метаболізму кісткової тканини в патогенезі хвороб пародонта	МАЗУР І.П. д.м.н., професор кафедри стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
12 ⁰⁰ - 12 ⁴⁰	Протизапальний потенціал організму в профілактиці, перебігу і лікуванні генералізованого пародонтиту	ГЕРЕЛЮК В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології Івано-Франківського Національного медичного університету
12 ⁴⁰ - 13 ²⁰	Агресивні форми пародонтиту: особливості діагностики, клініки, лікування	ЧУМАКОВА Ю.Г. д.м.н., с.н.с., зав. відділом захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології НАМН України» (м. Одеса)
13 ²⁰ - 14 ⁰⁰	Реабілітація пародонтологічних хворих в умовах курортів Прикарпаття	ЗАБОЛТНИЙ Т.Д. д.м.н., заслужений професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, заслужений лікар України, член ADA
14 ⁰⁰ - 14 ⁴⁰	Пародонтологічні аспекти ВІЛ-інфікованих	ПЕТРУШАНКО Т.О. д.м.н., професор кафедри стоматології Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава) ІЛЕНКО Н.В. д.м.н., кафедра стоматології Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)
14 ⁴⁰ - 15 ²⁰	Обідня перерва	
15 ²⁰ - 16 ⁰⁰	Клітинна і тканинна терапія в пародонтології	КУЦЕВЛЯК В.Ф. д.м.н., професор, зав. кафедри терапевтичної і дитячої стоматології ХМАПО КУЦЕВЛЯК В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку, ортодонції та імплантології ХМАПО
16 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	Шляхи оптимізації регенерації кісткової тканини альвеолярного відростка при запально-дистрофічному процесі в пародонті	ЯРОВА С.П. д.м.н., професор, зав. кафедри загальної стоматології факультету інтернатури і післядипломної освіти, завідувачка стоматологічним відділенням «Університетської клініки» Донецького національного медичного університету ім. М. Горького БРАШКІН А.П. к.м.н., ас. кафедри загальної стоматології
16 ⁰⁰ - 16 ⁴⁰	Круглий стіл	

Модератори:
професор **ХОМЕНКО Л.О.**
професор **СМОЛЯР Н.І.**

СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №4

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 10 ⁴⁵	Діагностика і лікування деяких вроджених захворювань щелепно-лицевої ділянки	ХАРЬКОВ Л.В. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку Національного медичного університету імені О.О. Богомольця ЯКОВЕНКО Л.М. д.м.н., професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку Національного медичного університету імені О.О. Богомольця КИСЕЛЬОВА Н.В. асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
10 ⁴⁵ - 11 ³⁰	Контроль карієсу зубів: еволюція концепції	ХОМЕНКО Л.О. д.м.н., професор, завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. ОСТАПКО О.І. д.м.н., доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. БІДЕНКО Н.В. к.м.н., доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. СОРОЧЕНКО Г.В., ТРАЧУК Ю.М. к.м.н., асистенти кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.
11 ³⁰ - 12 ¹⁵	Профілактика і лікування карієсу перших постійних молярів	СМОЛЯР Н.І. д.м.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. БЕЗВУШКО Е.В. к.м.н., доцент, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. ІВАНЧИШИН В.В. асистент кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
12 ¹⁵ - 13 ⁰⁰	Сучасні тенденції при використанні ремінералізуючої терапії у профілактиці і лікуванні уражень твердих тканин зубів	ДЕНЬГА О.В. д.м.н., професор, завідувач відділом стоматології дитячого віку Державної установи «Інститут стоматології АМН України»
13 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	Обідня перерва	

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:
професор **ХОМЕНКО Л.О.**
професор **СМОЛЯР Н.І.**

СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №4

Час	Тема	Доповідачі
14 ⁰⁰ - 14 ⁴⁵	Діагностика та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота: реалізація сучасних підходів в умовах України	САВИЧУК Н.О. д.м.н., професор, головний дитячий стоматолог МОЗ України та ГУОЗ м. Києва, зав. кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
14 ⁴⁵ - 15 ³⁰	Порівняльна характеристика застосування матеріалів світлового твердіння при реставрації бічних зубів у осіб молодого віку	МОСКАЛЕНКО А.М. к.м.н., асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О. Богомольца
15 ³⁰ - 16 ¹⁵	Особливості санації порожнини рота у дітей з соматичною патологією	СОЛОНЬКО Г.М. к.м.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
16 ¹⁵ - 17 ⁰⁰	Психологічні і естетичні аспекти профілактики захворювань пародонта у осіб молодого віку	СІДЕЛЬНИКОВА Л.Ф. к.м.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольца ДУДНІКОВА М.О. аспірант кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольца
16 ¹⁵ - 17 ⁰⁰	Круглий стіл. Обговорення проблеми. Прийняття резолюції	

ПРОГРАМА КОНГРЕСУ

9

*Фотокопія програми 1-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»*

Модератори:

доцент **БУРГОНСЬКИЙ В.Г.**

професор **ГАМАЛЕЯ М.Ф.**

к.м.н. **БАРИЛЯК А.Я.**

ЛАЗЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ ТА ФІЗИОТЕРАПІЯ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №5

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 10 ⁴⁰	Сучасні аспекти застосування лазерів в стоматології (30-річний досвід Української школи лазерної стоматології)	БУРГОНСЬКИЙ В.Г. к.м.н., керівник Робочої групи у складі Координаційної ради АСУ з впровадження лазерних технологій, фізіотерапії і традиційної медицини в практичну стоматологію, доцент кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика НЕСІН А.Ф. к.м.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
10 ⁴⁰ - 11 ⁰⁰	Розвиток вітчизняного лазеробудування – важлива складова надання високоякісної стоматологічної допомоги населенню України	ХОЛІН В.В. директор ПМВП «Фотоніка Плюс» (м.Черкаси)
11 ⁰⁰ - 11 ²⁰	Економічна доцільність застосування лазерних технологій в стоматології	САВЧЕНКО А.Н. д.м.н., зав. кафедри менеджмента та економіки охорони здоров'я Східноєвропейського університету економіки і менеджмента (м. Черкаси)
11 ²⁰ - 11 ⁴⁰	Фотодинамічна терапія – нові можливості в лікуванні захворювань стоматологічного профілю	ГАМАЛЕЯ М.Ф. д.біол.н., професор, лауреат Державної премії України, завідувач відділу квантової нанобіології Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології імені Р.Е.Кавецького НАН України ЗАЙЦЕВ С.Л. к.м.н., старший науковий співробітник Національного інституту раку БУРГОНСЬКИЙ В.Г. к.м.н., керівник Робочої групи у складі Координаційної ради АСУ з впровадження лазерних технологій, фізіотерапії і традиційної медицини в практичну стоматологію, доцент кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика ХОЛІН В.В. директор ПМВП «Фотоніка Плюс» (м.Черкаси) КОРУНЕЦЬ А.В. науковий співробітник ПМВП «Фотоніка Плюс» (м.Черкаси)
11 ⁴⁰ - 12 ⁰⁰	Загальні методологічні принципи застосування діодного лазера в стоматології	БАРАНОВСЬКИЙ В.І. головний лікар клініки ТОВ «Андромед» (м. Одеса) ГРИГОРЯН С.Е. лікар стоматолог клініки ТОВ «Андромед» (м. Одеса)
12 ⁰⁰ - 12 ²⁰	Використання лазерних технологій в комплексному лікуванні стоматологічних хвороб	ЗАЗУЛЕВСЬКА Л.Я. д.м.н., професор, зав кафедри терапевтичної стоматології Казахського національного медичного університету ім. С.Д. Асфендіярова
12 ²⁰ - 12 ⁴⁰	Застосування діодного лазера в пародонтології	ЧУМАКОВА Ю.Г. д.м.н., с.н.с., зав. відділу захворювань пародонту ДУ «Інститут стоматології НАМН України» ВИШНЕВСЬКА Г.О. лікар відділу захворювань пародонту ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
12 ⁴⁰ - 13 ⁰⁰	Застосування лазерів в ендодонтії. Питання і відповіді	БАРИЛЯК А.Я. к.м.н., асистент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Д. Галицького

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:

доцент **БУРГОНСЬКИЙ В.Г.**
професор **ГАМАЛЕЯ М.Ф.**
к.м.н. **БАРИЛЯК А.Я.**

**ЛАЗЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ
ТА ФІЗІОТЕРАПІЯ**

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №5

Час	Тема	Доповідачі
13 ⁰⁰ - 13 ²⁰	Застосування лазерних технологій в комплексній підготовці до ортопедичного лікування стоматологічних хворих	ТРЕТЯКОВ С.І. головний лікар клініки ТОВ «Фенестра» (Київ)
13 ²⁰ - 13 ⁴⁰	Досвід застосування хірургічного лазера в приватній стоматологічній клініці	КОСТИЛЕВА О.В. директор приватної клініки «Лорідан» (м. Харків) СВИРИДЕНКО Л.Ю. к.м.н., лікар приватної клініки «Лорідан» (м. Харків)
13 ²⁰ - 14 ⁰⁰	Обговорення доповідей	
14 ⁰⁰ - 14 ⁴⁰	Обідня перерва	
14 ⁴⁰ - 15 ²⁰	Сучасна фізіотерапія захворювань стоматологічного профілю. Можливості та переваги (Досвід київської школи стоматологічної фізіотерапії)	БУРГОНСЬКИЙ В.Г. к.м.н., керівник Робочої групи у складі Координаційної ради АСУ з впровадження лазерних технологій, фізіотерапії і традиційної медицини в практичну стоматологію, доцент кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика ПРОТИВЕНЬ М.Ф. асистент кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
15 ²⁰ - 15 ⁴⁰	Досвід реабілітації стоматологічних хворих у фізіотерапевтичному відділенні КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка»	КОВАЛЕНКО І.О. головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка», головний позаштатний стоматолог ГУОЗ Черкаської облдержадміністрації
15 ⁴⁰ - 16 ⁰⁰	Поєднання сучасних фізіотерапевтичних технологій та хірургічних методик в комплексному лікуванні запальних захворювань пародонту і періімплантатних тканин	БУРГОНСЬКИЙ В.В. лікар стоматолог КП Київська міська стоматологічна поліклініка
16 ⁰⁰ - 16 ²⁰	Озонотерапія в комплексному лікуванні захворювань пародонту	ПЕРОВА Г.І. к.м.н., лікар відділу захворювань пародонту ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
16 ²⁰ - 16 ⁴⁰	Озонотерапія при лікуванні гіпертрофічних гінгівітів	ПРОТИВЕНЬ М.Ф. асистент каф. терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця АНДРУШКО О.М. лікар-пародонтолог стоматологічної клініки НМУ імені О.О. Богомольця
16 ⁴⁰ - 17 ⁰⁰	Круглий стіл	

Модератори:

професор **ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В.**
доцент **УГРИН М.М.**

СТОМАТОЛОГІЧНА ІМПЛАНТАЦІЯ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №5

Час	Тема	Доповідачі
10 ¹⁰ - 10 ³⁰	Роль АІУ в розвитку стоматологічної імплантації в Україні	ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В. д.м.н., професор, ректор Приватного вищого навчального закладу після-дипломної освіти «Стоматологічна академія Заблоцького», керівник Міжнародної групи ТМ «Клініка Заблоцького», президент Асоціації імплантологів України, член правління Асоціації стоматологів України, Почесний президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів України, член Європейської асоціації остеointegraції, Американської академії остеointegraції
10 ³⁰ - 11 ⁰⁰	Протоколи стоматологічної імплантації – основа стандартів лікування	УГРИН М.М. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація приватно практикуючих лікарів-стоматологів України», член правління Асоціації стоматологів України, віце-президент Львівського осередку АСУ, член Європейської асоціації остеointegraції, Американської академії остеointegraції, Американської асоціації стоматологів, почесний член Асоціації імплантологів Польщі, почесний президент Асоціації імплантологів України, директор Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ»
11 ⁰⁰ - 11 ²⁰	Структура «Рекомендованих протоколів надання стоматологічної допомоги з використанням методу імплантації»	ШТУКА О.М. координатор проекту, лікар стоматолог-хірург, зав. пародонтологічним відділенням Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів
11 ²⁰ - 12 ⁰⁰	Загальні положення рекомендованих протоколів надання стоматологічної допомоги з використанням методу імплантації	проф. ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В. КАЛЕНЧУК В.В. керівник Центру стоматологічної імплантології «Каленчук клінік», дослідницький центр ІМПЛАНТСС ІНСТІТУТ, асистент кафедри хірургічної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці КОЖАНОВ А.М. лікар стоматолог-хірург вищої категорії, голова Кримського обласного осередку АІУ, АР Крим доц. УГРИН М.М.
Час	Тема	Доповідачі
12 ⁰⁰ - 12 ³⁰	Правові аспекти діяльності лікаря стоматолога, які використовують в своїй практиці метод дентальної імплантації	АНТОНОВ С.В. директор Центру медичного права, м. Київ ТІМОХІНА Л.П. зав. юридичним відділенням Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів.

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:

професор **ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В.**
доцент **УГРИН М.М.**

СТОМАТОЛОГІЧНА ІМПЛАНТАЦІЯ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №5

12³⁰ - 13⁰⁰	Діагностика і планування при проведенні стоматологічної імплантації	БАХУРИНСЬКИЙ М.Ю. лікар стоматолог-ортопед, керівник клініки стоматологічної імплантації «Н. Бахуринский», м. Одеса КЛІТИНСЬКИЙ Ю.В. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця ІВАНОВ О.С. лікар стоматолог-ортопед Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів СОЛОНЬКО М.Ю. асистент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного Медичного університету ім. Данила Галицького, зав. відділенням комп'ютерної діагностики та планування Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів
13⁰⁰ - 14⁰⁰	Обідня перерва	
14⁰⁰ - 14²⁰	Анестезіологічний супровід на етапах стоматологічної імплантації	ПАЙКУШ В.А. к.м.н., лікар-анестезіолог, завідувач анестезіологічним відділенням ЦСІ «Клініка Заблоцького» та Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів ЧУБ В. лікар-анестезіолог, ЗАТ «Інститут краси», м. Київ
14²⁰ - 14⁵⁰	Фармакологічні аспекти при проведенні стоматологічної імплантації	СІДЕЛЬНИКОВ П.В. к.м.н., доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика ЧУБ В. лікар-анестезіолог, ЗАТ «Інститут краси», м. Київ ЧУМАКОВА Ю.Г. д.м.н., зав. відділу захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології АМН України», м. Одеса
14⁵⁰ - 15⁵⁰	Хірургічні протоколи стоматологічної імплантації	ГУЛЮК А.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології ОДМУ, м. Одеса ЗАХАРЕНКО Є.О. лікар-стоматолог, приватна практика «Клініка лікаря Захаренко», м. Київ КАЛЕНЧУК В.В. керівник Центру стоматологічної імплантології «Каленчук клініка», дослідницький центр ІМПЛАНТИСС ІНСТІТУТ, асистент кафедри хірургічної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці ТОКАРСЬКИЙ В.Ф. к.м.н., медичний центр Ренесанс, ТОВ (м. Київ) ОБУХІВСЬКИЙ Ю.В. лікар стоматолог-хірург, приватна практика, м. Київ ОПАНАСЮК І.В. стоматолог-хірург, головний лікар ІПСТ, м. Київ
Час	Тема	Доповідачі
		ШТУКА О.М. лікар хірург-стоматолог, зав. пародонтологічним відділенням Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ»

<p>Модератори: професор ЗАБЛОЦЬКИЙ Я.В. доцент УГРИН М.М.</p>		<p>СТОМАТОЛОГІЧНА ІМПЛАНТАЦІЯ</p>
<p>6 ВЕРЕСНЯ</p>		<p>ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №5</p>
<p>15^{:50} -16^{:50}</p>	<p>Ортопедичні протоколи стоматологічної імплантації</p>	<p>БАХУРИНСЬКИЙ М.Ю. лікар стоматолог-ортопед, керівник клініки стоматологічної імплантації «Н. Бахуринский», м. Одеса КРИЖАНОВСЬКИЙ В. приватна практика, м. Київ КУЦ П.В. доцент, кафедра ортопедичної стоматології НМУ ім.О.О.Богомольця, м. Київ БІДА В.І. д.м.н, професор, зав. кафедри ортопедичної стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика ЛЕСНУХІН М. приватна практика, м. Київ ОСТАПЕНКО І. лікар стоматолог-ортопед ЦСІ «Клініка Заблоцького», м. Київ</p>
<p>16^{:50} -17^{:20}</p>	<p>Зуботехнічні аспекти стоматологічної імплантації</p>	<p>ДУЛЬ М.М. зубний технік, приватна практика, м. Львів МИХАЙЛЮК Б. зубний технік, Стоматологічна клініка Михайлюка, м. Івано-Франківськ</p>
<p>17^{:20} -17^{:50}</p>	<p>Мультидисциплінарний підхід при ортопедичній реабілітації стоматологічних хворих з використанням методу імплантації</p>	<p>БАРИЛЯК А.Я. к.м.н., асистент кафедри терапевтичної стоматології Львівського Національного медичного університету ім. Данила Галицького МАЗУР І.П. д.м.н., професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика ОНУТЧАК А.В. лікар-отоларинголог Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів ЧУМАКОВА Ю.Г. д.м.н., с.н.с., завідувач відділу захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології АМН України», м. Одеса</p>
<p>17^{:50} -18^{:00}</p>	<p>Роль професійної гігієни на етапах ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих з використанням методу дентальної імплантації</p>	<p>УГРИН О.М. зубний гігієніст Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ», м. Львів</p>

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:

доцент **РАДЛІНСЬКИЙ С.В.**
професор **РЯХОВСЬКИЙ О.М.**

ЕСТЕТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №2

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 10 ⁴⁵	Естетика – це відчуття чи математика?	РАДЛІНСЬКИЙ С.В. доцент, кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава
10 ⁴⁵ - 11 ³⁰	Квалітологічні проблеми в реставраційній стоматології	УДОД О.А. д.м.н., професор, зав. кафедри пропедевтичної стоматології Донецького національного медичного університету ім. М.Горького МОРОЗ Г.Б. к.м.н., доцент кафедри пропедевтичної стоматології Донецького національного медичного університету ім. М.Горького
11 ³⁰ - 12 ¹⁵	Зміна висоти прикусу: міфи та реальність	ПЕШКО А.А. навчальний центр «Інститут естетичної стоматології», м. Київ
12 ¹⁵ - 13 ⁰⁰	Складне функціональне і естетичне протезування	БАХУРИНСЬКИЙ М.Ю. Авторська стоматологічна клініка «Н.Бахуринский», м. Одеса
13 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	Перерва	
14 ⁰⁰ - 14 ⁴⁵	Співвідношення ясен і зубів при пародонтиті	МАЗУР І.П. д.м.н., професор кафедри стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, м.Київ ПЕРЕДРІЙ В.А. асистент кафедри стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, м.Київ
14 ⁴⁵ - 15 ³⁰	Естетика ясенного краю в комплексній реабілітації	ШТУКА О.М. лікар хірург-стоматолог, зав. пародонтологічним відділенням Центру стоматологічної імплантації та протезування «ММ»
15 ³⁰ - 16 ³⁰	Комп'ютерні 3D технології в стоматології	РЯХОВСЬКИЙ О.М. д.м.н., професор відділу ортопедичної стоматології та щелепно-лицьової хірургії ФДУ ЦНДІС і ШЛХ, м. Москва
16 ³⁰ - 16 ⁴⁰	Класифікація протезних конструкцій з опорою на імплантати. Функціональні та естетичні аспекти	доц. УГРИН М.М.
16 ⁴⁰ - 17 ⁰⁰	Круглий стіл	

Модератори:

професор **МАЗУР І.П.**
доцент **УГРИН М.М.**

СЕКЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ СТОМАТОЛОГІВ АСУ

6 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ

13⁰⁰ - 16⁰⁰ Стендові доповіді молодих вчених стоматологів АСУ

Модератори: професор ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С. професор ФЛІС П.С. професор СМАГЛЮК Л.В.		КЛІНІЧНА ОРТОДОНТІЯ	
7 ВЕРЕСНЯ		ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №2	
Час	Тема	Доповідачі	
10 ⁰⁰ - 10 ²⁰	Основні напрямки стратегії ортодонтичного лікування	КУРОЄДОВА В.Д. проф., зав. кафедри післядипломної освіти лікарів ортодонтів ВДУЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава	
10 ²⁰ - 10 ⁴⁰	Дитяче протезування - основа профілактики в ортодонтичній патології	ФЛІС П.С. проф., зав. кафедри ортодонції та пропедевтики ортопедичної стоматології НМУ імені О.О.Богомольця, м. Київ	
10 ⁴⁰ - 11 ⁰⁰	Прогнозування результатів ортодонтичного лікування	МІРЧУК Б.М. проф., зав. кафедри ортодонції ОНМУ, м. Одеса	
11 ⁰⁰ - 11 ²⁰	Взаємозв'язок та взаємообумовленість положення тіла в просторі (постури) та оклюзії	ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С. проф., зав. кафедри ортодонції ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, м. Київ	
11 ²⁰ - 11 ⁴⁰	Корекція функціональних порушень при денто – альвеолярній формі дистального прикусу	СМАГЛЮК Л.В. проф., зав. кафедри ортодонції ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава	
11 ⁴⁰ - 12 ⁰⁰	Лікування патології прикусу класу I і II при дисфункції СНЩС	СКРИПНИК І.Л. доц. кафедри ортодонції та пропедевтики ортопедичної стоматології НМУ імені О.О.Богомольця, м. Київ	
12 ⁰⁰ - 12 ²⁰	Ефекти розблокування нижньої щелепи при лікуванні аномалій прикусу II класу	ГУБАНОВА О.І. доц. кафедри стоматології дитячого віку Донецького національного медичного університету, м. Донецьк	
12 ²⁰ - 12 ⁴⁰	Тактика ортодонтичного лікування при наявності зливних зубів	ДОРОШЕНКО С.І. проф., зав. кафедри ортодонції та ортопедичної стоматології Київський медичний інститут УАНМ, м. Київ	
12 ⁴⁰ - 13 ⁰⁰	Дискусія		
13 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	Перерва		
14 ⁰⁰ - 14 ²⁰	Дистракційні та компресійні методи лікування аномалій та деформацій зубо-щелепової системи	КУЦЕВЛЯК В.І. професор, зав. кафедри дитячої стоматології, ортодонції та імплантології Харківського національного медичного університету, м. Харків	
14 ²⁰ - 14 ³⁰	Клінічні аспекти застосування 3D сканера в процесі побудови алгоритму ортодонтичного лікування	ЛИХОТА К.М. доц. кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, м. Київ	
14 ³⁰ - 14 ⁴⁵	Використання – конусно променевої комп'ютерної томографії в діагностиці та лікування тортоаномалій в ортодонтичній практиці	БЕНДЮГІН О.І. асис. кафедри дитячої стоматології ДЗ Дніпропетровська державна медична академія, м. Дніпропетровськ	
14 ⁴⁵ - 15 ⁰⁰	Планування сагітального видовження та трансверзального розширення зубних рядів у дітей в період змінного прикусу	СОЛОВЕЙ С.П. доц. кафедри стоматології ФПО Івано - Франківського державного медичного університету, м. Івано-Франківськ	
15 ⁰⁰ - 15 ¹⁵	Структура зубощелепних аномалій у дітей що проживають на екологічно забрудненій території	ЧУХРАЙ Н.А., АХМАД ХАТЕМ кафедра дитячої стоматології Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького, м. Львів	

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

КЛІНІЧНА ОРТОДОНТІЯ

Модератори:
 професор **ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С.**
 професор **ФЛІС П.С.**
 професор **СМАГЛЮК Л.В.**

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №2

Час	Тема	Доповідачі
15 ^{:15} - 15 ^{:30}	Оцінка стоматологічного – статусу у дітей з цукровим діабетом в період ортодонтичного лікування	РОМАНЕНКО І.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри стоматології ФПО Кримського державного медичного університету імені С.І. Георгієвського, м. Сімферополь МОРОЗОВ А.Л. кафедра стоматології ФПО Кримського державного медичного університету імені С.І. Георгієвського, м. Сімферополь
15 ^{:30} - 15 ^{:45}	Використання міні – імплантів для дисталізації зубів при лікуванні дистальної оклюзії	СОЛОМОНЮК М.М. к.м.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Інституту екології та медицини, м. Київ
15 ^{:45} - 16 ^{:00}	Оптимізація процесу ремоделювання кісткової тканини при лікуванні ЗЩА у пацієнтів з флюорозом зубів	ГОРОХІВСЬКИЙ В.Н. к.м.н., старший науковий співробітник, зав. відділу ортодонції ДУІСАМН України, м. Одеса
16 ^{:00} - 16 ^{:15}	Круглий стіл	

Модератори:
 професор **ТИМОФЄЄВ О.О.**
 професор **ГУЛЮК А.Г.**
 професор **КУЦЕВЛЯК В.І.**
 професор **ЛІСОВА І.Г.**

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №4

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 10 ¹⁵	Результати реконструктивного відновлення дефектів і деформацій альвеолярних відростків щелеп сучасними алопластичними матеріалами	ВОВК Ю.В. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної та ортопедичної стоматології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, дійсний член Української та Європейської асоціацій черепно-щелепо-лицевої хірургії, Американського товариства з місцевого значення, Американської академії дентальної імплантології, Європейського товариства інженерії та Українського лікарського товариства, радник Міжнародної асоціації хірургів-стоматологів та щелепо-лицевих хірургів (IAOMFS) України, генеральний директор медичного стоматологічного центру «Біоімплант-сервіс». ВОВК В.Ю. асистент кафедри хірургічної та ортопедичної стоматології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Д.Галицького
10 ¹⁵ - 10 ³⁰	Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки у дітей, які рідко зустрічаються та мають тяжкий перебіг	ТКАЧЕНКО П.І. д.м.н., професор, зав. кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» ГУРЖІЙ О.В. к.м.н., доцент кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» ДОБРОСКОК В.А. кафедра дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»
10 ³⁰ - 10 ⁴⁵	Особливості клінічного перебігу посттравматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки на тлі порушень гепатобілярної системи	ШУВАЛОВ С.М. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова ПОЛІЩУК С.С. доцент кафедри хірургічної стоматології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова ЛЕВИЦЬКИЙ А.П. д.біол.н, професор, Одеський національний медичний університет, ДУ «Інститут стоматології НАМН України» СКИБА В.Я. професор, Одеський національний медичний університет, ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
10 ⁴⁵ - 11 ⁰⁰	Помилки та ускладнення пластичної хірургії голови і шиї	СОКОЛОВ В.М. професор кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» АВЕТИКОВ Д.С. д.м.н. кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

<p>Модератори: професор ТИМОФЕЄВ О.О. професор ГУЛЮК А.Г. професор КУЦЕВЛЯК В.І. професор ЛІСОВА І.Г.</p>			<p>ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ</p>		
<p>7 ВЕРЕСНЯ</p>			<p>ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №4</p>		
Час	Тема	Доповідачі			
11:00 - 11:15	Етіопатогенетичний підхід до лікування функціональної нестабільності головки нижньої щелепи у осіб з глибоким різцевим перекриттям	<p>РИБАЛОВ О.В. професор кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології, ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»</p> <p>СЦЕНКО О.І. кафедра дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології, ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»</p> <p>КОРОЛЬ М.Д. професор, кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології, ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»</p>			
11:15 - 11:30	Анатомічна класифікація переломів кісток обличчя	<p>КУЦЕВЛЯК В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку, ортодонтії та імплантології Харківської медичної академії післядипломної освіти</p> <p>ПАНЧЕНКО В.М. кафедри стоматології дитячого віку, ортодонтії та імплантології Харківської медичної академії післядипломної освіти</p>			
11:30 - 11:45	Хронічна фосфорна інтоксикація – причина некрозу щелеп у наркозалежних, які вживають первертин	<p>ТИМОФЕЄВ О.О. д.м.н., професор, завідувач кафедри щелепно-лицевої хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, керівник Українського центру щелепно-лицевої та косметичної хірургії, головний спеціаліст МОЗ України за спеціальністю «Хірургічна стоматологія», DDG (Кембридж, Велика Британія) DG (США)</p> <p>ЛІСОВА І.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти</p>			
11:45 - 12:00	Сучасні дані про походження і класифікацію непухлинних захворювань слинних залоз	<p>ЛІСОВА І.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти</p>			
12:00 - 12:15	Профілактика ускладнень, що виникають після видалення привушних і піднижньощелепних залоз	<p>ВЕСОВА О.П. доцент кафедри щелепно-лицевої хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика</p> <p>ВЕСОВА А.І. асистент кафедри щелепно-лицевої хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика</p>			
12:15 - 12:30	Особливості лікування доброякісних пухлин	<p>УШКО Н.О. доцент, Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика</p>			
12:30 - 12:45	Реконструктивно-відновні операції васкуляризованими клаптями у хворих на рак ротової порожнини та ротоглотки	<p>ПРОЦИК В.С. д.м.н., професор, зав. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України</p> <p>КРАВЕЦЬ О.В. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України</p> <p>ТРЕМБАЧ О.М. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України</p> <p>КОРОБКО Е.В. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України</p>			

Модератори:
 професор **ТИМОФЕЄВ О.О.**
 професор **ГУЛЮК А.Г.**
 професор **КУЦЕВЛЯК В.І.**
 професор **ЛІСОВА І.Г.**

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №4

Час	Тема	Доповідачі
12:45 - 13:00	Клінічна оцінка аналгетичного ефекту атарактика «Селанк» у хворих при підготовці до планових хірургічних стоматологічних втручань	ГОТЬ І.М. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Д.Галицького МОКРИК О.Я. кафедра хірургічної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Д.Галицького
13:00 - 14:00	Перерва	
14:00 - 14:15	Полідисциплінарний підхід у поетапній реабілітації дітей із вродженими розщилинами верхньої губи і піднебіння	ГУЛЮК А.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології, Одеський національний медичний університет, ДУ «Інститут стоматології АМН України» КРИКЛЯС В.Г. кафедра стоматології дитячого віку, Одеський національний медичний університет, ДУ «Інститут стоматології АМН України» ДЕНЬГА О.В. д.мед.н., професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку, Одеський національний медичний університет, ДУ «Інститут стоматології АМН України»
14:15 - 14:30	Класифікація гальванічних пошкоджень порожнини рота	ТИМОФЕЄВ О.О. д.м.н., професор, завідувач кафедри щелепно-лицевої хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, керівник Українського центру щелепно-лицевої та косметичної хірургії, головний спеціаліст МОЗ України за спеціальністю «Хірургічна стоматологія», DDG (Кембридж, Велика Британія) DG (США) ТИМОФЕЄВ О.О. доцент, Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
14:30 - 14:45	Особливості субперіостальної імплантації у хворих із множинною і повною втратою зубів	ЛІСОВА І.Г. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти РОСІЙСЬКИЙ П.В. кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти
14:45 - 15:00	Одномоментна пластика великих післяопераційних дефектів м'яких тканин шкірно-м'язовими клаптями у хворих зі злоякісними пухлинами голови і шиї	ПРОЦИК В.С. д.м.н., професор, зав. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України ТРЕМБАЧ О.М. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України КОРОБКО Е.В. відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку МОЗ України
15:00 - 15:15	Застосування ортодонтних мікроімплантатів та надокісних пластин при лікуванні аномалій положення окремих зубів і аномалій незнімною брекет-технікою	БАБОВ Є.Д. к.м.н., доцент, зав. кафедри загальної стоматології Одеського національного медичного університету РЕПУЖИНСЬКИЙ Й.М. кафедра загальної стоматології Одеського національного медичного університету ХЕРСОНСЬКА Т.А. кафедра загальної стоматології Одеського національного медичного університету

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:		ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ	
професор ТИМОФЕЄВ О.О. професор ГУЛЮК А.Г. професор КУЦЕВЛЯК В.І. професор ЛІСОВА І.Г.			
7 ВЕРЕСНЯ		ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №4	
Час	Тема	Доповідачі	
15^{:15} - 15^{:30}	Віддалені результати лікування анкілозу скронево-нижньо щелепного суглоба	ЛЮБЧЕНКО А.В. кафедра стоматології дитячого віку, ортодонції та імплантології Харківської медичної академії післядипломної освіти КУЦЕВЛЯК В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку, ортодонції та імплантології Харківської медичної академії післядипломної освіти	
15^{:30} - 15^{:45}	Лімфотропна терапія в комплексно-му лікуванні хворих з остеомієлітом нижньої щелепи	КОМСЬКИЙ М.П. кафедра хірургічної стоматології, Дніпропетровська державна медична академія	
15^{:45} - 16^{:00}	Перспективні напрямки в лікуванні гострих гнійно-запальних процесів щелепно-лицевої ділянки	РУЗІН Г.П. д.м.н., професор, зав. кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету ВАКУЛЕНКО В.Н. кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету СВИДЛО О.А. кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету РАК А.В. кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету ТКАЧЕНКО О.В. кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету	
16^{:00} - 17^{:00}	Круглий стіл		

Модератори:
професор **ПОЛІТУН А. М.**
професор **СКРИПНІКОВА Т.П.**

КЛІНІЧНА ЕНДОДОНТІЯ

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №6

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ - 11 ⁰⁰	Сучасні методи діагностики в ендодонтії – основа тактики лікаря при первинному і повторному ендодонтичному лікуванні	ПОЛІТУН А.М. д.м.н., проф., зав. кафедри терапевтичної стоматології КМУ УАНМ, президент Української ендодонтичної асоціації
11 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	Сучасні інновації в клінічній ендодонтії	СКРИПНІКОВА Т.П. к.м.н., проф. кафедри післядипломної освіти УМСА (Полтава)
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Експериментальне і клінічне обґрунтування вибору лікування апікальних періодонтитів в одне або декілька відвідувань	ПЕДОРЕЦЬ О.П. д.м.н., професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології Донецького національного медичного університету ім. М.Горького
13 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	Обідня перерва	
14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Endo-perio ураження: причини розвитку, особливості діагностики та лікування	ПАВЛЮК Т.Д. к.м.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Івано-Франківського медичного університету ПОЛІТУН А.М. д.м.н., проф., зав. кафедри терапевтичної стоматології КМУ УАНМ, президент Української ендодонтичної асоціації
15 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰	Сучасні підходи до ендодонтичного лікування постійних зубів на етапах формування коренів	ПАРПАЛЕЙ К.А. к.м.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ІС НМАПО ім. П.Л.Шуплика
16 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	Ускладнення та їх наслідки в ендодонтичній практиці	ГОЛОВЧАНСЬКА О.Д. к.м.н., асистент кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О.Богомольця ЗНАЧКОВА О.А. асистент кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О.Богомольця

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Модератори:
 професор **БІДА В.І.**
 професор **НЕСПРЯДЬКО В.П.**
 професор **МАКЄЄВ В.Ф.**

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №3

Час	Тема	Доповідачі
10 ⁰⁰ -10 ³⁰	Досвід київської школи ортопедичної стоматології в реабілітації пацієнтів з захворюваннями зубощелепно-лицевої ділянки	НЕСПРЯДЬКО В.П. д.м.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О.Богомольця КЛІТИНСЬКИЙ Ю.В. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця ЖЕГУЛОВИЧ З.Є. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця КУЦ П.В. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця ЗАХАРОВА Г.Є. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця ГУЩА Д.К. к.м.н. асистент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця МЕДВІНСЬКА Н.І. к.м.н. асистент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету ім. академіка О.О. Богомольця
10 ³⁰ -11 ⁰⁰	Розробка методів ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих з частковою і повною втратою зубів	БІДА В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри ортопедичної стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, президент асоціації стоматологів-ортопедів і зубних техніків України ДОРОШЕНКО О.М. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика ЛЕОНЕНКО П.В. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика КЛОЧАН С.М. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
11 ⁰⁰ -11 ³⁰	Наукові досягнення і перспективи розробки комплексних методів лікування хворих із стоматологічною патологією	РОЖКО М.М. ректор Івано-Франківського національного медичного університету, заслужений діяч науки і техніки України, д.м.н., завідувач кафедри стоматології факультету післядипломної освіти Івано-Франківського національного медичного університету ОЖОГАН З.Р. д.м.н., завідувач кафедри ортопедичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету
11 ³⁰ -12 ⁰⁰	Комплексний підхід до вирішення проблем діагностики скронево-нижньощелепових розладів	МАКЄЄВ В.Ф. д.м.н., професор кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького КУЛІНЧЕНКО Р.В. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

<p>Модератори: професор БІДА В.І. професор НЕСПРЯДЬКО В.П. професор МАКЄЄВ В.Ф.</p>			<p>ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ</p>
<p>7 ВЕРЕСНЯ</p>			<p>ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №3</p>
Час	Тема	Доповідачі	
		<p>ТЕЛІШЕВСЬКА У.Д. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького</p> <p>ШИБІНСЬКИЙ В.Я. к.м.н., директор медичного стоаоматологічного центру Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького</p> <p>ЗАВЕРУХА М.І. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького</p>	
12 ⁰⁰ -12 ³⁰	Історія розвитку, наукові доробки та перспективи розвитку одеської школи ортопедичної стоматології	<p>ЧУЛАК Л.Д. д.м.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Одеського національного медичного університету</p> <p>ШУТУРМІНСЬКИЙ В.Г. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Одеського національного медичного університету</p>	
12 ³⁰ -13 ⁰⁰	Розвиток вітчизняного матеріалознавства – основа надання високоякісної стоматологічної допомоги населенню України	<p>ГРИЗОДУБ В.І. д.м.н., професор, зав. кафедри ортопедичної стоматології та ортодонтії Харківської медичної академії післядипломної освіти</p> <p>БЕССОНОВ В.І. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонтії Харківської медичної академії післядипломної освіти</p> <p>ГРИЗОДУБ Д.В. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонтії Харківської медичної академії післядипломної освіти</p> <p>БОК В.І. к.т.н., директор ООО «Стома-технологія»</p>	
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Обідня перерва		
14 ⁰⁰ -14 ²⁰	Додаткові умовні одиниці трудоемкості в ортопедичній стоматології та зуботехнічному виробництві	<p>ЛАБУНЕЦЬ В.А. д.м.н., професор, завідувач відділу ортопедичної стоматології Інституту стоматології НАМН України.</p> <p>ДІЄВА А.В. к.м.н., ст.н.с. відділу ортопедичної стоматології Інституту стоматології НАМН України.</p> <p>ДІЄВ Є.В. н.с. відділу ортопедичної стоматології Інституту стоматології НАМН України</p>	
14 ²⁰ -14 ⁴⁰	Професійний перфекціонізм стоматолога-ортопеда як визначальний фактор покращення «якості життя» пацієнтів з функціональними розладами зубо-щелепної ділянки	<p>МАКСИМЕНКО С.Д. Академік НАН України, директор Інституту психології МОН України</p> <p>КЛІТИНСЬКИЙ Ю.В. к.м.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені академіка О.О.Богомольця</p> <p>ЛАЗЬКО А.М. заступник директора Луцького базового медичного коледжу</p>	
14 ⁴⁰ -15 ⁰⁰	Клінічна характеристика оклюзійних порушень зубо-щелепного апарату	<p>ЖЕГУЛОВИЧ З.Є. к.м.н. доцент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені академіка О.О.Богомольця</p>	

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори:
 професор **БІДА В.І.**
 професор **НЕСПРЯДЬКО В.П.**
 професор **МАКЄЄВ В.Ф.**

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №3

Час	Тема	Доповідачі
15 ^{:00} - 15 ^{:20}	Використання CAD-CAM технологій в ортопедичній стоматології	ПАВЛЕНКО М.О. к.м.н., доцент кафедри стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика ФИЛИППЕНКОВА Л.В. аспірант кафедри стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
15 ^{:20} - 15 ^{:40}	Мультидисциплінарний підхід при ортопедичній реабілітації стоматологічних хворих із зубощелепними деформаціями	БІДА О.В. к.м.н., доцент кафедри стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика ОСНАЧ Р.Г. аспірант кафедри ортопедичної стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
15 ^{:40} - 16 ^{:00}	Вплив препарування на тканини вітальних зубів та методи їх захисту при виготовленні незнімних конструкцій зубних протезів	СТРУК В.І. к.м.н., Заслужений лікар України, головний лікар Чернівецької міської стоматологічної поліклініки, асистент кафедри терапевтичної та ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету ЗАБУГА Ю.І. асистент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції ПВНЗ «Київський медичний університет Української асоціації народної медицини», аспірант кафедри стоматології ІС Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
16 ^{:00} - 16 ^{:20}	Діагностика електрохімічних показників металевих зубних протезів в порожнині рота пацієнтів з незнімними протезами	ГУЩА Д.К. к.м.н., асистент кафедри ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені академіка О.О.Богомольця
16 ^{:20} - 16 ^{:40}	Характер змін фізичних властивостей та мікроелементного складу емалі та дентину зубів людини при ізолюванні їх від ротової рідини ортопедичними конструкціями	GERMANCHUK S.M. асистент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції ПВНЗ «Київський медичний університет Української асоціації народної медицини»
16 ^{:40} - 17 ^{:00}	Застосування плазми крові, збагаченої факторами росту кістки, при кортикальній імплантації	КЛИМЕНТЬЄВ В.Г. головний лікар ПП «Європейський стоматологічний центр»
17 ^{:00}	Круглий стіл	

Модератори:

професор **САВИЧУК Н.О.**
професор **ДЕНЬГА О.В.**
професор **МАЗУР І.П.**

ПРОФІЛАКТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

7 ВЕРЕСНЯ

ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ | Павільйон 3 | зал №5

Час	Тема	Доповідачі
10 ^{:30} - 10 ^{:40}	Світові тенденції стоматологічної захворюваності в світлі доказової медицини та критерії оцінки ефективності	КОСЕНКО К.М. член-кор НАМН України, д.мед.н., професор, директор Державної установи «Інститут стоматології АМН України» ДЕНЬГА О.В. д.м.н., професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку ДУ «Інститут стоматології АМН України»
10 ^{:40} - 11 ^{:20}	Перспективи запровадження заходів профілактики стоматологічних захворювань дитячого населення	САВИЧУК Н.О. д.м.н., професор, головний дитячий стоматолог МОЗ України та ГУОЗ м. Києва, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
11 ^{:20} - 11 ^{:55}	Нові підходи в лікуванні і профілактиці рецидивів захворювань слизової оболонки порожнини рота	СКИБА В.Я. д.м.н., професор, заступник директора ДУ «Інститут стоматології НАМН України» ПОЧТАРЬ В.М. к.м.н., старший науковий співробітник відділу терапевтичної стоматології ДУ «Інститут стоматології НАМН України» СКИБА О.В. к.м.н., старший науковий співробітник відділу терапевтичної стоматології ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
11 ^{:55} - 12 ^{:35}	Міжнародний досвід розробки і практичної реалізації національних програм профілактики стоматологічних захворювань	ЛЕУС П.А. професор кафедри терапевтичної стоматології Білоруського державного медичного університету, експерт ВООЗ зі стоматології
12 ^{:35} - 13 ^{:10}	Комплексна профілактика хвороб пародонта	МАЗУР І.П. д.м.н., професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика КУКУРУДЗ Н.І. к.м.н., доцент кафедри Івано-Франківський національний медичний університет
13 ^{:10} - 14 ^{:00}	Обідня перерва	
14 ^{:00} - 14 ^{:30}	Роль фізіотерапії в профілактиці та лікуванні стоматологічних захворювань у дітей	КОВАЧ І.В. д.м.н., зав. каф. дитячої стоматології Дніпропетровської державної медичної академії
14 ^{:30} - 15 ^{:00}	Сучасні біотехнологічні підходи стимуляції неогенезу	ХОЛОДКОВА Е.Л. к.м.н., зав. каф. анатомії людини Одеського національного медичного університету
15 ^{:00} - 15 ^{:30}	Генетичні передумови профілактики захворювань пародонта	МЕЛЬНИЧУК Г.М. д.м.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Івано-Франківського Державного медичного університету.
15 ^{:30} - 15 ^{:55}	Профілактика стоматологічних захворювань при гіпосалівації. Проблеми та шляхи їх вирішення	ТЕРЬОШИНА Т.П. д.м.н., ст.н.с., ДУ «Інститут стоматології АМН України» НОВИЦЬКА І.К. к.м.н., ст.н.с., ДУ «Інститут стоматології АМН України»

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Модератори: професор САВИЧУК Н.О. професор ДЕНЬГА О.В. професор МАЗУР І.П.			ПРОФІЛАКТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
7 ВЕРЕСНЯ			ВЦ «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ Павільйон 3 зал №5
Час	Тема	Доповідачі	
15⁵⁵ - 16¹⁵	Особливості профілактики карієсу зубів у дітей перших років життя	КАСЬКОВА Л.Ф. д.м.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія» ШЕПЕЛЯ А.В. к.м.н., асистент кафедри стоматології дитячого віку Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія» БЕРЕЖНА О.Е. к.м.н., асистент кафедри стоматології дитячого віку Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія»	
16¹⁵ - 16⁴⁰	Сучасні підходи до превентивної терапії карієсу постійних зубів	ТРУБКА І.О. КОРНІЄНКО Л.В. к.м.н., доценти кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика	
16⁴⁰ - 17¹⁰	Сучасні підходи до вирішення проблем лікування карієсу тимчасових зубів з низьким рівнем мінералізації	ПАРПАЛЕЙ К.А. к.м.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика	
17¹⁰ - 17³⁰	Реалізація регіональної програми профілактики карієсу зубів у школярів Донецького регіону	ЧИЖЕВСЬКИЙ І. В. д.м.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Донецького національного медичного університету імені М. Горького АЛЬШИНА О.В. заступник головного лікаря Дитячої стоматологічної поліклініки м. Донецька КІРІЄНКО М.Д. асистент кафедри стоматології дитячого віку Донецького національного медичного університету імені М. Горького	
17³⁰ - 17⁴⁰	Ефективність та безпечність застосування ополіскувачів, що містять компоненти ефірних олій, в щоденній гігієні порожнини рота	СТУПНИЦЬКА О.М. к.м.н., доцент кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика СІРЕНКО О.Ф. аспірант кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (НМАПО імені П.Л. Шупика)	
17⁴⁰ - 18⁰⁰	Круглий стіл		

Сертифікат учасника 1-го Національного українського стоматологічного конгресу

РЕЗОЛЮЦІЯ

1-ГО НАЦІОНАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО СТОМАТОЛОГІЧНОГО КОНГРЕСУ,

6–7 вересня 2012 року, м. Київ

Розвиток сучасної стоматології полягає в ефективному впровадженні новітніх технологій, протоколів лікування, які довели високу ефективність не тільки в Україні, а й в усьому світі.

1-й Національний український стоматологічний конгрес презентував досягнення сучасної української стоматології, показав роль Української стоматологічної школи в розвитку світової стоматології. Діяльність конгресу зацікавила представників зарубіжних країн, про що свідчить участь в його роботі офіційних делегацій Росії, Білорусі, Казахстану, Німеччини та Ізраїлю.

За результатами проведення секцій конгресу було сформульовано низку пропозицій.

Результати роботи конгресу свідчать про його позитивну роль як для стоматологічної науки, так і для практичної стоматології. Такий висновок дає змогу рекомендувати щорічне проведення Національного українського стоматологічного конгресу.

Потрібно залучати до участі в наступних конгресах більше представників зарубіжних країн, особливо стоматологічну спільноту з української діаспори за кордоном. Важливим є налагодження тісного контакту зі Світовою федерацією українських лікарських товариств і Всеукраїнським лікарським товариством під час підготовки та проведення конгресів.

КВОРУМ <

«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ – РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

У вересні цього року у Києві відбувся 1-й Національний український стоматологічний конгрес. Вперше за роки незалежності провідні фахівці галузі зібралися, щоб проаналізувати стан вітчизняної стоматології, перспективи її розвитку та проблеми, над якими доведеться працювати найближчим часом.

У переддень стоматологічного конгресу 5 вересня 2012 року відбувся черговий V (XII) з'їзд Асоціації стоматологів України, на якому проводилось обговорення основних проблем галузі та запропоновано стратегію подальшого розвитку стоматології в Україні.

Одностайним рішенням делегатів V (XII) з'їзду Асоціації стоматологів України було переобрано Президентом Асоціації стоматологів України професора Павленка Олексія Володимировича на наступний термін повноважень.

У своїй звітній доповіді він наголосив на основних напрямках роботи АСУ, заснованих на методичному забезпеченні, науковому обґрунтуванні та організації та проведенні безперервної освіти: сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань, практичну мережу охорони здоров'я; розробка та впровадження удосконалених стандартів надання стоматологічної допомоги населенню; організація та проведення безперервної освіти лікарів-стоматологів шляхом проведення конференцій, семінарів, консультацій (в тому числі із залученням сучасних інформаційних технологій) та видання науково-практичної літератури.

Важливими напрямками роботи АСУ Павленко О.В. зазначає:

- визначення ролі АСУ в системі організації стоматологічної допомоги населенню України;
- створення механізмів захисту членів АСУ в практичній діяльності;

4

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 2

Фотокопія статті про 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

КВОРУМ

стоматологічної допомоги в Україні доповіли В. І. Біда, В. П. Неспрядько, В. Ф. Макєєв. Питання стану ортодонтної допомоги та основні парадигми розвитку української ортодонції на сучасному етапі підняли М. С. Дрогомирецька, Фліс П. С., Смаглюк Л. В. Основні досягнення та перспективи хірургічної стоматології в Україні представив Тимофєєв О. О. Медичні та соціальні аспекти розвитку дентальної імплантації на сучасному етапі розвитку стоматології розкрили Угрин М. М. та Заблоцький Я. В. Про розвиток наукової та клінічної ендодонції в Україні та шляхи удосконалення ендодонтної допомоги населенню доповіли Політун А. М., Т. П. Скрипникова, Педорець О. П., Ніколішин А. К. Питання впровадження інноваційних технологій в практичну стоматологію підняла Мазур І. П. Вахненко О. М., Романов Г. Г., Бугорков І. В. доповіли про стан стоматологічної допомоги населенню України, перспективи розвитку та організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах.

- розробка та прийняття «Етичного кодексу лікарів-стоматологів України»;
- інтеграція АСУ в міжнародному співтоваристві на основі договірних відносин.

За останні 2 роки за активної участі професора Павленка О. В. проводилась спільна робота Координаційної ради АСУ та Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології, що дало успішні результати у вигляді 4-х нормативних документів-наказів МОЗ, які запровадили певні зміни. По-перше - оновлено кваліфікаційні характеристики кожної стоматологічної спеціальності (їх 6 - стоматолог загальної практики, терапевт, хірург, ортодонт ортопед і стоматолог дитячий). По-друге - дозволено легалізувати платні послуги через ортопедичні відділення, до штату яких відтепер можна вводити терапевтів, хірургів, ортодонтів, як спеціалістів, які займаються підготовкою пацієнта до протезування. По-третє - впроваджено нове бачення первинної документації; вперше у звітність введена дентальна імплантологія. По-четверте - передбачено бонусну накопичувальну систему при безперервній освіті фахівців у галузі стоматології, відтепер лікар може отримати бонуси за участь у конференціях, конгресах, майстер-класах. Це стимулює його не лише пройти курси підвищення кваліфікації 1 раз на 5 років, а і працювати над вдосконаленням своєї майстерності постійно.

Провідні українські фахівці детально зупинились на існуючих проблемах надання стоматологічної допомоги населенню України та надали свої пропозиції щодо покращення якості та доступності проведення необхідних стоматологічних маніпуляцій, а також профілактики і зниження стоматологічної захворюваності. Косенко К. М., Деньга О. В. представили аналіз основних напрямків наукових досліджень в стоматології та оцінку їх ефективності. Про стан та перспективи розвитку дитячої стоматології в Україні говорили Савичук Н. О., Хоменко Л. О., Смоляр Н. І. Стан пародонтологічної допомоги в Україні та перспективи її розвитку розкрили Білоклицька Г. Ф., Борисенко А. В. Про стан та перспективи розвитку ортопедичної

та організації стоматологічної допомоги в Україні в сучасних економічних умовах. У рамках конгресу працювало 10 секцій з різних напрямків стоматологічної допомоги, де обговорювались досягнення сучасної української стоматологічної школи, впровадження інноваційних технологій, міждисциплінарні підходи у лікуванні стоматологічних захворювань, питання впровадження ефективних протоколів лікування, прийнятих у всьому світі.

Метою конгресу було підведення підсумків тих здобутків вітчизняної стоматологічної школи, які галузь напрацювала за 20 років. Українська стоматологічна школа створювалась видатними науковцями, шановуючи пам'ять яких, Асоціація стоматологів України запровадила «Почесну відзнаку в галузі стоматології». Цією нагородою на з'їзді Асоціації стоматологів, що відбувся напередодні Конгресу, були нагороджені вітчизняні фахівці в чотирьох напрямках: терапевтична стоматологія імені М. Ф. Данилевського, ортопедична стоматологія імені С. Й. Криштаба, хірургічна стоматологія імені Ю. Й. Бернадського, стоматологія дитячого віку імені І. І. Новика.

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 2

5

Фотокопія статті про 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»

◀ КВОРУМ

Так в галузі хірургічної стоматології були відзначені Тимофеев Олексій Олександрович (завідувач кафедри щелепно-лицевої хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України з хірургічної стоматології) та Маланчук Владислав Олександрович (завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії НМУ імені О. О. Богомольця, член-кор. НАМН України, Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор).

В галузі терапевтичної стоматології нагородили отримали Борисенко Анатолій Васильович (завідувач кафедри терапевтичної стоматології ім. О. О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, віце-президент АСУ) та Білоклицька Галина Федорівна (завідувач кафедри

терапевтичної стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, президент Асоціації пародонтологів України).

За особистий внесок у розвиток ортопедичної стоматології також відзначені Неспрядько Валерій Петрович (завідувач кафедри ортопедичної стоматології НМУ імені О. О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, декан стоматологічного факультету) та Макеев Валентин Федорович (доктор медичних наук, професор кафедри ортопедичної стоматології ЛМНУ імені Данила Галицького, президент Асоціації стоматологів Львівщини).

Відзнаками в галузі стоматології дитячого віку були удостоєні Хоменко Лариса Олександрівна (завідувач кафедри стоматології дитячого віку НМУ ім. О. О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, президент Асоціації профілактичної та дитячої стоматології) та Косенко Костянтин Миколайович (директор

6

Д е н т а л о г 1 0 / 2 0 1 2

Фотокопія статті про 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»

1-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

» КВОРУМ

ДУ «Інститут стоматології НАМН України», член-кореспондент Академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент АСУ).

На урочистому відкритті 1-го Національного українського стоматологічного конгресу Президент ВУЛТ, Голова Громадської Ради МОЗ України Мусій О. С. звернув увагу на роль громадських професійних об'єднань у реформуванні системи охорони здоров'я в Україні. Серед відомих фахівців медичної галузі участь в урочистому відкритті конгресу взяли академік НАМН України, ректор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика Вороненко Ю. В., головний стоматолог МОЗ України, Президент Асоціації стоматологів України Павлик О. В., представники керівництва Міністерства охорони здоров'я України.

Презентуючи досягнення сучасної української школи, організатори здобули зацікавленість колег з-за кордону (Росія, Білорусія, Ізраїль), тим більше, що багато наших співвітчизників сьогодні плідно працюють за межами України. Тільки разом, у спільноті активних і талановитих колег, можна сподіватись на перспективу реального оздоровлення населення.

Активна участь фахівців-стоматологів у конгресі підтвердила зростання суспільної значимості

стоматологічної допомоги та проблем стоматології. Це підтверджують і напрямки ключових наукових досліджень, які були висвітлені на даному Конгресі. Вони продиктовані нагальними проблемами сьогодення і мають надзвичайно важливе значення для населення нашої країни та стоматологічної науки. Не менш важливим є розуміння необхідності організаційних змін нашої галузі, які дозволять значно підвищити рівень як наукових досліджень, так і надання практичної стоматологічної допомоги населенню України. Важливим є напрямок досліджень, спрямованих на розуміння стоматології, як важливої необхідної складової для підтримання здоров'я людини. Українська стоматологія вийшла на новий рівень і впевнено торує дорогу в напрямку міжнародного співробітництва. Проте у нас іще досить багато не вирішених проблем, але українські фахівці наполегливо працюють над їх розв'язанням. Безсумнівно, значну конструктивну та творчу роль у цьому відіграє проведення таких поважних та фахових наукових Конгресів. Переконані, що нинішній Конгрес позначиться подальшими успіхами, сприятиме виробленню нових спільних успішних наукових ідей, шляхів до вирішення нагальних проблем стоматології і надасть суттєвого прискорення стоматологічній науці України.

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 2

7

Фотокопія статті про 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – реальність та перспективи»

Учасники 1-го Національного українського стоматологічного конгресу

Використані статті та документи:

Стоматологія в Україні — реальність та перспективи // Дентаклуб. — 2012. — № 10. — С. 4–7.

Стоматологія в Україні — реальність та перспективи // Дентаклуб. — 2012. — № 12. — С. 5–9.

Програма. 1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — реальність та перспективи» (6—7 вересня 2012 року, м. Київ).

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ — ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,
4—6 вересня 2013 року, м. Київ**

Процеси реформування системи охорони здоров'я в Україні, запровадження трьох рівнів надання медичної допомоги визначають стоматологію як спеціалізовану допомогу на вторинному рівні. Медичну допомогу на первинному рівні надають лікарі загальної практики. Питання про місце стоматолога в системі надання медичної допомоги обговорюються представниками медичної та стоматологічної спільноти; також сформульовано модель стоматології в Україні й перспективи розвитку галузі. Наукові здобутки, інноваційні технології та їх впровадження в практичну охорону здоров'я проаналізовано під час науково-практичних симпозіумів конгресу.

4—6 вересня 2013 року стоматологічна спільнота зібралася на 2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку». Організаторами конгресу виступили МОЗ України та Асоціація стоматологів України. Захід відбувся за підтримки Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) у м. Києві за адресою вул. Салютна, 2-Б.

Основні завдання конгресу: проаналізувати рівень стоматологічної захворюваності українців; оцінити роботу стоматологічної спільноти за останні роки; визначити заходи, які дадуть змогу суттєво поліпшити стоматологічну допомогу населенню, і представити нові технології у стоматології для практичної охорони здоров'я. Відповідно до моніторингу ситуації, частота основних стоматологічних захворювань в Україні у кілька разів перевищує аналогічні показники у країнах Західної Європи: поширеність карієсу серед дітей і підлітків сягає 92 %, тоді як у Західній Європі вона становить 35,9 %. Значно підвищилася частота захворювань пародонта (пародонтиту); в осіб віком понад 40 років цей показник сягає 100 %.

У рамках пленарного засідання президент Асоціації стоматологів України професор О.В. Павленко привітав учасників конгресу й у сво-

ій доповіді «Сучасна модель стоматології в Україні: сьогодення та перспективи» визначив шляхи реформування стоматологічної галузі. Директор ДУ «Інститут стоматології НАМН України», член-кореспондент НАМН України, професор К.М. Косенко звернув увагу спільноти на важливість доказової медицини в діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань. Головний дитячий стоматолог МОЗ України професор Н.О. Савичук охарактеризувала сучасний стан надання стоматологічної допомоги дітям в Україні й перспективи розвитку. Питання міжнародної співпраці Асоціації стоматологів України висвітлено в доповіді професора І.П. Мазур «Єдиний стоматологічний простір — інтеграція АСУ у світову стоматологічну

спільноту». Згідно з матеріалами доповіді, Асоціація стоматологів України брала активну участь у міжнародних фахових форумах: 16—17 травня 2013 року в Алмати (Республіка Казахстан) відбулися Міжнародний стоматологічний конгрес країн СНД і нарада президентів стоматологічних асоціацій країн Східної Європи під керівництвом FDI та ERO FDI; 28—31 серпня 2013 року українська делегація відвідала щорічний Світовий стоматологічний конгрес Всесвітньої федерації стоматологів у Стамбулі, де були представлені усні й постерні доповіді вітчизняних вчених. Професор І.П. Мазур у своєму виступі висвітлила результати роботи на цьому конгресі та інших міжнародних форумах. Також Асоціація стоматологів України запланувала участь провідних науковців і молоді в Українсько-польській конференції «Мультидисциплінарний підхід в реабілітації стоматологічних хворих», який відбудеться 4—5 жовтня 2014 року в м. Жешув (Польща). У рамках 2-го Національного українського стоматологічного конгресу було визначено напрями взаємодії зі світовою стоматологічною спільнотою та фаховими асоціаціями у країнах Східної Європи.

Учасники спільного засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології і координаційної ради Асоціації затвердили «План реалізації

протокольного рішення розширеного засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології».

На симпозіумі «Технології превентивної стоматології — міждисциплінарний підхід» за підтримки компанії «Колгейт» слухачі ознайомились із сучасною стратегією щодо профілактики основних стоматологічних захворювань. Свої доповіді представили директор ДУ «Інститут стоматології НАМН України» професор К.М. Косенко, професор О.В. Деньга, професор В.Я. Скиба, доктор медичних наук Ю.Г. Чумакова, професор А.Г. Гулюк, кандидат медичних наук І.К. Новицька.

Значну кількість учасників зібрав симпозіум з питань міждисциплінарної взаємодії медичних фахівців «Стоматологічні прояви загальносоматичних захворювань: принципи спадкоємності». Взаємозв'язок загальносоматичної патології та стоматологічних захворювань є незаперечним і важливим. Саме тому після кожної доповіді у лікарів-стоматологів з'являлося безліч питань щодо конкретних клінічних ситуацій і виникала жвава дискусія. Президент Української асоціації остеопорозу професор В.В. Поворознюк представив ґрунтовну доповідь «Кісткова система та захворювання пародонта», в якій розглянуто взаємозв'язок порушень метаболізму кісткової тканини та ураження тканини пародонта. У доповіді «Кандидоз порожнини рота: сучасна концепція діагностики та лікування» професор Н.О. Савичук звернула особливу увагу на роботу з педіатрами і батьками для запобігання розвитку кандидозу та застосування комплексного підходу під час ведення таких хворих. Професор І.П. Мазур висвітлила ендокринні аспекти пародонтології: значна поширеність ендокринних розладів в Україні зумовлює потребу в детальному вивченні їх основних проявів у порожнині рота, впливу на стан стоматологічного здоров'я основного захворювання та препаратів, які використовують для його корекції, а також особливостей

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

ведення таких пацієнтів. Професор І.Г. Романенко, завідувач кафедри стоматології Кримського державного університету, присвятила свою доповідь аспектам гастроентерології у стоматології. Актуальним питанням у практиці лікарів-стоматологів є розвиток алергійних захворювань у порожнині рота і проведення диференціальної діагностики, яке було розглянуто в доповіді доцента А.М. Заверної. Також були представлені доповіді про вплив на стан стоматологічного здоров'я патології органів дихання, захворювань верхніх відділів травного тракту, печінки, порушень обміну кальцію, основні заходи профілактики ендокардиту.

Велику зацікавленість викликала секція «Цифрові технології в стоматології». Тут обговорювалися сучасні 3D-технології, цифрові сканери, програмне забезпечення та нові можливості лікарів-ортодонтів й ортопедів щодо планування оклюзії зубів, вибору методів лікування та виготовлення точних і прогнозованих конструкцій.

У рамках симпозіуму «Біотехнології в стоматології» були представлені різноманітні доповіді про новітні матеріали для хірургії, терапії та естетичної стоматології.

Окрему секцію було присвячено управлінню болем (pain management) у стоматології. Під час її

проведення С.В. Хлебас, викладач НМАПО імені П.Л. Шупика, представила доповідь «Ультракаїн — інноваційний підхід до місцевого знеболення в стоматології». За підтримки компаній «Крым-Медмаркет» і «DENTSPLY» відбувся симпозіум «Сучасні технології в пародонтології» з лекцією та практичною частиною на тему «Консервативна пародонтологія. Нові технології та протоколи» за участю д-ра Маріси Ронкати (Італія), яка детально розповіла про власні протоколи консервативного лікування з використанням ультразвукових скелерів і ручного інструментарію.

Симпозіум «Ендо-періо-імпланта-орто-концепція міждисциплінарного підходу» зібрав разом ендодонтистів, пародонтологів, імплантологів, ортодонтів й ортопедів. До уваги учасників конгресу була представлена цікава та змістовна лекційна програма за участю професорів Г.Ф. Білолицької, А.М. Політун, М.С. Дрогомирецької, В.І. Біди та інших.

Традиційно в рамках конгресу відбулося засідання секції молодих вчених з визначенням найкращих стендових доповідей.

Також було проведено стоматологічну виставку і представлено новітні технології у стоматології, що, на думку організаторів, суттєво підвищує якість надання стоматологічної допомоги.

Використані статті та документи:

Програма. 2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку» (4—6 вересня 2013 року, м. Київ).

2-й Національний український стоматологічний конгрес // Дентаклуб. — 2013. — № 10. — С. 5—7.

Міжнародна діяльність Асоціації стоматологів України. XI конгрес стоматологів СНД — 2013 // Дентаклуб. — 2013. — № 6. — С. 6—9.

Ежегодный Международный конгресс стоматологов в Стамбуле // Дентаклуб. — 2013. — № 10. — С. 11—12.

**2 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС**

 АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

**2-й Національний український
стоматологічний конгрес
«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ - ІННОВАЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

4-6 ВЕРЕСНЯ 2013 **КИЇВ Е К С П Л А З А**

м. Київ, вул. Салютна, 2-Б

*Фотокопія програми 2-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку»*

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Голова оргкомітету, президент АСУ, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України
Олексій ПАВЛЕНКО

Співголова оргкомітету, віце-президент АСУ, президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів України, кандидат медичних наук
Миرون УГРИН

Співголова оргкомітету, доктор медичних наук, професор
Ірина МАЗУР

Вітаємо учасників 2-го Національного українського стоматологічного конгресу! Вже вдруге стоматологи проводять конгрес в Україні, який координується Міністерством охорони здоров'я України за активної участі Асоціації стоматологів України. Значні темпи оновлення медичної та стоматологічної інформації, інтеграція у світову стоматологію зумовлюють необхідність тісного спілкування, обміну досвідом, інформування тридцятитисячної громади лікарів-стоматологів України про нові досягнення та інновації у стоматології. Стратегія розвитку світової стоматології, представлена в документі «Vision – 2020» Всесвітньої федерації стоматологів (FDI), передбачає створення умов для доступної та ефективної стоматологічної допомоги завдяки оптимізації роботи лікарів стоматологів, модернізації устаткування та впровадження нових моделей післядипломної освіти лікарів сто-

матологів. Робота Асоціації стоматологів України, проведення Національного конгресу відбувається за підтримки Всесвітньої федерації стоматологів та її очільника Орландо Монтейра да Сильва. Налагодження тісної співпраці зі стоматологами країн СНД, всебічної підтримки Національних стоматологічних асоціацій з боку FDI, проведення низки спільних заходів – головні пріоритети роботи Всесвітньої федерації стоматологів. Тому до роботи Другого конгресу залучено вчених з інших країн, створено реальні умови для обміну досвідом української та світових стоматологічних шкіл.

Об'єднавши зусилля стоматологів, талановитих вчених України та світу, впроваджуючи наші з Вами здобутки, ми зможемо сподіватись на перспективу підвищення якості надання стоматологічної допомоги українцям. Запрошуємо Вас до співпраці!

Голова наукового комітету, віце-президент АСУ, член-кор. НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор
Костянтин КОСЕНКО

Співголова наукового комітету, віце-президент АСУ, доктор медичних наук, професор
Анатолій БОРИСЕНКО

Співголова наукового комітету, доктор медичних наук, професор, директор Навчального центру АСУ
Наталія САВИЧУК

Широко вітаємо учасників та гостей 2-го Національного українського стоматологічного конгресу з міжнародною участю, який є вагомим подією у галузі вітчизняної медицини і стоматології. Профілактика, діагностика та лікування стоматологічних захворювань залишається суспільно значимою проблемою в Україні. Сучасні наукові дослідження в галузі стоматології орієнтовані на створення вітчизняних клінічних протоколів та стандартів надання всіх видів стоматологічної допомоги дитячому та дорослому населенню. Наукові розробки ґрунтуються на джерелах доказової медицини та актуальному вітчизняному досвіді. Саме тому програма конгресу включає доповіді провідних науковців та практиків з найбільш актуальних проблем вітчизняної стоматології – міждисциплінарного підходу та технологій превентивної стоматології, управління болем у практиці лікаря-стоматолога, цифрових технологій та біотехнологій у межах симпозиуму «Сучасні технології в пародонтології», який проводиться за підтримки компанії «Крым-Медмаркет» та «DENTSPLY».

Орієнтуючись на стратегію розвитку світової стоматології, представленій в документі «Vision – 2020» Всесвітньої федерації стоматологів (FDI), навчальний центр АСУ в рамках конгресу проводить

симпозиум «Стоматологічні прояви загальносоматичних захворювань: принципи спадковості». Завданням цього симпозиуму є формування єдиної точки зору фахівців різних спеціальностей на проблеми діагностики, профілактики та лікування стоматологічних захворювань, перебіг яких пов'язаний з патологією органів і систем організму людини.

Важливою подією конгресу є проведення симпозиуму «Ендо-періо-імпла-орто – концепція міждисциплінарного підходу», в рамках якого будуть розглянуті питання міждисциплінарного підходу в лікуванні генералізованих захворювань тканин пародонта, складових успішного протоколу ендодонтичного, імплантологічного та ортодонтичного лікування, променевої діагностики внутрішньосуглобових порушень скронево-нижньощелепних суглобів.

Переконані, що конгрес сприятиме формуванню нових спільних підходів до вирішення актуальних питань стоматології, запровадженню безперервної медичної освіти в галузі стоматології і надасть суттєвого прискорення стоматологічній науці і практиці в Україні.

Бажаємо конгресу плідної роботи, нових наукових ідей, а всім учасникам – подальших творчих успіхів та проведення натхнення на професійній ниві.

Другий
національний
український
стоматологічний
конгрес
з міжнародною
участю

ОРГАНІЗАТОРИ

Організатори

Міністерство охорони здоров'я України
Асоціація стоматологів України
Координаційна рада Міністерства охорони
здоров'я України з питань стоматології

За підтримки

Всесвітньої федерації стоматологів FDI
СФУЛТ
ВУЛТ

Офіційний партнер

2-го Національного Українського
стоматологічного Конгресу
з міжнародною участю –
виставкова компанія «МЕДВІН»

Інформаційна підтримка

Новини стоматології
Современная стоматология
Пародонтологія та відновна стоматологія
Імплантологія Пародонтологія Osteologia
Профілактична та дитяча стоматологія
Світ ортодонції
Дентаклуб
ДентАрт
Управління закладами охорони здоров'я
студія «Спектр»

Видавничий партнер

Видавництво ГалДент

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

2-й Національний український стоматологічний конгрес з міжнародною участю «СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ – ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

4 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №3

Час	Тема	Доповідачі
10 ^{:00} - 11 ^{:00}	Привітання учасникам конгресу	
10 ^{:00} - 11 ^{:30}	Сучасна модель стоматології в Україні: сьогодення та перспективи	ПАВЛЕНКО О.В. президент АСУ, Головний стоматолог МОЗ України, директор Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, професор
11 ^{:30} - 12 ^{:00}	Стоматологічна наука в Україні: шлях до доказової медицини	КОСЕНКО К.М. директор Інституту стоматології НАМН України, член-кореспондент НАМН України, професор
12 ^{:00} - 12 ^{:15}	Стоматологічна допомога дітям України — сьогодення та перспективи	САВИЧУК Н.О. головний дитячий стоматолог МОЗ України, зав. кафедри стоматології дитячого віку ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика, професор
12 ^{:15} - 12 ^{:30}	Єдиний стоматологічний простір – інтеграція АСУ у світову стоматологічну спільноту	МАЗУР І.П. професор кафедри стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
12 ^{:30} - 13 ^{:30}	Спільне засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології та Координаційної ради Асоціації стоматологів України «Затвердження плану реалізації протокольного рішення розширеного засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології»	

СИМПОЗИУМ «ТЕХНОЛОГІЇ ПРЕВЕНТИВНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ – МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД»

Модератор:

член-кореспондент НАМН України, професор **КОСЕНКО К.М.**

4 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №3

Час	Тема	Доповідачі
14:00 - 14:40	Сучасна стратегія до профілактики основних стоматологічних захворювань у контексті світового досвіду, геохімічних та соціальних аспектів в Україні	КОСЕНКО К.М. директор Інституту стоматології НАМН України, член-кореспондент НАМН України, професор
14:40 - 15:40	Корекція мікробіоценозу та стану неспецифічної резистентності порожнини рота при профілактиці та лікуванні основних стоматологічних захворювань	ДЕНЬГА О.В. д.мед.н., професор, Інститут стоматології НАМН України
15:40 - 16:10	Наукове обґрунтування мультидисциплінарного підходу при лікуванні генералізованого пародонтиту	ЧУМАКОВА Ю.Г. д.мед.н., Інститут стоматології НАМН України
16:10 - 16:30	Сучасні підходи до профілактики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота	СКИБА В.Я. д.мед.н., професор, Інститут стоматології НАМН України
16:30 - 17:00	Особливості відновлення піднебінно-глоточного комплексу у дітей оперованих з приводу вродженого незрощення піднебіння	ГУЛЮК А.Г. д.мед.н., професор, Інститут стоматології НАМН України
17:00 - 17:20	Разработка и применение средств для профилактики поражений слизистой оболочки полости рта при сахарном диабете 2 типа	СКИБА А.В. к.мед.н., Інститут стоматології НАМН України
17:20 - 17:50	Гіпосалівація: причини та наслідки в зв'язку зі стоматологічним здоров'ям	НОВИЦЬКА І.К. к.мед.н., доц. Інститут стоматології НАМН України
17:50	Урочисте відкриття торговельно-медичного центру та учбово-медичного центру за адресою пр. Перемоги, 9/47. Фуршет	

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**СИМПОЗИУМ
«УПРАВЛІННЯ БОЛЕМ
У ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ–СТОМАТОЛОГА»**

За підтримки компанії «**SANOFI**»

4 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №6

Час	Тема	Доповідачі
15⁰⁰ - 17⁰⁰	Ультракаїн - інноваційний підхід до місцевого знеболення в стоматології	ХЛЕБАС С.В. викладач НМАПО імені П.Л.Шулика

**СЕКЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
СТОМАТОЛОГІВ АСУ**

Модератори:
професор **МАЗУР І.П.**
доцент **УГРИН М.М.**

4 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №6

Час	Тема
13⁰⁰ - 16⁰⁰	Стендові доповіді молодих вчених стоматологів АСУ

СИМПОЗИУМ «СТОМАТОЛОГІЧНІ ПРОЯВИ ЗАГАЛЬНОСОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: ПРИНЦИПИ СПАДКОЄМНОСТІ»

Модератори:

професор **МАЗУР І.П.**

професор **САВИЧУК Н.О.**

5 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №2

Час	Тема	Доповідачі
10⁰⁰ -11⁰⁰	Кісткова система та захворювання пародонта	ПОВОРОЗНИК В.В. д.мед.н., професор, Президент Української асоціації остеопорозу, член правління Всесвітньої асоціації остеопорозу, президент Української асоціації менопаузи, андропаузи та захворювань кістково-м'язової системи, керівник відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату ДУ «Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова» НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України
11⁰⁰ -11⁴⁰	Кандидоз порожнини рота: сучасна концепція діагностики та лікування	САВИЧУК Н.О. д.мед.н., професор, головний дитячий стоматолог МОЗ України, ГУОЗ м. Києва, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика БЕКЕТОВА Г.В. д.мед.н., професор, головний підлітковий терапевт МОЗ України, завідувач кафедри дитячих і підліткових захворювань Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
11⁴⁰ -12²⁰	Ендокринні аспекти пародонтології: сучасна парадигма	МАЗУР І.П. д.мед.н., професор кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
12²⁰ -13⁰⁰	Перерва	
13⁰⁰ -13⁴⁰	Стоматологія і гастроентерологія: клінічні паралелі	РОМАНЕНКО І.Г. д.мед.н., професор, зав. кафедри стоматології ФПО ДУ «Кримський державний медичний університет ім. С.І. Георгієвського» ДУДАР Л.В. д.мед.н., професор, Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
13⁴⁰ -14²⁰	Онкологічна настороженість у клінічній практиці лікаря-стоматолога	ПРОЦИК В.С. д.мед.н., професор, зав. науково-дослідного відділення пухлин голови та шиї Національного інституту раку
14²⁰ -15⁰⁰	Захворювання порожнини рота алергологічного генезу	ЗАВЕРНА А.М. к.мед.н., доцент кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Час	Тема	Доповідачі
15:00 - 15:40	Сучасні проблеми галітозу: взаємозв'язок із загальносоматичною патологією	СІДЕЛЬНИКОВА Л.Ф. к.мед.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця ДУДНІКОВА М.О. к.мед.н., асистент кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця
15:40 - 15:50	Роль захворювань печінки інфекційного генезу у формуванні та прогресуванні стоматологічних захворювань у дітей	КОРНІЄНКО Л.В. к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
15:50 - 16:00	Захворювання верхніх відділів травного каналу у дітей як фактор ризику стоматологічних захворювань у дітей	КЛІТИНСЬКА О.В. к.мед.н., доцент, зав. кафедри стоматології дитячого віку Ужгородського державного університету
16:00 - 16:10	Туберкульоз: прояви у порожнині рота, тактика профілактики і лікування стоматологічних захворювань	ЄРМАКОВА Л.Г. к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
16:10 - 16:30	Порушення метаболізму кальцію у дітей як фактор ризику формування карієсу та захворювань пародонта	САВИЧУК Н.О. д.мед.н., професор, головний дитячий стоматолог МОЗ України, ГУОЗ м. Києва, зав. кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика ТРУБКА І.О. к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
16:30 - 16:40	Вплив хвороб верхніх дихальних шляхів на стоматологічне здоров'я	МАЗУР І.П. д.мед.н., професор кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика ХАРЧЕНКО-СЕВРЮКОВА Г.С.
16:40 - 16:50	Профілактика розвитку інфекційного ендокардиту у практиці лікаря – стоматолога	ХАРЧЕНКО Н.Л. кафедра стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
16:50 - 17:30	Дискусія	
17:30	Банкет	

СИМПОЗИУМ «ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СТОМАТОЛОГІЇ»

Модератори:

професор **КАМАЛОВ Р.Х.**

доцент **ЛИХОТА К.М.**

5 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №4

Час	Тема	Доповідачі
09:00 - 09:20	Планування ортодонтичного лікування в програмі «3Shape OrthoAnalyzer» — порівняння запланованого лікування та отриманих результатів	ЛИХОТА К.М. к.мед.н., доцент ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
09:20 - 10:00	Easy Align — невидиме рішення естетичних проблем. Використання цифрових технологій в ортодонції	ЛИХОТА К.М. к.мед.н., доцент ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика ГОЛІК Е.В. КП КМСП
10:00 - 12:00	Нові 3D технології в ортодонції та хірургії (програмне забезпечення «Dolphin Imaging», США)	АЛЕСАНДРО МАНЗОЛІ Італія, науковий консультант компанії «Dolphin Imaging» в Європі
12:00 - 13:00	Застосування датчика контролю носіння ортодонтичних апаратів для мотивації пацієнта	ГЕРХАРД ГШЛАДТ лікар, винахідник пристрою для контролю за використанням внутрішньоротових апаратів та апное, голова компанії «Theramop», Австрія АНТОНІНА ФОРТУШНА запрошений лікар-ортодонт клініки Gottfried Vельс, Австрія
13:00 - 14:00	Обідня перерва	
14:00 - 14:30	Функціональне програмування в концепції WEB-архітектури оклюзійної поверхні зубів	СТУПНИЦЬКА О.М. к.мед.н., доцент кафедри стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика ПАВЛЕНКО М.О. к.мед.н., доцент кафедри стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика СІРЕНКО О.Ф. к.мед.н., асистент кафедри стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика ФІЛІПЕНКОВА Л.О. кафедра стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика
14:30 - 16:00	Практичне застосування ОПГ, ТРГ, КТ, прицільної рентгенографії в ортодонтичній практиці для підвищення якості лікування пацієнтів	ЛУЖКОВСЬКА А.І. ОЦ «Алента»
16:00 - 16:30	Досвід застосування програми «Dolphin Imaging»	КАМАЛОВ Р.Х. професор кафедри щелепно-лицьової хірургії та стоматології УВМА ГУСАРОВА Т.Г. ЦСП МОУ
16:30 - 17:30	Застосування внутрішньоротового цифрового сканера TRIOS® у стоматологічній практиці	ІВАНОВ Ю. лікар-консультант компанії «3Share», Данія, в країнах східної Європи

СИМПОЗИУМ «БІОТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ»

Модератор:

професор ПЕТРУШАНКО Т.О.

професор УДОД О.А.

5 ВЕРЕСНЯ 2013		ЗАЛ №5
Час	Тема	Доповідачі
09:15 - 09:35	Біомеханічний підхід до шинування рухомих фронтальних зубів	ПЕТРУШАНКО Т.О. д.мед.н, професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» БЄЛКОВА Н.І. асистент кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету
09:35 - 12:15	Біологічні аспекти використання остеотропних матеріалів, що резорбуються чи частково резорбуються. Аналіз клінічних випадків з практичною демонстрацією різних методик хірургічного збільшення об'єму кісткової тканини	DR. HENRIK-CHRISTIAN HOLLAY стоматолог-дослідник, Мюнхен
12:15 - 13:45	Клінічні результати використання остеоіндуктивних матеріалів easy-graft® и easy-graft® CRYSTAL при заміщенні кісткових дефектів щелеп	ШТЕРЕНБЕРГ АЛЕКСАНДР к.мед.н, B.Sc.Ph.D, університет Торонто, Канада; лектор-консультант з питань стоматології компанії «Sunstar Guidor» (Цюрих, Швейцарія); «Dentium» (Південна Корея); «Medotech» (Копенгаген, Данія)
13:45 - 14:00	Перерва	
14:00 - 15:00	Біологічні і психологічні аспекти місцевої анестезії в стоматології. Підвищення ефективності, небезпеки і ускладнення, їх профілактика і лікування	БІЧУН А.Б. к.мед.н., лікар-анестезіолог-реаніматолог, доктор психології, викладач СПб МАПО
15:00 - 17:00	Новий погляд на ендодонтію: від етіології до прогнозів	САУЛЮС ДРУКТЕЙНИС д.мед.н., (PhD), Центр клінічної одонтології, Інститут одонтології, медичний факультет, Вільнюський університет
17:00 - 17:30	Полімеризація фотокомпозитів: стан проблеми та сучасні погляди	УДОД О.А. проф., д.мед.н., декан стоматологічного факультету ДоНМУ МОРОЗ Г.Б. к.мед.н., доцент кафедри пропедевтичної стоматології ДоНМУ
17:30 - 18:30	Вініри «Едельвейс» — мінімально інвазивна, біотолерантна і економічно ефективна інновація в естетичній стоматології	ХЛЕБАС С.В. лікар-стоматолог вищої категорії, викладач ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

СИМПОЗИУМ «ЕНДО-ПЕРІО-ІМПЛА-ОРТО – КОНЦЕПЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ»

Модератори:

професор **БЛОКЛИЦЬКА Г.Ф.**

професор **ПОЛІТУН А.М.**

професор **БІДА В.І.**

професор **ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С.**

доцент **СІДЕЛЬНИКОВ П.В.**

6 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №2

Час	Тема	Доповідачі
10 ^{:00} - 11 ^{:10}	Міждисциплінарний підхід в лікуванні генералізованих захворювань тканин пародонта — запорука збереження зубів	БЛОКЛИЦЬКА Г.Ф. д.мед.н., професор, Директор СПНЦ НМАПО імені П.Л.Шупика, завідувач кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л.Шупика, Президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України» ГODOBANA O.I. к.мед.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
11 ^{:10} - 12 ^{:20}	Складові успішного протоколу ендодонтичного лікування – альтернатива видалення зубів і дентальної імплантації	ПОЛІТУН А.М. д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології КМІ УАНМ, Президент Української Ендодонтичної Асоціації
12 ^{:20} - 13 ^{:30}	Ендо-періо-імпла?	УГРИН М.М. к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, віце – президент Асоціації стоматологів України
13 ^{:30} - 13 ^{:45}	Перерва	
13 ^{:45} - 14 ^{:55}	Ортодонтичні методи в комплексному лікуванні стоматологічних пацієнтів	ДРОГОМИРЕЦЬКА М.С. д.мед.н., професор, завідувач кафедри ортодонції Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
14 ^{:55} - 16 ^{:05}	Променева діагностика внутрішньосуглобових порушень скронево-нижньощелепних суглобів	БІДА В.І. д.мед.н., професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, Клочан С.М. к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика
16 ^{:05} - 16 ^{:30}	Обговорення доповідей. Дискусія	

6 ВЕРЕСНЯ 2013

16^{:00} - 17^{:00} ПРИЙНЯТТЯ РЕЗОЛЮЦІЇ КОНГРЕСУ

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**СИМПОЗИУМ
«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПАРОДОНТОЛОГІЇ»**

За підтримки компаній «Крым-Медмаркет» та «DENTSPLY»

Модератор:

професор ПЕТРУШАНКО Т.О.

6 ВЕРЕСНЯ 2013

ЗАЛ №3

Час	Тема	Доповідачі
09:30 - 10:20	Клінічна ефективність фотодинамічної терапії за методом Хельбо	САБРИНА ТАЙЛЬ Німеччина, практикуючий лікар-стоматолог, консультант компанії «bredent»
10:20 - 14:00	Консервативна пародонтологія. Нові технології та протоколи. Лекційна програма	Д-Р МАРІСА РОНКАТІ Італія, стоматолог, гігієніст, лектор з питань пародонтології та імплантології, магістр із застосування стоматологічної лазерної терапії Римського університету ла Салієнца, магістр з імплантології Болонського університету
14:00 - 15:00	Перерва	
15:00 - 18:00	Консервативна пародонтологія. Нові технології та протоколи. Практична частина	Д-Р МАРІСА РОНКАТІ Італія, стоматолог, гігієніст, лектор з питань пародонтології та імплантології, магістр із застосування стоматологічної лазерної терапії Римського університету ла Салієнца, магістр з імплантології Болонського університету

CERTIFICATE

Цей сертифікат засвідчує, що
Certifies that

приймав (приймала) участь
attended

У 2-у Національному українському стоматологічному конгресі з міжнародною участю
In the 2nd National Ukrainian Dental Congress with International Espousal*
Кількість навчальних годин – 24, кількість балів – 6

Президент Асоціації стоматологів України,
Головний позаштатний стоматолог МОЗ України _____ О.В. Павленко

2013 SEPTEMBER
KYIV, UKRAINE **4-6** ВЕРЕСНЯ 2013
КИЇВ, УКРАЇНА

*Захід внесено в реєстр МОЗ України

Сертифікат учасника 2-го Національного українського стоматологічного конгресу

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

2 НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

4–6 вересня 2012 року відбувся 2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні – інновації та перспективи розвитку». Організаторами конгресу виступили Міністерство охорони здоров'я України та Асоціація стоматологів України. Захід відбувся за підтримки Всесвітньої федерації стоматологів FDI.

В рамках конгресу відбулося пленарне засідання. Голова Асоціації стоматологів України

професор Олексій Володимирович Павленко привітав учасників конгресу та представив доповідь «Сучасна модель стоматології в Україні: сьогодні та перспективи». Директор Інституту стоматології, член-кореспондент НАМН України Косенко Костянтин Миколайович звернув увагу спільноти на важливість доказової медицини та її місце в стоматологічній галузі. Головний дитячий стоматолог МОЗ України Наталія Олегівна Савичук освітлила стан надання стоматологічної допомоги дітям в Україні та перспективи розвитку. Професор Ірина Петрівна Мазур розказала про міжнародну діяльність Асоціації стоматологів України та напрямки взаємодії зі світовою спільнотою стоматологів. Представлено було в доповіді звіт про відвідування українською делегацією Всесвітнього конгресу стоматологів в Стамбулі.

Було також проведено спільне засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології та Координаційної ради АСУ та затверджено «План протокольного рішення розширеного засідання Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології».

◀ КВОРУМ

На симпозиумі «Технології превентивної стоматології – міждисциплінарний підхід» за підтримки компанії Колгейт слухачі ознайомились з сучасною стратегією щодо профілактики основних стоматологічних захворювань. Свої доповіді представили Директор Інституту стоматології НАМН України професор Костянтин Миколайович Косенко, професор Оксана Василівна Деньга, д.м.н. Юлія Геннадіївна Чумакова, д.м.н., професор Василь Якович Скиба, д.м.н. Гулюк А.Г., к.м.н. Новицька І.К.

Велику кількість учасників зібрав симпозиум «Стоматологічні прояви загальносоматичних захворювань: принципи спадковості». Взаємозв'язок загальносоматичної патології та стоматології є незаперечним і важливим, саме тому після кожної доповіді у практикуючих лікарів-стоматологів виникала безліч питань щодо конкретних клінічних ситуацій, і виникала жвава дискусія. Президент Української асоціації остеопорозу професор Владислав Володимирович Поворознюк представив ґрунтовну доповідь «Кісткова система та захворювання пародонта», в якій освітлив взаємозв'язок порушень обміну кісткової тканини та вплив на тканини пародонта. Наталія Олегівна Савичук, Головний дитячий стоматолог МОЗ України, представила доповідь «Кандидоз порожнини рота: сучасна концепція, діагностики та лікування», на якій звернула особливу увагу на роботу з педіатрами та батьками щодо попередження виникнення кандидозу

та комплексного підходу до ведення таких хворих. Професор Мазур Ірина Петрівна висвітлила ендокринні аспекти пародонтології. Наразі ендокринні розлади досить поширені на території України і лікар-стоматолог має знати їх основні прояви в порожнині рота, вплив на стоматологічний стан власне захворювання та препаратів, які використовуються для його корекції, а також особливості ведення таких пацієнтів. Професор Інесса Генадіївна Романенко, завідувача кафедри стоматології Кримського державного університету, присвятила доповідь аспектам гастроентерології в стоматології. Заверна Алла Михайлівна, доцент кафедри стоматології НМАПО, розповіла про захворювання порожнини рота алергологічного генезу. Сучасні проблеми галітозу та їх взаємозв'язок із загальносоматичною патологією був представлений в доповіді доцента кафедри терапевтичної стоматології Лариси Федорівни Сідельнікової. Також були представлені доповіді щодо захворювання органів дихання та їх впливу на стоматологічний стан, щодо впливу захворювань верхніх відділів травного шляху, печінки, порушень метаболізму кальцію, профілактики ендокардиту.

З великою зацікавленістю відбулася секція «Цифрові технології в стоматології». Обговорювались нові 3D технології, цифрові сканери, програмне забезпечення та нові можливості лікарів-ортодонтів та ортопедів щодо планування окклюдії, лікування, виготовлення точних та прогнозованих конструкцій.

З великою зацікавленістю відбулася секція «Цифрові технології в стоматології». Обговорювались нові 3D технології, цифрові сканери, програмне забезпечення та нові можливості лікарів-ортодонтів та ортопедів щодо планування окклюдії, лікування, виготовлення точних та прогнозованих конструкцій.

6

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 3

Фотокопія статті про 2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку»

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

→ КВОРУМ

В рамках симпозиуму «Біотехнології в стоматології» були представлені різноманітні доповіді щодо нових матеріалів для хірургії, терапії та естетичної стоматології.

Окрема секція була присвячена управлінню боєм в стоматології. В її рамках Хлебас Світлана Василівна, викладач НМАПО ім. П.Л. Шупика, представила доповідь «Ультракаїн – інноваційний підхід до місцевого знеболення в стоматології». Знання, і застосований багатьма стоматологами світу, препарат має спеціально оброблене скло, що дозволяє уникати використання консервантів і таким чином, зменшує ризик алергічних проявів, що є вкрай важливим для лікаря-стоматолога.

За підтримки компанії Крим-Медмаркет та Dentsply відбувся симпозиум «Сучасні технології в пар одонтології» з лекцією та практичною частиною д-ра Маріси Ронкати (Італія) «Консервативна пародонтологія. Нові технології та протоколи», яка детально та ретельно розповіла про

власні протоколи консервативного лікування з використанням УЗ-скелерів та ручного інструменту.

Симпозиум «Ендо-періо-імпла-орто-концепція міждисциплінарного підходу» зібрав разом ендодонтистів, пародонтологів, імплантологів, ортодонтистів та ортопедів. Вийшла цікава та змістовна лекційна програма за участі професорів Білоклицької Г.П., Політун А.М., Дрогомирецької М.С., Біди В.І. та віце-президента АСУ Угриня М.М.

Традиційно в рамках Конгресу відбулося засідання Секції Молодих вчених з визначення найкращих стендових доповідей.

Другий Національний український стоматологічний конгрес відбувся. Але робота організаторів Конгресу на цьому не завершилась. Триває аналіз анкет, які заповнювали слухачі, аналіз побажань щодо наступного року.

Ми будемо раді почути ваші пропозиції та побажання щодо програми наступного 3-го Конгресу.

Дякуємо всім, хто взяв участь в 2-му Національному українському стоматологічному конгресі!

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 3

7

Фотокопія статті про 2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку»

ЕЖЕГОДНЫЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНГРЕСС СТОМАТОЛОГОВ В СТАМБУЛЕ

28–31 2013 года августа состоялся 101–й конгресс Всемирной Ассоциации стоматологов (FDI). Это знаковое событие в ежегодной деятельности стоматологов всего мира. Украинская делегация приняла активное участие в работе конгресса. К сожалению, численность делегации была не столь большой, но активность была на достойном уровне. От Украины было представлено три доклада: на английском и русском языках, а также стендовый доклад на английском.

Впервые в истории проведения конгрессов FDI, благодаря работе президента СТаР Садовского В.В., была организована русскоязычная секция. Рассматривались вопросы организации профилактики

основных стоматологических заболеваний, обсуждение мировых тенденций в подходах к лечению и диагностике заболеваний полости рта. На секции был представлен доклад из Украины «Метаболические остеопатии в патогенезе заболеваний пародонта» (Павленко А.В., Савичук Н.О., Мазур И.П.).

Вопросы применения лазера в стоматологии были представлены в стендовом докладе «Фотодинамическая терапия в лечении гипертрофического гингивита» (Павленко А.В., Савичук Н.О., Передрий В.А.). Также в программе конгресса FDI был представлен доклад на английском языке «Применение ибандроновой кислоты в комплексном лечении заболеваний пародонта» (Мазур И.П.). Тезисы докладов напечатаны в International Dental Journal.

Во время работы Конгресса состоялось заседание Парламента FDI, в котором активное участие приняли Президент АСУ профессор Алексей Владимирович Павленко и вице-президент АСУ Мирон Миронович Угрин. Были подняты ключевые вопросы организации стоматологической помощи, профилактики основных стоматологических заболеваний, раннего выявления онкологической патологии.

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Во время Конгресса Генеральная Ассамблея провозгласила декларацию о стоматологическом здоровье. Кариес и заболевания пародонта являются одними из наиболее распространенных заболеваний (более 90% популяции), а рак полости рта – один из наиболее распространенных онкозаболеваний, уносящий жизни от 400,000 до 700,000 людей в год в мире. Научно доказана взаимосвязь заболеваний полости рта и общесоматических заболеваний и отклонений. FDI призывает стоматологов принять декларацию и работать во взаимодействии с врачами общего профиля для улучшения стоматологического здоровья населения.

На Конгрессе была избрана новый президент FDI на 2013–2015 гг. – доктор Tin Chung Wong. Доктор Tin Chung подчеркнула необходимость продолжить начатые проекты в вопросах профилактики и лечения стоматологических заболеваний, стратегию в вопросах преобразования модели стоматологического образования и взаимной кооперации врачей–стоматологов с врачами общей практики.

Во время конгресса состоялась встреча с президентом FDI Орландо да Сильва. В ходе встречи был поднят вопрос организации синхронного перевода на русский язык программы конгресса для участников из русско–язычного пространства. Следующий ежегодный международный стоматологический конгресс состоится 11–14 сентября 2014 года в Нью–Дели (Индия). Приглашаем всех желающих присоединиться к украинской делегации!

*Член правления Ассоциации стоматологов Украины, д.м.н., профессор Мазур И.П.
Ставская Д.М.*

12

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 1 3

Фотокопія статті про міжнародну діяльність Асоціації стоматологів України

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ XI КОНГРЕС СТОМАТОЛОГІВ СНД – 2013

15-17 травня 2013 року відбулась визначна подія для стоматологів країн СНД та світу. Увага Всесвітньої Федерації Стоматологів (FDI) була спрямована на подолання проблем в питаннях організації надання стоматологічної допомоги в країнах СНД та перспективи співпраці в рамках концепції розвитку стоматології до 2020 року, запропонованої FDI. Питання співпраці Асоціації стоматологів країн СНД та FDI обговорювалися під час роботи XI конгресу стоматологів СНД, який проходить у м. Алмати в Республіці Казахстан.

На урочистому відкритті Конгресу зі словами вітання виступив президент Всесвітньої Федерації Стоматологів Орландо Монтейра да Сильва. В своїй промові він наголосив на важливості налагодження тісної співпраці зі стоматологами країн СНД, всебічній підтримці Національних стоматологічних асоціацій зі сторони FDI, проведення низки спільних заходів. Зі словами вітання виступили паст-президент FDI Мішель Арден та президент Стоматологічної асоціації Казахстану професор Есенбаєва С.С. Від української делегації з вітальною промовою виступив професор Павленко О.В. – президент асоціації стоматологів України. Олексій Володимирович привітав делегатів та гостей конгресу, побажав творчих успіхів та представив учасників української делегації – професорів Біду В.І., Дрогомирецьку М.С., Мазур І.П., Заблоцького Я.В. та доцента Лисенко В.В.

Про інноваційні технології та їх запровадження в практичну стоматологію йшлося далі на Міжнародному симпозіумі «Політика FDI та ERO FDI в галузі інновацій і модернізації системи надання стоматологічної допомоги країнам-членам FDI», в роботі якого прийняли участь делегації Білорусії, України, Вірменії, Грузії, Казахстану, Киргизії, Росії, Таджикистану та Узбекистану. В промові президент Всесвітньої Федерації Стоматологів Орландо Монтейра да Сильва ого-

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

лосив основні положення розвитку стоматології до 2020 року: створення умов для доступної та ефективної стоматологічної допомоги можливо шляхом оптимізації роботи лікарів стоматологів, модернізації устаткування та впровадження нових моделей післядипломної освіти лікарів стоматологів. При обговоренні проблем стоматології в країнах пострадянського простору було одностайно досягнуто думки про необхідність подальшої співпраці для подолання проблем високого рівня стоматологічної захворюваності, інтеграції в міжнародне співтовариство стоматологів, співпраці в галузі наукових розробок та модернізації системи післядипломної освіти. Головною метою створення такого об'єднання є поглиблення співпраці між національними науковими школами та науково-практичними центрами країн СНД, координація взаємодій між спеціалістами, що спрямована на зниження стоматологічної захворюваності в країнах, та об'єднання зусиль по захисту професійних та соціальних прав фахівців стоматологічного профілю. Про особливості організації стоматологічної допомоги в Україні з промовою виступив професор Павленко О.В. Обговорювались питання щодо нових досягнень стоматологічної науки, сучасні дослідження, інноваційні методи діагностики та лікування. В доповіді професора Заблоцького Я.В. було представлено міжнародний соціальний проект «Якість життя для наших батьків».

Було прийнято рішення про проведення XII Конгресу країн СНД, який відбудеться в жовтні 2014 року в Вірменії.

Наукова програма Конгресу включала 5 симпозиумів, у котрих наші українські професори не тільки виступали доповідачами, а і були модераторами.

На симпозиумі «Інновації в терапевтичній стоматології», модераторами котрого були професор Зазулевська Л.Я. (Казахстан), професор Мазур І.П. (Україна), Маріам Маргвелашвілі (Грузія, Італія) розглядалися наукові, практичні аспекти терапевтичної стоматології, особливості організації післядипломної освіти в Казахстані, Україні.

В доповіді професора Мазур І.П. «Сучасні методи лікування хвороб пародонта» було представлено нові методи лікування генералізованого пародонтиту, сучасні технології, що використовуються в пародонтології. На симпозиумі були представлені доповіді з Грузії (Маріам Маргвелашвілі) про сучасні адгезивні системи, Литви (Саулюс Друктайніс) з ендодонтії, Росії, Білорусі. Яскраво на Конгресі було представлено казахську наукову стоматологічну школу. В доповіді професора Зазулевської Л.Я. були представлені нові досягнення наукової думки в галузі терапевтичної стоматології Казахстану.

ональних стоматологічних асоціацій. Він наголосив, що сьогодні організація об'єднує більш ніж 1 000 000 фахівців з 200 національних стоматологічних асоціацій.

Основні завдання діяльності Всесвітньої федерації стоматологів – профілактика стоматологічних хвороб, підвищення якості надання стоматологічної допомоги та її доступності, сприяння розробці нових технологій, проведенню наукових досліджень та посилення ролі післядипломної освіти лікарів стоматологів. Особливу увагу приділив подальшій співпраці з Національними асоціаціями країн СНД. Для цього в структурі FDI відбулися певні зміни – для координації роботи введено підрозділ по роботі з країнами СНД та введено посаду керівника підрозділу зі знаннями російської мови. Керівництво FDI готує резолюцію з рекомендаціями для Міністерств охорони здоров'я, в тому числі і України, по роботі з Національними стоматологічними асоціаціями, про особливості ведення приватної стоматологічної практики особами не є спеціалістами в галузі стоматології та інше.

В симпозиумі «Інновації в ортопедичній стоматології» з доповіддю виступив професор Біда В.І. та представив міждисциплінарний підхід в ортопедичній реабілітації стоматологічної допомоги пацієнтам з ускладненими дефектами зубних рядів.

В симпозиумі «Інновації в стоматології дитячого віку та ортодонтії» з доповіддю «Естетика і ортодонтія» виступила професор М.С. Дрогомирецька. До участі в Конгресі було запрошено професора Савичук Н.О., було заплановано доповідь, але, на жаль, з об'єктивних причин ця доповідь не відбулася.

На симпозиумі «Інновації в хірургічній стоматології та дентальній імплантації» модератором та доповідачем виступав професор Заблоцький Я.В. Від України було заслухано доповідь доктора Штеренберга О.Х.

Позитивну оцінку цьому заходу дали представники Всесвітньої федерації стоматологів. Президент Орландо Монтейра да Сильва висловився за підтримку Наці-

Для України актуальним є питання співпраці Національної стоматологічної асоціації з профільними асоціаціями. На питання української делегації, як це вирішується в Європі, дали відповідь та роз'яснення і президент FDI, і президент ERO FDI Філіпе Руске: «В країні має існувати одна Національна стоматологічна асоціація, яка є посередником у вирішенні низки питань між державою та стоматологічною спільнотою. Профільні асоціації, що об'єднують лікарів за спеціальностями, є структурними підрозділами (секціями) Національної асоціації. Саме за такої організації можуть бути сконцентровані зусилля стоматологічної спільноти, та доведена їх думка до владних кабінетів.»

В роботі XI Конгресу країн СНД українська делегація мала переговори з президентом FDI Орландо Монтейра да Сильва, під час яких довела до відома про основні напрямки співпраці Асоціації стоматологів України з FDI, про заходи АСУ для зниження стоматологічної захворю-

2-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

→ КВОРУМ

ваності в Україні, про заходи реформування стоматологічної допомоги, які проводяться в Україні. Також українська делегація запросила президента FDI на II Національний український стоматологічний конгрес, що відбудеться 4-6 вересня 2013 року в м. Києві. Зі свого боку, пан Монтейра да Сильва запевнив у подальшій підтримці Асоціації стоматологів України, про те, що до МОЗ України буде надіслано лист з рекомендаціями по координації роботи з АСУ, та всебічній її підтримці. Також він особисто запросив стоматологів України на щорічну конференцію FDI, яка відбудеться наприкінці серпня 2013 року в Туреччині (м. Стамбул).

*Президент Асоціації стоматологів України,
професор **Павленко О.В.**,
член правління АСУ, координатор роботи АСУ
з міжнародної діяльності, професор **Мазур І.П.***

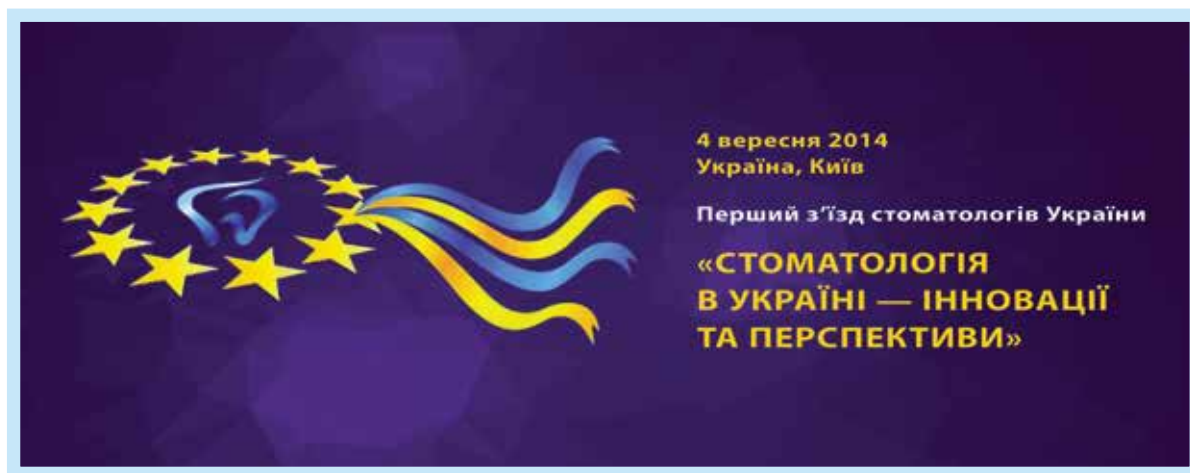

Д е н т а к л у б 6 / 2 0 1 3

Фотокопія статті про міжнародну діяльність Асоціації стоматологів України

**ПЕРШИЙ З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ
«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ — ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»,
4 вересня 2014 року, м. Київ**

З'їзд згуртував усю стоматологічну спільноту України з метою подальшого реформування системи охорони здоров'я, визначення гарантованого мінімуму оплати стоматологічної допомоги з державного бюджету, розроблення та запровадження нової системи стандартизації стоматологічної допомоги.

Банер Першого з'їзду стоматологів України

Під егідою Міністерства охорони здоров'я України, Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Асоціації стоматологів України 4 вересня 2014 року проведено Перший з'їзд стоматологів України. Делегати з регіональних осередків Асоціації зібралися в актовій залі Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика за адресою: м. Київ, вул. Дорогожицька, 9. Організатори з'їзду мали за мету привернути увагу медичних працівників і науковців до проблем, пов'язаних з реформуванням стоматологічної галузі, і визначити шляхи розвитку стоматології в Україні. До програми було включено доповіді головних позаштатних фахівців: за спеціальністю «Стоматологія» — професора О.В. Павленка, «Стоматологія дитячого віку» — професора Н.О. Савичук, «Ортопедія» — професора В.І. Біди, «Ортодонтія» — професора М.С. Дрогомирецької, «Терапевтична стоматологія» — професора А.В. Бо-

рисенка, професора І.П. Мазур, а також організаторів охорони здоров'я України — О.М. Вахненко, І.І. Люлі, І.Л. Ялового та інших. Представлено детальний аналіз стоматологічної допомоги в Україні. Військові дії на Сході ускладнили економічну ситуацію в Україні, зменшився обсяг державного фінансування системи охорони здоров'я. Відсутність фінансування стоматологічної допомоги в повному обсязі спонукала організаторів охорони здоров'я звернутися до МОЗ України з визначенням гарантованого мінімуму оплати стоматологічної допомоги державою.

У рамках науково-практичного сателітного симпозиуму «Сучасні аспекти використання фармакотерапевтичних і профілактичних засобів у стоматології» обговорювали питання щодо розроблення та впровадження медико-технологічної документації зі стандартизації стоматологічної допомоги відповідно до Наказу МОЗ України № 751 від 28.09.2012 року «Про створення та впровадження медико-техноло-

ПЕРШИЙ З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

гічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України». З метою підвищення якості надання медичної допомоги пріоритетним завданням було запровадження у стоматологічну практику нової системи стандартизації медичної допомоги на основі використання методики з розроблення клінічних настанов, медичних стандартів, уніфікованих клінічних протоколів і локальних протоколів медичної допомоги на засадах доказової медицини.

Використані статті та документи:

Програма. Перший з'їзд стоматологів України «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи» (4 вересня 2014 року, м. Київ).

ПЕРШИЙ З'ЇЗД
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

ОРГАНІЗАТОРИ:

Міністерство охорони здоров'я
Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика, Інститут стоматології
За підтримки – Асоціації стоматологів України
ДУ Інститут стоматології НАМНО України

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова
Павленко О. В., професор, головний позаштатний спеціаліст
МОЗ України за фахом «Стоматологія», директор Інституту
стоматології НАМНО імені П. Л. Шупика,

Заступники голови:
Біда В. І. професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України
за фахом «Стоматологія ортопедична»
Савичук Н. О. професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ
України за фахом «Стоматологія дитячого віку»,
Дрогомирецька М. С., професор, головний позаштатний
спеціаліст МОЗ України за фахом «Ортодонція»,
Тимофеев О. О., професор, головний позаштатний спеціаліст
МОЗ України за фахом «Стоматологія хірургічна»,
Борисенко А. В., професор, головний позаштатний спеціаліст
МОЗ України за фахом «Стоматологія терапевтична»,
Угрин М.М., доцент, президент асоціації приватно-практикуючих
лікарів стоматологів України.

Координатор з'їзду
Мазур Ірина Петрівна, професор,
044-486-00-22, e-mail: irina.p.mazur@gmail.com

Секретаріат
04050, м. Київ, вул. Миномченка 10-а,
тел.482-0852, факс 482-3281, E-mail: institut_stomat@ukr.net

Голова
Ступницька О.М., (044) 486-4800, 482-0852,
067-505-70-73, e-mail: stypnickaya@mail.ru

Заступник голови
Сіренко О.Ф., (044) 486-4800, 482-0852, 050-334-30-59,
e-mail: asu_uda@ukr.net

www.udenta.org.ua

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СПОНСОР:

 Abbott
A Promise for Life

ЗОЛОТИЙ СПОНСОР:

 Johnson & Johnson

СПОНСОРИ:

 LACALUT **ZINOR** **VIVAX**

ЗА ПІДТРИМКИ:

 GalDENT

ІНФОРМАЦІЙНІ СПОНСОРИ:

 СОВМЕЩАЯ СТОМАТОЛОГИЯ **НС** **DENTAL LIFE**

медична газета
«ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»

Під час проведення з'їзду відбудеться стоматологічна
виставка «Медвін» за адресою: Київ, вул. Салютна, 26.

Теми наукових публікацій, матеріали з'їзду
будуть надруковані в стоматологічному журналі
«Новини стоматології»

Міністерство охорони здоров'я
Національна медична академія
післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
Інститут стоматології

**Перший
з'їзд стоматологів України**

**«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ —
ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

4 вересня 2014 року
м. Київ

Фотокопія програми Першого з'їзду стоматологів України

ПЕРШИЙ З'ЇЗД СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

ПЕРШИЙ З'ЇЗД
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Шановні колеги!

Міністерство охорони здоров'я, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, Асоціація стоматологів України запрошують Вас взяти участь у роботі Першого з'їзду стоматологів України, який відбудеться 4 вересня 2014 року в м. Києві. Організатори з'їзду мають за мету привернути увагу медичних і наукових працівників до проблем, пов'язаних з реформуванням стоматологічної галузі, визначенням шляхів розвитку стоматології в Україні.

Вороненко Ю. В.,
ректор Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П. Л. Шупика,
академік НАМН України, професор

Павленко О. В.,
професор, головний позаштатний
спеціаліст МОЗ України за фахом
«Стоматологія», директор Інституту
стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика

ПРОГРАМА

8.30–9.30	Регістрація учасників з'їзду
9.30–10.00	Вітання учасників з'їзду: Міністерство охорони здоров'я, Комітет Верховної ради з питань охорони здоров'я, Ректор НМАПО імені П. Л. Шупика, академік НАМН України, професор Вороненко Ю. В.
10.00–10.20	«Стан стоматологічної допомоги в Україні реалії та перспективи» Павленко О. В. професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Стоматологія», Президент Асоціації стоматологів України
10.20–10.40	«Стоматологічна допомога дітям України — сьогодення та перспективи» Савичук Н. О. професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Стоматологія дитячого віку»
10.40–11.00	«Оновлені показники надання терапевтичної стоматології та шляхи забезпечення контролю її ефективності» Борисенко А. В., професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Стоматологія терапевтична», Мазур І. П., професор експерт клініко-експертної комісії МОЗ України
11.00–11.20	«Шляхи реформування ортопедичної стоматологічної служби в Україні у відповідності до сучасних суспільних потреб» Біда В. І., професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Стоматологія ортопедична», завідувач кафедри ортопедичної стоматології ІС НМАПО імені П. Л. Шупика; Радько В. І., к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології ІС НМАПО імені П. Л. Шупика;
11.20–11.40	«Тенденції розвитку ортодонції в Україні» Дрогомирецька М. С., професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України за фахом «Ортодонція», Президент асоціації ортодонції України
11.40–12.00	«Реалізація реформи охорони здоров'я в літніх ревіажах» Вахненко О. М., Бугорков І. В., Лопія І. Я., Яловий І. Л.

12.00–12.20	«Особливості здійснення приватної стоматологічної діяльності в Україні. Роль Всеукраїнської громадської організації "Асоціації приватно-практикуючих лікарів стоматологів" в реформуванні стоматологічної допомоги» Угрин М. М., Віце-президент Асоціації стоматологів України, президент Асоціації приватно-практикуючих лікарів стоматологів
12.20–13.00	Обговорення питань стоматології
13.00–14.00	Перерва на каву
14.00–16.30	Обговорення основних питань стоматології Прийняття резолюції з'їзду

Науково-практичний сателітний симпозиум
«Сучасні аспекти використання фармакотерапевтичних і профілактичних засобів в стоматології»

аудиторія №3 Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

ПРОГРАМА

14.00–14.30	«Клінічні протоколи діагностики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота» Савичук Наталія Олегівна, д.м.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку ІС НМАПО імені П.Л.Шупика, головний позаштатний спеціаліст за фахом «стоматологія дитячого віку» МОЗ України та ГУОЗ м. Києва
14.30–15.00	«Сучасні тенденції в діагностиці, профілактиці та лікуванні основних стоматологічних хвороб» Деніга Оксана Василівна, д.м.н., професор, зав. відділом епідеміології та профілактики стоматологічних хвороб, дитячої стоматології та ортодонції ДУ «НАМН України», зав. каф. стоматології дитячого віку ОНДМедУ Президент «Асоціації гігієністів України»
15.00–15.30	«Фармакотерапевтичні засоби в стоматології» Мазур Ірина Петрівна, д.м.н., професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л.Шупика, експерт Державного експертного центру МОЗ України Павленко М. О., к.мед.н., доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П. Л. Шупика;

Фотокопія програми Першого з'їзду стоматологів України

**VI (XIII) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ «СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ»,
23 жовтня 2014 року, м. Одеса**

У складний для нашої держави час стоматологічна спільнота згуртувалася навколо Асоціації стоматологів України і зібралася на черговий з'їзд. Обговорено питання організації надання стоматологічної допомоги, безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів, співпраці з міжнародною стоматологічною спільнотою.

23 жовтня 2014 року Асоціація стоматологів України разом з Інститутом стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика МОЗ України, ДУ «Інститут стоматології НАМН України», Одеським національним медичним університетом організувала і провела VI (XIII) з'їзд Асоціації стоматологів України в м. Одесі, у готелі «Чорне море». Для стоматологічної спільноти це була радісна подія, оскільки Асоціація стоматологів України відзначала 20-річний ювілей. Проте ситуація в країні була напруженою і складною – українське суспільство єдналося в протистоянні військовим діям на Сході України.

Під гаслом «Стоматологія в Україні» були обговорені основні досягнення Асоціації стоматологів України, заслухана доповідь її президента, профе-

сора О.В. Павленка, присвячена аналізу діяльності Асоціації за звітний період. Питання безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів висвітлено в доповіді директора навчального центру АСУ професора Н.О. Савичук. Про співпрацю громадських організацій з МОЗ України йшлося у виступі віце-президента М.М. Угриня. Важливу роль Асоціації у профілактиці стоматологічних захворювань зазначено в доповіді професора І.П. Мазур і співдоповідачів. За активної участі Асоціації стоматологів України щорічно проводяться День здоров'я ротової порожнини під егідою Всесвітньої федерації стоматологів, майстер-класи й симпозиуми з питань профілактики. Сучасний стан нормативно-правової бази у стоматології розглянуто в доповіді віце-президента Асоціації

VI (XIII) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

О.М. Вахненка. На з'їзді президентом Асоціації стоматологів України було обрано доцента Угриня Мирона Мироновича.

З нагоди 20-річчя створення Асоціації стоматологів України почесними відзнаками було нагороджено видатних науковців, організаторів охорони здоров'я, лікарів-стоматологів.

Наукові напрацювання обговорювались на науково-практичній конференції «Досягнення науки і практики в стоматології», яка проходила 24—25 жовтня 2014 року в м. Одесі й була присвячена пам'яті професора К.М. Косенка. У рамках з'їзду також проведено конференцію молодих вчених.

Використані статті та документи:

Програма заходів: VI (XIII) з'їзд Асоціації стоматологів України «Стоматологія в Україні» (23 жовтня 2014 року, м. Одеса). Науково-практична конференція «Досягнення науки і практики в стоматології», присвячена пам'яті проф. К.М. Косенка (24 жовтня 2014 року, м. Одеса). Симпозіум молодих науковців і практичних лікарів (25 жовтня 2014 року, м. Одеса).

ПРОГРАМА ЗАХОДІВ

23 жовтня
2014, ОДЕСА

VI (XIII) З'їзд Асоціації стоматологів України
«СТОМАТОЛОГІЯ В УКРАЇНІ»

24 жовтня
2014, ОДЕСА

Науково-практична конференція
**«ДОСЯГНЕННЯ НАУКИ
І ПРАКТИКИ В СТОМАТОЛОГІЇ»**
присвячена пам'яті проф. К.М. Косенка

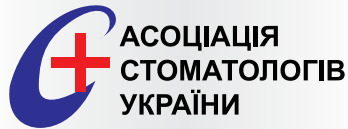
25 жовтня
2014, ОДЕСА

**СИМПОЗИУМ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ І ПРАКТИЧНИХ
ЛІКАРІВ**

Місце проведення: м. Одеса, вул. Марзліївська, 1/20
Готель «Чорне море», Парк Шевченка

udenta.org.ua

Фотокопія програми VI (XIII) з'їзду Асоціації стоматологів України

Шановні колеги! Асоціація стоматологів України відзначає 20-річний ювілей в нелегкі для України часи. Як ніколи ми зобов'язані бути разом, і своєю єдністю черговий раз довести суспільству актуальність тих питань на вирішення яких спрямована наша робота. Підсумовуючи двоєрічний період часу з останнього з'їзду АСУ 2012 року, можна із впевненістю сказати, що наша громадська організація активно впроваджувала в практику нові технології, опрацьовувала наукові розробки та займала передові позиції в створенні та прийнятті рішень нормативно-правового характеру. Було запропоновано ряд документів до Міністерства охорони здоров'я України, Комітету ВР України з питань охорони здоров'я, спрямованих на поліпшення надання стоматологічної допомоги населенню України.

Велику роботу АСУ проводила і на міжнародному рівні. Безпосередня участь в з'їздах FDA, Evro FDA, міжнародних конгресах, симпозиумах, робочих спілкувань підкреслювало високий рівень Української стоматологічної школи, їх провідних фахівців.

Значний внесок в покращенні діяльності АСУ здійснила спільна робота з Координаційною Радою МОЗ України, результатом якої стало проведення Першого з'їзду стоматологів України у вересні 2014 року. І ми сподіваємося, що прийняті на ньому рішення знайдуть підтримку і на ювілейному з'їзді АСУ.

На завершення хочу висловити вдячність всім лікарям-стоматологам, науковцям, організаторам стоматологічної служби України за спільну роботу по збереженню здоров'я населення України.

Слава Україні!

*З повагою,
О. Павленко*

VI (XIII) З'їзд Асоціації стоматологів України

ОРГАНІЗАТОР

Асоціація стоматологів України

СПІВОРГАНІЗАТОРИ

Інститут стоматології НМАПО ім. П.Л.Шупика Міністерства охорони здоров'я
ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
Одеський національний медичний університет

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ

Президент Асоціації стоматологів України, проф. Павленко Олексій Володимирович

СПІВГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ

Віце-президент Асоціації стоматологів
України, доц. Угрин Мирон Миронович
Директор ДУ «Інститут стоматології НАМН
України», проф. Шнайдер Станіслав
Аркадійович

КООРДИНАТОРИ З'ЇЗДУ

Мазур І.П., проф.
Савичук Н.О., проф.

СЕКРЕТАРІАТ ОРГКОМІТЕТУ

Генеральний секретар
Асоціації стоматологів України,
проф. Біда Віталій Іванович

Помічники секретаря:

Ступницька О.М., доц.
Єрмакова Л.Г., доц.
Шварцнау О.Г.
Сіренко О.Ф., к.мед.н.

ОРГКОМІТЕТ

Біда В.І., проф.	Задорожний Е.М.	Романов Г.Г.
Білоклицька Г.Ф., проф.	Камалов Р.Х., доц.	Савичук Н.О., проф.
Борисенко А.В., проф.	Мазур І.П., проф.	Скиба В.Я., проф.
Вахненко О.М.	Неспрядько В.П., проф.	Фліс П.С., проф.
Деньга О.В., проф.	Павленко О.В., проф.	Хоменко Л.О., проф.
Дрогомирецька М.С., проф.	Політун А.М., проф.	Чумакова Ю.Г., проф.
Заблоцький Я.В., проф.	Рейзвіх О.Е.	

ЗА ПІДТРИМКИ

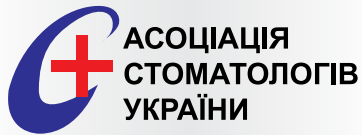
Асоціація гігієністів зубних України
Асоціація імплантологів України
Асоціація лікарів-ортопедів
та зубних техніків
Асоціація лікарів-пародонтологів України
Асоціація організаторів та управлінців
стоматологічної служби
Асоціація ортодонтів України

Асоціація приватно практикуючих
лікарів-стоматологів
Асоціація стоматологічного здоров'я
та гігієнічного навчання
Українська асоціація профілактичної
і дитячої стоматології
Українська ендодонтична асоціація
Асоціація лазерної стоматології України

VI (XIII) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

**ПРОГРАМА VI (XIII) З'ЇЗДУ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ**

Час	Програма
08.00–09.30	Реєстрація делегатів та гостей з'їзду
10.00–10.15	Відкриття VI (XIII) з'їзду Асоціації стоматологів України
10.15–10.25	Вибори Президії з'їзду
10.25–10.40	Вибори Мандатної комісії та секретаріату з'їзду
10.40–11.00	Вітання делегатів та учасників з'їзду
11.00–11.20	Вручення почесних відзнак, подяк АСУ, МОЗ України
11.20–11.40	«Аналіз діяльності Асоціації стоматологів України за звітний період» Павленко О.В., проф., президент Асоціації стоматологів України
11.40–11.55	«Про фінансову діяльність АСУ», звіт ревізійної комісії Токарський В.Ф., голова ревізійної комісії АСУ
11.55–12.10	«Безперервна післядипломна освіта лікарів-стоматологів» Савичук Н.О., проф., директор навчального центру АСУ
12.10–12.25	«Про сучасний стан нормативно-правової бази в стоматології» Вахненко О.М., віце-президент АСУ
12.25–12.40	«Співпраця громадських організацій з Міністерством охорони здоров'я України». Угрин М.М., доц., віце-президент АСУ
12.40–12.55	«Роль Асоціації стоматологів України в профілактиці стоматологіч- них захворювань». Хоменко Л.О., проф., Савичук Н.О., проф., Деньга О.В., проф., Мазур І.П., проф.
12.55–13.15	Обговорення основних напрямків діяльності Асоціації стоматологів України
13.15–13.30	Вибори Президента АСУ
13.30–13.40	Вибори ревізійної комісії
13.40–14.00	Підведення підсумків роботи з'їзду Оголошення проекту рішень з'їзду
14.00–14.30	Відкриття виставки «МЕДВІН»
14.30	Обідня перерва
16.00–16.30	Засідання Координаційної ради Асоціації стоматологів України
16.30–17.30	Засідання Правління Асоціації стоматологів України

АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

24 жовтня
2014, ОДЕСА

Науково-практична конференція

«ДОСЯГНЕННЯ НАУКИ І ПРАКТИКИ В СТОМАТОЛОГІЇ»

присвячена пам'яті проф. К.М. Косенка

ОСНОВНІ ТЕМИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

- інновації в діагностиці стоматологічних захворювань
- сучасна стратегія профілактики стоматологічних захворювань
- стоматологічне здоров'я і загальносоматичний статус людини
- основні концепції індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота
- мінімально інвазійні технології при лікуванні карієсу зубів
- нові технології в ендодонтії
- сучасна філософія естетичної стоматології
- спрямована регенерація тканин як забезпечення успіху пародонтологічного та імплантологічного лікування
- стан і перспективи розвитку клітинної терапії і тканинної біоінженерії в стоматології
- нова філософія в ортодонтії
- лазерні технології у стоматології

Фотокопія програми VI (XIII) з'їзду Асоціації стоматологів України

КОСЕНКО
Костянтин Миколайович
(1952–2013)

Науково-практична конференція, що проводиться 24 жовтня 2014, це данина благородній пам'яті видатного фахівця, бажання нагадати стоматологічній громадськості, особливо молодому поколінню, що «...спогади про чудових людей породжують в нас дух роздумів. Вони виникають перед нами, як заповіт всіх поколінь ...» (Й.В. Гете).

КОСЕНКО Костянтин Миколайович народився 1 січня 1952 року у м. Ходорові Дрогобицької (нині – Львівської) області в родині медпрацівників. Член-кореспондент Національної академії медичних наук України, обраний 06.11.2003 р. за спеціальністю стоматологія, доктор медичних наук (1994 р.), професор (2000 р.), Заслужений діяч науки і техніки (2003 р.), завідувач кафедри терапевтичної стоматології Одеського Національного медичного університету (з 1993 р.), директор Державної установи «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України» (з 1992 р.).

Один з провідних вчених-стоматологів України. Основні напрямки наукової діяльності пов'язані з розробкою основ профілактики карієсу зубів та захворювань пародонта і сіалотрофічної концепції патогенезу захворювань порожнини рота, обґрунтуванням науково-організаційних основ з реформування стоматологічної допомоги населенню України. Ним розроблені принципово нові концептуальні підходи у формуванні системи профілактики основних стоматологічних захворювань і створені нові методи діагностики та лікування, гігієнічні та лікувально-профілактичні засоби для догляду за порожниною рота.

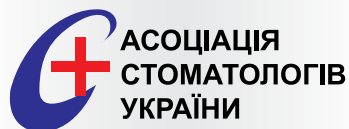
Автор понад 300 наукових праць, серед них 23 монографії та 14 методичних рекомендацій, 22 науково-методичні роботи, 10 аналітичних оглядів, 38 авторських свідоцтв і патентів. Підготував 6 докторів медичних наук і 28 кандидатів медичних наук. Костянтин Миколайович Косенко завжди йшов до істини своїм шляхом, покладаючись на власний розум, оптимізм, обов'язки лікаря і громадянина, любов до людей.

Протягом багатьох років проф. К.М. Косенко представляв Україну в Міжнародній федерації стоматологів (FDI), був членом Міжнародної стоматологічної Академії, президентом Асоціації стоматологів України, головою проблемної комісії МОЗ та НАМН України із стоматології, заступником голови спеціалізованої ради з захисту докторських і кандидатських дисертацій, членом вчених медичних рад МОЗ і НАМН України, головним редактором журналів «Вісник стоматології» і «Дентальные технологии», членом редакційних колегій низки професійних вітчизняних і зарубіжних періодичних видань.

За величезний внесок у розвиток стоматології як науки, а також як частини медичної практики Постановою Верховної Ради України проф. К.М. Косенко був нагороджений Грамотою «За заслуги перед українським народом» і орденом «За заслуги» III ступеня.

Життєвий шлях Костянтина Миколайовича Косенка – зразок людської гідності, працьовитості, відповідальності, доброчесності та вміння толерантно працювати з людьми.

Науково-практична конференція

ГОЛОВА НАУКОВОГО КОМІТЕТУ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Шнайдер С.А., д.мед.н., проф.

СПІВГОЛОВИ НАУКОВОГО КОМІТЕТУ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Павленко О.В., проф.

Угрин М.М., доц.

КООРДИНАТОРИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Левицький А.П., проф.

Мазур І.П., проф.

Савичук Н.О., проф.

Чумакова Ю.Г., проф.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Біда В.І., проф.

Білоклицька Г.Ф., проф.

Борисенко А.В., проф.

Гулюк А.Г., проф.

Деньга О.В., проф.

Дрогомирецька М.С., проф.

Заблоцький Я.В., проф.

Камалов Р.Х., доц.

Куцевляк В.І., проф.

Куцевляк В.Ф., проф.

Лабунець В.А., проф.

Лепський В.В., к. мед. н.

Маланчук В.О., проф.

Мірчук Б.М., проф.

Політун А.М., проф.

Скиба В.Я., проф.

Терешина Т.П., проф.

Хоменко Л.О., проф.

VI (XIII) З'їзд Асоціації стоматологів України

**ПРОГРАМА НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ДОСЯГНЕННЯ НАУКИ І ПРАКТИКИ В СТОМАТОЛОГІЇ»**

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

м. Одеса, вул. Маразліївська, 1/20, Готель «Чорне море», Парк Шевченка
Великий конференц-зал

МОДЕРАТОРИ

Левицький А.П., проф.
Скиба В.Я., проф.

24 жовтня 2014 р.

Час	Програма
10.00–10.30	Вшанування пам'яті проф. К.М. Косенка «Основні напрямки розвитку науки і практики у сучасній стоматології» Скиба В.Я. , проф., заст. директора ДУ «Інститут стоматології НАМН України», Левицький А.П. , проф., заст. директора ДУ «Інститут стоматології АМН України»
10.30–11.00	«Сучасні тенденції в діагностиці, профілактиці та лікуванні основних стоматологічних захворювань» Шнайдер С.А. , проф., директор ДУ «Інститут стоматології НАМН України», Деньга О.В. , проф., президент Асоціації гігієністів зубних України
11.00–11.30	«Українська пародонтологія – зміна парадигм» Білоклицька Г.Ф. , проф., президент Асоціації лікарів-пародонтологів України
11.30–12.00	«Сучасні інновації в клінічній ендодонтії» Політун А.М. , проф., президент Української ендодонтичної асоціації
12.00–12.30	«Фармакотерапевтичні засоби в стоматології» Мазур І.П. , проф., експерт Державного експертного центру МОЗ України
12.30–13.00	«Клінічні протоколи діагностики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота» Савичук Н.О. , проф., директор навчального центру АСУ
13.00–13.30	«Зміна парадигм у сучасній ортодонтії» Дрогомирецька М.С. , проф., президент Асоціації ортодонтів України
13.30–14.30	Обідня перерва
14.30–15.00	«Регенерація кісткової тканини в щелепно-лицевій хірургії» Маланчук В.О. , проф., член-кор. НАМНУ, президент Української асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів

15.00–15.30	«Стан і перспективи розвитку клітинної терапії і тканинної біоінженерії в стоматології» Чумакова Ю.Г. , проф., генеральний секретар Асоціації лікарів-пародонтологів України
15:30–16:00	«Сучасні тенденції дентальної імплантації в Україні» Угрин М.М. , доц., президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів, почесний президент Асоціації імплантологів України
16.00–16.30	«Як працювати з пацієнтами у новій реальності» Заблоцький Я.В. , проф., почесний президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів
16.30–17.00	«Досвід застосування різних остеопластичних матеріалів і бар'єрних мембран при хірургічному лікуванні генералізованого пародонтиту» Мащенко І.С. , проф., каф. хірургічної стоматології ДУ «Дніпропетровська державна медична академія»
17.00–17.30	«Європейські індикатори стоматологічного здоров'я ВООЗ – ключ до модернізації системи стоматологічної допомоги в Україні» Шевченко О.В. , віце-президент Асоціації гігієністів зубних України, директор програм профілактики Стоматологічної асоціації Росії
17.30–18.00	«Актуальні питання лазерної стоматології: критерії вибору методики в різних клінічних випадках» Барилляк А.Я. , к.мед.н., президент Асоціації лазерної стоматології України
18.00–18.20	«Патогенез, профілактика та лікування метаболічного синдрому» Макаренко О.А. , д.біол.н., зав. лаб. біохімії ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
18.20–18.40	«Патогенетичне обґрунтування профілактики уражень тканин пародонта у хворих на цукровий діабет» Скиба В.Я. , проф., заст. директора, Скиба О.В. , к.мед.н., науковий співробітник ДУ «Інститут стоматології НАМН України»
18.40–19.00	Обговорення доповідей, дискусія

ПРОГРАМА СИМПОЗИУМУ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ І ПРАКТИЧНИХ ЛІКАРІВ

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

ДУ «Інститут стоматології НАМН України», вул. Рішельєвська, 11, аудиторія

МОДЕРАТОРИ

Мазур І.П., проф., Мащенко І.С., проф., Політун А.М., проф.,
Скиба В.Я., проф., Чумакова Ю.Г., проф.

Тривалість доповіді – 10 хв., питання та обговорення – 5 хв.
Порядок доповідей буде визначено методом жеребкування.

25 жовтня 2014 р. | час проведення 10.00–16.00

Програма

Анісімов Максим, к.мед.н., м.н.с., м. Одеса

Клініко-анатомічне обґрунтування удосконаленого методу знеболення зубів нижньої щелепи

Біда О.В., к.мед.н., доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л.Шупика.

«Клініка, діагностика та лікування пацієнтів із зубощелепними деформаціями.

Міждисциплінарний підхід».

Білозецький Іван, асистент кафедри, м. Тернопіль. Наук. керівник: проф. Мазур І.П.

Вплив системних імунних порушень на перебіг генералізованого пародонтиту у хворих на ревматоїдний артрит

Вишневська Ганна, к.мед.н., лікар-стоматолог, м. Одеса. Наук. керівник: проф. Чумакова Ю.Г.

Вплив збагаченої факторами росту плазми на процес ремоделювання кісткової тканини щелеп при експериментальному пародонтиті у щурів

Волковицька Тетяна, к.мед.н., асистент кафедри, м. Харків

Хірургічне лікування доброякісних новоутворень порожнини рота із застосуванням діодного лазера

Гергель Ірина, асистент кафедри, м. Київ. Наук. керівник: проф. Дрогомирецька М.С.

Переваги цифрового методу аналізу моделей над традиційним

Демид Олександр, аспірант, м. Одеса. Наук. керівник: проф. Гулюк А.Г.

Клінічна характеристика післяопераційних ускладнень загоєння рани після уранопластики у дітей з вродженою розщілиною піднебіння

Деньга Анастасія, к.мед.н., лікар-стоматолог, м. Одеса. Наук. керівник: проф. Мірчук Б.М.

Обґрунтування комплексного лікування початкового карієсу зубів у дітей із зубо-щелепними аномаліями

Єзерська Оріся, лікар-ортодонт, м. Київ. Наук. керівник: проф. Дрогомирецька М.С.

Діагностика функціонального стану скронево-нижньощелепного суглоба за допомогою Arcus dígma в ортодонтичному лікуванні

Забуга Ю.І., к.мед. н., асистент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л.Шупика.
«Підвищена чутливість твердих тканин зубів. Шляхи профілактики та лікування».

Марченко Наталія, аспірант, м. Київ. Наук. керівник: проф. Політун А.М.

Використання фториду олова для профілактики карієсу зубів у студентів медичного університету

Николаєнко Таїсія, асистент кафедри, м. Одеса. Наук. керівник: д.мед.н. Шнайдер С.А.

Експериментальне дослідження терапевтичних ефектів гелю, що містить 0,2% гіалуранову кислоту, на моделі пародонтиту у щурів

Павленко М.О., к.мед.н., доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л.Шупика.

«Аналіз стану порожнини рота пацієнтів з повною втратою зубів за матеріалами закордонних джерел».

Самойленко Ігор, аспірант, м. Дніпропетровськ. Наук. керівник: д.мед.н. Гудар'ян О.О.

Особливості використання дентальних імплантатів у хворих на генералізований пародонтит

Слободяник Мар'яна, клінічний ординатор, м. Київ. Наук. керівник: проф. Мазур І.П.

Порівняльний аналіз місцевих антибактеріальних засобів для лікування генералізованого пародонтиту

Циганова Ірина, асистент кафедри, м. Харків. Наук. керівник: проф. Куцевляк В.Ф.

Спрямована регенерація кісткового дефекту альвеолярного відростка з використанням стовбурових клітин жирової тканини на колапановій матриці в експериментальних тварин

Шандиба Сергій, аспірант, м. Дніпропетровськ. Наук. керівник: д.мед.н. Гудар'ян О.О.

Порівняльна ефективність застосування різних бар'єрних мембран при хірургічному лікуванні хворих на генералізований пародонтит, обтяжений цукровим діабетом II типу

Шмойлов Андрій, аспірант, м. Київ. Наук. керівник: проф. Політун А.М.

Вплив якості апікального препарування на ефективність ендодонтичного лікування

ТЕОРЕТИЧНО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

ДУ «Інститут стоматології НАМН України», вул. Рішельєвська, 11, каб. 312

25 жовтня 2014 р.

Час	Програма
10.00–16.00	Застосування діодного лазера в протоколах стоматологічного лікування Семінар проводить: Баріяк Адріана, к.мед.н., ас. каф. терапевтичної стоматології ЛНМУ ім. Д. Галицького, керівник центру лазерної стоматології ЦСІП «ММ», президент Асоціації лазерної стоматології України

**3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
«МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ І ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ
В ПРАКТИКУ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА»,
22—23 жовтня 2015 року, м. Київ**

З 2010 року в Україні розпочато комплексне реформування системи надання медичної допомоги, метою якого є підвищення ефективності й доступності медичного обслуговування населення в рамках президентської Програми економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Запроваджується комплекс заходів, спрямованих на поліпшення якості медичного обслуговування (стандартизація медичної допомоги, ліцензування та акредитація закладів охорони здоров'я тощо). З 2014 року, відповідно до Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на 2015—2020 роки, розпочато ключові зміни в цій галузі та перехід до нової моделі фінансування. Стоматологічну допомогу вилучено з переліку медичних послуг на первинному рівні, які надають лікарі загальної практики, і віднесено до спеціалізованої медичної допомоги.

Широкомасштабні перетворення багатьох аспектів системи охорони здоров'я, започаткованих у 2010—2013 роках, стосувалися і стоматологічної галузі. Стоматологічну допомогу було віднесено до другого рівня надання медичної допомоги. Скорочення мережі стоматологічних закладів та відділень відбувалося на тлі збереження фінансування кошторисів закладів охорони здоров'я та інфраструктури системи. Унаслідок реорганізації поліклінік у центри первинної медико-санітарної допомоги закривалися стоматологічні відділення, що були фінансово затратними для бюджету закладу й потребували капіталовкладень на оновлення та модернізацію. У сільській місцевості посилювалася тенденція до скорочення штату стоматологічних відділень в амбулаторіях, ліквідації стоматологічних кабінетів у селах. Якщо у 2011 році кількість закладів МОЗ України, що мали стоматологічні відділення, становила 4336, у 2012 році — 3902, то у 2013 році їх кількість скоротилася майже вдвічі й становила 2277 закладів охорони здоров'я. Зменшилася і кількість самостійних стоматологічних поліклінік: із 270 у 2011 році до 252 у 2013 році.

22—23 жовтня 2015 року стоматологічна спільнота під егідою Асоціації стоматологів України зібралася в Києві, у Національному центрі ділового, громад-

ського та культурного співробітництва «Український дім» на 3-й Національний український стоматологічний конгрес «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога». Метою конгресу була підготовка й обговорення медико-технологічної документації зі стандартизації медичної допомоги відповідно до Наказу МОЗ України № 751 від 28.09.2012 року «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України». Під час надання стоматологічної допомоги фахівці використовували застарілі протоколи, підготовлені на основі експертної думки (Наказ МОЗ України № 566 від 24.11.2004 року). У тісній співпраці стоматологічної спільноти і Державного експертного центру України (співробітник ДЕЦ України — професор І.П. Мазур) було проведено підготовчу роботу із запровадження уніфікованих протоколів. Згідно з Наказом МОЗ України № 438 від 17.07.2015 року створено мультидисциплінарні робочі групи з розроблення стандартів медичної допомоги (уніфікованих клінічних протоколів) на засадах доказової медицини з трьох тем: генералізований пародонтит, карієс зубів у дітей, ортодонтична ретенція. Однак подальші зміни в законодавчій роботі МОЗ України не дали змоги завер-

шити процес підготовки медико-технологічної документації зі стандартизації стоматологічної допомоги.

Основні завдання конгресу — показати наукові та практичні досягнення стоматології на сучасному етапі й обговорити проблеми і способи їх вирішення, зокрема реформування медицини, надання стоматологічної допомоги в умовах бойових дій та реабілітація поранених у зоні АТО. Значні темпи оновлення медичної та стоматологічної інформації, інтеграція у світову стоматологію зумовлюють необхідність тісного спілкування, обміну досвідом, інформування 30-тисячної громади лікарів-стоматологів України про нові досягнення та інновації у стоматологіч-

ній галузі. Стратегія розвитку світової стоматології (Vision 2020), розроблена Всесвітньою федерацією стоматології (FDI), передбачає створення умов для доступної та ефективної стоматологічної допомоги завдяки оптимізації роботи лікарів-стоматологів, модернізації устаткування та впровадженню нових моделей післядипломної освіти.

У рамках конгресу відбулися урочисте відкриття, пленарне засідання, симпозиуми з основних напрямів стоматології, виставка стоматологічного обладнання, засідання у форматі круглого столу, прес-конференція для представників засобів масової інформації.

Використані статті та документи:

Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015—2020 років. — Стратегічна дорадча група з питань реформування системи охорони здоров'я в Україні. — 2015. — 41 с.

Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями «ортопедична стоматологія», «терапевтична стоматологія», «хірургічна стоматологія», «ортодонтія», «дитяча терапевтична стоматологія», «дитяча хірургічна стоматологія»: Наказ МОЗ України № 566 від 23.11.2004 року.

Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України : Наказ МОЗ України № 751 від 28.09.2012 року.

Програма економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». — Комітет з економічних реформ при Президентові України. — 2010. — 87 с.

Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008—2018 рр.: довідник / за ред. Ю.В. Вороненка, О.В. Павленка, І.П. Мазур. — Кропивницький: Поліум, 2018. — 212 с.

FDI Vision 2020: shaping the future of oral health // M. Glick, O.M. da Silva, G.K. Seeberger et al. / International Dental Journal. — 2012. — N 62. — P. 278—291.

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

3 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС

«СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ»

III Національний український стоматологічний конгрес
«Міжнародні стандарти профілактики та лікування
і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

В рамках Конгресу — виставка стоматологічного обладнання
Упорядник — виставкова компанія «Медвін»

ПРОГРАМА КОНГРЕСУ

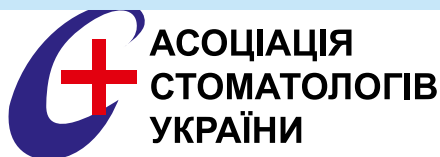
Український дім, вул. Хрещатик, 2

АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Київ, 22-23 жовтня 2015

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

АСУ — ЦЕ ТВОЯ ОРГАНІЗАЦІЯ

Асоціація стоматологів України покликана стати потужною і дієвою національною організацією, яка об'єднує в своїх рядах лікарів-стоматологів України для всестороннього впливу на їх професійну діяльність, захист інтересів, створення належних умов для навчання та роботи, представлення інтересів лікарів-стоматологів України як в державі, так і на міжнародній арені.

На сьогодні, завдяки активній діяльності АСУ, ми впливаємо на реформи охорони здоров'я, відстоюючи інтереси лікарів в питаннях освіти, ліцензування, акредитації, зміни застарілого законодавства та управління, які регулюють стоматологічну практику. У цих аспектах АСУ активно співпрацює з профільними стоматологічними асоціаціями України та міжнародними організаціями.

АСУ активно піднімає питання підвищення показника якості життя, зумовленого здоров'ям порожнини рота, і підтримує програми профілактики, впровадження нових технологій та методів лікування, забезпечення медичної допомоги соціально незахищеним верствам населення, а також зосереджує свої зусилля на важливих питаннях, пов'язаних з наданням та організацією стоматологічної допомоги учасникам бойових дій.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності АСУ є підтримання наукових досліджень та сприяння молодим талановитим науковцям, практичним лікарям.

Успішність діяльності Асоціації стоматологів України залежить від активності кожного осередку, зацікавленості кожного члена АСУ. Ми далі живемо у час змін, які можемо реалізувати у міру можливостей на своїх робочих місцях. Тільки інтенсивна робота кожного з нас буде запорукою інноваційної стоматології в Україні.

www.udenta.org.ua

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Звертаюся до всіх, хто пов'язав своє життя зі стоматологією, хто прагне постійного удосконалення та прогресивних змін.

22-23 жовтня 2015 року відбудеться ключова подія в житті стоматологічної спільноти України – 3-й Національний український стоматологічний конгрес, головним організатором якого є Асоціація стоматологів України, співорганізаторами – профільні стоматологічні асоціації та провідні вищі навчальні медичні заклади України. Конгрес проходить у знакомому для нас всіх місці – Українському домі у Києві.

Сьогодні перед стоматологами України є два основних виклики – це війна і пов'язані з нею наслідки, та необхідність проведення реформи стоматологічної галузі, як складової загальної реформи медицини України.

Власне тому, на конгресі ми повинні всі разом обговорити ці важливі проблеми та прийняти відповідні пропозиції для їх вирішення.

На пленарному засіданні розглядатимуться питання реформи стоматологічної галузі, зокрема однієї з основних складових цієї реформи – впровадження уніфікованих протоколів надання стоматологічної допомоги. Залучення президентів профільних асоціацій та керівників галузі, за активної участі всіх спеціалістів, дасть можливість внести рекомендації до МОЗ України з метою подальшого впровадження в стоматологічну практику сучасних протоколів лікування, які повинні стати підставою для коригування навчальних планів, змінити на краще гарантований мінімум надання допомоги, сприяти впровадженню страхової медицини та підвищенню загального рівня надання стоматологічної допомоги.

Одна з важливих особливостей конгресу – численні профільні симпозиуми з актуальних проблем стоматології. Це перш за все симпозиум з військової медицини «Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій», що фактично має стати школою з вивчення та ознайомлення з особливостями надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій, мобілізації та реабілітації поранених.

Профільні асоціації проведуть змістовні симпозиуми з питань дитячої стоматології, пародонтології, ортодонції, ендодонції, імплантології, застосування лазерних технологій, питань профілактики та професійної гігієни, анестезіології в стоматології.

Цікаві та актуальні теми будуть розглядатись на симпозиумі «Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю: практичні аспекти». Важлива складова конгресу – симпозиум молодих вчених та лікарів, на якому буде представлено майбутню нашу стоматологію, її потенціал.

Програмою конгресу передбачене проведення стоматологічної виставки нашим партнером – виставковою компанією «Медвін», на якій учасники зможуть ознайомитися з досягненнями стоматологічної індустрії.

Сподіваюся, що проведення 3-го Національного українського стоматологічного конгресу стане важливою подією у житті нашої стоматологічної спільноти, а проблематика, яка обговорюватиметься фахівцями, слугуватиме основою реформи стоматології. Наші спільні зусилля повинні бути спрямовані на підняття авторитету лікаря-стоматолога у суспільстві, створення оптимальних умов для професійного удосконалення, покращення умов праці, впровадження нових методик та технологій. Усі разом, зосередивши свої сили, ми повинні усунути перешкоди, які цьому заважають, маючи своєю остаточною метою забезпечення високого світового рівня надання стоматологічної допомоги населенню України. Запорука нашої державної могутності, безпеки України – це здоровий народ, здорові діти та молодь. Ми можемо посприяти цьому своєю щоденною самовідданою працею. Не будьте байдужими – від усіх нас, від кожного з нас, залежать зміни на краще. До зустрічі на конгресі в Українському домі у м. Києві.

**З повагою,
голова оргкомітету конгресу,
президент АСУ Мирон Угрин**

Вітаю учасників 3-го Національного українського стоматологічного конгресу! Вже втретє стоматологи проводять конгрес, який є основою підією для членів Асоціації стоматологів України та всіх спеціалістів в галузі стоматології.

Основним завданням конгресу є показати наукові та практичні досягнення стоматології на сучасному, нелегкому для нас всіх, етапі та обговорити проблеми та способи їх вирішення, зокрема питання реформи медицини, надання стоматологічної допомоги в умовах бойових дій та реабілітації поранених у зоні АТО.

Значні темпи оновлення медичної та стоматологічної інформації, інтеграція у світову стоматологію зумовлюють необхідність тісного спілкування, обміну досвідом, інформування тридцятитисячної громади лікарів-стоматологів України про нові досягнення та інновації у стоматології. Стратегія розвитку світової стоматології, розроблена Всесвітньою федерацією стоматології (FDI), передбачає створення умов для доступної та ефективної стоматологічної допомоги завдяки оптимізації роботи лікарів-стоматологів, модернізації устаткування та впровадженню нових моделей післядипломної освіти. Налагодження тісної співпраці зі стоматологами різних країн, надання всебічної підтримки національним стоматологічним асоціаціям з боку FDI, проведення низки спільних заходів — головні пріоритети роботи Всесвітньої федерації стоматологів. Тому до роботи конгресу залучені провідні науковці та практичні лікарі для обміну досвідом та покращення рівня надання стоматологічної допомоги населенню України.

На пленарному засіданні будуть обговорені питання реформи і важливої складової — протоколи надання стоматологічної допомоги. Участь в ньому провідних спеціалістів з усіх напрямків стоматології дозволить прийняти ряд важливих рішень у цьому напрямку.

Науково-практична програма конгресу представлена цілою низкою симпозиумів з важливих питань стоматології – дитячої стоматології, пародонтології, ендодонції, ортодонції, імплантології, лазерної стоматології, профілактики та професійної гігієни, анестезіології, де будуть широко представлені науково-практичні досягнення.

Однією з важливих подій є симпозиум «Практичні досягнення стоматології», де буде представлений досвід впровадження в практику передових технологій.

Особливо хочу зазначити важливість проведення таких симпозиумів, як «Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій», «Інфекційний контроль в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю: практичні аспекти».

Проведення симпозиуму молодих науковців та лікарів дасть змогу талановитій молоді показати свої досягнення.

У нелегкі для України часи ми як ніколи зобов'язані бути разом, і своєю єдиною черговою справою довести суспільству актуальність тих питань, на вирішення яких спрямована наша робота. Об'єднавши зусилля стоматологів, талановитих вчених України та світу, впроваджуючи наші з Вами здобутки, ми зможемо сподіватись на підвищення якості надання стоматологічної допомоги нашим пацієнтам. Запрошуємо Вас до співпраці!

Висловлюю вдячність всім лікарям-стоматологам, науковцям, організаторам стоматологічної служби України за спільну роботу, спрямовану на збереження здоров'я населення України.

Слава Україні!

**З повагою,
голова наукового комітету конгресу,
головний позаштатний стоматолог МОЗ України,
проф. Олександр Павленко**

План заходів 3 Національного стоматологічного конгресу по залах:

22.10.2015	Зал № 3	Пленарне засідання АСУ
22.10.2015	Зал № 4	Симпозіум - Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій
22.10.2015	Зал № 5	Симпозіум - Дентальна імплантологія
22.10.2015	Зал № 6	Симпозіум - Практична ендодонтія
22.10.2015	Зал № 8	Симпозіум - Інфекційний контроль в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю: практичні аспекти
22.10.2015	Зал № 9	Симпозіум - Лазерна стоматологія (10.00-13.00)
22.10.2015	Зал № 9	Симпозіум - Анестезіологія в стоматології (14.00-18.00)
23.10.2015	Зал № 3	Симпозіум - Практичні досягнення стоматології
23.10.2015	Зал № 4	Симпозіум - Дитяча стоматологія
23.10.2015	Зал № 5	Симпозіум молодих вчених та лікарів
23.10.2015	Зал № 6	Симпозіум - Інновації в ортодонтії
23.10.2015	Зал № 8	Симпозіум - Пародонтологія
23.10.2015	Зал № 9	Симпозіум - Профілактика та професійна гігієна

Організатори

ОРГАНІЗАТОР:

- Асоціація стоматологів України

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

- НМАПО ім. П.Л. Шупика
- Асоціація лікарів-пародонтологів України
- Асоціація черепно-щелепно-лицевих хірургів
- Асоціація приватно-практикуючих лікарів-стоматологів
- Асоціація імплантологів України
- Асоціація профілактичної та дитячої стоматології
- Українська асоціація щелепно-лицевих хірургів та хірургів-стоматологів
- Українська ендодонтична асоціація
- Асоціація ортодонтів України
- Асоціація організаторів та управлінців стоматологічної служби
- Асоціація зубних гігієністів України
- Асоціація лікарів-ортопедів та зубних техніків
- Українська асоціація цифрових стоматологічних технологій
- Асоціація лазерної стоматології України
- Асоціація студентів стоматологів
- Українська академія естетичної стоматології
- Українська ендодонтична спільнота
- Асоціація профілактики стоматологічного здоров'я
- Клуб молодих стоматологів

ЗА ПІДТРИМКИ:

- МОЗ України
- Міністерство оборони України
- Київська обласна державна адміністрація
- Департамент охорони здоров'я Київської обласної державної адміністрації
- Київська міська державна адміністрація
- Департамент охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації
- Комітет з питань охорони здоров'я верховної ради України
- Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
- НМАПО ім. П.Л. Шупика, Інститут стоматології
- Київський медичний університет Української асоціації народної медицини
- Українська медична стоматологічна академія
- Дніпропетровська державна медична академія
- Одеський національний медичний університет
- Львівський національний медичний університет ім. Д. Галицького
- Львівський медичний інститут
- Харківський національний медичний університет
- Харківська медична академія післядипломної освіти
- Івано-Франківський національний медичний університет
- Запорізький державний медичний університет
- Запорізька медична академія післядипломної освіти
- Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
- Буковинський державний медичний університет
- Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
- Ужгородський національний університет
- Донецький національний медичний університет ім. М. Горького
- Інститут стоматології НАМН України, м. Одеса
- Українська асоціація імпортерів та виробників стоматологічної продукції

Оргкомітет

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ

Угрин М.М., к.мед.н.

СПІВГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ

Мазур І.П., проф.
Задорожний Е.М.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ

Андрієвська М.О.
Андрушко М.В.
Бариліак А.Я., к.мед.н.
Басюк М.О.
Беляєв П.В.
Біда В.І., проф.
Білозецький І.
Білолицька Г.Ф., проф.
Білоус А.М.
Бірюкова М.М.
Борисенко А.В., проф.
Браун Ю.Є.
Бригадир О.С.
Варченко О.В.
Василюк А.В.
Ватраль М.Я.
Вахненко О.М., к.мед.н.
Венгер О.О.
Вишневіська Г.О., к.мед.н.
Воєвода О.П.
Воєвський О.М.
Войнаровський В.М.
Волковічка Т.А., к.мед.н.
Володіна М.В.
Волосов Є.В.
Воронова В.
Врублевський Р.
Габаль В.А.
Гавриленко М.А., к.мед.н., доц.
Гаук А.Г.
Голубева І.М., к.мед.н., доц.
Гопко М.Ф.
Горбань С.П.
Гарват Л.А.
Городецький Т.М.
Горохівський В.Н., с.н.с.
Гринечко Ю.М.
Грицюк О.А.
Дахно Л.О.
Дацко М.І.

Дерейко Л.В., к.мед.н., доц.
Деніга О.В., проф.
Дмитришин Ю.Б.
Дихал О.О.
Дідковський О.Б.
Дорошенко С.І., проф.
Дрогомирецька М.С., проф.
Ейсмунд А.П.
Заблоцький Я.В., проф.
Загородний В.В.
Захаренко Є.О.
Земелько Н.О.
Зінкевич К.Г.
Кабанчук С.В.
Казінін Д.М.
Каплун Д.
Камалов Р.Х.
Каращук В.Д.
Кацяуба Т.Б.
Клітинська О.В., к.мед.н.
Кобиляк Д.В.
Кобилянський А.М.
Коваленко І.О.
Ковтуняк О.С.
Коленко Ю.Г.
Красіцький І.Г.
Колупасев О.В.
Красник Д.Ю.
Красножон О.О.
Крижановський В.М.
Кузняк Н.Б.
Кулигін О.Б.
Куроєдова В.Д., проф.
Кухарчук О.Д.
Куцевляк В.Ф., проф.
Куцевляк В.І., проф.
Кушнір Б.В.
Левицька В.І.
Лепський В.В.
Лесів Р.А.
Леснухін М.Л.
Лихота А.М., проф., д.мед.н.
Лихота К.М., доц.
Лицишин М.З.
Лукашко В.К.
Логвиненко О.В.
Лук'яненко М.А.
Лук'янець М.М.
Люля І.І.
Ляховська А.
Ляшенко А.С.

Майструк М.В.
Мазур В.П.
Маланчук В.О., проф.
Маляр Р.В.
Матусяк І.Я.
Матюшенко В.В.
Мельничук М.С.
Михайлюк Н.Б.
Монборнь О.Ж.
Мосейко О.О.
Мохорев В.А.
Мудра В.М., проф.
Неспрядько В.П., проф.
Неспрядько Т.
Нестор Р.А.
Николин В.
Нікулін А.
Новіков В.В.
Новошицький В.
Обідняк В.З.
Обухівський Ю.В.
Ожоган З.Р., проф.
Остапко О.І., д.мед.н., проф.
Остафійчук С.П.
Павленко О.В., проф.
Павловський Л.М.
Пайкуш В.А., к.мед.н.
Панасюк О.А.
Пензенник К.
Петренко Ю.І.
Петрушанко Т.О., д.мед.н., проф.
Пехньо В.
Подільчук Д.В.
Політун А.М., проф.
Половнщиків А.
Пономаренко В.О.
Пономаренко Ю.
Притула О.М.
Процин М.І.
Радлінський С.В.
Радько В.І., доц.
Рибак В.А.
Рікота А.Ю.
Рижук Х.
Рожко М.М., проф.
Рожко П.Д., к.мед.н.
Романов Г.Г.
Рошнівська О.В.
Савичук Н.О., проф.
Савченко В.В.
Самойленко А.В.

Самойленко І.
Самсонов А.В., доц.
Сандуляк В.Н.
Сапелюк А.Б.
Синюк В.М.
Сідельников П.В., доц.
Скиба В.Я., проф.
Скрипник І.Л., доц.
Скрипніков П.М.
Скульська С.В.
Слободяник М.
Смаглюк В.І.
Солонько Г.М., к.мед.н., доц.
Солонько М.Ю.
Солдатов В.К.
Солнцева Т.О., к.мед.н., доц.
Стефанів В.
Стрельников М.О.
Струк Д.С.
Ступницька О.М., доц.
Сукманська А.Д.
Супрунович І.
Таравнех Ш.Дж., доц.
Тимофеев О.О., проф.
Ткаченко В.А.
Третьяков С.І.
Тріщук В.М.
Угрин О.М.
Угрин О.Ю.
Удовиченко Н.М., к.мед.н.
Удод О.А., проф.
Фартушна А.
Федірко І.В., к.мед.н.
Фліс П.С., проф.
Харьков Л.В., проф.
Хлебас С.В.
Хоменко Л.О., проф.
Центіло Т.Д., к.мед.н., доц.
Черепинська Ю.О., к.мед.н.
Чумакова Ю.Г., проф.
Шелест Є.Л.
Шибінський В.Я., к.мед.н.
Шнайдер С.А., проф.
Штука О.М.
Шубенко Т.
Щербаківа І.В.
Яковець Л.П.
Яловий І.Л.
Яловий Л.М.
Яценко О.В.
Яценко І.К.

Науковий комітет

ГОЛОВА НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Павленко О.В., проф.

СПІВГОЛОВИ НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Савичук Н.О., проф.
Шнайдер С.А., проф.

ЧЛЕНИ НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Антоненко М.Ю., д.мед.н., проф.
Бариліак А.Я., к.мед.н.
Біда В.І., проф.
Біденко Н.В., д.мед.н., проф.
Білоклицька Г.Ф., проф.
Бобицький Я.В., д.т.н., проф.
Борисенко А.В., проф.
Бургонський В.В., к.мед.н., доц.
Вишневська Г.О., к.мед.н.
Возний О.В., д.мед.н., проф.
Волковіцька Т.А., к.мед.н.

Гасюк Н.В., к.мед.н., доц.
Герелюк В.І., д.мед.н., проф.
Городецький Т.М.
Грібаукас С., к.мед.н.
Гулюк А.Г.
Гуменюк О.М.
Деньга О.В., проф.
Дрогомирецька М.С., проф.
Заблоцький Я.В., проф.
Камалов Р.Х., к.мед.н., доц.
Коваленко В.В., к.мед.н., доц.
Ковач І.В., д.мед.н., проф.
Коленко Ю.Г.
Клітинська О.В., проф.
Коленко Ю.Г.
Колупасв О.В.
Копчак А.В., д.мед.н., проф.
Костенко Є.Я., д.мед.н., проф.
Кулигін О.Б., к.мед.н.
Куц П.В.
Куцевляк В.І., проф.
Куцевляк В.Ф., д.мед.н., проф.
Левандовський Р.А.
Леоненко П.В., д.мед.н., проф.
Лихота А.М., проф., д.м.н.

Лось В.В.
Мазур І.П., проф.
Маланчук В.О., проф.
Матрос-Таранець І.М., д.мед.н., проф.
Мірчук Б.М., проф.
Мудра В.М., проф.
Неспрядько В.П., проф.
Ожоган З.Р., проф.
Остапко О.І., д.мед.н., проф.
Пайкуш В.А., к.мед.н.
Панчук О.Ю.
Політун А.М., проф.
Радлінський С.В., к.мед.н.
Рожко М.М., проф.
Романова Ю.Г., д.мед.н., проф.
Самойленко А.В., д.мед.н., проф.
Сідельников П.В.
Скиба В.Я., проф.
Скрипник І.Л., доц.
Смаглюк Л.В., проф.
Смоляр Н.І., д.мед.н., проф.
Стеблюк В.В., д.мед.н., проф.
Солонько Г.М., к.мед.н., доц.
Скрипник І.Л., к.мед.н., доц.

Скрипнікова Т.П.
Скрипніков П.М., проф.
Тимофєєв О.О., проф.
Третьяков С.І.
Угрин М.М., доц.
Удовиченко Н.М.
Удод О.А., проф.
Федірко І.В., к.мед.н.
Фесенко В.С.
Фесенко У.А.
Фліс П.С., проф.
Харьков Л.В., проф.
Хоменко Л.О., проф.
Чепурний Ю.В., к.мед.н.
Чернищенко Т.І.
Чертов С.О., к.мед.н., доц.
Чумакова Ю.Г., к.мед.н., доц.
Шешукова О.В., к.мед.н., доц.
Шінкарук-Диковицька М.М., к.мед.н., ас.
Щербак Л.О.
Юнакова Н.М. к.мед.н.

Пленарне засідання АСУ

Реформування стоматології в світлі загальної реформи охорони здоров'я України. Протоколи та стандарти як невід'ємна частина реформи

МОДЕРАТОРИ

10:00-13:00 — Білоклицька Г.Ф., Хоменко Л.О., Борисенко А.В.

14:00-19:00 — Павленко О.В., Мазур І.П., Угрин М.М.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №3

Час	Доповідачі	Тема	
9.00-10.00	Відкриття конгресу		
10.00-10.30	к.мед.н., доц. Угрин М.М.	Основні питання реформування стоматологічної галузі. Роль АСУ в проведених реформ	заслужений лікар України, доц. каф. ЛНМУ ім. Данила Галицького, президент Асоціації стоматологів України, посол ICOI в Україні
10.30-11.00	д.мед.н., проф. Павленко О.В.	Реформування стоматологічної галузі в Україні	директор Інституту стоматології НМАПО ім. П. Л. Шупика, заслужений діяч науки та техніки України, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, віце-президент Асоціації стоматологів України
11.00-11.30	Шнайдер С.А., Левицький А.П., Дєньга О.В., Скиба В.Я.	Сучасні наукові досягнення в стоматології та їх реалізація в практиці охорони здоров'я	директор ДУ «ІС НАМН»
11.30-12.00	д.мед.н., проф. Мазур І.П.; д.мед.н., проф. А.В. Борисенко	Створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації стоматологічної допомоги в Україні	каф. стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика, генеральний секретар Асоціації стоматологів України; член Правління АСУ, каф. терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця
12.00-12.30	д.мед.н., проф. Савичук Н.О.	Стратегія післядипломної та безперервної освіти в стоматології – на шляху до євроінтеграції	заступник директора Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, зав. каф. стоматології дитячого віку НМАПО ім. П.Л. Шупика, директор Навчального центру АСУ ім. М. Данилевського
12.30-13.00	д.мед.н., проф. Заблоцький Я.В.	Як змінились люди і чого вони очікують від нас, стоматологів	ректор Приватного вищого навчального закладу післядипломної освіти «Стоматологічна академія Заблоцького», член Правління Асоціації стоматологів України
13.00-14.00	Обідня перерва		

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ			
 			
Час	Доповідачі	Тема	
14. ⁰⁰ -14. ³⁰	д.мед.н., проф. Білолицька Г.Ф.	Підготовка лікаря-стоматолога пародонтолога в системі післядипломної освіти з використанням сучасних протоколів діагностики і лікування, що базуються на модифікованій класифікації захворювань тканин пародонта	заслужений діяч науки і техніки України, зав. кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шуплика, президент Асоціації лікарів-пародонтологів України
14. ³⁰ -15. ⁰⁰	д.мед.н., проф. Політун А.М.; к.мед.н., проф. Скрипнікова Т.П.; д.мед.н. проф. Скрипніков П.М.	Клініко-функціональне і морфологічне обґрунтування нових підходів до класифікації пульпіту та періодонтиту	зав. каф. терапевтичної стоматології ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ», президент УЕА; каф. інтернатури і післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава); головний лікар КУ «ПОЦС-СКП», зав. каф. післядипломної освіти лікарів-стоматологів, ВНДЗУ «Українська медична стоматологічна академія»
15. ⁰⁰ -15. ³⁰	д.мед.н., проф. Дрогомирецька М.С.	Забезпечення високих протоколів надання ортодонтичної допомоги населенню України та підвищення якості підготовки спеціалістів шляхом якості підготовки спеціалістів	зав. каф. ортодонції НМАПО ім. П.Л. Шуплика, заслужений лікар України, головний ортодонт МОЗ України, президент Асоціації ортодонтів України, віце-президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів України, член Міжнародної асоціації ортодонтів, член Європейської асоціації ортодонтів
15. ³⁰ -16. ⁰⁰	д.мед.н., проф. Хоменко Л.О.	Перспективи розвитку дитячої стоматології: європейський вектор.	президент Української асоціації профілактичної та дитячої стоматології
16. ⁰⁰ -16. ³⁰	д.мед.н., проф. Деньга О.В.	Комунальні та індивідуальні програми профілактики. Протоколи професійної гігієни	заслужений лікар України, зав. відділення епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань, дитячої стоматології та ортодонції ДУ «ІС НАМН», зав. каф. стоматології дитячого віку ОНМедУ, обласний стоматолог дитячий, керівник обласного лікувально-консультативного і науково-методичного центру дитячої стоматології та ортодонції; член міжнародної Асоціації стоматологів дитячих (IAPD), член Європейської асоціації охорони стоматологічного здоров'я (EADPH), член міжнародного коледжу стоматологів (ICD), член робочої групи ERO-Prevention, президент Асоціації гігієністів зубних України, віце-президент Української асоціації профілактичної і дитячої стоматології
16. ³⁰ -17. ⁰⁰	Штука О.М.	Реформування галузі стоматології в Україні в контексті наближення законодавчого поля до європейського	президент Асоціації імплантологів України
17. ⁰⁰ -17. ³⁰	доц. Таравнех Ш.Д.	Підготовка стоматологів в Україні: питань більше, ніж відповідей	президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
17. ³⁰ -18. ⁰⁰	д.мед.н., проф., Біда В.І.; проф. Ожоган З.Р.; д.мед.н., доц. Бугорков І.В.	Пріоритетні напрямки реформування ортопедичної стоматологічної служби в умовах конкурентного середовища	головний позаштатний стоматолог-ортопед МОЗ України, зав. каф. ортопедичної стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика; заслужений лікар України, каф. ортопедичної стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика
18. ⁰⁰ -18. ³⁰	к.мед.н. Баріляк А.Я.; д.мед.н., проф. Чумакова Ю.Г.	Стан лазерної стоматології в Україні. Протоколи лікування	к.мед.н. Баріляк А.Я. - ас. каф. терапевтичної стоматології ЛНМУ ім. Д.Галицького, зав.відділення лазерної стоматології ЦСП «ММ», дипломований спеціаліст Академії лазерної стоматології SOLA (Відень, Австрія), Президент Асоціації лазерної стоматології України; д.мед.н., проф. Чумакова Ю.Г. - зав. відділення захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології НАМН України» (Одеса, Україна), віце-президент Асоціації лазерної стоматології України
18. ³⁰ -19. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції		

Симпозіум – Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Лищишин М.З.

Співголови оргкомітету

Пономаренко В.О.

Рибак В.А.

Федірко І.В.

Оргкомітет

Варченко О.В.

Воронова В.

Дацко М.І.

Дмитришин Ю.Б.

Ковтуняк О.С.

Мазур В.П.

Павловський Л.М.

Панасюк О.А.

Синюк В.М.

Стефанів В.

Яценко І.К.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Лихота А.М., д.мед.н., проф.

Співголови наукового комітету

Коваленко В.В., к.мед.н., доц.

Федірко І.В., к.мед.н.

Науковий комітет

Грібаускас С., к.мед.н.

Камалов Р.Х., к.мед.н., доц.

Копчак А.В., д.мед.н., проф.

Матрос-Таранець І.М., д.мед.н., проф.

Стеблюк В.В., д.мед.н., проф.

Угрин М.М. к.мед.н., доц.

Чепурний Ю.В., к.мед.н.

МОДЕРАТОРИ

10:00-13:00 - Пономаренко В.О.,

Мазур В.П., Рибак В.А.

14:00 -18:00 - Федірко І.В., Коваленко В.В.,

Лихота А.М.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №4

Час	Доповідачі	Тема
10. ⁰⁰ -10. ¹⁰	Вступне слово помічника Міністра оборони України, д.мед.н., проф., полковника медичної служби Стеблюка В.В.	
10. ¹⁰ -10. ³⁰	Лищишин М.З., Лихота А.М., Коваленко В.В.	Стан та перспективи розвитку стоматологічної допомоги військовослужбовцям в зоні проведення бойових дій на Сході України
10. ³⁰ -10. ⁵⁰	Коваленко В.В., Федірко І.В.	Організація медичної допомоги щелепно-лицевим пораненим на догоспітальних рівнях її надання
10. ⁵⁰ -11. ⁰⁰	Федірко І.В.	Особливості спеціалізованого лікування сучасних вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки
11. ⁰⁰ -11. ²⁰	Ковтуняк О.С., Федорова О., Грібаускас С.	Реабілітація пацієнтів з вогнепальними пораненнями вилицево-орбітального комплексу
11. ²⁰ -11. ⁴⁰	Перерва	
11. ⁴⁰ -12. ⁰⁰	Матрос-Таранець І.М.	Досвід надання стоматологічної допомоги військовослужбовцям добровольчої бригади «Азов»
12. ⁰⁰ -12. ²⁰	Прохоров С.Л.	Організація стоматологічної допомоги в підрозділах високомобільних десантних військ
12. ²⁰ -12. ⁴⁰	Врабіє В.І., Варченко О.В., Коваленко В.В.	Роль та місце пересувних стоматологічних кабінетів в умовах ведення бойових дій на Сході України

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема
12. ⁴⁰ -13. ⁰⁰	Орловський В.А.	Роль стоматологічного кабінету військового мобільного госпіталю в наданні допомоги військовослужбовцям з пораненнями та захворюваннями щелепно-лицевої ділянки в зоні ведення бойових дій на Сході України
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва	
14. ⁰⁰ -14. ²⁰	Дацко М.І.	Національний благодійний проект «Санація». Роль волонтерів в наданні стоматологічної допомоги мобілізованим військовослужбовцям в навчальних центрах та полігонах
14. ²⁰ -14. ⁵⁰	Яценко І., Стефанів В., Воронова В.	Досвід реалізації проекту «Укроп-Дентал» під час ведення бойових дій на Сході України
14. ⁵⁰ -15. ¹⁰	Дмитришин Ю., Жавора Д.	Особливості організації роботи мобільного стоматологічного підрозділу Добровольчого медичного батальйону «Святого серця»
15. ¹⁰ -16. ³⁰	Лемешко В.	Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги військовослужбовцям та цивільному населенню в специфічних умовах прифронтової зони АТО
16. ³⁰ -16. ⁵⁰	Рибак В.А., Копчак А.В.	Реконструктивна та відновлювальна хірургія обличчя. Досвід Центру щелепно-лицевої хірургії КОКЛ
16. ⁵⁰ -17. ¹⁰	Пономаренко В.О., Лицишин М.З., Белявцев В.В., Кінчур М.І.	Значення дентальної імплантації в комплексі медичної реабілітації учасників бойових дій на Сході України
17. ¹⁰ -17. ³⁰	Мазур В.П., Кулібаба О.В., Потапов І.В.	Досвід комплексного лікування та реабілітації щелепно-лицевих поранених в умовах профільної клініки ВМКЦ Південного регіону
17. ³⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції	

Симпозіум - Дентальна імплантологія

Естетика та функція в імплантологічній реабілітації. Обговорення протоколів

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Штука О.М.

Співголови оргкомітету

Шелест Є.Л.

Оргкомітет

Андрушко М.В.

Білоус А.В.

Воевода О.П.

Воевський О.М.

Войнаровський В.М.

Гопко М.Ф.

Грицюк О.А.

Ейсмунд А.П.

Захаренко Є.О.

Зінкевич К.Г.

Кабанчук С.В.

Красіцький І.Г.

Красножон О.О.

Лепський В.В.

Леснухін М.Л.

Лукашко В.К.

Майструк М.В.

Матусяк І.Я.

Матошенко В.В.

Михайлюк Н.Б.

Мосейко О.О.

Обідняк В.З.

Обухівський Ю.В.

Припула О.М.

Прошин М.І.

Рікота А.Ю.

Смаглюк В.І.

Яковець Л.П.

Яценко О.В.

Науковий комітет

Гулюк А.Г.

Куц П.В.

Левандовський Р.А.

Лось В.В.

Панчук О.Ю.

Угрин М.М.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Заблоцький Я.В.

Співголови наукового комітету

Сідельников П.В.

МОДЕРАТОРИ

Сідельников П.В., Лось В.В.

Обідняк В.З., Куц П.В.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №5

Час	Доповідачі	Тема
11. ⁰⁰ -11. ¹⁰	Штука О.М.	Важливість впровадження протоколів дентальної імплантації
11. ¹⁰ -11. ⁵⁰	Шелест Є.Л.	Сучасні протоколи реабілітації повної адентії щелеп
11. ⁵⁰ -12. ²⁰	Обідняк В.З.	Можливості та недоліки цифрового планування ортопедичного лікування пацієнтів з опорою на імплантатах.
12. ²⁰ -13. ⁰⁰	Захаренко Є.О.	Огляд основних методик аугментації альвеолярного відростка
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва	
14. ⁰⁰ -14. ⁴⁰	Обухівський Ю.В.	Ясенно-слизова хірургія в імплантології
14. ⁴⁰ -15. ³⁰	Штука О.М.	Менеджмент м'яких тканин в імплантологічній реабілітації
15. ³⁰ -16. ¹⁰	Красножон О.О.	Порівняння традиційного та цифрового способу виготовлення конструкцій на імплантатах
16. ¹⁰ -17. ⁰⁰	Михайлюк Н.Б.	Функціональні та естетичні клінічні випадки. Два світи однієї реальності
17. ⁰⁰ -17. ⁴⁰	Леснухін М.Л.	Негайна імплантація та навантаження
17. ⁴⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції	

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Симпозіум - Практична ендодонтія

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Кулігін О.Б., к.мед.н.

Оргкомітет

Городецький Т.М.

Карашук В.Д.

Подільчук Д.В.

Сапелюк А.Б.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Політун А.М., д.мед.н., проф.

Науковий комітет

Кулігін О.Б., к.мед.н.

Юнакова Н.М., к.мед.н.

МОДЕРАТОРИ

10:00 -13:00 — Кулігін О.Б., Карашук В.Д.

14:00-18:00 — Подільчук Д.В.,

Городецький Т.М.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №6

Час	Доповідачі	Тема	
10.00-11.00	Городецький Т.М.	Невідкладні стани на ендодонтичному прийомі, які становлять пряму загрозу життю	практикуючий лікар-стоматолог, головний лікар клініки «Профіден-Плюс»
11.00-12.00	д.мед.н., проф. Політун А.М.	Імплементція європейських протоколів ендодонтичного лікування в Україні	член Правління АСУ, президент УЕА
12.00-13.00	Подільчук Д.В.	Помилки та ускладнення ендодонтичного лікування	практикуючий лікар-стоматолог-ендодонтист, клініка Дубнової «Стоматолог і я»
13.00-14.00	Обідня перерва		
14.00-15.00	Сапелюк А.Б.	Використання МТА в різних клінічних ситуаціях	практикуючий лікар-стоматолог
15.00-16.00	Карашук В.Д.	«...казнить нельзя помиловать...» частина 1	практикуючий лікар-стоматолог-ендодонтист, клініка «Порцелян»
16.00-16.30	д.мед.н., проф. Волосовець Т.М.; к.мед.н., ас. Юнакова Н.М.	Клініко-патогенетичне обґрунтування особливостей перебігу та лікування періодонтитів у осіб з персистою герпетичною інфекцією	каф. стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика
16.30-17.30	к.мед.н. Кулігін О.Б.	Діагностика та тактика ведення поєднаної одонтогенно-синусної патології	практикуючий лікар-стоматолог-ендодонтист, клініка «Імплантологічний центр»
17.30-18.00	Дискусія. Прийняття резолюції.		

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Симпозіум - Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю: практичні аспекти

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Мазур І.П., проф.

Співголови оргкомітету

Хлебас С.В.

Оргкомітет

Габаль В.А.

Рошнівська О.В.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Чернишенко Т.І., к.мед.н.

Співголови наукового комітету

Щербак Л.О.

Науковий комітет

Городецький Т.М.

Заблоцький Я.В., проф.

МОДЕРАТОРИ

Чернишенко Т.І., к.мед.н.

Мазур І.П., д.мед.н., проф.

Хлебас С.В.

За підтримки компанії
"Лізоформ"

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №8

Час	Доповідачі	Тема	
10. ⁰⁰ -10. ²⁰	Чернишенко Т.І.	Актуальні питання підготовки молодших спеціалістів з медичною освітою	директор ДУ «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів» МОЗ України
10. ²⁰ -10. ⁴⁰	проф. Мазур І.П.	Впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю	проф., зав. відділення удосконалення молодших спеціалістів з медичною освітою за фахом «Стоматологія»
10. ⁴⁰ -11. ¹⁰	проф. Заблоцький Я.В.	Стерилізація та дезінфекція в стоматологічній практиці. Як є і як треба!	«Клініка Заблоцького»
11. ¹⁰ -12. ⁴⁰	Городецький Т.М.	Роль передстерилізаційної обробки у перенесенні інфекції між пацієнтами	стоматологічна клініка «Профідент-Плюс»
12. ⁴⁰ -13. ⁰⁰	Щербак Л.О.	Інфекційний контроль у стоматологічних клініках	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва		
14. ⁰⁰ -14. ²⁰	Габаль В.А.	Індивідуальна гігієна у стоматологічних хворих	ас. каф. стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика, викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія»
14. ²⁰ -14. ⁴⁰	Хлебас С.В.	Психологічні та деонтологічні аспекти роботи медичної сестри на стоматологічному прийомі	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
14. ⁴⁰ -15. ⁰⁰	Рошнівська О.В.	Дезінфекція, достерилізаційне очищення та стерилізація стоматологічних інструментів	спеціаліст з інфекційного контролю, Асоціація «Служба організації інфекційного контролю»

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
15. ⁰⁰ -15. ²⁰	Слободяник М.В.	Фармакотерапевтичний супровід основних стоматологічних захворювань	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
15. ²⁰ -16. ²⁰	Щербак Л.О.	Майстер-клас «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу в стоматологічних клініках. Сучасні рекомендації до вибору засобів стерилізації»	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
16. ²⁰ -17. ²⁰	Габаль В.А.	Майстер-клас «Протоколи індивідуальної гігієни за концепцією ІТОР, призначення засобів індивідуальної гігієни»	ас. каф. стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
17. ²⁰ -17. ⁴⁰	Презентація підручника для молодших спеціалістів з медичною освітою за фахом «Стоматологія»		
17. ⁴⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції		

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Симпозіум - Лазерна стоматологія

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Барияк А.Я., к.мед.н.

Співголови оргкомітету

Вишневська Г.О., к.мед.н.

Волковіцька Т.А., к.мед.н.

Оргкомітет

Беляєв П.В.

Браун Ю.Є.

Васильюк А.В.

Ватраль М.Я.

Габаль В.В.

Дідьковський О.Б.

Кобіляк Д.В.

Новіков В.В.

Мельничук М.С.

Петренко Ю.І.

Сукманська А.Д.

Третьяков С.І.

Черепинська Ю.О., к.мед.н.

Щербаківа І.В.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Чумакова Ю.Г., д.мед.н., проф.

Співголови

наукового комітету

Барияк А.Я., к.мед.н.

Угрин М.М., к.мед.н., доц.

Науковий комітет

Білоклицька Г.Ф., д.мед.н., проф.

Бобицький Я.В., д.т.н., проф.

Бургонський В.В., к.мед.н., доц.

Вишневська Г.О., к.мед.н.

Волковіцька Т.А., к.мед.н.

Габаль В.А.

Мазур І.П., д.мед.н., проф.

Політун А.М., д.мед.н., проф.

Савичук Н.О., д.мед.н., проф.

Третьяков С.І.

Угрин М.М., к.мед.н., доц.

МОДЕРАТОРИ

Чумакова Ю.Г., проф.

Барияк А.Я., к.мед.н.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №9

Час	Доповідачі	Тема	
10. ⁰⁰ -10. ³⁰	к.мед.н. Барияк А.Я.	Лікування періімплантитів з використанням Er:YAG лазера в поєднанні з фотодинамічною терапією	ас. каф. терапевтичної стоматології ЛНМУ ім. Д. Галицького, зав. відділення лазерної стоматології ЦСП «ММ», дипломований спеціаліст Академії лазерної стоматології SOLA (Відень, Австрія), Президент Асоціації лазерної стоматології України
10. ³⁰ -11. ⁰⁰	проф. Чумакова Ю.Г., к.мед.н. Вишневська Г.О.	Можливості застосування діодного лазера в пародонтології	зав. відділення захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології НАМН України» (Одеса, Україна), віце-президент Асоціації лазерної стоматології України; лікар-стоматолог амбулаторного поліклінічного відділення ДУ «Інститут стоматології НАМН України», голова Одеського осередку Асоціації лазерної стоматології України
11. ⁰⁰ -11. ³⁰	к.мед.н. Волковіцька Т.А.	Лікування доброякісних новоутворень порожнини рота діодним лазером. Протоколи лікування	ас. каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії ХНМУ, лікар-стоматолог клініки «Доктор Алекс»
11. ³⁰ -12. ⁰⁰	Браун Ю.Є.	Клініко-біохемічне обґрунтування застосування лазерного опромінювання під час проведення хірургічних втручань на пародонті	асп. каф. терапевтичної стоматології, хірург-стоматолог СПНМЦ ім. П.Л. Шупика
12. ⁰⁰ -12. ³⁰	к.мед.н., доц. Бургонський В.Г.	Лазерна стоматологія України: досягнення, реалії, надії	каф. стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
12. ³⁰ -13. ⁰⁰	Третьяков С.І.	Застосування діодного лазера в ортопедичній стоматології	практикуючий лікар-стоматолог, головний лікар клініки «Фенестра»
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва		

Симпозіум - Анестезіологія в стоматології

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Пайкуш В.А., к.мед.н.

Співголови оргкомітету

Білоус А.М.

Оргкомітет

Андрієвська Н.О.

Колупаєв О.В.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Фесенко У.А., д.мед.н., проф

Співголови наукового комітету

Колупаєв О.В.

Пайкуш В.А., к.мед.н.

Науковий комітет

Фесенко В.С., д.мед.н., проф

МОДЕРАТОРИ

Фесенко У.А., д.мед.н., проф.

Пайкуш В.А., к.мед.н.

22 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №9

Час	Доповідачі	Тема	
14. ⁰⁰ -15. ⁰⁰	д.мед.н., проф. Фесенко У.А.	Місцеве знеболення в стоматології. Профілактика та невідкладні дії при ускладненнях	каф. анестезіології та ІТ ЛНМУ ім. Данила Галицького
15. ⁰⁰ -15. ⁴⁰	к.мед.н. Пайкуш В.А.	Стандарти анестезіологічного забезпечення при стоматологічному лікуванні. Застосування анальгоседації у дорослих пацієнтів	зав. анестезіологічного відділення ЦСП «ММ» та стоматологічної «Клініки Заблоцького», лікар-анестезіолог ЗУСДМЦ
15. ⁴⁰ -16. ²⁰	Колупаєв О.В.	Невідкладні стани в кабінеті стоматолога. Алгоритм дій при наданні допомоги	ас. каф. анестезіології та ІТ ЛНМУ ім. Данила Галицького, лікар-анестезіолог ЦСП «ММ»
16. ²⁰ -16. ⁵⁰	Андрієвська Н.О.	Анестезіологічне забезпечення дітей при стоматологічному лікуванні	лікар-анестезіолог ЦСП «ММ», стоматологічної «Клініки Заблоцького» та ЗУСДМЦ
16. ⁵⁰ -17. ²⁰	Білоус А.М.	Медико-правові аспекти роботи анестезіолога в амбулаторній анестезіології	лікар-анестезіолог ЦСП «ММ», стоматологічної «Клініки Заблоцького» та МДКЛ, Львів
17. ²⁰ -17. ⁴⁰	Левицький М.В.	Можливості низькопоточної інгаляційної анестезії в умовах приватної клініки в стоматології та ринології	Медичний центр B'uteeth, Одеса
17. ⁴⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції		

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Симпозіум - Практичні досягнення стоматології

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Леснухін М.Л.

Оргкомітет

Дрогомирецька М.С., проф.

Загородний В.В.

Карашук В.Д.

Красножон О.О.

Крижановський В.М.

Кулігін О.Б.

Леснухін М.Л.

Михайлюк Н.Б.

Обухівський Ю.В.

Радлінський С.В.

Штука О.М.

КУРАТОР ЗАСІДАННЯ

Угрин М.М., к.мед.н.

МОДЕРАТОРИ

9:00-13:00 — Леснухін М.Л.,

Михайлюк Н.Б., Обухівський Ю.В.

14:00-19:00 — Радлінський С.В.,

Кулігін О.Б., Красножон О.О.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №3

Час	Доповідачі	Тема	
10.⁰⁰-10.⁴⁰	доц. Радлінський С.В.	Вступне слово. Теорія і практика вільного дизайну в прямій реставрації	каф. післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії, керівник стоматологічної клініки-студії і навчального центру «Аполлонія»
10.⁴⁰-11.¹⁵	Крижановський В.М.	Впровадження європейських протоколів лікування захворювань тканин пародонта у щоденну практику	головний лікар, «PerioCenter – центр пародонтології», лікар-стоматолог
11.¹⁵-11.⁵⁰	к.мед.н. Кулігін О.Б.	Оперативна ендодонтія: консервативний підхід	лікар-стоматолог-ендодонтист, член Американської асоціації ендодонтистів, співзасновник «Української ендодонтичної спільноти», Київ
11.⁵⁰-12.²⁵	проф. Дрогомирецька М.С.	Ортодонтія: естетика чи необхідність?	зав. каф. ортодонції НМАПО ім. П.Л. Шупика, заслужений лікар України, головний ортодонт МОЗ України, президент Асоціації ортодонтів України, віце-президент Асоціації приватно практикуючих лікарів-стоматологів України, член Міжнародної асоціації ортодонтів, член Європейської асоціації ортодонтів
12.²⁵-13.⁰⁰	Красножон О.О.	Можливості віртуального планування ортопедичного лікування	провідний ортопед стоматологічного центру «Дент ІН», член ІТІ
13.⁰⁰-14.⁰⁰	Обідня перерва		
14.⁰⁰-14.⁴⁰	Обухівський Ю.В.	Хірургічні методи оптимізації м'яких тканин в ділянці дентальної імплантації	лікар-стоматолог-хірург, член АІУ, АЛПУ, Української академії естетичної стоматології
14.⁴⁰-15.²⁰	Леснухін М.Л.	Реабілітація при повній адентії	керівник стоматологічної клініки «Натюрелле», лікар-стоматолог-ортопед
15.²⁰-16.⁰⁰	Карашук В.Д.	«...казнить нельзя помиловать...» частина 2	лікар-стоматолог-ендодонтист, стоматологічна клініка «Порцелян», Київ

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
16. ⁰⁰ -16. ⁴⁰	Загородний В.В.	Межа між прямими і непрямыми реставраціями	переможець Призма-чемпіонату 2008 р., приватна практика із використанням операційного мікроскопу
16. ⁴⁰ -17. ²⁰	Михайлюк Н.Б.	Покращення естетики з допомогою керамічних вінірів. Мультимедіа протокол	засновник «Стоматологічної клініки Михайлюка», член професійних організацій MicroVisionGroup, Academy of Microscope Enhanced Dentistry, International Team for Implantology, ACE, Rosmicro
17. ²⁰ -18. ⁰⁰	Штука О.М.	Менеджмент м'яких тканин у плануванні імплантологічної реабілітації	президент Асоціації імплантологів України, хірург-стоматолог, сертифікований спеціаліст
18. ⁰⁰ -18. ³⁰	Угрин М.М.	Імплантація в дитячому віці: міф чи реальність?	заслужений лікар України, доц. каф. ЛНМУ ім. Данила Галицького, президент Асоціації стоматологів України, посол ICOI в Україні
18. ³⁰ -19. ⁰⁰	Панельна дискусія. Прийняття резолюції		

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Симпозіум - Дитяча стоматологія

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Солоньго Г.М., к.мед.н., доц.

Оргкомітет

Голубева І.М., к.мед.н., доц.

Остапко О.І., д.мед.н., проф.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Хоменко Л.О., д.мед.н., проф.

Науковий комітет

Біденко Н.В., д.мед.н., проф.

Ковач І.В., д.мед.н., проф.

Остапко О.І., д.мед.н., проф.

Смоляр Н.І., д.мед.н., проф.

МОДЕРАТОРИ

10.00-13.00 — Ковач І.В., Савичук Н.О.,

Смоляр Н.І.

14.00-18.00 — Хоменко Л.О., Деняга О.В.,

Каськова Л.Ф.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №4

Час	Доповідачі	Тема	
10.⁰⁰-10.³⁰	Вступне слово		
10.³⁰-11.⁰⁰	д.мед.н., проф. Смоляр Н.І.; д.мед.н., проф. Безвужко Е.В.; к.мед.н., доц. Чухрай Н.Л.	Оцінка стоматологічного здоров'я та якості життя дітей за європейськими індикаторами	каф. стоматології дитячого віку Львівського НМУ ім. Данила Галицького
11.⁰⁰-11.³⁰	д.мед.н., проф. Хоменко Л.О.; д.мед.н., проф. Остапко О.І.; к.мед.н., доц. Голубева І.М.	Міжнародні стандарти надання лікувально-профілактичної допомоги дітям із захворюваннями тканин пародонта	каф. дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань НМУ ім. О.О. Богомольця
11.³⁰-12.⁰⁰	д.мед.н., проф. Харьков Л.В.; к.мед.н., доц. Єфименко В.П.; к.мед.н., доц. Чехова І.Л.	Травматичні ушкодження м'яких тканин навколо щелепних ділянок, зубів та щелеп у дітей	каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку НМУ ім. О.О. Богомольця
12.⁰⁰-12.³⁰	д.мед.н., проф. Деняга О.В.	Профілактика і лікування стоматологічних захворювань у дітей з обмеженими життєвими можливостями	каф. стоматології дитячого віку Одеського НМУ
12.³⁰-13.⁰⁰	д.мед.н., проф. Каськова Л.Ф.; к.мед.н., доц. Бережна О.Е.	Сучасний підхід до проблеми пульпіту тимчасових зубів у дітей	каф. дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ДУ «УМСА», Полтава
13.⁰⁰-14.⁰⁰	Обідня перерва		
14.⁰⁰-14.³⁰	д.мед.н., проф. Біденко Н.В.	Карієс зубів у дітей: сучасний погляд на стару проблему	каф. дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань НМУ ім. О.О. Богомольця

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
14. ³⁰ -15. ⁰⁰	к.мед.н., доц. Сороченко Г.В.	Сучасні методи підвищення карієсрезистентності емалі постійних зубів у дітей	каф. дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань НМУ ім. О.О. Богомольця
15. ⁰⁰ -15. ³⁰	д.мед.н., проф. Ковач І.В.; к.мед.н., доц. Щербина І.М.; асп. Травченко Л.І.	Перспективи застосування озонотерапії в комплексному лікуванні захворювань слизової оболонки порожнини рота	каф. дитячої стоматології ДЗ «ДМА», Дніпропетровськ
15. ³⁰ -16. ⁰⁰	д.мед.н., проф. Харьков Л.В.; д.мед.н., проф. Яковенко Л.М.; к.мед.н., ас. Кисельова Н.В.	Нове у діагностиці та лікуванні гемангіом щелепно-лицевої ділянки у дітей	каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку НМУ ім. О.О. Богомольця
16. ⁰⁰ -16. ³⁰	к.мед.н., доц. Солонько Г.М.; к.філос.н., доц. Зорій Н.І.; ас. Федоруца А.А.	Медико-психологічні аспекти дитячого стоматологічного прийому	каф. стоматології дитячого віку Львівського НМУ ім. Данила Галицького
16. ³⁰ -17. ⁰⁰	Обговорення і винесення резолюції		

Симпозіум молодих вчених та лікарів

Інноваційні технології в практичну стоматологію

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Новошицький В.

Співголови оргкомітету

Кушнір Б.

Неспрядько Т.

Шубенко Т.

Оргкомітет

Білозецький І.

Вишневецька А.

Врублевський Р.

Каплун Д.

Ляховська А.

Нікулін А.

Пензенік К.

Пехньо В.

Пономаренко Ю.

Рижук Х.

Самойленко І.

Слободяник М.

Супрунович І.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Мазур І.П., д.мед.н., проф.

Співголови наукового комітету

Савичук Н.О., д.мед.н., проф.

Смаглюк Л.В., д.мед.н., проф.

Солонько Г.М., к.мед.н., доц.

Угрин М.М., к.мед.н., доц.

Науковий комітет

Антоненко М.Ю., д.мед.н., проф.

Возний О.В., д.мед.н., проф.

Гасюк Н.В., к.мед.н., доц.

Герелюк В.І., д.мед.н., проф.

Деньга О.В., д.мед.н., проф.

Клітинська О.В., к.мед.н., доц.

Костенко Є.Я., д.мед.н., проф.

Куцевляк В.Ф., д.мед.н., проф.

Леоненко П.В., д.мед.н., проф.

Романова Ю.Г., д.мед.н., проф.

Савичук Н.О., д.мед.н., проф.

Самойленко А.В., д.мед.н., проф.

Скрипник І.Л., к.мед.н., доц.

Чертов С.О., к.мед.н., доц.

Шешукова О.В., к.мед.н., доц.

Шінкарук-Диковицька М.М., к.мед.н., ас.

КУРАТОРИ СИМПОЗИУМУ

Мазур І.П., д.мед.н., проф.

Савичук Н.О., д.мед.н., проф.

Смаглюк Л.В., д.мед.н., проф.

Солонько Г.М., к.мед.н., доц.

Угрин М.М., к.мед.н., доц.

МОДЕРАТОРИ

10.00-13.00 — Костенко Є.Я., проф.,

Возний О.В., проф., Солонько Г.М., доц.

14.00-17.00 — Самойленко А.В. проф.,

Смаглюк Л.В., проф., Клітинська О.В., доц.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №5

Час	Доповідачі	Тема
10. ⁰⁰ -10. ¹⁵	Угрин М.М., Новошицький В.Є.	Вступне слово. Привітання учасників симпозіуму
10. ¹⁵ -10. ³⁰	проф. Мазур І.П.	Роль громадських стоматологічних організацій в безперервному професійному розвитку молодого спеціаліста
10. ³⁰ -10. ⁴⁰	Шінкарук-Диковицька М.М.	Особливості дерматогліфічних показників у соматично здорових чоловіків з різних регіонів України та їх зв'язок з рівнем захворюваності зубів каріесом
10. ⁴⁵ -10. ⁵⁵	Ємельянов Д.	Цитоморфометричні зміни в епітелії ясен у хворих на ІХС та їх залежність від тривалості прийому АСК
11. ⁰⁰ -11. ¹⁰	Ішутко І.	Неінвазійний метод забору матеріалу для вивчення хімічного складу емалі постійних зубів
11. ¹⁵ -11. ²⁵	Строченко Е.	Функціональний стан слизової оболонки порожнини рота під впливом засобів гігієни при хронічних кандидозах та після радіаційного опромінення
11. ³⁰ -11. ⁴⁰	Білозецький І.	Клініко-лабораторні особливості перебігу генералізованого пародонтиту у пацієнтів з ревматоїдним артритом

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема
11. ⁴⁵ -11. ⁵⁵	Ляховська А.	Показники електроміографії жувальних м'язів у діагностиці функціонального стану скронево-нижньощелепного суглоба у дівчат-підлітків
12. ⁰⁰ -12. ¹⁰	Сливка М.	Судово-медична експертиза слідів з укушених ран зубо-щелепного апарату
12. ¹⁵ -12. ²⁵	Новошицький В.	Стан зубоальвеолярної системи у пацієнтів із генералізованим пародонтитом при різному рівні кальцидіолу в крові людини
12. ³⁰ -12. ⁴⁰	Паливода Р.	Анатомо-фізіологічний акцент в сучасній діагностиці стану скронево-нижньощелепного суглоба
12. ⁴⁵ -12. ⁵⁵	Савченко М.	Особливості комплексного клінічного підходу до лікування гіперестезії твердих тканин зубів у хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва	
14. ⁰⁰ -14. ¹⁰	Маруха Р.	Спектрофотометричні методи ідентифікації фотополімерних пломбувальних матеріалів
14. ¹⁵ -14. ²⁵	Гусейнов А.	Хірургічне лікування осколюватих переломів нижньої щелепи
14. ³⁰ -14. ⁴⁰	Слабковський В.	Лікування травматичних уражень постійних зубів у дітей із застосуванням засобів на основі МТА
14. ⁴⁵ -14. ⁵⁵	Шумиліна К.	Профілактика та лікування ускладнень хіміотерапії в порожнині рота у хворих раком молочної залози
15. ⁰⁰ -15. ¹⁰	Лютіков О.	Реставрація тимчасових зубів після ендодонтичного лікування
15. ¹⁵ -15. ²⁵	Татченко А.	Відновлення коронок тимчасових молярів із дефектами апроксимальних поверхонь
15. ³⁰ -15. ⁴⁰	Золотухіна О.	Остеопротегерин (OPG) як маркер ремоделювання кісткової тканини в діагностиці запальних захворювань пародонта
15. ⁴⁵ -15. ⁵⁵	Стець В.	Зміни в структурі кістки при переміщенні зубів
16. ⁰⁰ -16. ¹⁰	Чамата В.	Аналіз цифрових технологій при виготовленні керамічних реставрацій
16. ¹⁵ -16. ²⁵	Васильєва О.	Клінічна ефективність використання ультразвукової системи для іригації кореневих каналів при лікуванні періодонтиту
16. ³⁰ -16. ⁴⁰	Остаповський О.	Сучасний підхід у діагностиці захворювань тканин пародонта
16. ⁴⁵ -16. ⁵⁵	Миколайчук С.	Перспективи використання фотодинамічної терапії в лікуванні і профілактиці карієсу зубів та стоматологічної патології
17. ⁰⁰ -17. ¹⁰	Рибак В.	Автотрансплантація у щелепно-лицевій хірургії
17. ¹⁵ -17. ²⁵	Рижук Х., Готь С.-Р.	Система стоматологічної освіти в Україні очима студентів та лікарів-інтернів. Чому досвід наших учителів та ентузіазм молодих спеціалістів є запорукою успішного майбутнього вітчизняної стоматології?
17. ³⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія, вручення нагород. Організаційні питання Ради молодих вчених та лікарів АСУ	

Симпозіум - Інновації в ортодонції

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Дрогомирецька М.С., проф.

Співголови оргкомітету

Куроєдова В.Д., проф.

Фліс П.С., проф.

Оргкомітет

Володіна М.В.

Горохівський В.Н., с.н.с.

Дорошенко С.І., проф.

Казінін Д.М.

Куцевляк В.І., проф.

Лихота К.М., доц.

Самсонов А.В., доц.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Смаглюк Л.В., проф.

Співголови наукового комітету

Мірчук Б.М., проф.

Скрипник І.Л., доц.

МОДЕРАТОРИ

Дрогомирецька М.С., проф.

Смаглюк Л.В., проф.

Скрипник І.Л., доц.

Мірчук Б.М., проф.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №6

Час	Доповідачі	Тема
10. ⁰⁰ -10. ²⁵	проф. Фліс П.С.	Київська школа ортодонтів — здобутки та перспективи
10. ²⁵ -10. ⁴⁵	проф. Мірчук Б.М.	Інноваційні підходи до лікування ортодонтичних пацієнтів
10. ⁴⁵ -11. ⁰⁵	проф. Куроєдова В.Д., доц. Головка Н.В., доц. Галич Л.Б., ас. Макарова О.М.	Особливості сучасної діагностики дистального прикусу
11. ⁰⁵ -11. ²⁵	проф. Куцевляк В.І., ас. Данілова Ю.Г.	Комбіноване лікування пацієнтів з зубощелепними аномаліями в постійному прикусі
11. ²⁵ -11. ⁵⁰	Дахно Л.А.	Сучасна роль конусно-променевої комп'ютерної томографії в ортодонції: від морфометричного аналізу до аналізу результатів лікування
11. ⁵⁰ -12. ¹⁰	проф. Дорошенко С.І., доц. Кульгінський Є.А.	Перспективи ортодонтичного лікування пацієнтів з вродженою зубощелепною патологією
12. ¹⁰ -12. ³⁰	Соломонюк М.М.	Використання мікрогвинтів з метою контролю вертикальної висоти лицевого скелету
12. ³⁰ -12. ⁴⁵	доц. Самсонов А.В.	Відновлення дефекту передньої ділянки зубного ряду при вертикальній деформації оклюзійних площин в змінному прикусі
12. ⁴⁵ -13. ⁰⁰	с.н.с. Горохівський В.Н.	Комбіноване лікування пацієнтів з незрощенням твердого піднебіння
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва	
14. ⁰⁰ -14. ¹⁵	доц. Дмитренко М.І., проф. Куроєдова В.Д., ас. Куроєдова К.Л.	Лікування скученості зубів у ранньому віці
14. ¹⁵ -14. ³⁵	доц. Лихота К.М.	Оптимізація процесу лікування зубощелепних аномалій. Профілактика, естетика, функція
14. ³⁵ -15. ⁰⁰	проф. Смаглюк Л.В.	Дистальна оклюзія. Від діагностики до ретенції

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема
15. ⁰⁰ -15. ²⁰	доц. Репужинський Й.М.	Захворювання СНЩС і ортодонтичне лікування
15. ²⁰ -15. ⁴⁰	доц. Скрипник І.Л.	Ортодонтична складова при відновленні оклюзійних взаємовідношень зубних рядів у пацієнтів з аномаліями та деформаціями прикусу
15. ⁴⁰ -16. ⁰⁰	Хамід Резаї	Дисталізація верхніх зубів за допомогою мікроімплантатів
16. ⁰⁰ -16. ²⁰	ас. Кролівець Т.Г., Кролівець І.В.	Тонкощі ортодонтичної підготовки до дентальної імплантації та протезування
16. ²⁰ -16. ⁴⁰	Дубнов А.В.	Профілактика та лікування скелетного III класу в предпубертатний період
16. ⁴⁰ -17. ⁰⁰	проф. Дрогомирецька М.С.	Основні тенденції розвитку ортодонтії в Україні
17. ⁰⁰ -17. ¹⁵	Дискусія. Прийняття резолюції	

Симпозіум - Клінічна пародонтологія

Актуальні питання клінічної пародонтології – практичним лікарям

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Білоклицька Г.Ф., д.мед.н., проф.

Співголови оргкомітету

Петрушанко Т.О., д.мед.н., проф.

Оргкомітет

Дерейко Л.В., к.мед.н., доц.

Солнцева Т.О., к.мед.н., доц.

Центіло Т.Д., к.мед.н., доц.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Куцевляк В.Ф. д.мед.н., проф.

Співголови наукового комітету

Чумакова Ю.Г., д.мед.н., проф.

Науковий комітет

Борисенко А.В., д.мед.н., проф.

Герелюк В.І., д.мед.н., проф.

МОДЕРАТОРИ

Білоклицька Г.Ф., проф.

Куцевляк В.Ф., проф.

Чумакова Ю.Г., проф.

Петрушанко Т.О., проф.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №8

Час	Доповідачі	Тема	
10. ⁰⁰ -10. ³⁰	проф. Білоклицька Г.Ф.; доц. Копчак О.В.	Місце системної ендотеліальної дисфункції в патогенезі генералізованого пародонтиту	д.мед.н., проф., зав. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, Заслужений діяч науки і техніки України, президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України»; к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, м. Київ
10. ³⁰ -11. ⁰⁰	проф. Куцевляк В.Ф., проф. Куцевляк В.І.	Клітинні біотехнології в регенерації кісткової тканини в експерименті і клініці	д.мед.н., проф., зав. каф. стоматології і терапевтичної стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти; д.мед.н., проф., зав. каф. стоматології дитячого віку, ортодонції та імплантології Харківської медичної академії післядипломної освіти, Заслужений діяч науки і техніки України
11. ⁰⁰ -11. ³⁰	проф. Копчак А.В.	Тривимірне моделювання і CAD/CAM технології в дентальній імплантації і пародонтальній хірургії	д.мед.н., проф. каф. стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця, м. Київ
11. ³⁰ -12. ⁰⁰	доц. Солнцева Т.О.	Вибір анестетиків при проведенні стоматологічних втручань у хворих груп ризику	к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, м. Київ
12. ⁰⁰ -12. ³⁰	доц. Дерейко Л.В., Плешакова В.В.	Вертикальна фрактура кореня зуба як замаскований прояв локалізованого пародонтиту	к.мед.н., доц., консультант та лікар-пародонтолог стоматологічної клініки «Пародент»; лікар-стоматолог-пародонтолог стоматологічної клініки «Пародент», м. Львів
12. ³⁰ -13. ⁰⁰	проф. Петрушанко Т.О., доц. Попович І.Ю.	Сучасні стратегія та принципи лікування пацієнтів із хворобами пародонта	д.мед.н., проф., зав. каф. терапевтичної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»; к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва		

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
14. ⁰⁰ -14. ³⁰	проф. Герелюк В.І.	Окремі етіопатогенетичні та діагностичні аспекти у лікуванні патології пародонта	д.мед.н., проф., зав. каф. терапевтичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету
14. ³⁰ -15. ⁰⁰	проф. Мазур І.П.	Профілактика та лікування хвороб пародонта в практиці лікаря-стоматолога (протокол надання стоматологічної допомоги)	д.мед.н., проф. каф. стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, м. Київ
15. ⁰⁰ -15. ³⁰	проф. Чумакова Ю.Г., асп. Трояненко Л.Н.	Медикаментозно-індукована гіперплазія ясен: клініка, диференційна діагностика, методи лікування	д.мед.н., проф., с.м.с. ДУ «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України»; асп. ДУ «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України», м. Одеса
15. ³⁰ -16. ⁰⁰	проф. Борисенко А.В., доц. Григ Н.І., асп. Лисенко О.С.	Ендогенна інтоксикація, її значення у розвитку та лікуванні захворювань пародонта	д.мед.н., проф., зав. каф. терапевтичної стоматології; к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології; асп. каф. терапевтичної стоматології, НМУ ім. О.О. Богомольця
16. ⁰⁰ -16. ³⁰	доц. Годована О.І.	Клініко-експериментальне обґрунтування фотофорезу з гелевою композицією на основі глікозаміноглікану в комплексному лікуванні захворювань пародонта	к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології ФГДО ЛНМУ ім. Данила Галицького
16. ³⁰ -17. ⁰⁰	д.мед.н. Новіцька І.К., к.мед.н., Косенко Д.К., к.мед.н., Новіцький В.Б.	Гігієна порожнини рота у протезоносців на дентальних імплантатах	д.мед.н., зав. лабораторії розробки і дослідження засобів гігієни порожнини рота ДУ «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України»; к.мед.н., наук. співроб. лабораторії розробки і дослідження засобів гігієни порожнини рота ДУ «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України»; к.мед.н., наук. співроб. відділення відновно-реконструктивної стоматології ДУ «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України», м. Одеса
17. ⁰⁰ -17. ³⁰	доц. Центіло Т.Д., доц. Решетняк О.В.	Клініко-мікробіологічна ефективність препарату "Тебодонт" при лікуванні кандидо-асоційованого генералізованого пародонтиту	к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика; к.мед.н., доц. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, м. Київ
17. ³⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції		

Симпозіум – Профілактика та професійна гігієна

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Крижановський В.М.

Співголови оргкомітету

Угрин О.М.

Оргкомітет

Венгер О.О.

Дихал О.О.

Красник Д.Ю.

Логвиненко О.В.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Голова наукового комітету

Деньга О.В., проф.

Співголови наукового комітету

Гуменюк О.М.

Коленко Ю.Г.

Чумакова Ю.Г., д.мед.н., проф.

МОДЕРАТОРИ

9:00-13:00 — Гуменюк О.М.

14:00-18:00 — Деньга О.В., проф.

23 ЖОВТНЯ 2015

ЗАЛ №9

Час	Доповідачі	Тема	
10. ⁰⁰ -11. ⁰⁰	проф. Деньга О.В.	Роль гігієніста зубного в комунальній та індивідуальній програмах профілактики	заслужений лікар України, зав. відділення епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань, дитячої стоматології та ортодонції ДУ «С НАМН», зав. каф. стоматології дитячого віку ОНМедУ, обласний дитячий стоматолог, керівник обласного лікувально-консультативного і науково-методичного центру дитячої стоматології та ортодонції; член міжнародної Асоціації стоматологів дитячих (IAPD), член Європейської асоціації охорони стоматологічного здоров'я (EADPH), член міжнародного коледжу стоматологів (ICD), член робочої групи ERO-Prevention, президент Асоціації гігієністів зубних України, віце-президент Української асоціації профілактичної і дитячої стоматології
11. ⁰⁰ -12. ⁰⁰	д.мед.н., проф. Чумакова Ю.Г.	Сучасне уявлення про біоплівку. Механічний і хімічний контроль біоплівки	зав. відділення захворювань пародонта ДУ «Інститут стоматології НАМН України» (Одеса, Україна), віце-президент Асоціації лазерної стоматології України
12. ⁰⁰ -12. ³⁰	Логвиненко О.В.	Значення професійної гігієни на різних етапах стоматологічного лікування	гігієніст зубний, «Аванто»
12. ³⁰ -13. ⁰⁰	Угрин О.М., Бронська Ю.В.	Особливості проведення професійної гігієни у пацієнтів з дентальними імплантатами	гігієніст зубний, ЦСП «ММ»
13. ⁰⁰ -14. ⁰⁰	Обідня перерва		
14. ⁰⁰ -15. ⁰⁰	к.пед.н. Гуменюк О.М.	Значення професійної гігієни в дитячому віці	проректор з навчальної роботи львівського медичного інституту, Заслужений лікар України

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Час	Доповідачі	Тема	
15. ⁰⁰ -15. ³⁰	Красник Д.Ю.	Особливості проведення професійної гігієни у дітей	лікар-стоматолог, ЦСІП «ММ»
15. ³⁰ -16. ⁰⁰	Венгер О.О.	Спілкування з пацієнтом. Індивідуальна гігієна порожнини рота. Значення мотивації пацієнта	лікар-пародонтолог, клініка «Стедлі»; член Асоціації лікарів-пародонтологів України; опініон-лідер
16. ⁰⁰ -17. ⁰⁰	Крижановський В.М.	Європейський протокол консервативного лікування захворювань тканин пародонта. Профілактика та рання діагностика	лікар-стоматолог, «PerioCenter — центр пародонтології»
17. ⁰⁰ -17. ³⁰	Дихал О.О.	Європейський протокол консервативного лікування захворювань тканин пародонта. Системна та гігієнічна фаза	гігієніст зубний, «PerioCenter — центр пародонтології»
17. ³⁰ -18. ⁰⁰	Дискусія. Прийняття резолюції		

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

Познань, Польща
7-10 вересня 2016

Щорічний Світовий стоматологічний конгрес — вперше у Польщі найважливіша подія у світі стоматології!

Annual World Dental Congress

7–10 вересня 2016 року у місті Познань відбудеться щорічний Світовий стоматологічний конгрес Всесвітньої стоматологічної федерації (FDI Annual World Dental Congress — AWDC), а також Світового стоматологічного парламенту (FDI World Dental Parliament). Це надзвичайно престижний та важливий захід для Польщі та польської стоматології.

Face the world with a smile!

Організаційний офіс:
 EXACTUS sp.j.: Poland,
 90-418 Łódź, Al. Kościuszki 171 p.
 Tel./Ph.: +48 42 632 28 66
 fax: +48 42 632 28 59
 info@exactus.pl
 www.fdiworldental.org

Międzynarodowe
 Targi
 Poznańskie

Місце проведення:
 Познань, Міжнародний
 виставковий центр у Познані

www.fdi2016Poznan.org
www.facebook.com/FDI2016POZNAŃ
www.fdiworldental.org

**АСОЦІАЦІЯ
 СТОМАТОЛОГІВ
 УКРАЇНИ**

Асоціація стоматологів України, як активний член FDI, підтримує польських колег у проведенні цього важливого для світової стоматології заходу та формує делегацію провідних науковців та фахівців-стоматологів для участі у роботі наукових симпозіумів конгресу.

Фотокопія програми 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

3 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС

«СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ»

III Національний український стоматологічний конгрес
«Міжнародні стандарти профілактики та лікування
і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

РЕЗОЛЮЦІЇ КОНГРЕСУ

Український дім, вул. Хрещатик, 2

АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Київ, 22-23 жовтня 2015

Фотокопія резолюцій 3-го Національного українського стоматологічного конгресу «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога»

Резолюція секції «Лазерна стоматологія»

- Популяризувати методику лазерного лікування у всіх напрямках стоматології як додаткового методу лікування.
- Лікарі-стоматологи повинні пройти навчальні курси в рамках освітньої програми Асоціації лазерної стоматології України. Персонал повинен пройти відповідне навчання з техніки роботи та безпеки з апаратом:
- лікар повинен мати свідоцтво державного зразка про підвищення кваліфікації за спрямуванням лазерна стоматологія
- персонал, що працює з лазерним обладнанням повинен проходити медогляд раз на рік, включно з офтальмологічним обстеженням.
- Внести в форми первинної облікової документації всі методики лазерного лікування при використанні високоінтенсивних лазерів, оскільки на сьогодні вказана лише лазеротерапія як один із методів лазеротерапії.
- Профільним асоціаціям влючити в протоколи стоматологічного лікування методи лазерного лікування.

Пропозиції Всеукраїнської громадської організації «Асоціація лікарів-пародонтологів України»

- Введення в класифікатор професій України ДК003:2010(КП) нової стоматологічної спеціальності — лікар-пародонтолог та введення посади лікаря-пародонтолога до Наказу №33 МОЗ України від 23.02.2000 р. «Про штатні нормативи та типові штати охорони здоров'я».
- Модернізація існуючих протоколів діагностики і лікування захворювань пародонта на підставі запропонованої нової класифікації захворювань пародонта.
- На базі кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика із залученням ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України» створити методологічний центр з розробки медико-технологічних документів за спеціальністю «Пародонтологія».

Резолюція секції «Профілактика та гігієна в стоматології»

- Сприяти проведенню заходів для популяризації стоматологічної профілактики в дошкільних та шкільних установах. Для цього достатньо додати до програми навчання студентів стоматологічних факультетів цикл з профілактики та гігієни і після його проходження залучати їх до активної роботи з дітьми.
- Виділити як окрему спеціальність «гігієніст зубний».
- Налагодити навчальний процес на відповідних базах (медичні училища, ВНЗ).
- Визначити і прописати повноваження фахівця «гігієніст зубний» відповідно до передових світових стандартів.

Резолюція секції «Анестезіологія в стоматології»

- Сприяти всебічному залученню до співпраці анестезіологічних команд (лікар-анестезіолог, медсестра анестезистка) зі стоматологами, які працюють в амбулаторних умовах. Для цього необхідно удосконалити правову базу (можливість прийому на роботу, ліцензування анестезіології та дозволу на використання препаратів для наркозу і анальгоседації в приватних медичних закладах, тощо).
- Для можливості роботи анестезіологічної команди в амбулаторній стоматології необхідним є дотримання міжнародних стандартів проведення наркозу або анальгоседації: наявність джерела кисню, дефібрилятора, обладнання та медикаментів для седації, наркозу, ліквідації невідкладних станів та проведення серцево-легеневої реанімації, моніторингу життєво важливих функцій (ЕКГ, пульсу, частоти дихання, артеріального тиску, сатурації крові, температури тіла).
- При проведенні висококваліфікованих хірургічних стоматологічних маніпуляцій в амбулаторних умовах необхідним є джерело кисню (концентратор) з метою стабілізації життєвих показників пацієнта та ліквідації невідкладних станів.
- Звернутись до відповідних установ МОЗ України з метою налагодження виробництва в Україні снодійного препарату Мідазолам (бензодіазепін ультракороткої дії), що використовується для анальгоседації в стоматології у всьому світі. Аналога цього медикаменту в Україні немає.

Резолюція симпозиуму «Інфекційний контроль в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю: практичні аспекти»

- Молодший спеціаліст за фахом «Стоматологія» — дійсний член стоматологічної команди в наданні медичної допомоги хворим. Асоціація стоматологів України надалі бере активну участь у післядипломному безперервному професійному розвитку цих спеціалістів шляхом організації та проведення сумісних симпозиумів, конференцій, майстер-класів.
- Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю є запорукою якості та безпечності надання стоматологічної допомоги. АСУ сприяє підготовці та затвердженню медико-технологічної документації зі стандартизації інфекційного контролю в закладах стоматологічного профілю.

Резолюція симпозиуму молодих вчених та лікарів-практиків «Інноваційні технології в практичну стоматологію»

- АСУ бере активну участь у формуванні та науковому розвитку молодих науковців різних стоматологічних шкіл України шляхом проведення ширшої апробації їх наукових здобутків на конференціях та симпозиумах.
- З метою популяризації наукових досягнень молодих вчених в міжнародній спільноті АСУ сприяє створенню наукового журналу в наукометричній базі Scopus.
- З метою ознайомлення молодих вчених та лікарів з досягненнями світової науки та апробації власних досліджень на міжнародному рівні АСУ готує конференцію молодих науковців в рамках Конгресу Всесвітньої Федерації стоматологів, який відбудеться у вересні 2015 року в м. Познані (Польща).

Пропозиції Української ендодонтичної асоціації

- Стандарти діагностики та лікування можуть бути розробленими лише за умови прийняття нових класифікацій пульпіту і періодонтиту.
- Використання МКХ-10 як клінічної утруднене, оскільки вона не характеризує окремі клінічні випадки. МКХ-10 — міжнародна стандартна діагностична класифікація для загальних епідеміологічних цілей і цілей, пов'язаних з управлінням охороною здоров'я.
- Запропонована нова класифікація гострого пульпіту за зворотністю патологічного процесу, згідно з якою визначають дві форми пульпіту: зворотній та незворотній.
- Питання класифікації періодонтиту є незавершеним, необхідні подальші клініко-морфологічні дослідження

Резолюція секції «Дентальна імплантація»

- Імплантологія на сьогоднішній день є напрямком стоматології, що найшвидше і найдинамічніше розвивається. При наявності безлічі технологій і методик виникла необхідність у використанні уніфікованих протоколів лікування, які давали б можливість вибору найоптимальнішого способу лікування з максимально передбачуваним результатом. Проаналізувавши існуючі варіанти лікування прийняти рішення про доцільність використання у практиці протоколів погоджувальної конференції ІТІ (Міжнародної наукової групи з імплантації) як організації з багаторічним досвідом систематизації експериментальних досліджень і клінічних спостережень на основі наукової доказовості.
- Розуміючи, що імплантологія є мультидисциплінарним напрямком стоматології, залучати

до співпраці членів профільних стоматологічних Асоціацій для максимального взаємовигідного розвитку цих галузей.

- Продовжити роботу з популяризації знань щодо імплантації серед лікарів, інтернів, студентів і пацієнтів.
- Членам Асоціації проводити роботу із залучення до її складу нових членів, до участі у заходах, проведених Асоціацією.
- Приділяти підвищену увагу перспективним напрямками в імплантації, що розвиваються: цифровим технологіям, роботі з м'якими тка-

нинами, естетиці, ортодонтії, гнатології, анестезіології.

- Розуміючи, що імплантологічне лікування не є універсальним і має певні обмеження, рекомендувати широке використання у лікуванні пацієнтів зубозберігаючих технологій.
- Активна розробка і сприяння просуванню рекомендацій для МОЗ стосовно проведення реформ в освітній та практичній медицині.
- Розуміючи, що благодійність притаманна успішним особистостям, по можливості чинити її потребуючим.

Резолюція секції «Ортодонтія»

Стратегія розвитку української ортодонтії, орієнтована на підвищення якості надання ортодонтичної допомоги населенню України, полягає у дотриманні та виконанні наступних критеріїв:

- підтримка необхідного рівня професійної підготовки шляхом безперервного навчання і розвитку;
- перевірка отриманих знань та навичок із застосуванням різних механізмів оцінки і зворотнього зв'язку;
- проведення контролю якості ортодонтичної допомоги через профільні асоціації та її ліцензування;

- партнерське саморегулювання між професійними організаціями і державними структурами;
- визначення сфери компетентності лікарів-ортодонтів;
- необхідність розробки критеріїв оцінки якості надання ортодонтичної допомоги;
- необхідність розробки та затвердження клінічних настанов та протоколів відповідно до наказу МОЗ України № 751 від 2012 р.;
- необхідність проведення взаємоузгодженості та уніфікації програм додипломного та післядипломного навчання.

Резолюція симпозіуму «Особливості та проблеми надання стоматологічної допомоги в умовах проведення бойових дій»

- Рекомендувати військовим та цивільним медичним закладам чітко дотримуватись єдиних стандартних принципів при лікуванні бойових ушкоджень щелепно-лицевої ділянки.
- Звернути увагу Міністерства охорони здоров'я,

Міністерства оборони України, Асоціації стоматологів України на критично високий рівень стоматологічної захворюваності серед мобілізованих військовослужбовців та необхідність введення жорсткого контролю та персональної

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

відповідальності посадових осіб військово-лікарських комісій за організацію санації порожнини рота громадян, які підлягають мобілізації.

- Сприяти впровадженню позитивного досвіду стоматологічної служби, набутого в ході бойових дій на Сході України, в навчальний процес профільних кафедр вищих медичних навчальних закладів.
- Відзначити вагомий внесок волонтерських стоматологічних організацій («Санація», «Укроп-Дентал», Медичний батальйон «Святого серця») в забезпеченні стоматологічної допомоги військовослужбовцям в зоні проведення бойових дій на Сході України та на полігонах, значну допомогу в забезпеченні військових стоматологічних підрозділів матеріалами та інструментами.
- В рамках підписаного між Міністерством обо-

рони України та Асоціацією стоматологів України Меморандуму, ініціювати створення групи для координації зусиль військових та волонтерів, задля покращення рівня стоматологічної допомоги військовослужбовцям в зоні проведення бойових дій.

- Сприяти росту обізнаності вітчизняних стоматологів щодо реального стану стоматологічної допомоги військовослужбовцям в зоні проведення АТО. Активно залучати фахівців до діяльності волонтерських проєктів.
- Підтримати ініціативу оргкомітету про створення єдиної системи забезпечення повноцінної сучасної медичної реабілітації учасників бойових дій на Сході України з наслідками бойових поранень щелепно-лицевої ділянки та стоматологічних захворювань, яка б охоплювала всі регіони, міста та райони України.

Резолюція симпозиуму «Дитяча стоматологія»

- Перегляд та затвердження класифікацій основних стоматологічних захворювань у дітей:
 - введення до користування в практичній стоматології та науковій літературі системи ICDAS II і класифікації карієсу зубів ICCMS (<https://www.icdas.org>). Відмова або максимальне обмеження застосування термінів, що не відповідають або не повністю відповідають сучасним поглядам на сутність карієсу зубів (не вживати назви «гострий карієс», «хронічний карієс» на користь загальноприйнятих у світі назв «активний перебіг карієсу» і «призупинений карієс» або «неактивний перебіг карієсу»; обмежити вживання такого поняття, як «середній карієс» і «глибокий карієс» — розрізнити карієс емалі, дентину і цементу);
 - обговорення можливості застосування класифікації захворювань пародонта (періодонту) AAP/EFP 1999/2000.
- Розробка та впровадження стандартів надання стоматологічної лікувально-профілактичної допомоги дітям, спираючись на сучасні класифікації стоматологічних захворювань. Особливу увагу слід звернути на розробку та впровадження стандартів і протоколів профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей.
- Забезпечення гарантованого мінімального рівня стоматологічної допомоги дітям.
- Підтримка вітчизняних виробників засобів стоматологічної профілактики.
- Забезпечення функціонування системи гігієнічного навчання та виховання в шкільних закладах.
- Розробка і запровадження системи стоматологічної диспансеризації дитячого населення України.

3-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**VII (XIV) З'їзд Асоціації стоматологів України «СТАНДАРТИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ — РЕАЛІЇ ПРАКТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ»,
21 жовтня 2016 року, м. Львів**

Медичною і стоматологічною спільнотами обговорюються питання впровадження лікарсько-самостворювання та внесення відповідного законопроекту до Верховної Ради України. Асоціація стоматологів України співпрацює із Всеукраїнським лікарським товариством для підготовки такого документу, відбувається активне обговорення основних його положень у ході палких дискусій. Зменшується кількість лікувально-профілактичних закладів, знижується кадровий потенціал стоматологічної галузі за рахунок тимчасово окупованих територій. Посилюються кризові явища щодо фінансування державного сектору охорони здоров'я, зумовлені економічною ситуацією в країні й реформуванням медицини.

21 жовтня 2016 року в м. Львові відбувся VII (XIV) з'їзд Асоціації стоматологів України під гаслом «Стандарти стоматологічної допомоги — реалії практики та перспективи впровадження», в організації якого також брали участь фахові асоціації. На з'їзді обговорено основну мету і завдання Асоціації стоматологів України, питання її Статуту. З доповіддю «Аналіз діяльності Асоціації стоматологів України за звітний період» виступив президент М.М. Угрин. Делегати з'їзду, заслухавши передвибірні доповіді кандидатів на посаду президента, перейшли до процедури обрання. За результатами таємного голосування президентом Асоціації стоматологів України було обрано професора Мазур Ірину Петрівну.

Наукові досягнення обговорювались на науково-практичній конференції стоматологів-ортопедів

і пародонтологів, що включала п'ять симпозіумів. У рамках конференції організовано й проведено симпозіум «Актуальні питання хірургічної та військової стоматології» за участю військових стоматологів і волонтерів.

Питання щодо впровадження правового регулювання стоматологічної діяльності в Україні —

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

системи, гарантій та засад лікарського самоврядування як одного з найважливіших елементів системи охорони здоров'я для управління професійною діяльністю стоматологів — з метою забезпечити умови для ефективного виконання стоматологами своїх професійних обов'язків, а також основні положення проекту Закону України «Про стоматологічну діяльність» були представлені на симпозиумі «Запро-

вадження лікарського самоврядування в стоматології». Широке обговорення цього документу фахівцями розпочалося лише після реєстрації Верховною Радою України. Стоматологічна спільнота не була залучена до обговорення та підготовки основних положень зазначеного законопроекту, і тому його негативно сприйняла більшість лікарів.

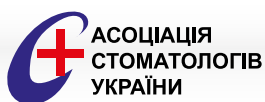
VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

В рамках з'їзду:

- Науково-практична конференція: «Стандарти стоматологічної допомоги – реалії практики та перспективи впровадження»
- Симпозіум лікарів стоматологів-ортопедів
- Симпозіум лікарів-пародонтологів
- Симпозіум «Актуальні питання хірургічної та військової стоматології»
- Симпозіум «Запровадження лікарського самоврядування в стоматології»
- Симпозіум молодих вчених та лікарів
- Виставка стоматологічного обладнання

ПРОГРАМА ЗАХОДІВ

Будинок науки і техніки, вул. Ю. Федьковича, 54

Львів, 20-21 жовтня, 2016

Фотокопія програми VII (XIV) з'їзду Асоціації стоматологів України

Шановні колеги!

VII (XIV) з'їзд Асоціації стоматологів України проходить в непростий для України час, яка вже протягом трьох років перебуває в стані війни за незалежність та за можливість бути повноправною та гідною частиною Європейської спільноти, щоб кожний громадянин нашої держави міг достойно жити та реалізувати свої можливості. Ще одним кроком до цієї мети є підписання угоди про Асоціацію України з Європейським союзом. На жаль, ці прогресивні суспільні зміни відбуваються у період війни, яка, на мою думку, ще більше загострила всі негаразди в медицині та, зокрема в стоматології, підтвердила актуальність і невідкладність потреби реформування медичної галузі та однієї з її важливих напрямків — стоматології. Асоціація стоматологів України на сьогодні є потужною професійною громадською організацією з багаторічною історією та традиціями, яка об'єднує більшу частину стоматологічної спільноти. Тому, зважаючи на процеси, які проходять в Україні та зростання ролі громадських організацій в житті держави, вона повинна бути основним представником інтересів лікарів-стоматологів для створення оптимальної моделі стоматологічної допомоги в Україні, пріоритетом, якої була би профілактика стоматологічних захворювань, гарантія надання стоматологічної допомоги дітям та підліткам зі 100% охопленням обстеженням та лікуванням. Наша першочергова мета — значно

зменшити відсоток стоматологічних захворювань в осіб молодого віку (як показало життя, призовники та мобілізовані потребують майже стовідсоткової санації). Не менш важливим є перегляд гарантованого мінімуму стоматологічної реабілітації для дітей та підлітків, для пацієнтів з особливими потребами та осіб старшого віку, а особливо наших вояків, яким держава повинна гарантувати повноцінну реабілітацію з використанням високих технологій. Для цього слід переглянути чинні економічні засади надання стоматологічної допомоги, які довели до зuboжіння стоматологічної заклади, знецінили роботу лікаря, знизили можливості надання стоматологічної допомоги населенню. Застаріла модель Семашко сьогодні не забезпечує повноцінного функціонування галузі, тому лише фінансування конкретного пацієнта, страхова медицина, залучення власних коштів медицини дозволить надати населенню стоматологічну допомогу належного рівня та забезпечити лікарю достойну винагороду. Асоціація стоматологів України, безпосередньо співпрацюючи з профільними стоматологічними асоціаціями, повинна відстоювати створення належного правового поля, відповідних норм, які би сприяли діяльності стоматолога, а не заважали в повсякденній важкій роботі. Це і зміна чинних санітарних норм, спрощення системи ліцензування, створення умов для дієвої безперервної освіти загального стоматолога без поділу на категорії, підвищення вимог до спеціалізації зі зменшення кількості спеціалістів та розширенням рівня компетентності загального стоматолога. Неможливо не брати до уваги, що основу стоматології в світі становлять саме загальні стоматологи, а це означає повернення до однорічної, але дієвої інтернатури. Це підвищення вимог до рівня компетентності випускників стоматологічних факультетів з забезпеченням для них

всіх умов для виконання навчальної програми, особливо стосовно набуття практичних навичок. Необхідне розширення можливостей університетських клінік, які повинні бути осередком як надання висококваліфікованих консультацій та високоспеціалізованої допомоги, так і осередком надання стоматологічної допомоги студентами та інтернами соціально незахищеним верствам населення.

Асоціація стоматологів України вже чимало зробила в цьому напрямку. Сьогодні стоматологічна спільнота широко обговорює закон про стоматологічну допомогу, який передбачає розвиток лікарського самоврядування, що дасть змогу покращити ситуацію в стоматології. Вже другий рік поспіль підписано угоду про співпрацю з медичним департаментом Міністерства оборони України, спрямовану на оптимізацію надання стоматологічної допомоги на всіх етапах проведення АТО. Неодноразово у виступах на профільному комітеті Верховної Ради, комітетських та парламентських слуханнях надавалась інформація про проблеми цієї ділянки медицини, подавались пропозиції. АСУ активно співпрацює з МОЗ України з усіх питань правового і нормативного регулювання діяльності лікаря стоматолога.

Шановні колеги, я вірю, що спільними цілеспрямованими зусиллями ми зможемо провести оптимальне реформування стоматології для блага наших пацієнтів та повноцінної роботи лікарів-стоматологів. Впевнений, що цей з'їзд пройде на високому рівні, згуртує всіх нас для вирішення нагальних проблем стоматології та нашого професійного життя.

Бажаю учасникам з'їзду плідної, ефективної роботи, гарного відпочинку та часу, щоб насолодитися красою Львова!

**З повагою,
президент Асоціації
стоматологів України
Мирон Узрин**

План заходів

20.10.2016	Зал № 1	Науково-практична конференція
20.10.2016	Зал № 2	Симпозіум лікарів стоматологів-ортопедів України
20.10.2016	Зал № 2	Симпозіум лікарів-пародонтологів
20.10.2016	Зал № 2	Симпозіум "Актуальні питання хірургічної та військової стоматології"
20.10.2016	Зал № 3	Симпозіум "Запровадження лікарського самоврядування в стоматології"
21.10.2016	Зал № 1	Робота VII (XIV) З'їзду АСУ
21.10.2016	Зал № 2	Симпозіум молодих вчених та лікарів

Організатори науково-практичної конференції

ОРГАНІЗАТОР:

- Асоціація стоматологів України

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

- Асоціація гігієністів зубних України
- Асоціація імплантологів України
- Асоціація лазерної стоматології України
- Асоціація лікарів-ортопедів та зубних техніків
- Асоціація лікарів-пародонтологів України
- Асоціація організаторів та управлінців стоматологічної служби
- Асоціація ортодонтів України
- Асоціація приватно-практикуючих лікарів-стоматологів
- Асоціація профілактики стоматологічного здоров'я
- Асоціація профілактичної та дитячої стоматології
- Асоціація студентів стоматологів
- Асоціація черепно-щелепно-лицевих хірургів
- Клуб молодих стоматологів
- Українська академія естетичної стоматології
- Українська академія пародонтології
- Українська асоціація седації та анестезії в стоматології
- Українська асоціація цифрових стоматологічних технологій
- Українська асоціація щелепно-лицевих хірургів та хірургів-стоматологів
- Українська ендодонтична асоціація
- Українська ендодонтична спільнота

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

ЗА ПІДТРИМКИ:

- Міністерство охорони здоров'я України
- Міністерство оборони України
- Комітет з питань охорони здоров'я Верховної Ради України
- Львівська обласна державна адміністрація
- Департамент охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації
- Львівська міська державна адміністрація
- Департамент охорони здоров'я Львівської міської державної адміністрації
- Буковинський державний медичний університет
- Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
- Дніпропетровська медична академія МОЗ України
- Дніпропетровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини
- Донецький національний медичний університет ім. М. Горького МОЗ України
- Запорізький державний медичний університет
- Запорізька медична академія післядипломної освіти
- Івано-Франківський національний медичний університет
- Інститут стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика
- Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України, м. Одеса
- Київський медичний університет Української асоціації народної медицини
- Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
- Луганський державний медичний університет
- Львівський інститут медсестринства
- Львівський медичний інститут
- Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
- Одеський медичний інститут Міжнародного гуманітарного університету
- Одеський національний медичний університет
- Медичний інститут Сумського державного університету
- Міжнародна академія екології та медицини
- Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
- Ужгородський національний університет
- Українська медична стоматологічна академія
- Харківський національний медичний університет
- Харківська медична академія післядипломної освіти

МЕДІА-ПІДТРИМКА:

- Новини стоматології
- Імплантологія Пародонтологія Остеологія
- Світ ортодонції
- Профілактична та дитяча стоматологія
- ДентАрт
- Стоматологічні оголошення
- ДентаКлуб
- Стоматолог Інфо
- Современная стоматология

ВИСТАВКОВИЙ ПАРТНЕР:

- Медвін

ТЕХНІЧНИЙ ПАРТНЕР:

- ГалДент

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Оргкомітет науково-практичної конференції

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ

Угрин М.М., президент АСУ

СПІВГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ

Павленко О.В., проф.

Шнайдер С.А., проф.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ

Баріяля А.Я.

Басюк М.О.

Біда В.І., проф.

Білоклицька Г.Ф., проф.

Бірюкова М.М.

Борисенко А.В., проф.

Бригадир О.С.

Вахненко О.М.

Волосов Є.В.

Гавриленко М.А.

Гаук А.Г.

Горбань С.П.

Деньга О.В., проф.

Дрогомирецька М.С., проф.

Заблоцький Я.В., проф.

Задорожний Е.М.

Камалов Р.Х.

Кацюба Т.Б.

Клітинська О.В.

Кобилянський А.М.

Коваленко В.В.

Коваленко І.О.

Кравець Т.М.

Кузняк Н.Б.

Кухарчук О.Д.

Куцевляк В.Ф., проф.

Кушнір Б.В.

Левицька В.І.

Лепський В.В.

Лесів Р.А.

Лихота А.М., проф.

Лищишин М.З.

Люля І.І.

Ляшенко А.С.

Мазур І.П., проф.

Маланчук В.О., проф.

Маляр Р.В.

Мохорєв В.А.

Неспрядько В.П., проф.

Номеровська Н.І.

Ожоган З.Р., проф.

Пономаренко В.О.

Політун А.М., проф.

Радько В.І.

Рибак В.А.

Рожко М.М., проф.

Рожко П.Д.

Романов Г.Г.

Савичук Н.О., проф.

Савченко В.В.

Самойленко А.В.

Сандуляк В.Н.

Сідельников П.В.

Скиба В.Я., проф.

Скрипніков П.М., проф.

Скрипник І.Л.

Скульська С.В.

Смаглюк Л.В., проф.

Солдатов В.К.

Струк Д.С.

Ступницька О.М.

Таравнех Ш. Дж.

Ткаченко В.А.

Трищук В.М.

Угрин О.Ю.

Удовиченко Н.М.

Удод О.А., проф.

Фліс П.С., проф.

Харьков Л.В., проф.

Хоменко Л.О., проф.

Цимбала І.І.

Чумакова Ю.Г., проф.

Штука О.М.

Яловий І.Л.

Яловий Л.М.

Ярова С.П., проф.

Науковий комітет Оргкомітет науково-практичної конференції

ГОЛОВА НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Мазур І.П., проф.

СПІВГОЛОВИ

НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Павленко О.В., проф.

Шнайдер С.А., проф.

ЧЛЕНИ НАУКОВОГО КОМІТЕТУ

Біда В.І., проф.

Білоклицька Г.Ф., проф.

Борисенко А.В., проф.

Вахненко О.М.

Деньга О.В., проф.

Дрогомирецька М.С., проф.

Заблоцький Я.В., проф.

Коваленко В.В.

Куцевляк В.Ф., проф.

Лісова І.Г., проф.

Лихота А.М., проф.

Макєєв В.Ф., проф.

Матрос-Таранець І.М., проф.

Політун А.М., проф.

Савичук Н.О., проф.

Сідельников П.В., проф.

Скиба В.Я., проф.

Скрипник І.Л.

Солонько Г.М., доц.

Хоменко Л.О., проф.

Угрин М.М., доц.

Удод О.А., проф.

Федірко І.В.

Чумакова Ю.Г., проф.

Ярова С.П., проф.

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Науково-практична конференція

«Стандарти стоматологічної допомоги – реалії практики та перспективи впровадження»

МОДЕРАТОРИ

09:30-13:00 - Мазур І.П., Скрипник І.Л.

14:00-17:00 - Чумакова Ю.Г., Солонько Г.М., Бариліак А.Я.

20 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ № 1

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
9.00-13.00	Початок реєстрації на конференцію та VII (XIV) з'їзд АСУ		
9.00-09.30	Урочисте відкриття конференції		
9.30-10.00	Павленко О.В., д.мед.н., проф.	Стан стоматологічної допомоги населенню України	Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, заслужений діяч науки та техніки України, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, віце-президент АСУ
10.00-10.30	Угрин М.М., к.мед.н.	Роль АСУ в реформуванні стоматології та організації стоматологічної допомоги в зоні проведення АТО	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, президент Асоціації стоматологів України
10.30-11.00	Шнайдер С.А., д.мед.н., проф.;; Левицький А.П., проф.;; Скиба В.Я., проф.;; Дєньга О.В., проф."	Впровадження наукових досліджень в практичну стоматологію	проф. Шнайдер С.А. — директор ДУ "Інститут стоматології і щелепно-лицевої хірургії НАМН України", віце-президент АСУ, зав. каф. загальної стоматології Одеського національного медичного університету, засл. діяч науки і техніки
11.00-11.20	Мазур І.П., д.мед.н., проф.	Безперервний професійний розвиток лікаря - стоматолога	Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
11.20-11.40	Вахненко О.М.	Сучасний стан нормативно-правової бази в стоматології	Державний заклад "Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України"
11.40-12.00	Кравець Т.М.	Нові ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики (2016)	юрист АСУ, ЦСІП "ММ", ВГО АІУ, ВГО АППЛСУ
12.00-12.20	Копчак А.В., д.мед.н., проф.; Шибінський В.Я.; Савченко М.; Бирюкова М.	Роль стоматологічних університетських клінік в професійній підготовці лікарів - стоматологів	Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, Харківський національний медичний університет
12.20-12.40	Заблоцький Я.В., д.мед.н., проф.	Перспектива приватної стоматології у зв'язку із змінами в країні	ректор Приватного вищого навчального закладу післядипломної освіти «Стоматологічна академія Заблоцького», член Правління Асоціації стоматологів України
12.40-13.00	Дискусія, обговорення основних питань		
13.00-14.00	Обідня перерва		
14.00-14.30	Хоменко Л.О., д.мед.н., проф.; Савичук О.В., д.мед.н., проф.; Остапко О.І., д.мед.н., проф.; Біденко Н.В., д.мед.н., проф.; Любарець С.Ф.; Голубєва І.М.; Сороченко Г.В.	Профілактика стоматологічних захворювань - стан проблеми та шляхи її вирішення	Національний медичний університет імені О.О.Богомольця
14.30-15.00	Мазур І.П., д.мед.н., проф.	Фармакотерапія в стоматології на засадах доказової медицини в практичній діяльності лікаря-стоматолога	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
15.00-15.30	Деньга О.В., проф.	Впровадження сучасних методів діагностики та профілактики стоматологічних захворювань в практичну охорону здоров'я	ДУ "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України", президент Асоціації гігієністів зубних України

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

VII (XIV) З'їзд АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
15.30–16.00	Дрогомирецька М.С., д.мед.н., проф.	Впровадження вітчизняних наукових здобутків та світових технологій в стандарти надання ортодонтичної допомоги	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, головний ортодонт МОЗ України, президент Асоціації ортодонтів України
16.00-16.30	Каськова Л.Ф., Бережна О.Е., Лихопуд О.І.	Використання загального знеболювання в лікуванні стоматологічних захворювань у дітей	Українська медична стоматологічна академія
16.30-17.00	Якубова І.І., д.мед.н., проф. Ципан С.Б., к.мед.н. Мілюс С.В.	Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги «особливим» дітям. Praeventionis et curatio morbi est maxime	Приватний вищий навчальний заклад «Київський медичний університет УАНМ»
17.00-17.30	Барияк А.Я., к.мед.н.	Застосування лазерного інструментарію як методики на етапі підтримуючої терапії лікування захворювань тканин пародонту	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, президент Асоціації лазерної стоматології України
17.30-18.00	Дидик Н.М., к.мед.н., Пайкуш В.А., к.мед.н. Заблоцький Я.В., д.мед.н., проф.	Співпраця стоматолога та анестезіолога: поєднане застосування місцевої анестезії та аналгоседації у дорослих з фобією стоматологічного лікування	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
18.00	Прийняття резолюції профільних симпозіумів та науково-практичної конференції		

Симпозіум лікарів стоматологів-ортопедів України

МОДЕРАТОРИ

Біда В.І., Макєєв В.Ф.

20 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ №2

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
9.00 - 9.30	Біда В.І д.мед.н., проф.; Дорошенко О.М.; Радько В.І.	Організаційно-правові аспекти діяльності лікаря стоматолога-ортопеда	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
9.30 - 9.50	Ожоган З.Р., проф.	Сучасні аспекти діагностики і ортопедичної реабілітації пацієнтів з дефектами зубних рядів і захворюваннями пародонта	Івано-Франківський національний медичний університет
9.50 - 10.10	Макєєв В.Ф., Кордіак А.Ю., Олійник Г.В., Неміш Т.Ю., Олійник А.Ю.	Проблеми диспансеризації хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння та методи їх ортопедичної реабілітації	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
10.10 - 10.30	Дієв Є.В., Лабунець В.А., Шнайдер С.А., д.мед.н., проф., Дієва Т.В.	Методичні підходи встановлення відомчих норм часу лікарів-стоматологів і зубних техніків при виготовленні зубних протезів з опорою на імплантати	ДУ "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України"
10.30 - 10.50	Скрипников П.М., проф., Дубина В.О., Силенко Ю.І.	Перспективи використання нанопрепаратів в стоматології	Українська медична стоматологічна академія
10.50 - 11.10	Дворник В.М., Силенко Б.Ю.	Нанотехнології в ортопедичній стоматології	Українська медична стоматологічна академія
11.10 - 11.30	Дискусія		

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Симпозіум лікарів-пародонтологів

МОДЕРАТОРИ

Білоклицька Г.Ф., Куцевляк В.Ф.

20 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ №2

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
12.00-12.20	Білоклицька Г.Ф., д.мед.н., проф.; Копчак О.В., к.мед.н., доц.	Значення в патогенезі генералізованого пародонтиту ендотеліальної дисфункції, що відбувається при коморбідних станах	проф. Білоклицька Г.Ф. – зав. каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України»; доц. Копчак О.В. – каф. терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика
12.20 - 12.40	Куцевляк В.Ф., д.мед.н., проф.; Циганова І.В., к.мед.н.	Застосування біоматеріалів у регенерації кісткової тканини	проф. Куцевляк В.Ф. – зав. каф. стоматології і терапевтичної стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти
12.40 - 13.00	Чумакова Ю.Г., д.мед.н., проф.	Роль професійної гігієни порожнини рота у профілактиці основних стоматологічних захворювань	лікар-стоматолог вищої категорії, генеральний секретар ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України»
13.00 - 13.20	Герелюк В.І., д.мед.н., проф.	Корекція хронічного запалення при генералізованому пародонтиті	зав. каф. терапевтичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету
13.20 - 13.40	Дерейко Л.В., к.мед.н., доц.	Загадки агресивного пародонтиту. Зуби чи імпланти – сучасна дилема для практикуючих лікарів	консультант та лікар-пародонтолог стоматологічної клініки «Пародент», Львів
13.40 - 14.00	Борисенко А.В., д.мед.н., проф.	Фактори ризику захворювань пародонта	зав. каф. терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця
14.00 - 14.20	Годована О.І., к.мед.н., доц.	Визначення біосумісності кістковопластичних матеріалів до культивованих <i>ex vivo</i> фібробластоподібних клітин у хірургічному лікуванні генералізованого пародонтиту	каф. терапевтичної стоматології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького
14.20–14.40	Дискусія		

Симпозіум "Актуальні питання хірургічної та військової стоматології"

МОДЕРАТОРИ Лісова І.Г., Копчак А.В.

20 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ №2

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
15.00 - 15.20	Лісова І.Г., Ткач Е.В.	Роль психоневрологічних порушень у розвитку непухлинних захворювань слинних залоз	Харківська медична академія післядипломної освіти
15.20 - 15.40	Мищенко О.М.	Наноструктурована поверхня імплантатів, як чинник інтеграції м'яких тканин	Запорізький державний медичний університет
15.40 - 16.00	Погорєлов М.В.	Наноструктурований композитний біоінтегруючий матеріал для пластики кісткових дефектів – доклінічні випробування	Сумський державний університет
16.00 - 16.20	Аветіков Д.С., Каплун Д.В., Рибалов О.В.	Методика підняття та мобілізації слизових клаптів, враховуючи їх біомеханічні особливості	Українська медична стоматологічна академія
16.20 - 16.40	Ставицький С.О.	Особливості проведення розрізів шкіри в щічній та привушно-жувальній ділянках, враховуючи гістотопографічні та біомеханічні особливості	Українська медична стоматологічна академія
16.40 - 17.00	Лісова І.Г., Нерушева О.А.	Обґрунтування онкоогляду щелепно-лищевої ділянки	Харківська медична академія післядипломної освіти
17.00 - 17.20	Рибак В.А., Копчак А.В., Павлічук Т.О.	Використання плазми збагаченої факторами росту в реконструктивно-відновній хірургії щелепно-лищевої ділянки. Клініко-рентгенологічне дослідження	Центр щелепно-лищевої хірургії та стоматології. Стоматологічний медичний центр НМУ імені О.О. Богомольця Кафедра стоматології інституту післядипломної освіти НМУ імені О.О. Богомольця
17.20 - 17.40	Лицишин З.М., Пономаренко В.О.	Медична реабілітація учасників АТО з дефектами зубних рядів	Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства оборони України
17.40 - 18.00	Барияк А. Я., к.мед.н.	Застосування лазерних технологій в хірургічній стоматології	ЛНМУ ім. Данила Галицького, президент АЛСУ
18.00 - 18.20	Дискусія		

Симпозіум "Запровадження лікарського самоврядування в стоматології"

МОДЕРАТОРИ

Штука О.М., Черненко З.

20 ЖОВТНЯ 2016		ЗАЛ №3	
Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
14:00-14:30	Угрин М.М., к.мед.н.	Важливість запровадження самоврядування у контексті реформування галузі	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, президент Асоціації стоматологів України
14:30-14:40	Дискусія		
14:40-15:20	Павленко О.В., д.мед.н., проф.	Стан стоматологічної допомоги населенню України	Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, заслужений діяч науки та техніки України, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, віце-президент АСУ
15:20-15:30	Дискусія		
15:30-16:10	Штука О.М.	Цілісна модель реформування галузі та значення у ній поняття самоврядування	президент Асоціації імплантологів України
16:10-16:20	Дискусія		
16:20-16:50	Сліпченко М.	Впровадження процедури оцінки відповідності технічних регламентів щодо медичних виробів: шанси та виклики	
16:50-17:00	Дискусія		
17:00-17:40	Черненко З.	Законодавча імплементація реформ у стоматології	
17:40-17:50	Дискусія		

Симпозіум молодих вчених та лікарів

КУРАТОРИ

Мазур І.П., Угрин М.М., Солонько Г.М.,
Скрипник І.Л., Чумакова Ю.Г.

МОДЕРАТОРИ

Скрипник І.Л., Чумакова Ю.Г., Сідельников П.В.
Солонько Г.М., Мазур І.П.

21 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ № 2

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
8:30-9:20	Реєстрація		
9:20-9:40	Урочисте відкриття		
9:40-10:10	Бариляк А.Я.	Засади доказової медицини при виконанні досліджень молодими вченими	к.мед.н., Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, президент Асоціації лазерної стоматології України
10:10-10:30	Мялківський К.О.	Поширеність і особливості розвитку захворювань маргінального пародонта в осіб молодого віку	аспірант кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Борисенко А.В.
10:30-10:50	Маснік І.С.	Обґрунтування використання озону у медико-інструментальній обробці кореневих каналів	аспірант кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Борисенко А.В.
10:50-11:10	Воловик І.А.	Використання озонотерапії для корекції гіпоксії в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту	аспірант кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Борисенко А.В.
11:10-11:30	Готь С.-Р.Р.	Міжнародний проект «Ратожа» – стоматологічна допомога дітям Танзанії	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, Європейська асоціація студентів-стоматологів (EDSA), Танзанійська асоціація студентів-стоматологів (TDSA), Танзанійський університет Мухімбілі (MUHAS)

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
11:30-11:50	Шафета О.Б.	Оцінка деформації назолабіального комплексу до та після односторонньої хейлоринопластики з використанням стандартних анатомічних точок	асистент кафедри дитячої хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Яковенко Л.М.
11:50-12:10	Васьківська М.О.	Ефективність використання велоластики з антропометричними показниками	аспірант кафедри дитячої хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Яковенко Л.М.
12:10-12:30	Савченко В.В., Животовський І.В., Пимоненко І.І.	Вплив еластичного матеріалу для виготовлення ротових запобіжників на слизову оболонку порожнини рота	Сумський державний університет, Медичний інститут
12:30-12:50	Ковтун Т.О.	Причинно-наслідкові механізми розвитку ускладнень після травм тимчасових та постійних зубів у дітей	аспірант кафедри дитячої хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Яковенко Л.М.
12:50-13:10	Гусейнов А.	Оцінка ступеня тяжкості осколкових переломів нижньої щелепи	аспірант кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. член-кор. АМН України, проф. Маланчук В.О.
13:10-13:30	Слободяник М.	Взаємозв'язок набутих вад серця при наявності захворювань тканин пародонта	аспірант кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, керівник проф. Мазур І.П.
13:30-14:30	Обідня перерва		
14:30-14:50	Кадушкевич Б.	Новий спосіб тренування жувальних м'язів в інтерактивному відеосередовищі	студент 5 курсу, кафедра ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

VII (XIV) З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ			
			
Час	Доповідачі	Тема	Вищий медичний навчальний заклад
14:50-15:10	Неспрядько-Монборнь Т.С.	Шинотерапія – комп'ютерні технології планування і виготовлення — якісно новий етап створення прогнозованої функціональної оклюзії в конструктивному співвідношенні щелеп при ортопедичному та ортодонтичному лікуванні пародонтопатій	кафедра ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Неспрядько В.П.
15:10-15:30	Сергєєва Н.В., Дядік С.Є., Гавриляк Н.В.	Цифрові технології контролю оклюзії пацієнтів з генералізованим пародонтитом на етапах ортодонтичного етапу комплексного лікування	кафедра ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Неспрядько В.П.
15:30-15:50	Гончарук-Хомин М.Ю.	Перспектива використання методу суперімпозиції зображень у практичній стоматології та в ході судово-стоматологічних експертиз	ДВНЗ Ужгородський національний університет
15:50-16:10	Закурко С.В., Радченко О.М.	Створення протоколів протезування вінірами згідно з обраною оклюзійною концепцією залежно від функціонального стану зубощелепно-лицевої ділянки пацієнта	кафедра ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Неспрядько В.П.
16:10-16:30	Дядік І.В.	Кореляція стану функціональних внутрішньосуглобових розладів СНЩС та оклюзійних свідношень щелеп за результатами запропонованого протоколу комплексного обстеження	кафедра ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф. проф. Неспрядько В.П.
16:30-16:50	Малий Д.Ю.	Застосування сорбентів у засобах індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях пародонта в осіб молодого віку	аспірант кафедри стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, зав. каф., проф. Антоненко М.Ю.
16:50-17:10	Ковальчук В, Лісова І.Г.	Аспекти герпесвірусної інфекції у хворих із щелепно-лицевою патологією	асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківської медичної академії післядипломної освіти, зав. каф. проф. Лісова І.Г
17:10-17:30	Обговорення		

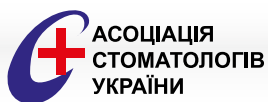
VII (XIV) З'їзд Асоціації стоматологів України

ПРОГРАМА VII (XIV) З'їзду АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

ЛЬВІВ, 21 ЖОВТНЯ, 2016

Будинок науки і техніки, вул. Ю. Федьковича, 54

Львів, 21 жовтня, 2016

Фотокопія програми VII (XIV) з'їзду Асоціації стоматологів України

Програма VII (XIV) З'їзду АСУ

21 ЖОВТНЯ 2016

ЗАЛ №2

Час	Доповідачі	Тема
08.00–09.30	Реєстрація делегатів та гостей з'їзду	
10.00–10.15	Відкриття VII (XIV) З'їзду Асоціації стоматологів України	
10.15–10.30	Вибори Президії з'їзду	
10.30–10.45	Вибори Мандатної комісії та секретаріату з'їзду	
10.45–11.15	Вітання делегатів та учасників з'їзду	
11.15–11.40	Вручення почесних відзнак, подяк АСУ, МОЗ України	
11.40–12.10	Угрин М.М., Президент Асоціації стоматологів України	«Аналіз діяльності Асоціації стоматологів України за звітний період»
12.10–12.30	Токарський В.Ф., Волосов Є.В., Ступницька О.М.	«Про фінансову діяльність АСУ», звіт ревізійної комісії
12.30–13.00	Виступи кандидатів в Президенти Асоціації стоматологів України	
13.00–13.20	Обговорення кандидатур	
13.20–13.50	Вибори Президента АСУ	
13.15–13.30	Вибори ревізійної комісії	
13.30–13.40	Павленко О.В., Віце-Президент АСУ	Обговорення основних напрямків діяльності Асоціації стоматологів України. Питання статуту АСУ
13.40–15.00	Підведення підсумків роботи з'їзду. Прийняття резолюції з'їзду.	
15.30	Урочистий прийом з нагоди проведення з'їзду	

VII (XIV) З'їзд Асоціації стоматологів України

РЕЗОЛЮЦІЯ

VII (XIV) З'їзду Асоціації стоматологів України,

20—21 жовтня 2016 року, м. Львів

Заслухавши й обговоривши звітну доповідь президента Асоціації стоматологів України доцента М.М. Угриня за період із 23 жовтня 2014 року по 21 жовтня 2016 року, VII (XIV) з'їзд Асоціації стоматологів України

ВИРІШИВ:

1. Схвалити діяльність президента, правління та координаційної ради Асоціації стоматологів України за звітний період і визнати її задовільною.
2. Затвердити звіт ревізійної комісії Асоціації стоматологів України.
3. Затвердити обрання професора Мазур Ірини Петрівни президентом Асоціації стоматологів України.
4. Затвердити обрання О.Є. Рейзвіх головою ревізійної комісії Асоціації стоматологів України на наступний звітний період.
5. Президенту Асоціації стоматологів України І.П. Мазур протягом місяця провести засідання координаційної ради для внесення змін до Статуту відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» і скликати позачерговий VII (XV) з'їзд Асоціації стоматологів України для затвердження нової редакції Статуту ГО «Асоціація стоматологів України».

Використані статті та документи:

Програма заходів. VII (XIV) з'їзд Асоціації стоматологів України (20—21 жовтня 2016 року, м. Львів).

**VIII (XV) ПОЗАЧЕРГОВИЙ З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ,
24 листопада 2016 року, м. Київ**

Прийняття нового Закону України «Про громадські об'єднання» розширює вимоги до змісту статутів громадських організацій з урахуванням кращих європейських та світових практик. Згідно з цим Законом делегатами з'їзду внесено зміни і затверджено нову редакцію Статуту, скореговано назву організації — тепер це громадська організація «Асоціація стоматологів України». На з'їзді обговорюються нові організаційні форми роботи Асоціації, побудовані на принципах демократичності в системі управління.

24 листопада 2016 року в конференц-залі Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (м. Київ, вул. Дорогожицька, 9) відбувся VIII (XV) позачерговий з'їзд Асоціації стоматологів України. Його скликання зумовлене необхідністю внесення та затвердження змін до Статуту згідно із Законом України «Про громадські об'єднання». На з'їзді було затверджено нову редакцію Статуту громадської організації «Асоціація стоматологів України».

Стоматологічна спільнота обговорила питання стосовно реформування медичної та стоматологічної галузі, оптимізації нормативно-правової діяльності лікарів-стоматологів і визначення шляхів розвитку стоматології в Україні. У доповіді президента Асоціації, професора І.П. Мазур висвітлено принципи демократичності в системі управління ГО «Асоціація стоматологів України»: створення системи управління на демократичних засадах шляхом делегування повноважень комісіям Асоціації, залучення обласних осередків до підготовки рішень та координація роботи з обласними осередками і профільними асоціаціями. Окрім того, у цій доповіді

було розглянуто роль Асоціації стоматологів України в безперервному професійному розвитку стоматологів, необхідність інформування лікаря-стоматолога про сучасні методи діагностики, профілактики і лікування стоматологічних захворювань шляхом підготовки позиційних та інформаційних листів. Також йшлося про посилення науково-видавничої діяльності Асоціації, перехід фахових журналів до наукометричних баз Scopus і залучення молодих вчених до стажування за кордоном.

Голова комісії з питань етики та регламенту О.І. Коваленко представив нову редакцію Статуту

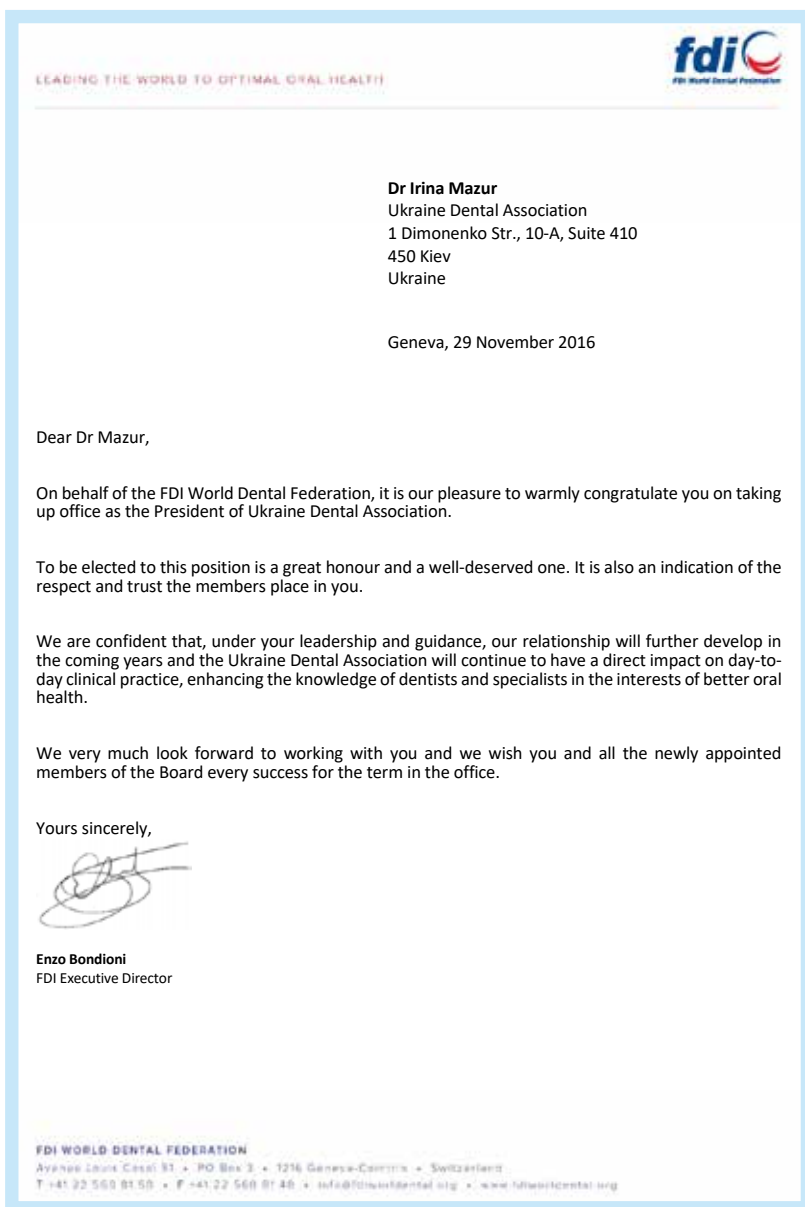
Учасники VIII (XV) з'їзду Асоціації стоматологів України

VIII (XV) ПОЗАЧЕРГОВИЙ З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

ГО «Асоціація стоматологів України», за яку делегати з'їзду проголосували одноставно. Про необхідність розроблення і впровадження медико-технологічних документів, клінічних настанов й уніфікованих клінічних протоколів у стоматологічну практику доповів віце-президент О.М. Вахненко. Питання захисту професійної діяльності лікаря-стоматолога були висвітлені в доповіді професора Є.Я. Костенка, голови комісії з питань реформування в стоматології. План діяльності на наступні 2 роки представила професор І.П. Мазур, президент Асоціації стоматологів України. У дискусії взяли участь понад 20 делегатів з'їзду з усіх регіонів України. Конструктивний діалог, взаєморозуміння та взаємоповага панували в залі засідання. Одне з важливих рішень з'їзду — доручити комісії з питань етики та регламенту підготувати до розгляду проект «Етичного кодексу лікаря-стоматолога». Також було обговорено основні професійні питання:

- ▶ захист професійної діяльності лікарів-стоматологів;
- ▶ страхування від професійних захворювань;
- ▶ удосконалення нормативно-правової діяльності;
- ▶ підготовка розділу зі стоматології в Державному форумі лікарських засобів;
- ▶ надання оперативної професійної інформації із залученням мережі Інтернет — сайт Асоціації стоматологів України, сторінки в соціальних мережах (Фейсбук, Ютуб), організація інтернет-розсилки.

Після затвердження нової редакції Статуту Асоціації стоматологів України, прийнятого делегатами VIII (XV) позачергового з'їзду, в Міністерстві юстиції України затверджено Статут та з 27.01.2017 року змінено назву на громадська організація «Асоціація стоматологів України».

Вітання президента ГО «Асоціація стоматологів України» професора І.П. Мазур від Всесвітньої федерації стоматологів із приводу її обрання на цю посаду

Місце проведення VIII (XV) з'їзду Асоціації стоматологів України:
м. Київ, вул. Дорогожичка, 9,

актова зала Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика.

Детальна інформація розміщена на сайті АСУ та секретаріату АСУ за посиланням: <http://www.udenta.org.ua/>

04050, м. Київ, вул. Пимоненка, 10-а
тел. (044) 486-48-00, факс: (044) 486-48-23,
+380503343059

секретар АСУ – Демідов Андрій Валентинович
e-mail: asu_uda@ukr.net

Шановні колеги!

Запрошуємо Вас взяти участь у роботі VIII (XV) позачергового з'їзду Асоціації стоматологів України, який відбудеться 24 листопада 2016 року в м. Києві.

Організатори з'їзду мають за мету затвердити нову редакцію статуту Громадської організації «Асоціація стоматологів України» у відповідності до Закону України «Про громадські об'єднання», а також привернути увагу стоматологічної спільноти до проблем реформування медичної та стоматологічної галузі, оптимізації нормативно-правової діяльності лікарів-стоматологів та визначення шляхів розвитку стоматології України.

Президент Асоціації стоматологів України, професор І.П. Мазур

Голова організаційного комітету:
Мазур І.П., професор, президент Асоціації стоматологів України

Голова наукового комітету:
Савичук Н.О., професор, віце – президент з питань освіти,
Блокліщяк Г.Ф., професор, голова комісії з питань освіти.

Координатори з'їзду:
Скрипник І.Л.

Секретаріат з'їзду:
Ступницька Олена Миколаївна,
Демідов Андрій Валентинович

Програма з'їзду

8.30 – 9.45	Реєстрація делегатів та гостей з'їзду.
10.00–10.15	Відкриття VIII (XV) з'їзду Асоціації стоматологів України.
10.15–10.20	Вибори Президії з'їзду.
10.20–10.30	Вибори Мандатної комісії та секретаріату з'їзду.
10.30–10.45	Вітання учасників з'їзду: Міністерство охорони здоров'я, Комітет Верховної ради з питань охорони здоров'я, Ректор НМАПО імені П.Л.Шупика, академік НАМН України, професор Вороненко Ю. В.
10.45–11.00	Запровадження принципів демократичності в системі управління Громадською організацією «Асоціація стоматологів України». Президент Асоціації стоматологів України, професор Мазур І.П.
11.00–11.20	Нова редакція Статуту Громадського об'єднання «Асоціація стоматологів України». Голова комісії з етичних питань та регламенту, Коваленко О.І.
11.20–11.40	Забезпечення розроблення та прийняття стандартів стоматологічної допомоги (клінічних протоколів) та перегляд протоколів надання стоматологічної допомоги (накази 566, 507) на основі науково обгрунтованої медичної практики (доказової медицини). Віце-Президент АСУ проф. Павленко О.В., Віце-Президент АСУ Власенко О.М.
11.40–12.00	Питання закону професійної діяльності лікаря – стоматолога. Голова комісії з питань реформування в стоматології. Проф. Костенко Є.Я.
12.00–12.15	Взаємодія Асоціації стоматологів України з профільними організаціями та впровадження системи інформаційного забезпечення лікарів-стоматологів. Голова комісії з питань взаємодії з профільними асоціаціями Філіпенкова Л.О.
12.15–12.30	Залучення студентів, молодих науковців та лікарів до співпраці з Асоціацією стоматологів України. Проф. Віденко Н.В., проф. Копчак А.В.
12.30–12.45	План діяльності ГО «Асоціація стоматологів України» на 2016 (грудень) – 2018 (жовтень) роки. Президент Асоціації стоматологів України, професор Мазур І.П.
12.45–13.00	Підведення підсумків роботи з'їзду. Прийняття резолюції з'їзду.

VIII (XV) ПОЗАЧЕРГОВИЙ З'ЇЗД АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

РЕЗОЛЮЦІЯ

**VIII (XV) ПОЗАЧЕРГОВОГО З'ЇЗДУ
АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ**

Заслухавши й обговоривши доповідь президента Асоціації стоматологів України професора І.П. Мазур, VIII (XV) позачерговий з'їзд Асоціації стоматологів України

ВИРІШИВ:

1. Затвердити нову редакцію Статуту ГО «Асоціація стоматологів України».
2. Доручити комісії з питань етики та регламенту підготувати до розгляду проєкт «Етичного кодексу лікаря-стоматолога».
3. Затвердити план діяльності ГО «Асоціація стоматологів України» на період з грудня 2016 по жовтень 2018 року.

Використані статті та документи:

Програма. VIII (XV) позачерговий з'їзд Асоціації стоматологів України (24 листопада 2016 року, м. Київ).

**4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
«МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В ДІАГНОСТИЦІ, ЛІКУВАННІ ТА
ПРОФІЛАКТИЦІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»,
20—21 жовтня 2017 року, м. Київ**

В Україні започатковано реформування системи охорони здоров'я, змінюється система фінансування медицини і стоматології. Співпраця стоматологічної і медичної спільноти спрямована на збереження державного сектору охорони здоров'я, доступної та якісної медичної допомоги для малозабезпечених верств населення, запровадження лікарського самоврядування. У рамках конгресу стоматологічна спільнота обговорює результати наукових досягнень, питання організації системи надання стоматологічної допомоги, історичні аспекти формування та становлення Української наукової стоматологічної школи.

Знагоди 100-річчя формування Української наукової стоматологічної школи в м. Києві у Президент-готелі (вул. Госпітальна, 12) відбувся 4-й Національний український стоматологічний конгрес з міжнародною участю, який зібрав лідерів і провідних фахівців зі стоматології та медицини.

Урочисте відкриття конгресу відбулося під час пленарного засідання в конгрес-холі. Гостей конгресу вітали президент ГО «Асоціація стоматологів України» Ірина Мазур і головний позаштатний спеціаліст МОЗ України Олексій Павленко. Основною темою пленарного засідання було реформування стоматологічної галузі, адже останні кілька років система охорони здоров'я України зазнає серйозних змін. Народний депутат Верховної Ради Ольга Богомолець після слів привітання розповіла про шляхи реформування медичної галузі в Україні. Народний депутат, заступник голови Комітету Верховної Ради

України з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко у своїй доповіді повідомила про законопроект щодо первинної медико-санітарної допомоги і місце лікаря-стоматолога в первинній ланці. Основні положення законопроекту про лікарське самоврядування представив народний депутат України Олег Мусій; лікарі-стоматологи підтримали Олега Степановича з приводу трьохпалатної структури лікарського самоврядування. Важливими моментами розвитку стоматологічної служби в Казахстані поділилася президент Єдиної казахстанської асоціації стоматологів, професор Сауле Єсембаєва. Під час засідання піднімалися питання захисту прав медичних закладів і лікарів-стоматологів. Також обговорювалися юридичні поради, необхідні в повсякденній практиці. Завершенням засідання стала презентація книги «Стоматологія України: історичні нариси», де розповідається про сторічний шлях формування та ста-

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

новлення наукових шкіл, практичні надбання українських стоматологів.

Робота конгресу тривала 2 дні, а його науково-практична програма включала актуальні питання, які потребують пильної уваги з боку стоматологічної спільноти. Було проведено 9 різноманітних симпозиумів, що охоплюють різні напрями стоматології: симпозиум «Щелепно-лицева хірургія. Сучасні досягнення і погляд у майбутнє» під керівництвом професора А.В. Копчака і професора П.В. Леоненка; симпозиум «Нові інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» під керівництвом доцента Н.В. Гасюк, професора І.І. Соколової і професора О.В. Клітинської; симпозиум «Інноваційні підходи до діагностики та лікування захворювань тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота в дитячому й дорослому віці», керівниками якого були професор Н.О. Савичук і професор Г.Ф. Білоклицька; міжнародний симпозиум імплантологів «Ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації» під керівництвом професора П.В. Леоненка і професора А.В. Копчака. Зарубіжні колеги — професор Георг Баєр (DGOI, Німеччина), професор Афят Рашид Агазаде (Азербайджан) і голова Співки імплантологів Азербайджану Джаббар Гасанов — поділилися своїми напрацюваннями з колегами-стоматологами. На симпозиумі «Мультидисциплінарний підхід в діа-

гностиці та лікуванні стоматологічних захворювань» під керівництвом професора Л.Ф. Матюхи і професора І.П. Мазур було висвітлено питання міжпрофесійної взаємодії і лікування хворих з коморбідними станами. Активну дискусію викликав симпозиум «Біль та запалення в стоматології» під керівництвом професора С.І. Сміян, професора В.М. Хайтовича, кандидата медичних наук В.І. Романенка. Також лікарів зацікавили симпозиум «Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих», керівниками якого були професор В.І. Біда, професор З.Р. Ожоган, професор Є.Я. Костенко, професор В.М. Дворник, професор П.А. Гасюк, і симпозиум «Дисфункція та захворювання скронево-нижньощелепного суглоба: погляд різних спеціалістів на одну проблему» під керівництвом доцента І.Л. Скрипник і доцента Ю.В. Клітинського.

У рамках конгресу відбулася дискусійна панель на тему «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів-стоматологів» для організаторів охорони здоров'я, лікарів-практиків, правозахисників, законотворців під головуванням О.М. Вахненка, С.В. Скульської, І.І. Люлі, В.А. Рибак, професора О.В. Павленка і професора І.П. Мазур. У ході дискусії К.О. Надутий, помічник народного депутата, М.М. Тищук, голова правління Всеукраїнського лікарського товариства, професор Л.Ф. Матюха, завідувач кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги НМАПО імені П.Л. Шупика, голова

правління Національної лікарської ради України, обговорювали законодавчі проекти й місце лікаря-стоматолога в умовах медичних реформ.

Частиною конгресу став симпозиум молодих вчених і лікарів-стоматологів «Інноваційні підходи до лікування: від наукових розробок до практичних впроваджень», мета якого полягала в дискусії стосовно теоретичних та

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

практичних проблем, що виникають у діяльності лікарів-стоматологів, обміні досвідом і налагодженні наукових комунікацій між молодими дослідниками. Своїми доповідями поділилися Стелла Беньямінова (приватна стоматологічна клініка «Стедлі»), Ігор Казьо (клініка «Гармонія»), Андрій Турків (Porcelain

clinic), Андрій Половінщиков (приватна клініка «Дент-Лайф», засновник Dental Education Clinic) та інші.

Сучасний рівень викладення наукового матеріалу, широке коло й актуальність розглянутих проблем, цікаві дискусії та полеміка щодо спірних питань, оригінальність виступів зробили 4-й Національний український стоматологічний конгрес цікавим не лише для лікарів-практиків і організаторів охорони здоров'я, а й для фахівців, які проводять наукові дослідження в галузі стоматології та суміжних дисциплін. Конгрес викликав непідробний інтерес, адже конференц-зали, розраховані на 200 місць, були переповненими. У залах панувала неперевершена атмосфера під час виступу лекторів, бо кожна доповідь була багатогранною і розкривала тему з точки зору практичної діяльності стоматологів. Лікарі-практики, наукові співробітники, студенти висловили величезну вдячність за

високий рівень організації, насичену програму й користь від проведення цього заходу.

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

*До 100 - річчя формування Української
наукової стоматологічної школи*

4 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС
20-21 жовтня, Президент Готель, Київ

4-й Національний український стоматологічний конгрес

«Мультидисциплінарний підхід в діагностиці,
лікуванні та профілактиці
стоматологічних захворювань»

20 - 21 жовтня 2017 р.
(м. Київ, вул. Госпітальна, 12)

ПРОГРАМА КОНГРЕСУ

20 - 21 жовтня 2017 року

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Президент Готель, м. Київ

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

Громадянська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Шановні колеги!

Сердечно вітаю учасників 4 Національного українського стоматологічного конгресу з визначною подією - 100-річчям формування Української наукової стоматологічної школи! Багато років тому стоматологія набула визнання як галузь медицини, вперше на теренах України було організовано Одонтологічний інститут для підготовки високопрофесійних кадрів.

Сьогодні зміцнилася наукова база стоматології, на високому рівні відбувається підготовка стоматологічних кадрів. Майже 26,5 тисяч лікарів стоматологів надають високопрофесійну допомогу населенню України в потужній (1843 заклади охорони здоров'я) мережі медичних закладів охорони здоров'я та приватних стоматологічних клініках.

Тим не менше, система охорони здоров'я та стоматологічна галузь зокрема потребують негайних реформ. І без вагомій підтримки лікарів - стоматологів, їх досвіду та прагнення змін на краще будь-які реформи системи медичного обслуговування, на моє переконання, будуть неможливі.

Я завжди відстоювала та буду відстоювати інтереси медиків, ваші інтереси, тому ви завжди можете розраховувати на мою підтримку та допомогу.

Переконана, що спільними зусиллями ми досягнемо успіху та відродимо медичну галузь в Україні.

Нехай Ваша громадянська відповідальність перед українським суспільством, лікарська честь і висока моральність будуть надійним дороговказом у професійній діяльності.

Щиро бажаю Вам і Вашим родинам здоров'я, благополуччя, невичерпних життєвих сил і наснаги та професійного зростання!

Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я,
професор О.В. Богомолець

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Шановні колеги, лікарі – стоматологи!

Щиро вітаю вас з ювілейною датою – сторіччям формування Української наукової стоматологічної школи.

Становлення будь-якої науки відбувається не за один день. На сьогодні нам є чим пишатися – ми маємо потужну наукову школу стоматології, до якої входить близько двох десятків стоматологічних факультетів у різних куточках країни.

Кожен лікар є невід’ємною частиною нашого українського медичного світу, який сьогодні потребує рішучих кардинальних змін. Медреформа має нарешті залишити пострадянський устрій нібито так званої “безкоштовної” медицини у минулому. Повне перезавантаження охорони здоров’я, як і становлення науки, не відбудеться за один день. Щоб вона насправді запрацювала в повну силу і змінила все на краще, ми маємо працювати разом.

Стоматологічна спільнота є однією з найактивніших лікарських спільнот. Впевнений, що лікарі-стоматологи якнайкраще знаються на тому, як має функціонувати їх галузь. В державі жоден закон чи наказ, який стосується стоматологів, не має прийматися без погодження органу самоврядування стоматологів. Міністерство охорони здоров’я підтримує вас у цьому прагненні.

Закон потрібен. Зміни назріли. Реформу вимагає 72% українців. Перед нами стоїть виклик – втілити усе це в життя. 4-ий Національний український стоматологічний конгрес надає майданчик для того, щоб ми з вами виробили алгоритм впровадження наших змін.

Спілкуйтесь, дискутуйте, обмінюйтесь досвідом!

Країна потребує перетворення медицини! І хто, як не лікарі можуть це зробити?
І ми це зробимо!

Заступник Міністра охорони здоров’я,
доктор медичних наук Роман ІЛИК

Цимбалюк В.І.,
академік, Президент
НАМН України

Маланчук В.О.,
член-кореспондент
НАМН України,
професор

Шнайдер С.А.,
професор, директор
ДУ «Інститут стоматології
та щелепно-лицевої
хірургії НАМН України»

Шановні колеги!

Вітаю вас з відкриттям 4-го Національного українського стоматологічного конгресу. Сьогодні в залі лікарі з усіх регіонів України, члени громадських організацій, науковці та викладачі стоматологічних факультетів медичних вузів, керівники системи охорони здоров'я, тобто ті, хто робить одну, загальну благородну справу – піклуються про здоров'я людей. Вважаю, що такі заходи – важливий крок у справі консолідації професійної спільноти.

Доступність і якість медичної допомоги – наш ключовий національний пріоритет. Підкреслюю: вибудовуючи державну політику, реалізуючи конкретні кроки в цій сфері, ми маємо намір спиратися на думку самих громадян і, звичайно, на позицію професійного медичного співтовариства.

Щоб разом добитися результату, нам потрібен постійний діалог, ефективні механізми зворотного зв'язку. І тому важливо, що в порядку денному конгресу дійсно сутнісні, найактуальніші питання: нові інноваційні міждисциплінарні підходи до діагностики та лікування соматологічних захворювань, ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих, а також сучасні підходи до організації стоматологічної допомоги, професійні та правові аспекти діяльності лікарів-стоматологів, підвищення суспільного престижу спеціальності лікаря-стоматолога – словом, теми, які виходять далеко за рамки вузькопрофесійних питань. Тому ваш конгрес має, без жодного перебільшення, загальнонаціональне значення, і увага до нього дуже велика.

Впевнений, що на конгресі відбудеться змістовна розмова і всі конструктивні ідеї, пропозиції обов'язково будуть затребувані на практиці, в реалізації нашої державної політики.

На закінчення хочу сказати всім вам величезне спасибі за вашу працю, за ваше служіння людям, за вашу вірність професійному обов'язку. Бажаю вам плідної роботи і всього самого доброго.

Президент НАМН України, Академік Цимбалюк В.І.

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Шановні колеги!

Щиро вітаю учасників 4 – го Національного українського стоматологічного конгресу! Сьогоднішня подія присвячена сторіччю формування Української наукової стоматологічної школи та є святом для усіх стоматологів. Розвиток наукових досягнень – запорука зростання держави, а науковці – це інтелектуальний потенціал української нації, її майбутнє.

Подвижницька праця вчених-стоматологів України спонукала до створення потужної наукової, навчальної та лікувально-діагностичної бази. Українська стоматологічна школа займає гідні позиції у вітчизняних та міжнародних наукових рейтингах, витримує заданий темп розвитку та має достатній потенціал для досягнення кращих міжнародних показників.

Лікарі – стоматологи своєю щоденною працею надають якісну медичну допомогу на світовому рівні, використовуючи сучасні технології в лікуванні. Запорукою високих стандартів надання медичної допомоги є підвищення якості освітнього процесу, до - та післядипломної підготовки фахівців, їх безперервний професійний розвиток.

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика святкує свій сторічний ювілей заснування та пліч-о-пліч з науковцями, педагогами, організаторами охорони здоров'я, лікарями – стоматологами співпрацює у створенні високих стандартів медичної та стоматологічної освіти.

Нехай і надалі продуктивні ідеї наших талановитих вчених втілюються в реальні розробки та інноваційні проекти. Бажаю учасникам Конгресу міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, науковцям – нових відкриттів на славу української науки, лікарям - стоматологам – професійних звершень та росту!

Ректор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика академік НАМН України професор Юрій Вороненко.

Шановні учасники четвертого Національного українського стоматологічного конгресу, стоматологічна спільнота України!

Щиро вітаю вас з визначною професійною подією – Стоматологічним конгресом, присвяченим мультидисциплінарному підходу в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань.

Конгрес приурочений до 100-річчя формування української наукової стоматологічної школи, яка пройшла довгий шлях від одонтологічних інститутів і факультетів на базі зуболікарських шкіл до формування сучасної високотехнологічної галузі з потужною науковою базою.

Понад півтори тисячі молодих фахівців щорічно закінчують стоматологічні факультети, майже п'ята частина з них – випускники Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, що завжди славився своєю стоматологічною школою.

Підготовка висококваліфікованих кадрів в галузі вимагає наполегливої співпраці викладачів і студентів, а також ретельної клінічної роботи на потужній базі із сучасним обладнанням, оскільки стоматологія на сьогодні поєднує широке наукове підґрунтя, медичні засади, матеріалознавство, цифрові технології, тонкі мануальні навички. Відновлено дієву стоматологічну службу в українській армії. Триває реформування галузі, вдосконалення стоматологічної освіти, і я вірю, що рівень української стоматології досягне кращих зарубіжних зразків, зберігши при цьому самобутність і переваги вітчизняної школи.

Бажаю усім вам натхнення, творчої наснаги на шляху до професійної досконалості, лікарської майстерності, успіхів у всіх починаннях!

Ректор Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, професор К.М.Амосова

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Громадське об'єднання
«Асоціація стоматологів України»

Громадська організація «Асоціація стоматологів України» є всеукраїнською громадською організацією, яка об'єднує на основі єдності інтересів та за професійною ознакою громадян України – лікарів-стоматологів, інших лікарів суміжних професій, а також спеціалістів з інших галузей знань, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматології.

Діяльність ГО «Асоціація стоматологів України» здійснюється на території України через створені територіальні осередки Асоціації та профільні асоціації.

Асоціація стоматологів України заснована 23 жовтня 1994 року і нараховує близько 10 тисяч лікарів-стоматологів, зубних лікарів, зубних техніків та об'єднує всі регіони України.

Основною метою діяльності Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

ГО «Асоціація стоматологів України» об'єднує профільні стоматологічні Асоціації – пародонтологів, ендодонтистів, ортопедів стоматологів, ортодонтів, дитячих стоматологів, зубних гігієністів, зубних техніків та інших.

Міжнародна діяльність. ГО «АСУ» є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) та Європейського регіонального відділу Всесвітньої федерації стоматологів ERO FDI. Члени АСУ приймають активну участь, в тому числі із доповідями, на щорічних конгресах Всесвітньої федерації стоматологів.

АСУ співпрацює з фаховими асоціаціями Німеччини, Австрії, Білорусі, Казахстану, Польщі, Грузії, Азербайджану, Молдови, Вірменії, Туреччини, Литви та інших країн.

Безперервна післядипломна освіта лікарів – стоматологів здійснюється науково - викладацьким колективом фахівців, науково-педагогічними працівниками стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України, котрих об'єднує ГО «АСУ». Знаменним є проведення вже трьох (2012, 2013, 2015 рр.) Національних українських стоматологічних конгресів з міжнародною участю.

Координація професійної діяльності з Міністерством охорони здоров'я України. ГО «АСУ» співпрацює з Міністерством охорони здоров'я для координації та регулювання професійної діяльності лікарів-стоматологів в Україні.

Наукова діяльність. ГО «АСУ» об'єднує науковців – професорів, докторів та кандидатів медичних наук, молодих науковців Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (м. Одеса), Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, а також 18 провідних стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України.

Сприяння професійному розвитку молодих вчених лікарів – стоматологів. До складу ГО «АСУ» входить Рада молодих вчених, метою якої є сприяння професійного і наукового розвитку талановитої молоді, підтримка їх навчання в тому числі і за межами України.

Видавнича діяльність. ГО «АСУ» проводить координацію та видання науково-практичних фахових журналів «Новини стоматології», «Современная стоматология», «Вісник стоматології», міжнародний науково – практичний журнал «Стоматологія. Естетика. Інновації», «Імплантологія. Пародонтологія. Остеологія», «Профілактична та дитяча стоматологія», «Світ ортодонтії», «Дентаклуб».

**Президент громадської організації «АСУ»,
доктор медичних наук, професор,
Голова оргкомітету конгресу
Ірина МАЗУР**

**Віце-президент громадської організації «АСУ»,
заступник голови КР МОЗ України за фахом
«Стоматологія», доктор медичних наук,
професор, Голова наукового комітету конгресу
Олексій ПАВЛЕНКО**

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Щиро вітаємо стоматологічну спільноту з 4-м Національним українським стоматологічним конгресом!

Українська стоматологічна школа створювалась видатними науковцями протягом багатьох років і сьогодні громадське об'єднання «Асоціація стоматологів України» проводить традиційне зібрання лікарів – стоматологів та підводить своєрідний підсумок наукових та практичних досягнень в стоматології.

До друку підготовлено історичне видання «Стоматологія в Україні: історичні нариси», де висвітлено сторічний шлях формування та становлення наукових шкіл, практичних досягнень українських стоматологів. Діяльність майже тридцятитисячної стоматологічної громади спрямована на покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, поліпшення стандартів надання стоматологічної допомоги.

Впроваджуючи наші з Вами здобутки, сподіваємося на підвищення якості життя людини та перспективу реального оздоровлення населення України.

4-й Національний український стоматологічний конгрес проводиться за активної участі ГО «Асоціації стоматологів України», профільних стоматологічних асоціацій, комітету з охорони здоров'я Верховної Ради України та МОЗ України. Спільна співпраця позначиться подальшими успіхами, виробленню нових спільних успішних наукових ідей, шляхів до вирішення загальних проблем практичної стоматології та надасть суттєвого прискорення розвитку стоматологічної науки в Україні.

Бажаємо учасникам Конгресу плідної роботи, нових наукових ідей та подальших творчих успіхів на професійній ниві!

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

План заходів конгресу:

20.10.2017	10.00 – 13.10	Конгрес-хол	Пленарне засідання с.11
20.10.2017	9.00 – 18.00	Європейська зала №1	Симпозіум «Щелепно-лицева хірургія. Сучасні досягнення і погляд у майбутнє» с.12
20.10.2017	10.00 – 13.00	Європейська зала №2	Симпозіум «Нові інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» с.14
20.10.2017	14.00 – 18.30	Конгрес-хол	Симпозіум: «Інноваційні підходи до діагностики та лікування захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці» с.15
20.10.2017	15.30 – 18.20	Європейська зала №1	Дискусійна панель для організаторів охорони здоров'я, лікарів – стоматологів, правозахисників, законотворців «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів – стоматологів» с.16
20.10.2017	14.00 – 20.45	Європейська зала №2	Симпозіум молодих вчених та лікарів-стоматологів с.17
20.10.2017	початок 19.00	Зала «Слов'янська»	Гала-вечір
21.10.2017	9.00 – 19.00	Європейська зала №1	Міжнародний симпозіум імплантологів «Ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації» с.19
21.10.2017	10.00 – 13.00	Конгрес-хол	Симпозіум «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань» с.21
21.10.2017	10.00 – 13.00	Європейська зала №2	Симпозіум «Біль та запалення в стоматології» с.22
21.10.2017	14.00 – 18.20	Конгрес-хол	Симпозіум з ортопедичної стоматології «Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих» с.23
21.10.2017	14.00 – 18.00	Європейська зала №2	Симпозіум «Дисфункція та захворювання скронево-нижнечелепного суглобу: погляд рівних спеціалістів на одну проблему» с.25

Під час проведення 4-го Національного українського стоматологічного конгресу в залах, де будуть проходити симпозіуми, буде проведено відеореєстрацію лекцій. Крім того, в Конгрес-холі буде проведено виставку стоматологічного обладнання, демонстрацію нових технологій та методик для діагностики, лікування та профілактики в стоматології, майстер-класи з використанням сучасних стоматологічних матеріалів.

В забезпеченні програми Асоціації стоматологів України «Безперервний професійний розвиток лікаря-стоматолога: дистанційне навчання» приймає участь партнер ГО АСУ - Міжнародна Академія «Амелі».

10 Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

Пленарне засідання
громадської організації
«Асоціація стоматологів України»

Роль громадського об'єднання в реформуванні та
правовому захисті професійної діяльності
лікарів – стоматологів.

Модератори: член-кор. проф. Маланчук В.О., проф. Павленко О.В., проф. Мазур І.П.

20.10.2017 10.00-13.10 Конгрес-хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.20	Вітання учасників 4-го	Національного українського стоматологічного конгресу	
10.20-10.40	проф. Мазур І.П.	Роль громадського об'єднання «Асоціація стоматологів України» в розвитку стоматологічної галузі.	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
10.40-11.00	проф. Павленко О.В.	Реформування стоматології на сучасному етапі.	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
11.00-11.40	проф. Шнайдер С.А., проф. Левицький А.П., проф. Деніга О.В., проф. Скиба В.Я.	Розвиток стоматологічної науки в медичному просторі.	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.40-11.50	проф. Рожко М.М.	Стоматологічна освіта в Україні: інтеграція в світовий освітній простір.	Ректор Івано-Франківського національного медичного університету
11.50-12.00	доц., адв. Гревцова Р.Ю.	Захист прав медичних закладів і лікарів-стоматологів: реалії і перспективи.	Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, Консалтингова компанія «Юкрафт Медицина»
12.00-12.20	проф. Есембаєва С.С.	Сучасний стан розвитку стоматологічної служби Республіки Казахстан.	Президент Єдиної Казахстанської асоціації стоматологів
12.20-12.40	адв. Бабич О.І.	Юридичні поради: те, що має знати кожен стоматолог.	Юридичне бюро Олени Бабич
12.40-12.50	Волосов Є.В.	Роль та досвід органів місцевого самоврядування Харківської області, реформування галузі охорони здоров'я.	Харківська обласна стоматологічна поліклініка
12.50-13.00	полковник м/с, проф. Матрос-Таранець І.М.	Актуальні проблеми військової щелепно-лицевої хірургії, які потребують науково-практичного вирішення та інтеграції з цивільною охороною здоров'я.	Українська військово-медична академія
13.00-13.10	доц. Скрипник І.Л.	Громадські організації в формуванні Української наукової стоматологічної школи. Презентація книги «Стоматологія в Україні: історичні нариси».	НМУ імені О.О. Богомольця
13.10-14.00	Обідня перерва		

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Симпозіум
«Щелепно-лицева хірургія.
Сучасні досягнення
і погляд у майбутнє»

Модератори: проф. Копчак А.В., проф. Леоненко П.В.

20.10.2017 9.00 – 18.00 Європейська зала №1

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.00-9.30	проф. Мазур І. П., проф. Копчак А. В., проф. Леоненко П. В.	Вітальне слово: д.мед. н., професор Мазур І. П., президент АСУ, д.мед.н, професор Копчак А. В., голова оргкомітету симпозіуму з щелепно-лицевої хірургії, д.мед.н, професор Леоненко П. В., співголова оргкомітету симпозіуму з щелепно-лицевої хірургії.	
9.30-9.50	к.мед.н. Федірко І.С.	«Реконструктивно-відновні втручання при вогнепальних пораненнях щелепно-лицевої ділянки. Досвід набутий в ході АТО на сході України».	Національний військово-медичний клінічний центр «Головний військовий клінічний госпіталь»
9.50-10.10	п-к, м/с, проф. Матрос-Таранець І.Н.	«Досвід організації медичної стоматологічної та реабілітаційної служби в добровольчому полку національної гвардії України та в Дніпровському військовому госпіталі».	Українська військово-медична академія
10.10-10.30	проф. Аветіков Д.С., проф. Соколов В.М., к.мед.н. Локес К. П.	«Стан та перспективи наукових досліджень в пластичній та реконструктивній хірургії голови і шиї».	Українська медична стоматологічна академія
10.30-10.50	проф. Маланчук В.О., доц. Астапенко Е.А., Логвиненко І.П.	«Використання аутотрансплантатів з клубової кістки для усунення дефектів лицевого черепа».	НМУ імені О.О. Богомольця
10.50-11.10	проф. Копчак А.В.	«Комп'ютерне моделювання та CAD/CAM технології в реконструктивно-відновній хірургії обличчя».	НМУ імені О.О. Богомольця
11.10-11.30	проф. Леоненко П.В.	«Комп'ютерне моделювання та CAD/CAM технології в дентальній імплантації».	НМАПО імені П.Л. Шупика
11.30-11.50	д.мед.н., Харьков А.Л.	«Естетична хірургія обличчя. Співвідношення реальних та візуальних ефектів».	НМУ імені О.О. Богомольця
11.50-12.05	проф. Яковенко Л.Н.	«Протоколи комплексного лікування пацієнтів з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння».	НМУ імені О.О. Богомольця

20.10.2017 9.00 – 18.00 Європейська зала №1

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
12.05-12.25	проф. Гулюк А.Г.	Поетапне хірургічне лікування дітей з вродженими незрощеннями щелепно-лицевої ділянки.	Одеський Національний медичний університет
12.25-12.35	проф. Тимофеев О.О., проф. Весова О.П., доц. Ушко Н.А.	«Лікування нейропатії трійчастого нерва у хворих після видалення пухлин та пухлиноподібних уражень щелеп».	НМАПО імені П.Л. Шупика
12.35-12.45	доц. Чепурний Ю.В.	«Хірургічне лікування та реабілітація пацієнтів з посттравматичними дефектами та деформаціями середньої зони обличчя».	НМУ імені О.О. Богомольця
12.45-13.00	Рибак В.А., Павличук Т.О.	«Застосування кісткових аутотрансплантантів з гребеня клубової кістки в заміщенні дефектів кісток лицевого черепа. Найближчі та віддалені результати».	Центр Щелепно-лицевої хірургії КОКЛ
13.00-13.20	проф. Гударян О.О., доц. Ідашкіна Н.Г., ас. Мажді Алі Акбар	«Сучасні погляди та власний досвід удосконалення методик зубо-щелепного шинування в лікуванні переломів щелеп».	Українська медична стоматологічна академія
13.20-14.00	Обідня перерва		
14.00-14.10	п-к м/с Мазур В.П.	«Багатоетапна реабілітація військовослужбовців поранених в щелепно-лицеву ділянку під час проведення АТО на Донбасі (клінічний випадок)».	
14.10-14.20	проф. Маланчук В.О., доц. Бродецкий І.С.	«Відновлення щелеп у наркозалежних хворих».	НМУ імені О.О. Богомольця
14.20-14.30	проф. Лісова І.Г., к.мед.н. Ткач Т.В., Безкорсий П.М.	«Особливості частоти та структури ускладнень амбулаторного стоматологічного прийому».	Харківська медична академія післядипломної освіти
14.30-14.45	доц. Комок А.А., к.м.н. Комок А.С., ст.л-т м/с, к.м.н. Шепеля А.В.	«Узагальнення результатів лікування поранених і травмованих учасників АТО в Дніпровській обласній клінічній лікарні ім. Мечнікова та Дніпровському військовому госпіталі».	Дніпровська обласна клінічна лікарня
14.45-15.00	доц. Міщенко О. М., Романова А.Ю.	«Застосування низькомодульних сплавів титану та цирконія в щелепно-лицевій хірургії та стоматологічній імплантації».	Запорізький Державний медичний університет
15.00-15.10	проф. Лісова І.Г., доц. Михайленко Н.М.	«Оцінка ефективності літотрипсії у хворих калькульозним субмандибулітом».	Харківська медична академія післядипломної освіти
15.10-15.20	проф. Тимофеев О.О., проф. Кривошеєва Г.І.	«Нейропатії лицевого нерва внаслідок його розриву при операціях з видалення пухлин привушних залоз».	НМАПО імені П.Л. Шупика
15.20-15.30	проф. Яковенко Л. М., к.мед.н. Кисельова Н. В.	Тактика ведення АВМ з ураженням щелеп у дітей.	НМУ імені О.О. Богомольця
15.30-15.40	проф. Шувалов С.М., Кобяков О.В.	Сучасні тенденції оперативного лікування переломів кісток лицевого відділу черепа.	ВНМУ імені М.І. Пирогова
16.00-18.00	Дискусійна панель		

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Симпозіум «Нові інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота»

Тема: «Стан слизової оболонки порожнини рота, як визначальний фактор у виборі комплексу стоматологічних втручань. Сучасні погляди на діагностику, профілактику та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота»

Модератори: доц. Гасюк Н.В., проф. Соколова І.І., проф. Клітинська О.В.

20.10.2017 10.00 – 13.00 Європейська зала №2			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.20	доц. Гасюк Н.В.	Червоний плескатий лишай та акантолітична пухирчатка у практиці стоматолога: сучасний погляд на діагностику та схеми лікування.	ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
10.20-10.40	проф. Іскакова М.К.	Сучасні аспекти лікування червоного плескатоного лишая слизової оболонки порожнини рота.	Казахський Національний медичний університет ім. С.Д. Асфендіярова
10.40-11.00	с.н.с. Почтарь В.Н.	Патогенетичне обґрунтування лікування багатоформної ексудативної еритеми.	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.00-11.30	проф. Соколова І.І., Сухіна І.С.	Вплив поліхіміотерапії на стан слизової оболонки порожнини рота жінок, хворих на рак молочної залози.	Харківський Національний медичний університет МОЗ України
11.30-12.00	проф. Клітинська О.В.	Герпетичні ураження слизової оболонки порожнини рота та хронічний рецидивуючий афтозний стоматит у практиці дитячого стоматолога: диференційна діагностика, сучасні лікувальні схеми.	ДВНЗ «Ужгородський Національний університет» МОЗ України
12.20-12.40	проф. Скрипнікова Т.П., проф. Скрипников П.М., доц. Хміль Т.А.	Мультидисциплінарний підхід до організації та роботи центра по діагностиці, лікуванню та профілактиці захворювань слизової оболонки ротової порожнини.	Українська медична стоматологічна академія
12.00-12.20	доц. Юнакова Н.М.	Вірусні захворювання порожнини рота.	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
12.40-13.00	к.м.н. Черепинська Ю.А.	Перспективи застосування лазерних технологій при лікуванні пацієнтів із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.	Харківський Національний медичний університет МОЗ України

Симпозіум: «Іноваційні підходи до діагностики та лікування захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці»

Модератори: проф. Савичук Н.О., проф. Білоклицька Г.Ф.

20.10.2017 14.00 – 18.30 Конгрес-хол

Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
14.00-14.20	проф. Олейник О.А.	Фактори ризику захворювань пародонта.	ПВНЗ «Київський медичний університет»
14.20-14.40	проф. Білоклицька Г.Ф., доц. Копчак О.В.	Сучасні підходи до корекції місцевої ендотеліальної дисфункції у хворих на генералізований пародонтит з асоційованими захворюваннями серцево-судинної системи.	НМАПО імені П. Л. Шупика
14.40-15.00	проф. Савичук Н. О.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота: вибір тактики лікування.	НМАПО імені П. Л. Шупика
15.00-15.20	проф. Савичук О. В.	Сучасні підходи до діагностики та протирецидивного лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту.	НМУ імені О.О.Богомольця
15.20-15.40	проф. Борисенко А.В., Воловік І.А.	Використання озонотерапії для корекції гіпоксії в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.	НМУ імені О.О.Богомольця
15.40-16.00	проф. Петрушанко Т.О.	Діагностика та лікування аутоінфекційних стоматитів.	Українська медична стоматологічна академія
16.00-16.20	проф. Каськова Л. Ф., Бережная О. Є.	Особливості діагностики захворювань тканин пародонта в дітей у різні вікові періоди.	Українська медична стоматологічна академія
16.20-16.40	проф. Ковач І. В.	Сучасний підхід до лікування захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дитячому віці.	Дніпропетровська медична академія
16.40-17.00	доц. Коленко Ю.Г.	Імуногістоцитохімічні паралелі у діагностиці передракових захворювань слизової оболонки рота та червоної облямівки губ.	НМУ імені О.О.Богомольця
17.00-17.10	проф. Біденко Н. В., доц. Любарець С. Ф.	Клініко-імунологічний статус дітей з порушенням формування зубів.	НМУ імені О.О.Богомольця
17.10-17.20	д.мед.н. Новицька І.К., Косенко Д.К.	Стан органів порожнини рота після резекції шлунка і гепатектомії (експериментальне дослідження).	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
17.20-17.30	доц. Трубка І. О.	Поєднаний перебіг захворювань тканин пародонта та карієсу у дітей – причина та лікувально-профілактична тактика.	НМАПО імені П. Л. Шупика
17.30-17.40	доц. Солнцева Т.О.	Невідкладні стани в терапевтичній стоматології (протоколи усунення).	НМАПО імені П. Л. Шупика
17.40-17.50	проф. Шешукова О.В.	«Десквамативний глосит у дітей. Погляд стоматолога і педіатра».	Українська медична стоматологічна академія

Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ 15

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Дискусійна панель для організаторів охорони здоров'я, лікарів – стоматологів, правозахисників, законотворців «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів – стоматологів»

Модератори: Коваленко І.О., проф. Діасамідзе Е.Д., Рибак В.А., проф. Павленко О.В., проф Мазур І.П.

20.10.2017 15.30 - 18.20 Європейська зала №1

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.30 - 16.10	Рибак В.А., проф. Діасамідзе Е.Д., проф. Шаповалова В.О.	Професійні питання діяльності лікаря - стоматолога Ускладнення при наданні стоматологічної допомоги в практиці щелепно-лицевих хірургів Особливості обігу лікарських засобів у стоматології на засадах медичного та фармацевтичного права. Дискусія.	Київська обласна клінічна лікарня Інституту стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХМАПО
16.10- 16.20	Бурій О.М., Шишківська І.Т., Галан Я.	Правові питання діяльності лікаря - стоматолога Реформування стоматологічної галузі: досвід Львівської області.	Комунальна стоматологічна поліклініка м. Львів
16.20 - 17.00	адвокат Антонов С.В., Коваленко І.О.	Невдале медичне втручання в стоматології: врегулювання конфлікту та юридичні ризики для стоматолога. Питання медичної етики в практиці лікаря - стоматолога. Дискусія.	Центр медичного та репродуктивного права Черкаська обласна стоматологічна поліклініка
17.00 - 17.20	Затолокін О.П., Галенко О.Л.	Державно-приватне партнерство, як інструмент залучення інвестицій та грантів у модернізацію закладів охорони здоров'я.	Центр муніципального менеджменту «Хабітат»
17.20 - 18.20	Надутьий К.О., Тищук М.М., проф. Матюха Л.Ф.	Законодавчі проекти та місце лікаря - стоматолога в нових медичних реформах Стоматологічна допомога в нових медичних реформах: що очікувати стоматологу. Лікарське самоврядування в Україні. Національна лікарська рада в реформуванні медицини. Наукова дискусія. Обговорення проекту резолюції конгресу.	Верховна Рада України, помічник народного депутата Всеукраїнське лікарське товариство НМАПО імені П.Л. Шупика

Симпозіум
молодих вчених та
лікарів - стоматологів

Тема: «Інноваційні підходи до лікування: від наукових розробок до практичних впроваджень»

Модератори: к.мед.н. Скрипник І.Л., к. мед.н. Клітинський Ю.В.

20.10.2017 14.00 - 20.45 Європейська зала №2			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00-14.15	Стелла Беньямінова	«Лікар – стоматолог як особистість: його професійне зростання та громадська роль в українському суспільстві.	Приватна стоматологічна клініка «Стедлі»
14.15-14.30	Гончарук-Хомин М.Ю.	Можливості оцінки віку особи за даними стоматологічного статусу: вдосконалені підходи.	Ужгородський національний університет
14.30-15.00	Казьо Ігор	CAD/CAM – нова епоха функціональних та естетичних реставрацій.	клініка Гармонія
15.00-15.15	Беліков Олександр	Непряма реставрація ендодонтично – лікованих зубів з несприятливим прогнозом. Перші кроки в техніці вертикального препарування.	клініка естетичної стоматології Filigran
15.15-15.30	Москалик Михайло	Психосоматика у стоматології : важливі кроки для досягнення успіху.	стоматологічна клініка «TEFI»
15.30-16.00	Турків Андрій	Сучасний підхід до планування естетичного лікування.	Porcelain clinic
16.00-16.30	Андрій Половінщиков	Вітальні методи терапії пульпи.	Приватна клініка Дент-Лайф, засновник Dental Education Clinic, спеціаліст з ендодонтії
16.30-16.45	Мороз Юлія	Клініко-лабораторний аналіз оклюзійних співвідношень у період адаптації до незнімних зубних протезів.	НМУ імені О.О.Богомольця
16.45-17:00	Дядік Ігор	Протоколи диференційної діагностики та ортопедичного лікування больового дисфункційного синдрому скронево-нижньощелепних суглобів в залежності від міогенного, нейрогенного, оклюзійного, артикуляційного та психоемоційного генезу.	НМУ імені О.О.Богомольця
17.00-17.15	Васьківська Марія	Спосіб оцінки об'єму дефекту альвеолярного відростка у дітей з незрощенням його.	НМУ імені О.О.Богомольця

Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ 17

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

20.10.2017 14.00 - 20.45 Європейська зала №2			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
17.15-17.30	Шафета Олег	Оцінка деформацій назо-лабіального комплексу у дітей з вродженими незрощеннями верхньої губи.	НМУ імені О.О.Богомольця
17.30-17.45	Голуб Роман	Направлена аутотрансплантація зуба.	Авторська стоматологічна клініка «ІріС - денТ»
17.45-18.00	Маснік Ілона	Обґрунтування використання озону у медико-інструментальній обробці кореневих каналів.	НМУ імені О.О.Богомольця
18.00-18.15	Воловік Ірина	Експериментальне обґрунтування використання нового засобу для корекції тканинної гіпоксії в комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит.	НМУ імені О.О.Богомольця
18.15-18.30	Мялківський Костянтин	Поширеність та особливості розвитку захворювання маргінального пародонтита в осіб молодого віку.	НМУ імені О.О.Богомольця
18.30-18.45	Слободяник Мар'яна	Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у пацієнтів з серцево – судинною патологією. Клінічні випадки.	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
19.00-19.15	Дізік С., Романова Ю.	Лікування та профілактика патології пародонта у жінок із синдромом полікістозних яєчників.	Одеський національний медичний університет
19.15-19.30	Неспрядько - Монборнь Тамара, Сірченко Аліна	Раннє міофункціональне лікування - запорука успіху.	Авторська стоматологічна клініка «ІріС - денТ»
19.30-19.45	Лютіков Олександр	Особливості гібридного шару дентину тимчасових зубів утвореного різними адгезивними системами.	НМУ імені О.О.Богомольця
19.45-20.00	Дуда Ольга	Стоматологічний статус дітей з соматичними захворюваннями.	НМУ імені О.О.Богомольця
20.00-20.15	Ковтун Тетяна	Ускладнення та їх наслідки при впроваджених вивихах постійних зубів у дітей.	НМУ імені О.О.Богомольця
20.15-20.45	Дискусія	Суперечливі та дискусабельні питання при веденні пацієнтів.	

Стендові доповіді

Погоріла Анна	Патогенетичне обґрунтування доцільності використання неомідантану (амантадину) при ятрогенному компресійно - токсичному ураженні нижнього альвеолярного нерву (експериментальне дослідження).	ВНМУ ім. М.І.Пирогова
Філон Андрій	Лікування симптоматичного апікального періодонтиту у хворого на рак легенів.	Запорізький державний медичний університет
Ковальчук Валерія	Особливості загоєння післяопераційних ран у хворих з патологією щелепно - лицевої ділянки на тлі персистенції вірусів простого герпеса 1 і 2 типів.	Харківська медична академія післядипломної освіти

Міжнародний симпозіум
«Ефективні протоколи
реабілітації стоматологічних
хворих з використанням
дентальної імплантації»

Модератори: проф. Леоненко П. В., проф. Копчак А. В., Др. Георг Байєр (DGOI, Німеччина), проф. Дорошенко О. М.

21.10.2017 9.00 - 19.00 Європейська зала №1

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
8.00-8.50	Реєстрація учасників.		
9.00-9.15	проф. Мазур І. П., проф. Леоненко П.В., проф. Копчак А.В.	Відкриття симпозіуму. Вітальне слово.	
9.15-9.30	Др. Георг Байєр (DGOI, Німеччина)	Привітання учасників симпозіуму від німецької асоціації імплантологів DGOI.	
9.30-10.30	проф. Леоненко П. В., проф. Дорошенко О. М., доц. Леоненко Г. П.	Сучасні акценти дентальної імплантації.	НМАПО імені П.Л. Шупика, НМУ імені О.О. Богомольця
10.30-11.15	проф. Копчак А. В.	Дентальна імплантація в умовах дефіциту кісткової тканини.	НМУ імені О.О.Богомольця
11.15-12.40	Др. Георг Байєр (DGOI, Німеччина)	Негайна імплантація і негайне протезування у разі малої кількості імплантатів.	DGOI (Німеччина)
12.40-13.00	Др. Гасанов Джаббар (Азербайджан)	Чинник цементу в розвитку периімплантитів: причини та шляхи вирішення проблеми.	Голова Спілки імплантологів Азербайджану
13.00-14.00	Обідня перерва		

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

21.10.2017 9.00 - 19.00 Європейська зала №1			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
Модератори	проф. Леоненко П. В., проф. Копчак А. В., проф. Костенко Е. Я., Рибак В. А.		
14.00-14.20	проф. Костенко Є. Я.	Технічні інновації для малоінвазивної дентальної імплантації.	Ужгородський Національний університет
14.20-14.40	Рибак В. А.	Застосування одноетапних імплантів після кісткової аутотрансплантації у пацієнтів з дефектами кісток лицевого черепа.	Центр Щелепно-лицевої хірургії КОКЛ
14.40-15.10	доц. Агазаде Афят Рашид (Азербайджан)	Негайна імплантація.	Азербайджанський Державний Інститут Удосконалення Лікарів імені А. Алієва
15.10-15.40	проф. Куц П. В.	Особливості використання дентальних імплантів з різним типом з'єднання в залежності від клінічних умов.	НМУ імені О.О. Богомольця
15.40-16.10	проф. Гулюк А. Г.	Використання сучасних систем дентальних імплантів в складних випадках імплантації.	Одеський національний медичний університет
16.10-16.30	доц. Чертов С. О., к.мед.н. Єгоров О. М., Семенов Д. М.	Досвід застосування скулових імплантів.	Запорізький Державний медичний університет
16.30-16.50	доц. Міщенко О. М.	Сучасні протоколи дентальної імплантації.	Запорізький Державний медичний університет
16.50-17.10	Каленчук В. В.	Ключові підходи іпплантації в умовах дефіциту кісткової пропозиції.	Імплантсс Інститут, Стоматологічний центр Каленчук клінік
17.10-17:30	к.мед.н. Климентьев В. Г.	Безпосередня імплантація з негайним навантаженням при атрофованій нижній щелепі.	Європейський стоматологічний центр
17.30-17:45	Пономаренко В. О., Белявцев В. В.	Дентальна імплантація в комплексі медичної реабілітації учасників бойових дій на Сході України.	Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства Оборони України
17.45-18:00	Кінчур М. І.	Порівняльна характеристика клінічної ефективності різних систем дентальних імплантів.	Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства Оборони України
18.00-19.00	Наукова дискусія. Обговорення проекту резолюції симпозиуму.		

Симпозіум
«Мультидисциплінарний
підхід в діагностиці та лікуванні
стоматологічних захворювань»

Модератори: проф. Матюха Л.Ф., проф. Мазур І.П.

21.10.2017 10.00-13.00 Конгрес-хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.30	проф. Мазур І.П.	Ендокринні аспекти в пародонтології.	НМАПО імені П.Л. Шупика
10.30-11.00	проф. Татарчук Т.Ф.	Системні зміни гормонального гомеостазу у жінок: взаємозв'язок із станом слизових оболонок та кісткової тканини.	ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України»
11.00-11.20	проф. Матюха Л.Ф., доц.Тітова Т.А.	Атеросклеротичні і кардіоваскулярні захворювання: взаємозв'язок зі стоматологічними захворюваннями.	НМАПО імені П.Л. Шупика
11.20-11.45	проф. Хайтович М.В.	Профілактика та подолання антибіотикорезистентності в стоматології: клініко-фармакологічні аспекти.	НМУ імені О.О. Богомольця
11.45-12.15	проф. Антоненко М.Ю.	Глосодинія: алгоритм діагностики та ведення пацієнта.	НМУ імені О.О. Богомольця
12.15-12.30	проф. Скиба В.Я., с.н.с. Скиба А.В.	Патогенетичні аспекти профілактики та лікування стоматологічних ускладнень цукрового діабету.	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
12.30-12.45	доц. Бургонський В.Г.	Погляди на сучасні аспекти профілактики, лікування та реабілітації в стоматології.	НМАПО імені П.Л. Шупика
12.45-13.00	Новосельська М.М.	Періо-ендо ураження. Сучасний підхід до лікування.	Клініка «Астромент»
13.0-14.00	Обідня перерва		

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Симпозіум
«Біль та запалення
в стоматології»

Модератори: проф. Сміян С.І., проф. Хайтович В.М., к.мед.н. Романенко В.І.

21.10.2017 10.00-13.00 Європейська зала № 2			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.30	к.м.н. Білозецький І.І.	Фенотипи і механізми виникнення болю при стоматологічних маніпуляціях: ризик-менеджмент та мистецтво контролю.	Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського
10.30-11.00	проф. Антоненко М.Ю.	Диференціальна діагностика больового синдрому в стоматології.	НМУ імені О.О. Богомольця
11.00-11.20	к.м.н. Романенко В.І.	Лицевий біль: яким чином сформувати єдину точку зору невролога і стоматолога?	Український інститут болю
11.20-11.40	проф. Мазур І.П.	Алгоритми надання стоматологічної допомоги при больовому синдромі в стоматології.	НМАПО імені П.Л. Шупика
11.40-12.00	Хлебас С.В.	Превенція одонтогенного болю при лікуванні запально-деструктивних процесів в періодонті.	НМАПО імені П.Л. Шупика
12.00-12.30	Габаль В.А.	Превенція запальних процесів в тканинах пародонта.	НМАПО імені П.Л. Шупика
12.30 – 12.45	доц. Гавриленко М. А.	Використання загального знеболення у комплексному стоматологічному лікуванні та реабілітації дітей-інвалідів в умовах стаціонару.	Запорізький державний медичний університет
12.45 – 13.00	проф. Мазур І.П., проф. Хайтович М.В., доц. Голопиho Л.І.	Перезентація навчального посібника «Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології».	
13.0-14.00	Обідня перерва		

Симпозіум з ортопедичної стоматології:
«Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих»

Модератори: проф. Біда В.І., проф. Дорошенко О.М., проф. Ожоган З.Р., проф. Костенко Є.Я., проф. Дворник В.М., проф. Гасюк П.А.

21.10.2017 14.00 – 18.20 Конгрес- хол

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00-14.10	проф. Дорошенко О.М., проф. Біда В.І., проф. Костенко Є.Я., проф. Ожоган З.Р.	Відкриття симпозіуму. Вітальне слово.	
14.10-14.30	проф. Біда В.І., проф. Дорошенко О.М.	Організаційно-правові аспекти впровадження сучасних технологій в практику ортопедичної стоматології.	НМАПО імені П.Л. Шупика
14.30-14.45	проф. Дорошенко О.М., доц. Сіренко О.Ф., ас. Дорошенко М.В., Біда О.В.	Показники функціонального стану зубо-щелепної системи на етапах адаптації до ортопедичних конструкцій.	НМАПО імені П.Л. Шупика
14.45 - 15.05	проф. Костенко Є.Я.	Інновації в судово-стоматологічній науці та практиці.	Ужгородський Національний університет
15.05-15.25	проф. Ожоган З.Р.	Методи естетичної ортопедичної реабілітації пацієнтів з дефектами зубних рядів і поєднаною патологією.	Івано-Франківський Національний медичний університет
15.25 - 15.40	проф. Новіков В.М., проф. Дворник В.М.	Ортопедичне лікування внутрішніх порушень скронево-нижньощелепних суглобів.	Українська медична стоматологічна академія

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

21.10.2017 14.00 – 18.20 Конгрес- хол

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.40-16.00	проф. Леоненко П.В., доц. Леоненко Г.П., Кокоєва Ю.В.	Сучасний алгоритм застосування технології CAD CAM при протезуванні на дентальних імплантатах.	НМАПО імені П.Л. Шупика
16.00-16.20	проф. Діасамідзе Е.Д., проф. Лісова І.Г., Жуков К.В., Ткаченко Ю.В., Панков О.О., Тіщенко В.В.	Синдром печії порожнини рота у клініці ортопедичної стоматології.	Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХМАПО
16.20-16.30	доц. Костенко С.Б.	Практичне застосування методів доказової медицини в стоматологічній практиці.	Ужгородський Національний університет
16.30-16.50	доц. Клочан С.М.	Зміни взаємовідношень елементів скронево-нижньощелепних суглобів на тлі краніо-постуральних компенсацій.	НМАПО імені П.Л. Шупика
16.50-17.05	доц. Омеляненко О.А.	Медикаментозна корекція адаптаційних процесів при ортопедичному лікуванні захворювань тканин пародонту.	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.05-17.20	доц. Германчук С.М., Павлик А.В.	Особливості застосування сучасних ортопедичних конструкцій для заміщення дефектів зубів та зубних рядів у хворих на цукровий діабет.	ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ
17.20-17.35	доц. Біда О.В.	Вплив якості поверхні дентального імплантату на процес остеоінтеграції.	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.35-17.50	доц. Забуга Ю.І.	Сучасні методи захисту відпрепарованих поверхонь вітальних зубів на етапах виготовлення ортопедичних конструкцій.	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.50-18.20	Наукова доповідь. Прийняття резолюції симпозиуму		

Симпозіум
«Дисфункція та захворювання
скронево-нижнещелепного
суглобу:
погляд різних спеціалістів
на одну проблему»

Модератори: доц. Скрипник І.Л., доц. Клітинский Ю.В.

21.10.2017 14.00 – 18.00 Європейська зала №2

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00-14.20 14.20-14.40 14.40-15.00	проф. Неспрядько В.П., доц. Клітинский Ю.В., доц. Скрипник І.Л.	Досвід київської ортопедичної стоматологічної школи в реабілітації пацієнтів зі складними клінічними випадками згідно сучасних гнатологічних уявлень.	НМУ імені О.О. Богомольця
15.00-15.20	проф. Сміян С.І.	Запальні і дегенеративні захворювання суглобів – що потрібно знати стоматологу.	Тернопільський Державний медичний університет
15.20-15.40 15.40-16.00	проф. Макєєв В.Ф., Кулінченко Р.В., Шибінський В.Я.	Внутрішні розлади скронево-нижнещелепних суглобів: клініка, діагностика, лікування.	Львівський Державний медичний університет ім. Д. Галицького
16.00-16.20	проф. Дрогомирецька М.С.	Рівні адаптації при краніомандибулярних розладах.	НМАПО імені П.Л. Шупика
16.20-16.40	Смаглюк О.В., Ляховська А.В.	Нейро-мускулярна складова функціональної оклюзії.	
16.40-17.00	Проф. Маланчук В.О., Паливода Р.С.	Вибір функціональних методів діагностики зубо-щелепного апарату в оцінці стану скронево-нижнещелепного суглоба.	НМУ імені О.О. Богомольця
17.00-17.20	доц. Клітинский Ю.В.	Цифрові протоколи ортопедичної реабілітації пацієнтів з краніомандибулярними і функціональними розладами як гарантований етап успіху їх міждисциплінарного лікування.	НМУ імені О.О. Богомольця
17.20-17.30	доц. Скрипник І.Л.	ЗЗОртодонтична складова відновлення зубних рядів у пацієнтів з аномаліями та деформаціями прикусу.	НМУ імені О.О. Богомольця
17.30-17.50 17.50-18.00	проф. Маланчук В.О., асп. Паливода Р.С.	Скронево-нижнещелепний суглоб: хірургічні методи лікування	НМУ імені О.О. Богомольця
		Наукова доповідь. Прийняття резолюції симпозіуму.	

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

ЛЕКТОРИ КОНГРЕСУ

 І. Мазур	 О. Павленко	 О. Дорошенко	 В. Біда	 В. Неспрядько	 В. Маланчук
 С. Єсембаєва	 А. Гулюк	 М. Дрогомирська	 С. Шнайдер	 А. Копчак	 П. Леоненко
 Г. Білоклицька	 Е. Діасамідзе	 Л. Матюха	 З. Ожоган	 С. Сміян	 В. Дворник
 Р. Гревцова	 П. Гасюк	 І. Скрипник	 В. Волосов	 О. Міщенко	 П. Куц

26 Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС
20-21 жовтня 2017 року, Київ

Громадянська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

ЛЕКТОРИ КОНГРЕСУ

					
С. Костенко	Ю. Клітинський	О. Бабич	Др. Г. Байер	О. Омеляненко	Н. Савічук
					
О. Клітинська	В. Рибак	С. Хлебас	С. Гулюк	С. Ключан	Г. Леоненко
					
М. Антоненко	В. Бургонський	Ю. Романова	Н. Гасюк	Агазаде Афят Рашид	Jabbar Hasanov
					
В.Каленчук	В. Климентьев	І. Ковач	І.Матрос- Таранець	К. Надутий	Т. Петрушанко
					
П. Скрипніков	Т. Скрипнікова	Т.Татарчук	М. Тищук	С. Чертов	Є. Костенко

Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ **27**

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

ЛЕКТОРИ КОНГРЕСУ
(група молодих вчених)

4 НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
20-21 жовтня 2017 року, Київ

Громадська організація АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

С. Беніамінова І. Казьо М. Слободяник А. Турків А. Половінчиков

О. Лютиков Т. Неспрядько-Монборнь А. Сірченко Р. Голуб О. Беліков

І. Воловик К. М'ялківський О. Дуда Ю. Мороз І. Дядик

В. Габаль Н. Юнакова М. Москалик Ю. Кокоєва

28 Програма 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, 20 - 21 жовтня 2017 року, м. Київ

Фотокопія програми 4-го Національного українського стоматологічного конгресу «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-й Національний український стоматологічний конгрес: від історичних здобутків до активних реформ

20-21 жовтня в м. Києві відбувся 4-й Національний український стоматологічний конгрес. Захід проводився за активної участі ГО «Асоціація стоматологів України» (АСУ), профільних стоматологічних асоціацій, Комітету Верховної ради України з питань охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України. Цього разу конгрес було приурочено до визначної дати – 100-річчя формування української наукової стоматологічної школи.

На відкритті конгресу з вітальним словом виступила народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, радник Президента України з гуманітарних питань, доктор медичних наук, професор Ольга Валdivина Богомолець.

— Вітаю лікарів-стоматологів з ювілейною датою з моменту заснування наукової стоматологічної школи України. Висловлюю візачність стоматологічній спільноті та ГО «АСУ» за активну участь у формуванні лікарського самоврядування. Для побудови якісної системи охорони здоров'я в Україні дуже важливо, щоб асоціації лікарів мали вагомі впливи на державну владу. Саме завдяки зусиллям фахових асоціацій представники уряду можуть проводити розумне реформування медичної галузі.

Потрібно пам'ятати, що дуже багато людей в Україні, на жаль, все ще не мають доступу до якісної стоматологічної допомоги. Крім того, за останніми даними, близько 95% учасників антитерористичної операції на сході України мали ті чи інші стоматологічні захворювання, що свідчить про незадовільні заходи профілактики. Таким чином, система охорони здоров'я, зокрема стоматологічна галузь, потребує негайних реформ. Однак без вагомій підтримки лікарів-стоматологів, їх досвіду та прагнення до змін на краще будь-які реформи системи медичного обслуговування, на мєре переконання, будуть неможливими.

Народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Ірина Володимирівна Сисєєнік також звернула увагу на необхідність надання стоматологічної допомоги на державному рівні.

— 19 жовтня Верховна Рада України ухвалила Закон № 6327 «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів». Саме з його прийняттям медична спільнота має розпочати впровадження європейських стандартів у сфері охорони здоров'я. Однак треба пам'ятати, що це лише перший крок у розвитку і реформуванні медичної галузі. Протягом наступних 3 років Україна буде поступово переходити до нових умов надання медичної допомоги в клінічних центрах.

Важко переоцінити важливість реформування стоматології в Україні, адже кількість звернень громадян за стоматологічними послугами посідає друге місце серед загальної кількості звернень за медичною допомогою. Саме тому вкрай важливо на законодавчому рівні

визначити організаційно-правову роль лікарів-стоматологів, удосконалити рівень їх юридичного захисту. У проекті Закону України «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини» була сформульована роль лікарів-стоматологів на первинній ланці медичної допомоги. Зміни, що відбуваються сьогодні, направлені насамперед на створення належних умов для професійної діяльності медичних працівників, адже тільки за таких обставин українські пацієнти зможуть отримувати якісну медичну допомогу.

Виступ президента ГО «АСУ», професора кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика (м. Київ), доктора медичних наук Ірини Петрівни Мазур був присвячений ролі Асоціації в розвитку стоматологічної галузі.

— ГО «АСУ» об'єднує на основі спільних інтересів та за професійною ознакою громадян України, що є лікарями-стоматологами, лікарями суміжних професій, а також спеціалістами з інших галузей знань, професійна діяльність яких пов'язана з проблемами стоматології. Основною метою функціонування Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

Асоціація координує та видає науково-практичні фахові журнали «Новини стоматології», «Современная стоматология», «Вісник стоматології», міжнародний науково-практичний журнал «Стоматологія. Естетика. Інновації», «Імплантологія. Пародонтологія. Ортодонтія», «Профілактична та дитяча стоматологія», «Світ ортодонції», «Дентаклуб». До складу ГО «АСУ» входить Рада молодих вчених, мета якої — сприяти професійному і науковому розвитку талановитої молоді, підтримувати їх під час навчання, у тому числі й за межами України.

У безперервній післядипломній освіті лікарів-стоматологів задіяні науково-педагогічні працівники стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України, котрих об'єднує ГО «АСУ». Значним є проведення вже трьох (2012-й, 2013-й, 2015-й рр.) Національних українських стоматологічних конгресів за міжнародною участю. Така діяльність цілком відповідає прагненням стоматологічної спільноти, адже згідно з опитуванням, проведеним Українською рейтинговою агенцією, 85% лікарів-стоматологів нашої країни вважають, що безперервний професійний розвиток має бути обов'язком для всіх.

Членами Асоціації є лікарі-стоматологи з усіх регіонів України, професори, доктори та кандидати медичних

наук, молоді науковці Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицьової хірургії НАМН України» (м. Одеса), Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, а також 18 стоматологічних факультетів ВНМЗ України.

ГО «АСУ» співпрацює з МОЗ України для координації та регулювання професійної діяльності лікарів-стоматологів у нашій державі. Експерти Асоціації брали активну участь у розробці проекту Закону України № 6634 «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини»; співпрацювали із законодавцями під час створення проекту Закону України № 7065 «Про організацію медичного обслуговування населення в Україні». Саме в цьому законопроекті відтворене бачення Весвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) щодо ролі лікаря-стоматолога на первинній, вторинній і спеціалізованій ланках медичної допомоги. За участю законодавчих органів влади та експертів з юридичних питань Асоціація сприяє професійному розвитку стоматологів у різних регіонах України.

ГО «АСУ» є членом Весвітньої федерації стоматологів (FDI) та Європейського регіонального відділу Весвітньої федерації стоматологів (ERO FDI), співпрацює з фаховими асоціаціями Німеччини, Австрії, Білорусії, Казахстану, Польщі, Грузії, Азербайджану, Молдови, Вірменії, Туреччини, Литви та інших країн.

Ще у 2007 р. ВООЗ закликала країни-члени вжити заходів щодо забезпечення здоров'я порожнини рота в національних програмах комплексної профілактики та лікування хронічних інфекційних захворювань. Здоров'я ротової порожнини має значний вплив на якість життя і на ризик розвитку неінфекційних хвороб, які зумовлюють велику кількість випадків смерті у всьому світі. Відповідно до резолюції Організації Об'єднаних Націй 66/2 від 19 вересня 2011 р., у 2008 р. приблизно 36 млн летальних випадків з 57 млн (у т. ч. 9 млн серед осіб, що не досягли 60-річного віку) було спричинено неінфекційною патологією, переважно серцево-судинними, онкологічними, хронічними респіраторними захворюваннями та діабетом. Майже 80% цих випадків зареєстровані в країнах, що розвиваються. У резолюції ВООЗ також визнається, що захворювання нирок, ротової порожнини та органу зору становлять значну проблему для здоров'я населення багатьох країн, і що для цих хвороб характерні

Продовження на стор. 56.

СТОМАТОЛОГІЯ
ОГЛЯД

4-й Національний український стоматологічний конгрес: від історичних здобутків до активних реформ

Продовження. Початок на стор. 55.

одні й ті ж самі типові фактори ризику. Таким чином, до захворювань порожнини рота можуть бути застосовані загальні заходи реагування.

Віце-президент ГО «АСУ», заступник голови Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології, доктор медичних наук, професор Олексій Володимирович Павленко виступив у доповіддю «Реформування стоматології на сучасному етапі».

— Українська стоматологічна школа створювалася видатними науковцями протягом багатьох років, і сьогодні ГО «АСУ» проводить традиційне зібрання лікарів-стоматологів та підводить своєрідний підсумок наукових та практичних досягнень. До друку підготовлено видання «Стоматологія в Україні: історичні нариси», де висвітлено історичний шлях формування та становлення наукових шкіл, практичних досягнень українських стоматологів.

Діяльність майже тридцятирічної стоматологічної громади спрямована на покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, поліпшення стандартів надання стоматологічної допомоги. Аналіз сучасного стану стоматологічної галузі в Україні та перспектив розвитку свідчить про необхідність реорганізації стоматологічної служби. Велику роль на шляху реформування, а саме щодо регулювання розвитку стоматологічної галузі, повинні відіграти професійні об'єднання лікарів-стоматологів, зокрема ГО «АСУ». Передається делегування їм таких функцій:

- забезпечення незалежності лікаря, захист від втручання в здійснення лікарської діяльності;
- участь у забезпеченні страхування професій;
- проведення процедури атестації та ліцензування практичної діяльності стоматологів;
- регулювання процесу безперервної післядипломної освіти стоматологів в Україні.

Основними напрямками реформування системи охорони здоров'я в Україні є децентралізація управління, створення конкурентного середовища на ринку медичних послуг, розвиток системи добровільного та загальнообов'язкового медичного страхування, створення реєстрів медичних працівників та медичних закладів, забезпечення належного правового захисту пацієнтів та медичних працівників, удосконалення підходу до підготовки кадрів для системи охорони здоров'я, розвиток лікарського самоврядування.

Реформи в стоматології розпочинаються зі змін у законодавстві, що відбувається вже сьогодні. Важливу роль у цьому процесі відіграє створення національних програм, які повинні фінансувати держава, як це відбувається в багатьох європейських країнах. За рахунок розвитку національних програм у країнах Європейського союзу вдалося значно знизити інтенсивність карієсу (у Данії, наприклад, через 15 років після впровадження Державної профілактичної програми інтенсивність карієсу досягла 1,3 та, за даними ВООЗ, є дуже низькою). В Україні також настав час для створення партнерства

між державою та приватними медичними центрами. Одним з найголовніших недоліків діяльності стоматологічної служби є недостатній рівень диспансеризації і, як наслідок, високі показники стоматологічної захворюваності, а також відсутність сучасних стандартів та протоколів лікування. Ця проблема потребує якнайшвидшого вирішення.

Директор Інституту стоматології Казахського національного медичного університету ім. С.Д. Асфендієрова, головний позаштатний стоматолог Міністерства охорони здоров'я Республіки Казахстан, президент Єдиної Казахстанської Асоціації стоматологів, доктор медичних наук, професор Сауле Серікбаєва

розповіла про сучасний стан розвитку стоматологічної служби Республіки Казахстан. — За 7 років моєї роботи на посаді головного позаштатного стоматолога МОЗ Республіки Казахстан у країні вдалося відновити всі шкільні стоматологічні кабінети. Щороку відкривається велика кількість стоматологічних кабінетів у сільській місцевості. Право на отримання безкоштовної стоматологічної допомоги мають діти до 18 років (у рамках планової санації), вагітні жінки (у повному обсязі, крім ортопедичного лікування), пацієнти з гострим болем і соціально-незахисні верстви населення.

Державне фінансування стоматологічної допомоги в нашій країні значно зростає з року в рік. У Казахстані велика увага приділяється також приватному сектору стоматології. Якщо приватна клініка відповідає всім вимогам щодо якості надання стоматологічної допомоги, їй дозволяється виконувати державні замовлення на рівні з державними медичними установами. Забезпечення комфортних умов роботи в приватному секторі сприяє розвитку бізнесу у сфері стоматології та підвищенню рівня стоматологічної допомоги.

Незважаючи на впровадження заходів з покращення профілактики захворювань порожнини рота серед населення, розповсюдженість карієсу все ще залишається стабільно високою і становить 74%. Значним недоліком є загальної незацікавленості стоматологів Казахстану в лікуванні захворювань слизової оболонки. На жаль, більшість спеціалістів з терапевтичної стоматології у своїй професійній діяльності роблять акцент на лікуванні карієсу та його ускладнень. Великою проблемою для Казахстану,

особливо для деяких регіонів, є вроджена патологія щелепно-лицевої ділянки. У зв'язку з цим були розроблені спеціальні програми з моніторингу та реабілітації таких пацієнтів, що фінансуються з бюджету держави.

Єдина Казахстанська Асоціація стоматологів має на меті надавати реальну допомогу стоматологічній спільноті та брати активну участь у реформуванні медичної галузі. Асоціація пройшла відповідну акредитацію в МОЗ і стала ефективним важелем впливу на державну владу. На сьогодні жоден нормативний документ, навіть щодо діяльності інших медичних спеціальностей, не може бути затверджений без узгодження з Єдиною Казахстанською Асоціацією стоматологів.

У рамках пленарного засідання «Роль громадського об'єднання в реформуванні та правовому захисті професійної діяльності» виступив також директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (м. Одеса), доктор медичних наук, професор Станіслав Аркадійович Шпайдер з доповіддю «Розвиток стоматологічної науки в медичному просторі».

Головний лікар обласної стоматологічної поліклініки Харківської області Євген Віталійович Волосов розповів учасникам конгресу про роль та досвід органів місцевого самоврядування в реформуванні галузі охорони здоров'я на Харківщині. **Донецький Національний університет ім. Тараса Шевченка (м. Київ), адвокат Радімла Юрійовна Грєвцова (консалтингова компанія «Юркрафт Медіцина»)** виступила з доповіддю, що була присвячена сучасним реаліям та перспективам захисту прав медичних закладів і лікарів-стоматологів в Україні. Велику увагу слухачів привернув виступ адвоката **Олеся Іванівна Бабич (Юридичне бюро Олеся Бабич «Юридичні поради: те, що має знати кожен стоматолог»)**, в якій були деталізовані реальні інструменти юридичного захисту, доступні кожному лікарю-стоматологу.

На 4-му Національному українському стоматологічному конгресі проходило 8 симпозиумів з таких тем:

- Сучасні досягнення в щелепно-лицевій хірургії.
- Інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота.
- Інноваційні підходи до діагностики та лікування захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці.
- Ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації.
- Мультидисциплінарний підхід у діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань.
- Біль та запалення в стоматології.
- Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих.
- Дисфункція та захворювання скронево-нижньощелепного суглоба: погляд різних спеціалістів на одну проблему.

Окремий симпозиум «Інноваційні підходи до лікування: від наукових розробок до практичних впроваджень» було присвячено досягненням молодих вчених та лікарів. Під час конференції розглядалися такі теми, як професійне зростання та роль лікаря-стоматолога в суспільстві, прогресивні методи функціональних та естетичних реставрацій, психосоматика в стоматології тощо.

Яскравою подією конгресу стала презентація книги «Стоматологія в Україні: історичні нариси». Під час урочистого вручення перших примірників присутні автори поділилися спогадами про довгий, часом дуже важкий, але визначний шлях, що пройшла наукова стоматологічна школа України протягом більш ніж 100 років свого існування.

Підготував Ігор Кравченко

ІНФОРМАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

І.П. Мазур, І.Л. Скрипник, О.В. Павленко, М.В. Слободяник

4-й національний український стоматологічний конгрес: особливості, цілі, здобутки

Громадське об'єднання «Асоціація стоматологів України»

Усі ми отримували нашу стоматологічну освіту в різні часи, але нас єдне одне бажання – гідно жити, із задоволенням працювати не де інде, а саме тут, у своїй розвиненій, процвітаючій, шанованій у світі державі, і черговий національний український стоматологічний конгрес, який відбувався в українській столиці із 20 по 21 жовтня, – це чергова сходинка до мети.

4-й національний український стоматологічний конгрес мав дуже насичену програму. Приурочений до 100-ліття формування української наукової стоматологічної школи, він мав свої особливості й родзинку! Але про все по черзі...

Пленарне засідання громадської організації «Асоціація стоматологів України» почалося із привітань представників державних установ, провідних фахівців галузі, засновників і найдієвіших членів профільних стоматологічних асоціацій.

Ольга Вадимівна БОГОМОЛЕЦЬ, д-р мед. наук, професор, народний депутат України, голова Комітету ВР України з питань охорони здоров'я, привітала лікарів-стоматологів з ювілейною датою й висловила вдячність стоматологічній спільноті та ГО «АСУ» за активну участь у формуванні лікарського самоврядування. «Для побудови якісної системи охорони здоров'я в нашій державі, – сказала вона, – дуже важливо, щоб асоціації лікарів мали вагомий вплив на державну владу.» Саме завдяки зусиллям фахових асоціацій представники уряду можуть проводити розумне реформування медичної галузі. Ольга Вадимівна нагадала, що дуже багато людей в Україні все ще не мають доступу до

якісної стоматологічної допомоги, і проінформувала, що за результатами останнього обстеження учасників анти-терористичної операції на сході України близько 95 % з них мали ті чи інші стоматологічні захворювання, що свідчить про незадовільні заходи профілактики, й підбила підсумок: «Система охорони здоров'я взагалі і стоматологічна галузь зокрема потребують негайних реформ».

Народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Ірина Володимирівна СИСОЄНКО зазначила, що неможливо переоцінити важливість реформування саме цього напрямку медицини в нашій країні, адже кількість звернень громадян по стоматологічній послугі посідає друге місце серед загальної кількості звернень по медичну допомогу. Народний депутат доповіла, що 19 жовтня ВР України ухвалила Закон № 6327 «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг і лікарських засобів», наголосила, що саме з його прийняттям медична спільнота повинна розпочати впровадження європейських стандартів у галузі охорони здоров'я, і зауважила, що це лише перший крок у розвитку й реформуванні медичної галузі. «Протягом наступних трьох років Україна буде поступово переходити до нових умов надання медичної допомоги у клінічних центрах, – сказала Ірина Володимирівна. – Саме тому вкрай важливо на законодавчому рівні визначити організаційно-правову роль лікарів-стоматологів, удосконалити рівень їх юридичного захисту. Зміни, що відбуваються сьогодні, спрямовані насамперед на створення належних умов для професійної діяльності медичних працівників, адже тільки за таких обставин українські пацієнти зможуть отримувати якісну медичну допомогу.

Ольга Вадимівна Богомолець

Ірина Володимирівна Сисоєнко

ІНФОРМАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Президент ГО «АСУ», професор кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика (Київ), д-р мед. наук Ірина Петрівна МАЗУР присвятила свій виступ діяльності асоціації та її досягненням.

– ГО «АСУ» об'єднує на основі спільних інтересів і за професійною ознакою громадян України, які є лікарями-стоматологами, лікарями суміжних професій, а також спеціалістами з інших галузей знань, професійна діяльність яких пов'язана із проблемами стоматології.

Основною метою функціонування асоціації є задоволення й захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованій на покращення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

Асоціація координує й видає науково-практичні фахові журнали «Современная стоматология», «Вісник стоматології», міжнародний науково-практичний журнал «Стоматологія. Естетика. Інновації», «Профілактична та дитяча стоматологія», «Світ ортодонції», «Сучасна ортодонція», «Дентаклуб». У склад ГО «АСУ» входить Рада молодих учених, мета якої – сприяти професійному й науковому розвитку талановитої молоді, підтримувати їх під час навчання, у тому числі й за межами України.

У безперервній післядипломній освіті лікарів-стоматологів задіяні науково-педагогічні працівники стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України, котрих об'єднує ГО «АСУ». Така діяльність цілком відповідає прагненням стоматологічної спільноти, адже, згідно з опитуванням, проведеним Українською рейтинговою агенцією, 85 % лікарів-стоматологів нашої країни вважають, що безперервний професійний розвиток повинен бути обов'язком для всіх.

Членами асоціації є лікарі-стоматологи, викладачі – професори, доктори та кандидати медичних наук, молоді науковці НМАПО освіти ім. П.Л. Шупика, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (м. Одеса), Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, а також 18 стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України.

ГО «АСУ» співпрацює з МОЗ України для координації та регулювання професійної діяльності лікарів-стоматологів у нашій державі. Експерти асоціації брали активну участь у розробці проекту Закону України № 6634 «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини»; співпрацювали із законодавцями під час створення проекту Закону України «Про організацію медичного обслуговування населення в Україні». Саме в цьому законопроекті відтворене бачення Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) ролі лікаря-стоматолога на первинній, вторинній і спеціалізованій ланках медичної допомоги. За участю законодавчих органів влади та експертів у юридичних питаннях асоціація сприяє професійному розвитку стоматологів у різних регіонах України.

ГО «АСУ» є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) та Європейського регіонального відділу Всесвітньої федерації стоматологів (ERO FDI), співпрацює з фаховими асоціаціями Німеччини, Австрії, Білорусі, Казахстану, Польщі, Грузії, Азербайджану, Молдови, Вірменії, Туреччини, Литви та інших країн.

Ще у 2007 р. ВООЗ закликає країн-членів вжити заходи для забезпечення здоров'я порожнини рота в національних програмах комплексної профілактики та лікування хронічних інфекційних захворювань.

Стоматологічне здоров'я має значний вплив на якість життя і ризик розвитку неінфекційних хвороб, які зумовлюють велику кількість випадків смерті в усьому світі.

Відповідно до резолюції Організації Об'єднаних Націй 66/2 від 19 вересня 2011 р., у 2008 р. приблизно 36 млн летальних випадків із 57 млн (у т. ч. 9 млн серед осіб, які не досягли 60-річного віку) було викликано неінфекційною патологією, переважно серцево-судинними, онкологічними, хронічними респіраторними захворюваннями та діабетом. Майже 80 % цих випадків зареєстровані у країнах, що розвиваються. У резолюції ВООЗ також визнається, що захворювання нирок, ротової порожнини та органу зору становлять значну проблему для здоров'я населення багатьох країн і що для цих хвороб характерні одні й ті самі типові фактори ризику. Таким чином, до захворювань порожнини рота можна застосовувати загальні заходи реагування.

Віце-президент ГО «АСУ», заступник голови Координаційної ради МОЗ України з питань стоматології, д-р медичних наук, професор Олексій Володимирович ПAVЛЕНКО виступив з доповіддю «Реформування стоматології на сучасному етапі» й поділився думками про дії асоціації, спрямовані на пришвидшення розвитку галузі.

– Українська стоматологічна школа створювалась видатними науковцями протягом багатьох років, і сьогодні ГО «АСУ» проводить традиційні зібрання лікарів-стоматологів і підбиває своєрідний підсумок наукових і практичних досягнень.

Діяльність майже 30-тисячної стоматологічної громади спрямована на покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, покращення стандартів надання стоматологічної допомоги. Аналіз сучасного стану стоматологічної галузі в Україні та перспектив розвитку свідчить про необхідність реорганізації стоматологічної служби. Велику роль на шляху реформування, а саме регулювання розвитку стоматологічної галузі, повинні відіграти професійні об'єднання лікарів-стоматологів, зокрема ГО «АСУ».

- Передбачається делегування їм таких функцій:
- забезпечення незалежності лікаря, захист від втручання в лікарську діяльність;
 - участь у забезпеченні страхування професій;
 - проведення процедури атестації та ліцензування практичної діяльності стоматологів;
 - регулювання процесу безперервної післядипломної освіти стоматологів в Україні.

Основними напрямками реформування системи охорони здоров'я в Україні є децентралізація управління, створення конкурентного середовища на ринку медичних послуг, розвиток системи добровільного та загальнообов'язкового медичного страхування, створення реєстрів медичних працівників і медичних закладів, забезпечення надійного правового захисту пацієнтів і медичних працівників, удосконалення підходу до підготовки кадрів для системи охорони здоров'я, розвиток лікарського самоврядування.

Реформи у стоматології розпочинаються зі змін у законодавстві, що відбувається вже сьогодні. Важливу роль у цьому процесі відіграє створення національних програм, які повинна фінансувати держава, як це відбувається в багатьох європейських країнах.

За рахунок розвитку національних програм у країнах Європейського союзу вдалося значно знизити інтенсивність карієсу (у Данії, наприклад, через 15 років після впровадження державної профілактичної програми інтенсивність карієсу досягла 1,3 і, за даними ВООЗ, є дуже низькою). В Україні також настав час для створення партнерства між державою та приватними медичними центрами. Одним з найголовніших недоліків діяльності стоматологічної служби є недостатній рівень диспансеризації та, як наслідок, високі показники стоматологічної захворюваності, а також відсутність сучасних стандартів і протоколів лікування. Ця проблема потребує якнайшвидшого вирішення.

ІНФОРМАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Своєю присутністю вшанував 4-й національний український стоматологічний конгрес **д-р мед. наук, професор Станіслав Аркадійович ШНАЙДЕР**, директор ДУ «Інституту стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» – славетною історією та досягненнями науково-дослідницького закладу, який було засновано в м. Одеса більш ніж 85 років тому. Кому ж як не директору єдиного науково-дослідного інституту стоматології розповідати про розвиток стоматологічної науки в медичному просторі? У своєму виступі професор зазначив: «Професіоналізм вітчизняних лікарів і спеціалістів, могутній науково-освітній потенціал у країні створюють усі умови для ефективного модернізації української стоматології та дозволяють підняти її на найвищий рівень».

Велику увагу слухачів привернув виступ **доцента Національного університету ім. Тараса Шевченка, адвоката Радміли Юрївни ГРЕВЦОВОЇ** (консалтингова компанія «Юркрафт Медицина»). Доповідь цього досвідченого фахівця була присвячена темі, яка хвилює багатьох, а саме реаліям і перспективам захисту прав медичних закладів і лікарів-стоматологів в Україні.

Просто по складне розповіла **засновниця авторського юридичного бюро адвокат Олена Іванівна Бабіч**, запропонувавши присутнім реальні та дієві інструменти юридичного захисту.

Три попередні національні українські стоматологічні конгреси ГО «АСУ» проводило за участю зарубіжних колег, і четвертий не став винятком із започаткованих правил.

У рамках пленарного засідання «Роль громадського об'єднання в реформуванні та правовому захисті професійної діяльності» розповідь **президента Єдиної Казахстанської Асоціації стоматологів, д-р мед. наук, професора Сауле Сериковни Єсембаєвої** про сучасний стан розвитку стоматологічної служби Республіки Казахстан була дуже доречною. Українські лікарі мали можливість співставити дві моделі охорони здоров'я і зробити висновки, кому до чого прагнути й навіщо.

– За сім років моєї роботи на посаді головного позаштатного стоматолога МОЗ Республіки Казахстан у країні вдалось відновити всі шкільні стоматологічні кабінети. Щороку відкривається велика кількість стоматологічних кабінетів у сільській місцевості.

Право на отримання безкоштовної стоматологічної допомоги мають діти до 18-ти років (у рамках планової санації), вагітні жінки (у повному обсязі, крім ортопедичного лікування), пацієнти з гострим болем і соціально-незахищені верстви населення.

Державне фінансування стоматологічної допомоги в нашій країні значно зростає з року в рік. У Казахстані велика увага приділяється також приватному сектору стоматології. Якщо приватна клініка відповідає всім вимогам до якості надання стоматологічної допомоги, їй дозволяється виконувати державні замовлення на рівні з державними медичними установами. Забезпечення комфортних умов роботи у приватному секторі сприяє розвитку бізнесу у сфері стоматології та підвищенню рівня стоматологічної допомоги.

Ірина Петрівна Маазур

Олексій Володимирович Павленко

Станіслав Аркадійович Шнайдер

Радміла Юрївни Гревцової

Олена Іванівна Бабіч

Сауле Сериковни Єсембаєвої

ІНФОРМАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Незважаючи на впровадження заходів з покращення профілактики захворювань порожнини рота серед населення, розповсюдженість карієсу все ще залишається стабільно високою і становить 74 %. Значним недоліком є загальна незацікавленість стоматологів Казахстану в лікуванні захворювань слизової оболонки. На жаль, більшість спеціалістів у терапевтичній стоматології у своїй професійній діяльності роблять акцент на лікуванні карієсу та його ускладнень. Великою проблемою для Казахстану, особливо для деяких регіонів, є вроджена патологія щелепно-лицевої ділянки. У зв'язку з цим були затверджені спеціальні програми моніторингу та реабілітації таких пацієнтів, які фінансуються з бюджету держави.

Єдина Казахстанська Асоціація стоматологів має на меті надавати реальну допомогу стоматологічній спільноті та брати активну участь у реформуванні медичної галузі. Асоціація пройшла відповідну акредитацію в МОЗ і стала ефективним важелем впливу на державну владу. На сьогодні жоден нормативний документ, навіть про діяльність інших медичних спеціальностей, не може бути затверджений без узгодження з Єдиною Казахстанською Асоціацією стоматологів.

Кажуть, хто не знає свого минулого, не заслуговує на гідне майбутнє, і сперечатися з цим немає сенсу, бо знання і традиції в усіх напрямках життєдіяльності, у тому числі у стоматології як невід'ємній частині медицини, – це фундамент, від якого залежить, чи міцно стоятиме дім, в якому ми всі живемо (річ, звісно ж, про нашу державу).

Західноєвропейським та американським фахівцям приписують найбільш значущі розробки в галузі стоматології, імена Фошара, Грехема, Грінвуда, Моррісона та інших всевітньо відомі. І ми повинні знати, що перші роботи про стоматологію були написані ще у XIII столітті. І нам повинні бути відомі імена людей, які відкрили на наших теренах перші зуболікарські школи, створювали в Києві Державний зуболікарський інститут, одонтологічний факультет і кафедри.

Саме з метою освіжити пам'ять фахівців, нагадати про коріння, базис, основи й було заздалегідь, по крупинці започатковано написання історії стоматологічної громади Києва, а в подальшому й усіх обласних товариств України, відшукати в особистих та інститутських архівах старі фото – рідкісні, дійсно безцінні. Імена, цифри, факти, значущі події... усе це згодом перетворилося на унікальну за наповненням книгу «Стоматологія України: історичні нариси».

Під час урочистого вручення перших примірників присутні автори поділилися спогадами про довгий, іноді дуже важкий, але визначний шлях, що пройшла наукова стоматологічна школа України протягом більш ніж 100 років свого існування. «Не виключаю, що саме ця «солодка родзинка», труд багатьох закоханих у свою справу людей, «увімкнула» загадковий егрегор, який неможливо побачити, але можна відчутти й надихнула учасників конгресу на плідну працю...», – зазначила у своєму виступі **генеральний секретар АСУ, заслужений лікар України Ірина Леонідівна Скрипник**.

Після закінчення пленарного засідання почали свою роботу тематичні секції, кожна з яких була актуальною, наповненою найсучаснішою науковою і практичною інформацією.

У цілому на 4-у національному українському стоматологічному конгресі пройшло десять симпозіумів на такі теми:

- Симпозіум молодих лікарів і вчених.
- Сучасні досягнення у щелепно-лицевій хірургії.
- Інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота.

- Інноваційні підходи до діагностики й лікування захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота в дитячому й дорослому віці.
- Ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації.
- Мультидисциплінарний підхід у діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань.
- Біль і запалення у стоматології.
- Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих.
- Дисфункція та захворювання скронево-нижньощелепного суглоба: погляд різних спеціалістів на одну проблему.
- Симпозіум «Юридичні аспекти надання стоматологічної допомоги».

Усі без винятку тематичні симпозіуми знайшли своїх слухачів, й особисто дуже приємно здивувала стоматологічна молодь нашої держави. Побачити в очах юнаків і дівчат таку жагу до знань, до наукового пошуку, таку зацікавленість в участі у спеціально призначеному для них симпозіумі молодих учених і лікарів-стоматологів було дуже приємно! Якщо раніше для залучення в конференціях молодих як доповідачів, так і слухачів доводилося заохочувати до участі, то на цей раз бажаних розповісти про свої досягнення було дуже багато, і за кількістю слухачів цей форум був явним рекордсменом. Для першого виступу була запрошена лікар-стоматолог, приватна клініка якої з'явилася в Україні однією з перших: Стелла Беньямінова нагадала молодим учасникам форуму про високе звання лікаря, його особливу роль і місію в суспільстві, закликала початківців і науковців до соціальної та громадянської активності, побажавши наостанок завжди залишатись такими ж цілеспрямованими, спраглими знань і професійного зростання фахівцями. Один за іншим виступали лікарі, які встигли набути досвід. Молоді вітчизняні стоматологи впевнено відстоювали свою думку про досягнення у своїй роботі.

Мар'яна Слободяник розповіла про особливості перебігу генералізованого пародонтиту в пацієнтів із серцево-судинною патологією, і це лише одна із граней дуже актуальних на сьогодні проблем, вирішенням яких покладана займатись наука пародонтологія. **Тамара Неспрядько-Монборнь** та **Аліна Сірченко** нагадали про переваги раннього міофункціонального лікування; **Роман Голуб** ознайомив аудиторію з технологією спрямованої автотрансплантації зуба. Заходи в даній секції проходили жваво і продуктивно. У слухачів накопичилось багато запитань, а у доповідачів – молодих учених і лікарів – були на них вичерпні відповіді.

Невеличкий, але дуже знаковий нюанс: коли практично всі інші вже йшли чепуритись до гала-вечері, молодіжна секція все ще дискутувала, а її учасники прямо з конференц-залу плавно перейшли до святкового торту, який оргкомітет АСУ приготував як нагороду молоді за прагнення вчитись і ділитися знаннями.

На професійному майданчику, призначенням якого є отримання актуальної інформації та обмін досвідом, з'явилася значна кількість нових секцій – джерел дуже цікавих і дуже сучасних матеріалів.

Колісь стоматологія існувала як цілісна наука, але згодом у ній почали виділятися окремі напрями – терапевтична, ортопедична, хірургічна (у тому числі терапевтична й реконструктивна), дитяча стоматологія, ендодонтія, ортодонтія... згодом стоматологія почала ділитись на ще більш вузькі спеціалізації, тобто одні лікують тільки карієс, інші займаються виключно кореневими каналами, треті відновлюють фронтальну шістьку протетичними шляхом, при цьому стан зубів у бічних ділянках їх узагалі не хвилює... Така роз'єднаність не є конструктивною. У стані здоров'я зубощелепний

ІНФОРМАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Ірина Леонідівна Скрипник

В.П. Неспрядько

апарат відтворює комплексну дію, забезпечуючи ряд життєво важливих функцій, і після відновлення естетики будь-яким із сучасних методів жодна з них не повинна «загубитись». До речі, розрізнені дії лікарів вузьких спеціалізацій саме так найчастіше й закінчуються, за все страждає суглоб, який відповідає за рухи щелепи.

Дієвим помічником у цій справі є гнатологія – неймовірно актуальний у західноєвропейських країнах і США напрям світової стоматології. І в нашій країні є лікарі, які володіють знаннями про гнатологію й застосовують їх у щоденній практиці.

Відкривав роботу симпозиуму і професор **В.П. Неспрядько, зав. кафедрою ортопедичної стоматології НМУ** – людина, яка всю свою професійно-наукову діяльність присвятила гнатології. У рамках симпозиуму було презентовано матеріали 25-річного досвіду.

Погодьтеся, цей досвід вартий того, щоб їм ділились і щоб його сприймали.

Інтерес до заходу був величезним – ще це одне підтвердження, що українська стоматологічна школа посідає гідну позицію у вітчизняних і міжнародних наукових рейтингах, і інтерес до наукових заходів тільки зростає. А це надихає на подальший розвиток і рух уперед! До зустрічі, колеги!

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

ДО СТОРІЧЧЯ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ

І.П. Мазур, д.мед.н., професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шуплика
І.М. Супрунович, аспірант кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шуплика

20–21 жовтня в місті Києві в «Президент Готелі» відбувся 4-й Національний український стоматологічний конгрес з міжнародною участю, присвячений 100-річчю формування української наукової стоматологічної школи, який зібрав лідерів та ведучих спеціалістів стоматології та медицини.

Урочисте відкриття конгресу відбулося під час пленарного засідання. Гостей конгресу вітали президент Асоціації стоматологів України Ірина Мазур та головний позаштатний спеціаліст МОЗ України Олексій Павленко. Основною темою пленарного засідання були питання реформування стоматологічної галузі, адже останні кілька років система охорони здоров'я України зазнає серйозних змін. Слова привітання висловила народний депутат Верховної Ради Ольга Богомолець та розповіла про шляхи реформування медичної галузі в Україні. Народний депутат, заступник

Голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко у своїй доповіді повідомила про законопроект щодо первинної медико-санітарної допомоги та місце лікаря-стоматолога в первинній ланці. Народний депутат України Олег Мусій спілкувався з приводу законопроекту про лікарське самоврядування і лікарі-стоматологи підтримали Олега Степановича з приводу трьохпалатної системи організації лікарського самоврядування. Важливими моментами, щодо розвитку стоматологічної служби в Казахстані, поділилася Президент Єдиної Казахстанської асоціації стоматологів проф. Сауле Есембаєва. Під час засідання піднімалися питання захисту прав медичних закладів та лікарів-стоматологів. Також обговорювалися юридичні поради, що саме мають знати лікарі-стоматологи у повсякденній практиці. Завершенням засідання стала презентація книги «Стоматологія України: історичні нариси», де розповідається про сторічний шлях формування та становлення наукових шкіл, практичні досягнення українських стоматологів.

Робота конгресу тривала 2 дні, а його науково-практична програма включала в себе актуальні питання, які вимагають пильної уваги з боку стоматологічної громадськості. Під час конгресу відбулося проведення 9 різноманітних симпозіумів, що охоплюють

10

Д е н т а к л у б 1 2 / 2 0 1 7

Фотокопія статті про 4-й Національний український стоматологічний конгрес «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

» КВОРУМ

різні напрямки стоматології: симпозіум «Щелепно-лицева хірургія. Сучасні досягнення і погляд у майбутнє» під керівництвом проф. Копчака А.В. та проф. Леоненка П.В., симпозіум «Нові інтегровані підходи до питань діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» під керівництвом доц. Гасюк Н.В., проф. Соколової І.І. та проф. Клітинської О.В., симпозіум: «Інноваційні підходи до діагностики та лікування захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці» під керівництвом проф. Савичук Н.О. та проф. Білоклицької Г.Ф., міжнародний симпозіум імплантологів «Ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації» під керівництвом проф. Леоненка П.В., проф. Копчака А.В., проф. Георг Байера (DGOI, Німеччина) та проф. Дорошенко О.М., під час якого поділитися своїми напрабками з колегами-стоматологами приїхали професор Агазаде Афят Рашид та Голова спілки імплантологів Азербайджану Гасанов Джаббар, симпозіум «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань» під керівництвом проф. Матюхи Л.Ф. та проф. Мазур І.П., симпозіум «Біль та запалення в стоматології» під головуванням проф. Сміян С.І., проф. Хайтовича В.М., к.мед.н. Романенка В.І., симпозіум з ортопедичної стоматології «Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих» під головуванням проф. Біди В.І., проф. Дорошенко О.М., проф. Ожогана З.Р., проф. Костенка Є.Я., проф. Дворника В.М., проф. Гасюка П.А. та симпозіум «Дисфункція та захворювання скронево-нижньощелепного суглобу: погляд різних спеціалістів на одну проблему» під керівництвом доц. Скрипник І.Л., доц. Клітинського Ю.В.

В рамках конгресу відбулася дискусійна панель для організаторів охорони здоров'я, лікарів-стоматологів, правозахисників, законотворців «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів – стоматологів» під головуванням Вахненка О.М., Скульської С.В., Люлі І.І., Рибака В.А.,

проф. Павленка О.В. та проф. Мазур І.П. в ході якого Надутий К.О., помічник народного депутата, Тищук М.М., голова правління Всеукраїнського лікарського товариства, проф. Матюха Л.Ф., завідувач кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги НМАПО імені П.Л. Шупика, президент Національної лікарської Ради обговорювали законодавчі проекти та місце лікаря-стоматолога в нових медичних реформах.

Частиною конгресу став симпозіум молодих вчених та лікарів стоматологів «Інноваційні підходи до лікування: від наукових розробок до практичних впроваджень», мета якого полягала в створенні дискусії навколо теоретичних та практичних проблем, що виникають у практичній діяльності лікарів-стоматологів, обміном досвіду та налагодженні наукових комунікацій між молодими дослідниками. Своїми доповідями поділилися Стелла Бенямінова (Приватна стоматологічна клініка «Стедлі»), Ігор Казьо (клініка Гармонія), Турків Андрій (Porcelain clinic), Андрій Половчинчиков (Приватна клініка Дент-Лайф, засновник Dental Education Clinic) та інші.

Сучасний рівень викладення наукового матеріалу, широке коло і актуальність розглянутих проблем, цікаві дискусії та полеміка щодо спірних питань, оригінальність виступів – зробило 4-й Національний український стоматологічний конгрес цікавим не лише для практикуючих лікарів та організаторів охорони здоров'я, а й для фахівців, що займаються науковими дослідженнями в галузі стоматології та суміжних дисциплін. Конгрес викликав невідірване зацікавлення, адже конференція-зали, які розраховані на 200 місць були повністю переповнені. В залах панувала неперевершена атмосфера під час виступу кожного з лекторів, бо кожна доповідь була багатогранною та висвітлювала тему з точки зору роботи практичного лікаря. Практичні лікарі, наукові працівники, студенти виразили величезну вдячність за високий рівень організації, насичену програму та користь від проведення даного заходу.

Д е н т а к л у б 1 2 / 2 0 1 7

11

Фотокопія статті про 4-й Національний український стоматологічний конгрес «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань»

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Сертифікат учасника 4-го Національного українського стоматологічного конгресу

РЕЗОЛЮЦІЯ

**4-ГО НАЦІОНАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО
СТОМАТОЛОГІЧНОГО КОНГРЕСУ,
20—21 жовтня 2017 року, м. Київ**

Стоматологічна допомога — один з наймасовіших видів медичної допомоги. В Україні функціонує потужна мережа стоматологічних закладів, у комунальних і державних медичних закладах працює 18 857 лікарів стоматологічного профілю усіх спеціальностей, у приватних — 6 668 фахівців; показник забезпеченості лікарями стоматологічного профілю становить 5,6 на 10 тис. населення, тобто наближається до європейського рівня.

За останні 25 років стоматологічна допомога досягла значного прогресу в запровадженні ринкових засад, а також новітніх технологій діагностики та лікування стоматологічних захворювань, зубного протезування. Водночас дуже ослабла увага до забезпечення доступності стоматологічної допомоги, суттєво зменшився обсяг профілактичних заходів, особливо серед дитячого населення. Як наслідок, стоматологічна захворюваність в Україні одна з найвищих в Європі. Показовим є той факт, що серед мобілізованих до зони АТО і призовників потреба в санації порожнини рота сягає понад 95 %, а частота карієсу в дітей становить 80 %, що в кілька разів перевищує дані, зареєстровані в Європі.

У більшості європейських країн 80—85 % лікарів стоматологічного профілю є лікарями загальної практики; організатори охорони здоров'я розробляють і впроваджують державні програми з профілактики стоматологічних захворювань, насамперед серед дітей.

Відповідно до чинного законодавства України, діяльність усіх лікарів стоматологічного профілю належить до вторинного рівня надання медичної допомоги, хоча більшість із них працюють на первинному етапі й надають первинну стоматологічну допомогу.

Особливо складна ситуація спостерігається в сільській місцевості, де продовжуються масова ліквідація стоматологічних кабінетів та скорочення посад лікарів-стоматологів.

Стоматологічна служба має свої особливості, відмінні від усіх інших медичних спеціальностей, і, фактично, уже функціонує як окрема галузь охорони здоров'я, що відповідає практиці більшості європейських країн.

Потребує чіткого визначення гарантований рівень безоплатної стоматологічної допомоги.

Україні важливим є якнайшвидше розроблення та впровадження стандартів надання всіх видів стоматологічних послуг. Потребують визначення моделі реорганізації державних і комунальних медичних закладів та їхніх підрозділів унаслідок зміни форми господарювання на державні, комунальні, орендні підприємства з наданням їм статусу неприбуткових некомерційних й узгодження чинної нормативно-правової бази.

4-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Життя вимагає впровадження системи гігієнічного навчання і виховання в організованих дитячих колективах та закладах, підпорядкованих МОН і МОЗ України, шляхом видання ними спільного наказу.

Потребують подальшого розвитку й удосконалення система атестації, ліцензування, акредитації, сертифікації у стоматологічній галузі, система підготовки і безперервної освіти спеціалістів вищої та середньої ланки з метою підвищення якості стоматологічної допомоги.

Стоматологічна спільнота повністю підтримує впровадження лікарського самоврядування та самоврядування у стоматології, але ми виступаємо проти відриву самоврядування у стоматології від загальнодержавного контексту впровадження лікарського самоврядування, тобто підтримуємо трьохпалатну структуру лікарського самоврядування, де однією з палат є палата стоматологів.

Учасники конгресу

ПРОПОНУЮТЬ:

1. Підтримати директивні заяви Всесвітньої федерації стоматологів «Безперервна освіта лікаря-стоматолога» та «Сталий розвиток у стоматології». Розробити план заходів щодо їх впровадження у стоматологічну галузь в Україні.

2. Забезпечити впровадження первинної, вторинної та високоспеціалізованої стоматологічної допомоги в систему охорони здоров'я, згідно із проектом Закону України № 7065 «Про організацію медичного обслуговування населення в Україні».

3. Призупинити ліквідацію комунальних стоматологічних поліклінік, доки на державному рівні не буде розроблено й прийнято моделі реорганізації державних і комунальних медичних закладів та їхніх підрозділів. Реорганізацію здійснювати лише після затвердження Постановою Кабінету Міністрів України гарантованого обсягу безоплатної стоматологічної допомоги, що включає мінімальний обсяг лікування гострих захворювань порожнини рота, мінімальний обсяг лікування стоматологічних захворювань пільговим категоріям населення, певний обсяг стоматологічної допомоги дітям та профілактичні програми, насамперед для дитячого населення.

4. З метою посилення профілактичного компонента діяльності стоматологічної служби всіх рівнів розробити і впровадити місцеві, регіональні та загальнодержавні програми профілактики основних стоматологічних захворювань. Фінансування таких програм має проводитись за рахунок бюджетних коштів відповідного рівня.

5. Сприяти збереженню кабінетів, які відповідають усім санітарно-епідемічним вимогам, й організовувати нові стоматологічні кабінети в закладах освіти. Враховуючи конкретні умови роботи, передбачити доцільність реорганізації окремих стоматологічних кабінетів у кабінети стоматологічного здоров'я зі зміною їх функціонального призначення.

6. Запровадити систему гігієнічного навчання і виховання, надання стоматологічної допомоги в організованих дитячих колективах та закладах освіти, підпорядкованих МОЗ України, МОН України й органам місцевого самоврядування шляхом видання спільного наказу МОН та МОЗ України.

7. На законодавчому рівні передбачити окрему субвенцію на стоматологічну допомогу у відсотках від загальної державної медичної субвенції.

8. Розробити і впровадити методику ціноутворення у стоматології та механізм її реалізації.

9. У рамках Асоціації стоматологів України створити підрозділ, який сприятиме наданню стоматологічної допомоги призовникам і воїнам Збройних сил України та інших військових формувань на сучасному рівні.

10. Забезпечити впровадження загальнодержавної програми санації порожнини рота в осіб, які вступають на службу до Збройних сил України та інших військових формувань.

11. Підтримати звернення стоматологічної спільноти до МОЗ України стосовно впровадження окремої спеціальності «Щелепно-лицева хірургія» і відповідної лікарської посади.

12. Підтримати впровадження лікарського самоврядування та самоврядування у стоматології в загальнодержавному контексті лікарського самоврядування, із трьохпалатною структурою, де однією з палат є палата стоматологів.

Резолюція einstайно прийнята учасниками 4-го Національного українського стоматологічного конгресу, який відбувся 20—21 жовтня 2017 року.

Використані статті та документи:

Програма конгресу. 4-й Національний український стоматологічний конгрес «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань» (20—21 жовтня 2017 року, м. Київ).

Мазур І.П., Супрунович І.М. Національний український стоматологічний конгрес до сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи // Дентаклуб. — 2017. — № 12. — С. 9—14.

Богомолець О.В., Сисоєнко І.В., Мазур І.П. та ін. 4-й Національний український стоматологічний конгрес: від історичних здобутків до активних реформ // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2017. — № 21 (418). — С. 55—56.

Мазур І.П., Скрипник І.Л., Павленко О.В., Слободяник М.В. 4-й Національний український стоматологічний конгрес: особливості, цілі, здобутки // Сучасна стоматологія. — 2018. — № 1. — С. 102—106.

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

**ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ
ЗА УЧАСТЮ КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я «НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ
ОРГАНІЗАЦІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ»,
13 квітня 2018 року, м. Київ**

Реформування системи охорони здоров'я, зміни у фінансуванні лікувально-профілактичних закладів спричинили скорочення інфраструктури та зниження кадрового потенціалу стоматологічної галузі. Для обговорення питань подальшого розвитку стоматології проведено засідання «круглого столу» за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я.

Питання організації системи надання стоматологічної допомоги в Україні були розглянуті 13 квітня 2018 року в рамках «круглого столу». Ця значна подія для практичної охорони здоров'я відбулася за ініціативи ГО «Асоціація стоматологів України».

Проблеми надання стоматологічної допомоги на первинному рівні, забезпечення гарантованого державою обсягу стоматологічних послуг пільговим категоріям населення, організація стоматологічних закладів у сільській місцевості обговорювалися на високому рівні, а саме в Комітеті Верховної Ради з питань охорони здоров'я. На чолі з народним депутатом України, головою Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Богомолець Ольгою Вадимівною, народними депутатами Мусієм Олегом Степановичем і Сисоєнко Іриною Володимирівною, а також президентом Асоціації стоматологів України Мазур Іриною Петрівною відбулося засідання «круглого столу» на тему «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні», в якому взяли участь представники Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України, Міністерства охорони здоров'я України, регіональних управлінь охорони здоров'я, наукових медичних установ та вищих закладів медичної освіти, громадських організацій, а також фахівці, експерти і представники заходів масової інформації.

Перед початком засідання почесну відзнаку за багаторічну працю, досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм і милосердя — «Орден Святої Аполлонії» — отримали лікарі-стоматологи,

які працюють у галузі тривалий час: професор Павленко Олексій Володимирович, заслужений лікар України Коваленко Іван Олексійович, заслужений лікар України Скульська Світлана Василівна, заслужений лікар України Савченко Володимир Віталійович і лікар вищої категорії Близнюк Валентина Григорівна.

З доповідями від Міністерства охорони здоров'я України виступили головний позаштатний спеціаліст за фахом «Стоматологія», професор, завідувач кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, віце-президент Асоціації стоматологів України Павленко Олексій Володимирович, який визначив роль і місце стоматологічної служби на первинному рівні надання медичної допомоги, і Скрипник Ірина Леонідівна, генеральний секретар Асоціації стоматологів України.

Мазур Ірина Петрівна, президент ГО «Асоціація стоматологів України», під час свого виступу розповіла про стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі України. У доповіді обговорювались питання збереження кадрового потенціалу для забезпечення гідного рівня надання стоматологічної допомоги, збереження комунальної стоматологічної власності, створення та затвердження медико-технологічних документів зі стандартизації стоматологічних послуг, затвердження гарантованого державою обсягу стоматологічної допомоги. Пріоритетними напрямками діяльності Асоціації є запровадження Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань як складника державної системи охорони здоров'я України і підвищення доступності та якості стоматологічної допомоги в сільській місцевості.

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

Надутий Костянтин Олександрович, заступник голови правління Всеукраїнського лікарського товариства, засновник Української медичної експертної спільноти, поділився своїми думками щодо ролі лікаря-стоматолога в системі охорони здоров'я та медичного обслуговування. Вахненко Олександр Миколайович, віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України», кандидат медичних наук, заслужений лікар України, у своїй доповіді акцентував увагу на те, що передумовою єдиної державної політики у стоматології є гарантований обсяг стоматологічної допомоги населенню. Коваленко Іван Олексійович,

заслужений лікар України, головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної ради, розповів про надання стоматологічної допомоги сільському населенню, яке проживає у малих та віддалених селах. Скульська Світлана Василівна, голова «Стоматологічної асоціації Київщини», кандидат медичних наук, заслужений лікар України, головний лікар КЗ «Дитяча стоматологічна поліклініка» Білоцерківської міської ради, у своїй доповіді повідомила про практичні аспекти організації стоматологічної допомоги населенню Київської області. Савченко Володимир Віталійович, заслужений лікар України, головний стоматолог Управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, головний лікар обласного комунального закладу «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка», підняв питання стоматології як дилеми в умовах медичної реформи в Україні. Філіппенкова Лариса Олександрівна, доцент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонтії ПВНЗ «Київський медич-

ний університет», президент ГС «Всеукраїнська спілка безперервної медичної освіти», в.о. президента ГСО «Українська асоціація цифрових стоматологічних технологій», зазначила необхідність партнерства приватної та комунальної стоматології для того, щоб не втратити кадровий потенціал лікарів-стоматологів. Білоклицька Галина Федорівна, президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України», професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, у своїй доповіді обґрунтувала потребу введення в номенклатуру лікарських спеціальностей посади

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

лікаря-пародонтолога, що зумовлено значною поширеністю захворювань пародонта серед населення України. Маланчук Владислав Олександрович, професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, розповів про шляхи розвитку наукових досліджень у вітчизняній стоматології. Дорошенко Олена Миколаївна, професор, директор Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, повідомила про важливу роль безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів у поліпшенні якості надання стоматологічної допомоги.

У ході засідання відбувся обмін досвідом, думками стосовно майбутньої стоматології, її доступності та зменшення впливу соціально-економічних чинників. Стоматологічна спільнота висловила вдячність О.В. Богомолець за послідовне відстоювання інтересів медичних працівників, зокрема стоматологічного профілю. Конструктивний діалог, увага до різних поглядів та думок, підтримка стоматологів в обговоренні шляхів розвитку галузі — усе це панувало в залі під час проведення «круглого столу». Протягом останнього року стоматологи плідно співпрацюють з Комітетом Верховної Ради з охорони здоров'я, зокрема на 4-му Національному українському стоматологічному конгресі.

логічному конгресі, на спільних засіданнях з питань опрацювання законопроектів. Обговорення болючих тем стоматології є важливим не тільки для 26-тисячної стоматологічної спільноти, а й для українців, які отримують стоматологічну допомогу: як працюватимуть стоматологічні заклади; за якими принципами відбуватиметься фінансування; якими будуть державні фінансові гарантії. Піднімалося питання лікарського самоврядування, і народний депутат Верховної Ради України О.С. Мусій дав вичерпні відповіді та роз'яснення щодо діяльності лікарського самоврядування в Україні — фактично медичного парламенту, який захищає права лікарів. Було організовано

телетрансляцію по каналу «Рада», і кожен стоматолог міг долучитися до розмови. Покладено початок конструктивного діалогу стоматологічної спільноти із фахівцями-медиками Верховної Ради України; є надія, що й надалі питання організації системи надання стоматологічної допомоги в Україні обговорюватимуться на засіданнях Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я. Стоматологічна спільнота подякувала за підтримку колегам з Комітету, доповідачам й усім, хто долучився до дискусії та уважно слухав. Також висловлено сподівання, що медицина в Україні буде зміцнювати свої позиції, і до професії лікаря суспільство ставитиметься з повагою!

13 квітня 2018 року

м. Київ, вул. М. Грушевського, 18/2

ПРОГРАМА
засідання «круглого столу»

10:30 — 11:00	Реєстрація учасників засідання «круглого столу»
11:00 — 11:10	Відкриття засідання «круглого столу», вступне слово Голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я, народний депутат України БОГОМОЛЕЦЬ Ольга Вадимівна
11:10 — 11:20	Вітальне слово народних депутатів України Тематичні виступи (регламент до 10 хв)
11:20 — 11:30	«Роль та місце стоматологічної служби в первинній ланці медичної допомоги: галузеві стандарти у сфері охорони здоров'я» ПАВЛЕНКО Олексій Володимирович — завідувач кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, заслужений діяч науки і техніки України, академік УАННП, віце-президент Асоціації стоматологів України, д-р мед. наук, професор (доповідач від Міністерства охорони здоров'я України)
11:30 — 11:40	«Стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі України» МАЗУР Ірина Петрівна — професор кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, президент ГО «Асоціація стоматологів України»
11:40 — 11:50	«Інноваційний розвиток медицини: роль стоматолога» НАДУТИЙ Костянтин Олександрович — заступник голови правління Всеукраїнського лікарського товариства, засновник Української медичної експертної спільноти
11:50 — 12:00	«Гарантований державний рівень надання стоматологічної допомоги — передумова єдиної державної політики в стоматології» ВАХНЕНКО Олександр Миколайович — канд. мед. наук, заслужений лікар України, віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України»

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

12:00 — 12:10	<p>«Надання стоматологічної допомоги сільському населенню, яке проживає у малих та віддалених селах»</p> <p>КОВАЛЕНКО Іван Олексійович — заслужений лікар України, головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної ради</p> <p>БЛИЗНЮК Валентина Григорівна — лікар вищої категорії, завідувач консультативного та організаційно-методичного кабінету КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної ради</p>
12:10 — 12:20	<p>«Практичні аспекти організації стоматологічної допомоги населенню Київської області»</p> <p>СКУЛЬСЬКА Світлана Василівна — канд. мед. наук, заслужений лікар України, голова «Стоматологічної асоціації Київщини», головний лікар КЗ «Дитяча стоматологічна поліклініка» Білоцерківської міської ради</p>
12:20 — 12:30	<p>«Стоматологія — дилема в умовах медичної реформи в Україні»</p> <p>САВЧЕНКО Володимир Віталійович — канд. мед. наук, заслужений лікар України, головний стоматолог управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, головний лікар обласного комунального закладу «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка», заступник директора медичного інституту Сумського державного університету зі стоматології, голова ГО «Сумський обласний осередок Асоціації стоматологів України»</p>
12:30 — 12:40	<p>«Партнерство приватної та комунальної стоматології — як не втратити кадровий потенціал лікарів-стоматологів»</p> <p>ФІЛІППЕНКОВА Лариса Олександрівна — канд. мед. наук, доцент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції ПВНЗ «Київський медичний університет», президент ГС «Всеукраїнська спілка безперервної медичної освіти», в.о. президента ГСО «Українська асоціація цифрових стоматологічних технологій»</p>
12:40 — 12:50	<p>«Про спеціальність лікаря-пародонтолога в Україні»</p> <p>БЛОКЛИЦЬКА Галина Федорівна — д-р мед. наук, професор, президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України», завідувач кафедри терапевтичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, заслужений діяч науки і техніки України</p>
12:50 — 13:00	<p>«Можливі шляхи розвитку наукових досліджень у стоматології в Україні»</p> <p>МАЛАНЧУК Владислав Олександрович — д-р мед. наук, професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця</p>
13:00 — 13:10	<p>«Сучасні виклики та вимоги щодо неперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів»</p> <p>ДОРОШЕНКО Олена Миколаївна — д-р мед. наук, професор, директор Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика</p>
13:10 — 13:30	Обговорення
13:30 — 13:45	<p>Підбиття підсумків, закриття засідання «круглого столу»</p> <p>Голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я, народний депутат України БОГОМОЛЕЦЬ Ольга Вадимівна</p>

КРУГЛИЙ СТІЛ
ДО ОБГОВОРЕННЯ

С. Гордієнко, к.м.н., г. Київ

Проблеми и стратегии развития стоматологической помощи в Украине

В настоящее время одним из самых массовых видов медицинского обслуживания является стоматологическая помощь, общая структура нуждаемости населения в которой ежегодно сдвигается в сторону увеличения потребности в ортопедическом лечении. Высокая распространенность таких нарушений, как кариес и заболевания пародонта, приводящих к частичной и полной потере зубов, обусловила разработку новой концепции управления стоматологической службой в Украине.

Наивысших результатов в уменьшении стоматологической заболеваемости среди населения всей страны можно достичь благодаря своевременному проведению целенаправленных профилактических мероприятий, организованных на высоком государственном уровне. Приоритетным стратегическим направлением профилактики остается предупреждение развития стоматологических заболеваний за счет целевого финансирования из государственного и муниципальных бюджетов.

В международной практике стоматология покрывается государством применительно к детям и в неотложных случаях с острым болевым синдромом; плановая стоматология не компенсируется. Учитывая ограниченный бюджет, Украина декларирует действовать так же.

Показатель стоматологической заболеваемости среди взрослых и детей достигает 93% — именно такая доля населения страны нуждается в стоматологической помощи. В особо тяжелом положении из-за территориальной удаленности населенных пунктов от медицинских центров оказались сельские жители. Себестоимость предоставления стоматологической помощи всегда была высокой, но раньше большую часть этих расходов брало на себя государство. Сокращение бюджетного финансирования привело к тому, что значительная часть населения не может оплачивать стоматологическое лечение, вследствие чего наблюдается рост числа различных заболеваний. Опыт решения этой проблемы в других странах свидетельствует, что наилучших результатов можно достичь благодаря своевременному проведению целенаправленных профилактических мероприятий, организованных на государственном уровне за счет целевого финансирования из централизованного и муниципальных бюджетов.

Стоматологическая помощь — один из самых массовых видов медицинской помощи. Плотность рта является существенным отражением состояния общего здоровья человека.

В Украине количество врачей стоматологического профиля (государственная и частная стоматология) составляет 6,2 на 10 тыс. населения, в том числе государственной формы собственности — 4,56 на 10 тыс. Согласно статистическим данным Министерства здравоохранения (МЗ) Украины, большая часть населения (>80%) получает стоматологическую помощь в учреждениях здравоохранения государственной формы собственности.

За последние 25 лет стоматологическая помощь достигла значительного прогресса в плане внедрения рыночных принципов, новейших технологий диагностики и лечения стоматологических заболеваний, зубного протезирования. В то же время значительно ослабло внимание к развитию доступной стоматологии, существенно уменьшилась профилактическая составляющая, особенно среди детского населения. Как следствие, стоматологическая заболеваемость в Украине — одна из самых высоких в Европе. Показательно, что среди мобилизованных в АТО и призванных потребность в санации полости рта составляет более 95%, распространенность кариеса у детей — около 80%, что в несколько раз выше, чем в европейских странах. Растет количество тяжелых

одонтогенных осложнений, в том числе с летальным исходом. Высоким остается удельный вес врожденных пороков развития, онкологических и воспалительных заболеваний, травм челюстно-лицевой области. Стоматологическая заболеваемость детского населения в загрязненных регионах превышает в 1,5-3 раза аналогичные показатели среди детей, проживающих в экологически благополучных регионах. Общеизвестно и неоднократно научно доказано влияние стоматологической заболеваемости на состояние организма в целом, возникновение и течение целого ряда общих патологий.

В большинстве европейских стран 80-85% врачей стоматологического профиля составляют врачи-стоматологи общей практики. Они работают по принципу семейного врача и, проводя лечение наиболее распространенных болезней зубов, полости рта и челюстно-лицевой области, осуществляют профилактические мероприятия взрослым и детям. Только 15-20% врачей оказывают специализированную или высокоспециализированную стоматологическую помощь. Разрабатываются и работают государственные программы по профилактике стоматологических заболеваний (в первую очередь среди детей).

К большому сожалению, за время существования независимой Украины была внедрена только одна программа профилактики стоматологических заболеваний (согласно Указу Президента Украины, 2002), однако целевого финансирования выделено не было.

В Украине после внедрения с 2006 г. интернатуры по специальности «Стоматология» доля врачей-стоматологов (врачей общей практики) выросла до 70%. Остальные — это врачи узкой специализации. В соответствии с действующими квалификационными характеристиками, врач-стоматолог выполняет функции семейного врача-стоматолога или врача-стоматолога общей практики и должен обеспечивать первичную стоматологическую помощь, а также осуществлять профилактические мероприятия в амбулаторных условиях.

Однако организационно этот вопрос на сегодня не решен. Согласно действующему законодательству, все врачи стоматологического профиля юридически отнесены к вторичному уровню медицинской помощи, хотя большинство из них работают на первичном.

Особенно сложная ситуация со стоматологической помощью сложилась в сельской местности. После того как на первичном уровне перестал присутствовать

врач-стоматолог, началась массовая ликвидация стоматологических кабинетов и сокращение стоматологических должностей. Накануне принятия бюджетов на следующий год последовала очередная волна таких сокращений. Не наблюдается активность в возникновении частных стоматологических кабинетов, особенно в отдаленных от города селах, из-за отсутствия средств у местного населения.

В 2017 г. Верховной Радой Украины был принят ряд законов, направленных на изменения в системе здравоохранения, в частности: «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно усовершенствования законодательства по вопросам деятельности учреждений здравоохранения», «О государственных финансовых гарантиях медицинского обслуживания населения», «О повышении доступности и качества медицинского обслуживания в сельской местности». МЗ Украины анонсировано реформирование системы здравоохранения, в том числе внедрение принципа «деньги идут за пациентом», и изменение принципов финансирования первичной медицинской помощи в 2018 г.

Законом Украины «О государственных финансовых гарантиях медицинского обслуживания населения» была изменена редакция ст. 351 Основ законодательства Украины о здравоохранении и определено, что первичная медицинская помощь предусматривает предоставление консультации, проведение диагностики и лечения наиболее распространенных болезней, травм, отравлений, патологических, физиологических (во время беременности) состояний, осуществление профилактических мероприятий и направление в соответствии с медицинскими показаниями пациента, который не нуждается в экстренной медицинской помощи, для оказания ему вторичной (специализированной) или третичной (высокоспециализированной) медицинской помощи, а также оказание неотложной медицинской помощи в предсудебных случаях. Согласно новой редакции части третьей ст. 351 Основ законодательства Украины о здравоохранении, первичную медицинскую помощь оказывают врачи общей практики — семейные врачи и врачи других специальностей, определенных центральным органом исполнительной власти, обеспечивающим формирование государственной политики в сфере здравоохранения, и другие медицинские работники, работающие под их руководством.

Таким образом, есть все основания полагать, что стоматолог должен быть включен МЗ Украины в перечень врачей первичного звена, особенно в сельской местности.

Фотокопія статті про засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні»

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

www.health-ua.com

КРУГЛИЙ СТІЛ
ДО ОБГОВОРЕННЯ

В пользу этого также свидетельствует тот факт, что стоматолог является врачом первого контакта для пациентов с заболеваниями зубов и челюстно-лицевой области. Он осуществляет профилактические медицинские осмотры в школах, детских садах и т. д.

13 апреля 2018 г. в Комитете Верховной Рады Украины по вопросам здравоохранения состоялось заседание круглого стола: «Направления развития системы организации стоматологической помощи в Украине», в котором приняли участие народные депутаты Украины, представители Кабинета Министров Украины, Администрации Президента Украины, МЗ Украины, других заинтересованных министерств и ведомств, региональных управлений здравоохранения, научных медицинских учреждений в высших учебных медицинских заведениях, общественных организаций, а также специалисты, эксперты и представители СМИ.

О.В. Богомолец, глава Комитета Верховной Рады Украины по вопросам здравоохранения, открывая круглый стол, обратилась к присутствующей элите стоматологов.

— Все мы понимаем, если зубов нет, начинаются различные проблемы, в частности гастроинтестинальные, кардиологические и другие. Поэтому важно знать, какую ответственность обязано взять на себя государство, как нам нужно развивать стоматологическую отрасль для того, чтобы все граждане, особенно дети, имели нормальные зубы. И только в этом случае мы сможем достичь цифр 80/20, когда у человека в 80-летнем возрасте еще будут свои зубы (в количестве не менее 20), которыми он сможет пережевывать пищу и нормально питаться. Ведь если зубы отсутствуют и нет возможности ставить импланты, заниматься протезированием, то и нет шансов обеспечить полноценное питание. Это значит, что нарушаются абсолютно все функции организма.

Работу круглого стола продолжил **О.С. Муций, заместитель главы Комитета Верховной Рады Украины по вопросам здравоохранения.**

— Первая позитивная тема для обсуждения — это освобождение врачей из рабства. Так я называю закон о врачебном самоуправлении, который имеет уже единую редакцию и зарегистрирован. Ассоциация стоматологов Украины принимала очень активное участие в его доработке. В отличие от стран, которые уже давно имеют врачебное самоуправление, в Украине мы попробуем согласно проекту этого закона построить трехплатную систему управления, где стоматологи будут занимать отдельную управленческую нишу. Искренне верю, что большинство стоматологов разделяет точку зрения, что они являются прежде всего врачами, а не дантистами или стоматологами отделило.

Второй вопрос, на который я хотел бы обратить внимание, связан с построением первичного звена. И вот здесь очень важно ваше мнение о месте, роли, функциях стоматолога и стоматологической помощи на первичном уровне.

Здоров'я України

И.В. Сысоенко, заместитель главы Комитета Верховной Рады Украины по вопросам здравоохранения, акцентировала свое внимание на реформировании системы здравоохранения.

— В течение последних нескольких лет мы много говорим, проводим круглые столы, совместные мероприятия, но очень важно, чтобы начали наконец действовать, реформировать систему здравоохранения, внедрять врачебное самоуправление.

Вы знаете о том, что парламент в прошлом году принял два новых закона, с которых начинается этап реформ. Примечательно, что они касаются именно фундамента стоматологической деятельности. Я считаю, что мы должны двигаться в соответствии с европейскими нормами, и вопрос стоматологического самоуправления рассматривать в отдельном законе. Именно стоматологическое сообщество уже много лет является наиболее сплоченной самоорганизованной системой, поэтому с него нужно начинать. И так, в парламенте находятся законопроекты № 4736 «О стоматологической деятельности в Украине», № 8250-2 «Об основах профессионального самоуправления в сфере здравоохранения», которые должны сформировать и заложить фундамент нового законодательства, касающегося как раз стоматологической деятельности.

По моему личному убеждению, стоматологию нужно возвращать на первый уровень медицинской помощи. Ведь диагностика, предупреждение тех проблем, которые существуют сейчас уже на втором, третьем уровнях, и, самое главное, профилактика являются первым уровнем медицинской помощи. Указанная позиция отражена в законопроекте № 6634 «О первичной медицинской помощи на принципах семейной медицины».

Таким образом, после десяти лет обсуждения необходимо приступать к внедрению врачебного самоуправления, в том числе в стоматологию.

И.П. Мазур, президент ГО «Ассоциация стоматологов Украины», проинформировала участников круглого стола о роли, функциях и приоритетах организации.

— На сегодняшний день Ассоциация стоматологов Украины является правопреемником Украинского научного стоматологического общества и объединяет

высшие учебные медицинские заведения, Национальную академию медицинских наук Украины, учреждения здравоохранения различных форм собственности. Вместе с тем Ассоциация стоматологов Украины сотрудничает с Всемирной организацией здравоохранения через Всемирную федерацию стоматологов. Поэтому мы имеем возможность получать определенные нормативные документы и обсуждать их чтобы определить, какой же будет программа стоматологов на завтра. Мы сотрудничаем также с МЗ Украины, Координационным советом по стоматологии, Национальным врачебным советом, научными школами Европы, США и др. Благодаря такому взаимодействию есть понимание врачей общей практики о проблемах стоматологии, а стоматологи стали ближе к профессиональным медицинским ассоциациям.

На мероприятиях Всемирной федерации стоматологов мы можем донести информацию о том, что происходит в нашем обществе, в частности в стоматологии.

В течение 2016 года зафиксировано более чем 43 млн визитов-обращений за стоматологической помощью. При этом каждый второй украинец нуждался в санации полости рта. Такая картина наблюдалась как среди детей, так и взрослых. Хочу обратить ваше внимание, что 83% из этих 43 млн посещают государственные учреждения. На это существуют определенные причины, основная из которых — стоимость частных стоматологических услуг. Она слишком высока для

людей, которые получают заработную плату в размере 3200 грн. По данным статистики, 17% посещают частные клиники. Таким образом, почти 2,5 тыс. обращений на протяжении года приходится на стоматолога, который работает в государственном учреждении. Конечно, в таких условиях у врача, работающего в частной клинике, есть больше возможностей предоставить всеобъемлющую стоматологическую помощь.

80% украинцев сегодня умирают от кардиоваскулярной патологии. При этом стоматологи также могут проводить профилактику этих проблем. Указанный вопрос был рассмотрен не только на мероприятиях Всемирной ассоциации стоматологов, но и в рамках ООН, что отражено в соответствующей резолюции. По данным этих организаций, заболевания полости рта влияют на распространенность сердечно-сосудистых и других неинфекционных заболеваний, включая сахарный диабет, онкологические и хронические респираторные заболевания.

Таким образом, главное сегодня для Ассоциации стоматологов — сохранение кадрового потенциала, ведь это величайшая сокровищница нашего государства. Особо стоит выделить коммунальную стоматологию. Мы должны сохранить утвержденный гарантированный государственный минимум бесплатной стоматологической помощи. При этом важны принципы стандартизации, поскольку для качественного оказания стоматологической помощи нужно четко знать, согласно каким протоколам работает врач-стоматолог. Вместе с тем приоритетным направлением является внедрение Национальной программы профилактики неинфекционных заболеваний и роли стоматологических заболеваний в их распространенности.

А.В. Павленко, заведующий кафедрой стоматологии Института стоматологии Национальной медицинской академии последипломного образования им. П.Л. Шупика, заместитель председателя Координационного совета МЗ Украины, посвятил свое выступление вопросам определения

отраслевого стандарта стоматологической помощи в существующем правовом пространстве и выделения стоматологической помощи в отдельный вид медицинской помощи.

— Население ожидает от нас доступности, качества, возможности выбора формы оказания стоматологической помощи, социальной наследственности. Медицинский персонал соответствующим образом ожидает решения этих вопросов в законодательных подзаконных документах, достойного уровня оплаты, профессиональной и социальной защищенности, профессионального функционального и ресурсного обеспечения.

Исходя из того, что стоматологи находятся на передовой профилактики и диагностики заболеваний полости рта и системных соматических заболеваний, во многих странах мира стоматологическая помощь оказывается на первичном звене. Поэтому основной задачей является определение отраслевого стандарта стоматологической помощи в существующем правовом пространстве и в ее перспективе.

Продолжение на стр. 40.

Фотокопія статті про засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні»

КРУГЛИЙ СТИЛ
ДО ОБГОВОРЕННЯ

С. Гордієнко, к.м.н., г. Київ

Проблеми и стратегии развития стоматологической помощи в Украине

Продолжение. Начало на стр. 38.

В завершение хотел бы предложить подготовить и подать в Верховную Раду Украины законопроект о внесении изменений в закон Украины о здравоохранении, а именно: выделить стоматологическую помощь в отдельный вид медицинской помощи, которая должна предоставляться на первичном, вторичном и третичном уровнях на основе софинансирования из государственного бюджета и средств местного бюджета.

К.А. Надутный, заместитель председателя правления «Всеукраинского врачебного общества», поднял в своем докладе ряд дискуссионных вопросов.

— Хотелось бы прояснить: стоматолог — это врач или нет? Зубы и ротовая полость — орган не рудиментарный, который работает ежедневно и от которого зависит изначально здоровье человека. Лечение и профилактика заболеваний указанного органа может быть предметом лишь медицинской деятельности. Значит, стоматолог — это врач, а стоматология — однозначно медицина.

Второй вопрос: стоматология и стоматологическое здоровье — рожки? В некоторых странах мира в государственных программах финансирования стоматология отсутствует. В результате значительно возросло количество заболеваний почек, суставов, сердца и других органов. И не зубы тому были причиной, люди умирали от болезней указанных органов-мишеней.

Бесплатную стоматологию отменять нельзя. Мы с большинством присутствующих в зале обсуждали много раз те законопроекты, которые предлагал Комитет Верховной Рады по здравоохранению. Скажем, законопроект об организации медицинского обслуживания, где впервые была прописана стоматологическая медицинская помощь во всех ее разделах и аспектах как вид медицинской помощи. Сегодня же мы говорим о первичной медицинской помощи, на которую выделено 370 грн. Стоматологи в указанной сумме просто не может быть. Вместе с тем первичная стоматология — это первичная помощь, но она стоит значительно дороже, чем помощь семейного врача. Поэтому должна быть отдельная программа.

Куда семейный врач сегодня будет направлять своих пациентов, о здоровье которых он заботится? Безусловно, к частному стоматологу. При этом партнерство между государством и частным сектором заключается в четком распределении полномочий и ответственности. Много говорили об очень высоком качестве стоматологической помощи в Украине. В то же время большинство стоматологов лечат украинцами не зубы, а их отсутствие. Абсурд, но это прямое следствие государственной политики.

Мы должны говорить о доступности. Государственная коммунальная и гарантированная бюджетом помощь должна быть прежде всего доступной, в том числе, безусловно, качественной. А вот прорывные моменты, инновации, рискованый сегмент — это сфера частного сектора, его ответственность, партнерский вклад в общее здоровье и развитие.

Таким образом, когда мы ведем речь о стоматологии, мы имеем в виду ее место в медицинском обслуживании, доступность и качество. Чем больше зубов в полости рта, тем больше продолжительность жизни, которая является составляющей человеческого капитала.

И третий момент, на который нужно обратить внимание. Когда мы говорим об вышеупомянутом, имеем в виду прежде всего не себя, а своих пациентов, свои семьи. И это, кстати, завещание нам мировой

медицинской общественности. Без врачебного самоуправления, о котором сегодня было сказано, отстаивать права пациента невозможно.

А.Н. Вахненко, вице-президент ГО «Ассоциация стоматологов Украины», в своем выступлении среди прочего поблагодарил депутатов Комитета Верховной Рады Украины по вопросам здравоохранения за то, что они обратили внимание на стоматологию.

— Известно, что стоматологическая помощь имеет особенности, отличные от других больничных специальностей. В большинстве европейских стран она выделена в отдельный вид медицинской помощи, оказываемой на первичном, вторичном и третичном уровнях.

Сегодня в Украине существует такая коллизия, что де-юре стоматологическая помощь выступает как одна из врачебных специальностей, а де-факто, как я уже говорил, она вынесена, к сожалению, за рамки.

Я поддерживаю законопроект о выделении стоматологии в отдельный вид медицинской помощи. Однако де-факто финансово стоматология выносятся за пределы коммунальной стоматологии, и местные органы самоуправления по своему усмотрению решают, как кого финансировать и т. д. Государственной политики в области стоматологии нет.

Гарантированный государственный уровень оказания стоматологической помощи — это объем профилактической, лечебной, хирургической и ортопедической стоматологической помощи, которая должна предоставляться за счет бюджетных средств или средств обязательного государственного медицинского страхования. Должен быть равный доступ к оплате гарантированного государственного уровня оказания стоматологической помощи в стоматологических медицинских учреждениях, кабинетах, независимо от подчинения и формы собственности, в соответствии с принятыми нормативно-правовыми документами.

При этом гарантированный уровень не может быть одинаков для всех категорий населения. Его нужно определять отдельно для детского населения, льготных категорий и взрослой популяции.

Что касается детского населения, в первую очередь нужно учесть в обязательном порядке профилактический осмотр минимум 1 раз в год. Предусмотреть оказание лечебной, хирургической стоматологической помощи в определенном объеме; профилактическую работу с детьми согласно утвержденным программам. Конечно, программы, стандарты и протоколы должны быть, потому что рассчитать конкретно гарантированный уровень, не имея их, невозможно.

Теперь относительно льготных категорий населения. Здесь есть особенности: обязательный профилактический осмотр 1 раз в год, оказание лечебной и хирургической стоматологической помощи в определенном объеме и предоставление ортопедической стоматологической помощи по малозатратным технологиям в определенном объеме.

Еще одна проблема — это льготное зубное протезирование. Во многих законах задекларировано бесплатное зубное протезирование, которое не покрывается финансово. И врач остается один на один с пациентом, когда юридически пациент вправе требовать определенного объема услуг, прописанного в законодательстве.

Если взять опыт европейских стран, например Германии, то можно указанное сформулировать следующим образом: гарантированный уровень оказания медицинской помощи может быть обеспечен гражданам

только при условии своевременного прохождения ежегодного профилактического осмотра и выполнения всех рекомендаций по его результатам. Мы недавно встретились с коллегами из Германии, они рассказывали, как это работает. Если человек не прошел профилактический осмотр или не выполнил рекомендации, то ему может быть предоставлена лишь скорая и неотложная помощь, но о гарантированном объеме по обязательному медицинскому страхованию не может быть и речи. Объясняется все просто: о здоровье пациента государство, конечно, должно заботиться, но в первую очередь о своем здоровье должен думать сам гражданин.

Участники круглого стола отметили, что, несмотря на внедрение рыночных принципов в стоматологию и новейших технологий диагностики и лечения стоматологических заболеваний, в последние годы значительно ослабло внимание к развитию массовой доступности и, как следствие, существенно уменьшился профилактический состав населения, особенно среди детского населения, в том числе в школах и детских садах. Об этом свидетельствуют высокие уровни стоматологической заболеваемости населения Украины. В 2016 г. у 88% украинцев диагностирован кариес зубов, 86-90% имели заболевания пародонта, 60-75% — зубочелюстные аномалии, а 75-85% нуждались в зубном протезировании.

Отдельной проблемой является обеспечение стоматологической помощью мобилизованных и призывников в Вооруженные силы Украины и других военных формирований, ведь потребность в санации ротовой полости среди них достигает более 95%. В экстремальных условиях психологической и физической сверхнагрузки или в случае ранений, при отсутствии ранее проведенной профилактической санации быстро развиваются острые воспалительные процессы (периститы, абсцессы, флегмоны и т. д.), которые представляют угрозу для жизни.

Был сделан также вывод о необходимости разработки законопроекта, целью которого является выделение стоматологической помощи в отдельный вид медицинской помощи, которая должна предоставляться на первичном, вторичном и третичном уровнях на основе софинансирования из государственного бюджета и средств местной власти, а также о необходимости пересмотра приказа МЗ Украины от 19.03.2018 № 504 «Об утверждении Порядка предоставления первичной медицинской помощи» с целью включения стоматологов в перечень врачей, которые могут оказывать первичную медицинскую помощь.

Также участники мероприятия рекомендуют местным государственным администрациям и органам местного самоуправления принимать меры для сохранения имеющейся сети и кадрового потенциала учреждений здравоохранения, предоставляющих стоматологическую помощь населению на первичном, вторичном и третичном уровнях. Вместе с тем необходимо решать вопросы, касающиеся механизмов оплаты предоставления стоматологической помощи населению за счет бюджетных средств на национальном уровне.

Фотокопія статті про засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні»

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

КВОРУМ

ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ ОБГОВОРЕНО В КОМІТЕТІ З ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

І.П. Мазур, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», професор кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика

І.М. Супрунович, аспірант кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика

13 квітня 2018 року за ініціативи ГО «Асоціація стоматологів України» відбулась значна подія для практичної охорони здоров'я – організація та проведення засідання круглого столу з обговорення системи надання стоматологічної допомоги в Україні.

Проблеми надання стоматологічної допомоги на первинно-му рівні, забезпечення гарантованого державного рівня надання стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення України та організації стоматологічної допомоги сільському населенню обговорювалися в комітеті з охорони здоров'я Верховної Ради України. На чолі з народним депутатом України, головою Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Богомолець Ольгою Вадимівною, народними депутатами Мусієм Олегом Степановичем та Сисоенко Іриною Володимирівною, а також Президентом Асоціації стоматологів України Мазур Іриною Петрівною відбулось засідання круглого столу на тему «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні», у якому взяли участь представники Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України, Міністерства охорони здоров'я України, регіональних управлінь охорони здоров'я, наукових медичних установ та вищих навчальних медичних закладів, громадських організацій, а також фахівці, експерти та представники ЗМІ.

Перед початком засідання круглого столу почесну відзнаку за багаторічну працю, досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя «Орден Святої Аполонії» отримали лікарі-стоматологи, що працюють у галузі тривалий час: професор Павленко Олексій Володимирович, заслужений лікар України Коваленко Іван Олексійович, заслужений лікар України Скульська Світлана Василівна, заслужений лікар України Савченко Володимир Віталійович та лікар вищої категорії Близнюк Валентина Григорівна.

З доповідями від Міністерства охорони здоров'я України виступили головний позаштатний спеціаліст за фахом «Стоматологія», професор, завідувач кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, віце-президент Асоціації стоматологів України Павленко Олексій Володимирович щодо ролі та місця стоматологічної служби на первинній ланці

медичної допомоги, та Скрипник Ірина Леонідівна, генеральний секретар ГО «Асоціація стоматологів України».

Мазур Ірина Петрівна, президент ГО «Асоціація стоматологів України», під час свого виступу розповіла про стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі України. В доповіді було обговорено питання збереження кадрового потенціалу для забезпечення гідного рівня надання стоматологічної допомоги, комунальної стоматологічної власності, створення та затвердження медико-технологічних документів зі стандартизації стоматологічної допомоги, затвердження гарантованого державного рівня надання стоматологічної допомоги. Пріоритетними напрямками діяльності Асоціації стоматологів України є запровадження Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань як складової державної системи охорони здоров'я України та підвищення доступності та якості стоматологічної допомоги у сільській місцевості.

Надудий Костянтин Олександрович, заступник голови правління Всеукраїнського лікарського товариства та засновник Української медичної експертної спільноти, поділився своїми думками щодо ролі лікаря-стоматолога в системі охорони здоров'я та медичного обслуговування. Вахненко Олександр Миколайович, віце-президент ГО «Асоціації стоматологів України», кандидат медичних наук та заслужений лікар України, у своїй доповіді акцентував увагу на те, що передумовою єдиної державної політики стоматології є гарантований державний рівень надання стоматологічної допомоги. Коваленко Іван Олексійович, заслужений лікар України, головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної Ради, розповів про стан надання стоматологічної допомоги сільському населенню, яке проживає у малих та віддалених селах. Скульська Світлана Василівна, голова «Стоматологічної Асоціації Київщини», заслужений лікар України, кандидат медичних наук, головний лікар КЗ Білоцерківської міської ради «Дитяча стоматологічна поліклініка», у своїй доповіді повідомила про практичні аспекти організації стоматологічної допомоги населенню Київської області. Савченко Володимир Віталійович, заслужений лікар України, головний стоматолог управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, головний лікар обласного комунального закладу «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка», у своєму виступі як

14

Д е н т а к л у б 4 / 2 0 1 8

Фотокопія статті про засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні»

→ КВОРУМ

дилеми в умовах медичної реформи в Україні. Філіпенкова Лариса Олександрівна, доцент кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції ПВНЗ «Київський медичний університет», президент ГС «Всеукраїнська спілка безперервної медичної освіти», в.о. президента ГСО «Українська асоціація цифрових стоматологічних технологій», наголосила на необхідності партнерства приватної та комунальної стоматології для того, щоб не втратити кадровий потенціал лікарів-стоматологів. Білоклицька Галина Федорівна, професор, Президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України», завідувач кафедри терапевтичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика у своїй доповіді обґрунтувала необхідність створення в Україні спеціальності лікаря-пародонтолога, що зумовлено високою поширеністю хвороб пародонта серед населення України. Маланчук Владислав Олександрович, професор, член-кор. НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця розповів про шляхи розвитку наукових досліджень в стоматології в Україні. Дорошенко Олена Миколаївна, професор, директор Інституту стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, повідомила щодо ролі безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів в покращенні якості надання стоматологічної допомоги.

В ході заходу обмінялись досвідом, думками щодо майбутнього стоматології, доступності та пом'якшення впливу соціально-економічних чинників. Слова вдячності від стоматологічної спільноти Ользі Вадимівні Богомолець за послідовне відстоювання інтересів медичної та стоматологічної спільноти. Конструктивний діалог, увага до різних поглядів та думок, підтримка стоматологів в обговоренні шляхів розвитку галузі – все це панувало в залі під час круглого столу. Протягом останнього року стоматологи плідно співпрацюють з комітетом з охорони здоров'я Верховної Ради України – на 4 Національному українсько-стоматологічному конгресі, на сумісних засіданнях щодо опрацювання законопроектів. І сьогодні відбулося обговорення болючих тем стоматології, важливих не тільки для 26-тисячної стоматологічної спільноти, але і для українців, що отримують нашу допомогу: яким чином будуть працювати стоматологічні заклади, за якими принципами буде фінансування, якими будуть державні фінансові гарантії. Піднімалися і питання лікарського самоврядування. Народний депутат Верховної Ради України пан Мусій Олег Степанович дав вичерпні відповіді та роз'яснення щодо діяльності лікарського самоврядування в Україні – фактично медичного парламенту, який захищає права лікарів. Було організовано телетрансляцію по каналу «Рада», і кожен стоматолог міг долучитися до розмови. Покладено початок конструктивного діалогу стоматологічної спільноти із фахівцями – медиками Верховної Ради України. І сподіваємось на плідні результати! Слова вдячності колегам, що виступали з доповідями, долучилися до дискусії, і просто уважно слухали та знайшли час, щоб прийти до Києва. Сподіваємось, що частинку тієї віри, що медицина буде зміцнюватися в Україні, до професії лікаря суспільство буде відноситися з повагою, кожен учасник круглого столу привезе в свої колективи! Щира подяка нашим шановним народним депутатам, що знайшли можливість і час заслухати і допомогти у вирішенні питань в стоматології! Стоматологічна спільнота надіється, що і надалі питання організації системи надання стоматологічної допомоги в Україні будуть обговорюватися на засіданнях комітету з охорони здоров'я Верховної Ради України.

Д е н т а к л у б 4 / 2 0 1 8

Фотокопія статті про засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні»

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

№ 04-25/04-526 (115470)

"31" травня 2018 р.

Громадська організація «Асоціація
стоматологів України»
вул. Пимоненка, 10а, м. Київ, 04050,
asu_uda@ukr.net

Направляємо для організації розгляду та вжиття заходів належного реагування резолюцію «круглого столу» на тему: «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні», що відбувся у Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я.

Додаток: на 5 арк.

Голова Комітету

О.В.Богомолець

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

РЕЗОЛЮЦІЯ ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» НА ТЕМУ:
«НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ»

У квітні 2019 року в Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я відбулося засідання «круглого столу» на тему «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні», в якому взяли участь народні депутати України, представники Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України, Міністерства охорони здоров'я, інших профільних міністерств та відомств, регіональних управлінь охорони здоров'я, наукових медичних установ та вищих закладів медичної освіти, громадських організацій, а також фахівці, експерти і представники засобів масової інформації.

Стоматологічна допомога — один з найбільш масових видів медичної допомоги. Порожнина рота як частина організму людини є важливим показником загального здоров'я.

В Україні кількість лікарів стоматологічного профілю, які працюють у закладах державної і приватної форм власності, становить 6,2 на 10 тис., з них у закладах державної форми власності — 4,56 на 10 тис. населення. Згідно із статистичними даними МОЗ України, більша частина населення (80 %) звертається й отримує стоматологічну допомогу в закладах охорони здоров'я державної форми власності.

За останні 25 років стоматологічна галузь досягла значного прогресу в застосуванні новітніх технологій діагностики та лікування стоматологічних захворювань, зубного протезування завдяки запровадженню ринкових засад у діяльність закладів охорони здоров'я, що надають стоматологічну допомогу населенню. Водночас значно ослабла увага до забезпечення доступності такої допомоги, суттєво зменшився обсяг профілактичних заходів, особливо серед дитячого населення. Як наслідок, стоматологічна захворюваність в Україні — одна з найвищих в Європі. Показовим є той факт, що серед мобілізованих до зони АТО і призовників потреба в санації порожнини рота сягає понад 95 %, а частота карієсу в дітей становить майже 80 %, що в кілька разів вище, ніж у країнах Європи. Збільшується кількість тяжких одонтогенних ускладнень, у тому числі з летальними наслідками. Високою залишається питома вага вроджених вад розвитку, пухлин, онкологічних та запальних захворювань, травм щелепно-лицевої ділянки. Стоматологічна захворюваність дитячого населення в забруднених промислових регіонах у 1,5—3 рази перевищує аналогічні показники серед дітей, які проживають в екологічно благополучних регіонах. Загальновідомим і неодноразово науково доведеним є вплив стоматологічних захворювань на загальний стан здоров'я, виникнення та перебіг багатьох системних захворювань.

У більшості європейських країн 80—85 % лікарів стоматологічного профілю — це лікарі-стоматологи загальної практики, які працюють за принципом сімейного лікаря:

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

проводять лікування найпоширеніших захворювань зубів, порожнини рота і щелепно-лицевої ділянки, здійснюють профілактичні заходи дорослим і дітям. І лише 15—20 % лікарів надають спеціалізовану або високоспеціалізовану стоматологічну допомогу. Таким чином, основна увага сконцентрована на профілактиці захворювань та запобіганні розвитку ускладнень. Крім того, реалізуються відповідні програми з профілактики стоматологічних захворювань, насамперед серед дітей, за підтримки державних органів влади.

Учасники «круглого столу» відзначили, що за час існування незалежної України реалізована лише одна програма профілактики стоматологічних захворювань у 2002 році згідно з Указом Президента України, однак і вона не була належним чином профінансована.

Водночас в Україні, після введення з 2006 року інтернатури тільки за спеціальністю «Стоматологія», частка лікарів-стоматологів (переважно це лікарі загальної практики) збільшилася до 70 %. Відповідно до чинних кваліфікаційних характеристик, вони виконують функції сімейного лікаря-стоматолога, або лікаря-стоматолога загальної практики, і повинні надавати первинну стоматологічну допомогу і здійснювати профілактичні заходи в амбулаторних умовах, у тому числі в сільській місцевості. Проте організаційні засади на сьогодні не визначені, оскільки згідно з чинним законодавством усі лікарі стоматологічного профілю віднесені до вторинного рівня медичної допомоги, хоча більшість із них фактично працюють на первинному рівні, зокрема й на селі. Це призводить до суттєвого зменшення кількості стоматологічних кабінетів і посад лікарів-стоматологів у комунальних закладах охорони здоров'я. Натомість приватні стоматологічні кабінети не мають тенденції до активного просування у віддалені села, де матеріальний стан місцевого населення дуже складний.

У 2017 році Верховною Радою України було ухвалено низку законів, спрямованих на реформування і розбудову вітчизняної системи охорони здоров'я, зокрема закони України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я», «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості».

Так, Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» у 2018 році передбачено перехід до надання медичної допомоги за принципом «гроші йдуть за пацієнтом», починаючи з первинної ланки. Згідно зі змінами до статті 351 Основ законодавства України про охорону здоров'я, внесеними цим Законом, первинна медична допомога передбачає надання консультацій, проведення діагностики й лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєнь, патологічних та фізіологічних станів (під час вагітності), здійснення профілактичних заходів і направлення залежно від медичних показань пацієнта, який не потребує екстреної медичної допомоги, для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, а також надання невідкладної медичної допомоги у передбачених випадках. Відповідно до нової редакції частини третьої статті 351 Основ законодавства України про охорону здоров'я, первинну медичну допомогу надають лікарі загальної практики — сімейні лікарі й лікарі інших спеціальностей, визначених центральним органом виконавчої

влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, та інші медичні працівники, які працюють під їх керівництвом.

На думку учасників «круглого столу», наявність такого законодавчого підґрунтя слугує підставою для включення лікаря-стоматолога до зазначеного переліку МОЗ України з метою забезпечення стоматологічною допомогою населення України на первинному рівні, насамперед у сільській місцевості. На користь цього також свідчить той факт, що лікар-стоматолог є лікарем першого контакту пацієнта із захворюваннями зубів та щелепно-лицевої ділянки. Він здійснює профілактику цих захворювань у прикріпленого дитячого й дорослого населення, проводить профілактичні медичні огляди у школах та дитячих садках тощо. Лікарі загальної практики — сімейні лікарі, педіатри і терапевти — за своїми кваліфікаційними характеристиками та освітою не надають і не можуть надавати такої медичної допомоги.

Заслухавши й обговоривши винесене на розгляд питання, учасники засідання «круглого столу» у Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я

рекомендують:

1. Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я:

1.1. Організувати розроблення законопроекту, який передбачатиме внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я, забезпечивши виділення стоматологічної допомоги в окремий вид медичної допомоги, яка має надаватись на первинному, вторинному і третинному рівнях на засадах спільного фінансування з Державного бюджету України та коштів місцевого самоврядування.

1.2. Підтримати проект Закону України «Про лікарське самоврядування» (реєстр. номер 8250 від 16.04.2018 року).

1.3. Підготувати і подати на розгляд до Верховної Ради України законопроект щодо внесення змін до п.11 статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», які скасують обмеження обсягу медичних послуг, що їх можуть надавати стоматологічні заклади охорони здоров'я державної та комунальної форм власності.

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Під час розроблення Програми медичних гарантій забезпечити включення до переліку медичних послуг, що надаються на первинному рівні, послуги з надання стоматологічної допомоги.

2.2. Доручити відповідним центральним органам виконавчої влади опрацювати питання щодо організації 100 % санації порожнини рота серед мобілізованих і призовників до Збройних сил України та інших військових формувань.

2.3. Організувати розроблення і затвердити комплексну міжгалузеву програму профілактики стоматологічних захворювань у дітей в організованих дитячих колективах.

2.4. Організувати розроблення і затвердити порядок безоплатного зубного протезування пільгових категорій населення з уточненням виду й обсягу такого протезування, а також джерел його фінансування (коштів державного та місцевого бюджетів).

ЗАСІДАННЯ «КРУГЛОГО СТОЛУ» СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

3. Міністерству охорони здоров'я України:

3.1. Забезпечити розроблення галузевих стандартів з надання стоматологічної допомоги всіх видів та рівнів і визначити гарантований обсяг стоматологічної допомоги, що надається в межах Програми медичних гарантій, у тому числі для пільгових категорій населення і дітей.

3.2. Під час визначення передбаченого статтею 351 Основ законодавства України про охорону здоров'я переліку лікарів, які надають первинну медичну допомогу, забезпечити включення до цього переліку лікарів-стоматологів.

3.3. Забезпечити чіткий розподіл стоматологічних послуг залежно від рівня надання стоматологічної допомоги.

3.4. Розглянути пропозиції щодо доцільності внесення до номенклатури спеціальностей лікарів таких спеціальностей, як стоматолог-пародонтолог і щелепно-лицевий хірург.

3.5. Переглянути склад експертів МОЗ України зі стоматології, включивши до їх складу представників комунальних стоматологічних закладів.

3.6. Забезпечити співпрацю із громадською організацією «Асоціація стоматологів України» з питань реформування вітчизняної галузі охорони здоров'я.

4. Міністерству охорони здоров'я України спільно з Міністерством освіти і науки України розробити проект комплексної міжгалузевої програми профілактики стоматологічних захворювань у дітей в організованих дитячих колективах і закладах.

5. Місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування:

5.1. Вживати заходів для збереження наявної мережі й кадрового потенціалу комунальних закладів охорони здоров'я, які надають стоматологічну допомогу населенню на первинному (у тому числі у центрах ПМСД), вторинному і третинному рівнях, до впровадження нових механізмів оплати стоматологічних послуг за рахунок бюджетних коштів.

5.2. Відновити роботу стоматологічних кабінетів в організованих дитячих колективах і впровадити регіональні програми профілактики стоматологічних захворювань серед дітей та окремих категорій населення.

5.3. Вивчити позитивний досвід об'єднаних територіальних громад щодо виділення певної частини коштів на утримання стоматологічних кабінетів.

6. Громадській організації «Асоціація стоматологів України» спільно з іншими громадськими організаціями брати активну участь у реформуванні системи надання стоматологічної допомоги населенню України і здійснювати громадський контроль за реалізацією заходів медичної реформи.

Використані статті та документи:

Гордиенко С. Проблемы и стратегии развития стоматологической помощи в Украине // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2018. — № 9 (490). — С. 38—40.

Мазур І.П., Супрунович І.М. Питання організації системи надання стоматологічної допомоги в Україні, які обговорено в Комітеті з охорони здоров'я Верховної Ради України // Дентаклуб. — 2018. — № 4. — С. 14—15.

**ІХ (ХVІ) З'ЇЗД ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»
«НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ПРОФІЛАКТИКИ ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»,
18—19 жовтня 2018 року, м. Київ**

Імплементация програми соціально-економічного розвитку суспільства «Глобальні цілі сталого розвитку 2030» передбачала запровадження в Україні Національного плану дій щодо неінфекційних захворювань. Важливу роль у профілактиці основних неінфекційних хвороб відіграють лікарі-стоматологи, що підтверджено численними науковими дослідженнями зарубіжних і вітчизняних вчених, резолюціями та спільними документами ООН, ВООЗ і FDI. На науково-практичних форумах медична та стоматологічна спільноти обговорюють питання запровадження Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань як складової частини державної системи охорони здоров'я України.

Актуальність питань Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань обговорено 18—19 жовтня 2018 року в м. Києві на ІХ (ХVІ) з'їзді громадської організації «Асоціація стоматологів України», основною метою якого було привернути увагу громадськості до питань реформування стоматологічної галузі.

Офіційну частину відкриття з'їзду розпочали депутати Верховної Ради України О.В. Богомолець, І.В. Сисоєнко, О.С. Мусій, представник МОЗ України Р.Р. Ілик, президент НАМН України академік В.І. Цимбалюк і ректор НМАПО імені П.Л. Шупика академік Ю.В. Вороненко. Після офіційного відкриття відбулося вручення почесних відзнак та подяк членам ГО «Асоціація стоматологів України» і громадським діячам. На засіданнях обговорювались питання щодо реформування та розвитку стоматологічної галузі, в яких взяли участь близько 400 провідних фахівців стоматологічної служби з усіх регіонів України. У своїй доповіді чинний президент І.П. Мазур проаналізувала діяльність Асоціації стоматологів України за звітний період і запропонувала стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі в Україні. Заступник голови Координаційної ради МОЗ України професор О.В. Павленко розповів про роль та

місце стоматологічної служби на первинному рівні надання медичної допомоги. Заслужений лікар України І.О. Коваленко під час свого виступу поділився досвідом організації стоматологічної допомоги сільському населенню в Черкаській області. Про важливість первинної профілактики у формуванні здоров'я порожнини рота у своїй доповіді розповіла заслужений лікар України С.В. Скульська, а професори О.В. Деньга, С.А. Шнайдер і В.Я. Скиба проаналізували сучасний стан комунальної профілактики основних стоматологічних захворювань. Обговорення основних напрямів професійної діяльності відбулося під час виступу віце-президента Асоціації О.М. Вахненка.

Безперечно, основною подією з'їзду стали вибори президента ГО «Асоціація стоматологів України»,

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

під час якого делегати одноставно підтримали кандидатуру чинного президента професора І.П. Мазур, яка була єдиним кандидатом, висунутим на посаду очільника організації. «Асоціацію стоматологів України чекають відповідальні часи, адже зараз система охорони здоров'я й зокрема стоматологічна галузь стоять на шляху реформування» — сказала новообрана президент і запросила всіх до об'єднання й співпраці на благо розвитку спеціальності та здоров'я людей.

На засіданнях з'їзду обговорювались найважливіші аспекти стоматологічної галузі, оскільки його програма включала не лише наукові та практичні досягнення вітчизняних і зарубіжних вчених, а й актуальні питання стоматології. Напередодні з'їзду, 18 жовтня 2018 року, відбулися наукові симпозиуми з різних напрямів стоматології. У рамках програми з'їзду проведено 5 симпозиумів і прочитано близько 60 наукових доповідей.

Симпозиум «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів», модераторами якого виступили професор В.П. Неспрядько, доцент І.Л. Скрипник і доцент Ю.В. Клітинський, розкрив питання, що стосуються захворювань скронево-нижньощелепних суглобів та спричинених ними розладів. Доповідачами були колеги з Люблінського університету (Польща) Барбара Тимчина-Боровіч і Януш Боровіч, Антонія Фартушна з Відня (Австрія) і професор Карло Заппала з Італії.

Доповіді симпозиуму «Актуальні питання стомато-

логії» під керівництвом професора Г.Ф. Білоклицької і професора Т.О. Петрушанко стосувалися клінічної пародонтології: особливостей нової класифікації захворювань пародонта, уражень тканини пародонта, що виникають під впливом стресових чинників, ендoperіо уражень та хірургічних методів лікування генералізованого пародонтиту.

Під час симпозиуму «Інфекційний контроль у стоматологічній практиці», модераторами якого були С.В. Хлебас і А.В. Кізім, значний акцент був поставлений на питаннях дезінфекції та інфекційної безпеки під час надання стоматологічної допомоги. Керівники симпозиуму «Фармакологічні та профілактичні засоби в практиці лікаря-стоматолога» професор М.В. Хайтович і професор І.П. Мазур основну увагу приділили фармакотерапії в діяльності лікаря-стоматолога та новим підходам до визначення ефективності й використання лікарських засобів.

Симпозиум молодих вчених і лікарів-стоматологів під керівництвом доцента І.Л. Скрипник і доцента Ю.В. Клітинського дав змогу молодим дослідникам і лікарям різних спеціальностей поділитися новими досягненнями в науці й продемонструвати свої практичні напрацювання. Загалом під час симпозиумів, які відвідали близько 800 учасників, панувала наукова і творча атмосфера. Актуальність тем доповідей викликала багато

питань зацікавленої аудиторії, адресованих лекторам, на які було дано розгорнуті й вичерпні відповіді. Усі учасники симпозіумів отримали сертифікати, акредитовані МОЗ України, багаж нових знань та по-

зитивні емоції від спілкування.

Після закінчення роботи було прийнято резолюцію IX (XVI) з'їзду ГО «Асоціація стоматологів України».

Сертифікат учасника IX (XVI) з'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України»

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

IX (XVI) З'їзд громадської організації
«Асоціація стоматологів України»

«НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ПРОФІЛАКТИКИ
ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ЯК СКЛАДОВА
ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ»

ПРОГРАМА З'їзду

18-19 жовтня 2018 року

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Президент Готель, м. Київ

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Шановні колеги!

Сердечно вітаю учасників та делегатів ІХ (ХVІ) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України».

Система охорони здоров'я та стоматологічна галузь зокрема, потребують реформування. І без вагомій підтримки стоматологічної спільноти, їх досвіду та прагнення змін на краще будь-які реформи системи медичного обслуговування, на моє переконання, будуть неможливі. Об'єднавши зусилля, ми маємо проводити важливі кроки з побудови соціальної медицини, спрямованої на покращення доступності та якості медичної допомоги, зменшення захворюваності й смертності та збільшення тривалості якісного щасливого життя українців. Досягнення означеної мети можливе за умови створення національних програм з профілактики неінфекційних захворювань, від яких сьогодні помирає 80% українців, вплив на чинники ризику цих захворювань, профілактику основних стоматологічних захворювань та суттєве їх зменшення.

Проведення ІХ (ХVІ) З'їзду стоматологів проходить в період святкування сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи! Потужний кадровий потенціал - майже 26 тисяч лікарів - стоматологів, система комунальних стоматологічних закладів (1843 заклади охорони здоров'я) та приватних стоматологічних клініках надають високопрофесійну допомогу населенню України! Адже, доступність і якість медичної допомоги - наш ключовий національний пріоритет. Спільними зусиллями ми досягнемо успіху та відродимо медичну галузь в Україні. Нехай Ваша громадянська відповідальність перед українським суспільством, лікарська честь і висока моральність будуть надійним дороговказом у професійній діяльності. Щиро бажаю Вам плідної роботи на з'їзді, змістовної дискусії, конструктивних рішень!

Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я,
професор О.В. Богомолець

Щиро вітаю учасників та делегатів IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України»!

З'їзд «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України» є надважливою подією.

Сьогодні перед нами стоять надзвичайно складні виклики, зумовлені внутрішніми та зовнішніми факторами.

З 1 липня цього року в Україні розпочалася реалізація медичної реформи. Поки що це тільки первинна ланка, але вже є позитивні її результати.

З 2019 року має розпочатися реформування закладів вторинного та третинного рівня надання медичної допомоги, в тому числі і закладів з надання стоматологічної медичної допомоги.

Галузь має терміново виконати багато поточних завдань у процесі медичної реформи. Вважаю, що збереження і забезпечення здоров'я кожної людини – наші основні пріоритети.

Необхідно професійно провести комплекс організаційних заходів, щоб система охорони здоров'я в Україні працювала ефективно, зокрема це стосується розвитку системи організації стоматологічної допомоги. Найголовнішим елементом ефективності проведення медичної реформи є ваш професійний досвід та активна участь у процесі реформування галузі.

Питання напрямів розвитку системи організації стоматологічної допомоги перебуває у центрі уваги.

Занепокоєння викликає стабільно висока поширеність стоматологічних захворювань у всі вікові періоди, особливо серед вагітних жінок та дітей.

Високою також залишається питома вага вроджених вад розвитку, пухлин, онкологічних та запальних захворювань, травм щелепно-лицевої ділянки, тощо.

Тому, дуже важливо підвищувати рівень доступності, якості та ефективності стоматологічної допомоги.

Розвиток національної стоматології (як професійної діяльності та науки) суттєво гальмує відсутність в державі інституту стоматологічного самоврядування. Адже в усьому світі, зокрема, в країнах ЄС, саме професійне самоврядування у сфері охорони здоров'я стоїть на боці належного захисту прав пацієнтів та медиків.

Стоматологічна служба має свої особливості, відмінні від всіх інших медичних спеціальностей і, фактично, вже функціонує як окрема підгалузь охорони здоров'я, що відповідає практиці більшості європейських країн.

Стоматологічна допомога повинна зберегти свою відокремленість та відноситися до медичної допомоги первинного контакту. Держава має замовляти нові підходи до стоматологічних послуг, стимулюючи цільові профілактичні заходи. Розвиток стоматології без прямого контролю з боку держави за останні двадцять років відзначився значним прогресом технологій та зростанням приватних інвестицій до цього сектору.

Вважаю, що Парламент повинен найближчим часом розглянути законопроект з професійного самоврядування у сфері охорони здоров'я.

Важко переоцінити важливість розвитку стоматології в Україні, адже кількість звернень громадян за стоматологічними послугами посідає друге місце серед загальної кількості звернень за медичною допомогою. Саме тому необхідно на законодавчому рівні визначити організаційно-правову роль лікарів-стоматологів, удосконалити рівень їх юридичного захисту. У проєкті Закону України «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини» реєстр. № 6634 від 22.06.2017, який знаходиться на розгляді у Парламенті, сформульовано роль лікарів-стоматологів на первинній ланці медичної допомоги.

Зміни, що відбуваються сьогодні, направлені насамперед на створення належних умов для професійної діяльності медичних працівників, адже тільки за таких обставин українські пацієнти зможуть отримувати якісну медичну допомогу. Рада тому, що прийняті нами закони про автономізацію закладів охорони здоров'я, про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення та про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості нарешті дали країні шанс на побудову ефективної системи охорони здоров'я.

Дякую за плідну співпрацю!

Народний депутат України,
Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я
Ірина СИСОЄНКО

Шановні колеги, лікарі – стоматологи!

Щиро вітаю учасників та делегатів IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України». Українських науковців та лікарів вітаю з ювілейною датою – сторіччям формування Української наукової стоматологічної школи.

Стоматологічна спільнота є однією із найактивніших лікарських спільнот, що приймає участь в процесах реформування медичної галузі. Згуртованість, взаєморозуміння і наполегливі кроки в реформуванні – запорука розбудови медичної галузі в Україні.

Враховуючи високу смертність від неінфекційних захворювань серед українців важливим завданням в охороні здоров'я є прийняття державної системи первинної профілактики з метою превенції основних чинників ризику цих захворювань. Стоматологи безпосередньо впливають на ці чинники ризику, що задекларовано спільною Політичною заявою Всесвітньої федерації стоматологів та Організацією об'єднаних Націй.

В Україні є потужний кадровий потенціал – майже 26 тисяч лікарів – стоматологів, та створена інфраструктура – система комунальних стоматологічних закладів та приватних стоматологічних клініках, що надають високопрофесійну допомогу українцям! Впевнений, що з'їзд буде тим майданчиком, де будуть запропоновані, обґрунтовані, а згодом, і впроваджені зміни в стоматології та медицині загалом.

Спільними зусиллями ми досягнемо успіху та відродимо медичну галузь в Україні.

Щиро бажаю Вам плідної роботи на з'їзді, активних дискусій, доленосних рішень!

Заступник Міністра охорони здоров'я,
доктор медичних наук Роман ІЛІК

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

Цимбалюк В.І,
академік, Президент
НАМН України

Маланчук В.О.,
член-кореспондент
НАМН України,
професор

Шнайдер С.А.,
професор, директор
ДУ «Інститут стоматології
та щелепно-лицевої
хірургії НАМН України»

Шановні колеги!

Вітаю учасників та делегатів IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України».

З'їзд зібрав у залі лікарів - стоматологів з усіх регіонів України, членів громадських організацій, науковців та викладачів стоматологічних факультетів медичних вузів, керівників системи охорони здоров'я з метою висловити позицію професійного медичного співтовариства щодо реформування медицини та стоматологічної галузі зокрема. Державна політика в сфері медицини має спиратися на консолідовану думку медичних та стоматологічних фахівців.

Щоб разом добитися результату, нам потрібен постійний діалог, ефективні механізми зворотного-го зв'язку. І тому важливо, що в порядку денному конгресу дійсно сутнісні, найактуальніші питання: нові інноваційні міждисциплінарні підходи до діагностики та лікування стоматологічних захворювань, ефективні протоколи реабілітації стоматологічних хворих, а також сучасні підходи до організації стоматологічної допомоги, професійні та правові аспекти діяльності медичних працівників.

Впевнений, що на з'їзді лікарів – стоматологів відбудеться змістовна розмова і всі конструктивні ідеї, пропозиції обов'язково будуть затребувані на практиці, в реалізації нашої державної політики.

Бажаю вам плідної роботи, цікавих дискусій та конструктивних рішень! Дякую за вашу працю, за ваше служіння людям, за вашу вірність професійному обов'язку.

Президент НАМН України, Академік Цимбалюк В.І.

Шановні колеги!

Щиро вітаю учасників та делегатів ІХ (ХVІ) з'їзду Громадської організації «Асоціація стоматологів України», присвяченому Національній програмі профілактики основних стоматологічних захворювань як складовій державної системи охорони здоров'я України.

2018 рік у нас ювілейний – Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика святкує сторіччя з дня заснування. Протягом всіх цих років наша академія пліч-о-пліч допомагала лікарям в оволодінні новими знаннями, технологіями, впроваджувала новітні наукові розробки в практичну охорону здоров'я.

Стоматологічна спільнота святкує сторіччя Української наукової стоматологічної школи. До цих двох знаменних подій до Вашої уваги підготовлено видання – довідник «Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008–2018 роки», в якому представлено ретельний аналіз надання стоматологічної допомоги в Україні впродовж останнього десятиріччя та відображено найбільш визначні наукові стоматологічні форуми – з'їзди, конгреси, симпозиуми та науково - практичні конференції як вітчизняні, так і з міжнародною участю. Все це – результат наполегливої роботи потужної стоматологічної спільноти у співпраці з Національною медичною академією післядипломної освіти імені П. Л. Шупика та науковцями інших закладів вищої медичної освіти України.

Нехай і надалі втілюються наукові розробки, нові знання в практичну охорону здоров'я. Бажаю учасникам та делегатам З'їзду здоров'я та добробуту, нових професійних звершень, продуктивних рішень та їх втілення в життя!

З повагою

Ректор Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
академік НАМН України професор

Юрій Вороненко

Роль громадської організації «Асоціація стоматологів України» в стоматологічній спільноті України

Громадська організація «Асоціація стоматологів України» є всеукраїнською громадською організацією, яка об'єднує на основі єдності інтересів та за професійною ознакою громадян України – лікарів-стоматологів, інших лікарів суміжних професій, а також спеціалістів з інших галузей знань, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматології.

Діяльність ГО «Асоціація стоматологів України» здійснюється на території України через створені територіальні осередки Асоціації та профільні асоціації. Асоціація стоматологів України заснована 23 жовтня 1994 року і є правонаступницею Українського Республіканського наукового товариства стоматологів України, яке було створено у 1956 році І.Й. Новиком та тривалий час його очолював М.Ф. Данилевський. Асоціація нараховує близько 10 тисяч лікарів-стоматологів, зубних лікарів, зубних техніків та об'єднує всі регіони України.

Основною метою діяльності Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

Міжнародна діяльність. ГО «АСУ» є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) з 1998 року та Європейського регіонального відділу Всесвітньої федерації стоматологів ERO FDI. Асоціація стоматологів активно співпрацює із Всесвітньою федерацією стоматологів, Всесвітньою організацією охорони здоров'я і Організацією Об'єднаних Націй. Члени АСУ приймають активну участь, в тому числі із доповідями, на щорічних конгресах Всесвітньої федерації стоматологів. АСУ співпрацює з фаховими асоціаціями Німеччини, Австрії, Білорусі, Казахстану,

Польщі, Грузії, Азербайджану, Молдови, Вірменії, Туреччини, Литви та інших країн.

Безперервний професійний розвиток лікарів – стоматологів здійснюється науково - викладацьким колективом фахівців, науково-педагогічними працівниками стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України, котрих об'єднує ГО «АСУ». Значенням є проведення вже чотирьох (2012, 2013, 2015, 2017 рр.) Національних українських стоматологічних конгресів з міжнародною участю.

Протягом 2018 року Асоціація співпрацює з Європейською академією безперервної медичної освіти та професійного розвитку (European CME-CPD Academy), що уповноважена організувати та проводити освітні заходи на міжнародному рівні в рамках безперервної медичної освіти та присвоювати учасникам міжнародні кредити (European CME-CPD Academy CME credits).

Координація професійної діяльності з Міністерством охорони здоров'я України. ГО «АСУ» співпрацює з Міністерством охорони здоров'я для координації та регулювання професійної діяльності лікарів - стоматологів в Україні.

Координація професійної діяльності з комітетом з охорони здоров'я Верховної ради України. Проблеми надання стоматологічної допомоги на первинному рівні, забезпечення гарантованого державного рівня надання стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення України та організація стоматологічної допомоги сільському населенню обговорюються в комітеті з охорони здоров'я Верховної Ради України з народними депутатами, представниками МОЗ України (13 квітня 2018 року).

Наукова діяльність. ГО «АСУ» об'єднує науковців – професорів, докторів та кандидатів медичних наук, молодих науковців Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шурика, державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (м. Одеса), Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, а також 14 провідних стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України.

Під егідою Асоціації видається щорічний довідник «Стоматологічна допомога в Україні», в якому проводиться аналіз діяльності стоматологічної служби та допомоги в Україні.

У 2017 році видано монографію «Стоматологія України: історичні нариси» до сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи. Видання присвячено історії розвитку стоматології в Україні, де висвітлено роль наукових товариств в розвитку стоматології, основні віхи формування наукової школи, створення мережі лікувально-профілактичних закладів в різних регіонах України, що надають стоматологічну допомогу.

До IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» підготовлено видання довідника зі стоматології «Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008 – 2018 роки», під редакцією проф. Вороненко Ю.В., проф. Павленко О.В., проф. Мазур І.П. В довіднику проведено аналіз діяльності стоматологічної допомоги в Україні протягом останнього десятиріччя, надано основні показники діяльності стоматологічних закладів різних форм власності, представлено визначні події стоматологічної спільноти протягом останнього десятиріччя.

Сприяння професійному розвитку молодих вчених лікарів – стоматологів. До складу ГО «АСУ» входить Рада молодих вчених, метою якої є сприяння професійного і наукового розвитку талановитої молоді, підтримка їх навчання в тому числі і за межами України.

Асоціація в рамках Національних українських стоматологічних конгресів, з'їздів проводить симпозиуми молодих вчених, де висвітлюються основні наукові та практичні здобутки молодих вчених.

Міжпрофесійна взаємодія стоматологів з лікарями загальної практики. Асоціація стоматологів України співпрацює з Національною академією медичних наук України, з провідними науковцями науково-дослідних інститутів, вищих навчальних медичних закладів, медичними асоціаціями з метою проведення науково-практичних досліджень з вивчення взаємозв'язку між здоров'ям порожнини рота та загальносоматичним здоров'ям. Асоціація співпрацює з Всеукраїнським лікарським товариством, Національною лікарською Радою України з питань впровадження лікарського самоврядування в Україні (Проект Закону України про лікарське самоврядування від 06.04.2018). Видавнича діяльність. ГО «АСУ» проводить координацію та видання науково-практичних фахових журналів «Сучасна стоматологія», «Вісник стоматології», міжнародний науково – практичний журнал «Стоматологія. Естетика. Інновації», «Дентаклуб».

«Орден Святої Аполлонії» – Почесна відзнака за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя започаткована ГО «АСУ» 21 березня 2018 року з метою відзначення видатних вчених, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів, колективів співробітників за багатолітню плідну працю, активну роботу в реформуванні практичної охорони здоров'я, системи освіти і розвитку науки та з нагоди святкування сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи.

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

**Президент громадської організації «АСУ»,
доктор медичних наук, професор,
Голова оргкомітету З'їзду
Ірина МАЗУР**

**Віце-президент громадської організації «АСУ»,
заступник голови КР МОЗ України за фахом
«Стоматологія», доктор медичних наук,
професор, Голова наукового комітету З'їзду
Олексій ПАВЛЕНКО**

Шановні колеги!

Вітаємо учасників та делегатів IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складової державної системи охорони здоров'я України».

Громадське об'єднання «Асоціація стоматологів України» проводить традиційне зібрання лікарів – стоматологів з метою обговорення важливих питань стоматології, організації стоматологічної допомоги в умовах реформування медичної галузі, визначення місця та ролі стоматолога на первинній ланці надання медико-профілактичної допомоги населенню України. В рамках наукової програми з'їзду, з нагоди святкування сторіччя Української наукової стоматологічної школи буде підведено своєрідний підсумок наукових та практичних досягнень в стоматології.

До друку підготовлено історичне видання «Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008 – 2018 роки», під редакцією проф. Вороненко Ю.В., проф. Павленко О.В., проф. Мазур І.П. В довіднику проведено аналіз діяльності стоматологічної допомоги в Україні протягом останнього десятиріччя, надано основні показники діяльності стоматологічних закладів різних форм власності, представлено визначні події стоматологічної спільноти протягом останнього десятиріччя.

Діяльність майже тридцятитисячної стоматологічної громади спрямована на покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, поліпшення стандартів надання стоматологічної допомоги. Сьогодні важливим питання є підготовка Національної державної програми основних неінфекційних та стоматологічних захворювань, які мають спільні чинники ризику. В свою чергу, Національна програма буде враховувати побудову необхідної інфраструктури стоматологічних лікувально-профілактичних закладів та забезпечення стоматологічними кадрами. Впроваджуючи наші з Вами здобутки, сподіваємося на підвищення якості життя людини та перспективу реального оздоровлення населення України. IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» проводиться за активної участі профільних стоматологічних асоціацій, комітету з охорони здоров'я Верховної Ради України та МОЗ України. Спільна співпраця позначиться подальшими успіхами, виробленню нових спільних успішних наукових ідей, шляхів до вирішення загальних проблем практичної стоматології та надасть суттєвого прискорення розвитку стоматологічної науки в Україні. Бажаємо учасникам та делегатам IX (XVI) З'їзду успіхів та плідної роботи, продуктивного діалогу та дискусії, нових наукових ідей та подальшого впровадження в охорону здоров'я, успіхів на професійній ниві!

План заходів З'їзду:

18.10.2018	10.00 – 14.00	Конгрес-хол	Симпозіум «Актуальні питання стоматології. Сучасні аспекти стоматологічної допомоги в Україні» с.12
18.10.2018	10.00 – 13.00	Конференц зала	Симпозіум «Інфекційний контроль в стоматологічній практиці: європейські настанови». Симпозіум для організаторів стоматологічних клінік, медичних сестер. с.13
18.10.2018	15.00 – 17.50	Конференц зала	Науково-практичний симпозіум «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів (Temporomandibular disorders)» с.14
18.10.2018	15.00 – 17.00	Конгрес-хол	Симпозіум «Фармакологічні та профілактичні засоби в практиці лікаря - стоматолога» с.15
19.10.2017	10.00 – 15.00	Конференц зала	Симпозіум молодих вчених та лікарів с.16
19.10.2017	10.00 – 15.00	Конгрес-хол	Робота IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» с.18
19.10.2017	16.00 – 17.00	Конгрес-хол	Прийняття резолюції IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України». Засідання Координаційної ради ГО «АСУ» с.18

Під час проведення IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» в залах, де будуть проходити симпозіуми, буде проведено відеореєстрацію лекцій.

Крім того, в Конгрес-холі буде проведено виставку стоматологічного обладнання, демонстрацію нових технологій та методик для діагностики, лікування та профілактики в стоматології, майстер-класи з використанням сучасних стоматологічних матеріалів.

НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ імені П. Л. ШУПИКА
Науковий симпозиум до 100-річчя заснування НМАПО імені П.Л.Шупика

Науково-практичний симпозиум

Актуальні питання стоматології. Сучасні аспекти стоматологічної допомоги в Україні.

Тема: «Клінічна пародонтологія»

Модератори: проф. Білоклицька Г.Ф., проф. Петрушанко Т.О.

18.10.2018 10.00-14.00 Конгрес-хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.30	проф. Білоклицька Г.Ф.	Класифікація захворювань тканин пародонта: сучасний погляд	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Президент ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України»
10.30-10.50	проф. Петрушанко Т.О.	Пошкоджуючі та адаптивні механізми стресорного ураження пародонта	Українська медична стоматологічна академія
10.50-11.10	д.мед.н. Чумакова Ю.Г., Бороденко Д.І.	Комбіновані ендодонто-пародонтальні ураження: етіологія, особливості діагностики та лікування	Кафедра загальної стоматології Одеського інститута міжнародного гуманітарного університету.
11.10-11.30	доц. Дерейко Л.В.	Резективна хірургія в пародонтології. Її види, методи проведення.	Львів
11.30-11.50	проф. Білоклицька Г.Ф., доц. Копчак О.В.	Регенеративна терапія в комплексному лікуванні генералізованих захворювань тканин пародонта	НМАПО імені П.Л.Шупика
11.50-12.10	проф. Борисенко А.В., Куваєв О.С.	Корекція порушень метаболізму оксиду азоту в комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит	НМУ імені О.О.Богомольця
12.10-12.30	проф. Куцевляк В.Ф., Бобровська Н.П.	Особливості кумуляції свинцю альвеолярному відростку при його надмірному надходженні до організму	ХМАПО
12.30-13.15	к.мед.н. Попов Р. В.	Застосування адгезивних технологій в пародонтологічній практиці	НМУ імені О.О. Богомольця, лікар – стоматолог клініки «ArtSmile»
13.15-13.35	д.мед.н. Новіцька І.К., к.мед.н., Косенко Д.К.	Вплив резекції шлунка та гемігепатоектомії на стан тканин порожнини рота щурів	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
13.35-14.00		Дискусія	

Науково-практичний симпозиум

«Інфекційний контроль в стоматологічній практиці: європейські настанови».
Симпозиум для організаторів стоматологічних клінік, медичних сестер.

Модератори: Хлебас С.В., Кізім А.В.

18.10.2018 9.00 – 13.00 Конференц зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
09.00–10.00		Реєстрація учасників симпозиуму	
10.00–10.10		Вітання учасників симпозиуму, вступне слово	
10.10–10.30	Хлебас С.В.	Клініка очима пацієнта. Що важливо для пацієнта під час проведення стоматологічного прийому	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
10.30–12.00	Бабич О.І, адвокат	Токсичний» пацієнт стоматолога – як лікарю себе захистити	Юридичне бюро Олени Бабич
12.00–12.30	Малюга В. Д.	Дезінфекція: роль і місце в системі інфекційної безпеки при наданні стоматологічної допомоги	Лікар- епідеміолог, ТОВ Дана Медікал
12.30–12.45	Єрмакова Л.Г., доц. Парпалей К.О., Циганко І. А. (асистент)	Інфекційна безпека медичного персоналу під час проведення стоматологічного прийому хворих на туберкульоз	к. м. н., доцент кафедри стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика
12.45–13.00	Корнієнко Л. В., Трубка І.О., Гостєва З.В. (асистент), Стулікова В.С. (асистент)	Стан стоматологічного здоров'я дітей з хронічними вірусними гепатитами та шляхя корекції	к. м. н., доцент кафедри стоматології дитячого віку НМАПО імені П. Л. Шупика
Дискусія. Відповіді на запитання. Вікторина.			

Науково-практичний симпозиум

Мультидисциплінарний підхід
до скронево-нижньощелепних розладів
(Temporomandibular disorders)

Модератори: проф. Неспрядько В.С., доц. Скрипник І.Л., доц. Клітинський

18.10.2018 15.00 – 17.00 Конференц зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.00-15.15	проф. Неспрядько В.П.	Вітальне слово учасникам роботи Симпозиуму	НМУ імені О.О.Богомольця
15.15 – 15.45	проф. Смаглюк Л.В., Ляховська А.	Морфо-функціональні передумови розладів скронево-нижньощелепного суглобу	ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»
15.45–16.15	проф. Карло Заппала	Функціональна естетика.	Павійський університет, Італія
16.15 – 16.45	Лазарев І.А., к.м.н., керівник	Біомеханогенез порушень постави і патології скронево-нижньощелепного суглобу	Лабораторія біомеханіки ДУ "Інститут травматології та ортопедії НАМН України"
16.45 – 17.15	Кінаш Ю.І., ортодонт, постуролог, остеопат, директор	Постурологія в стоматології	Чернівецьке відділення Всеукраїнської громадської організації «Остеопатія Україна»
17.15 – 17.45	Фартушна Антонія, PhD, організатор	Європейські протоколи лікування м'язево-суглобових розладів. (Науковий огляд)	Щорічний Віденський Конгрес стоматологів (JWKK), Австрія, Відень
17.45 – 18.15	проф. Неспрядько В.П., доц. Клітинський Ю.В.	Відтворення функції, як шлях до природної естетики	НМУ імені О.О.Богомольця
18.15- 18.45	Барбара Тимчина-Боровіч, Януш Боровіч	Співвідношення денситометричних, механічних та морфометричних властивостей нижньої щелепи у 6-місячних свиней.	Люблінський університет, Польща
18.45 - 19.15	Роман Нестор	Робота з ускладненнями в реабілітації пацієнтів із м'язово-суглобовими розладами.	Ph.D. Кандидат медичних наук. Магістр медицини.
19.15 – 19.45	проф. Копчак А.В.	Цифровий протокол ортопедичної хірургії формування лікувальної стратегії до реалізації	НМУ імені О.О.Богомольця
19.45- 20.15	доц. Скрипник І.Л., доц. Клітинський Ю.В.	Фактори, що забезпечують фізіологічний розвиток щелеп, м'язів, скронево-нижньощелепних суглобів. Роль ортодонта у формуванні функціональної естетики.	НМУ імені О.О.Богомольця
20.15-20.45	проф.Макеєв В.Ф., Телішевська У.Д., Шибінський В.Я., Телішевська О.Д., Кулінченко Р.В.	Презентація монографії «Скронево-нижньощелепні розлади»	Львівський НМУ ім. Данила Галицького
20.45-21.15	Ізабела Стамірська	Презентація книги "Діагностика та лікування черепно-нижньощелепних дисфункцій в холистичному підході"	Спеціаліст I категорії загальної стоматології

Програма IX(XVI) З'їзду ГО «Асоціація стоматологів України», 18 -19 жовтня 2018 року, м. Київ 14

Симпозіум

Фармакологічні та профілактичні засоби в практиці лікаря – стоматолога

Модератори: проф. Хайтович М.В., проф. Мазур І.П.

18.10.2018 15.00 – 19.00 Конгрес-хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.00-15.30	проф. Хайтович М.В.	Персоналізована фармакотерапія в діяльності лікаря стоматолога: стан та перспективи	Національний медичний університет імені О.О.Богомольця
15.30-16.00	Усенко В.О.	Нові підходи визначення ефективності лікарських засобів. Зміна підходів до доказової медицини	Медичний директор компанії «Фармак»
16.00-16.30	проф. Поворознюк В.В.	Дефіцит та недостатність вітаміну D в практиці лікаря-стоматолога	ДУ "Інститут геронтології НАМН України"
16.30-16.50	проф. Мазур І.П.	Нові підходи до використання фармакотерапевтичних та профілактичних засобів в стоматології	НМАПО імені П.Л. Шупика
16.50-17.20	проф. Леоненко П. В.	Превенція болю та запалення при проведенні дентальної імплантації.	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.20-17.50	доц. Юнакова Н.М.	Прояви герпесвірусної інфекції в ротовій порожнині. Сучасні протоколи та алгоритми лікування	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.50-18.20	проф. Якубова І.І.	Чотири ключові складові в профілактиці стоматологічних захворювань в період вагітності	ПВНЗ «Київський медичний університет»
18.20-18.40	Хлебас С.В.	Нові ефективні засоби для лікування, попередження загострень та превенції періодонтитів. Клінічний досвід	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО ім. П.Л. Шупика
18.40-19.00	доц. Гармаш О.В., проф. Рябоконт Є.М., Каратай О.С.	Стоматологічний огляд новонародженої дитини – запорука міцного стоматологічного здоров'я.	Харківський НМУ Комунальний заклад охорони здоров'я «Харківський міський перинатальний центр».

Дискусійна панель

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

Симпозіум молодих вчених та лікарів - стоматологів

Тема: «Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань: від наукових розробок до практичного впровадження в клінічну практику».

Модератори: к.мед.н. Скрипник І.Л., к. мед.н. Клітинський Ю.В.

19.10. 2018 10.00-17.00 Конференц зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навчальний заклад
10.00-10.10	Клітинський Ю.В.	Вступне слово	НМУ імені О.О.Богомольця
10.10-11.40	Юнакова Наталія	Внутрішньокоронкове відбілювання зубів, як етап естетичної реабілітації	НМАПО імені П.Л.Шурика
11.40-12.10	Турків А.В.	Планування ортопедичного лікування. Смайлдизайн	стоматологічна клініка «TEFI»
12.10-12.25	Костура К.І.	Формування профілю прорізування	Клініка Дубнової
12.25-12.40	Беліков О.М.	Непряма реставрація депульпованих зубів з несприятливим прогнозом. Перші кроки в техніці вертикального препарування	Клініка EC Filigran
12.40-12.55	Неспрядько Т.С., Сірченко А.Е.	Раннє ортодонтичне лікування, як профілактика розвитку складних функціональних розладів	Авторська СК «ріС - денТ»
12.55-13.10	Голуб Р.О.	Направлена реплантація зуба	Авторська СК «ріС - денТ»
13.10-13.25	Москалик М.М.	Фізіологія психонейросоматики зуба	клініка «Мамадентіст»
13.25-13.40	Захарова В.О.	Підготовка конкурентоздатного лікаря-стоматолога у медичному закладі вищої освіти у контексті обговорення Стратегії розвитку медичної освіти, представленої МОЗ України	НМУ імені О.О.Богомольця
13.40-13.55	Куцюк А.А.	Етапи прямої реставрації фронтальної групи зубних рядів із застосуванням сучасних реставраційних матеріалів і технологій	НМАПО імені П.Л.Шурика
13.55-14.10	Горголь К.О.	Оцінка прогностичної значущості поліморфізма I/D гена ACE в осіб молодого віку (18-25 років) у виникненні захворювань тканин пародонта	НМАПО імені П.Л.Шурика
14.10-14.25	Турянська Н.І.	Роль генетичних маркерів в ранній діагностиці карієсу та некаріозних уражень на тлі захворювань тканин пародонту серед осіб молодого віку	НМАПО імені П.Л.Шурика
14.25-14.40	Супрунович І.М.	Рецесії ясен та некаріозні ураження зубів у хворих на генералізований пародонтит	НМАПО імені П.Л.Шурика
14.40-14.55	Ковальова М.А.	Розповсюдженість карієсу і некаріозних уражень у хворих з гіпо- та гіпертиреозом	НМАПО імені П.Л.Шурика

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навчальний заклад
14.55 - 15.10	Добри́вечір О., Богданець С.	Використання 3Д сканера обличчя DOF SNAP в цифровому протоколі ортопедичної реабілітації пацієнтів з функціональними розладами	НМУ імені О.О.Богомольця
15.10 - 15.25	Павличук Т.О.	Ефективність застосування кісткових аутогранулятів у пацієнтів з дефектами кісток лицевого черепа	НМУ імені О.О.Богомольця
15.25 - 15.40	Романова А.Ю.	Рентгенфлюорисцентний спектральний аналіз м'яких тканин що оточують титанові фіксатори у пацієнтів з травматичними переломами та дефектами кісток лицевого черепа	НМУ імені О.О.Богомольця
15.40 - 15.55	Черногорський Д.М., Чепурний Ю.В.	Заміщення дефектів нижньої щелепи індивідуалізованими ендопротезами, що виготовлені за допомогою CAD/CAM систем та DMLS технології	НМУ імені О.О.Богомольця
15.55 - 16.10	Дільбарханов Б.	Особливості дентальної імплантації у хворих з постменопаузальним остеопорозом	Казахський НМУ ім. С.Д. Асфендіярова
16.10 - 16.25	Золотухіна О.Л.	Патогенетична роль тютюнопаління та хелікобактерної інфекції у розвитку хронічного генералізованого пародонтиту	Одеський ДМУ
16.25 - 16.40	Дядік І.Г.	Протоколи диференційної діагностики та ортопедичного лікування больового дисфункційного синдрому скронево-нижньощелепних суглобів в залежності від міогенного, нейрогенного, оклюзійного, артикуляційного та психоемоційного генезу	НМУ імені О.О.Богомольця
16.40 - 17.00	Листопад О.П.	Застосування ендокоронки в постійних зубах у дітей	НМАПО імені П.Л.Шупика
Стендові доповіді			
	Фролова Ю.В.	Використання кондуктометричного методу для діагностики стану емалі зубів	Харківський НМУ
	Курача К.М., Искакова М.К.	Сучасні підходи до діагностики та лікування ендодонтальних уражень.	Казахський НМУ ім. С.Д. Асфендіярова
	Вороніна Г. С.	Предиктивні підходи у сучасній карієсології	Донецький НМУ
	Адаменко О. М.	Сучасні фотополімеризатори : особливості клінічного застосування	Донецький НМУ
	Глівінська А. О.	Гігієна порожнини рота у пацієнтів з незнімними ортопедичними конструкціями	Донецький НМУ
	Випханюк А. М., Каташова П. А.	Можливість застосування магніострикційних технологій в лікуванні генералізованих захворювань тканин пародонта	кафедра терапевтичної стоматології ПВНЗ КМУ
	Погуляйло І. Ю.	Прояви передраків червоної облямівки губ у осіб молодого та середнього віку	кафедра терапевтичної стоматології ПВНЗ КМУ
	Попова Н. С., Можар Ю. А., Томишинець А. М., Ванжа В. І.	Розповсюдженість та фактори ризику виникнення лейкоплакії серед осіб молодого віку	кафедра терапевтичної стоматології ПВНЗ КМУ
	Куліш А. С.	Особливості клінічного перебігу карієсу зубів у хворих на цукровий діабет	кафедра терапевтичної стоматології ПВНЗ КМУ
	к.мед.н. Жданова Н.А.	Оптимізація лікування хронічного апікального періодонтиту із використанням фотоактивованої дезінфекції на етапі тимчасової обтурації корневих каналів	Харківський НМУ

17 Програма ІХ (XVI) З'їзду ГО «Асоціація стоматологів України», 18-19 жовтня 2018 року, м. Київ

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

Програма IX (XVI) з'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України»

19 жовтня 2018 року Конгрес – хол, Президент готель, м. Київ

08.00 – 09.30		Реєстрація делегатів та гостей з'їзду	
10.00 – 10.15		Відкриття IX (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України»	
10.15 – 10.20		Вибори Президії з'їзду	
10.20 – 10.25		Вибори Мандатної комісії та секретаріату з'їзду	
10.25 – 10.45		Вітання делегатів та учасників з'їзду	
10.45 – 11.00		Вручення почесних відзнак, подяк членам громадської організації «Асоціація стоматологів України», громадським діячам	
11.00 – 11.15	МАЗУР Ірина Петрівна	Аналіз діяльності ГО «Асоціація стоматологів України» за звітний період та стратегічні напрямки розвитку стоматологічної галузі в Україні	професор кафедри стоматології НМАПО імені П.Л.Шупика, президент ГО «Асоціація стоматологів України»
11.15 – 11.25	ДЄНЬГА Оксана Василівна, д.мед.н., професор ШНАЙДЕР Станіслав Аркадійович, д.мед.н., професор СКИБА Василь Якович, д.мед.н., професор	Сучасний стан комунальної профілактики основних стоматологічних захворювань. Особливості проведення в різних регіонах України	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.25 – 11.50		Дискусійна панель з питань організації стоматологічної допомоги в Україні	
	ПАВЛЕНКО Олексій Володимирович, д.мед.н., професор	Роль та місце стоматологічної служби на первинній ланці медичної допомоги.	НМАПО імені П.Л. Шупика, віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України»

	КОВАЛЕНКО Іван Олексійович, Заслужений лікар України	Організація стоматологічної допомоги сільському населенню України: позитивний досвід Черкаської області та перспективи розвитку.	Голова етичної комісії ГО «АСУ», головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної Ради
	САВЧЕНКО Володимир Віталійович, к.м.н., Заслужений лікар України	Медична реформа в Україні – роль та місце стоматологічної допомоги. Досвід регіонів України	головний стоматолог управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, головний лікар обласного комунального закладу «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка»
	СКУЛЬСЬКА Світлана Василівна, к.м.н., Заслужений лікар України	Роль первинної профілактики у формування здоров'я порожнини рота	голова «Стоматологічної Асоціації Київщини», Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, головний лікар КЗ Білоцерківської міської ради «Дитяча стоматологічна поліклініка»
11.50 – 12.00	НАДУТИЙ Костянтин Олександрович	Ми та реформа: можливості, ризики та перспективи	Заступник правління ВУЛТ, заступник координатора УМЕС, член правління УАСМ
12.00 – 12.10	КОСТЕНКО Євген Якович, д.мед.н., професор	Стоматологічна освіта в Україні: вдосконалення системи медичної освіти	декан стоматологічного факультету ДВНЗ «УжНУ», Президент Асоціації лікарів-ортопедів та зубних техніків
12.10 – 12.40	НЕСПРЯДЬКО В.П., д.м.н. професор, МАЛАНЧУК В.О. чл.-кор. НАМН України, д.м.н., професор, КУЛЬБАШНА Я.А. д.пед.н, к.мед.н, професор	Реформування стоматологічної освіти в Україні у контексті інтеграції до міжнародного професійного середовища	НМУ імені О.Богомольця
12.40 – 13.00	ВАХНЕНКО Олександр Миколайович, к.мед.н.,	Обговорення основних напрямків діяльності Асоціації стоматологів України: питання статусу.	віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України». Заслужений лікар України
13.00 – 13.00	Академік Вороненко Ю.В., проф. Павленко О.В., проф. Мазур І.П.	Презентація довідника. Стоматологічна допомога в Україні: основні показники за 2008 – 2018 рр.	ГО «Асоціація стоматологів України»
13.10 – 13.20	РЕЙЗВІХ Ольга Едуардівна, к.мед.н.	«Про фінансову діяльність ГО «АСУ», звіт ревізійної комісії	завідувач науково-координаційного та патентно-інформаційного відділу ДУ «ІСЦЛХ НАМН України»
13.20 – 13.40		Вибори Президента АСУ	
13.40 – 13.50		Вибори ревізійної комісії	
13.50 – 14.20		Перерва	
15.00 – 17.00		Прийняття резолюції ІХ (ХVІ) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України». Закриття ІХ (ХVІ) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України». Засідання Координаційної ради ГО «АСУ».	

ПОСТ-РЕЛІЗ

І.П. Мазур, І.Л. Скрипник, Н.О. Бакшутова, І.М. Супрунович

Актуальність питань Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань на IX (XVI) з'їзді громадської організації «Асоціація стоматологів України»

Громадська організація «Асоціація стоматологів України»
Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця

18–19 жовтня 2018 року в м. Києві відбувся IX (XVI) з'їзд громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України», основною метою якого було привернути увагу громадськості до питань реформування стоматологічної галузі.

Офіційну частину відкриття IX (XVI) з'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» розпочали депутати Верховної Ради України – О.В. Богомолець, І.В. Сисоєнко, О.С. Мусяй, представники МОЗ України – Р.Р. Глик, президент НАМН України академік В.І. Цимбалюк і ректор НМАПО ім. П.Л. Шупика академік Ю.В. Вороненко. Після офіційного відкриття з'їзду відбулося вручення почесних відзнак і подяк членам громадської організації «Асоціація стоматологів України» та громадським діячам. На з'їзді відбулось обговорення ряду питань реформування й напрямів розвитку стоматологічної галузі, в якому взяли участь близько 400 провідних спеціалістів стоматологічної служби з усіх регіонів України. У своїй доповіді чинний президент «Асоціації стоматологів України» І.П. Мазур доповіла про аналіз діяльності ГО «Асоціація стоматологів України» за звітний період і стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі в Україні. Заступник голови Координаційної ради МОЗ України О.В. Павленко розповів про

роль і місце стоматологічної служби у первинній ланці медичної допомоги. Заслужений лікар України І.О. Коваленко під час свого виступу поділився досвідом організації стоматологічної допомоги сільському населенню України в Черкаській області. Заслужений лікар України С.В. Скульська під час своєї доповіді наголосила про важливість первинної профілактики у формуванні здоров'я порожнини рота, а О.В. Деньга, С.А. Шнайдер і В.Я. Скиба розповіли про сучасний стан комунальної профілактики основних стоматологічних захворювань. Обговорення основних напрямів діяльності Асоціації стоматологів України пройшло під час доповіді віце-президента ГО «Асоціації стоматологів України» О.М. Вахненка

Безперечно, головною подією з'їзду стали вибори президента «Асоціації стоматологів України», під час якого делегати одноголосно підтримали кандидатуру чинного президента асоціації І.П. Мазур, яка була єдиним кандидатом, висунутим на вибори. «Асоціацію стоматологів України» чекають відповідальні часи, адже зараз система охорони здоров'я та зокрема стоматологічна галузь стоять на шляху реформування», – сказала новообрана президент і запросила всіх в об'єднання й до спільної співпраці на благо розвитку спеціальності та здоров'я людей. По закінченню з'їзду було прийнято резолюцію IX (XVI) з'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України».

ПОСТ-РЕЛІЗ

IX (XVI) з'їзд громадської організації «Асоціація стоматологів України» торкнувся найважливіших аспектів стоматологічної галузі, адже його наукова програма включала в себе не тільки наукові та практичні досягнення вітчизняних і міжнародних учених, а й актуальні питання стоматології. У переддень з'їзду, 18 жовтня 2018 року, відбулись наукові симпозиуми з різних напрямів стоматології. У рамках проведення з'їзду пройшли 5 різноманітних симпозиумів і було прочитано близько 60-ти наукових доповідей.

На симпозиумі «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів», модераторами якого виступили проф. В.П. Неспрядько й доцент І.Л. Скрипник, Ю.В. Клітинський розкривав питання, що стосуються захворювання суглобів, захворювання скронево-нижньощелепних суглобів і скронево-нижньощелепні розлади. Разом з вітчизняними вченими доповідачами в даній секції були іноземні колеги з Люблінського університету (Польща) Барбара Тимчина-Боровіч, Януш Боровіч, Антонія Фартушина з Відня (Австрія) та проф. Карло Запала з Італії.

Доповіді симпозиуму «Актуальні питання стоматології» під керівництвом проф. Г.Ф. Білоклицької та проф. Т.О. Петрушанко стосувалися клінічної пародонтології: особливостей нової класифікації захворювань тканин пародонту, уражень тканин пародонту, що виникають

під впливом стресових факторів, ендо-періо-уражень і хірургічних технік лікування генералізованого пародонтиту.

Під час симпозиуму «Інфекційний контроль у стоматологічній практиці», модератором якого були С.В. Хлебас та А.В. Кізім, значний акцент був поставлений на питаннях дезінфекції та інфекційної безпеки при наданні стоматологічної допомоги. Модератори симпозиуму «Фармакологічні та профілактичні засоби у практиці лікаря-стоматолога» професори М.В. Хайтович та І.П. Мазур головну увагу звернули на фармакотерапію в діяльності лікаря-стоматолога та нові підходи до визначення ефективності й використання лікарських засобів.

Під час симпозиуму молодих учених і лікарів-стоматологів під керівництвом канд. мед. наук І.Л. Скрипник та Ю.В. Клітинського молоді вчені й лікарі різних спеціальностей мали змогу поділитись новими розробками в науці та продемонструвати свої практичні кейси. Загалом під час симпозиумів, які відвідали близько 400 слухачів, панувала наукова і творча атмосфера. Значущість даних тем доповідей і зацікавленість аудиторії не дозволили присутнім утриматись від запитань, адресованих лекторам, на які вони отримали розгорнуті й вичерпні відповіді. По закінченню симпозиумів усі учасники отримали сертифікати, акредитовані МОЗ України, багаж нових знань і позитивні емоції.

www.health-ua.com

КОНФЕРЕНЦІЯ
ОГЛЯД

Стоматологічне здоров'я — розкіш? До питання оптимізації системи стоматологічної допомоги в Україні

18-19 жовтня в Києві відбувся IX (XVI) З'їзд Асоціації стоматологів України (АСУ). Провідні експерти галузі обговорили не тільки наукові досягнення практичної стоматології, а й проблемні моменти організації стоматологічної допомоги в Україні.

ім. П. Л. Шупка (м. Київ), кандидат організації стоматологічної допомоги в Україні Світлана Василюк Скульська.

Ролі первинної профілактики у формуванні здоров'я порожнини рота привертала свою доповідь **головний дитячий стоматолог Київської області, головний лікар дитячої обласної стоматологічної поліклініки, голова Стоматологічної асоціації Київщини, асистент кафедри стоматології дитячого віку Національної медичної академії післядипломної освіти**

— Рівень стоматологічного здоров'я є показником соціального розвитку країни. На жаль, протягом останніх десятиліть зазначений показник має тенденцію до погіршення через соціально-економічні, екологічні, медичні й інші причини, і в цьому аспекті найнезакінченішою верствою населення є діти. Зрозуміло, що для покращення здоров'я дорослого населення сьогодні потрібно зосередити увагу на стоматологічному здоров'ї дітей.

Досвід європейських країн, зокрема Фінляндії, Данії, Швеції, Швейцарії, щодо попередження стоматологічних захворювань вражає. У Фінляндії, наприклад, у 12-річних дітей середня ураженість карієсом складає менше одного зуба. За 15 років стоматологічна захворюваність у цій країні зменшилася у 10 разів. У Швейцарії з 1997 р. дотепер поширеність карієсу в дітей вдалося знизити з 85% до 15%.

Результати вітчизняних досліджень показують, що в нашій країні розповсюдженість основних стоматологічних захворювань (карієсу зубів і хвороб пародонта) є високою серед усіх вікових груп. Так, у 3-річних дітей інтенсивність карієсу тимчасових зубів у середньому дорівнює 3,7, тобто в кожного малюка майже 4 зуби уражені карієсом. З віком активність карієсу зростає: серед підлітків до 15 років середня кількість уражених зубів досягає 8,0. Стан тканин пародонта є також незадовільним у більшості населення незалежно від віку. Заходи первинної профілактики умовно поділяють на ендогенні й екзогенні, етіотропні та патогенетичні, а також на масові та індивідуальні. Методи масової, загальнодержавної, популяційної профілактики включають:

- фторування питної води, солі, молока в регіонах з пониженим вмістом фтору в питній воді;
- виробництво лікувально-профілактичних засобів для догляду за ротовою порожниною;
- підвищення санітарно-гігієнічної грамотності населення;
- покращення умов праці та побуту населення, створення спеціалізованих закладів (наприклад, для дітей зі вродженими стоматологічними вадами).

До індивідуальної профілактики відносять домашні заходи та маніпуляції, що виконує на прийомі лікар, як-от:

- аплікація ремінералізуючих засобів;
- індивідуальна гігієна ротової порожнини з використанням ремінералізуючих антибактеріальних і протизапальних засобів гігієни, що містять фтор;
- індивідуальний моніторинг;
- індивідуальний підбір зубних паст, гелів, ополіскувачів і жувальних гумок;
- профілактична гігієна ротової порожнини;
- герметизація фісур.

Індивідуальна профілактика забезпечує максимальний ефект, але вона досить високоартісна, тож її не в змозі оплатувати ні держава, ні більша частина населення.

Навчання школярів заходами гігієни рота проходить у рамках програми «Здоров'я школярів» на уроках «Основи здоров'я». Навчальна програма з цієї дисципліни включає розділ зі стоматології для кожного класу. Також розробляються мультфільми та відеоматеріали на профілактичну тему, освітні буклети, пам'ятки тощо.

За даними міжнародних досліджень, кількість підлітків, які дотримуються рекомендованого режиму чищення зубів, у Німеччині становить 78%, у Швеції — 82%,

у Швейцарії — 85%. В Україні цей показник сьогодні — тільки 42%, проте завдяки безперервній профілактичній роботі можна досягти високих результатів і в нас.

У структурі дитячої стоматологічної поліклініки є профілактичне відділення і стаціонарні шкільні стоматологічні кабінети, лікарі яких проводять заходи з профілактики раннього виявлення стоматологічних захворювань у дітей. У шкільних стоматологічних кабінетах дитячі стоматологи проводять:

- санітарно-освітню роботу;
- профілактичні і цільові огляди для виявлення стоматологічних захворювань у дітей дошкільного і шкільного віку;
- стоматологічну диспансеризацію;
- профілактичне лікування;
- гігієнічне виховання і навчання.

Таким чином, розповсюдженість захворювань твердих тканин зуба серед дитячого населення України є високою (серед 12-річних — 61,5%). Заходи первинної профілактики сприяють покращенню гігієнічного стану ротової порожнини в усіх вікових групах дітей. Планомірна і безперервна профілактична робота в організованих дитячих колективах має медичну, соціальну й економічну ефективність. Для покращення стоматологічного здоров'я педіатричної популяції потрібно зберегти стоматологічну диспансеризацію з метою проведення заходів первинної профілактики в організованих колективах.

Заступник голови правління Всеукраїнського лікарського товариства, член правління Української асоціації сімейної медицини **Костянтин Олександрович Налутій** зосередився на прерективах і ризиках медичної реформи в Україні.

— Передумови для реформування галузі було закладено ще в 1990-х роках, коли з'явилася

перші спроби інтегрувати сімейну медицину в наявну модель охорони здоров'я. Масштабні пілотні проекти та реформа екстреної медичної допомоги відбулися у 2011-2014 рр. За період з 2014 по 2017 рік накопичилося чимало законодавчих ініціатив, таких як концепція побудови нової національної системи охорони здоров'я в Україні (2016-2017), проект Закону України «Про загальнообов'язкове соціальне медичне страхування», проект Закону України «Про лікарське самоврядування» тощо. Старт реформи ознаменований формуванням концепції системи та створенням Центру громадського здоров'я МОЗ України. На початку цього року набув чинності Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»; розроблено проект реформи екстреної медичної допомоги, обговорюється проект реформи медичної освіти.

Створення Національної служби здоров'я України має певні переваги: пулінг коштів, розділення замовника і власника (неодмінні умови ефективного фінансування), залучення приватного сектору до надання первинної медичної допомоги за держзамовленням. Утім, є і певні ризики: поперше, це наконцентрація владних повноважень і фінансових ресурсів без противаг (результат тарифів). Скасовано необхідність обґрунтування тарифів і відповідальність замовника за збитки. По-друге, залишається незрозумілим механізм контролю якості послуг. До того ж відсутній захист персональних даних у системі eHealth.

Реформування первинної ланки медичної допомоги матиме свої переваги: збільшення обсягів фінансування ПМД і заробітку для лікарів, можливість обирати лікаря незалежно від прописки, скасування деяких застарілих норм, введення обов'язкових профілактичних скринінгів. Розділ зі стоматології в системі охорони здоров'я вирішення. Це і неспроможність більшості надавачів дотримувати вимог договору через брак оснащення, і репутаційні ризики через брак лікарів, і нестачина повільність лікарів, і непродуктивне скорочення медичного персоналу. Впровадження скринінгів не підкріплене

гарантією лікування виявлених захворювань. На фоні реформи, що проводиться, з'явилось нове явище — так звана медична безпритульність.

Однією з гострих проблем системи охорони здоров'я в умовах реформування залишається нестача лікарів. Головним джерелом підвищення доходів лікарів первинної ланки є скорочення персоналу на всіх рівнях медичного обслуговування. Цього року Національна служба здоров'я України вже економічна на фінансуванні первинної допомоги 3-4 млрд грн. При цьому широкі з України виїждять понад 6 тис. лікарів, і цей показник ще далі зростає. То чи варто в таких умовах очікувати покращення?

Ефективна первинна медична допомога має отримувати мінімум 25% фінансових ресурсів галузі охорони здоров'я. Капітальний тариф 370 грн — це 5%, які первинка мала 15-20 років тому; 3% ВВП, які виділяються на охорону здоров'я, — це катастрофічно мало; крім того, це основне джерело корупції та тінізації економіки в галузі. Такий стан створить надзвичайний ризик руйнації державного і комунального секторів медицини.

Що стосується місця стоматологічної допомоги в системі охорони здоров'я, то необхідний справедливий розподіл відповідальності за стоматологічне здоров'я між людиною та державою. Цей аспект відображений у проекті Закону України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо організації стоматологічної допомоги населенню». Стоматологія є окремим великим розділом медицини, тож вона також повинна мати первинну, вторинну та третинну ланки надання медичної допомоги.

Отже, незодіти сучасної реформи охорони здоров'я можна здолати через створення інтегрованої моделі організації та децентрації управління, розроблення коректних фінансових механізмів, розподіл відповідальності та введення співплати за медичні послуги. Прийняти законпроект про обов'язкове медичне страхування сприятиме розширенню добровільного медичного страхування та легітимізації економіки в галузі охорони здоров'я; законпроект «Про лікарське самоврядування» — децентрації владних повноважень, участі професіоналів в управлінні, визначенню національних медичних стандартів, тарифів тощо. Необхідно ліквідувати тіньові економічні процеси та корупцію в галузі, щоб побороти катастрофічне недофінансування, наднаціоналізацію і надконцентрацію влади у сфері охорони здоров'я. Українська медична освіта має отримати достатньо коштів для підготовки компетентних спеціалістів.

Тему реформування стоматологічної освіти в Україні в контексті інтеграції до міжнародного професійного середовища обрав завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця (м. Київ), член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор **Владислав Олександрович Маланчук**.

— Серед ключових кроків, спрямованих на покращення життя в країні, провідне місце посідають реформа системи охорони здоров'я та реформа освіти. Якість медичної допомоги в системі охорони здоров'я визначається насамперед якістю підготовки лікарів. Українці потребні сучасні фахівці, які мають сучасні знання, навички та мотивацію допомогти пацієнтові.

Продовження на стор. 44.

Здоров'я України

43

КОНФЕРЕНЦІЯ
огляд

Стоматологічне здоров'я — розкіш? До питання оптимізації системи стоматологічної допомоги в Україні

Продовження. Початок на стор. 43.

Перезапуск системи медичної освіти — обов'язковий елемент змін в охороні здоров'я.

Зміст реформ вітчизняної системи освіти цілком відображає державну політику інтеграції з європейський освітній простір. Становище вищої медичної освіти в Україні є критичним. Базово є шкідлива освіта, але якої вона якості? За індексом глобальної конкурентоспроможності (2016) Україна серед 140 країн посідає 11-те місце за рівнем охоплення населення вищою освітою і 94-те — за якістю підготовки фахівців. Станом на 2018 рік отримують вищу освіту 80% випускників українських шкіл. Престиж і якість вищої освіти в країні зникають. До університетів вступають найкращі абітурієнти за даними ЗНО, але вигоги часто змінюються, до того ж не всі є потрібними. Абітурієнтів не тестують на фізичні, психологічні та інші здібності.

Опитування студентів щодо системи додипломної освіти (2018) показало, що тільки 8,6% студентів вважають додипломну освіту такою, що відповідає європейським стандартам; 83,3% респондентів погодилися з тим, що система потребує реформування.

Ключовими проблемами, на думку студентів, є:

- невідповідність навчання європейським протоколам медичної допомоги;
- невизначеність перспектив після закінчення складу вищої медичної освіти;
- слабкий матеріально-технічний ресурс закладів вищої медичної освіти;
- низький рівень науково-педагогічних працівників.

Насправді проблем у галузі стоматологічної освіти набагато більше. Досі не затверджені нові освітні стандарти для спеціальності «Стоматологія», хоча дискусія з цього питання триває вже 2 роки. За законом про вищу освіту, медичні університети випускають магістрів, але це нічого не змінило в підготовці кадрів (не виконується наукова робота). До 50% студентів не мають жодних практичних навичок. Відсутня статистика, скільки випускників працюють за фахом, скільки виїхали та де працюють. Держава інвестує на рік на студента-медика 1000 дол. Як повернути ці кошти, якщо випускник емігрує? Нарешті, немає запиту роботодавців: статистика ринку праці майже відсутня. В Україні вищі медичні навчальні заклади випускають надмірну кількість стоматологів, що не відповідає реальній потребі ринку праці. В Австрії готують близько 240 стоматологів на рік, в Білорусії — близько 100, натомість в Україні — близько 3 тис. У порівнянні з минулим роком вступ до медичних ВНЗ на фах «Стоматологія» зменшився з 1481 до 818 (прохідний бал ЗНО підвищився зі 116 до 150). Але чи вирішить це проблему якості підготовки лікарів? Навчальні плани та програми не змінилися, матеріально-ресурсна, наукова і технічна база в медичних університетах залишається застарілою. До того ж необхідна сучасна підготовка викладачів, об'єднаних у міжнародних клінічних протоколах на основі професійних стандартів, але мотивація викладачів до самодосконалення відсутня через низьку оплату праці.

Українська вища стоматологічна освіта має відповідати міжнародним стандартам (визнання диплому). Терміни, програми й умови навчання повинні співвідноситися з такими в розвинених країнах та базуватися на доказовій медицині. Професійні стандарти донині відсутні, але саме на них має орієнтуватися освіта майбутнього лікаря. Обсяг випускників повинен відповідати вимогам ринку праці, а для медичних ВНЗ також мають працювати механізми контролю. Державне замовлення потребує тристоронньої угоди між університетом, студентом і роботодавцем, причому за цією угодою всі три сторони мають нести відповідальність за свої дії. І нарешті, необхідно реформувати фінансування — подолати брак коштів на наукові дослідження, технічне забезпечення і студентську науково-дослідну роботу.

Зважаючи на вищесказане, наші пропозиції на державному рівні такі:

- визначити необхідний обсяг лікарів-стоматологів для країни;
- завершити роботу над освітніми стандартами;
- як орієнтир використовувати вимоги Всесвітньої федерації медичної освіти (World Federation of Medical Education);
- розробити й узгодити оновлені навчальні плани і програми підготовки;
- подовжити термін навчання з 300 кредитів до 360 і з 5 років (мінімальний термін у країнах Євросоюзу)

до 6 років (модель Австрії, Німеччини, Франції), причому 6-й рік навчання має бути практично орієнтованим;

- створити систему незалежного оцінювання якості навчання (поточне об'єктивне оцінювання та загальнодержавний іспит);
- розробити систему повернення ВНЗ і державі коштів, витрачених на підготовку лікарів, які в подальшому емігрують;
- ввести систему підготовки бакалаврів (4 роки) і магістрів (6 років).

Президент ГО «Асоціація стоматологів України», професор кафедри стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, доктор медичних наук Ірина Петрівна Мазур стисло проаналізувала діяльність організації за звітний період (з жовтня 2016 р. по жовтень 2018 р.) та визначила стратегічні напрями розвитку стоматологічної галузі в країні.

VIII (XV) позачерговий З'їзд АСУ, в рамках якого був ухвалений стратегічний план розвитку АСУ, що передбачав розробку та доповнення законодавчої бази зі стоматології, оптимізацію системи управління, внесення пропозицій щодо вдосконалення стоматологічної освіти, підтримку наукових досліджень у галузі стоматології та професійних комунікацій з лікарською спільнотою як в Україні, так і поза її межами.

Було затверджено нову редакцію статуту АСУ й Етичний кодекс лікаря-стоматолога. Для реалізації статутних питань минулого року проведено 4 координаційні ради і 3 — цього року. АСУ активно сприяє створенню та підтримці єдиного професійного стоматологічного простору. Одним з наймасштабніших заходів став Національний стоматологічний конгрес, який відбувся 20-21 жовтня 2017 р. і включав 9 наукових симпозіумів. Також у 2017-2018 рр. АСУ брала участь у міжнародних

стоматологічних форумах. За минулі 2 роки АСУ неодноразово провела круглі столи з питань реформування стоматологічної допомоги в Україні. Наша організація тісно співпрацює з приватним сектором. Так, у квітні минулого року представники АСУ взяли участь у бізнес-форумі «Приватна медицина в Україні 2017».

Активну роботу АСУ проводить у регіонах. Нашими зусиллями було організовано навчальні семінари, телемови, круглі столи з проблемних питань стоматології в Житомирі, Полтаві, Миколаєві, Кам'янці-Подільському, Одесі й інших містах України. Уперше в цьому році АСУ запровадила видачу сертифікатів міжнародного зразка про післядипломне навчання. Одним з напрямів роботи АСУ є законодавча діяльність, спрямована на покращення практичної роботи в галузі охорони здоров'я. За активного сприяння АСУ 22 березня 2017 р. у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему: «Медична освіта в Україні: погляд на майбутнє», де обговорювалися питання медичної реформи, комунікації між медичними працівниками та пацієнтами, етики професійної взаємодії медпрацівника та хворого. АСУ також активно підтримує проект Закону України «Про лікарське самоврядування» (№ 8250 від 06. 04. 2018).

АСУ є членом Всесвітньої стоматологічної федерації стоматологів. Ми підтримуємо зв'язок з європейським відділом Всесвітньої федерації стоматології, регулярно беремо участь у міжнародних нарадах і конференціях. Налагоджено активну співпрацю між АСУ та МОЗ України, НАМН України, Національною лікарською радою України, Всеукраїнським

лікарським товариством, Асоціацією сімейної медицини України.

Таким чином, АСУ є дієвою організацією, що забезпечує координацію роботи лікарів-стоматологів, міжпрофесійну комунікацію з лікарями загальної практики — сімейної медицини та державними установами. Як член Всесвітньої федерації стоматологів АСУ презентує досягнення вітчизняної науки та практики світовому співтовариству, а також забезпечує українських лікарів-стоматологів актуальною інформацією із сучасної стоматології.

На завершення З'їзду підсумки роботи АСУ підбив віце-президент АСУ, заслужений лікар України, кандидат медичних наук Олександр Миколайович Вахненко.

Заслухавши й обговоривши звітну доповідь президента АСУ, професора І.П. Мазур, IX (XVI) З'їзд Асоціації стоматологів України вирішив визнати роботу президента та керівних органів АСУ за звітний період (жовтень 2016 р. — жовтень 2018 р.) задовільною.

Учасниками IX (XVI) З'їзду АСУ прийнято рішення:

- 1) звернутися до Комітету з питань охорони здоров'я Верховної Ради України з пропозицією щодо прийняття Закону України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я» стосовно виділення стоматологічної допомоги в окремі вид медичної допомоги та надання стоматологічної допомоги населенню України на первинному, вторинному і третинному рівнях;
- 2) підтримати проект Закону України № 8250 «Про лікарське самоврядування»;
- 3) звернутися до Національної служби здоров'я України з пропозиціями щодо гарантованого рівня безоплатної стоматологічної допомоги та запропонувати співпрацю з АСУ із цього питання;
- 4) звернутися до МОЗ України та Міністерства освіти і науки України з пропозицією видати спільний наказ щодо організації надання стоматологічної допомоги та проведення профілактики основних стоматологічних захворювань в організованих дитячих колективах;

5) звернутися до МОЗ України та Міністерства освіти і науки України з питанням реалізації досвіду вітчизняних експертів і міжнародних фахівців у галузі медичної стоматологічної освіти щодо усунення невідповідностей вимогам Всесвітньої федерації медичної освіти та Євросоюзу у стандарти вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія», а саме:

- адаптувати навчальні плани і програми до міжнародних;
- підвищити термін професійної підготовки в медичному закладі вищої освіти до 360 кредитів із введенням практично орієнтованого завершального року навчання;
- для забезпечення магістерського рівня вищої медичної освіти відповісти до «Закону про вищу освіту» ввести виконання і захист випускниками магістерської наукової роботи;
- 6) звернутися до керівництва НАМН України з пропозицією створити на базі ДЗ «Інститут стоматології та шепелно-лицевої хірургії НАМН України» (відділ епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань) Всеукраїнський центр з епідеміологічних обстежень та моніторингу стоматологічних захворювань, а також розробити комунальні програми профілактики серед населення України;
- 7) звернутися до керівництва Національного музею історії медицини з пропозицією створити експозицію з історії стоматології, долучитися до практичної реалізації цієї пропозиції.

Підготувала **Марія Марчук**

РЕЗОЛЮЦІЯ

IX (XVI) З'їзду ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»,

19 жовтня 2018 року, м. Київ

27 травня 2007 року було прийнято Резолюцію ВООЗ (WHA/17) «Гігієна порожнини рота: план дій по її пропаганді та комплексній профілактиці захворювань». Відповідно до положень цього документа ВООЗ закликає країни-члени:

- ▶ *вжити заходів щодо забезпечення здоров'я порожнини рота в національних програмах комплексної профілактики та лікування хронічних неінфекційних захворювань;*
- ▶ *вжити заходів щодо забезпечення здоров'я порожнини рота в державній політиці стосовно комплексної профілактики неінфекційних хвороб та боротьби з ними;*
- ▶ *включити забезпечення здоров'я порожнини рота в систему первинної медико-санітарної допомоги при хронічних неінфекційних захворюваннях і сприяти організації надання стоматологічної допомоги.*

Резолюція ООН 66.1 від 19 вересня 2011 року щодо боротьби з неінфекційними захворюваннями у світі також звернула увагу на зазначену проблему.

Ці пропозиції стосуються й України — члена ВООЗ, де однією з найбільш актуальних проблем є стан здоров'я населення, у тому числі здоров'я порожнини рота. Низький рівень стоматологічного здоров'я, насамперед у дітей і вагітних, негативно впливає на загальний стан здоров'я в усі періоди життя людини, спричиняючи соціальні та фінансові проблеми і погіршуючи соціально-економічний розвиток країни.

Глобальні цілі, визначені ВООЗ і FDI (2003) до 2020 року, передбачають:

- ▶ *підвищення рівня стоматологічного здоров'я і мінімізацію впливу захворювань порожнини рота й уражень щелепно-лицевої ділянки на загальний стан здоров'я і психосоціальний розвиток унаслідок популяризації стоматологічного здоров'я серед населення;*
- ▶ *мінімізацію впливу стоматологічної патології і щелепно-лицевих проявів системних захворювань на стан окремих осіб та суспільства в цілому завдяки використанню цих проявів для ранньої діагностики, профілактики й ефективного лікування системних захворювань.*

Аналіз сучасного стану стоматологічної галузі в Україні та перспектив її розвитку свідчить про необхідність реорганізації стоматологічної служби. Основні проблеми в системі охорони здоров'я наразі зумовлені негативною динамікою показників загального стану здоров'я населення і стану стоматологічного здоров'я як його невід'ємного складника, недостатньою увагою громадськості до питань збереження та підтримання здоров'я на тлі обмеженого бюджетного фінансування, недосконалістю законодавчої бази, яка на сьогодні не забезпечує ефективну діяльність системи охорони здоров'я в цілому і стоматологічної галузі зокрема, а також впровадження засад міжгалузевої кооперації. Сучасні принципи організації надання стоматологіч-

ної допомоги населенню потребують кардинальних змін і є актуальною проблемою системи охорони здоров'я в Україні.

На сьогодні у світі відсутня практика державного фінансування повного обсягу стоматологічних послуг населенню. Забезпечення доступності всіх видів стоматологічної допомоги для різних верств населення, впровадження сучасних технологій профілактики і лікування можливі лише внаслідок створення єдиного медичного простору, який сприятиме ефективній взаємодії стоматологічних закладів різних форм власності.

Для впровадження ефективної моделі єдиного медичного стоматологічного простору в Україні необхідно привести у відповідність чинну нормативно-правову базу, що дасть змогу реорганізувати стоматологічні заклади та їхні підрозділи шляхом зміни форми господарювання, перетворюючи їх на державні, комунальні чи орендні підприємства. При цьому зобов'язання держави мають бути сформульовані у вигляді стандартів надання гарантованого обсягу стоматологічної допомоги, насамперед дітям і декретованим групам населення.

Поступове закриття стаціонарних стоматологічних кабінетів унаслідок значної зношеності обладнання, неможливості дотримання вимог санітарно-епідемічного режиму під час його використання, неузгодженості дій керівництва закладів МОЗ та МОН України спричинило руйнацію діючої системи диспансеризації пацієнтів зі стоматологічними захворюваннями.

Важливе значення для державного підходу до питань профілактики основних захворювань порожнини рота мають систематизація епідеміологічних обстежень і контроль частоти стоматологічних захворювань, розроблення національної та комунальних програм профілактики серед населення України.

Потребує докорінних змін система переддипломної та післядипломної освіти. На часі впровадження безперервного професійного розвитку лікарів.

Необхідно приділяти більше уваги історії розвитку вітчизняної стоматології, яка вже налічує 100 років.

Заслухавши й обговоривши звітну доповідь президента Асоціації стоматологів України професора І.П. Мазур за період роботи із жовтня 2016 року по жовтень 2018 року, ІХ (ХVI) з'їзд громадської організації «Асоціація стоматологів України»

УХВАЛИВ:

1. Визнати роботу президента та керівних органів Асоціації стоматологів України за звітний період (із жовтня 2016 року по жовтень 2018 року) задовільною.
 2. Обрати президентом Асоціації стоматологів України на наступний термін професора Мазур Ірину Петрівну. Проголосували одностайно — 257 делегатів із 257 присутніх.
 3. Обрати ревізійну комісію Асоціації стоматологів України у такому складі:
 - Рейзвіх Ольга Едуардівна — голова ревізійної комісії;
 - Мельник Раїса Олександрівна — член ревізійної комісії;
 - Головка Олена Степанівна — член ревізійної комісії.
- Проголосували одностайно: 257 делегатів з 257 присутніх.

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

4. Створити робочу групу з розроблення проекту Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань як складової частини державної системи охорони здоров'я України. Робочій групі до березня 2019 року підготувати проект для розгляду координаційною радою Асоціації стоматологів України і подати на затвердження у відповідні органи державної влади.

5. Підтримати проект Закону України № 7065 «Про організацію медичного обслуговування населення в Україні», добиватися визнання стоматологічної допомоги окремим видом медичної допомоги і необхідності надання її населенню України на первинному, вторинному й третинному рівнях.

6. Підтримати проект Закону України № 8250 «Про лікарське самоврядування».

7. Продовжити роботу з просування та прийняття відповідними органами державної влади гарантованого обсягу безоплатної стоматологічної допомоги. Звернутись до Національної служби здоров'я України з пропозиціями щодо гарантованого обсягу безоплатної стоматологічної допомоги і запропонувати співпрацю з ГО «Асоціація стоматологів України» для вирішення цього питання.

8. Звернутись до МОЗ України і МОН України з пропозицією видати спільний наказ щодо організації надання стоматологічної допомоги та проведення профілактики основних стоматологічних захворювань в організованих дитячих колективах.

9. Рекомендувати МОН та МОЗ України реалізувати досвід вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі медичної/стоматологічної освіти для усунення невідповідностей вимогам ВФМО і ЄС у Стандарті вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія», а саме:

- ▶ *адаптувати навчальні плани і програми до міжнародних, що сприятиме реальному впровадженню академічної мобільності як студентів, так і викладачів, а також оптимізації організаційних аспектів освітнього процесу;*
- ▶ *подати клопотання до МОН та МОЗ України, щоб якнайшвидше затвердити Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 221 «Стоматологія» і створити на його основі Навчальний план та програми в галузі стоматологічної освіти;*
- ▶ *для забезпечення магістерського рівня вищої медичної освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» внести виконання і захист магістерської роботи в комплекс необхідних для випускника компетенцій — науково-дослідної компетенції.*

10. Звернутись до керівництва Національної академії медичних наук України з пропозицією про створення на базі відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» Всеукраїнського центру з епідеміологічних обстежень та моніторингу стоматологічних захворювань, розроблення комунальних програм профілактики серед населення України.

11. Звернутись до керівництва Національного музею історії медицини з пропозицією про створення експозиції з історії стоматології, надати допомогу в практичній реалізації цієї пропозиції.

Резолюція прийнята IX (XVI) з'їздом ГО «Асоціація стоматологів України» 19 жовтня 2018 року в м. Києві. Одностайно проголосували 257 делегатів із 257 присутніх.

21 ГРУДНЯ 2018 РОКУ В МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ЗАТВЕРДЖЕНО
НОВУ РЕДАКЦІЮ СТАТУТУ ГО «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»,
ПРИЙНЯТОГО ІХ (ХVІ) З'ЇЗДОМ 19 ЖОВТНЯ 2018 РОКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
В НОВІЙ РЕДАКЦІЇ ІХ (ХVІ) З'ЇЗДОМ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»
19.10.2018

СТАТУТ

ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

(НОВА РЕДАКЦІЯ)

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД — 00013008

м. Київ, 2018 рік

1. Загальні положення

1.1. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ» є всеукраїнською громадською організацією, яка на основі спільних інтересів об'єднує громадян України — лікарів-стоматологів, лікарів суміжних професій, а також спеціалістів інших галузей, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматології, для реалізації мети і завдань, передбачених цим Статутом.

1.2. Найменування:

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ».

Скорочене найменування: ГО «АСУ», АСУ.

1.3. АСУ створена і здійснює свою діяльність на принципах добровільності, самоврядування, вільного вибору території діяльності, однакової відповідальності перед законом, відсутності майнового інтересу її членів, прозорості, відкритості та публічності.

1.4. АСУ здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про громадські об'єднання», інших документів чинного законодавства і цього Статуту.

1.5. АСУ має право реалізувати свою мету шляхом укладання на добровільних засадах угод про співпрацю та/або взаємодопомогу, утворення громадських спілок відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання», а також в інший спосіб, не заборонений законом.

АСУ може здійснювати співробітництво з іноземними неурядовими організаціями і міжнародними урядовими організаціями з дотриманням законів України та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

1.6. АСУ набуває прав юридичної особи в порядку, визначеному законодавством, володіє власним майном, може від свого імені набувати майнових та пов'язаних з ними немайнових прав, брати на себе зобов'язання, укладати угоди (договори, контракти), бути позивачем і відповідачем у суді, мати рахунки у відділеннях банків, самостійний баланс, круглу печатку, штампи, емблему та іншу символіку, зразки яких затверджуються Координаційною радою АСУ.

Символіка АСУ реєструється у визначеному законом порядку.

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

1.7. АСУ не відповідає за зобов'язаннями держави, а держава не відповідає за зобов'язаннями АСУ. Згідно зі своїми зобов'язаннями АСУ відповідає усім майном, на яке відповідно до законодавства може бути звернене стягнення.

2. Мета, завдання та форми діяльності АСУ

2.1. Основною метою діяльності АСУ є задоволення і захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, що спрямована на підвищення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

2.2. Основними завданнями АСУ є сприяння:

— вдосконаленню організації управління стоматологічної служби та основних форм і методів надання стоматологічної допомоги;

— пропаганді досягнень стоматологічної науки і досвіду роботи стоматологічних закладів, впровадженню пріоритетних напрямів наукових досліджень у галузі стоматології та суміжних спеціальностей;

— організації та проведенню безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів України;

— підготовці експертної оцінки і впровадженню в практичну діяльність медико-технологічних документів для здійснення громадської експертизи законодавчих актів стосовно питань стоматологічної галузі.

2.3. АСУ для виконання своїх статутних завдань має право у порядку, визначеному законодавством:

— вільно поширювати інформацію про свою діяльність, пропагувати свою мету;

— звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами;

— одержувати публічну інформацію, яку мають суб'єкти, уповноважені органами державної влади, інші розпорядники публічної інформації;

— брати участь у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності АСУ й важливих питань державного та суспільного життя;

— брати участь у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями і підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери АСУ;

— сприяти розробленню програм надання стоматологічної допомоги населенню України;

— проводити науково-громадську експертизу й оцінку методів профілактики, діагностики та лікування стоматологічних захворювань, розробляти рекомендації щодо їх практичного використання; сприяти організації, координації та фінансуванню фундаментальних наукових досліджень з найважливіших проблем медицини, які виконуються членами АСУ за власні кошти;

— брати участь у розробленні рекомендацій з виробництва і стандартизації стоматологічного обладнання, інструментарію та матеріалів;

— вносити пропозиції щодо номенклатури, обсягу і системи підготовки спеціалістів стоматологічного профілю;

— здійснювати науково-громадську експертизу стоматологічного устаткування, інструментарію та матеріалів, що випускаються в Україні, і давати громадський висновок про доцільність розроблення та виробництва нових матеріалів і медичних виробів;

— брати участь у формуванні програм та навчальних планів і здійснювати громадську експертизу підготовки кадрів стоматологічного профілю;

— скликати наради, семінари, наукові конференції, конгреси, з'їзди АСУ і брати у них участь;

— проводити пропаганду медичних та гігієнічних знань, організовувати публічні лекції, виставки, доповіді й наукові диспути з питань стоматології;

— засновувати засоби масової інформації, видавати журнали, наукові праці, бюлетені та інші видання;

- проводити науково-експертну оцінку медичних виробів стоматологічного профілю;
- проводити інформаційну та навчально-методичну роботу серед стоматологів і медичної спільноти, споживачів стоматологічних послуг.

3. Порядок набуття і припинення членства в АСУ, права та обов'язки її членів

3.1. В АСУ є індивідуальне і почесне членство.

3.2. Індивідуальними членами АСУ можуть бути лікарі-стоматологи, молодші спеціалісти з медичною освітою за фахом «Стоматологія» та «Ортопедична стоматологія», лікарі суміжних професій, а також спеціалісти інших галузей, чия професійна діяльність пов'язана з розробленням, виробництвом, реалізацією та впровадженням стоматологічного обладнання та матеріалів, а також освітньою та інформаційною діяльністю в галузі стоматології; її членами можуть бути громадяни України, іноземці й особи без громадянства, які досягли 18 років, перебувають в Україні на законних підставах, визнають цей Статут і беруть участь у діяльності АСУ незалежно від віросповідання, політичних поглядів, належності до тієї чи іншої партії, громадської організації.

Повноваження засновників АСУ закінчуються після державної реєстрації АСУ в порядку, визначеному Законом, після чого вони набувають статусу члена АСУ.

3.3. Згідно з рішенням з'їзду АСУ, за значні досягнення в діяльності, що відповідає цілям і завданням Статуту, члену АСУ може бути присвоєне звання «Почесний член АСУ» і виданий диплом єдиного зразка, затвердженого Координаційною радою АСУ.

Почесними членами АСУ можуть бути громадяни України або інших країн, які зробили значний особистий внесок у діяльність і становлення АСУ, а також вирішення питань поліпшення системи охорони здоров'я і надання медичної допомоги населенню України.

Почесний член АСУ може втратити своє звання, якщо він припускається дій, що компрометують цілі й завдання АСУ. Рішення про це вносить Координаційна рада АСУ.

3.4. Вступ до членів АСУ здійснюється на підставі письмової заяви, яка подається до Правління відокремленого підрозділу АСУ зі статусом юридичної особи або до Правління АСУ, сплати вступного внеску.

Членство в АСУ затверджується рішенням Правління відокремленого підрозділу АСУ зі статусом юридичної особи або Правління АСУ в разі отримання більшості голосів при відкритому голосуванні; облік нових членів здійснюють відокремлений підрозділ АСУ зі статусом юридичної особи та відокремлений підрозділ без статусу юридичної особи — філія «Науковий центр стоматології» АСУ.

3.5. Члени АСУ сплачують членські внески. Розмір, спрямування, порядок і терміни сплати членських внесків визначаються Координаційною радою АСУ.

3.6. Членство в АСУ може припинитися добровільно у будь-який час після подання заяви до Правління відокремленого підрозділу АСУ зі статусом юридичної особи або до Правління АСУ та відповідного зняття з обліку відокремленим підрозділом АСУ зі статусом юридичної особи чи філією «Науковий центр стоматології» АСУ.

Членство припиняється із дня подання заяви і не потребує додаткових рішень. З того самого дня припиняється перебування членів АСУ на будь-яких виборних посадах.

Члени АСУ, обрані на посади Президента, першого віце-президента чи віце-президента, припиняють виконання своїх обов'язків з дня, наступного за днем обрання нового президента чи віце-президента.

3.7. У разі порушення вимог статуту АСУ, а саме:

- невиконання рішень керівних органів АСУ, які прийняті для виконання завдань Статуту;
- несплати без поважних причин членських внесків протягом понад 6 місяців;
- учинення провин, несумісних із принципами загальнолюдської моралі, за рішенням Правління відокремленого підрозділу АСУ зі статусом юридичної особи чи Координаційної ради, Правління АСУ здійснюється виключення із членів АСУ.

Рішення Правління відокремленого підрозділу АСУ зі статусом юридичної особи чи Координаційної ради, Правління АСУ про виключення із членів АСУ може бути оскаржене відповідно до комісії з питань

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

етики та регламенту, Правління, Координаційної ради, з'їзду АСУ або до суду в терміни, передбачені цим Статутом і законодавством України.

3.8. У разі припинення членства в АСУ (добровільного виходу чи примусового виключення зі складу членів АСУ) членські внески не повертаються.

3.9. Члени АСУ мають право:

- отримувати інформацію, яка є у розпорядженні АСУ;
- виступати з ініціативами, які не суперечать цьому Статуту і законодавству України;
- брати участь в обговоренні усіх питань діяльності АСУ;
- обирати і бути обраними до керівних та контрольних органів АСУ;
- вносити пропозиції й обговорювати на з'їзді, засіданнях Координаційної ради, Правління АСУ будь-які питання діяльності АСУ;
- одержувати інформацію про діяльність АСУ, користуватись навчальними, навчально-методичними, науковими та інформаційними розробками АСУ;
- брати участь у заходах, які проводить АСУ, або в тих, що відбуваються за її участю задля підтримки і захисту в межах законодавства;
- користуватися у визначеному порядку організаційно-методичною та консультативною допомогою АСУ при здійсненні ними професійної діяльності;
- вільного виходу зі складу членів АСУ;
- оскаржувати рішення керівних органів АСУ, а також дії або бездіяльність посадових осіб АСУ шляхом звернення зі скаргою до відповідних статутних органів або до суду в порядку, визначеному законодавством. Скарги членів АСУ розглядаються у строки, передбачені законодавством України;
- вступати і бути членом інших наукових асоціацій, сприяти своєю діяльністю здійсненню завдань АСУ.

3.10. Члени АСУ зобов'язані:

- дотримуватися вимог Статуту АСУ та статутних документів відокремлених підрозділів АСУ, в яких вони перебувають на обліку;
- сприяти своєю діяльністю здійсненню мети і завдань АСУ;
- виконувати рішення керівних органів АСУ;
- сплачувати членські внески;
- надавати всебічну допомогу АСУ та її членам у реалізації мети і завдань, визначених Статутом;
- надавати керівним органам АСУ та її членам інформацію, необхідну для досягнення мети АСУ;
- утримуватися від дій, що можуть завдати шкоди АСУ та її членам;
- своєю діяльністю зміцнювати авторитет і матеріальну самостійність АСУ;
- втілювати в життя рішення керівних та контрольних органів АСУ, її мету і завдання.

3.11. Членство в АСУ не обмежує вступ у будь-які громадські чи інші організації або співпрацю з ними, якщо їх діяльність не суперечить Статуту АСУ та законодавству України.

3.12. Член АСУ не має права на частку майна АСУ і не відповідає за його зобов'язаннями. У свою чергу, АСУ не відповідає за зобов'язаннями члена АСУ.

4. Порядок утворення і діяльність статутних органів АСУ, відокремлених підрозділів АСУ та їхні повноваження

4.1. Статутними органами АСУ є:

- з'їзд членів (делегатів) АСУ (далі в тексті — з'їзд);
- Координаційна рада;
- Правління;

- Президент;
- Ревізійна комісія.

4.2. З'їзд АСУ.

Вищим керівним органом є з'їзд АСУ, який скликається Координаційною радою АСУ не рідше ніж один раз на 4 (чотири) роки. Координаційна рада АСУ встановлює квоту представництва делегатів на з'їзді АСУ, визначає дату, час і місце його проведення.

Правління АСУ повідомляє членів АСУ про скликання з'їзду АСУ та порядок денний не пізніше ніж за 2 (два) місяці до його початку (шляхом поштового або електронного зв'язку).

У роботі з'їзду АСУ беруть участь:

- усі члени АСУ або делегати, обрані членами АСУ, які перебувають на обліку у відокремлених підрозділах АСУ зі статусом юридичної особи та філії «Науковий центр стоматології» АСУ, на своїх загальних зборах (конференціях);

- з правами делегатів — члени Координаційної ради та Правління АСУ;

- з дорадчим голосом — члени Ревізійної комісії та інші члени АСУ, які не обрані делегатами.

На запрошення Правління АСУ в роботі з'їзду АСУ на правах гостей можуть брати участь представники органів державної влади й охорони здоров'я, громадських організацій, засобів масової інформації.

4.3. Позачерговий з'їзд АСУ скликається Координаційною радою АСУ, а також на вимогу не менше ніж 10 % членів АСУ. У таких випадках позачерговий з'їзд проводиться на підставі відповідного рішення Координаційної ради АСУ й обговорює лише ті питання, для розгляду яких його було скликано. Якщо вимога 10 % членів АСУ про скликання позачергового з'їзду не виконана, вони мають право самі скликати позачерговий з'їзд.

4.4. З'їзд АСУ має право розглядати будь-які питання, пов'язані з діяльністю АСУ.

З'їзд вважається легітимним, якщо на ньому присутні 2/3 (дві третини) членів АСУ або делегатів, обраних від відокремлених підрозділів АСУ зі статусом юридичної особи та філії «Науковий центр стоматології» АСУ, і членів Координаційної ради, Правління АСУ, яким надані права делегатів з'їзду згідно з цим Статутом.

Норма (квота) представництва на з'їзд від відокремлених підрозділів АСУ зі статусом юридичної особи та філії «Науковий центр стоматології» АСУ визначається Координаційною радою АСУ. Форма голосування визначається з'їздом АСУ.

4.5. До виняткової компетенції з'їзду АСУ належать питання щодо:

- внесення змін до цього Статуту;

- визначення і затвердження основних напрямів діяльності АСУ;

- обрання Президента, членів Ревізійної комісії АСУ шляхом відкритого або таємного голосування простою більшістю голосів на термін 4 (чотири) роки з можливістю пролонгації на наступний період. Один член АСУ не може обіймати посаду Президента АСУ більше ніж два терміни поспіль. Кількість кандидатів на цю посаду не встановлюється. Кандидатури на посаду Президента АСУ висувуються відокремленими підрозділами АСУ зі статусом юридичної особи, філією «Науковий центр стоматології» АСУ та Координаційною радою АСУ. Висунення кандидатур закінчується за 1 місяць до початку з'їзду. Кандидатом на посаду Президента АСУ може бути особа, яка є членом АСУ не менше ніж 5 років. Обраним вважається кандидат, який отримав більше половини голосів від числа присутніх на з'їзді делегатів. Якщо жоден з кандидатів не отримав необхідної для обрання кількості голосів, проводиться другий тур, в якому беруть участь кандидати, які зайняли перше і друге місце. Обраним за результатами другого туру вважається кандидат, який отримав відносну більшість голосів. Президент АСУ може бути достроково звільнений зі своєї посади за власною заявою або рішенням чергового чи позачергового з'їзду АСУ, скликаного за рішенням Координаційної ради АСУ. Для вирішення цього питання Координаційна рада АСУ може бути скликана за ініціативою не менше ніж половини її членів;

- затвердження звіту Президента АСУ про роботу Координаційної ради, Правління АСУ, які він очолює, і про діяльність АСУ;

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

- затвердження звіту Ревізійної комісії АСУ;
- заслуховування й обговорення наукових доповідей, впровадження в практику наукових досягнень, організації та вдосконалення медичної допомоги населенню і прийняття рекомендацій з цих питань;
- висловлення недовіри будь-якому члену виборного органу АСУ і виведення його зі складу;
- висловлення недовіри Президенту АСУ, прийняття відставки та проведення дострокових його перевиборів;
- прийняття рішення про припинення діяльності шляхом саморозпуску чи реорганізації АСУ (шляхом злиття, поділу, приєднання або перетворення);
- визначення складу ліквідаційної комісії;
- реалізації права власності на кошти та майно АСУ;
- обрання Почесного президента АСУ шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів пожиттєво;
- затвердження положення про Почесного президента АСУ.

4.6. Рішення з'їзду АСУ приймаються 2/3 (двома третинами) голосів присутніх на з'їзді членів (делегатів), окрім випадків, передбачених цим Статутом.

Рішення з питань затвердження Статуту АСУ, внесення до нього змін і доповнень, використання майна та коштів АСУ (у тому числі відчуження майна на суму, що становить п'ятдесят відсотків майна АСУ і більше) та припинення діяльності (у тому числі ліквідації) приймаються 3/4 голосів делегатів, присутніх на з'їзді. Рішення з'їзду АСУ можуть бути оскаржені до суду. Розгляд скарг здійснюється в порядку та строки, передбачені чинним законодавством.

4.7. Координаційна рада АСУ.

Координаційна рада АСУ є керівним органом у період між з'їздами АСУ, який обирається терміном на 4 (чотири) роки.

До складу Координаційної ради обов'язково входять: Президент, перший віце-президент, віце-президенти, члени Правління АСУ, голови відокремлених підрозділів АСУ зі статусом юридичної особи та філії «Науковий центр стоматології» АСУ. Вказані посадові особи є членами Координаційної ради АСУ протягом усього періоду їх повноважень. Координаційна рада може кооптувати до свого складу інших членів АСУ терміном на 4 (чотири) роки.

Засідання Координаційної ради АСУ проводяться не менше ніж 2 рази на рік і є легітимними за наявності половини її членів. Рішення приймаються більшістю голосів членів АСУ, присутніх на засіданні Координаційної ради. На засіданнях Координаційної ради головує Президент АСУ.

Про дату, час і місце проведення засідання Координаційної ради АСУ її члени повідомляються шляхом поштового або електронного зв'язку.

4.8. До компетенції Координаційної ради АСУ належить:

- заслуховування звіту про роботу Президента та Правління АСУ, яке він очолює, затвердження плану роботи, бюджету на поточний рік і внесення до них змін;
- розгляд питання прийому до членів або виключення із членів АСУ в разі виникнення особливих обставин;
- присудження премії АСУ;
- утворення і затвердження складу постійних комісій АСУ та положень про їхню діяльність;
- опрацювання порядку денного чергового та позачергового з'їздів АСУ;
- затвердження символіки АСУ;
- кооптація та обрання (переобрання) першого віце-президента і віце-президентів, інших членів Правління АСУ терміном на 4 (чотири) роки за пропозицією Президента АСУ;
- затвердження бюджету й кошторису витрат АСУ;
- затвердження перспективних програм, поточних робіт та визначення основних напрямів діяльності АСУ;

- затвердження кандидатури генерального секретаря за поданням Президента АСУ (генеральний секретар працює у м. Києві);
- затвердження положення про виконавчу дирекцію АСУ;
- затвердження осіб, прийнятих на посаду директора і штатних працівників виконавчої дирекції за поданням Президента АСУ.

4.9. Правління АСУ.

Правління АСУ налічує не більше ніж 21 члена. До його складу обов'язково входять: Президент, перший віце-президент, віце-президенти, генеральний секретар АСУ.

Засідання Правління АСУ проводяться не рідше ніж 2 рази на рік і є легітимними за наявності половини її членів. Рішення приймаються більшістю голосів членів АСУ, присутніх на засіданні Правління АСУ. На засіданнях Правління головує Президент АСУ.

Про дату, час і місце проведення засідання Правління АСУ його члени повідомляються шляхом поштового або електронного зв'язку.

Правління АСУ є виконавчим органом, який:

- проводить поточну організаційну роботу і забезпечує виконання рішень з'їзду та Координаційної ради АСУ стосовно перспективних і поточних планів її діяльності;
- здійснює оперативне управління коштами АСУ відповідно до затвердженого бюджету і приймає рішення про одержання кредитів згідно із чинним законодавством;
- здійснює прийом і виключення членів АСУ;
- затверджує зразки печатки, штампів та іншої атрибутики АСУ;
- утворює відокремлені підрозділи АСУ без прав юридичної особи (філії чи представництва) та бере їх на облік;
- затверджує зміни до статутів (положень) відокремлених підрозділів АСУ з правами юридичної особи;
- затверджує реєстр заходів АСУ;
- створює тимчасові комісії та затверджує їх кількісний склад, структуру й умови оплати праці постійних штатних працівників, залучених до роботи в АСУ.

Правління діє від імені АСУ в межах, передбачених цим Статутом, внутрішніми документами АСУ і законодавством України (Правління АСУ працює в м. Києві).

4.10. Президент АСУ.

Президент АСУ очолює Координаційну раду та Правління АСУ, скликає їхні засідання і несе повну відповідальність за виконання рішень з'їзду, Координаційної ради та Правління АСУ.

Президент АСУ:

- пропонує Координаційній раді АСУ на затвердження кандидатури першого віце-президента, віце-президентів і генерального секретаря АСУ, розподіляє обов'язки між членами Правління АСУ;
- підписує документи від імені АСУ, Координаційної ради та Правління АСУ;
- приймає рішення про витрати коштів АСУ згідно з її цілями й завданнями і відповідно до своїх повноважень;
- презентує АСУ в усіх інстанціях;
- укладає угоди, договори, видає довіреності іншим особам для здійснення певних дій від імені АСУ;
- приймає на роботу штатних працівників АСУ;
- звітує з'їзду АСУ про свою роботу, роботу Координаційної ради та Правління АСУ.

У випадках відсутності Президента АСУ його обов'язки виконує перший віце-президент.

4.11. У період виконання своїх обов'язків Президент АСУ і віце-президент АСУ, організуючи роботу АСУ та Правління АСУ, не можуть керуватися будь-якими державними, ідеологічними, політичними, відомчими, релігійними, національними або іншими пріоритетами, а у взаємовідносинах з іншими організаціями й установами не можуть представляти інтереси будь-якої групи членів АСУ за рахунок інших її членів.

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

4.12. Ревізійна комісія АСУ.

З'їзд АСУ обирає голову і членів Ревізійної комісії АСУ, визначає її кількісний склад і термін діяльності — 4 (чотири) роки.

Ревізійна комісія АСУ контролює виконання положень цього Статуту, рішень з'їздів, Координаційної ради і Правління АСУ, перевіряє фінансову діяльність АСУ та її відокремлених підрозділів.

Голова Ревізійної комісії АСУ та її члени не є членами Правління і Координаційної ради АСУ, але разом з тим можуть бути присутніми на їхніх засіданнях з правами дорадчого голосу.

4.13. Засідання Ревізійної комісії АСУ є легітимними за наявності більшості її членів, присутніх у залі засідання.

Рішення Ревізійної комісії АСУ приймаються більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні.

4.14. Відокремлені підрозділи АСУ.

Основою АСУ є відокремлені підрозділи, які мають статус юридичної особи або легалізовані шляхом повідомлення про заснування до 01 січня 2013 року, і відокремлені підрозділи без прав юридичної особи (філії, представництва), створені після 01 січня 2013 року, діяльність яких поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

4.15. Діяльність відокремлених підрозділів (з правами юридичної особи та без прав юридичної особи) АСУ ґрунтується на таких основних принципах:

— дотримання відокремленими підрозділами положень, встановлених цим Статутом: порядку звітності, періодичності обрання (затвердження, призначення) і переобрання (зняття) статутних органів та їхніх керівників;

— виконання усіма відокремленими підрозділами АСУ рішень керівних органів АСУ та керівних органів (керівників) відокремлених підрозділів АСУ, ухвалених ними відповідно до їхньої компетенції та цього Статуту, положень відокремлених підрозділів АСУ і чинного законодавства;

— облік усіх відокремлених підрозділів Правлінням АСУ.

4.16. Відокремлені підрозділи АСУ, які мали статус юридичної особи до 01 січня 2013 року, зберігають статус юридичної особи на підставі рішення з'їзду АСУ і чинного законодавства.

Відокремлені підрозділи АСУ з правами юридичної особи здійснюють свою діяльність відповідно до положень (статутів), які не суперечать Статуту АСУ, приймаються їхніми вищими керівними органами та затверджуються Правлінням АСУ.

4.17. Рішення про зміни до положень (статутів) відокремлених підрозділів АСУ, зміни у складі їхніх керівних органів, припинення їх діяльності, зміни місця знаходження приймаються вищими керівними органами відокремленого підрозділу АСУ і затверджуються Правлінням АСУ.

4.18. Відокремлені підрозділи АСУ без прав юридичної особи (філії та представництва) створюються на підставі рішення Правління АСУ, беруться ним на облік і діють на території, визначеній Правлінням АСУ.

Філії та представництва АСУ діють на підставі цього Статуту.

4.19. Філії та представництва АСУ здійснюють усі або частину делегованих функцій, представляють і захищають інтереси членів АСУ в обсязі, визначеному рішенням Правління АСУ про створення філії чи представництва АСУ.

Керівники філій, представництв АСУ призначаються Правлінням АСУ і діють на підставі довіреностей, виданих Президентом АСУ.

4.20. Припинення діяльності (закриття) філії чи представництва відбувається за рішенням Правління АСУ в порядку, визначеному законодавством України.

4.21. Голосування шляхом використання засобів зв'язку на засіданнях Координаційної ради, Правління та Ревізійної комісії допускається лише за попередньою згодою з'їзду АСУ. Голосування шляхом використання засобів зв'язку на з'їзді можливе лише за одностайним погодженням з таким голосуванням усіх делегатів з'їзду.

4.22. Координаційна рада, Ревізійна комісія, Президент та Правління звітують про свою діяльність перед членами АСУ на кожному черговому з'їзді. Своїм рішенням з'їзд АСУ може відхилитися від цієї

процедури і не заслуховувати звіти. Питання щодо заслуховування звітів розглядається в загальному порядку, як і всі інші питання, що виносяться на розгляд з'їзду. Про діяльність Координаційної ради та Правління на з'їзді АСУ доповідає Президент АСУ, про діяльності Ревізійної комісії — голова Ревізійної комісії. Президент і Правління також звітують про свою діяльність Координаційній раді не рідше ніж один раз на 2 роки. Питання щодо заслуховування звітів розглядається в загальному порядку, як і всі інші питання, що виносяться на розгляд Координаційної ради.

4.23. Рішення, дії або бездіяльність Президента, Координаційної ради та Правління можуть бути оскаржені до Ревізійної комісії. Такі скарги розглядаються на засіданнях Ревізійної комісії протягом 45 днів від дня надходження в порядку, передбаченому цим Статутом для всіх інших питань, що виносяться на розгляд засідання Ревізійної комісії. За результатами розгляду таких скарг Ревізійна комісія може призупинити виконання дій чи рішень Президента, Координаційної ради та Правління до проведення з'їзду АСУ, на якому такі рішення можуть скасовуватися або підтверджуватися. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність Ревізійної комісії в обов'язковому порядку розглядаються Правлінням АСУ протягом 45 днів у загальному порядку, як і всі інші питання, що виносяться на розгляд Правління. Рішення з'їзду АСУ можуть бути оскаржені до суду. Розгляд скарг здійснюється в порядку і в терміни, передбачені чинним законодавством.

5. Джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна АСУ, порядок звітності

5.1. АСУ є неприбутковою організацією, тобто одержання прибутку не є її основною метою.

У діяльності АСУ забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів АСУ, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів керівних органів та інших пов'язаних з ними осіб. Доходи (прибутки) АСУ використовуються виключно для фінансування видатків на утримання АСУ, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

5.2. АСУ для виконання своєї статутної мети має право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке згідно із законодавством України передане АСУ її членами або державою, набуте як членські внески, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами й організаціями, а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом.

5.3. Право власності АСУ реалізує її вищий орган управління — з'їзд АСУ в порядку, передбаченому законом і цим Статутом.

Окремі функції щодо управління майном за рішенням з'їзду АСУ може бути покладено на Координаційну раду чи Правління АСУ.

5.4. АСУ веде бухгалтерський облік, фінансову та статистичну звітність, зареєстрована в органах доходів і зборів та сплачує до бюджету обов'язкові внески, передбачені законом. У визначеному законом порядку АСУ подає державним органам декларації про свої фінансові надходження та витрати.

6. Порядок внесення змін до Статуту АСУ

6.1. Право внесення змін до Статуту АСУ належить кожному члену АСУ.

Попередній розгляд пропозицій щодо змін у Статуті АСУ належить Координаційній раді та Правлінню АСУ, які зобов'язані розглянути їх на своїх засіданнях і висловити свою думку з'їзду АСУ щодо зазначених змін до Статуту АСУ.

6.2. Затвердження змін до Статуту АСУ є виключною компетенцією з'їзду АСУ. Рішення про затвердження таких змін приймається 3/4 (трьома чвертями) голосів делегатів або членів АСУ, присутніх на з'їзді.

6.3. Про зміни, внесені до Статуту АСУ повідомляє уповноважений орган з питань реєстрації протягом 60 днів від дня прийняття такого рішення з'їздом АСУ.

7. Порядок припинення діяльності АСУ

7.1. Припинення діяльності АСУ здійснюється за рішенням, прийнятим з'їздом АСУ, шляхом саморозпуску чи реорганізації, або за рішенням суду про заборону (примусовий розпуск) громадського об'єднання.

IX (XVI) З'їзд ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

7.2. Припинення діяльності АСУ має наслідком припинення прав юридичної особи.

7.3. АСУ має право у будь-який час прийняти рішення про припинення своєї діяльності (саморозпуск).

7.4. Рішення про саморозпуск приймається з'їздом АСУ, якщо за це проголосували не менше ніж 3/4 делегатів або членів АСУ, присутніх на з'їзді. З'їзд створює ліквідаційну комісію або доручає Правлінню здійснювати повноваження ліквідаційної комісії для припинення діяльності АСУ як юридичної особи, а також приймає рішення щодо використання коштів та майна АСУ після припинення її діяльності відповідно до Статуту.

7.5. Реорганізація АСУ здійснюється за рішенням з'їзду, якщо за це проголосували не менше ніж 3/4 делегатів або членів АСУ, присутніх на з'їзді, шляхом злиття, поділу, приєднання або перетворення.

7.6. Порядок та правові наслідки припинення діяльності АСУ шляхом саморозпуску, реорганізації або заборони (примусового розпуску) визначається цим Статутом і чинним законодавством України.

7.7. У разі припинення діяльності АСУ (у результаті ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) її активи необхідно передати одній чи кільком неприбутковим організаціям відповідного типу або зарахувати до доходу Державного бюджету України.

Головуюча на

IX (XVI) з'їзді ГО «Асоціація стоматологів України»

І.П. Мазур

Секретар

IX (XVI) з'їзду ГО «Асоціація стоматологів України»

О.М. Ступницька

Використані статті та документи:

Програма з'їзду. IX (XVI) з'їзд громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України» (18—19 жовтня 2018 року, м. Київ).

Мазур І.П., Скрипник І.Л., Бакшутова Н.О., Супрунович І.М. Актуальність питань Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань на IX (XVI) з'їзді громадської організації «Асоціація стоматологів України» // Сучасна стоматологія. — 2018. — № 4. — С. 60—61.

Стоматологічне здоров'я — розкіш? До питання оптимізації системи стоматологічної допомоги в Україні // Медична газета «Ваше здоров'я». — 19 жовтня 2018. — С. 8—9.

**І УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»,
8—9 лютого 2019 року, м. Київ**

Стоматологія є невід’ємною складовою частиною медицини, оскільки стоматологічні захворювання мають спільні етіологічні чинники, патогенетичні механізми розвитку й особливості клінічного перебігу при певних загальносоматичних хворобах. Питання мультидисциплінарного комплексного підходу в діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних захворювань з урахуванням коморбідних станів було у фокусі уваги учасників конгресу. Провідні українські та зарубіжні лектори з різних галузей медицини — кардіологи, ендокринологи, гінекологи, сімейні лікарі й стоматологи — висвітлили сучасні уявлення про причини і розвиток загальносоматичних захворювань та їхні стоматологічні прояви, взаємозв’язок і взаємообтяження перебігу хвороб, міждисциплінарний погляд фахівців на складні клінічні ситуації, особливості лікування.

8-9 лютого 2019 року в м. Києві в надзвичайно теплій і дружній атмосфері пройшов І Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», який був присвячений Всесвітньому дню стоматолога. Це дуже значуща подія у стоматології України, адже на одному майданчику зібрались не лише фахівці стоматологічної галузі, а й провідні лі-

карі суміжних спеціальностей: гінекологи, ендокринологи, кардіологи, сімейні лікарі та фармакологи. Два дні конгресу були досить цікавими і насиченими новою інформацією, оскільки своїм досвідом поділилися вітчизняні й зарубіжні фахівці.

Основним гаслом конгресу стала міждисциплінарна професійна освіта лікарів. Швидкими темпами розвивається стоматологічна галузь, кожного

І УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

року в практичній охороні здоров'я з'являються нові високотехнологічні методи лікування. Особливістю переддипломної освіти стоматологів в Україні є фундаментальна базова освіта з основних медичних спеціальностей — терапії, хірургії, акушерства й гінекології, оториноларингології, фармакології тощо. Разом з тим стрімко розвиваються нові медичні технології, проводяться сучасні дослідження. Для міждисциплінарної взаємодії важливим є впровадження таких форм навчання, коли стан пацієнта із стоматологічним захворюванням обговорюють не тільки лікарі-стоматологи, а й ендокринологи, акушери-гінекологи, ендокринологи-гінекологи, кардіологи, що і було у фокусі уваги учасників конгресу.

Наукова програма заходу, як завжди, була насиченою. У перший день конгресу особливий резонанс викликала спільна доповідь І.П. Мазур, яка основну увагу акцентувала на тому, як подарувати здорову посмішку пацієнту за наявності соматичної патології, і Т.Ф. Татарчук, яка розповіла про роль жіночих гормонів, що можуть спростувати ювелірну роботу стоматолога. Загальносоматичні захворювання, порушення гомеостазу гормонів погіршують перебіг основних стоматологічних захворювань, зокрема генералізованого пародонтиту, і від взаємодії спеціалістів різного профілю залежить здоров'я людини й репродуктивне здоров'я жінки.

Виступ П.А. Леуса (Білорусь) і Л.Ф. Жугіної (Білорусь) був присвячений взаємозв'язку стоматологічної служби з акушерсько-гінекологічною та педіатричною службами в рамках Програми профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей. Акушер-гінеколог С.Р. Галич у своїй доповіді розглянула стоматологічні проблеми, що виникають у вагітних, та взаємозв'язок і вплив інфекційно-запального

процесу в порожнині рота на перебіг вагітності. Н.М. Юнакова виступила з доповіддю про TORCH-інфекції та їх ризик для здоров'я майбутньої дитини. Ендокринолог Л.А. Луценко разом зі стоматологом І.М. Супрунович розібрали клінічні випадки і розповіли про ендокринні синдроми та їх вплив на стоматологічне здоров'я. Професор Н.В. Гасюк проаналізувала стоматологічні аспекти клімактеричного синдрому, звернула увагу на стан слизової оболонки порожнини рота й основні захворювання в цей період життя жінки.

На конгресі детально обговорювались питання болю у стоматології, оскільки за даними опитування Асоці-

ації стоматологів України, переважна більшість людей звертається до стоматолога не з профілактичною метою, а саме з больовими відчуттями. До участі в конгресі було залучено фармакологів; професор Н.В. Бездітко висвітлила проблему застосування нестероїдних протизапальних засобів у медицині та стоматології. Професор П.В. Леоненко розповів про те, як можна вплинути на біль і запалення на етапах підготовки й проведення дентальної імплантації, а С.В. Хлебас поділилася досвідом купірування болю при ускладненому карієсі.

Особлива увага була прикута до питань взаємодії лікарів-стоматологів і кардіологів: О.В. Копчак доповіла про пошук «золотої середини» між європейськими та національними методами лікування кардіологічного пацієнта, Р.В. Буряк підняв питання взаємозв'язку серцево-судинних та стоматологічних захворювань, а М.В. Слободяник проаналізувала результати трирічної співпраці стоматологів і кардіологів.

Другий день конгресу був насичений доповідями зарубіжних фахівців і присвячений питанням естетичної та ортопедичної стоматології. Карло Заппала (Італія), фахівець з естетичної стоматології і пластичної хірургії, представив доповідь про естетичну

реставрацію та її функцію. В'ячеслав Ротт (Німеччина) розповів про покроковий алгоритм створення бездоганної посмішки в пацієнтів з високими вимогами до естетики. Максим Барський (Ізраїль) поділився міжнародними стандартами підготовки зубів під вініри з урахуванням питань біомеханіки. П.В. Леоненко свою доповідь присвятив ролі CAD/CAM технологій у створенні «ідеальної» посмішки. Н.В. Гасюк чітко структурувала прояви печіння в порожнині рота, особливості диференціальної діагностики та встановлення діагнозу.

Чималий інтерес викликала дискусійна панель за участю В.П. Неспрядька, П.В. Леоненка, І.Л. Скрипник, Карло Заппали, В'ячеслава Ротта і Максима Барського, під час якої слухачі й відвідувачі мали можливість задати питання та отримати на них вичерпні відповіді.

9 лютого 2019 року в рамках конгресу відбувся семінар професора Карло Заппали (Італія) на тему естетики, концепції формування особистості та авторської методики відтворення краси посмішки. Його творчий підхід до

I УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

професії, нестандартні методи роботи справили незабутнє враження на всіх учасників. Вони палко подякували лектору за нові знання та позитивні емоції.

10 лютого В'ячеслав Ротт (Німеччина) і Максим Барський (Ізраїль) провели майстер-клас на тему препарування зубів під незнімні конструкції, а також послідовності етапів виготовлення вінірів. Майстер-клас з цієї тематики користується великою популярністю серед стоматологів. Захід проводився на базі клініки «Європейський стоматологічний центр», під час якого слухачі мали можливість відпрацювати свої мануальні навички на моделях.

3 нагоди Всесвітнього дня стоматолога увечері 8 лютого відбулася гала-вечірка конгресу, на відкритті якої президент Асоціації стоматологів України професор І.П. Мазур і генеральний секретар І.Л. Скрипник мали змогу особисто привітати колег із професійним святом.

Учасники з радістю відзначали, що конгрес сприяв їх професійному розвитку, ознайомленню з новітніми досягненнями стоматології, обміну досвідом і встановленню нових контактів, оскільки проведення таких заходів — це не тільки навчання, а й зустріч колег-однодумців. Лікарі-стоматологи, керівники медичних закладів та академічна спільнота висловили велику вдячність за високий рівень організації конгресу, насичену програму й істотну користь від його проведення. Такі заходи роблять величезний внесок у розвиток стоматології, що сприяє підвищенню рівня надання медичної допомоги населенню в нашій країні.

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

I-й УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

8-9 ЛЮТОГО 2019
RAMADA ENCORE, KIEV

ДО

ВСЕСВІТНЬОГО
ДНЯ СТОМАТОЛОГА

АКТИВНІ
ОБГОВОРЕННЯ

ЄДИНА
КОНЦЕПЦІЯ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА
ВЗАЄМОДІЯ

*Фотокопія програми I Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

I-й УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

8-9 ЛЮТОГО 2019 РОКУ

М. КИЇВ, EVENT HALL RAMADA ENCORE,
СТОЛИЧНЕ ШОСЕ, 103

Фотокопія програми I Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

НАУКОВА ПРОГРАМА

8 ЛЮТОГО 2019 РОКУ, EVENT HALL		
09:00 – 10:00	Welcome coffee. Реєстрація	
Гарна жіноча посмішка – про що не здогадується стоматолог і гінеколог		
10:00 – 11:00	Здорові зуби – сяюча посмішка. Як подарувати її пацієнту за наявності соматичної патології... Як можуть жіночі гормони спростувати ювелірну роботу стоматолога? Погляд на здоров'я жінки з різних точок зору...	Мазур І.П. Татарчук Т.Ф.
11:00 – 11:25	Стоматологічні проблеми у вагітних – клінічний діалог стоматолога та акушера-гінеколога	Кирильчук М.Є. (акушер-гінеколог)
11:25 – 11:50	Взаємозв'язок стоматології з акушерсько-гінекологічною та педіатричною службами в рамках програми профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей.	Леус П.А. (Білорусь) Жугіна Л.Ф. (Білорусь)
11:50 – 12:10	TORCH – інфекція та стоматологічне здоров'я жінки	Юнакова Н.М.
12:10 – 12:25	Клінічні ситуації – погляд на вагітність та стоматологічне здоров'я гінеколога, стоматолога та дитячого стоматолога	Кирильчук М.Є. Жугіна Л.Ф. Юнакова Н.М.
12:25 – 12:35	Національна програма первинної профілактики основних стоматологічних хвороб	Деньга О.В. Мазур І.П.
12:35 – 13:00	Стоматологічні аспекти клімактеричного синдрому: диференційна діагностика захворювань слизової оболонки	Гасюк Н.В.
13:00 – 14:00 Обідня перерва		
14:00 – 14:30	Ендокринні синдроми та стоматологія. Як зберегти здоров'я ротової порожнини? Клінічні ситуації – стоматологічна проблема та погляд ендокринолога на стан порожнини рота, тактика ведення пацієнтів	Луценко Л.А. (ендокринолог) Супрунович І.М., Мазур І.П.
14:30 – 15:00	Дружня порада дієтолога – надійний партнер в оцінці ефективності роботи лікаря-стоматолога	Анохіна Г.О. (дієтолог)
Менеджмент болю та запалення в стоматології		
15:00 – 15:20	Від молекули нестероїдного протизапального засобу до клінічної ситуації. Погляд фармаколога	Бездітко Н. В. професор кафедри фармакоелектроніки НФаУ.
15:20 – 15:40	Менеджмент болю та запалення на етапах підготовки і проведення дентальної імплантації.	Леоненко П.В.
15:40 – 16:00	Менеджмент болю при ускладненому карієсі	Хлебас С.В.

Фотокопія програми І Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

I УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

НАУКОВА ПРОГРАМА

Стоматологічні захворювання у пацієнтів з кардіоваскулярною патологією		
16:00 – 16:20	Кардіологічний пацієнт в кабінеті стоматолога – пошук «золотої середини» між європейськими та національними підходами	Копчак О.В.
16:20 – 16:40	Кардіо-васкулярні захворювання та стоматологія – поради кардіолога	Буряк Р.В. кардіохірург
16:40 – 17:00	Пародонтопатогени та набуті вади серця: результати трирічної співпраці стоматологів та кардіологів	Слободяник М.В.
Міждисциплінарний консиліум: Медикаментозний супровід та вплив на стоматологічне здоров'я		
17:00 – 18:00	Унікаємо медикаментозної взаємодії: пацієнт приймає антикоагулянти, антигіпертензивні препарати, антибіотики, гормони....	Хайтович М.В. Надутий К.О. Бездітко Н. В. Мазур І.П.
18:30 – 22:00	Святковий концерт до Всесвітнього дня стоматолога	

9 ЛЮТОГО 2019 РОКУ, EVENT HALL

09:00 – 10:00	Welcome coffee. Реєстрація	
Гармонія та естетика посмішки: критерії успіху для її відтворення		
10:00 – 11:00	Естетична реставрація	Карло Запала (Італія)
11:00 – 12:00	Сучасні технології у створенні бездоганної посмішки у пацієнтів з високими вимогами до естетики: покроковий алгоритм. Міжнародні стандарти підготовки зубів під вініри з урахуванням питань біомеханіки.	В'ячеслав Ротт, (Німеччина, професорська клініка з естетичної стоматології) Барський Максим (Ізраїль)
12:00 - 12:30	Як оптимально застосувати технології CAD/ CAM в дентальній імплантації для досягнення гармонії в естетиці та функції.	Леоненко П.В.
12:30 – 13:00	Панельна дискусія з питань відновлення естетики та функції з експертами зі стоматології	Неспрядько В.П., Леоненко П.В., Скрипник І.Л., Карло Запала, Ротт Вячеслав, Барський Максим

НАУКОВА ПРОГРАМА

13.00 – 13.30	Клінічні ситуації – печіння в порожнини рота. Що може зруйнувати бездоганну роботу стоматолога – глосодинія чи непереносимість сплавів та матеріалів? Проводимо диференційну діагностику та ставимо діагноз!	Гасюк Н.В. Леоненко П.В. Мазур І.П.
13:30 – 14:00	Міждисциплінарний підхід при дисколоритах твердих тканин зубів	Хлєбас С.В.
14:00 – 14:30	Обідня перерва	
Динамічні зміни та сучасні тенденції для впровадження в практику стоматолога		
14:30 – 15:15	Шлях від кабінету стоматолога до суду. Теорія та практика медичного адвоката	Руслан Совершенний (медичний адвокат)
15:15 – 16:00	Психологічні аспекти спілкування з конфліктними, нервовими та незадоволеними пацієнтами	Павло Ковальський (психолог)
16:00 – 16:30	Успішний бренд лікаря із застосуванням соціальних мереж та інтернет-простору	Юлія Демцова (спеціаліст з інтернет-маркетингу)
16:30 – 17:00	Медичний та стоматологічний туризм – міжнародна співпраця для збільшення пацієнтів у вашій клініці.	Кізім Алла (міжнародний координатор зі зв'язків по стоматологічному туризму)
17:00 -18:00	Запитання та відповіді. Видача сертифікатів	

Фотокопія програми І Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

В ПРОГРАМІ ЗАХОДІВ КОНГРЕСУ:

7 ЛЮТОГО 2019 РОКУ.

Нарада експертів з питань профілактики стоматологічних захворювань **«Сучасні погляди на профілактику основних стоматологічних захворювань»** за підтримки ГО «Асоціація стоматологів України», ВГО «Асоціація лікарів – пародонтологів України», ВГО «Асоціація гігієністів зубних України» та компанії «Colgate».

8 ЛЮТОГО 2019 РОКУ.

Дентал – подіум. Презентація освітньої програми «Colgate» **«Яскраві усмішки. Яскраве майбутнє»**.

8 ЛЮТОГО 2019 РОКУ.

Дентал – подіум. Презентація програми по догляду за ротовою порожниною **«Wrigley Oral Healthcare Program»** від партнера ГО «Асоціація стоматологів України» компанії Mars Україна.

9 ЛЮТОГО 2019 РОКУ.

14.30 – 18.00. Майстер-клас. **Карло Заппало (Італія).**
«Естетика: мислити нестандартно. Концепція створення особистості, шляхом реконструкції посмішки».

Авторська методика відтворення краси посмішки. Майстер-клас (4 години).

- Концепція відтворення естетики та гармонії обличчя шляхом міждисциплінарного підходу стоматолога, косметолога, пластичного хірурга.
- Загальне соматичне здоров'я, індивідуальні риси людини, статус, професія у відтворенні естетики посмішки.
- Клінічні приклади поєднання стоматологічного лікування та медичних втручань в створенні естетики та гармонії обличчя.
- Пошук та визначення естетичної форми зубів, відповідно до типу обличчя;
- Пошук та визначення кольору відновлених зубів та механізм його передачі від планування до відтворення;
- Визначення висоти прикусу, для забезпечення збалансованої роботи м'язів при відновленні краси посмішки;
- Отримання інструменту фінішної корекції посмішки, маючи інструмент покращення тургору шкіри, корекції контуру очей, губ, та тургору м'язів обличчя.

м. Київ, Event Hall Ramada Encore

10 ЛЮТОГО 2019 РОКУ.

10.00 – 18.00. Майстер-клас. **В'ячеслав Ротт (Німеччина), Максим Барський (Ізраїль).**
«Естетична стоматологія: покроковий алгоритм успіху».

- Міжнародні стандарти препарування зубів під незнімні конструкції, вініри з урахуванням біомеханіки за Шилинбергом, Якобі. Бракетт
- Лабораторні та клінічні етапи виготовлення вінірів.
- Практична робота на моделях: препарування, клінічні етапи та лабораторні етапи виготовлення конструкцій.

Місце проведення майстер-класу: клініка «Європейський стоматологічний центр», м. Київ, вул. Срібноківська, 12.

КОНФЕРЕНЦІЯ

Огляд

1-й Український стоматологічний

1-й Український стоматологічний конгрес з міжнародним учаснем «Інтегрована медицина та стоматологія» состоялся в Києві в самий розгар зими (8-9 лютого) і був приурочен до Міжнародного дня стоматолога. Event Hall Ramada Epicore гостеприємно розпахнув двері перед численними учасниками конгреса. Стоматологи самих різноманітних спеціалізацій (ортодонтологи, пародонтологи, терапевти, хірурги, гігієністи) в тесном содружестві з представителями терапевтичних дисциплін (кардіологами, ендокринологами і дієтологами) активно обговорювали актуальні стоматологічні і соматичні патології, розглядали нюанси інтеграції практичної діяльності стоматологів і інтерністів. Представляємо увазі наших читачів найбільш інтересні доповіді, прозвучавші на цьому заході.

Насичену наукову програму конгреса відкрили доповіді професора кафедри стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії послідовного освіти ім. П.Л. Шупика (г. Київ), доктора медичних наук Ірини Петровни Мазур на тему «Взаємозв'язь гормонального гомеостазу жінки і стоматологічного здоров'я». Своє виступлення Ірина Петровна почала словами відомого римського поета Вергілія: *Vanitas et mutabile semper femina* («Жінка – це завжди непостійне і змінливе»), які найбільш точно підкреслюють швидкоплинність і змінливість процесів, протікаючих в репродуктивній системі жінки. Такі зміни відбуваються під впливом жіночих статевих гормонів, які, крім впливу на органи репродуктивної системи, впливають на ткани пародонта. Оказується, що підвищення рівня естрогенів сприяє клітинній проліферації в кровоносних судинах пародонта, зниженню активності процесів кератинізації посредством збільшення вмісту глікогена в епітелії. Рост концентрації прогестерону сприяє вазодилатації, посиленню проникності судин і розвитку отека, активізації проліферації і формування нових капілярів в тканинах десни, збільшенню об'єму тканинної рідини, зміні швидкості і структури формування колагену.

Возникнення захворювань пародонта у жінки напряму залежить від стану, перенесених в пубертатний період. Крім участі в становленні зворотньої зв'язі естроген-гіпоталамус-гіпофіз, естрогени посилюють секрецію гормону росту і білка остеокальцину, які сприяють формуванню кісткової тканини, а також знижують чутливість до паратгормону, активізує секрецію остеокластів, впливають на обмін кальція і регулюють вміст кальція в D, що визначає швидкість усвоєння кальція. Риск розвитку захворювань пародонта зростає при становленні оваріально-менструальної функції, наявності супутнього сахарного діабета, патології шлунково-кишкового тракту (мальабсорбція кальція) і нирок (порушення екскреції кальція). Тому порушення нормального протікання пубертатного періоду може ускладнитися виникненням різної патології пародонта (гингивіти, пародонтити) і появленню зубочелюстних аномалій. З огляду на успішність ведення дівочек з патологією пубертата вважається ефективним гінекологів і стоматологів: перш за все виявлення пацієнток з такою патологією слід не тільки назначити препарати кальція і вітаміну D, але і направити їх на консультацію до пародонтолога. Стоматологу, який виявляє кровоточивість десен, ознаки гингивіти, пародонтиту і уточнив при цьому гінекологічний анамнез (нерегулярні місячні або їх відсутність), необхідно рекомендувати пацієнтке звернутися до гінеколога-ендокринолога.

Возникнення дисфункції яєчників в репродуктивному віці на фоні передчасного вичерпання яєчників, раннього клімакса, синдрому полікістозних яєчників також може призвести до появи стоматологічної патології. Дисгормональні порушення сприяють цьому процесу за счет роста патогенної мікрофлори: доведено, що високі концентрації естрогенів підвищують вірулентність *Candida albicans*, тому жінки, які приймають контрацептивні засоби або лікують гормональну терапію, як правило, більш схильні до грибкових інфекцій. В таких ситуаціях показано проведення

адекватної дезінфекції мікрофлори порожнини рота за допомогою комбінованої (механічної і хімічної) обробки поверхні коронки зуба. Крім хіміотерапевтичних методів дезінфекції обробку порожнини рота розраховують на використання хлорексидина, метронідазолу, міраністину. Велике значення приділяється своєчасній профілактичній обробці мікроорганізмів в порожнині рота і запобігання за допомогою проведення професійної і самоконтрольної (індивідуальної) гігієни порожнини рота. Таким чином, ефективна профілактика захворювань пародонта у жінок різних вікових груп неможлива без комплексного підходу: впливу на місцеві фактори, системну патологію і фактори ремоделювання кісткової тканини. Об'єднані зусилля гінеколога і стоматолога – це запорука здоров'я жінки.

Доповідь головного наукового співробітника відділення внутрішньої патології вагітних ГУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. О. Лук'янової НАМН України» (г. Київ), доктора медичних наук Милы Евгеньевны Кирлячук була присвячена стоматологічним проблемам вагітних. Докладчице нагадала учасникам конференції, що во время вагітності збільшується потреба в кальції, що може призвести до дисбалансу мікроелементів, зміні складу слини, що, в свою чергу, сприяє розвитку гингивіти, зубних відкладень, карієсу. При веденні вагітності як со стоматологічної, так і соматичної патології необхідно постійно оцінювати співвідношення ризику/пользи, особливо при назначенні лікарських засобів (ЛЗ). «Якщо це не диктується гострою необхідністю, краще уникати застосування будь-яких ЛЗ в першому триместрі вагітності (по можливості) і в другому триместрі менструального циклу у жінки з збереженою репродуктивною функцією. На протязі всієї вагітності слід використовувати мінімум ЛЗ», – підкреслила Е. М. Кирлячук.

Велике значення на стан здоров'я матері і плода оказують різноманітні мікроорганізми: стрептококи, стафілококи, энтеробактерії, клебсели, протей, микоплазми з материнських очагов інфекції (тонзиліт, гайморит, карієс, пилонейрит) здатні подолати трансплацентарний бар'єр, як і мікроби, розповсюджені в організмі матері з висхідним шляхом з органів малого таза (сервіцит, коліцит, після проведення інвазивних досліджень).

Вагітність входить в групу ризику на дефіцит вітаміну D: во время вагітності потреба в цьому вітаміні зростає в 3 рази, а його дефіцит сприяє розвитку хронічних захворювань у дитини

в майбутньому. При цьому достатній рівень вітаміну D в організмі жінки во время вагітності асоційований з 50% зниженням ризику передчасних родов. По даним Wagner і Hollis, щоденний прийом вітаміну D в дозі 4000 Ед на протязі всієї вагітності не тільки коригує його дефіцит, але і підтримує рівень 25(OH)D в діапазоні 40-50 нг/мл без будь-яких ознак гіперкальціурії або гіперкальцемії.

Розглядаючи особливості надання стоматологічної допомоги вагітним, докладчице підкреслила, що всі маніпуляції краще проводити во втором триместрі (14-26 нед.). При цьому жінки відмовляються від використання препаратів, що містять анестетики, вазоконстрикторів, не проводять відбілювання зубів, відмовляються від проведення імплантатів. Рентгенологічні дослідження слід замінити радіовізуалізацією з використанням індивідуальних засобів захисту.

Великий інтерес у учасників конгреса викликало виступлення доктора медичних наук, професора Галини Анатольєвны Анохіної (НМАПО ім. П.Л. Шупика) на тему «Дружественні рекомендації дієтолога – надійний партнер ефективності роботи стоматолога». Починаючи свій доповідь, Галина Анатольєвна підкреслила, що особливості харчування жінки перед/во время вагітності і грудного викармливання оказують велике вплив на зубну гігієну, ріст і розвиток черепа, в частині щелестей. Дефіцит певних нутриєнтів в дитинстві вважається однією з причин для виникнення різних захворювань зубів і пародонта у дорослих. Полноцінне харчування в дитинстві – простий і безпечний метод профілактики стоматологічної патології в майбутньому.

Дієта і прийом певних нутриєнтів сприяють зміні структурно-функціонального стану колагену і органів, багатих соєдінительною тканиною. Недостаток білка в раціоні може призвести до атрофії сосочков язика, зміні дентино-і цементогенезу, порушенню розвитку верхньої і нижньої щелестей, формуванню неправильного прикусу, лінійної гіпоплазії емалі, виникненню пародонтиту, зміні вмісту кальція в м'язі. Гіповітамінно також чинить негативний вплив на зміни з боку органів ротової порожнини: кандидоз, як правило, розвивається на фоні дефіциту фолиєвої кислоти, дефіциту вітамінів А, В₁, В₂, С, К. Вітаміни С необхідні для становлення колагену, дентину, пульпи, цементу, скелетних і альвеолярних кісток, пародонтальних волокон, кровоносних судин, соєдінительних тканин. Низький рівень вітаміна С асоціюється з нерегулярним харчуванням або відсутністю дентину. Недостаток магнію в соєдінительній тканині призводить до зменшення

Фотокопія статті про I Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»

www.health-ua.com

КОНФЕРЕНЦІЯ
Огляд

Конгрес: інтегруючи зусилля інтерністів та стоматологів

синтеза всіх структурних молекул (протеогліканів, глікозаміногліканів, колагена і еластина). Глюкозамини необхідні для строєння хрящової тканини, вони являються предшественниками галактозної кислоти, как і хондроитинсульфат – специфічний компонент хряща.

В зв'язі з етим стоматологічним болем слід рекомендувати дієту, багату белком (м'ясо, риба, кальмары, яйця, молочні продукти), з додатковим включенням індивідуально подобраних біодобавок, що містять незамінні амінокислоти (лизин, гліцин, пролін, аргінін, метіонін і др.). Цілесобразно употребити бульйони, заливні блода із м'яса і риби, представляючі собою кладезь хондроитинсульфатів. Обязателен прием продуктів, що містять вітамін С (шиповник, чорна смородина, бруксельська капуста, цитрусові), а також вітамін Е (облепиха, шпинат, петрушка, лук, персики, чорноплодна рябина). Своє виступлення професор Г.А. Анохіна завершила висказуванням А. Сент-Дьєрді, лауреата Нобелівської премії по фізіології і медицині: «Для нормального функціонування кожної клітки і організму необхідно надати їй нужні речовини в нужное время і в нужном количестве».

Нюансы менеджмента боли при осложненном карієсе раскрыл врач-стоматолог, преподаватель НМАПО им. П.Л. Шупика Светлана Васильевна Хлебас. Согласно результатам микробиологических и генотипических исследований, организм человека населяют около 100 триллионов клеток различных микроорганизмов. Устные подсчитали, что на 1 клетку человека приходится 10-100 микробных клеток, из которых приблизительно 20% колонизируют ротовую полость.

Установлено, что деструктивные процессы в периапикальных тканях корня зуба способны не только уменьшать неспецифическую резистентность организма, но и нарушать иммунологический статус, способствуя формированию как системической, так и стоматологической патологии. Микрофлора корневого канала изменяется при различных формах периодонтита. Так, при серозном периодонтите доминирует стрептококковая флора, которая преобладает над стафилококковой. Переход острого периодонтита в хронический процесс знаменуется появлением стрептококковой анаэробной флоры, тогда как формирование апикальных гранул опосредовано появлением актиномицетов, бактероидов, спирохет, вибрионов.

Куривание острой боли при осложненном карієсе – залог эффективности и высокой приверженности к стоматологическому лечению. Для этой цели могут использоваться обезболивающие препараты, например кеторолак, длительность анагетического действия которого составляет до 12 ч. Другой нестероидный противовоспалительный препарат (НПВП) – нимесулід – также может применяться для куривания острой боли. Он обладает сочетанным действием: противовоспалительным, анагетизирующим, антидеструктивным, антигистаминным. Кроме того, нимесулід способен усиливать действие антибиотиков. Еще одним его достоинством является не только выраженное системное, но и активное местное влияние.

Доклад доктора медицинских наук, профессора Николая Викторовича Хайтовича (Национальный медицинский университет им. А.А. Богомольца, г. Киев) на тему «Взаимодействие ЛС в деятельности врача-стоматолога» вызвал

неподдельный интерес у присутствующих. Виступлення почалося з представлення клінічного случая пацієнта К. (58 лет), который при обращении предъявлял жалобы на слабость и боли в мышцах. Из анамнеза жизни известно, что год назад больной перенес инфаркт миокарда и на протяжении этого периода принимает аторвастатин, ацетилсалициловую кислоту. В течение последней недели пациент получает флуконазол по поводу кандидоза ротовой полости. Высокий уровень креатининфосфокиназы в сыворотке крови подтвердил предположительный диагноз рабдомиолиза. Лектор предложил

участникам конференции вместе найти ответ на два простых вопроса: «Почему рабдомиолиз развился спустя 1 год приема аторвастатина и Что спровоцировало развитие данной ситуации?».

Поиск возможных вариантов решения докладчик начал с представления кампании «Лекарства без вреда», разработанной ВОЗ. Ее целью является 2-кратное снижение уровня смертности в стационарах на протяжении 5 лет вследствие неправильного применения ЛС. Появлению такой инициативы предшествовала публикация статистических данных о том, что каждый десятый стационарный больной умирает от побочных реакций на ЛС.

Назначая пациентам разнообразные ЛС, необходимо учитывать особенности их фармакокинетики (поступление, всасывание, распределение, связывание с белками плазмы, действие на молекулярные мишени). Многие препараты (в частности, НПВП) вытесняют ЛС из связи с белком, повышая тем самым концентрацию их свободной фракции в крови. Такой механизм весьма характерен для гипохолестеринемических средств и варфарина. Например, согласно инструкции, только 14% аторвастатина поступает в системный кровоток, однако малейшие модификации его связи с белками (в кишечнике, печени) приводят к изменению данного показателя. Вполне возможно, что при изменении связи с белком в системный кровоток попадет не 14, а 25% аторвастатина (как при приеме двойной дозы препарата) – эта концентрация уже значительно превышает порог токсичности и вызовет появление нежелательной реакции.

В своей практической деятельности стоматолог, как правило, широко используют НПВП, макролиды, тетрациклины, фторхинолоны, метронидазол, цефалоспорины, противогрибковые и противовирусные препараты, парацетамол. Однако пациент, пришедший на прием к стоматологу, может принимать различные ЛС: антигипертензивные и гипогликемические препараты, теофиллин, кумарины (варфарин), статины, трициклические антидепрессанты (ТЦА), противосудорожные средства, антациды, либо употреблять большое количество молочных продуктов, этанола. Комбинация ЛС, назначенных стоматологом и рекомендованных врачом терапевтической специальности, может привести к нежелательным последствиям. Например, сочетанный прием антибиотиков тетрациклинового ряда с антацидами обусловит 10-кратное снижение концентрации антибиотика в крови, нивелируя тем самым целесообразность проведения антибиотикотерапии. Необходимо также учитывать особенности метаболизма ЛС в печени, их влияние на цитохром Р450 (активирующее или ингибирующее). Известно, что наиболее сильно изменяют метаболизм ЛС в печени противогрибковые препараты, антибиотики (макролиды), противовирусные средства, НПВП.

Таким образом, врачам-стоматологам следует учитывать вероятность появления межклеточного взаимодействия. Поэтому перед назначением адреналина, НПВП, в том числе парацетамола, необходимо уточнить у пациента, принимает ли он антигипертензивные средства, статины, ТЦА, пероральные гипогликемические средства и другие, во избежание развития нежелательных реакций.

Логическим продолжением стало выступление доктора медицинских наук Оксаны Викторовны Кончак (Киевский медицинский университет) в рамках доклада «Кардиологический пациент в кабинете стоматолога – поиск золотой середины между европейскими и национальными подходами». Характеризуя актуальность выбранной темы, докладчица подчеркнула, что 65-95% взрослого населения в возрасте >40 лет имеет различные заболевания тканей пародонта (при этом наиболее распространенной патологией является генерализованный пародонтит – 92-98%), а в то же время кардиоваскулярная патология прочно удерживает 1-е место по уровню заболеваемости и смертности. Исходя из этих данных, вероятность обращения кардиологического больного за стоматологической помощью чрезвычайно высока.

Большинство кардиологических больных принимают антикоагулянтные препараты, что требует от стоматолога тщательной коррекции дентальной терапии и взвешенного подхода к выбору возможных хирургических методов лечения с целью предупреждения кровотечения и улучшения заживления ран. В таких случаях следует использовать локальные гемостатические средства, применять малоинвазивные хирургические методики (с элементами давления), перед проведением оперативного вмешательства оценить показатели коагулограммы, при необходимости предусмотреть проведение лечения в условиях стационара.

НПВП способны изменять артериальное давление (АД) за счет нарушения синтеза протостанлинов и простаглиндов, принимающих участие в регуляции АД. Использование вазоконстрикторов невозможно у кардиологических больных, поскольку даже при местном введении они провоцируют повышение системного АД, а в некоторых случаях являются причиной развития приступа стенокардии.

Также специфические особенности обуславливают следующую тактику действий врача-пародонтолога в отношении кардиологических больных. Перед началом стоматологической помощи нужно тщательно собрать анамнез жизни, выявить факторы риска и дать рекомендации по их нивелированию; если необходимо, назначить консультацию кардиолога; измерить АД до начала сеанса лечения и непосредственно после его завершения. Во время приема желательно минимизировать количество стрессовых ситуаций, возможно, сократить визит, а лечение проводить утром. Идтив удалено следует подходить также к назначению антибиотикотерапии, постараться снизить местную и общую эндотелиальную дисфункцию при помощи одновременного проведения PRP-терапии и приема препаратов, рекомендованных кардиологом.

Таким образом, благодаря I-му Украинскому стоматологическому конгрессу участники увидели в работе впечатления, новые знания, ответы на практические вопросы, желание работать во благо пациентов.

Подготовила Лада Матвеева

ГОРДИЄНКО С.М.,
К.М.Н.

ИНТЕГРИРОВАННАЯ МЕДИЦИНА И СТОМАТОЛОГИЯ. ТЕСНАЯ СВЯЗЬ БОЛЕЗНЕЙ ПОЛОСТИ РТА С ДРУГИМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ

Лечение зубов у пациентов с сопутствующими заболеваниями имеет ряд особенностей, которые требуют принятия дополнительных мер. Во время Первого Украинского стоматологического конгресса с международным участием «Интегрированная медицина и стоматология», который состоялся 8–9 февраля 2019 г. в отеле «Ramada Encore» (г. Киев), стоматологи, кардиологи, гинекологи, эндокринологи и другие специалисты выясняли, как состояние зубов влияет на течение сопутствующих заболеваний и, наоборот, как на состоянии зубов и десен отражается течение системных заболеваний.

■ **Ирина Мазур**, доктор медицинских наук, профессор, президент ОО «Ассоциация стоматологов Украины», в начале доклада остановилось на проблеме представления Минздрава Украины о месте стоматологии в провидимой сфере здравоохранения.

Согласно Закону «О государственных финансовых гарантиях медицинского обслуживания населения», стоматология вынесена в «красную зону», а это значит, что никакой государственной поддержки она сегодня, к сожалению, не получит. Более того, некоторые считают, что стоматология — это не медицинская отрасль, а состояние зубов и полости рта никак не связано с общим здоровьем. Это совершенно не так. Первичная профилактика стоматологической патологии чрезвычайно важна и должна предоставляться исключительно лицам с высшим медицинским образованием по специальности «стоматология» и сертификатом о праве на осуществление стоматологической деятельности. Поэтому перевести эту обязанность на семейного врача — врача общей практики невозможно, так как для того, чтобы удалить зуб, вылечить пульпит, сделать вскрытие абсцесса, не говоря уже о более сложных операциях и процедурах протезирования, необходимы специальное образование и профессиональные навыки, отметила докладчица.

По данным Всемирной федерации стоматологов (FDI World Dental Federation, 2015), заболевания полости рта и основные нефункциональные болезни имеют общие факторы риска, которые могут модифицироваться как врачом семейной практики, так и стоматологом. При болезнях десен повышается риск возникновения и усугубления тяжести течения хронической нефункциональной патологии: кардиоваскулярных заболеваний, онкопатологии, респираторных нарушений (в частности, хронических

обструктивных заболеваний легких), сахарного диабета. А еще повышается вероятность преждевременных родов. Поэтому, обеспечив здоровье ротовой полости, можно снизить риск развития указанных состояний.

И. Мазур привела показательный пример из отечественной практики, когда стоматологи, сотрудничая со специалистами из Национального научного центра «Институт кардиологии имени Н.Д. Стражеско НАМН Украины», обнаружили у пациента, перенесшего операцию по замене клапана сердца, на этих клапанах представителей микрофлоры полости рта, которые в короткий период при отсутствии эффективной этиотропной терапии в состоянии привести к деструкции клапана.

Возбудители пародонтита запускают аутоиммунную реакцию, и один из возбудителей пародонтита, бактерия под названием *Porphyromonas gingivalis*, производит фермент *peptidylarginine deiminase* (PAD), который, в свою очередь, преобразует остатки белков в α-аминокислоту цитруллин. Именно эта аминокислота идентифицируется организмом человека как чужеродное вещество, и запускается аутоиммунная реакция.

Точно такая же аутоиммунная реакция против белков с цитруллином наблюдается более чем у 50 % больных с ревматоидным артритом. Итогом такой аутоиммунной реакции становится формирующаяся в соединительной ткани иммунные комплексы, которые приводят к развитию воспаления и повреждению суставов.

Согласно результатам множества исследований, пародонтит связан с развитием болезней сердца и диабета, относящихся к основным нефункциональным заболеваниям. Пародонтит повреждает ткани, окружающие зубы, что может приводить к потере зубов, кровоточивости десен и образованию патологических пародонтальных карманов, в области которых могут скапливаться бактерии. При чистке зубов, стоматологических процедурах, которые сопровождаются кровоточивостью, патогенные микроорганизмы попадают в кровеносное русло и током крови заносится в различные органы и ткани организма человека.

Красивая улыбка — неотъемлемая часть неотраженного женского образа. Ирина Мазур по совместному материалу доклада с проф. Татьяной Татарчук рассказала, как женские гормоны сводят на нет ювелирную работу стоматолога. Женский гормон эстроген позитивно влияет на состояние женских зубов, но нарушение гомеостаза этого гормона может быть причиной заболеваний ротовой полости.

В большинстве случаев негативное влияние нарушений гормонального гомеостаза на здоровье зубов остается незамеченным для врачей — стоматологов и гинекологов. Так, в период полового созревания недостаток или избыток женских половых гормонов (эстроген и прогесте-

рон) в сочетании с неадекватной гигиеной полости рта может привести к развитию заболеваний пародонта — гингивиту или пародонтиту. Все это делает женщин в определенные периоды их жизни более склонными к развитию пародонтита и других заболеваний полости рта. Определенные периоды жизни женщины характеризуются гормональными изменениями, которые влияют на их стоматологическое здоровье. Это период полового созревания, определенные дни менструального цикла, беременность и менопауза. На состояние здоровья полости рта влияют прием оральных контрацептивов, хирургическая менопауза.

Резкое повышение продукции женских половых гормонов (эстрогена и прогестерона) в период полового созревания может приводить к увеличению притока крови к деснам и изменению характера реакции тканей десен на раздражители, содержащиеся в зубном налете. При этом могут наблюдаться покраснение, болезненность и припухание десен, а также их повышенная кровоточивость при чистке зубов и использовании зубной нити.

При беременности уровни гормонов в организме претерпевают значительные изменения. В частности, повышается уровень прогестерона, что может приводить к развитию гингивита в период между вторым и восьмым месяцами беременности (так называемый гингивит беременных). Чтобы уменьшить риск появления гингивита, стоматолог может рекомендовать чаще выполнять профессиональную чистку зубов во втором — начале третьего триместра.

В период менопаузы многие нарушения в полости рта обусловлены гормональными изменениями, снижением синтеза эстрогенов, а также побочными действиями препаратов, которые влияют на саливацию или слизистую оболочку. В числе этих нарушений могут быть изменение вкусовых ощущений, чувство жжения во рту, повышение чувствительности к горячей и холодной пище и напиткам, пониженное слюноотделение, приводящее к сухости во рту.

В свою очередь, сухость во рту может способствовать развитию пародонтита. Это связано с недостатком слюны, которая в норме служит для увлажнения и очистки полости рта, нейтрализует кислоты, вырабатываемые содержащимися в зубном налете бактериями. Сухость во рту может быть также побочным действием многих рецептурных и безрецептурных препаратов, назначаемых обычно пожилым людям.

Кроме того, снижение выработки эстрогена в период менопаузы predisполагает к потере костной ткани. Если этот процесс затрагивает кости челюсти, он может приводить к преждевременной потере зубов. Признаком уменьшения массы костной ткани в челюсти может быть рессорсия (оседание) десен. Рессорсия десны приводит к оголению большей

площади поверхности зуба, что увеличивает риск заболевания кариезом в пришеечной области.

На фоне резкого дефицита уровня эстрогенов у женщин определяется прогрессирование нарушений основных параметров стоматологического статуса, преимущественно в виде воспалительно-деструктивных изменений мягких и твердых тканей пародонта, а также ухудшения функциональных показателей слуховых желез и гемодинамических параметров тканевого кровотока.

Так как эндокринная система влияет на формирование, развитие и деятельность зубочелюстной системы человека, клинические проявления ее нарушения достаточно быстро проявляются в полости рта. В практике врачей-стоматологов часто встречаются случаи, когда на основании осмотра полости рта человека можно обнаружить признаки эндокринологических заболеваний. Например, при заболеваниях сахарным диабетом в полости рта отмечается наличие сухости и состояния жжения слизистых оболочек, исчезновение нитевидных сосочков языка, отмечается болезненная реакция на процесс перкусии зубов, у 10–12 % больных увеличены околузубные железы.

■ **Оксана Качак**, доктор медицинских наук, профессор Национальной медицинской академии последипломного образования (НМАПО) имени П.Л. Шупика Министерства здравоохранения Украины, привела научные данные о патогенезе генерализованного пародонтита (ГП).

Среди воспалительно-дистрофических заболеваний пародонта наиболее часто встречается ГП, который, поражая 95–98 % взрослого населения, является основной причиной потери зубов в раннем возрасте. Проведение пародонтологом юретажа, других вмешательств сопровождается высоким риском проникновения патогенной микрофлоры из пародонтальных карманов в сосудистое русло.

При рассматриваемой патологии речь идет о прогрессирующем разрушении соединительной ткани пародонта и альвео-

МЕДИЧНІ ФОРУМИ

НОВИНИ
МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ
в Україні

лярної кістки з запуском аутоімунних реакцій, при якому в якості основних триггерів виступають белки теплового шока (БТШ), які одночасно продуцуються двома путями: пародонтопатогенними мікроорганізмами і вкоччєними в патологічний процес тканями пародонта.

В зв'язі з цим іменно БТШ і їх роль в розвитку хронічних захворювань пародонта являються предметом изучения ряда клінічних і експериментальних досліджень, поскільки їх розсматривают в якості одного із потенціальних аутоантігенів.

БТШ обнаружены у бактерий, признанных основными пародонтопатогенами, инициирующими развитие тяжелого воспалительно-дистрофического процесса в пародонте, который квалифицируется как генерализованный пародонтит (*Actinobacillus actinomycetemcomitans*, *Porphyromonas gingivalis*, *Prevotella intermedia*, *Treponema denticola*, *Tannerella forsythia*).

Кроме того, БТШ в условиях течения воспалительных заболеваний принимают участие в регуляции синтеза провоспалительных цитокинов (IL-1 β , IL-6, IL-8, TNF- α).

Анализ данных стоматологического анамнеза показал, что практически все больные с ГП предъявляли жалобы на кровоточивость десен, особенно при чистке зубов, чувство дискомфорта в деснах (сух, жжение, болезненность), иногда неприятный запах изо рта и подвижность отдельных зубов.

При объективном стоматологическом обследовании у больных основной группы была выявлена гиперемия, иногда с цианотичным оттенком, и отечность межзубной и маргинальной, иногда альвеолярной десны. Контур межзубных сосочков и маргинального края десны были изменены.

Анализ полученных результатов также позволил установить, что в сыровяжоті крові пацієнтів основної групи содержание антител против прокардиотических Hsp60 было достоверно выше ($p < 0,001$), чем у пациентов группы сравнения, и составило $0,64 \pm 0,05$ и $0,52 \pm 0,16$ единицы оптической плотности соответственно.

При этом у больных ГП были установлены достоверные ($p < 0,05$) корреляционные связи между наличием кардиоваскулярной патологии и содержанием антител против Hsp60 человека. При наличии заболеваний ЖКТ достоверные корреляционные связи ($p < 0,05$) были выявлены с содержанием антител против прокардиотических Hsp60 ($p < 0,05$) (табл. 2).

«Проведение стоматологических манипуляций на фоне сердечно-сосудистых заболеваний невозможно без обязательного консультирования кардиолога, согласования с ним плана лечения. Пародонтолог самостоятельно не справится, ведь системная коррекция эндотелиальной дисфункции принципиально важна», — заключила Оксана Копацк.

Марьяна Слободяник (НМАПО имени П.А. Шупика) продемонстрировала 100% распространенность патологии тканей пародонта у пациентов с приобретенными пороками сердца.

Типичным явлением при генерализованном пародонтите является транзиторная бактериемия, что происходит при жевании, чистке зубов, профессиональных стоматологических вмешательствах. Транзиторно через кровь пародонтопатогены распространяются на клапаны сердца, что, конечно, ухудшает прогноз сердечно-сосудистых заболеваний.

Пародонтопатогенная флора проникает в стенки сосудов, вызывает местное воспаление, эндотелиальную дисфункцию и атеросклероз, что в конечном итоге может спровоцировать рост или разрыв атеросклеротической бляшки. Исследователи сравнили микробный пейзаж пародонтальных карманов и клапанов сердца — митрального и аортального. Для идентификации патогенов использовали метод ПЦР.

*«У всех пациентов подтвердили наличие в пародонтальных карманах *Tannerella forsythia* (*T.forsythia*), *Porphyromonas gingivalis* (*P.gingivalis*) и *Treponema denticola* (*T.denticola*). Достаточно часто отмечали наличие *Prevotella intermedia* и *Aggregatibacter actinomycetemcomitans*. Подобным оказался микробный пейзаж сердечных клапанов: у 60% пациентов — *P.gingivalis*, у 40% — *T.denticola*, у 37% — *T.forsythia*. Довольно часто эта флора характеризовалась антибиотикорезистентностью»*, — подытожила М. Слободяник.

В случае сочетания стоматологических заболеваний и кардиоваскулярной патологии лечение должно быть мультидисциплинарным, ведь участие стоматолога и кардиолога в нем одинаково важно — таков общий итог выступлений предыдущих докладчиков.

Согласно данным мировой статистики, ежегодно сердечно-сосудистые заболевания являются причиной 17 300 000 смертельных случаев (Mozaffarian D. et al. American Heart Association, Circulation, 2016). Более 70 млн человек в мире имеют сердечную недостаточность, в Украине больных с сердечной недостаточностью 900 тыс. Распространенность инфекционного эндокардита составляет от 9,3 до 15,0 случая на 100 тыс. населения.

Среди причин инфекционного эндокардита 10–20% составляет стоматогенные очаги инфекции. Наличие хронического периодонтита увеличивает сердечно-сосудистые риски, особенно у пациентов с пороками сердца.

Роман Буряк (Государственное учреждение «Национальный институт сердечно-сосудистой хирургии имени Н.М. Амосова Национальной академии медицинских наук Украины») предоставил

ряд практических советов при лечении сердечно-сосудистых заболеваний у стоматологических пациентов:

- ➔ в день лечения зубов пациенты должны принимать лекарства, как всегда;
- ➔ желательно, чтобы визиты были короткими и происходили утром. Назначение анксиолитических средств может потребоваться у особо тревожных пациентов (5–10 мг диазепам накануне и за 1–2 часа до лечения зубов);
- ➔ в экстренных стоматологических ситуациях лечение должно быть минимально агрессивным, с использованием аналгетиков и антибиотиков. Нестероидные противовоспалительные средства (НПВС) не следует назначать более чем на пятидневный период;
- ➔ пациенты с сердечно-сосудистыми заболеваниями имеют больший риск высвобождения эндогенного адреналина вследствие недостаточной местной анестезии, чем реакции на небольшое количество сосудосуживающих средств, применяемых местных анестетиков. При этом использование сосудосуживающих средств должно быть ограниченным, но не превышать 0,04 мг адреналина;
- ➔ стоматологические манипуляции должны выполняться только пациентам без признаков декомпенсации сердечной недостаточности;
- ➔ пациенты должны находиться в полудлежащем положении, с медленным изменением положения тела, чтобы избежать ортостатической гипотензии;
- ➔ у пациентов, принимающих препараты наперстянки (дигоксин, метилдигоксин), дозу вазоконстриктора следует ограничить, потому что данная комбинация может способствовать появлению аритмий;
- ➔ аспирин (ацетилсалициловая кислота) может привести к задержке натрия и жидкости, поэтому его не следует назначать пациентам с сердечной недостаточностью;
- ➔ в случае возникновения экстренной ситуации пациент должен быть приведен в сидячее положение с опущенными ногами и получать кислородную поддержку со скоростью 4–6 литров/мин. Субlingually назначается нитроглицерин (0,4–0,8 мг) с возможным повторением каждые 5 мин 10 минут;
- ➔ анксиолитики можно использовать для уменьшения стресса и тревоги;
- ➔ несмотря на то, что современные кардиостимуляторы более устойчивы к электромагнитным помехам, необходима осторожность при использовании электрических устройств;
- ➔ если аритмия развивается при лечении зубов, процедура должна быть приостановлена, назначена кислородная поддержка. При появлении признаков гипотензии пациент должен находиться в положении Тренделенбурга. Сублинг-

вально нитроглицерин следует назначать в случае боли в груди. При необходимости — выполнить вагусные пробы (массаж каротидного синуса справа в течение 5 с);

➔ перед операцией на клапанах сердца больше половины пациентов нуждаются экстракция зубов и примерно 50% — в пародонтологическом лечении;

➔ пациенты с механическими клапанами сердца находятся на антикоагулянтной и/или антитромбоцитарной терапии, что повышает риск кровотечения во время стоматологических манипуляций;

➔ риск значительного кровотечения у пациентов, находящихся на антикоагулянтах, со стабильным МНО в терапевтическом диапазоне 2–3,5 (т.е. < 3,5), очень мал;

➔ риск тромбоза искусственных клапанов сердца и тромбоэмболических осложнений увеличивается у пациентов с временной отменой антикоагулянтов. Прием пероральных антикоагулянтов не следует прекращать у большинства пациентов, нуждающихся в стоматологической хирургии, включая удаление зубов;

➔ риск кровотечения у больных на антикоагулянтах при стоматологической операции может быть минимизирован:

- 1) при применении окисленной целлюлозы (SurGicle) или коллагеновых губок и швов; 2) 5% раствора транскамсовой кислоты для полоскания рта четыре раза в день в течение двух дней;
- ➔ пациентам, принимающим варфарин, не следует назначать неселективные НПВС и ингибиторы ЦОГ-2 в качестве аналгетика после стоматологической операции.

Профессор Галина Белоключая, заведующая кафедрой терапевтической стоматологии НМАПО имени П.А. Шупика, представила доклад, посвященный заболеваниям пародонта и кармису. На совете экспертов по вопросам профилактики стоматологических заболеваний 07.02.2019 г.

Зубная биопленка является основным локальным этиологическим фактором развития пародонтита. Среди ведущих

системних факторів ризику розвитку пародонтиту домінують значення імунної відповіді, однак при цьому доведено, що образ життя, соціально-економічний статус, а також фактори середовища оточуючої людини грають ключову роль в розвитку або прогресуванні захворювання.

У жінок поширеність пародонтиту нижче, ніж у чоловіків. Найбільше тяжке тече пародонтиту спостерігається в віці до 30 до 50 років, однак перші клінічні ознаки пародонтиту можуть з'явитися набагато раніше.

Існує кореляція між низким соціально-економічним статусом і більш високим частотою пародонтиту.

Відомо, що дієтичні ферменти, що містять вуглеводи (сахар, крахмал) є необхідними компонентами для ініціювання карієсу і його прогресування. Дані останніх років вказують на роль генетичного компонента в ураженні зубів карієсом.

Уровень захворюваності карієсом змінюється в тече життя, особливо високий він в молодому віці і у літніх людей.

Для профілактики карієсу зубів слід рекомендувати к використання фторосодержащих зубних паст.

Високоэффективним дополнением к домашнему использованию фторосодержащих зубных паст для людей с высоким риском развития карієсу зубів является профессиональное применение фторидов.

Следует мотивировать пациентов к уменьшению потребления свободных сахаров.

Необходимо давать рекомендации лицам с диагностированным карієсом корней зубов по снижению диєтического карієсу в рационе питания.

Для лечения гингивита и первичной профилактики пародонтита рекомендуются, чтобы фторидная зубная паста была дополнена химическими средствами контроля за бактериальной флорой.

Вся стоматологическая команда по уходу за полостью рта должна предоставлять консультации и осуществлять поддержку в борьбе с вредной привычкой — курением и при необходимости привлекать специалистов.

Следует принимать участие в дискуссиях по стратегии ограничения веса и количества необходимых калорий в рационе питания.

Необходимо повышать осведомленность о важности витамина D, антиоксидантных витаминов, микроэлементов из природных источников рациона питания, особенно для пожилых людей.

Следует поощрять соблюдение режима гликемического контроля у лиц с диабетом.

Пародонтит является очень распространенным заболеванием, при котором в деснах и структурах, поддерживающих зуб, возникают воспалительные явления.

Существуют различные виды заболеваний пародонта (болезни десен), но среди них наиболее распространены являются гингивит и пародонтит.

Гингивит является предельной стадией пародонтита. Хотя не все случаи гингивита могут прогрессировать до пародонтита, контроль первого является жизненно важной составляющей основной профилактики развития последнего.

При отсутствии лечения пародонтит приводит к потере зубов. Более тяжелые формы пародонтита при повышенном риске развития атерогенных сердечно-сосудистых заболеваний, диабета и связанных с ними осложнений могут повлечь даже за повышение уровня смертности.

Зубная биопленка является основным этиологическим фактором развития пародонтита. Риск развития пародонтита имеет сильный наследственный компонент, но стиль жизни, факторы окружающей среды и наследие имеют значение для дальнейшего прогрессирования болезни.

Пародонтит поддается лечению, как и зубы, которые могут быть сохранены в тече жизни, однако для получения такого результата крайне важно проведение ранней диагностики. Болезнь поражает не только взрослых, но также может начинаться в подростковом возрасте.

Осуществление гликемического контроля у пациентов без диабета и с диабетом является важным компонентом стратегии предотвращения риска пародонтита.

■ Мила Кирильчук, д.м.н., главный научный сотрудник отделения внутренней патологии беременных Государственного учреждения «Институт педиатрии, акушерства и гинекологии имени академика А.Н. Лукьяновой НАМН Украины», отметила, что в соответствии с приказом Министерства здравоохранения № 417, регламентирующим помощь в женской консультации, стоматологический осмотр беременной не предусмотрен.

Однако осмотр стоматолога обязательно при постановке на учет. И это важно: в период беременности усиливается использование кальция, возникает дисбаланс микроэлементов, гормонов, появляется иммуносупрессия, в результате чего меняется состав слюны, и это приводит к повышению риска развития гингивита, карієсу, зубных отложений, пояснила докладчица.

Опасность, связанная со стоматологическими вмешательствами, применением лекарственных средств, стрессом, значительно зависит от того, в каком триместре беременности это случилось. Наиболее уязвим эмбрион с 56-го по 70-й день. Поэтому желательно избегать применения любых медикаментов в I триместре беременности (и по возможности на второй фазе менструального цикла у женщин с сохраненной репродуктивной функцией), если это не вызвано острой необходимостью, и оно должно оцениваться по параметру «польза/риск». Оптимальным для оказания стоматологической или иного вида медицинской помощи является II триместр.

В 1970-х годах Управление по контролю за пищевыми продуктами и лекарственными средствами США (FDA) создала классификацию лекарственных средств в зависимости от безопасности в период беременности: А — безопасные; В — условно безопасные; С — потенциально опасные; D — имеющие тератогенное или иное вредное воздействие; X — противопоказанные беременным и женщинам фертильного возраста во второй фазе менструального цикла. В видеозаписи профессор В.И. Мельвель классификации, которую используют специалисты ГУ «ИПАТ имени академика А.Н. Лукьяновой НАМН Украины», указала, что к средствам, применение которых в период беременности нежелательно, относятся хорошо известные глюкокортикоиды, антибиотикоподобные препараты, иммуносупрессанты, нестероидные противовоспалительные препараты, эстрогены, фторхинолоны и др. Докладчица акцентировала внимание, что после 34-й недели не рекомендуется применять некоторые нестероидные противовоспалительные средства, в частности индометацин, в связи с риском антенатального закрытия артериального протока. В случае длительной терапии эти лекарственные средства могут вызвать легочную гипертензию.

Основываясь на разумном балансе между пользой и риском, в случае, если за последние 6 месяцев женщина с абсцессом в I триместре беременности, следует немедленно провести лечение с назначением адекватного препарата. Действительно, достаточно спорным является вопрос, что вредит больше: фармакотерапия или действие стрессовых гормонов, при котором риск преждевременных родов или серьезных осложнений течения беременности может превзойти последствия лечения.

Бактериальные инфекции у матери приводят к возникновению хориоамнионита, что может спровоцировать выкидыш, преждевременный разрыв плодовой оболочки. Целесообразно санировать полость рта, устранить имеющиеся очаги инфекции, чтобы предотвратить инфицирование плода.

Докладчица подчеркнула: «Обращайте внимание на обмен кальция и витамина D. Без витамина D всасывание кальция находится на уровне 10–15%. Содержание витамина D и его метаболитов у матери соответствует такому у плода. Это объясняется просто: витамин D легко проникает через плацентарный барьер. В период беременности потребность в нем возрастает, а при наличии у женщины ожирения — еще больше. Только у 6% беременных концентрация витамина D оптимальна. Стоматолог может порекомендовать превентивный прием витамина D. Нормальный его уровень снижает риск преждевременных родов».

Позволяя итог, Мила Кирильчук отметила главные принципы:

- если полость рта санирована, все проблемы со стоматологическим здоровьем решены до беременности — отлично, ее ход и результаты, скорее всего, будут хорошими;
- любые вмешательства и манипуляции желательно проводить во II триместре (14–26-й недели);
- в период беременности требуется коррекция недостаточности кальция (1,5–2 г) и витамина D (1000–2000 МЕ);
- запрещены препараты мышьяка, анестетики с vasoconstrictorami, средства для отбеливания зубов, имплантация; стоит отложить и начало использования брекет-систем;
- рентгенографию целесообразно осуществлять с защитой фартуком, но если ситуация неотложная, не стоит бояться излучения при рентгенографии;
- в период кормления грудью лучше применять лекарственные средства непосредственно перед прикладыванием ребенка к груди.

■ Галина Анохина, доктор медицинских наук, профессор кафедры гастроэнтерологии, диетологии и эндоскопии НМАПО им. П.А. Шупика, дала полезные советы о том, как правильно питаться, чтобы зубы были крепкими, а десны — здоровыми, отметив, что важнейшим компонентом для здоровья зубов и десен, особенно в период беременности, является белок.

Если женщина в период беременности страдает дефицитом белка, скорее всего, у нее начнут выпадать волосы и

зубы, а у новорожденного будут признаки недостаточности белка. «Без белка не будет коллагена, что будет негативно влиять практически на все органы и системы — задержку роста организма, функции нервной, эндокринной и иммунной систем, состояние кожи, волос, скелета, зубо-десневой системы, работу сердца, печени, почек и т.д.», — подчеркнула оратор.

В рационе должны присутствовать продукты, богатые белком (мясо, рыба, кальмары, яйца, молоко), бульоны, заливные блюда, продукты с высоким содержанием витаминов С (шиповник, черная смородина, цитрусовые) и Е (шпинат, петрушка, персики и т.д.).

Дефицит основных нутриентов и стоматологическое здоровье тесно связаны. Гипоплазия эмали часто возникает на фоне дефицита витаминов А, С и D; патология тканей пародонта — при недостатке фолиевой кислоты, хейлит, глоссит, ангулярный стоматит — в случае пониженного содержания витамина В₁₂; повышенная кровоточивость десен, выпадение зубов — при недостатке витамина С.

«Кроме контроля уровня кальция и витамина D, в период беременности нужно повысить о минерале магний. Недостаточность магния часто коррелирует с низким уровнем кальция. Почему и это подчеркиваю? Если дефицит кальция достаточно легко корректировать, то магний является минералом, который мало представлен в пищевых продуктах, и очень часто наблюдается его дефицит. Из привычных нам блюд магний богат гречневая крупа. К тому же практически невозможно обеспечить нормальное поступление полезных элементов, витаминов исключительно за счет продуктов. Для этого только яблок пришлось бы употреблять 5–6 кг в день. Сваренные овсянка и фрукты в десертки раз более полезных элементами, чем такое, скажем, 50 лет тому назад. Это связано с истощением земли и насыщением искусственными удобрениями. Поэтому нужно дополнительно принимать сбалансированные витаминно-минеральные комплексы», — отметила докладчица.

Что касается молочной потребности омега-3, следует ежедневно принимать либо жирную рыбу, либо рыбий жир. Растительные жиры — льняное или оливковое масла, хотя и содержат большое количество омега-3, но в отличие от рыбьего жира трудно расщепляются и усваиваются организмом.

В ряде стран уже запрещено использование трансжиров (гидрогенизированное растительное масло — маргарин) в пищевой промышленности. Отмечено, что трансжиры обладают канцерогенным действием, угнетают иммунитет и эндокринную систему организма.

Лечение пациентки в период беременности — это общая ответственность стоматолога и акушера-гинеколога. Говоря языком метафор, это не «солное выступление», а «тарное катание», при котором действия и решения каждого должны быть взвешенными и синхронными. ■

Як можуть жіночі гормони нівелювати ювелірну роботу стоматолога?

8–9 лютого 2019 р. в готелі «Ramada Encore» (Київ) відбувся І Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія». Однією із ключових тем заходу стала «Стоматологічне здоров'я та гормональна дисфункція у жінок репродуктивного віку».

Гарна жіноча посмішка: про що не здогадується гінеколог і стоматолог? Різні точки зору на здоров'я жінки у форматі відкритого діалогу презентували **Ірина Мазур**, доктор медичних наук, професор кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика (Київ), президент ГО «Асоціація стоматологів України», та **Тетяна Татарчук**, член-кореспондент Національної академії медичних наук (НАМН) України, доктор медичних наук, професор ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України» (Київ).

Взаємозв'язок гормонального гомеостазу жінки та стоматологічного здоров'я

— Чи пов'язані стоматологічне й репродуктивне здоров'я?

Ірина Мазур (І.М.). Безумовно. У 2013 р. у журналі «Periodontology 2000» була опублікована стаття, присвячена пародонтологічній репродуктивній ендокринології — напрямку, що вивчає взаємозв'язок і вплив ендокринної системи на тканини пародонта і можливу дію пародонта на ендокринну систему. Вже виявлені рецептори до естрогенів, прогестерону в тканинах ясен (до речі, у порожнині рота чоловіків міститься більше рецепторів до естрогену).

Міжнародна класифікація хвороб пародонта містить розділ захворювань, пов'язаних із впливом жіночих статевих гормонів: пубертатний гінгівіт; гінгівіт, асоційований із менструальним циклом; гінгівіт, піогенна гранульома, пов'язана з вагітністю.

Про тісний зв'язок здоров'я порожнини рота й гормонального балансу свідчить і практичний досвід. Нерідко траплялися випадки, коли після стоматологічного лікування жінкам, які мали проблеми із заплідненням, вдавалося завагітніти. І навпаки: професійні призначення гінеколога щодо корекції гормонального фону допомагали хворому позбутися проблем із зубами чи яснами, які турбували його роками.

— У чому унікальність жіночої репродуктивної системи?

Тетяна Татарчук (Т.Т.). У цьому контексті я завжди цитую вислів Вергілія: «Жінка — істота завжди непостійна й мінлива». Усі процеси у жіночому організмі мають циклічність і характеризуються значною варіабельністю.

Регулюється менструальний цикл складною 5-рівневою системою. Перша ланка у ній — кора головного мозку, 2-га — гіпоталамус, 3-я — гіпофіз, 4-та — яєчники, 5-та — органи-мішені (молочна залоза, матка та ін.).

Метафорично цю систему управління можна порівняти з такою у державі. Кора — це «Верховна Рада», що «видає закони» (генерує команди). Гіпоталамус — «Кабінет Міністрів». Він сприймає команди, які дає кора, не диференціюючи їх. Припустимо, якщо жінку мучить зубний біль або вона у стані стресу після сварки з чоловіком, гіпоталамус реагує однаково. Він сприймає ці реакції як сигнал «Війна!» і блокує репродуктивну функцію. Гіпофіз — окремі «міністерства» (ті, що керують надчирковими залозами, щитовидною залозою, яєчниками). Ну а яєчники — «департаменти, управління». Фактично ці органи керують усіма іншими орга-

нами й системами, включаючи стоматологічне здоров'я. Свідченням того, що 5-рівнева система функціонує нормально, є регулярний менструальний цикл.

З Іриною Петрівною ми познайомилися в Інституті геронтології: я вивчала репродуктивне здоров'я жінок 50+, вона — стоматологічне. Академік цього Інституту В.В. Фрольск любив повторювати, що «гіпоталамус — великий біологічний годинник в організмі». Так от: в організмі чоловіка є один біологічний годинник — гіпоталамус, а в організмі жінки — два: гіпоталамус і яєчники.

— Гармонія гормонів: наскільки вона важлива?

— Як практично можна застосувати ці знання?

Т.Т. Найважливішими в аспекті репродуктивного здоров'я є естрогени, прогестерон, пролактин, фолікулостимулюючий гормон, лютеїнізуючий гормон. Лютеїнізуючий і фолікулостимулюючий гормон діють на тека-клітини і гранулозні клітини яєчників. А ті, у свою чергу, виробляють естрогени, прогестерон, тестостерон.

Змінюється співвідношення гормонів залежно від фази менструального циклу: у I фазу більше естрогенів, у II — прогестерону.

Базуючись на цих знаннях, ми можемо припустити, що в I фазу циклу кращий мікробний пейзаж і нижчий ризик ускладнень. Тоді як у II фазу циклу більша вираженість болю та набряку. Будь-яке втручання краще здійснювати у період між датою завершення менструації та 14–15-м днем циклу: набряк, інтенсивність болю, ризики ускладнень та інфекцій значно менші. Здавалося б, це дрібниці. Але саме вони допомагають нам займатися не «рукодільям», а медичною творчістю.

Водночас хочу зауважити, що немає «хороших» і «поганих» гормонів, головне — баланс. Якщо, наприклад, у I фазу спостерігатиметься гіперестрогенія (слід запідозрити цей стан, коли менструації інтенсивні), то це теж негативно впливатиме на результати медичних втручань, посилять вираженість запальних реакцій.

— Чи впливають естрогени та прогестерон на тканини пародонта?

І.М. Як вже зазначалося, в I фазу циклу (перші 14 днів) підвищується рівень естрогенів. На клітинному рівні відбуваються такі зміни: збільшується клітинна проліферація у кровоносних судинах, знижуються процеси кератинізації, збільшується накопичення глікогену в епітелії. Доведено, що в цей період нижчий ризик

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ускладненні хірургічних втручань, незначна вираженість болю і набряку (за винятком гіперестрогенії).

У II фазу зростає рівень прогестерону: посилюється васодилатація, підвищується проникність судин, формуються нові капіляри, збільшується об'єм тканинної рідини, змінюється швидкість утворення колагену. Тому зондування та інші маніпуляції можуть супроводжуватися посиленою кровоточивістю, набряком. Направляючи жінку на оцінку гормонального спектра, обов'язково потрібно враховувати, в яку фазу проводиться дослідження.

Як впливають гормони на клітини ясен? Тестостерон зменшує проліферацію і продукцію прозапальних цитокінів; дигідротестостерон — зменшує продукцію прозапальних цитокінів, однак посилює проліферацію; прогестерон — знижує обидва показники; естрадіол — прискорює проліферацію, синтез прозапальних цитокінів і факторів росту, гальмує продукцію колагену, білків, неколагенових білків.

Окрім клітинних і судинних змін, гормони (зокрема естрогени) здатні впливати на мікробний пейзаж ясен (викликати превалювання анаеробної флори — *Prevotella intermedia*), змінювати реакцію імунної системи, посилювати кісткову резорбцію. Статеві гормони впливають на клінічний фенотип тканин пародонта (Mariotti A., Mashwinney M., 2013).

— Як роль відіграє гормон пролактин?

Т.Т. Пролактин виробляється під час стресу і має величезне значення. На фоні гіперпролактинемії вищий ризик запальних ускладнень, втрати кісткової тканини (пролактин посилює резорбцію). До речі, у чоловіків теж часто виявляється гіперпролактинемія. Вона асоціюється із втратою зору, виразкою шлунка, надмірною масою тіла.

Патологія пубертату й тканини пародонта

— Коли починається й завершується пубертатний період? Як особливості для нього характерні?

Т.Т. Початок пубертату залежить від багатьох чинників: генетичних, пренатальних, географічних факторів, освітлення, харчування і маси тіла, вродженої патології, ендокринних порушень, стресу, захворювань центральної нервової системи, етнічної належності. Під час пубертату відбувається формування позитивного зворотного зв'язку естрогени — гіпоталамо-гіпофізарний комплекс. Це забезпечує пік лютенізауючого гормону й овуляцію.

У нормі 7–9 років — препубертатний період, 10–14 років — перша фаза пубертату, 14–17 років — друга фаза пубертату. Зазвичай діти досягають статевої зрілості тоді, коли настає зрілість кісткової тканини. Вважається, що пубертат більше співвідноситься з формуванням кістки, ніж із паспортним віком. Початок розвитку молочної залози зазвичай припадає на кістковий вік ≈ 10 років, а менархе — на кістковий вік ≈ 12,5 року (незалежно від паспортного віку дитини, 9 чи 14 років). Пік щільності кісткової тканини реєструють у 11–15 років. Її формування триває до 25 років.

Об'єктивно ознакою пубертату є початок менархе. Нормальна послідовність статевого розвитку дівчинки виглядає так: телархе (збільшення розмірів молочних залоз) → пубархе (статеве оволосіння) → менархе (початок менструацій).

Відсутність менструацій у віці до 15 років — не патологія. Також слід враховувати, що ановуляторні цикли спостерігаються у пер-

ші 12–18 міс після менархе. Протягом 4 років після менархе у 25–50% підлітків переважають ановуляторні цикли.

Якщо пубархе й телархе помінялися місцями, це означає, що у дівчинки наявний ризик розвитку синдрому полікістозних яєчників. Такий стан ще називають інвертованим пубертатом. Він не потребує специфічного лікування: варто обмежитися усуненням стресу, шкідливих факторів, вогнищ запалення (зокрема в порожнині рота), фітотерапією.

Часто нормальному становленню пубертату заважає хронічне вогнище інфекції у порожнині рота. Несанована порожнина рота у дітей віком 10–14 років може бути причиною проблем із репродуктивним здоров'ям і в періоді пубертату, і на все подальше життя.

На цьому етапі життя підлітка стоматолог, гінеколог-ендокринолог і оториноларинголог повинні стати найкращими друзями і діяти злагоджено.

Цікаво знати

- Більш ранній пубертат характерний для жінок, які мешкають в екваторіальній зоні, у містах і мають надміру масу тіла.
- Вік початку пубертату корелює у матері й дочки, в однойцевих близнюків.
- Протягом останніх 150 років вік початку менархе зменшується на 2–3 міс кожні 10 років.

До речі, на сьогодні більш актуальною є проблема передчасного статевого дозрівання (з гіперестрогенією, гінгітитами, підвищеною схильністю до кандидозу порожнини рота й піхви), ніж його затримки.

У дівчаток із надмірною масою тіла спостерігається переважно ранній пубертат, у виснажених дітками чи навантаженими (балерини, спортсменки) — пізній. Якщо на жирову тканину припадає більше 30% або менше 19% маси тіла, виникають ендокринні порушення.

— Як диференціювати затримку статевого дозрівання у дівчаток?

Т.Т. Якщо дівчинка віком старше 15 років, варто оцінити рівень фолікулостимулюючого гормону. Коли він нижче або у межах норми, то це гіпонадотропна аменорея. Іншими словами, вищі відділи системи регуляції не надають сигнал продукувати фолікулостимулюючий гормон. Це може трапитися через стрес, аденому гіпофізу, нейроінфекцію, гіперпролактинемію, інфекцію щелепно-лицевої ділянки та ін.

Необхідно усунути вплив стресогенних чинників, розпочати лікування хронічних порушень, депресії, аномалій центральної нервової системи. Іноді показані магнітно-резонансна томографія головного мозку, визначення рівня тканинної трансглутамінази та IgA (целіакія), діагностика мальабсорбції.

Якщо фолікулостимулюючий гормон підвищений, причина, скоріше за все, у стані яєчників (автоімунний оофорит, видалення яєчників, синдром Шерешевського — Тернера та ін.) і потребує гормональної корекції.

Іноколи у практиці трапляються вражаючі випадки. Нещодавно я консультувала 18-річну дівчину, яка мала аменорею, проблеми із зубами, протягом 4 років перебувала під наглядом гінеколога і безрезультатно приймала гормональні препарати. Під час огляду пацієнтки виявилось, що в неї аплазія піхви і відсутня (!) матка. Завжди слід пам'ятати про те, що не тільки гормональні фактори здатні спровокувати первинну аменорею.

Негативно впливати на жіноче здоров'я можуть порушення з боку щитовидної залози, надмірні фізичні навантаження, некерівана пристрасть до дієт.

— Як впливають естрогени на щільність кісткової тканини?

І.М. Вони стимулюють секрецію гормону росту й білка остеокальцину, які сприяють формуванню кісткової тканини.

Також естрогени:

- регулюють рівень кальцитоніну;
- знижують чутливість до паратгормону, який посилює розвиток остеокластів, що резорбують кісткову тканину;
- впливають на обмін кальцію (чим менше естрогенів, тим більше мінералів вивимається з кісткової тканини);
- регулюють вміст вітаміну D.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

— Чому в пубертатний період часто виникають пародонтити? Яку лікувальну тактику ви вважаєте доцільною?

Т.Т. Спостерігається цікаве поєднання: з одного боку — низька щільність кісткової тканини, з другого — відносна гіперестрогенія, з підвищенням рівня прозапальних цитокинів, вищою тропністю до інфекції.

Принциповою відмінністю лікування пародонтиту під час пубертату є черговість втручань: спочатку пацієнтам проводять стоматологічні маніпуляції, а потім направляють їх до акушера-гінеколога. Якщо на фоні інфекції ми призначимо гормональну корекцію, вона майже гарантовано виявиться неефективною, може спровокувати появу гормонрезистентних форм, викликати психологічне несприйняття лікування.

У період менопаузи, навпаки, першочерговою є корекція гормонального фону, а паралельно відбувається стоматологічне лікування.

І.М. У препубертаті у дівчаток формуються постійний прикус, тканини пародонта. Регулярна менструальна функція у 12 років, естрогени сприяють забезпеченню високого піку кісткової тканини.

Ризик розвитку пародонтиту зростає на фоні порушення становлення менструальної функції, цукрового діабету, патології шлунка й нирок, які призводять до мальабсорбції та посилення екскреції кальцію, формування низького піку кісткової тканини, прийому лікарських засобів. При підвищенні концентрації естрогенів і гестагенів змінюється мікробний пейзаж, збільшується обсяг пародонтопатогенів. Патологія пубертату супроводжується порушеннями з боку порожнини рота, виникненням гінгівітів, пародонтитів, зубощелепних аномалій.

З гормональними порушеннями пов'язують препубертатний пародонтит (7–12 років), ювенільний пародонтит (13–17 років). Показані професійна гігієна порожнини рота, усунення вогнищ інфекції та подальша консультація гінеколога-ендокринолога.

— Які клінічні особливості відзначаються при ювенільних змінах тканин пародонта?

І.М. Ураження локалізуються у ділянці молярів і фронтальної групи зубів (тих, що прорізаються першими). Відсутня кореляція між кількістю зубних відкладень і ступенем деструкції альвеолярного відростка. Швидко виникає клінічна втрата прикріплення ясен; змінюється мікробний пейзаж, збільшується кількість грамнегативних анаеробів, зокрема, *Actinobacillus actinomycetemcomitans*. Стрімко прогресує деструкція альвеолярного відростка, пацієнт передчасно втрачає зуби, відзначають міграцію зубів і травматичну оклюзію. На ортопантомограмі відзначається варіабельна картина.

— Які практичні поради стоматологам і гінекологам ви хотіли б надати?

І.М. Щоб запобігти формуванню патології порожнини рота при патології пубертату, гінекологи повинні направити пацієнта на диспансерне спостереження до пародонтолога, призначити комплекс кальцію й вітаміну D.

Стоматологам я би порекомендувала пацієнтку з кровоточивістю, явищами гінгівіту, пародонтиту й відсутністю/нерегулярністю менструцій в анамнезі направити до гінеколога-ендокринолога чи дитячого гінеколога.

WWW.UMJ.COM.UA | УКР. МЕД. ЧАСОПИС, 2019, 27 ЛЮТОГО [ЕЛЕКТРОННА ПУБЛІКАЦІЯ]

Гіпофункція яєчників у жінок репродуктивного віку й стоматологічне здоров'я

— Чим зумовлена гіпофункція яєчників у репродуктивному віці?

Т.Т. Чому так багато жінок у 30-річному віці звертаються зі скаргами на відсутність менструцій? Внаслідок високої частоти ятрогенних впливів (оперативних втручань, лапароскопії), аутоімунних оофоритів (спричиняють синдром виснаження яєчників) тощо. Збільшується кількість жінок, прооперованих із приводу онкологічного захворювання. Деколи навіть при збереженні яєчників вони застосовують препарати, які пригнічують функцію органа (ятрогенна гіпоестрогенія).

Часто такі пацієнтки тривало й безуспішно лікуються у стоматолога, а лікар, не знаючи про обтяжений анамнез, не може зрозуміти, чому терапія не забезпечує бажаного ефекту.

І.М. Це спричинено синдромом виснаження яєчників, ятрогенним впливом (оперативні втручання), раннім клімаксом, синдромом полікістозних яєчників. Синдром виснаження яєчників найчастіше має аутоімунний характер, це передчасне припинення функції яєчників у жінок до 40 років, які раніше мали нормальну менструальну й репродуктивну функцію.

— На чому слід зробити акцент при спілкуванні з пацієнтками?

Т.Т. Пацієнтки з ендокринними порушеннями, ті, які застосовують оральні контрацептиви та замісну гормональну терапію, повинні з особливою відповідальністю ставитися до стоматологічного здоров'я. А хворі, які мають проблеми з боку порожнини рота, повинні контролювати гормональний фон.

— Чому стоматологу й гінекологу слід працювати в дуєті?

І.М. Хочу навести два клінічні випадки, що чудово ілюструють важливість спільної роботи стоматолога й гінеколога.

Запам'яталася пацієнтка віком 27 років, вчителька молодших класів, яка зовні нагадувала підлітка, з так званими інтерсексуальними рисами обличчя та будовою тіла. Скарги були зумовлені загостренням генералізованого пародонтиту II–III ст. У зв'язку із вкрай поганим станом ми мали би видалити фронтальну групу зубів, проте залишили їх. Додаткове обстеження показало, що у неї також синдром виснаження яєчників. Було проведено первинне пародонтологічне обстеження, деконтамінацію, системну остеотропну терапію, протезування фронтальної ділянки. Кожні 6 міс пацієнтка отримувала підтримувальну терапію. Процес стабілізувався. Проте через деякий час жінка вирішила захистити наукову роботу, внаслідок стресу виникло загострення. Ми переконалися: коли гіпоестрогенія «нашарується» на стрес або інфекцію, організм на будь-яку проблему реагує гостріше, ніж коли рівень естрогенів нормальний. Імовірно, замінна гормональна терапія допомогла би їй пережити період підготовки й захисту наукової роботи без загострень.

Пацієнтка Н., 36 років, звернулася до нас зі скаргами на поганий стан зубів і ясен (генералізований пародонтит III ст.). За три роки до цього лікар-стоматолог порекомендував їй видалення усіх зубів і повне протезування, однак пацієнтка не погодилася; гінекологічний діагноз їй встановлено не було. Також у неї було діагностовано аменорею. Результати лабораторного обстеження продемонстрували підвищені рівні фолікулостимулюючого гормону, лютеїнізуючого гормону, концентрацію паратгормону — на рівні верхньої межі норми. Після консультації гінеколога й завдяки призначенню ним замінної гормональної терапії, антирезорбентів, препаратів кальцію стан пацієнтки покращився, вона стала більш жіночною, генералізований процес у порожнині рота стабілізувався. Зуби були далекі від естетичної досконалості, проте забезпечували жувальну функцію.

Стоматологам потрібно намагатися виявити ендокринні порушення у пацієнтів на ранніх стадіях, направляти до гінеколога-ендокринолога, погоджувати з ним лікувальну тактику щодо стоматологічної патології. Гінекологам-ендокринологам раджу займатися веденням цього контингенту хворих разом зі стоматологом, призначати системну остеотропну терапію, замінну гормональну терапію, що позитивно впливає на стан пародонта й кісткової тканини.

Це допоможе зробити шлях пацієнок за маршрутом «щаслива дівчинка — жінка — мама — бабуся» легшим та коротшим.

Ольга Радучич,
фото Сергія Бека

Стоматологічне здоров'я і вагітність: особливості, обмеження, ризику

Коли безпечніше відвідувати стоматолога в період вагітності? Чи змінює тактику лікування фахівець, якщо у кризі — майбутня мама? А як щодо впливу ліків на плід? Стоматологічне здоров'я і вагітність опинилися в зоні особливої уваги учасників I Українського стоматологічного конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія» (8–9 лютого 2019 р., готель «Ramada Encore», Київ), організованого Громадською організацією «Асоціація стоматологів України».

Стоматологічні проблеми у майбутньої мами: які наслідки для дитини?

Чи потрібна допомога стоматолога вагітній? Як лікувати так, щоб допомогти, а не нашкодити? У який триместр вагітності безпечніше приймати пацієнтку? Про це розповіла **Міла Кирильчук**, доктор медичних наук, головний науковий співробітник відділення внутрішньої патології вагітних Державної установи (ДУ) «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології (ІПАГ) імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук (НАМН) України»: «Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я № 417, що регламентує допомогу в жіночій консультації, стоматологічний огляд вагітної не передбачений. Проте огляд стоматолога обов'язковий при постановці на облік. Чому це важливо? У період вагітності посилюється використання кальцію, виникає дисбаланс мікроелементів, гормонів, наявна імуносупресія. В результаті змінюється склад слини, що призводить до підвищення ризику розвитку гінгівіту, карієсу, зубних відкладень», — пояснила промовець.

Небезпека, пов'язана зі стоматологічними втручаннями, застосуванням лікарських засобів, стресом, значно залежить від того, в який триместр вагітності це трапилося. Найбільш вразливий ембріон з 56-го по 70-й день. Тому бажано уникати застосування будь-яких медикаментів у I триместр вагітності (і за можливості у другій фазі менструального циклу у жінок зі збереженою репродуктивною функцією), якщо це не диктується гострою потребою. Кожен із запланованих заходів слід оцінювати за параметром користь/ризик. Найоптимальнішим для надання стоматологічної чи іншого виду медичної допомоги є II триместр.

У 1970-х роках Управлінням з контролю за харчовими продуктами та лікарськими засобами США (FDA) створена класифікація лікарських засобів залежно від безпеки у період вагітності: А — безпечні; В — умовно безпечні; С — потенційно небезпечні; D — ті, що мають тератогенний чи інший шкідливий вплив; X — протипоказані вагітним і жінкам фертильного віку у другій фазі менструального циклу. Професор В. І. Медведь модифікував і доповнив цю класифікацію. У видозміненому вигляді її використовують фахівці ДУ «ІПАГ імені академіка О. М. Лук'янової НАМН України». До засобів, застосування яких у період вагітності небажане, належать добре відомі глюкокортикостероїди, аміноглікозиди, інгібітори ангіотензинперетворювального ферменту, імуносупресанти, нестероїдні

протизапальні препарати, естрогени, фторхінолони тощо. Спікер акцентувала увагу, що після 34-го тижня категорично не рекомендується застосовувати деякі нестероїдні протизапальні засоби, зокрема індометацин, у зв'язку з ризиком антенатального закриття артеріальної протоки. У разі тривалої терапії ці лікарські засоби можуть спричинити легенеvu гіпертензію.

«Проте важливо, як кажуть, тримати «розумний баланс» між користю і ризиком. Якщо за допомогою звернулася жінка з абсцесом у I триместр вагітності, слід негайно провести лікування. Якщо ж препарат дійсно необхідний, потрібно його призначити, — наголосила оратор. — Деколи досить суперечливим є питання, що шкодить більше: фармакотерапія чи дія стресових гормонів, при якій зростає ризик передчасних пологів».

Бактеріальні інфекції у матері призводять до виникнення хоріоамніоніту, що може спровокувати викидень, передчасні пологи, передчасний розрив плодової мембрани. Доцільно санувати порожнину рота, усувати наявні вогнища інфекції, щоб запобігти інфікуванню плода.

«Звертайте увагу на обмін кальцію та вітаміну D. Без вітаміну D всмоктування кальцію — на рівні 10–15%. Вміст вітаміну D і його метаболітів у матері відповідають таким у плода. Це пояснюється просто: вітамін D легко проникає через трансплацентарний бар'єр. У період вагітності потреба у ньому зростає втричі, а за наявності у жінки ожиріння — ще більше. Тільки у 6% вагітних концентрація вітаміну D оптимальна, — уточнила доповідач. — Стоматолог може порекомендувати превентивний прийом вітаміну D. Нормальний його вміст знижує імовірність передчасних пологів».

- Резюмуючи сказане, М. Кирильчук окреслила головні правила:
- Якщо порожнина рота санована, всі проблеми зі стоматологічним здоров'ям вирішені до вагітності — відмінно, її перебіг і результати, скорше за все, будуть хорошими.
 - Будь-які втручання та маніпуляції бажано проводити у II триместр (14–26-й тижні).
 - У період вагітності потрібна корекція недостатності кальцію (1,5–2 г) і вітаміну D (1000–2000 МО).
 - Заборонені препарати миш'яку, анестетики з вазоконстрикторами, відбілювання зубів, імплантація. Варто відтермінувати і початок використання бреккет-систем.
 - Рентгенографію доцільно здійснювати радіовізіографом із захистом фартухом. Але якщо ситуація невідкладна, не варто боятися випромінювання при рентгенографії.
 - У період годування грудьми краще застосовувати лікарські засоби безпосередньо перед прикладанням дитини до грудей.

Як проводять стоматологічну профілактику у Білорусі?

Поки українські стоматологи виборюють у держави можливість проводити профілактику стоматологічних захворювань на національному рівні, у Республіці Білорусь державні й комунальні програми давно затверджені й демонструють вражаючі результати.

Людмила Жугіна, завідувач стоматологічного відділення 22-ї Дитячої стоматологічної поліклініки (Мінськ, Республіка Білорусь), виступила із відповіддю «Взаємозв'язок стоматології з акушерсько-гінекологічною та педіатричною службами в рамках програми профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей», у якій лаконічно і доступно пояснила суть профілактичних програм.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Вони сфокусовані на превенції карієсу й захворювань тканин пародонта (у Республіці Білорусь застосовують термін «періодонта»). — *Прим. спікера*), використовують тільки методи доказової медицини, враховують особливості проведення у кожній віковій групі, мають довгострокові цілі та завдання, передбачають чіткі методи моніторингу, легко адаптуються залежно від кадрового/матеріального забезпечення установи.

Профілактичний «ланцюжок» виглядає так: робота з учнями старших класів (майбутніми мамами) → консультування вагітних → профілактика стоматологічних хвороб у новонароджених → заходи на дошкільному етапі → навчання школярів.

Які заходи проводять у кожній групі?

Старшокласники. У Республіці Білорусь шкільні кабінети, які існували за радянських часів, були трансформовані у центри стоматологічного здоров'я школярів. Вони співпрацюють зі стоматологічними й дитячими поліклініками, жіночими консультаціями, організують заняття з педагогами, уроки здоров'я для старшокласників (частіше для дівчат).

Вагітні. Відповідно до білоруського законодавства, жінка не може стати на облік без довідки від стоматолога. Під час візиту фахівець має оглянути пацієнтку, розповісти їй про фактори ризику, методи чищення зубів, відмінності між зубними пастами, догляд за порожниною рота новонародженого.

«Стоматологічний статус у період вагітності погіршується. Існує народне прислів'я: «Кожна вагітність забирає у жінки один зуб». Проте сама по собі вагітність не є причиною патологій. Наприклад, у разі відсутності бактеріального подразника гінгівіт у вагітної не виникає. Тому до планування вагітності доцільно проводити санацію. Наше завдання на етапі вагітності — поінформувати жінку, що методи профілактики карієсу в цей період стандартні: використання фтормисних паст (які, до речі, абсолютно безпечні для плода) й обмежене вживання солодощів. Якщо ж вагітна відмовляється від паст із фтором, як альтернативу варто запропонувати протикаріозні пасту з активними мінеральними добавками, — уточнила доповідач. — Іноді здається, що ми говоримо банальні, усім відомі речі. Насправді це не так. Як свідчать результати наших опитувань, близько третини молодих мам не мають достатніх знань».

Важливо звертати увагу жінок на те, що неліквовані захворювання тканин пародонта належать до причин передчасних пологів і недостатньої маси тіла новонароджених. При патології пародонта стоматолог здійснює симптоматичну терапію та усунення подразнювальних факторів, а от призначати препарати системної дії він не має права; це дозволено лише після консультації з акушером-гінекологом.

Новонароджені. Якщо стан дитини нормальний, зазвичай перша її зустріч зі стоматологом відбувається не раніше 6-місячного віку. У перші місяці веденням новонародженого займається педіатр. Тому стоматологи проводять навчальні лекції педіатрам і патронажним медсестрам, а ті, в свою чергу, надають роз'яснювальну інформацію молодим батькам.

За законодавством Республіки Білорусь перший візит до стоматолога має відбуватися, коли дитині виповнилося 6 міс. До 3 років відвідувати лікаря потрібно кожні півроку, з 3 до 18 років — із частотою один раз на рік. Догляд за порожниною рота малюка мати повинна здійснювати з першого дня його життя, чистку зубів — із моменту появи першого зуба.

Дошкільнята. За правилами кожна дитина у дитячому садочку віком від 2 років повинна чистити зуби зволоженою щіткою, віком від 3 років — із використанням дитячої зубної пасти. Це роблять під час ранкового вмивання та/чи після обіду. Щітки й пасти збирають у буфетних групових комірках. Суворо контролює процес санітарна служба.

Учні 1–2 класів. Із 2015 р. у Мінську діє комунальна програма, погоджена з управлінням освіти. Відповідно до неї молодші школярі чистять зуби під наглядом вчителів; кожен має індивідуальну щітку й стаканчик, які зберігаються з урахуванням санітарних вимог.

«Чесно кажу, здійснювати стоматологічну профілактику нам легко, адже держава дбає про дітей, маємо юридичне підґрунтя (а кожна законодавча вимога в Білорусі чітко виконується), налагоджене партнерство з педіатрами й фахівцями санітарної служби, широку мережу дитячих стоматологічних відділень. Наприклад, у Мінську їх 18. Тому вже маємо чим пишатися: завдяки активним профілактичним заходам поширення карієсу знизилася з 20% у 2008 р. до 4% — у 2018 р.», — резюмувала Л. Жугіна.

Група TORCH: фокус на герпетичну інфекцію

До TORCH-інфекцій відносять токсоплазмоз, краснуха, герпетична інфекція, цитомегаловірусна інфекція та інші інфекції (хламідіоз, сифіліс, гепатити А і В, вітряна віспа тощо). Вони здатні спричинити аномалії розвитку плода.

Наталія Юнакова, кандидат медичних наук, асистент кафедри стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика, детально розглянула особливості стоматологічного лікування при герпетичній інфекції.

«Згідно з науковими даними, більшість людей інфікуються вірусом *Herpes simplex* протягом першого року життя. Зазвичай виявляють асоціації різних типів вірусу герпесу: найчастіше — Епштейна — Барр і цитомегаловірусу, а також цього дуєту + *Herpes simplex*. Лише один тип вірусу виявлено у 16% випадків», — повідомила доповідач.

Н. Юнакова наголосила, що доцільно відмовитися від стоматологічних втручань, якщо у пацієнта наявні герпетичні висипання, а ситуація не є невідкладною. Адже існує високий ризик того, що внаслідок травмування слизової оболонки порожнини рота й сукупного стресу відбувається генералізація інфекції.

Якщо частота герпетичної інфекції у пацієнта більше 6 разів на рік, варто направити його до імунолога, а напередодні планових стоматологічних втручань — проводити профілактику, більш активно використовувати антисептики (наприклад гексетидин).

Лікування, спрямоване на герпетичну інфекцію, базується на застосуванні противірусних засобів та імуномодуляторів. Оскільки стоматологи призначають препарати місцевої дії, доповідач порекомендувала включати у схему лікування денотівир. Частота його нанесення — 2–3 рази на день (для порівняння: ацикловіру — до 5 разів на день), а дія швидша.

Ліки на тарілці

Як харчуватися, щоб зуби були міцними, а ясна — здоровими? Корисні поради присутнім дала **Галіна Анохіна**, доктор медичних наук, професор кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика, зазначивши, що найважливішим компонентом для здоров'я зубів та ясен, особливо у період вагітності, є білок. Якщо жінка у період вагітності страждає на дефіцит білка, скоріше за все, у неї почнуть випадати волосся та зуби, а у новонародженого — відзначатимуть недостатність білка. «Без білка не буде колагену. І це негативно впливатиме практично на всі органи й системи — шкіру, серце тощо», — підкреслила промовець.

Слід доповнити раціон продуктами, багатими на білок (м'ясо, риба, кальмари, яйця, молоко), бульйонами, заливними стравами, продуктами з високим вмістом вітамінів С (шипшина, чорна смородина, цитрусові) та Е (шпинат, петрушка, персики тощо).

Дефіцит нутрієнтів і стоматологічне здоров'я тісно пов'язані. Гіпоплазія емалі часто виникає на фоні дефіциту вітамінів А та D; патологія тканин пародонта — при нестачі фолієвої кислоти; хейліт, глосит, ангулярний стоматит — у разі зниженого вмісту вітаміну B₂; підвищена кровоточивість ясен, випадання зубів — при нестачі вітаміну С.

«Окрім контролю рівнів кальцію та вітаміну D, у період вагітності потрібно пам'ятати про магній. Недостатність магнію часто корелює з поганим засвоєнням кальцію. Чому я на цьому наголошую? Якщо дефіцит кальцію досить легко коригувати, то магній є мінералом, який мало представлений у харчових продуктах. Зі звичних нам страв на магній багата гречана крупа (ядра). До того ж практично неможливо забезпечити нормальне надходження корисних елементів, вітамінів виключно за рахунок продуктів. Для цього тільки яблуку довелось б споживати 5–6 кг щодня. Тому потрібні збалансовані вітамінно-мінеральні комплекси», — резюмувала доповідач.

«Червоною ниткою у кожній доповіді проходила думка, що лікування пацієнти у період вагітності — спільна відповідальність стоматолога й акушера-гінеколога. Говорячи мовою метафор, це не «сольний виступ», а «парне катання», де дії та рішення кожного мають бути виваженими й синхронними».

Ольга Радучин, фото Сергія Бека

РЕЗОЛЮЦІЯ

I УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ» 8—9 лютого 2019 року, м. Київ, Столичне шосе, 103

Медицина і стоматологія, зокрема ХХІ століття, характеризуються новітніми технологіями та постійним оновленням знань, які відкривають нові механізми розвитку й перебігу захворювань та заходи фармакологічної корекції цих станів, а також змінами структури захворюваності, постарінням населення, що з одного боку підвищують потреби населення в медичному обслуговуванні, а з іншого — зазнають економічного тиску, зумовленого зменшенням витрат та необхідністю підвищення доступності медичної допомоги.

Для підвищення ефективності та якості медичної допомоги, що забезпечує раннє виявлення і профілактику захворювань, а також запобігання розвитку можливих ускладнень важливою є міждисциплінарна взаємодія медичних працівників різних спеціальностей, спрямована на лікування пацієнта, а не хвороби. Набуття нових навичок та компетенцій сприятимуть міждисциплінарна професійна освіта, організація спільних медичних освітніх заходів.

Глобальні цілі, визначені ВООЗ і FDI (2003) до 2020 року, передбачають:

- ▶ поліпшення стоматологічного здоров'я і зменшення впливу стоматологічних захворювань та патології щелепно-лицевої ділянки на загальний стан здоров'я і психосоціальний розвиток завдяки популяризації стоматологічного здоров'я серед груп населення, які найбільше страждають від зазначених станів і захворювань;
- ▶ мінімізацію впливу стоматологічних і щелепно-лицевих проявів системних захворювань на здоров'я окремих осіб та суспільства в цілому завдяки використанню цих проявів для ранньої діагностики, профілактики й ефективного лікування системних захворювань.

Відповідно до директив ВООЗ і Всесвітньої федерації стоматологів щодо підвищення стандартів надання медичної допомоги пацієнтам, членам їх сімей і суспільству в цілому, цієї мети можна досягти внаслідок впровадження міждисциплінарного комплексного підходу в тактику ведення пацієнта, поєднання профілактики з ранньою діагностикою та єдиним баченням етіології, патогенезу і клінічних проявів захворювань порожнини рота й усіх систем організму людини, тісної співпраці лікарів різних спеціальностей. За кількістю відвідувань стоматологи посідають друге місце після лікарів загальної практики (терапевтів), а отже, займають передові позиції стосовно профілактики, ранньої діагностики і лікування як захворювань порожнини рота, так і загальносоматичної патології. Взаємодія з лікарями інших галузей медицини для зниження рівня стоматологічної захворюваності та профілактики основних неінфекційних захворювань сприяє поліпшенню загального стану здоров'я, якості й тривалості життя людини.

I УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Міждисциплінарна професійна освіта (МПО) — важливий інструмент підготовки до співпраці лікарів різних спеціальностей. За визначенням ВООЗ, це досвід представників двох або кількох медичних професій, коли вони навчаються разом з метою забезпечення ефективною взаємодією та оптимізації результатів надання медичної допомоги. У багатьох країнах світу МПО сприяє налагодженню міждисциплінарної взаємодії лікарів загальної практики, медичних сестер, фармацевтів, дієтологів, стоматологів в умовах стаціонару.

Інтегрована медицина та стоматологія — галузь науки, що вивчає зміни в організмі людини з позицій загальної медицини і стоматології, спільні фактори ризику, причини та механізми розвитку захворювань порожнини рота й системних розладів, вплив здоров'я порожнини рота на організм у цілому та перебіг загальносоматичної патології, взаємозумовленість і взаємообтяження патологічних процесів у порожнині рота й інших системах організму з метою розроблення і впровадження протоколів ведення пацієнтів з коморбідними станами.

Ця галузь науки передбачає вивчення впливу загальносоматичних захворювань на стан здоров'я порожнини рота, а саме порушення гомеостазу основних гормонів людини, ускладнення внаслідок вірусних, бактеріальних, грибкових інфекцій, неврологічних розладів — орофасціального болю, печіння у щелепно-лицевій ділянці, порушення функції скронево-нижньощелепних суглобів, ускладнення внаслідок онкологічних захворювань або радіаційного впливу, захворювань слизової оболонки порожнини рота та дисфункції слинних залоз, особливостей перебігу стоматологічних захворювань у пацієнтів з коморбідними станами.

Важливе значення для державного підходу в профілактиці основних стоматологічних захворювань мають систематизація епідеміологічних досліджень і моніторингу стану стоматологічного здоров'я, розроблення Національної та регіональних комунальних програм профілактики серед населення України.

Докорінних змін потребує система переддипломної та післядипломної освіти. На часі впровадження безперервного професійного розвитку лікарів.

Заслухавши й обговоривши доповіді учасників I Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»,

ВИРІШЕНО:

1. З метою обговорення і визначення поняття «Інтегрована медицини та стоматологія» як окремого напрямку в медицині створити робочу групу, а згодом — громадську організацію з відповідною назвою.

2. Рекомендувати МОН та МОЗ України реалізувати досвід вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі медичної/стоматологічної освіти щодо усунення невідповідностей вимогам ВФМО і ЄС у Стандарті вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія», а саме:

- ▶ адаптувати навчальні плани і програми до міжнародних, що сприятиме реальному впровадженню академічної мобільності як студентів, так і викладачів, й оптимізації організаційних аспектів освітнього процесу;
- ▶ клопотати перед МОН та МОЗ України в найкоротші терміни затвердити Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 221 «Стоматологія» і створити на його основі навчальний план та освітні програми професійної підготовки;
- ▶ представити стандарти навчальних програм підготовки лікарів-стоматологів з питань інтегрованої медицини та стоматології, а саме післядипломної підготовки і магістерських програм, формування професійних компетенцій та здатності до вирішення проблем пацієнта з урахуванням стану здоров'я порожнини рота й організму в цілому, використання отриманих знань у практичній діяльності.

Резолюцію прийнято I Українським конгресом з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія» в м. Києві 9 лютого 2019 року.

Використані статті та документи:

Мазур І.П., Супрунович І.М. «Інтегрована медицина та стоматологія» — міждисциплінарна професійна освіта // Сучасна стоматологія. — 2019. — № 1. — С. 104—105.

Мазур И.П. 1-й Украинский стоматологический конгресс: интегрируя усилия интернистов и стоматологов // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2019. — № 6 (451). — С. 36—37.

Стоматологічне здоров'я і вагітність: особливості, обмеження, ризики // Український медичний часопис. — 28 лютого 2019 р.

Як можуть жіночі гормони нівелювати ювелірну роботу стоматолога? // Український медичний часопис. — 28 лютого 2019 р.

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС
«СТОМАТОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я — ІНТЕГРАЛЬНА СКЛАДОВА ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ»,
18—19 жовтня 2019 року, м. Київ**

З нагоди святкування 100-річчя Української наукової стоматологічної школи і 25-річчя Асоціації стоматологів України стоматологічна й медична спільнота, високоповажні гості з різних країн світу зібрались на 5-му Національному українському стоматологічному конгресі. З визначною подією українських стоматологів привітала Всесвітня федерація стоматологів. У рамках конгресу відбулась зустріч представників стоматологічних асоціацій країн Східної Європи для обговорення подальшої співпраці.

Святкування 100-річного ювілею Української наукової стоматологічної школи і 25-річчя Асоціації стоматологів України, найбільш численного громадського об'єднання стоматологів нашої держави, проходило в рамках 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації», який відбувся 18—19 жовтня 2019 року в м. Києві. За традицією у роботі конгресу брали участь науковці, організатори охорони здоров'я, викладачі вищих закладів освіти, студенти, лікарі-стоматологи з різних регіонів України й зарубіжні колеги.

У своїх привітаннях прем'єр-міністр України О.В. Гончарук і голова профільного комітету Верховної Ради України М.Б. Радучький побажали стоматологам України й учасникам конгресу нових здобутків для розвитку української науки, втілен-

ня продуктивних ідей вітчизняних вчених у реальні розробки та інноваційні проекти практичної охорони здоров'я, впровадження нових високоефективних методів діагностики, лікування і профілактики стоматологічних захворювань, успіху й процвітання стоматологічної галузі.

Учасників конгресу також привітали і побажали плідної праці заступник Міністра охорони здоров'я України М.С. Загрійчук, президент НАМН України В.І. Цимбалюк, проректор з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика Н.О. Савичук, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця професор Ю.Л. Кучин, ректор Української військово-медичної академії, полковник медичної служби В.Л. Савицький, член-кореспондент НАМН України В.О. Маланчук, директор ДУ «Инсти-

Вітальне слово президента Національної академії медичних наук України академіка В.І. Цимбалюка до учасників конгресу

Світлина з 5-го Національного українського стоматологічного конгресу

тут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» С.А. Шнайдер і президент ГО «Асоціація стоматологів України» професор І.П. Мазур.

Під час пленарного засідання відбулося обговорення перспектив розвитку стоматології та стоматологічної освіти з позицій реформування системи охорони здоров'я України і вручення почесних відзнак ГО «Асоціація стоматологів України». У рамках цього заходу був презентований 26-хвилинний документальний фільм «Стоматологія України: до сторіччя Української стоматологічної школи». Також з нагоди ювілею на пленарному засіданні відбулася презентація сигнального екземпляра книги «Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси» до 100-річчя її формування. Окрім того, було представлено довідник «Стоматологічна допомога в Україні: аналіз основних показників діяльності за 2018 рік», підготовлений ГО «Асоціація стоматологів України» за даними ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України».

Насичена й різноманітна програма конгресу складалася з 12 науково-практичних симпозіумів, майстер-рингу для студентів та майстер-класу з актуальних питань імплантології.

Дуже активно пройшов симпозіум зі щелепно-лицевої хірургії; його керівниками були професор А.В. Копчак і професор П.В. Леоненко, які розповіли про можливості сучасних навігаційних технологій під час проведення синус-ліфтингу. В.А. Рибак, Т.О. Павличук й А.В. Копчак поділилися досвідом застосування тромбоцитарних концентратів у рекон-

струкції альвеолярних відростків щелеп, а Ю.В. Чепурний разом із Д.М. Черногорським проаналізували помилки застосування цифрових протоколів і запропонували методи їх уникнення. У рамках міжнародного симпозіуму з питань дентальної імплантації виступили провідні українські й зарубіжні лектори. Афят Рашид Агазаде (Азербайджан) акцентувала увагу на помилках й ускладненнях, які виникають під час проведення дентальної імплантації, а Атілла Сертгоз (Туреччина) розглянув ортопедичні аспекти імплантації зубів у складних клінічних випадках.

У ході симпозіуму «Інфекційний контроль у стоматологічній практиці: європейські настанови» під керівництвом Т.І. Чернишенко і С.В. Хлебас були висвітлені актуальні питання інфекційної безпеки, безпеки праці та безпечності прийому пацієнтів у медичних закладах стоматологічного профілю, а також проведено майстер-клас з належної гігієни рук медичного персоналу в стоматологічних клініках.

Фокус науково-практичного симпозіуму «Сучасні аспекти лікування інфекційно-запальних процесів у порожнині рота та методи профілактики» під керівництвом члена-кореспондента НАМН України, професора В.О. Маланчука, професора М.В. Хайтовича і доцента А.В. Рибачук був спрямований на безпечність фармакотерапії у стоматології. Професор В.В. Поворознюк акцентував увагу на порушеннях метаболізму кісткової тканини в практиці стоматолога, професор В. Маргвелашвілі (Грузія) під час свого виступу підняв питання взаємозв'язку якості життя і стоматологічного здоров'я осіб похилого віку, а професор А.І. Хасанов (Узбекистан) розповів про патофізіологічні й клінічні аспекти дефіциту кальцію у дітей з одонтогенними запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки. На симпозіумі прозвучали й інші доповіді, присвячені методам ефективного лікування одонтогенних гайморитів і вірусних захворювань.

Досить цікаво пройшов симпозіум «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів-стоматологів», на якому зібралися правознавці, юристи і фахівці стоматологічної галузі для обговорення питань захисту професійної діяльності лікарів, забезпечення якості надання стоматологічної допомоги й безпеки

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

пацієнта. Під час симпозиуму О. Юдін розповів про тактику захисту лікаря в разі виникнення конфлікту з пацієнтом, а С. Красник розставив усі крапки в аспектах управління конфліктами між лікарем і пацієнтом.

Більше ніж 10 доповідей прозвучало в рамках симпозиуму «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів (Temporomandibular disorders)», керівниками якого були професор В.П. Неспрядько, доцент І.Л. Скрипник і доцент Ю.В. Клітинський. Доповідачі піднімали питання комплексної оцінки стану скронево-нижньощелепних суглобів, застосування цифрових та аналогових протоколів функціональної діагностики, виникнення функціональних розладів у щелепно-лицевій ділянці, а також низку інших актуальних питань.

У перший день конгресу для студентів був організований майстер-ринг з естетичної стоматології. Анжеліка Ковшар і Андрій Жуйков провели лекції на тему особливостей відновлення естетики молярів, премолярів та фронтальної групи зубів за допомогою фотополімерних матеріалів. Молоді лікарі мали змогу відпрацювати практичні навички на моделях й отримати експертні оцінки за свою роботу від видатних фахівців у галузі естетичної стоматології — С.В. Радлінського і Н.М. Юнакової.

Другий день роботи конгресу відкрився двома симпозиумами й майстер-класом. Під керівництвом професора Атілли Сертгоза (Туреччина) і професора Бюлента Гекса відбувся майстер-клас «Протетика та імплантологія». Відвідувачі прослухали лекційний

Учасники 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації»

матеріал, отримали відповіді на спірні питання і підвищили свою професійну майстерність на новітньому обладнанні.

Науково-практичний симпозіум «Естетика та інновації в стоматології в щоденній практиці» під керівництвом С.В. Радлінського і Н.М. Юнакової зібрав метрів естетичної стоматології серед лекторського складу, які поділилися своїм досвідом і клінічними протоколами ведення пацієнтів.

Питання доступності стоматологічної допомоги для населення, майбутнього стоматологічної служби в сільській місцевості, стану та перспектив розвитку дитячої стоматології піднімалися протягом симпозіуму з практичної стоматології «Доступність медичної стоматологічної допомоги для населення та перспективи трансформації стоматології в Україні», керівником якого був віцепрезидент ГО «Асоціація стоматологів України» О.М. Вахненко.

Під час міжнародного засідання з питань профілактики основних стоматологічних захворювань і ролі лікаря в їх запобіганні (превенції) фахівці Казахстану, Німеччини, Росії та Білорусі разом з головними стоматологами України під керівництвом професора І.П. Мазур, професора О.В. Деньга і професора С.С. Єсембаєвої обговорили важливі аспекти профілактики й програми превенції стоматологічних захворювань. Катрін Лоренц (Німеччина) розповіла про програми превенції захворювань пародонта в Німеччині. У доповіді О.В. Шевченка йшлося про національну програму профілактики стоматологічних захворювань у Росії. Професор Т.М. Манак поділилась важливими аспектами державної програми первинної профілактики основних стоматологічних захворювань у Республіці Білорусь. Професор С.С. Єсембаєва повідомила про заходи профілактики стоматологічних захворювань у Казахстані. Після всіх доповідей відбулася дискусійна панель та прийняття Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань.

Під керівництвом професора Н.В. Гасюк, професора І.І. Соколової й професора О.В. Клітинської пройшов симпозіум «Інноваційні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота», у рамках якого обговорювалися проблеми виникнення передракових станів слизової оболонки порожнини рота та їх ранньої діагностики, а також питання, що стосуються кандидозу, хронічної травми, герпетичної інфекції та печіння в порожнині рота.

Провідні вчені взяли участь у науково-практичному симпозіумі «Сучасні технології в діагностиці, плануванні та лікуванні стоматологічних хворих», керівниками якого були доктор медичних наук О.В. Копчак і доцент В.Г. Бургонський. Професор Г.Ф. Білоклицька і доктор медичних наук О.В. Копчак ознайомили слухачів із сучасними протоколами лікування захворювань пародонта за допомогою ін'єкційної PRP-терапії. Професор Фред Бергман (Люксембург) у своїй доповіді висвітлив основні питання дентальної імплантації. Доцент В.Г. Бургонський розповів, чи є альтернатива лазерним технологіям у практичній стоматології. Максим Барський (Ізраїль) і В.Г. Климентьев поділилися європейськими протоколами ведення пацієнтів стоматологічного профілю. Після закінчення симпозіуму відбулася дискусійна панель з питань відновлення естетики та функції зубів при стоматологічних захворюваннях.

Особливе місце у програмі конгресу посів науко-

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

во-практичний симпозіум молодих вчених і лікарів під керівництвом доцента І.Л. Скрипник і кандидата медичних наук В.Є. Новошицького, у рамках якого доповідачі мали можливість представити свої наукові досягнення. Аспірант І.М. Супрунович проаналізувала особливості некаріозного ураження пришийкової ділянки зубів у хворих на генералізований пародонтит. Аспірант О.В. Біда розповів про методи ортопедичного лікування захворювань пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій. Аспірант С.І. Миколайчук запропонував способи оптимізації проведення фотоактивованої дезінфекції тканин пародонта. Під час свого виступу аспірант Ю.В. Кокоєва звернула увагу слухачів на фармакологічний супровід під час дентальної імплантації та зубного протезування. Аспірант М.А. Ковальова поділилася інформацією щодо прогностичного значення поліморфізму гена IFN- γ у виникненні захворювань пародонта на тлі патології щитоподібної за-

лози, а аспірант Н.І. Турянська розповіла про вплив поліморфізму гена KLK-4 на виникнення ерозій зубів на тлі захворювань пародонта в осіб молодого віку. Доповідь Л.К. Янішевського була присвячена застосуванню ін'єкційної PRP-терапії при лікуванні генералізованого пародонтиту за наявності антибіотикорезистентності.

Загалом учасниками конгресу стали понад 2000 осіб, що є свідченням невідомої зацікавленості лікарів. Під час роботи в залах панувала дружня й невимушена атмосфера. Усі відвідувачі конгресу отримали сертифікати з відповідною кількістю освітніх балів у рамках безперервного професійного розвитку. Практична спрямованість цього заходу і високий рівень організації сприятимуть професійному росту лікарів-стоматологів, підвищенню рівня доступності, якості та безпечності надання стоматологічної допомоги жителям нашої країни.

До 100 – річчя формування Української наукової стоматологічної школи

До 25 – річчя заснування громадської організації «Асоціація стоматологів України»

5 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС

18-19 жовтня 2019 року. Президент Готель, Київ.

5-й Національний український стоматологічний конгрес

«Стоматологічне здоров'я – інтегральна складова здоров'я нації»

ПРОГРАМА

18-19 жовтня 2019 року

Громадська організація
**АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ**

Президент Готель, м. Київ

Фотокопія програми 5-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації»

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

*До 100-річчя формування Української наукової стоматологічної школи
До 25 річниці заснування громадської організації «Асоціація стоматологів України»*

Громадська організація «Асоціація стоматологів України» є всеукраїнською громадською організацією, яка об'єднує на основі єдності інтересів та за професійною ознакою громадян України – лікарів стоматологів, інших лікарів суміжних професій, а також спеціалістів з інших галузей знань, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматології. Діяльність ГО «Асоціація стоматологів України» здійснюється на території України через створені територіальні осередки Асоціації та профільні асоціації.

МЕТА

Основною метою діяльності Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

ПРОВІДНА РОЛЬ В СТОМАТОЛОГІЇ

АСУ на підставі професійних інтересів об'єднує науковців, науково-педагогічних працівників, лікарів стоматологів та медичних працівників інших спеціальностей, організаторів охорони здоров'я, студентів та інтернів стоматологічних факультетів. Співпрацює з Національною академією медичних наук, провідними науково-дослідними інститутами, вищими навчальними медичними закладами України, з медичними асоціаціями з метою проведення науково-практичних досліджень з вивчення взаємозв'язку між здоров'ям порожнини рота та загальносоматичною патологією і проводить заходи з безперервної професійної освіти. АСУ разом з Всеукраїнським лікарським товариством, Національною лікарською радою України, Українською медичною експертною спільнотою співпрацює з Міністерством охорони здоров'я України, Верховною Радою України з питань реформування.

ІСТОРІЯ

Асоціація стоматологів України заснована 23 жовтня 1994 року і є правонаступницею Наукового товариства стоматологів України. АСУ є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) з 1998 року та ERO FDI.

ОПТИМАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ПОРОЖНИНИ РОТА

АСУ у співпраці з науковцями, лікарями стоматологами проводить епідеміологічне обстеження стану здоров'я порожнини рота та аналіз ситуації щодо захворюваності на основні стоматологічні хвороби в Україні. Впроваджує через освітні заходи науково обгрунтовані методи профілактики, високотехнологічні методи діагностики та лікування стоматологічних захворювань.

Dear colleagues!

On behalf of FDI World Dental Federation, it is with great pleasure that we extend our warmest congratulations on the occasion of the 25th anniversary of the founding of the Ukrainian Dental Association, which also coincides with the centenary of the Ukrainian Scientific Dental School - two impressive milestones that merit a special celebration. We are convinced that under your great leadership, wisdom and guidance, the Ukrainian Dental Association will strive to even greater heights and achievements. The Ukrainian Dental Association has been our valued member for 21 years, and we look forward to working closely together to strengthen our shared vision of leading the world to optimal oral health. We are confident that the important relationship between FDI World Dental Federation and the Ukrainian Dental Association will continue to flourish in the years to come. We would like to take this opportunity to wish you a very happy anniversary and 100 more years of success and achievement!

Шановні колеги!

Від Всесвітньої федерації стоматологів прийміть щирі вітання з нагоди 25-ї річниці заснування Асоціації стоматологів України, а також зі сторіччям Української наукової стоматологічної школи - дві вражаючі віхи, які заслуговують особливого святкування. Переконані, що Асоціація стоматологів України в подальшому буде прагнути до ще більших висот та досягнень. Асоціація стоматологів України є нашим цінним членом вже 21 рік, і ми сподіваємось на тісну співпрацю, зміцнення нашого спільного бачення щодо впровадження оптимального здоров'я ротової порожнини у світі. Впевнені, що стосунки між Всесвітньою федерацією стоматологів та Асоціацією стоматологів України будуть зміцнюватися і в наступні роки. Ми хотіли б скористатися цією можливістю, щоб побажати вам гарного святкування ювілею і ще 100 років успіху та досягнень!

Президент
Всесвітньої федерації стоматологів
Кетрін Келл

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Цимбалюк В.І,
академік, Президент
НАМН України

Маланчук В.О.,
член-кореспондент
НАМН України,
професор

Шнайдер С.А.,
професор, директор
ДУ «Інститут стоматології
та щелепно-лицевої
хірургії НАМН України»

Шановні колеги!

Від Національної академії медичних наук України прийміть щирі вітання з нагоди сторічного ювілею Української наукової стоматологічної школи та 25-ї річниці заснування громадської організації «Асоціація стоматологів України»!

5-й Національний український стоматологічний конгрес традиційно зібрав коло однодумців – науковців, викладачів вищих навчальних медичних закладів, організаторів системи охорони здоров'я, лікарів стоматологів з різних куточків України та має на меті впровадження нових високотехнологічних науково обґрунтованих методів діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань та забезпечення оптимального здоров'я порожнини рота у мешканців України!

Національна академія медичних наук України у співпраці з провідними науковцями та лікарями стоматологами проводить епідеміологічні дослідження та аналіз захворюваності основними стоматологічними хворобами з метою впровадження Національної програми профілактики. Сумісні наукові дослідження виявлять нові механізми розвитку та взаємообтяження стоматологічних та загально соматичних хвороб та обґрунтовують нові методи лікування. Маю надію, що конгрес буде важливим майданчиком для обговорення сучасних тенденцій в медицині та стоматології, які згодом будуть впроваджені в практичну охорону здоров'я. Бажаю учасникам конгресу плідної роботи та нових творчих здобутків з метою збереження здоров'я громадян України!

Президент НАМН України, Академік Цимбалюк В.І.

Шановні колеги!

Сердечно вітаю учасників 5 – го Національного українського стоматологічного конгресу! Сьогоднішня подія присвячена сторіччю формування української наукової стоматологічної школи і 25 річниці громадської організації «Асоціація стоматологів України» та є святом для усіх стоматологів. Розвиток наукових досягнень, їх впровадження в практичну охорону здоров'я – запорука зростання могутності держави, а науковці – це інтелектуальний потенціал української нації, її майбутнє.

Українська наукова стоматологічна школа займає гідні позиції у вітчизняних і міжнародних наукових рейтингах, та має достатній потенціал для досягнення кращих міжнародних показників. Подвижницька праця вчених стоматологів України спонукала створення потужної наукової, навчальної та лікувально-діагностичної бази.

Сьогодні в Україні впроваджуються міжнародні стандарти післядипломної освіти та європейські вимоги до безперервного професійного розвитку лікарів. Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика пліч-о-пліч з науковцями, педагогами, організаторами охорони здоров'я, лікарями стоматологами співпрацює у створенні високих стандартів медичної та стоматологічної освіти. Запорукою високих стандартів надання медичної допомоги є підвищення якості освітнього процесу, до - та післядипломної підготовки фахівців, їх безперервний професійний розвиток. Нехай і надалі продуктивні ідеї наших талановитих вчених втілюються в реальні розробки та інноваційні проекти. Бажаю учасникам Конгресу міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, науковцям – нових відкриттів на славу української науки, лікарям - стоматологам – професійних звершень та росту!

З повагою

Ректор Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
академік НАМН України професор

Юрій Вороненко

Роль громадської організації «Асоціація стоматологів України» в стоматологічній спільноті України

Громадська організація «Асоціація стоматологів України» є всеукраїнською громадською організацією, яка об'єднує на основі єдності інтересів та за професійною ознакою громадян України – лікарів стоматологів, інших лікарів суміжних професій, а також спеціалістів з інших галузей знань, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматологів.

Діяльність ГО «Асоціація стоматологів України» здійснюється на території України через створені територіальні осередки Асоціації та профільні асоціації. Асоціація стоматологів України заснована 23 жовтня 1994 року і є правонаступницею Українського Республіканського наукового товариства стоматологів України, яке було створено у 1956 році І.І. Новиком та тривалий час його очолював М.Ф. Данилевський. Асоціація нараховує близько 10 тисяч лікарів-стоматологів, зубних лікарів, зубних техніків та об'єднує всі регіони України.

Основною метою діяльності Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

Міжнародна діяльність. ГО «АСУ» є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) з 1998 року та Європейського регіонального відділу Всесвітньої федерації стоматологів ERO FDI. Асоціація стоматологів активно співпрацює із Всесвітньою федерацією стоматологів, Всесвітньою організацією охорони здоров'я і Організацію Об'єднаних Націй. Члени АСУ приймають активну участь, в тому числі із доповідями, на щорічних конгресах Всесвітньої федерації стоматологів. АСУ співпрацює з фаховими асоціаціями Німеччини, Австрії, Білорусі, Казахстану,

Польщі, Грузії, Азербайджану, Молдови, Вірменії, Туреччини, Литви та інших країн.

Безперервний професійний розвиток лікарів – стоматологів здійснюється науково-викладацьким колективом фахівців, науково-педагогічними працівниками стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України, котрих об'єднує ГО «АСУ». Знаменним є проведення вже чотирьох (2012, 2013, 2015, 2017 рр.) Національних українських стоматологічних конгресів з міжнародною участю.

Протягом 2018 року Асоціація співпрацює з Європейською академією безперервної медичної освіти та професійного розвитку (European CME-CPD Academy), що уповноважена організувати та проводити освітні заходи на міжнародному рівні в рамках безперервної медичної освіти та присвоювати учасникам міжнародні кредити (European CME-CPD Academy CME credits).

Координація професійної діяльності з Міністерством охорони здоров'я України. ГО «АСУ» співпрацює з Міністерством охорони здоров'я для координації та регулювання професійної діяльності лікарів – стоматологів в Україні.

Координація професійної діяльності з комітетом з охорони здоров'я Верховної ради України. Проблеми надання стоматологічної допомоги на первинному рівні, забезпечення гарантованого державного рівня надання стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення України та організація стоматологічної допомоги сільському населенню обговорюються в комітеті з охорони здоров'я Верховної Ради України з народними депутатами, представниками МОЗ України (13 квітня 2018 року).

Наукова діяльність. ГО «АСУ» об'єднує науковців – професорів, докторів та кандидатів медичних наук, молодих науковців Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (м. Одеса), Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, а також 14 провідних стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів України.

Під егідою Асоціації видається щорічний довідник «Стоматологічна допомога в Україні», в якому проводиться аналіз діяльності стоматологічної служби та допомоги в Україні.

У 2017 році видано монографію «Стоматологія України: історичні нариси» до сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи. Видання присвячено історії розвитку стоматології в Україні, де висвітлено роль наукових товариств в розвитку стоматології, основні віхи формування наукової школи, створення мережі лікувально-профілактичних закладів в різних регіонах України, що надають стоматологічну допомогу.

До ІХ (XVI) З'їзду громадської організації «Асоціація стоматологів України» підготовлено видання довідника зі стоматології «Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008 – 2018 роки», під редакцією проф. Вороненко Ю.В., проф. Павленко О.В., проф. Мазур І.П. В довіднику проведено аналіз діяльності стоматологічної допомоги в Україні протягом останнього десятиріччя, надано основні показники діяльності стоматологічних закладів різних форм власності, представлено визначні події стоматологічної спільноти протягом останнього десятиріччя.

Сприяння професійному розвитку молодих вчених лікарів – стоматологів. До складу ГО «АСУ» входить Рада молодих вчених, метою якої є сприяння професійного і наукового розвитку талановитої молоді, підтримка їх навчання в тому числі і за межами України.

Асоціація в рамках Національних українських стоматологічних конгресів, з'їздів проводить симпозиуми молодих вчених, де висвітлюються основні наукові та практичні здобутки молодих вчених.

Міжпрофесійна взаємодія стоматологів з лікарями загальної практики. Асоціація стоматологів України співпрацює з Національною академією медичних наук України, з провідними науковцями науково-дослідних інститутів, вищих навчальних медичних закладів, медичними асоціаціями з метою проведення науково-практичних досліджень з вивчення взаємозв'язку між здоров'ям порожнини рота та загальносоматичним здоров'ям. Асоціація співпрацює з Всеукраїнським лікарським товариством, Національною лікарською Радою України з питань впровадження лікарського самоврядування в Україні (Проект Закону України про лікарське самоврядування від 06.04.2018). Видавнича діяльність. ГО «АСУ» проводить координацію та видання науково-практичних фахових журналів «Сучасна стоматологія», «Вісник стоматології», міжнародний науково – практичний журнал «Стоматологія. Естетика. Інновації», «Дентаклуб».

«Орден Святої Аполлонії» – Почесна відзнака за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя започаткована ГО «АСУ» 21 березня 2018 року з метою відзначення видатних вчених, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів, колективів співробітників за багатолітню плідну працю, активну роботу в реформування практичної охорони здоров'я, системи освіти і розвитку науки та з нагоди святкування сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи.

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

**Президент громадської організації «АСУ»,
доктор медичних наук, професор,
Голова оргкомітету Конгресу
Ірина МАЗУР**

**Віце-президент громадської організації «АСУ»,
заступник голови КР МОЗ України за фахом
«Стоматологія», доктор медичних наук,
професор, Голова наукового комітету Конгресу
Олексій ПАВЛЕНКО**

Шановні колеги!

Вітаємо учасників 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я – інтегральна складова здоров'я нації»!

Стоматологічну спільноту вітаємо зі сторічним ювілеєм Української наукової стоматологічної школи та 25-ї річницю заснування громадської організації «Асоціація стоматологів України»! Громадське об'єднання «Асоціація стоматологів України» проводить традиційне зібрання лікарів – стоматологів з метою обговорення важливих питань стоматології, організації стоматологічної допомоги в умовах реформування медичної галузі, визначення місця та ролі стоматолога на первинній ланці надання медико-профілактичної допомоги населенню України. В рамках наукової програми Конгресу, з нагоди святкування сторіччя Української наукової стоматологічної школи буде підведено своєрідний підсумок наукових та практичних досягнень в стоматології. Готується до друку історичне видання про розвиток наукових стоматологічних шкіл України, видання якого є шансом нашим вчителям!

До друку підготовлено історичне видання «Стоматологічна допомога в Україні: аналіз основних показників діяльності за 2018 рік», під редакцією проф. Вороненко Ю.В., проф. Мазур І.П., проф. Павленко О.В. В довіднику проведено аналіз діяльності стоматологічної допомоги в Україні протягом останнього десятиріччя, надано основні показники діяльності стоматологічних закладів різних форм власності, представлено визначні події стоматологічної спільноти протягом 2018 року.

Діяльність майже тридцяти тисячної стоматологічної громади спрямована на створення оптимального здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, підвищення стандартів надання стоматологічної допомоги. Сьогодні важливим питання є підготовка в нашій державі Національної програми основних стоматологічних захворювань, в якій буде науково обґрунтовано проведення профілактичних заходів з урахуванням геохімічної зони та антропогенного навантаження, враховано відповідну інфраструктуру стоматологічних лікувально-профілактичних закладів та забезпечення стоматологічними кадрами. Впроваджуючи наші з Вами здобутки, сподіваємося на підвищення якості життя людини та перспективу реального оздоровлення населення України.

5-й Національний український стоматологічний конгрес проводиться за підтримки Всесвітньої федерації стоматологів та за активної участі профільних стоматологічних асоціацій, комітету з охорони здоров'я Верховної Ради України, МОЗ України, Національної академії медичних наук України. Спільна співпраця позначиться подальшими успіхами, виробленню нових спільних успішних наукових ідей, шляхів до вирішення загальних проблем практичної стоматології та буде сприяти суттєвому прискоренню розвитку стоматологічної науки в Україні. Бажаємо учасникам Конгресу плідної роботи, продуктивного діалогу та дискусії, нових наукових ідей та подальшого впровадження в охорону здоров'я, успіхів на професійній ниві!

План заходів Конгресу

18.10.2019	10.00 – 13.00	Конгрес хол	Пленарне засідання (с.10)
18.10.2019	10.00 – 12.00	Конференц зала	Науково-практичний симпозиум «Інфекційний контроль в стоматологічній практиці: європейські настанови». Симпозиум для організаторів стоматологічних клінік, медичних сестер (с.11)
18.10.2019	10.00 – 13.00	Європейська зала	Науково-практичний симпозиум «Сучасні методи реабілітації стоматологічних хворих з використанням дентальної імплантації» (с.12)
18.10.2019	11.00 – 17.00	Зала «Київ»	Майстер-ринг для молодих спеціалістів в галузі стоматології (с.13)
18.10.2019	14.00 – 18.15	Конгрес хол	Науково-практичний симпозиум «Сучасні аспекти лікування інфекційно-запальних процесів в порожнині рота та методи профілактики» (с.14)
18.10.2019	14.00 – 18.00	Конференц зала	Дискусійна панель «Професійні та правові аспекти діяльності лікаря стоматолога» (с.15)
18.10.2019	15.00 – 21.00	Європейська зала	Науково-практичний симпозиум «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів (Temporomandibular disorders)» (с.16)
18.10.2019	19.00	Зала	Гала-вечір
19.10.2019	10.00 – 14.45	Конгрес хол	Науково-практичний симпозиум «Естетика та інновації в стоматології в щоденній практиці»(с.17)
19.10.2019	10.00 – 13.30	Конференц зала	Симпозиум з практичної стоматології на тему «Доступність медичної стоматологічної допомоги для населення та перспективи трансформації стоматології в Україні» (с.18)
19.10.2019	10.00 – 13.30	Європейська зала	Міжнародне експертне засідання з питань профілактики в стоматології, ролі лікаря стоматолога в превенції основних стоматологічних захворювань (с.19)
19.10.2019	14.00 – 18.00	Конференц зала	Науково-практичний симпозиум «Інноваційні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» (с.20)
19.10.2019	14.00 – 17.30	Конгрес хол	Науково-практичний симпозиум молодих вчених та лікарів (с.21)
19.10.2019	14.00 – 17.30	Європейська зала	Науково-практичний симпозиум «Сучасні технології в діагностиці, плануванні та лікуванні стоматологічних хворих» (с.23)

Під час проведення 5 – го Національного українського стоматологічного конгресу в залах, де будуть проходити симпозиуми, буде проведено відеореєстрацію лекцій.

В Конгрес-холі буде проведено виставку стоматологічного обладнання, демонстрацію нових технологій та методів діагностики, лікування та профілактики в стоматології, майстер-класи з використанням сучасних стоматологічних матеріалів.

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Пленарне засідання

18.10.2019 10.00 – 13.00 Конгрес хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00–10.30	Вітання учасників 5-го Національного українського стоматологічного конгресу		
10.30–10.50	Презентація документального фільму «Стоматологія України: історичні нариси» до сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи		
10.50–11.00	Вручення почесних відзнак ГО «Асоціація стоматологів України»		
11.00–11.20	Мазур І.П., професор	ГО «Асоціація стоматологів України» та її внесок в розвиток стоматології України	Президент ГО «Асоціація стоматологів України»
11.20–11.35	Павленко О.В., професор, Вахненко О.М., доцент	Перспективи розвитку стоматології в світлі реформування системи охорони здоров'я України	ГО «Асоціація стоматологів України»
11.35–11.50	Шнайдер С.А., професор Деньга О.В., професор Скиба В.Я., професор	Внесок вітчизняних наукових досліджень в практичну охорону здоров'я	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.50–12.05	Маланчук В.О., професор, член-кор. НАМН України, Кульбашна Я.А., професор	Стоматологічна освіта в Україні: інтеграція в світовий освітній простір	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
12.05–12.40	Панельна дискусія. «Шляхи розвитку стоматології в країнах Європи»		
12.40–13.00	Презентація довідника «Стоматологічна допомога в Україні: аналіз основних показників діяльності за 2018 рік» Презентація монографії «Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси»		

Науково-практичний симпозиум

«Інфекційний контроль в стоматологічній практиці: європейські настанови».
Симпозиум для організаторів стоматологічних клінік, медичних сестер.

Модератори: Чернишенко Т.І., Хлебас С.В.

18.10.2019 10.00 – 13.00 Конференц зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00–10.30	Мазур І. П., д.мед.н, професор	Урочисте відкриття 5 Національного українського стоматологічного конгресу Вітання учасників симпозиуму	Президент ГО «Асоціації стоматологів України»
10.30–10.45	Чернишенко Т.І., к.м.н.	Безпека праці медичних сестер	Президент ГО «Асоціація медичних сестер України» К.н. з державного управління, заслужений працівник освіти України
10.45–11.00	Хлебас С.В.	Інформування пацієнта про безпечність стоматологічного прийому: психологічні аспекти взаємодії	викладач ВУМСМО за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО імені П. Л. Шупика
11.00–11.30	Літус В. І., д.мед.н., професор	Анафілаксія - клінічні прояви та лікування	завідувач кафедри клінічної, лабораторної імунології та алергології
11.30–12.00	Бойко В.О., к.мед.н.	ВІЛ та гепатити: клінічні прояви, шляхи передачі та захист медичного персоналу	доцент кафедри інфекційних хвороб НМАПО імені П. Л. Шупика
12.00–13.00	Малюга В. Д.	Актуальні питання інфекційної безпеки в медичних закладах стоматологічного профілю. Дезінфекція Майстер-клас з належної гігієни рук медичного персоналу в стоматологічних клініках. Вікторина.	Дана-мед

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Симпозіум
з щелепно-лицевої хірургії

Модератори: професор Копчак А. В., професор Леоненко П. В.

18.10.2019 10.00 – 11.15 Європейська зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00	Мазур І. П., професор Копчак А. В., професор Леоненко П. В., професор	Відкриття симпозіуму. Вітальне слово. професор Мазур І. П., президент АСУ, професор Копчак А. В., голова оргкомітету симпозіуму з щелепно-лицевої хірургії, професор Леоненко П. В., співголова оргкомітету симпозіуму з щелепно-лицевої хірургії	
10.10– 10.40	Копчак А. В., професор Леоненко П. В., професор	Проведення синусліфтингу в несприятливих клінічних умовах: можливості сучасних навігаційних технологій	НМУ імені О. О. Богомольця; НМАПО імені П. Л. Шупика
10.40– 11.00	Рибак В. А., Павличук Т. О., Копчак А. В., професор	Клініко-біологічні аспекти застосування тромбоцитарних концентратів в реконструкції альвеолярних паростків щелеп	НМУ імені О.О.Богомольця
11.00 – 11.15	Чепурний Ю. В., доцент Черногорський Д. М.	Навігаційні хірургічні шаблони в дентальній імплантації: помилки при застосуванні цифрових протоколів і як їх уникнути	НМУ імені О.О.Богомольця

Міжнародний симпозіум
дентальної імплантації

Модератори: професор Леоненко П. В., професор Копчак А. В.

18.10.2019 11.15 – 14.30 Європейська зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
11.15	Мазур І. П., професор Леоненко П. В., професор Копчак А. В., професор	Відкриття симпозіуму. Вітальне слово. професор Мазур І. П., президент АСУ, професор Леоненко П. В., голова оргкомітету міжнародного симпозіуму з дентальної імплантації, професор Копчак А. В., співголова симпозіуму з дентальної імплантації	
11.20– 12.00	Бюлент Гекче, професор	Сучасні аспекти у протезуванні на дентальних імплантатах	Ізмірський Університет Еге, Туреччина
12.00– 12.30	Леоненко П. В., професор Копчак А. В., професор Леоненко Г. П., професор	Збереження лунки і дентальна імплантація: сучасні методики та інструментарій	НМАПО імені П. Л. Шупика; НМУ імені О. О. Богомольця
12.30– 13.00	Агазаде Афят Рашид, професор	Помилки і ускладнення в дентальній імплантації	АДІУЛ імені А. Алієва, Азербайджан
13.00– 13.20	Костенко Є. Я., професор	Проблеми антибіотикорезистентності в дентальній імплантології	ДВНЗ Ужгородський національний університет
13.20– 14.30	Круглий стіл	Щелепно-лицева хірургія і дентальна імплантація в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Обговорення проекту резолюції симпозіуму.	

Майстер-ринг
для молодих спеціалістів
в галузі стоматології

18.10.2019 11.00 – 16.30 Зала «Київ»

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
11.00 – 11.10		Вітання учасників майстер-рингу від фахівців в галузі естетичної стоматології	
11.10 – 11.50	Анжеліка Ковшар	Особливості проведення відновлення естетики фронтальної групи зубів фотополімерними матеріалами	Лікар - стоматолог вищої категорії, старший консультант з питань науки та освіти компанії 3М України
11.50 – 12.30	Андрій Жуйков	Практичні аспекти відновлення молярів та премолярів фотополімерними матеріалами	Лікар- стоматолог вищої категорії, старший консультант з питань науки та освіти компанії 3М України
12.30 – 12.45	Анжеліка Ковшар	Адгезія фотополімерних матеріалів – «Битва бондів»	Лікар- стоматолог вищої категорії, старший консультант з питань науки та освіти компанії 3М України
12.45 – 13.00		Дискусія, питання та відповіді	
13.00 – 15.00		Практична робота на моделях двох команд по 10 – 15 чоловік	
15.00 – 16.00		Експертна оцінка та обговорення результатів відновлення зубів фотополімерними матеріалами	
16.00 – 16.30		Нагородження переможців	

Науково-практичний симпозиум

«Сучасні аспекти лікування інфекційно-запальних процесів в порожнині рота та методи профілактики»

Модератори: член-кор., професор Маланчук В.О., професор Хайтович М.В., доцент Рибачук А.В.

18.10.2019 14.00 – 18.15 Конгрес хол

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00– 14.20	Хайтович М.В., професор	Клінічні аспекти фармакотерапії стоматології: фокус на безпеку	НМУ імені О.О. Богомольця
14.20– 14.40	Мазур І.П., професор	Інфекційно-запальні процеси в порожнині рота: сучасні аспекти фармакологічної терапії та профілактики	НМАПО імені П.Л. Шупика
14.40 – 15.10	Поворознюк В.В., професор	Порушення метаболізму кісткової тканини в практиці стоматолога	Українська асоціація остеопорозу
15.10 – 15.30	Єфисько В.М., доцент, Рибачук А.В., доцент	Одонтогенний гайморит як ускладнення в практиці лікаря стоматолога: діагностика, профілактика, лікування	НМУ імені О.О. Богомольця
15.30 – 15.50	Юнакова Н.М., доцент	Вірусні захворювання, їх клінічні прояви та лікування в практиці лікаря стоматолога	НМАПО імені П.Л. Шупика
15.50 – 16.10	Хлебас С.В.	Деконтамінація мікрофлори кореневих каналів у лікуванні ускладненого карієсу	НМАПО імені П.Л. Шупика
16.10 – 16.30	Казімов Г.А.	Порівняльне вивчення ефективності та переносимості препарату «Нафталанова олія», доклінічне і клінічне обґрунтування можливості застосування нафталанової олії в лікуванні і профілактиці запальних захворювань пародонта	Науково- виробничого об'єднання «Фармакологія і народна медицина» МОЗ Азербайджану
16.30 – 17.00	Купець Т.В.	Принципи вибору зубних паст для пацієнтів з хворобами пародонта	Директор департаменту науки і медичних програм групи компаній «Діарсі»
17.00 – 17.30	Габаль В. А.	Мікробіологія порожнини рота: чинники формування та шляхи корекції	НМАПО імені П.Л. Шупика
17.30 – 17.45	Маргвелашвили В., проф., Поторидзе С., Каландадзе М., проф.	Взаємозв'язок якості життя зі стоматологічних здоров'ям літніх людей	Тбіліський державний університет імені Іване Javakhishvili, медичний факультет
17.45 – 18.00	Хасанов А.И, професор	Патофізіологічні та клінічні аспекти дефіциту кальція у дітей з одонтогенними запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки	Голова «Асоціації стоматологів Узбекистану»
18.00 – 18.15	Дискусія, результати вікторини, вручення подарунків учасникам симпозиуму		

Дискусійна панель

«Професійні та правові аспекти діяльності лікаря стоматолога»

Модератори: Пожевілова А. А., Кізім А.В.

18.10.2019 14.00 – 18.00 Конференц зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00–14.20	Бабич Олена, медичний адвокат	Правовий захист лікаря стоматолога	керівник Адвокатського бюро Олени Бабич, засновник платформи юридичних заходів для медиків Legal Lab, організатор Legal Medical Forum
14.20–14.40	Красник Станіслав	Актуальні аспекти управління конфліктами між лікарем та пацієнтом	Управляючий партнер North Law Firm, член комітету медичного права АПУ, адвокат
14.40–15.00	Юдін Олег	Тактика захисту лікаря під час виникнення конфлікту з пацієнтом	Національна асоціація адвокатів України Автор книги «Приватна медична практика», адвокат
15.00–15.20	Гревцова Радміла, адвокат, к.м.н., доцент	Топ 10 правових питань у роботі лікаря-стоматолога	голова Комітету з права охорони здоров'я Асоціації адвокатів України, член Ради Директорів Всесвітньої асоціації з медичного права
15.20–15.40	Кирило Куницький	Яким повинен бути власник бізнесу 2.0 у медичній галузі	Експерт з систематизації бізнесу та створення сильних команд
15.40–16.00	Лісневська Наталя	Правове регулювання в медицині: страхування професійних помилок лікарів-стоматологів	адвокат, засновник і керівник Школи медичного бізнесу та права
16.00–16.20	Гришаков Олександр	Правові аспекти використання інноваційних технологій в стоматологічній практиці	медичний адвокат, керуючий партнер Юридичної компанії «Grishakov Law Company», фахівець в сфері медичного права та фармацевтики
16.20–16.40	Шевченко Олесь, к.м.н.	Управління факторами ризику стоматологічних захворювань - сучасна модель стоматологічної практики	Віце-президент Професійної спільноти гігієністів стоматологічних Росії
16.40–17.00	Надуть Костянтин	Перспективи розвитку Національної системи управління охороною здоров'я	Українська медична експертна спільнота
17.00–17.20	Заїка Володимир	Selling Service. Алгоритм ефективних комунікацій стоматолога з первинним пацієнтом	Бізнес-консультант, CEO «ClinicPro Consulting»
17.20–18.00	Дискусійна панель		

15

Програма 5-го Конгресу ГО «АСУ», 18 -19 жовтня 2019 року, м. Київ

Фотокопія програми 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації»

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Науково-практичний симпозиум

Мультидисциплінарний підхід
до скронево-нижньощелепних розладів
(Temporomandibular disorders)

Модератори: Неспрядько В.П., Скрипник І.Л., Клітинський Ю.В.

18.10.2019 15.00 – 21.00 Європейська зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.00 - 15.30	Неспрядько В.П., проф., Вовк .В.В.	Краніомандибулярні взаємовідносини в етіології та патогенезі дисфункцій зубощелепового апарату	НМУ імені О.О.Богомольця
15.30 - 16.00	Роман Нестор, Ph.D, кандидат мед. наук	Цифрові та аналогові протоколи функціональної діагностики	Засновник NESTORCLINIC
16.00 - 16.30	Смаглюк Л.В., проф.	Формування алгоритму діагностики та лікування пацієнта з морфофункціональними розладами	УМСА
16.30 - 17.00	Маланчук В.О. ,член-кор АМНУ, проф.	Больовий синдром СНЩС - деформація нижньої щелепи	НМУ імені О.О.Богомольця
17.00 - 17.30	Біда В.І., к.мед.н., проф., Клочан С.М.	Діагностичні критерії скронево-нижньощелепних розладів DC/TMD: можливості застосування в клінічній практиці	НМАПО імені П. Л. Шупика
17.30 - 18.00	Неспрядько В.П., проф., Клітинський Ю.В., к.мед.н. доц.	Ретроспективний огляд проблем функціональних розладів зубо-щелепно-лицевої ділянки (до 100-річчя кафедри ортопедичної стоматології)	НМУ імені О.О.Богомольця
18.00 - 18.30	Клітинський Ю.В., доц., Скрипник І.Л., доц., Неспрядько-Монборнь Т.С., Радченко О.М	Рівень комунікації ортопеда і ортодонта в лікуванні функціональних розладів ЗЩЛД - як фактор успіху комплексної реабілітації пацієнтів	НМУ імені О.О.Богомольця
18.30 - 19.00	Яковенко Л.М., проф., Єфіменко В.П., к.мед.н.	Гіперплазія вінцевого відростка нижньої щелепи при анкілозуючих захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба у дітей	Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця
19.00 - 19.30	Максєв В.Ф, проф., Телішевська У.Д., к.мед.н., Шибінський В.Я.,к мед.н., Телішевська О.Д., к.мед.н., Кулінченко Р.В., к.мед.н.	Комплексна оцінка стану скронево-нижньощелепних суглобів в ортопедичній реабілітації хворих. 20-річний досвід виконання програми вивчення скронево-нижньощелепних розладів кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.	ЛНМУ імені Данила Галицького
19.30 - 20.00	Ізабелла Стамірська, Людмила Бродецька	Bio trainery - систем готовых миофункциональных аппаратов для растущих пациентов	Польща, Україна
20.00 - 20.30	Пехньо В.В., к.мед.н.	Оцінка стану скронево-нижньощелепних суглобів за допомогою магнітно резонансної томографії (норма та патологія)	НМАПО імені П. Л. Шупика
20.30 - 21.00		Дискусія	

Науково-практичний симпозиум
молодих вчених та лікарів
стоматологів

«Естетика та інновації в стоматології
в щоденній практиці»

Модератори: Радлінський С.В., Юнакова Н.М.

19.10.2019 10.00 – 14.45 Конгрес хол			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00 - 10.45	Радлінський Сергій	Системне відновлення оклюзії при патологічному стиранні зубів	Українська академія естетичної стоматології, стоматологічна клініка «Аполонія»
10.45 - 11.15	Юнакова Наталія, Береговий Володимир	Функціональна комплексна реабілітація пацієнта в техніці прямої і непрямої реставрації	Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
11.15 - 11.45	Турків Андрій	Сучасний цифровий підхід в плануванні ортопедичного лікування	Приватна практика
11.45 - 12.15	Беліков Олександр	Тактика предпротетичної підготовки зубів в залежності від вихідного стану органу. Вертикальне препарування, клінічні та лабораторні етапи	Клініка естетичної стоматології Filigran
12.15 – 12.45	Костура Константин	Сучасний адгезивний протокол	Клініка Дубнової
12.45 – 13.15	Слободяник Мар'яна, Неспрядько Тамара	Комплексний підхід в реабілітації орто - періо пацієнтів	Авторська стоматологічна клініка «ІріС - Дент»
13.15 - 13.45	Юнакова Тетяна	Досвід застосування композитного переносу в зубах з недосконалим амелогенезом та гіпоплазією	Клініка естетичної стоматології Мирослави Дрогомирецької
13.45 - 14.00	Ляховська Анастасія, асистент	Рентгенологічні та електроміографічні параметри при м'язово-суглобовій дисфункції СНЩС	Українська медична стоматологічна академія
14.00 - 14.15	Неспрядько Тамара, Сірченко Аліна	Використання незнімної апаратури в ранній період змінного прикусу	Авторська стоматологічна клініка «ІріС - дент»
14.15 - 14.30	Рожко Роман	Маркетинг в стоматології. Нова ера для молодого покоління.	Приватна клініка «ROBODENT»
14.30 - 14.45	Захарова Валерія	Проблеми іншомовної підготовки майбутніх фахівців із стоматології у медичних ЗВО	Викладач кафедри іноземних мов НМУ ім. О.О. Богомольця

Симпозіум з практичної стоматології

«Доступність медичної стоматологічної допомоги для населення та перспективи трансформації стоматології в Україні»

Модератор: Віце президент ГО «АСУ», к.м.н., Вахненко О.М.

19.10.2019 10.00 – 13.30 Конференц зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-10.20	Вахненко О.М.	Доступність медичної стоматологічної допомоги для населення та перспективи трансформації стоматології в Україні	НМАПО імені П.Л. Шупика
10.20 – 10.40	Павленко О.В. Ермакова Л.Г. Павленко М.О.	Експертна оцінка компетентності лікарів-стоматологів на відповідних рівнях надання медичної стоматологічної допомоги населенню України	НМАПО імені П.Л. Шупика
10.40 – 11.00	Скульська С.В.	Стан та перспективи розвитку дитячої стоматології	Голова «Стоматологічної Асоціації Київщини», Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, головний лікар КЗ Білоцерківської міської ради «Дитяча стоматологічна поліклініка»
11.00 – 11.20	Коваленко І.О.	Стоматологія в сільській місцевості – яке майбутнє ?	Заслужений лікар України, головний лікар КЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної Ради
11.20 – 11.40	Скрипников П.М.	Перспективи медичної стоматологічної допомоги в рамках пілотного проекту в Полтавській області	Професор Українська медична стоматологічна академія
11.40 – 12.00	Люля І.І.	Тенденція змін в організації медичної стоматологічної допомоги та перспективи на майбутнє	Голова Вінницького осередку стоматологів ГО «АСУ»
12.00 – 12.15	Савченко В.В.	Чи потрібні державні гарантії в наданні медичної стоматологічної допомоги та яким має бути їх обсяг?	К.м.н., Заслужений лікар України, головний стоматолог управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, головний лікар обласного комунального закладу «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка», заступник директора медичного інституту Сумського державного університету зі стоматології, Голова ГО «Сумський обласний осередок асоціації стоматологів України»
12.15 – 12.30	Солдатов В.К.	Як проходить трансформація медичної стоматологічної допомоги на районному рівні та на рівні об'єднаних територіальних громад	Голова Житомирського осередку стоматологів ГО «АСУ»
12.30 – 12.45	Чеховський В.В.	Реформа: Для лікарів і пацієнтів, або поговоримо про самоуправління.	Головний лікар медичного центру МКС, президент Харківського ГО «Стоматолог»
12.45– 13.00	Бурій О.М.	(Не)доступна стоматологічна допомога для українців. Здобутки чи втрати на шляху реформування.	Завідувач відділенням Комунальної третьої стоматологічної поліклініки міста Львова, майор медичної служби, учасник АТО
13.00– 13.30	Учасники симпозіуму	Дискусія	

Міжнародне експертне засідання з питань профілактики в стоматології, ролі лікаря стоматолога в превенції основних стоматологічних захворювань

Модератори: професор Мазур І.П., професор Деньга О.В., професор Есембаєва С.С., професор Білоклицька Г.Ф.

19.10.2019 10.00 – 13.30 Європейська зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00 – 10.10	Привітання учасників, програма, цілі і завдання заходу		
10.10 – 10.40	Мазур І.П., професор	Програма профілактики основних стоматологічних захворювань – пріоритетне завдання стоматології в Україні	Президент ГО «АСУ»
10.40 – 11.00	Деньга О.В., професор	Програма профілактики основних стоматологічних захворювань в контексті національної стратегії охорони здоров'я в Україні	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.00 – 11.20	Есембаєва С.С., професор	Питання профілактики стоматологічних захворювань в Республіці Казахстан	Єдина Казахська асоціація стоматологів
11.20 – 11.40	Білоклицька Г.Ф., професор	Програма профілактики стоматологічних захворювань в Україні (проект Європейської федерації пародонтологів «Perio&Caries»)	ВГО «Асоціація лікарів – пародонтологів України»
11.40 – 12.00	Савичук Н.О., д.мед.н., професор, проректор, Трубка І.О. к.мед.н., доцент	Сучасні підходи у профілактиці основних стоматологічних захворювань у дітей	НМАПО імені П. Л. Шупика
12.00 – 12.20	Лоренц Катрін	Програми превенції хвороб пародонта в Німеччині. Антисептики в контролі утворення мікробного біофільму	Дрезденський технічний університет, клініка пародонтології (Німеччина)
12:20-12:40	Шевченко О.В., к.м.н.	Національна програма профілактики стоматологічних захворювань - основа системи надання стоматологічної допомоги	Віце-президент Професійної спільноти гігієністів стоматологічних Росії
12:40-13:00	Манак Т.М., професор	Державна програма первинної профілактики основних стоматологічних захворювань: тридцятирічний досвід практичної реалізації в Республіці Білорусь	Білоруський державний медичний університет
13:00-13:15	Біденко Н.В., професор, Хоменко Л.О., професор, Сороченко Г.В.	Керування процесами мінералізації емалі – основа профілактики карієсу зубів	НМУ імені О.О. Богомольця
13:15-13:30	Дискусійна панель		

19 Програма 5-го Конгресу ГО «АСУ», 18 -19 жовтня 2019 року, м. Київ

Фотокопія програми 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації»

Науково-практичний симпозіум

«Інноваційні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота»

Модератори: професор Гасюк Н.В., професор Соколова І.І., професор Клітинська О.В.

19.10.2019 14.00 – 18.20 Конференц-зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
14.00-14.20	Гасюк Н.В.	Проблема передракових станів слизової оболонки порожнини рота: помилки та ключові аспекти своєчасної діагностики	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України
14.20-14.40	Іскакова М.К.	Рання діагностика передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ	Казахстано-російський медичний університет (Алмати, Казахстан)
14.40-15.00	Болгова Л.С., Процик В.С.	Цитологічна діагностика пухлин ротової порожнини	Національний інститут раку МОЗ України
15.00-15.20	Соколова І.І. Слинько Ю.О.	Стан слизової оболонки порожнини рота: важливий фактор діагностики та моніторингу	Харківський національний медичний університет МОЗ України
15.20-15.40	Клітинська О.В.	Антисептики в дитячій стоматології: за та проти	ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України
15.40-16.00	Скиба О.В.	Профілактика ускладнень стоматологічних хвороб у пацієнтів з цукровим діабетом	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
16.00-16.20	Яковенко Л.М. Кисельова Н.В.	Діагностика ВІЛ-асоційованого паротиту у дітей	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
16.20-16.40	Годованець О.І.	Кандидоз чи дисбіоз слизової оболонки порожнини рота: перспективи застосування пробіотиків	ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
16.40-17.00	Залізник М.С.	Хронічна травма слизової оболонки порожнини рота: чи існує реальна небезпека?	Тернопільський національний медичний університет
17.00-17.20	Черепинська Ю.А.	Застосування лазерних технологій в лікуванні захворювань слизової оболонки порожнини рота	Харківський національний медичний університет МОЗ України
17.20-17.40	Романова Ю.Г.	Профілактика загострення хронічної герпетичної інфекції у пацієнтів при проведенні дентальної імплантації	Одеський Національний медичний університет
17.40-18.00	Мазур І.П. Гасюк Н.В. Леоненко П.В.	Клінічні ситуації печіння в порожнині рота. Проводимо диференційну діагностику та ставимо діагноз	НМАПО імені П.Л. Шупика; Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
18.00-18.20	Запитання. Відповіді. Дискусія.		

Науково-практичний симпозиум молодих вчених та лікарів

Модератори: Скрипник І.Л., Новошицький В.Є.

19.10.2019 14.00 – 17.30 Конгрес хол

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14:00 – 14:10	Жданова Н.О., к.мед.н.	Клініко-лабораторне обґрунтування лікування хронічного апікального періодонтиту із використанням фотоактивованої дезінфекції кореневих каналів	Харківський національний медичний університет
14:10 – 14:20	Яковенко Л.М., Єгоров Р.І., Абасов В., Примак І.	Діагностика та лікування новоутворень та вроджених вад з ураженням верхньощелепних пазух	Харківський національний медичний університет
14:20 – 14:30	Стулікова В.С., к.мед.н.	Особливості лікування карієсу та його ускладнень у дітей при загальному знеболенні	НМАПО імені П.Л. Шупика
14:30 – 14:40	Марченко Н.С., доцент	Перспективи застосування гіалуронової кислоти при лікуванні генералізованих захворювань тканин пародонту у пацієнтів з антибіотикорезистентністю	ПВНЗ "Київський медичний університет"
14:40 – 14:50	Паливода І.І., доцент	Рецесія ясенного краю, обумовлена застосуванням незнімних конструкцій зубних протезів	НМАПО імені П.Л. Шупика
14:50 – 15:00	Павленко Е. М., к.мед.н.	Метаболічні зміни у ротовій рідині осіб геронтологічної групи населення хворих на генералізований пародонтит	НМАПО імені П.Л. Шупика
15:00 – 15:10	Гостева З.В., асистент; Корнієнко Л.В., к.мед.н.	Тактика ведення пацієнтів з захворюваннями тканин пародонта у підлітковому віці	НМАПО імені П.Л. Шупика
15:10 – 15:20	Черняк С.Я., асистент	Розповсюдженість та клінічні особливості стоматологічних захворювань серед населення України та сучасні методи профілактики їх розвитку та лікування	ПВНЗ "Київський медичний університет"
15:20 – 15:30	Ходзінська І.Р., асистент	Стан твердих тканин зубів і тканин пародонта у дітей з недосконалим остеогенезом	НМАПО імені П.Л. Шупика
15:30 – 15:40	Оснач Р.Г., асистент	Прогнозування швидкості переміщення зубів, що обмежують дефект зубного ряду в залежності від щільності кісткової тканини (за результатами комп'ютерної томографії)	НМАПО імені П.Л. Шупика
15:40 – 15:50	Янішевський Л.К., к.мед.н	Застосування ін'єкційної методики PRP-терапії при лікуванні хворих на генералізований пародонтит в умовах антибіотикорезистентності	ПВНЗ «Київський медичний університет»

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

19.10.2019 14.00 – 17.30 Конференц зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15:50 – 16:00	Супрунович І.М., аспірант	Некаріозні ураження пришийкової ділянки зубів у хворих на генералізований пародонтит	НМАПО імені П.Л. Шупика
16:00 – 16:10	Біда О.В., аспірант	Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій	НМАПО імені П.Л. Шупика
16:10 – 16:20	Миколайчук С.І., аспірант	Оптимізація проведення фотоактивованої дезінфекції тканин пародонта та аспекти лазерної діагностики	НМАПО імені П.Л. Шупика
16:20 – 16:30	Турянська Н.І., аспірант	Оцінка прогностичної значимості поліморфізмів гену KLK 4 на можливість виникнення ерозій зубів на тлі захворювань тканин пародонту в осіб молодого віку	НМАПО імені П.Л. Шупика
16:30 – 16:40	Кокосєва Ю. В., аспірант	Фармакологічний супровід дентальної імплантації та безпосереднього протезування	НМАПО імені П. Л. Шупика
16:40 – 16:50	Ковальова М.А., аспірант	Оцінка прогностичної значимості поліморфізма гена IFN-у в виникненні ГТТЗ на тлі захворювань щитоподібної залози	НМАПО імені П.Л. Шупика
16:50 – 17:00	Помпій О.О., аспірант	Стандартизовані лабораторні дослідження міцнісних характеристик сучасних адгезивних мостоподібних протезів	Донецький національний медичний університет
17:00 – 17:10	Горголь К.О., аспірант	Прогностична значимість цитокінового профілю ротової рідини у розвитку початкового пародонтиту в осіб молодого віку (18-25 років)	НМАПО імені П.Л. Шупика
17:10 – 17:30		Дискусія	

Стенові доповіді:

Лісова І.Г., Хасанова Г.Б., Криничко В.В.

Динаміка деяких нейропсихологічних та вегетативних показників у хворих з нейрогенним порушенням слиновиділення до, та після програмованої сенсорної депривації.

Харківська медична академія післядипломної освіти

Демидова П.І., аспірант

Результати скануючої електронної мікроскопії зубів при комбінованому використанні низько-інтенсивного лазерного випромінювання та апіпродуктів.

Харківський національний медичний університет

Бут Н.С., аспірант

Лікування глибокого карієсу зубів з використанням лазерних технологій.

Харківський національний медичний університет

Куватбаєва У.А.

Рівень дитячої стоматологічної захворюваності за прикладом м. Алмати.

Казахстансько-російський медичний університет КРМУ (Казахстан, Алмати)

Байназарова Н.Т.

Профілактика ускладнень на етапах ендодонтичного лікування.

Казахстансько-російський медичний університет КРМУ (Казахстан, Алмати)

Ускембаєва М.Н.

Профілактика запальних захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку.

Казахстансько-російський медичний університет КРМУ (Казахстан, Алмати)

Topuz K.A., intern

Comparison of classical and CAD/CAM-assisted modelling of removable dentures.

Shpyuk National Medical Academy of Postgraduate Education (NMAPE)

22

Програма 5-го Конгресу ГО «АСУ», 18-19 жовтня 2019 року, м. Київ

*Фотокопія програми 5-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації»*

Науково-практичний симпозиум

«Сучасні технології в діагностиці, плануванні та лікуванні стоматологічних хворих»

Модератори: професор Копчак О.В., доцент Бургонський В.Г.

19.10.2019 14.00 – 17.30 Європейська зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00 – 14.20	Білоклицька Г.Ф., професор, Копчак О.В., д.мед.н, професор	Сучасні протоколи лікування захворювань тканин пародонта з застосуванням ін'єкційної PRP-терапії	НМАПО імені П.Л. Шупика ПВНЗ «Київський медичний університет»
14.20 – 15.00	Фред Бергман, професор	Сучасний стан дентальної імплантації. Цифрові технології в хірургічному та ортопедичному процесах	Франкфуртський університет імені Гете, Університет цифрових технологій в медицині та стоматології, Люксембург
15.00 – 15.30	Бургонський В.Г., доцент	Чи є альтернатива лазерним технологіям в практичній стоматології?	НМАПО імені П.Л. Шупика
15.30 – 16.20	Карстен Камм, професор	Скронево-нижньощелепні розлади: діагностика та лікування	Кельнський університет, Університет цифрових технологій в медицині та стоматології, Люксембург
16.20 – 16.50	Барський Максим (Ізраїль), Кліментьев В.Г.	Європейські протоколи ведення стоматологічних пацієнтів	Європейський стоматологічний центр
16.50 – 17.30	Скрипник І.Л., Кліментьев В.Г. Карстен Камм, Фред Бергман	Дискусійна панель по відновленню естетики і функції у стоматологічних хворих	

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

5 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС
18-19 жовтня 2019 року, Президент Готель, Київ.

Громадська організація
**АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ**

НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
ГО «АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

СЕРТИФІКАТ № _____

підтверджує, що

(прізвище, ім'я, по батькові)

приймав (ла) участь у роботі

**5-го НАЦІОНАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО
СТОМАТОЛОГІЧНОГО КОНГРЕСУ**
«Стоматологічне здоров'я – інтегральна складова здоров'я нації»

та отримав (ла) певну кількість балів за критеріями нарахування балів
безперервного професійного розвитку
відповідно до Порядку проведення атестації лікарів,
затвердженого наказом МОЗ України від 22.02.2019 № 446

18 - 19 жовтня 2019 року
м. Київ

Ректор НМАПО імені П. Л. Шупика академік НАМН України професор Ю. В. Вороненко	Президент ГО «Асоціація стоматологів України» професор І. П. Мазур
--	--

Науковий медичний форум включено до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій,
які проводяться у 2019 році (№ 24, розділ: конгреси)

Сертифікат учасника 5-го Національного українського стоматологічного конгресу

5 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС
18-19 жовтня 2019 року. Президент Отель, Київ

**СВЯТКУВАННЯ 100-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ
УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ
ТА 25-РІЧЧЯ АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ
НА 5-МУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
СТОМАТОЛОГІЧНОМУ КОНГРЕСІ**

І.П. Мазур, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», професор кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика

І.М. Супрунович, аспірант кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика

З нагоди святкування сторічного ювілею Української наукової стоматологічної школи та 25-річчя найбільш численного об'єднання стоматологів нашої держави «Асоціація стоматологів України» 18-19 жовтня в місті Києві відбувся 5-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологічне здоров'я – інтегральна складова здоров'я нації». Традиційно, конгрес відвідали науковці, організатори охорони здоров'я, викладачі вищих навчальних закладів, студенти, лікарі-стоматологи з різних куточків України та іноземні колеги.

Вітання учасникам та побажання плідної роботи висловили заступник Міністра охорони здоров'я України Загрійчук М.С., президент НАМН України Цимбалюк В.І., проректор з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика Савичук Н.О., перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця проф. Кучин Ю.Л., ректор Української військово-медичної академії, полковник медичної служби Савицький В.Л., член-кореспондент НАМН України Маланчук В.О.,

» КВОРУМ

директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» Шнайдер С.А. та Президент ГО «Асоціація стоматологів України», професор Мазур І.П.

Під час пленарного засідання відбулося обговорення перспектив розвитку стоматології та стоматологічної освіти в світлі реформування системи охорони здоров'я України та вручення почесних відзнак ГО «Асоціація стоматологів України». Під час заходу були презентовані документальний фільм «Стоматологія України: історичні нариси», а також ювілейне видання книги «Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси» до сторіччя формування Української наукової стоматологічної школи з метою вшанування ювілею. Крім того, було представлено аналітичний довідник «Стоматологічна допомога в Україні: аналіз основних показників діяльності за 2018 рік», підготовлений ГО «Асоціація стоматологів України» на підставі даних ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України».

Конгрес супроводжувала насичена та різноманітна наукова програма, яка складалася з 12 науково-практичних симпозіумів, майстер-рингу для студентів та майстер-класу з імплантології.

Досить насичено пройшов симпозіум з щелепно-лицевої хірургії, модераторами якого виступили проф. Копчак А.В., проф. Леоненко П.В., які розповіли про можливість сучасних навігаційних технологій при проведенні синусліфтингу. Рибак В.А., Павличук Т.О., Копчак А.В. під час свого виступу підняли питання застосування тромбоцитарних концентратів в реконструкції альвеолярних паростків щелеп, а Чепурний Ю. В. разом з Черногогорським Д.М. розказали про помилки при застосуванні цифрових протоколів і як їх уникнути. Під час міжнародного симпозіуму з дентальної імплантації виступили провідні українські та міжнародні лектори. Агазаде Афят Рашид (Азербайджан) у своїй лекції поставив акценти на помилки і ускладнення, які виникають під час проведення дентальної імплантації, а Атілла Сертоз (Туреччина) поділився своїм досвідом щодо ортопедичних аспектів імплантації зубів у складних клінічних випадках.

Під час симпозіуму «Інфекційний контроль в стоматологічній практиці: європейські настанови», модераторами якого були Чернишенко Т.І. та Хлебас С.В., були висвітлені актуальні питання інфекційної безпеки в медичних закладах стоматологічного профілю, безпеки праці

та безпеки стоматологічного прийому, а також був проведений майстер клас з належної гігієни рук медичного персоналу в стоматологічних клініках.

Фокус науково-практичного симпозіуму «Сучасні аспекти лікування інфекційно-запальних процесів в порожнині рота та методи профілактики», модераторами якого виступили членкор., проф. Маланчук В.О., проф. Хайтович М.В., доц. Рибачук А.В. був направлений на безпеку фармакотерапії в стоматології. Проф. Поворознюк В.В. під час симпозіуму виступив з доповіддю щодо порушення метаболізму кісткової тканини в практиці стоматолога, проф. Маргвелашвили В., Потуридзе С., та проф. Каландадзе М. (Грузія) під час свого виступу підняли тему взаємозв'язку якості життя зі стоматологічних здоров'ям літніх людей, а проф. Хасанов А.І., розповів про патофізіологічні та клінічні аспекти дефіциту кальцію у дітей з одонтогенними запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки (Узбекистан). На симпозіумі прозвучали й інші доповіді, які піднімали питання лікування одонтогенних гайморитів та вірусних захворювань.

Досить цікаво пройшов симпозіум «Професійні та правові аспекти діяльності лікарів-стоматологів» на якому зібрались правознавці, юристи та лікарі-стоматологи для обговорення питань захисту професійної діяльності лікарів, забезпечення якості надання стоматологічної допомоги та безпеки пацієнта. Під час симпозіуму Юдін О. розповів про тактику захисту лікаря під час виникнення конфлікту з пацієнтом, а Красник С. розставив всі крапки в аспектах управління конфліктами між лікарем та пацієнтом.

Більше 10 доповідей прозвучало під час симпозіуму «Мультидисциплінарний підхід до скронево-нижньощелепних розладів (Temporomandibular disorders)». Модераторами симпозіуму були проф. Неспрядько В.П., доц. Скрипник І.Л. та доц. Клітинський Ю.В. Доповідачі піднімали питання комплексної оцінки стану скронево-нижньощелепних суглобів, цифрових та аналогових протоколів функціональної діагностики, проблем функціональних розладів зубо-щелепно-лицевої ділянки, а також ряд інших актуальних питань.

В перший день конгресу для студентів був проведений майстер-ринг від фахівців в галузі естетичної стоматології. Анжеліка Ковшар та Андрій Жуйков провели лекції на тему особливостей відновлення естетики молярів,

◀ КВОРУМ

премолярів та фронтальної групи зубів фотополімерними матеріалами. Молоді лікарі мали змогу відпрацювати практичні навички на моделях і отримати експертні оцінки за свою роботу від визначних фахівців в галузі естетичної стоматології – Радлінського С.В. та Юнакової Н.М.

Другий день роботи конгресу відкрився двома симпозиумами та майстер-класом. Майстер-клас «Протетика та імплантологія» відбувся під керівництвом Prof. Dr. Atilla Sertgöz та Prof. Dr. BülentGökçe. Відвідувачі мали змогу прослухати лекційний матеріал, отримати відповіді на спірні питання та відпрацювати практичні навички на моделях.

Науково-практичний симпозиум «Естетика та інновації в стоматології в щоденній практиці» під керівництвом Радлінського С.В. та Юнакової Н.М. зібрав метрів естетичної стоматології серед лекторського складу, які мали змогу поділитися своїм досвідом та клінічними кейсами ведення пацієнтів.

Теми доступності медичної стоматологічної допомоги для населення, майбутнього стоматології в сільській місцевості, стану та перспектив розвитку дитячої стоматології піднімалися протягом симпозиуму з практичної стоматології «Доступність медичної стоматологічної допомоги для населення та перспективи трансформації стоматології в Україні», модератором якого був віце-президент ГО «АСУ» Вахненко О.М.

Під час міжнародного засідання з питань профілактики в стоматології, ролі лікаря в превенції основних стоматологічних захворювань стоматологи Казахстану, Німеччини, Росії та Білорусії разом з головними стоматологами України під керівництвом проф. Мазур І.П., проф. Деньги О.В. та Есембаєвої С.С. обговорили питання профілактики та програми превенції стоматологічних захворювань. Лоренц Катрін (Німеччина) розповіла про програми превенції хвороб пародонта в Німеччині. Шевченко О.В. у своїй доповіді повідомила про національну програму профілактики стоматологічних захворювань в Росії. Проф. Манак Т.М. поділився основними нюансами державної програми первинної профілактики

основних стоматологічних захворювань в Республіці Білорусь. Проф. Есембаєва С.С. розповіла про профілактику стоматологічних захворювань в Республіці Казахстан. Після доповіді всіх лекторів відбулась панельна дискусія та прийняття Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань.

Під керівництвом проф. Гасюк Н.В., проф. Соколової І.І. та проф. Клітинської О.В. відбувся симпозиум «Інноваційні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» під час якого обговорювались проблеми передракових станів слизової оболонки порожнини рота та їх ранньої діагностики, питання кандидозу, хронічної травми, герпетичної інфекції та печіння в порожнині рота.

Повідні вчені взяли участь у науково-практичного симпозиуму «Сучасні технології в діагностиці, плануванні та лікуванні стоматологічних хворих», модераторами якого виступили д.мед.н. Копчак О.В. та доц. Бургонський В.Г. Проф. Білоклицька Г.Ф. та д.мед.н. Копчак О.В. ознайомили слухачів з сучасними протоколами лікування захворювань тканин пародонта з застосуванням ін'єкційної PRP-терапії. Проф. Фред Бергман (Люксембург), у своїй доповіді затонував питання сучасного стану дентальної імплантації. Доц. Бургонський В.Г. розповів чи є альтернатива лазерним технологіям в практичній стоматології. Барський М. (Ізраїль) та Кліментьев В.Г. поділилися європейськими протоколами ведення стоматологічних пацієнтів. По закінченню симпозиуму відбулась дискусійна панель по відновленню естетики і функції у стоматологічних хворих.

Особливе місце серед симпозиумів конгресу посів науково-практичний симпозиум молодих вчених та лікарів, під керівництвом доц. Скрипник І.Л. та к.мед.н. Новошицького В.Є., під час якого молоді вчені мали можливість представити свої здобутки в науці. Аспірант Супрунович І.М. поділилася особливостями некаріозних уражень пришийкової ділянки зубів у хворих на генералізований пародонтит. Аспірант Біда О.В. розповів про методи ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій. Аспірант Миколайчук С.І., освітлив питання оптимізації

→ КВОРУМ

проведення фото активованої дезінфекції тканин пародонта. Під час свого виступу аспірант Кокоева Ю.В. звернула увагу слухачів на фармакологічний супровід під час дентальної імплантації та безпосереднього протезування. Аспірант Ковальова М.А. поділилася інформацією щодо оцінки прогностичної значимості поліморфізму гена IFN-у в виникненні хвороб пародонта на тлі захворювань щитоподібної залози, а аспірант Турянська Н.І. розповіла про оцінку прогностичної значимості поліморфізмів гена KLK 4 на можливість виникнення ерозій зубів на тлі захворювань тканин пародонту в осіб молодого віку. Під час доповіді Янішевський Л.К. звернув увагу слухачів на можливість застосування ін'єкційної методики PRP-терапії при лікуванні хворих на генералізований пародонтит в умовах антибіотикорезистентності.

Загалом, учасниками конгресу стали більше 2000 чоловік, що є свідченням негідробної зацікавленості лікарів. Під час конгресу в залах панувала дружня й невимушена атмосфера. Всі відвідувачі конгресу отримали сертифікати з відповідною кількістю балів в рамках безперервного професійного розвитку. Практична спрямованість даного заходу і високий рівень організації сприятимуть підвищенню професійного рівню лікарів-стоматологів, вирішенню завдань щодо підвищення рівня доступності, якості та безпеки допомоги жителям нашої країни.

В своїх привітаннях Прем'єр Міністр України Гончарук О.В. та голова профільного комітету Верховної Ради України Радущий М.Б. побажали стоматологам України та учасникам конгресу нових здобутків на славу української науки, втілення продуктивних ідей українських талановитих вчених в реальні розробки та інноваційні проекти практичної охорони здоров'я, впровадження нових високоефективних методів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних хвороб, успіху та процвітання стоматологічної галузі.

ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ КОЛЕКТИВУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИДАННЯ «ДЕНТАКЛУБ»

Стоматологічна спільнота України має чудову нагоду спілкуватися, обмінюватися практичними та науковими успіхами разом із стоматологічним виданням «ДентаКлуб». Починаючи з 2011 року на шпальтах журналу фахівці в галузі стоматології України та її інших країн друкують наукові огляди, практичні лікарі – статті з результатами лікування стоматологічних захворювань: карієсу та його ускладнень, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Повнокольоровий друк фотографій клінічного статусу пацієнтів, ілюстрації реставрацій сучасними фотополімерними пломбувальними матеріалами доповнюють статті і дають можливість продемонструвати професійну майстерність авторів. На шпальтах журналу лікарі – стоматолози мають можливість обмінюватися своїм досвідом, думками, подіями. Громадська організація «Асоціація стоматологів України» активно співпрацює з фаховим виданням «ДентаКлуб».

За вагомий внесок в розвиток стоматології, активну участь в безперервному професійному розвитку лікарів стоматологів, успіхи в їх професійній підготовці та самоосвіті, з нагоди святкування сторіччя Української наукової стоматологічної школи редакційний колектив фахового видання «ДентаКлуб» назороджено Почесною відзнакою ГО «Асоціація стоматологів України». Вручення Почесної відзнаки відбулось на Пленарному засіданні 5-го Національного українського стоматологічного конгресу 18 жовтня 2019 року в м. Києві, в Конгрес-холі Президент готелю. Головному редактору фахового видання «ДентаКлуб» Михайлу Коваленку Почесна відзнака вручена Президентом ГО «Асоціація стоматологів України» професором І.П. Мазур. Під час привітання Ірина Петрівна висловила щирі слова подяки за кропітку працю та побажання колективу видання «ДентаКлубу» подальших успіхів та професійних звершень!

www.health-ua.com

КОНФЕРЕНЦІЯ
ДО ОБГОВОРЕННЯ

Професійні та правові аспекти діяльності лікаря-стоматолога

18-19 жовтня в м. Києві з нагоди 100-річного ювілею Української наукової стоматологічної школи та 25-ї річниці заснування громадської організації «Асоціація стоматологів України» відбувся 5-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологічне здоров'я – інтегральна складова здоров'я нації». Велику зацікавленість фахової спільноти викликала дискусійна панель «Професійні та правові аспекти діяльності лікаря стоматолога», організована в рамках конгресу.

Актуальною доповіддю «Правовий захист лікаря-стоматолога» розпочала захід керівник власного адвокатського бюро, медичний адвокат Олена Бабич. Кількість конфліктів і судових спорів між лікувальними закладами та пацієнтами, незадоволеними отриманою стоматологічною допомогою, постійно зростає. Це зумовлено такими причинами: найбільша кількість виданих ліцензій в Україні – саме на стоматологічну практику; результат лікування (особливо в естетичній стоматології) часто сприймається пацієнтом суб'єктивно; іноді лікарі ведуть медичну документацію ненавмисно чином та ігнорують необхідність запису важливих «немедичних» моментів у взаємодіях із пацієнтом. В якій формі може проявлятися незадоволеність пацієнта якістю наданої стоматологічної послуги? Це скарга, претензія, вимога відшкодування та позов до суду. У разі виникнення конфлікту «лікар – пацієнт» єдиний захист стоматолога – це медична документація. До головних медичних документів належать: договір про надання медичних послуг, план лікування, медична картка пацієнта, письмова згода на лікування, письмова відмова від лікування, рекомендації після процедур, маніпуляцій.

Договір про надання стоматологічних послуг не є обов'язковим, клініка може самостійно вирішити, чи є необхідність в його укладанні. Зазвичай у документі передбачаються умови та порядок лікування, порядок оплати, особливо в разі тривалого лікування, коли оплата може здійснюватися частиними, порядком повернення коштів тощо.

У стоматології використовуються: медична картка стоматологічного хворого № 043/о, форма якої затверджена Наказом МОЗ від 14.02.2012 № 110, і медична картка ортодонтичного пацієнта № 043-1/о, форма якої затверджена Наказом МОЗ від 29.05.2013 № 435. Медична картка є головним захистом для лікаря, тож весті її потрібно вкрай відповідально.

Відповідно до ст. 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», інформована згода пацієнта необхідна для застосування методів діагностики, профілактики та лікування. Отже, факт надання згоди пацієнтом є обов'язковою передумовою надання йому стоматологічної допомоги. Форма письмової згоди пацієнта на лікування (№ 003-6/о) затверджена Наказом МОЗ від 14.02.2012 № 110.

Пацієнт, який досяг 18-річного віку, тобто набув повної цивільної дієздатності, усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними, має право відмовитися від лікування та маніпуляцій, а лікар має право в присутності свідків узяти в нього письмове підтвердження такої відмови.

Важливим є інформування пацієнта про режим і правила поведінки після стоматологічних маніпуляцій

(видалення зуба, імплантація тощо). Від дотримання рекомендацій залежить подальший стан здоров'я пацієнта. Такі рекомендації краще оформити у вигляді письмового документа й отримати підпис пацієнта, що він із ними ознайомлений.

Станіслав Красник, керуючий партнер North Law Firm, член комітету медичного права Асоціації правників України, доповів про актуальні аспекти управління конфліктами між лікарем і пацієнтом. Права пацієнтів можна поділити на загальні, додаткові та специфічні. Конфлікт може виникнути в разі порушення будь-яких із них. Учасниками цього процесу можуть бути не лише лікар і пацієнт, а й ресратор, керівник, медична сестра. Алгоритм ефективного менеджменту конфлікту передбачає виявлення проблеми, розуміння причини, вирішення ситуації та запобігання подібним випадкам надалі. До найпоширеніших причин конфлікту належать якість консультування та діагностики, відсутність налагодженої комунікації, недосягнення бажаного результату лікування та недоліки ведення медичної документації. За статистикою Департаменту здоров'я Лондона, 54% звернень до адвоката ініціюються пацієнтами, а 20% становлять звернення людей, які мають психоемоційні розлади. Основні принципи вирішення конфліктної ситуації: компетентність (можливе залучення психолога, юриста чи медіатора), радикальність, співпраця та компроміс. Існує багато стратегій вирішення конфлікту, серед основних можна виділити нормативну, переговорну, маніпулятивну та конфронтаційну.

«Правило ведення війни полягає в тому, щоб не покладатися на те, що противник не приїде, а покладатися на те, з чим я зможу його зустріти» – з цієї цитати Сунь Цзи розпочав свій виступ «Тактика захисту лікаря під час конфлікту з пацієнтом» член Національної асоціації адвокатів України, автор книги «Приватна медична практика» Олег Юдін. Останнім часом підвищилися вимоги пацієнтів до якості медичної допомоги, рівень їхньої агресії та кількість скарг і позовів до суду. Для запобігання моральній шкоді та матеріальним втратам управлінням і лікарям необхідно ретельно вести медичну документацію. Серед базових документів – договір на надання стоматологічної допомоги, інформована добровільна згода, правила внутрішнього розпорядку. Доповідач нагадав присутнім про необхідність дотримання вимог наявної нормативно-правової бази, а саме законів України «Про захист прав споживачів»,

«Про інформацію» й «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Під час конфлікту з пацієнтом медичний працівник може бути цілком захищеним лише за умови відповідності його діяльності нормативним документам.

Член Української медичної експертної спільноти Костянтин Надуй розповів про перспективи розвитку Національної системи управління охороною здоров'я. Викликами для сучасної стоматології він називає відсутність дефініції «стоматологічна допомога», недостатнє фінансування галузі, недосконалий процес визначення професійної відповідності фахівців, а саме незалучення до експертних комісій лікарів-стоматологів. К. Надуй вважає, що за семантикою влучнішим для України терміном є не «ліцензія», а «сертифікат» або «право на професійну діяльність». Експерт агітує за перетворення комунальних закладів на комунальні підприємства, проте зазначає, що за наявної нормативно-правової бази це необхідзакво.

Голова Комітету з медичного та фармацевтичного права Асоціації адвокатів України Размілла Гречова підготувала презентацію «Топ-10 правових питань у діяльності лікаря-стоматолога». Які ж це наріжні камені сучасної стоматології?

1. Отримання закладом ліцензії. Для цього необхідно надати достовірні дані щодо заявлених спеціальностей і список послуг, які надаються.
2. Відмова пацієнту в наданні медичних послуг. Варто розрізняти відмову від надання послуг загалом і відмову від подальшого ведення пацієнта. Лікар має право відмовитися від подальшого ведення пацієнта, якщо той не виконує приписів або порушує внутрішній розпорядок закладу.
3. Інформування пацієнтів. Лікар повинен надати пацієнтові інформацію про стан здоров'я, стоматологічне втручання й умови надання стоматологічних послуг, у тому числі про ціну послуги.
4. Які види інформованої згоди має використовувати лікар? Інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики й лікування, операції та знеболення й інформована згода пацієнта на проведення діагностики та лікування згідно з новим клінічним протоколом. Деякі доцільно додатково зафіксувати інформацію, на основі якої надається згода пацієнтом: проведення дентальної імплантації, ендодонтичне, ортодонтичне й ортопедичне лікування.
5. План лікування. При його складанні лікар має взяти до уваги головні ресурси пацієнта – його час і кошти. Необхідно пам'ятати, що лікарі, котрі беруть участь у наданні стоматологічних послуг пацієнтові, – це команда.
6. Юридичними критеріями якості стоматологічної допомоги є відповідність вимогам нормативно-правових актів, нормативних документів і умовам договору. При наданні медичної допомоги необхідно користуватися насамперед протоколами, затвердженими Наказом МОЗ України від 23.11.2004 № 566, і новими клінічними протоколами, що впроваджуються в закладах відповідно до Наказів МОЗ України № 751 і № 1422.
7. Як визначаються гарантійні зобов'язання в стоматології? Необхідно встановлювати гарантійний строк і строк служби. Гарантійні зобов'язання встановлюються стоматологічним закладом самостійно.
8. Повернення коштів. Вважається за доцільне укласти угоду між стоматологічним закладом і пацієнтом,

Продовження на стор. 22.

КОНФЕРЕНЦІЯ
ДО ОБГОВОРЕННЯ

Професійні та правові аспекти діяльності лікаря-стоматолога

Продовження. Початок на стор. 21.

у якій зазначити, що надані послуги були належної якості й пацієнт не має претензій до закладу та лікаря.

9. Копії медичної документації, постлікувальні рекомендації. Чи зобов'язаний заклад надавати пацієнтові копії медичної документації? Для реалізації своїх прав і законних інтересів пацієнтові достатньо отримати інформацію, що зазвичай надається закладом, зокрема виписний епікриз.

10. Документальна «післямова». Стоматологічному закладу необхідно дотримуватись узгодженості між локальними правовими актами, договором із пацієнтом і медичною документацією.

Експерт із систематизації бізнесу та створення сильних команд Кирило Куніцький свою доповідь «Яким має бути власник бізнесу 2.0 у медичній галузі» присвятив власникам і управлінцям стоматологічного бізнесу та запропонував «золоті правила» ефективної організації. По-перше, знати свою формулу зростання.

Одного лише якісного продукту замало, щоб конкурувати на ринку. Дайте відповідь на запитання: «Чим ми відрізняємося від конкурентів?». Станьте особливим – і ви отримаєте ресурси для розвитку. По-друге, організаційна структура. Коли в компанії немає чіткої структури та прописаних посадових обов'язків, з'являються «менеджери з усього». Вони розфокусовані на різноманітні завдання, через що знижується продуктивність роботи. По-третє, сильна команда. Правильна система підбору та звільнення співробітників

допоможе сформувати команду професіоналів, які поділяють корпоративну культуру та цілі власника на розвиток бізнесу. Для цього необхідні структурований рекрутинг, адаптація й атестація персоналу, регламентація функцій співробітників, сприяння розвитку керівників, системне керування психологічним середовищем у колективі та формування якісної корпоративної культури.

Керуючий партнер Grishakov Law Company, фахівець у сфері медичного права та фармацевтики, медичний адвокат Олександр Гришаків висвітлив тему «Правові аспекти використання інноваційних технологій у стоматологічній практиці». Рівень розвитку галузі залежить від рівня розвитку інноваційних технологій. Наявні норми не встигають за бурхливим розвитком галузі. Тож кожний стоматолог у своїй діяльності використовує власні надбання, раціональні пропозиції, нові технології, але наразі в Україні немає культури патентування своїх винаходів лікарями. Патентування необхідне для перетворення ідеї на продукт, який можна потім продавати, передавати чи забороняти використовувати. Хто має право на продукт? Автор, винахідник, виконавець. Термін дії права на продукт не має обмежень, а майнові права (патент) діють 10 років, протягом яких винахідник може отримувати роялті.

Володимир Заїка, бізнес-консультант, CEO ClinicPro Consulting, презентував доповідь «Selling service. Алгоритм ефективних комунікацій стоматолога

з первинним пацієнтом». Чому пацієнти йдуть зі стоматологічної клініки? За даними досліджень, 3% переїжджають до іншого міста, 14% не задоволені результатом наданої послуги, 16% переходять до більш «дешевих» конкурентів, 67% не задоволені тим, як із ними поводилися в клініці. Тобто більша частина пацієнтів іде від лікаря через незадовільний сервіс. Сервіс – це унікальний досвід обслуговування, покликаний підкреслити соціальний статус клієнта, дати йому відчуття турботи, власної важливості. Запорукою ефективного сервісу є використання алгоритмів комунікації медичним персоналом.

Засновник і керівник Школи медичного бізнесу та права, адвокат Наталя Лісівська розповіла про «Правове регулювання в медицині: страхування професійних помилок лікарів-стоматологів». Як захиститися лікарю від можливого негативного наслідку медичного втручання? Навіть якщо пацієнт незадоволений медичною послугою, наявний негативний наслідок медичного втручання, повинні бути зафіксовані ще певні правові факти. Має бути встановлений причинно-наслідковий зв'язок між діями лікаря та негативним наслідком, доведена провина лікаря чи закладу в настанні негативного наслідку медичного втручання. Наразі в Україні не існує страхування професійної цивільної відповідальності лікаря. Це страхування негативних наслідків при належному виконанні лікарем професійних обов'язків. Упровадження такої форми страхування може стати поштовхом до розвитку якісних стоматологічних послуг у країні.

Підготувала **Ольга Пушина**

РЕЗОЛЮЦІЯ

5-ГО НАЦІОНАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО СТОМАТОЛОГІЧНОГО КОНГРЕСУ «СТОМАТОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я – ІНТЕГРАЛЬНА СКЛАДОВА ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ»,**18—19 жовтня 2019 року, м. Київ**

За роки незалежності стоматологічна допомога в Україні досягла значного прогресу в плані запровадження ринкових засад, застосування новітніх технологій діагностики та лікування стоматологічних захворювань, протезування зубів. Однак поза пріоритетами залишилась доступність стоматологічної допомоги, зник профілактичний компонент, особливо серед дитячого населення. В Україні порушуються конституційні права громадян, не виконуються вимоги чинного законодавства щодо отримання доступної та безоплатної стоматологічної допомоги. Після закінчення дії Програми профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002—2007 роки, що була затверджена Указом Президента України, надалі подібні програми не приймалися як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні. Як наслідок, стоматологічна захворюваність в Україні є однією з найвищих в Європі. Аналіз даних епідеміологічного обстеження населення показав, що 71,62 % дітей у віці 12 років мають уражені карієсом постійні зуби, середня інтенсивність ураження за індексом КПУ₃ становить 2,45. Серед 15-річних підлітків поширеність карієсу сягає 88 %, а в окремих регіонах цей показник наближається до 100 %. У середньому в кожного підлітка виявляють 4—5 зубів з каріозними порожнинами. Більше половини 15-річних підлітків мають ознаки ураження тканин пародонта, у 41,52 % визначається кровоточивість ясен. В осіб похилого і старечого віку частота генералізованого пародонтиту становить 95,7 %, карієсу зубів — 95,1 %, клиноподібних дефектів — 25,7 %, патологічної стертості — 39,4 %. Повну втрату зубів на верхній щелепі зареєстровано у 15,4 % обстежених, на нижній — у 26,9 %, на обох щелепах — у 40,3 % осіб.

Асоціацією стоматологів України розроблено проект Національної програми профілактики основних стоматологічних захворювань.

Згідно із затвердженими кваліфікаційними характеристиками, лікар-стоматолог фактично виконує функції лікаря-стоматолога загальної практики, отже, повинен надавати первинну стоматологічну допомогу і здійснювати профілактичні заходи в амбулаторних умовах. Проте нормативно це питання на сьогодні не вирішене. Відповідно до чинного законодавства, усі лікарі стоматологічного профілю віднесені до вторинного рівня надання медичної допомоги, хоча більшість із них працюють на первинному рівні й повинні надавати первинну стоматологічну допомогу, яку вони де-факто і надають.

Дуже тривожна ситуація склалася в сільській місцевості. Після того як на первинному рівні де-юре скоротили посаду лікаря-стоматолога, розпочався процес ліквідації стоматологічних кабінетів у селах і значно погіршилась доступність стоматологічної допомоги для сільських жителів.

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Комунальні й державні медичні заклади стоматологічного профілю надають стоматологічну допомогу насамперед соціально незахищеним верствам населення і дітям, проводять планову профілактичну роботу. Останнім часом значно прискорився процес трансформації медичних стоматологічних закладів у комунальні некомерційні підприємства. Однак відсутність державних фінансових гарантій щодо всіх видів стоматологічної допомоги, включаючи дитячу стоматологію, призведе до різкого зниження доступності населення до неї.

Досвід реформування галузі показав, що стоматологічну допомогу потрібно надавати на всіх рівнях, причому її слід виділити в окремий вид медичної допомоги.

Стоматологічна служба має свої особливості, відмінні від усіх інших медичних спеціальностей, і фактично вже функціонує як окремий вид медичної допомоги, що відповідає практиці більшості європейських країн. Окрім прийняття законів необхідно вирішити низку нагальних проблем.

Потребує чіткого визначення гарантований обсяг безоплатної (унаслідок державних фінансових гарантій) стоматологічної допомоги. Необхідно визначити мінімальний обсяг безоплатних стоматологічних послуг, а також обсяг безоплатної медичної допомоги пільговим категоріям населення, у тому числі безоплатного зубного протезування, і механізм фінансування цих послуг незалежно від форми власності стоматологічного закладу.

Украї важливими є розроблення і впровадження стандартів надання всіх видів стоматологічної допомоги.

Слід прийняти нову «Класифікацію захворювань та станів тканин пародонта і періімплантних тканин», яка була розроблена на спільному засіданні Європейської федерації періодонтологів (EFP) та Американської академії періодонтології (AAP) у 2017 році в Чикаго й офіційно затверджена на території Європи і США; адаптувати цю Класифікацію з метою впровадження у практичну діяльність лікарів-стоматологів України як базову для розроблення нових протоколів і стандартів діагностики та лікування захворювань пародонта.

Необхідно визначити моделі реорганізації державних і комунальних медичних закладів та їхніх підрозділів унаслідок зміни форми господарювання на державні, комунальні, орендні підприємства з наданням їм статусу неприбуткових некомерційних й узгодження чинної нормативно-правової бази.

Уже давно потребує вирішення питання щодо розроблення і впровадження методики ціноутворення у стоматології, механізму її реалізації незалежно від форми власності.

Важливо відновити систему гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах і закладах, підпорядкованих МОЗ України й МОН України, шляхом створення ними спільного наказу. Потрібно в найкоротші терміни прийняти Національну програму профілактики стоматологічних захворювань, проект якої підготовленою Асоціацією стоматологів України, після її доопрацювання й адаптації до сучасних умов.

Гостро стоїть питання розроблення і затвердження державного стандарту післядипломної стоматологічної освіти.

Давно існує необхідність внесення до номенклатури лікарських спеціальностей таких посад, як щелепно-лицевий хірург і стоматолог-пародонтолог.

Потребують докорінних змін система атестації, ліцензування, акредитації і сертифікації, а також система підготовки й безперервної освіти спеціалістів вищої та середньої ланки з метою підвищення якості стоматологічної допомоги.

Для впровадження в Україні європейського рівня надання стоматологічної допомоги 5-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації» звертається до відповідних органів державної влади з проханням розглянути наші пропозиції щодо вирішення невідкладних питань:

На законодавчому рівні:

1. Виділити стоматологічну допомогу в окремий вид медичної допомоги, яка поділяється на первинну, спеціалізовану і високоспеціалізовану стоматологічну допомогу, для чого внести відповідні зміни в Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

На рівні Кабінету Міністрів України:

1. Визначити гарантований обсяг безоплатних стоматологічних послуг, а також обсяг безоплатної медичної допомоги дітям і пільговим категоріям населення, у тому числі безоплатного зубного протезування, та механізм фінансування цих послуг незалежно від форми власності.

2. Завершити процес реформування стоматологічної освіти в Україні із введенням ступенів бакалавра і магістра, удосконалити освітні програми й навчальні плани професійної підготовки лікарів-стоматологів відповідно до вимог Всесвітньої федерації медичної освіти зі збереженням кращих досягнень національної медичної школи.

3. З метою удосконалення організації, запобігання дублюванню та проведення якісного аналізу наукових досліджень і розробок відновити роботу Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія», яка розглядатиме не тільки науково-дослідні роботи, а й докторські та кандидатські дисертації на етапі їх планування, і даватиме їм оцінку.

На рівні Міністерства охорони здоров'я України:

1. Розробити і впровадити стандарти надання всіх видів стоматологічної допомоги незалежно від форми власності.

2. Визначити моделі реорганізації медичних закладів та їхніх підрозділів унаслідок зміни форми господарювання на державні, комунальні, орендні підприємства з наданням їм статусу неприбуткових некомерційних й узгодження чинної нормативно-правової бази.

5-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

3. Розробити і впровадити методику ціноутворення у стоматології, механізм її реалізації.
4. Прийняти Національну програму профілактики стоматологічних захворювань, проєкт якої підготовлений Асоціацією стоматологів України.
5. Запровадити систему гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах і закладах, підпорядкованих МОЗ України та МОН України, шляхом створення спільного наказу.
6. Розробити і впровадити ефективну модель стоматологічної диспансеризації населення, системи моніторингу стану стоматологічного здоров'я населення, необхідних форм статистичної звітності завдяки впровадженню єдиної електронної системи обліку і звітності.
7. Удосконалити системи ліцензування, акредитації та сертифікації у стоматологічній галузі.
8. Удосконалити систему підготовки і безперервної освіти спеціалістів вищої та середньої ланки з метою підвищення якості стоматологічної допомоги.
9. Внести до номенклатури лікарських спеціальностей щелепно-лицеву хірургію та пародонтологію і ввести такі посади: щелепно-лицевий хірург і стоматолог-пародонтолог.

Резолюція прийнята одностайно на 5-му Національному українському стоматологічному конгресі «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації», що відбувся 19 жовтня 2019 року в м. Києві.

Використані статті та документи:

Мазур І.П. Історичні аспекти організації стоматологічної служби в Україні // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — 2019. — № 21 (466). — С. 36—37.

Професійні та правові аспекти діяльності лікаря-стоматолога // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». — № 22 (467).

Українська наукова стоматологічна школа: до сторіччя формування // Наукова еліта України. — Київ: Український інформаційно-видавничий центр «Галактика», 2019. — 144 с.; С. 8—10.

Асоціація стоматологів України // Почесні імена України — еліта держави. — Том V. — Київ: Видавництво Логос Україна, 2019. — 344 с.; С. 46—47.

Мазур І.П., Супрунович І.М. Святування 100-річного ювілею Української наукової стоматологічної школи та 25-річчя Асоціації стоматологів України на 5-му Національному українському стоматологічному конгресі // Дентаклуб. — 2019. — № 12. — С. 44—47.

**II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»,
22—23 жовтня 2020 року, м. Київ**

Стоматологічна спільнота у квітні 2020 року святкувала сторіччя заснування державної стоматологічної служби в Україні. Також у квітні 2020 року розпочато запровадження нового механізму організації і фінансування стоматологічної допомоги. Головними викликами 2020 року для стоматологів були процеси трансформації на вторинному рівні надання медичної допомоги, суттєві зміни в системі безперервного професійного розвитку лікарів, пандемія гострої респіраторної вірусної інфекції COVID-19 з карантинними обмеженнями роботи лікувально-профілактичних закладів усіх форм власності. Активна інформаційно-роз'яснювальна робота Асоціації серед лікарів-стоматологів, тісна і послідовна співпраця з Національною службою здоров'я України щодо узгодження тарифів на надання стоматологічної допомоги, організація та проведення в онлайн-режимі освітніх заходів для безперервного професійного розвитку лікарів — усе це гуртувало стоматологічну спільноту навколо Асоціації стоматологів України.

22-23 жовтня 2020 року в м. Києві в онлайн-режимі відбувся II Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», проведення якого було присвячено 100-річчю формування стоматологічної служби в Україні. Захід організовано за участі Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика і ГО «Асоціація стоматологів України». Складна епідеміологічна ситуація у зв'язку з гострою респіраторною хворобою COVID-19, обмеження щодо проведення масових заходів спонукало шукати нові форми безперервного професійного роз-

витку, організації і проведення науково-освітніх заходів у дистанційному форматі. Трансляцію конгресу за допомогою мережі Інтернет через канал Ютуб було організовано із Президент-готелю м. Києва; із телестудії, розміщеної в конференц-залі, доповідачі в режимі реального часу мали нагоду спілкуватися з широкою аудиторією стоматологів.

Зі словами привітання учасників конгресу виступила професор Мазур Ірина Петрівна, президент ГО «Асоціація стоматологів України», яка підкреслила важливість міжпрофесійної освіти лікарів-стоматологів, розуміння впливу стоматологічного здоров'я на

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

загальний стан організму людини, а також співпраці лікарів-стоматологів і лікарів загальної практики. Два дні конгресу пройшли цікаво й насичено, адже його наукова програма була присвячена актуальним питанням взаємозв'язку стоматологічних і загальносоматичних захворювань, їх проявам у порожнині рота, обговоренню клінічних ситуацій та особливостей спільного ведення пацієнтів стоматологами і лікарями загальної практики та включала проведення 8 симпозіумів і двох майстер-класів.

Під час симпозіуму «Здоров'я жінки: погляд з різних точок зору...» професор І.П. Мазур разом із професором Т.Ф. Татарчук у своїй доповіді розповіли про зміни стану порожнини рота у жінок залежно від віку. Науковий співробітник відділу репродуктивного здоров'я Центру інноваційних медичних технологій НАН України, кандидат медичних наук О.В. Занько проаналізувала взаємозв'язок вагітності та стоматологічного здоров'я, а лікар-стоматолог, кандидат медичних наук Н.М. Юнакова повідомила про вплив герпетичних уражень порожнини рота на виникнення вад розвитку плода.

Головний лікар «Клініки Верум Експерт», ендокринний хірург, доктор медичних наук М.Б. Горобейко і лікар-стоматолог І.М. Супрунович під час симпозіуму «Ендокринна патологія в практиці лікаря-стоматолога» доповіли про ендокринні захворювання, які трапляються у стоматологічній практиці, й обговорили клінічні ситуації. Основні клінічні прояви

цукрового діабету в порожнині рота висвітлили професор В.Я. Скиба і професор О.В. Скиба.

З доповіддю про хронічний біль, що виникає після стоматологічних втручань, у рамках симпозіуму «Менеджмент болю в стоматології» виступив професор з клінічної фармакології М.В. Хайтович; професор Н.К. Свиридова розповіла про особливості лікування невралгії, а лікар-стоматолог С.В. Хлебас — про усунення болю при лікуванні ускладненого карієсу.

Заключним етапом першого дня конгресу став симпозіум «Превенція інфекційно-запальних процесів у профілактиці стоматологічних хвороб», під час якого професор І.П. Мазур прочитала цікаву лекцію про роль запалення у розвитку стоматологічних захворювань, а важливі аспекти профілактики карієсу і захворювань пародонта в дітей висвітлила професор О.В. Деньга. Про нові напрацювання стосовно контролю мікробного біофільму в порожнині рота повідомив О. Куприков, керівник проектів відділу досліджень та розробок торговельної марки «Лесной Бальзам». Завершальною подією симпозіуму став майстер-клас із застосуванням нових засобів догляду за порожниною рота, проведений лікарем-стоматологом С.В. Хлебас.

Другий день конгресу був не менш насиченим та яскравим у тематичному плані. Під час симпозіуму «Освітні, організаційні та правові аспекти стоматологічної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я» обговорювались питання про-

фесійної компетенції в системі безперервної освіти лікарів-стоматологів. У рамках симпозіуму «Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги» під керівництвом кандидатів медичних наук О.М. Вахненка, В.К. Солдатова, В.Ю. Канєвської і С.В. Скульської відбулось обговорення питань запровадження державних фінансових гарантій медичної стоматологічної допомоги населенню України. Налагоджено конструктивний діалог стоматологів із представниками Національної служби здоров'я України, що суттєво поліпшить взаємодію та фінансування стоматологічних клінік.

У ході симпозіуму «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога», експертами якого виступили адвокат, кандидат юридичних наук, доцент Р.Ю. Гревцова, адвокат О.Ю. Юдін й адвокати юридичної компанії О.О. Гришаківа, піднімались питання роботи лікаря-стоматолога в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19 і захисту лікарів від претензій пацієнтів, розглядалися правові аспекти використання сучасних технологій у практичній діяльності.

Досить цікавим для слухачів став симпозіум «Сучасні погляди на роль запальних процесів у патогенезі основних стоматологічних хвороб та їх вплив на організм людини», під час якого професор І.П. Мазур розповіла про резорбцію кісткової тканини на тлі запальних процесів та методи їх профілактики. Основні

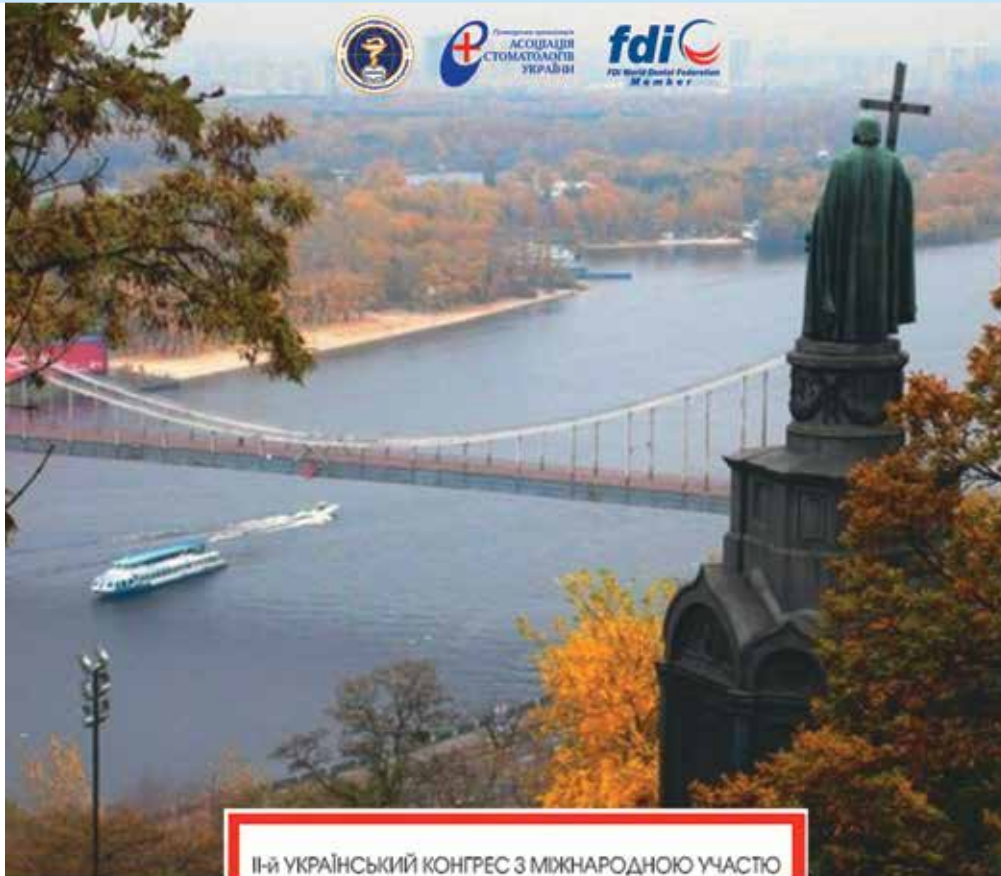
правила й алгоритми раціонального застосування нестероїдних протизапальних препаратів висвітлила лікар-ревматолог, професор Є.Д. Єгудіна, а покроковий протокол і фармакологічний супровід сучасних методик збереження лунки та дентальної імплантації у своїй доповіді розглянув професор П.В. Леоненко.

Завершальною частиною конгресу став навчальний тренінг з оволодіння практичними навичками «Мистецтво у прямій реставрації жувальної групи зубів», який провів Рашид Мамедзаде, лікар-стоматолог, експерт з естетичної та функціональної стоматології клініки «Parnas Dent» (м. Київ).

Загалом конгрес викликав неймовірний ажіотаж серед стоматологічної спільноти: на цей захід зареєструвалися близько 2500 лікарів-стоматологів, які активно задавали запитання лекторам в онлайн-чаті, а також висловили величезну вдячність за цікаву програму, істотну користь від проведеного заходу і високий рівень організації. Активна участь лікарів-стоматологів в освітніх заходах була зумовлена дією Наказу МОЗ України № 446 від 22 лютого 2019 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 березня 2018 року за № 295/33266, відповідно до якого кожен лікар мав набрати 50 освітніх балів на різних заходах і подати до 1 березня 2021 року своє освітнє портфоліо в державні департаменти охорони здоров'я.

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

II-й УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА
ТА СТОМАТОЛОГІЯ**

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

22-23 жовтня 2020 року, м.Київ
~Онлайн~

ПРОГРАМА КОНГРЕСУ

22-23 жовтня 2020 року

м.Київ, Президент Готель

*Фотокопія програми II Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

Міждисциплінарна професійна освіта (МПО) – за визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я – це досвід, коли представники медичних професій здобувають освіту разом для забезпечення ефективної взаємодії та оптимізації результатів медичного втручання.

МПО дає представникам різних медичних спеціальностей можливість ділитися знаннями і досвідом, сприяє кращому розумінню між ними, напрацюванню спільних цінностей і поваги до роботи інших фахівців. Через міждисциплінарну професійну освіту забезпечується набуття компетенцій та впровадження різних моделей спільної практики. Програма МПО включає 6 основних компетенцій: робота в команді, розподіл функціональних обов'язків і сфер відповідальності, ефективна комунікація, здатність до навчання/осмислення, орієнтація на пацієнта та дотримання етики і деонтології (ВООЗ, 2013).

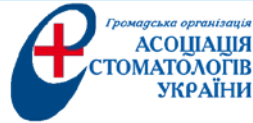
Міждисциплінарна спільна практика – за визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я передбачає спільний медичний заклад, де проводиться спільна практична діяльність фахівців з різних галузей медицини з метою забезпечення високої якості медичної допомоги, що надається пацієнтам, їх сім'ям та суспільству в цілому.

Міждисциплінарна професійна взаємодія (МПВ) представників різних медичних спеціальностей з метою об'єднання своїх знань та талантів для досягнення спільного результату – оптимізації здоров'я людини.

Основними компонентами МПВ є:

- 1) взаємозалежність, коли результат лікування залежить від ефективної роботи кожного члена команди;
- 2) створення команд професіоналів, що дозволяє використовувати з максимальною ефективністю знання та досвід кожного учасника;
- 3) гнучкість, коли для створення інтегрованої команди необхідна гнучкість нормативно-правової бази;
- 4) колективні цілі – успішна взаємодія в реалізації поставлених задач, місії, цілей, стратегії спільного бачення в процесі прийняття рішення;
- 5) осмислення процесу шляхом сумісного обговорення в процесі надання медичної допомоги для досягнення інтегрованого підходу до лікування.

Інтегрована медицина передбачає комплексний підхід до збереження здоров'я людини, як найвищої цінності суспільства, що забезпечується шляхом здобуття відповідних компетенцій представниками медичних професій під час міждисциплінарної професійної освіти, через між-професійну взаємодію напрацювання високоефективних підходів до ведення пацієнтів та створення кращих медичних практик.

До сторіччя стоматологічної служби в Україні

Створення державної системи організації та регулювання стоматологічної служби України започатковано Наказами Народного комісаріату охорони здоров'я України за № 3 від 05.04.1920 року «Про організацію зуболікарських секцій при губернських відділах охорони здоров'я» та № 4 від 10 квітня 1920 року «Про організацію державної зуболікарської допомоги». Законодавчими актами запроваджено принципово нову організаційно-економічну модель стоматологічної допомоги. Стоматологія як галузь медицини стала невід'ємною складовою медичної допомоги, яка побудована на засадах доступності, кваліфікованості, комплексності і профілактики захворювань. Створено мережеву систему надання стоматологічної допомоги в державних амбулаторно-поліклінічних умовах та спеціалізованих стоматологічних стаціонарах в багатoproфільних лікарнях. Запроваджено державне регулювання, планування та контроль системи надання стоматологічної допомоги. Впроваджено систему профілактики основних стоматологічних захворювань, в першу чергу серед дітей. Забезпечено доступність медичної стоматологічної допомоги населенню України незалежно від рівня доходів та місця проживання. Створено систему підготовки стоматологічних кадрів з середньою та вищою освітою.

Сьогодні стоматологічна допомогу населенню України надають 6278 закладів різних форм власності. У системі МОЗ України функціонує потужна мережа медичних стоматологічних закладів: 1417 заклади охорони здоров'я, з них 174 самостійних стоматологічних поліклінік (142 стоматологічні поліклініки для дорослих, 13 поліклінік для дітей, 5 стоматологічних поліклінік ВНМЗ та НДІ, 14 госпрозрахункових поліклінік), та 1239 лікувально-профілактичних закладів, у структурі яких є стоматологічні відділення або кабінети. З кожним роком збільшується кількість приватних стоматологічних закладів.

Стоматологічну допомогу (станом на 01.01.2020 р.) надавали 24622 лікарів стоматологічного профілю за шістьма спеціальностями. Переважна більшість українців відвідують державні стоматологічні заклади (78,26%) порівняно з приватними (21,74%) закладами охорони здоров'я. Збереження стоматологічного здоров'я у населення України важливою складовою системи охорони здоров'я та вимагає подальших кроків в реформуванні і впровадженні профілактичних програм.

Шановні колеги!

Вітаю учасників II-го Українського стоматологічного конгресу із міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»!

Унікальністю науково-практичного заходу є те, що науковий майданчик із кожним роком розширяє свої межі, адже на ньому зберуться представники різних медичних професій, які будуть мати можливість поділитися своїми знаннями, науковими наробками та досвідом з метою напрацювання спільних поглядів на здоров'я людини, загально соматичні та стоматологічні захворювання, а також обговорити актуальні проблеми сучасної медицини.

Наукова діяльність займає особливе місце та є важливою складовою професійного зростання сучасних лікарів-спеціалістів, від ефективної взаємодії яких залежить здоров'я та життя людини. Через міждисциплінарну професійну освіту досягається ефективна комунікація фахівців і можливість створення комплексного підходу до лікування, діагностики та профілактики основних хвороб. Тому, наука – це початок шляху, від якого залежить розвиток висококваліфікованого кадрового потенціалу країни і нашим завданням є не лише підвищення ефективності професійної освіти, розвиток та підтримка наукових досліджень у сфері охорони здоров'я, а й впровадження можливості комунікації спеціалістів різних напрямків.

Упевнений, що в рамках конгресу відбудеться двосторонній обмін досвідом між лікарями-стоматологами та спеціалістами загальної практики, а продукт цього обміну та отриманні знання стануть у нагоді слухачам даного конгресу і зможуть служити на благо населенню України.

Бажаю учасникам конгресу успішної роботи, творчого натхнення та плідного наукового діалогу.

Ректор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор, академік Національної академії медичних наук України Юрій Вороненко.

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Президент громадської організації «АСУ»,
доктор медичних наук, професор,
Голова оргкомітету конгресу
Ірина МАЗУР

Шановні колеги!

Щиро вітаємо учасників II-го Українського стоматологічного конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»!

Українська стоматологічна спільнота в 2020 році святкує сторіччя організації стоматологічної служби в Україні. В квітні 2020 року розпочалося реформування вторинної ланки в охороні здоров'я, значні зміни торкнулися стоматологічної галузі. Разом із тим, стоматологія є невід'ємною частиною медицини та протягом ста років видатними науковцями сформовано потужну Українську наукову стоматологічну школу. Суспільна значимість стоматологічної допомоги, профілактики чинників ризику не тільки стоматологічних захворювань, а й загально соматичних хвороб є складовою розвитку медичної галузі. Діяльність майже двадцятишеститисячної стоматологічної громади спрямована покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, підвищення стандартів якості життя людини.

Важливим є напрямок наукових досліджень, спрямованих на розуміння стоматології, як складової у підтриманні здоров'я людини. Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань, визначення взаємозв'язку та взаємозумовленості стоматологічного здоров'я та загального стану організму людини у фокусі уваги провідних лекторів різних галузей медицини – фармакологів, ендокринологів, гінекологів, лікарів сімейної практики та стоматологів. Науково-практичний захід – це майданчик для обміну досвідом, обговорення найгостріших проблем в стоматології, новітніх трендів та інноваційних технологій.

Сподіваємося, що Конгрес позначиться подальшими успіхами, сприятиме виробленню нових спільних успішних наукових ідей, що трансформуються у клінічні настанови та протоколи діагностики, лікування та профілактики стоматологічних хвороб.

Бажаємо Конгресу плідної роботи, нових наукових ідей, а всім учасникам подальших творчих успіхів на професійній ниві!

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

FDI World Dental Federation
Member

II-й Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»
22-23 жовтня 2020 року

Програма

22.10.2020	9.45 – 10.00	Привітання учасників Конгресу
22.10.2020	10.00 – 12.00	Здоров'я жінки: погляд з різних точок зору...
22.10.2020	12.00 – 13.15	Ендокринна патологія в практиці лікаря стоматолога
22.10.2020	13.30 – 14.45	Менеджмент болю в стоматології
22.10.2020	15.00 – 17.00	Превенція інфекційно-запальних процесів в профілактиці стоматологічних хвороб
22.10.2020	17.00 – 18.00	Майстер-клас: Нові засоби догляду за порожниною рота
23.10.2020	9.30 – 10.20	Симпозіум «Освітні, організаційні та правові аспекти стоматологічної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я»
23.10.2020	10.20 – 12.00	Симпозіум «Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги»
23.10.2020	12.00 – 14.00	Симпозіум «Правові питання в практиці лікаря стоматолога»
23.10.2020	14.00 – 16.00	Симпозіум «Сучасні погляди на роль запальних процесів в патогенезі основних стоматологічних хвороб та їх вплив на організм людини»
23.10.2020	16.00 – 18.00	Навчальний тренінг з оволодіння практичними навичками: «Мистецтво у прямій реставрації жувальної групи зубів»

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

II-й Український
стоматологічний конгрес
з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та
стоматологія»

Програма

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.45 – 10.00		Привітання учасників Конгресу	

Здоров'я жінки:
погляд з різних точок зору...

Експерти: Татарчук Т.Ф., Мазур І.П., Занько О.В.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00 – 11.00	Мазур І.П., д.мед.н., професор Татарчук Т.Ф., д.мед.н., професор, член-кор. НАМНУ	Вік-зумовлені зміни стану здоров'я порожнини рота у жінок: погляд стоматолога, гінеколога, остеолога	НМАПО імені П.Л.Шупика ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України»
11.00 – 11.15	Занько О.В., к.мед.н., науковий співробітник відділу репродуктивного здоров'я	Вагітність та стоматологічне здоров'я	ДНУ «Центр інноваційних медичних технологій» НАН України
11:15 – 11:30	Юнакова Н.М., к.мед.н., доцент	Герпетичні ураження ротової порожнини. Зв'язок з вродженими вадами розвитку плода	НМАПО імені П.Л.Шупика
11:30 – 12:00		Панельна дискусія	

Ендокринна патологія
в практиці лікаря стоматолога

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
12:00 - 12:15	Супрунович І.М.	Клінічні ситуації стоматологічних хворих з ендокринною патологією	НМАПО імені П.Л.Шупика
12:15 – 12:45	Горобейко М.Б., д.мед.н., ендокринний хірург	Цукровий діабет: клінічні прояви в порожнині рота при ендокринних змінах організму	Головний лікар "Клініка Верум Експерт" Завідувач каф. хірургії КНУ ім. Т.Шевченка НМАПО імені П.Л.Шупика
12:45 – 13:15	Скиба В.Я., д.мед.н., професор, Скиба О.В., д.мед.н.	Клінічні прояви цукрового діабету в порожнині рота: профілактика і лікування	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»

Менеджмент болю в стоматології

Експерти: Хайтович М.В., Свиридова Н.К.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
13:30 – 14:00	Хайтович М.В., д.мед.н., професор	Менеджмент хронічного постпроцедурного болю у стоматології	НМУ імені О.О.Богомольця
14:00 – 14:25	Свиридова Н.К., д.мед.н., професор	Клінічна характеристика та особливості лікування невралгії: диференціальна діагностика одонтогенного та неврологічного болю	НМАПО імені П.Л.Шупика, завідувач кафедри неврології і рефлексотерапії
14:25 – 14:45	Хлебас С.В.	Менеджмент болю в лікуванні ускладненого карієсу	НМАПО імені П.Л.Шупика

Превенція інфекційно-запальних процесів в профілактиці стоматологічних хвороб

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15:00 – 15:30	Мазур І.П., д.мед.н., професор	Інфекційно – запальні процеси в розвитку стоматологічних хвороб	НМАПО імені П.Л.Шупика
15:30 – 16:00	Деньга О.В., д.мед.н., професор	Профілактика карієсу та тканин паодонта у дітей	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
16:00 – 16:15	Куприков О.	Засоби догляду за порожниною рота в контролі за мікробним біофільмом порожнини рота	керівник проектів відділу досліджень та розробок ТМ «Лесной Бальзам»
16:15 – 17:00	Панельна дискусія		
17:00 – 18:00	Хлебас С.В.	Майстер-клас: Нові засоби догляду за порожниною рота	НМАПО імені П.Л.Шупика

Навчальний тренінг з оволодіння практичними навичками: «Мистецтво у прямій реставрації жувальної групи зубів»

Година	Доповідач	Вищий медичний навчальний заклад
16.00 – 18.00	Рашид Мамезаде, лікар стоматолог	експерт з естетичної та функціональної стоматології клініки Parnas Dent, м. Київ

В програмі навчального тренінгу планується розглянути питання:

- показання до прямої реставрації;
- анатомія: основні положення;
- препарування: інструменти, дизайн порожнин. Вирішення проблем «білої полоси» та полімеризаційного стресу;
- бондингові системи;
- секрети прогнозованого моделювання жувальних зубів;
- вибір композитного матеріалу;
- деталі: характеристика фісур, поліровка.

*Фотокопія програми II Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Симпозіум
«Освітні, організаційні та правові аспекти
стоматологічної допомоги в умовах
реформування системи охорони здоров'я»

23 жовтня 2020 року

Експерти: Дворнік В.М., Савичук Н.О., Павленко О. В., Трубка І. О., Дахно Л.О.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.30 – 10.00	Дворнік В.М., д. м. н., професор Савичук Н.О., д. м. н., професор Павленко О. В., д. м. н., професор Трубка І. О., д. м. н., доцент Дахно Л.О., к. м. н.	Формування професійної компетенції в системі безперервної освіти лікарів стоматологів. Дискусійна панель.	Перший проректор УМСА (м. Полтава); проректор з наукової роботи НМАПО імені П. Л. Шупика (м. Київ); завідувач кафедри стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика (м. Київ); завідувач кафедри стоматології дитячого віку НМАПО імені П. Л. Шупика (м. Київ); медичний директор ПП «Стоматологічна клініка доктора Дахно» (м. Київ)
10.00 – 10.20	Мазур І.П., професор	До сторіччя формування стоматологічної служби в Україні	Президент ГО «Асоціація стоматологів України»

Симпозіум
«Організаційні питання системи
надання стоматологічної допомоги»

Експерти: Вахненко О.М., Солдатов В.К., Канєвська В.Ю., Скульська С.В.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.20 – 11.00	Віленський А.Б. Бойко Т.О. Горошко А.В.	Перспективи запровадження державних фінансових гарантій та їх значення для доступу населення України до якісної стоматологічної допомоги	Національна служба здоров'я України
11.00 – 11.20	Солдатов Всеволод Кімович	Деякі аспекти роботи лікаря стоматолога в розрізі кримінального законодавства.	Директор КНП «Житомирське обласне стоматологічне медичне об'єднання», голова Житомирського осередку стоматологів ГО «АСУ»
11.20 – 11.30	Канєвська Варвара Юрївна, лікар стоматолог	Організація роботи лікаря стоматолога з НСЗУ по програмі державних медичних гарантій	заступник директора КНП «Київська стоматологія» з організаційно-методичної роботи, практикуючий лікар-стоматолог, терапевт вищої категорії
11.30 – 11.50	Вахненко О.М., к.мед.н.	Деякі питання запровадження лікарського самоврядування в Україні	Віцепрезидент ГО «Асоціація стоматологів України»
11.50 – 12.00		Панельна дискусія	

Громадська організація
АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ

Симпозіум
«Правові питання в практиці
лікаря стоматолога»

Експерти: Гревцова Р.Ю., Юдін О.Ю., Гришаков О.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
12.00 – 12.30	Гревцова Радміла Юріївна, адвокат, к.ю.н., доцент	Робота лікаря стоматолога в умовах covid-19: правові особливості	Медичний адвокат, керуючий партнер Юридичної компанії «Конкордія», директор Навчального наукового центру медичного права КНУ імені Тараса Шевченка
12.30 – 13.00	Юдін Олег Юрієвич, адвокат	Захист лікаря від претензій пацієнтів	голова Ради захисту прав лікарів
13.00 – 13.30	Гришаков Олександр, адвокат	Правові аспекти використання інноваційних технологій в стоматологічній практиці	медичний адвокат, керуючий партнер Юридичної компанії «GrishakovLawCompany», фахівець в сфері медичного права та фармацевтики

Симпозіум
«Сучасні погляди на роль
запальних процесів в патогенезі
основних стоматологічних хвороб
та їх вплив на організм людини»

Експерти: Мазур І.П., Єгудіна Є.В., Леоненко П.В.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00 – 14.30	Мазур І.П., д.мед.н., професор	Запальні процеси в резорбції кісткової тканини та шляхи їх превенції	НМАПО імені П.Л.Шупика, Президент ГО «Асоціація стоматологів України»
14.30 – 14.50	Єгудіна Є. Д., д.мед.н., професор	Правила та алгоритми раціонального застосування нестероїдних протизапальних препаратів	Керівник навчального центру Інституту ревматології. Лікар-ревматолог Клініки сучасної ревматології
14.50 – 15.35	Леоненко Павло Вікторович, DMD, DDS, Dr. med. Dr. med. dent., професор	Сучасні методики збереження лунки та дентальна імплантація: покроковий протокол та фармакологічний супровід	Кафедра ортопедичної стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, віце-президент Асоціації стоматологів-ортопедів та зубних техніків України
15.35 – 16.00	Панельна дискусія		

МІЖПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В РАМКАХ ПРОВЕДЕННЯ II-ГО УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»

І.П. Мазур, д.мед.н., професор НМАПО імені П.Л. Шуплика
І.С. Супрунович, НМАПО імені П.Л. Шуплика

22-23 жовтня 2020 року в м. Києві в онлайн-режимі відбувся II-ий Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», проведення якого було присвячено 100-річчю формування стоматологічної служби в Україні.

Зі словами привітання учасників конгресу виступила професор, президент Асоціації стоматологів України Мазур Ірина Петрівна, яка підкреслила важливість розуміння відношення між стоматологічним здоров'ям і загальним станом організму людини, а також співпраці між лікарями-стоматологами та лікарями загальної практики. Два дні конгресу пройшли досить цікаво та насичено, адже наукова програма конгресу була присвячена актуальним питанням щодо взаємозв'язку стоматологічних та загально-соматичних захворювань, їх проявів у ротовій порожнині, розбору клінічних ситуацій та особливостями

ведення спільних пацієнтів стоматологами і лікарями загальної практики та включала проведення 8-ми симпозіумів і 2-х майстер-класів.

Під час симпозіуму «Здоров'я жінки: погляд з різних точок зору...» президент Асоціації стоматологів України, професор Мазур І.П., разом з професором Татарчук Т.Ф. під час свого виступу розповіли про вік-зумовлені зміни стану здоров'я порожнини рота у жінок, а науковий співробітник відділу репродуктивного здоров'я Центру інноваційних медичних технологій НАН України, к.мед.н. Занько О.В. розкрила взаємозв'язок вагітності та стоматологічного здоров'я, тоді як лікар-стоматолог, к.мед.н. Юнакова Н.М., – наголосила про вплив герпетичних уражень ротової порожнини на вади розвитку плода.

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 2 0

5

Фотокопія статті про II Український конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

Головний лікар клініки Верум Експерт, ендокринний хірург, д.мед.н. Горобейко М.Б. та лікар-стоматолог Супрунович І.М. під час симпозіуму «Ендокринна патологія в практиці лікаря-стоматолога» розповіли про ендокринні патології в практиці лікаря стоматолога та обговорили клінічні ситуації, а питання клінічних проявів цукрового діабету в порожнині рота під час свого виступу розкрили д.мед.н., професор Скиба В.Я. та д.мед.н., професор Скиба О.В.

З доповіддю про хронічний постпроцедурний біль у стоматологічних хворих під час симпозіуму «Менеджмент болю в стоматології» виступив професор з клінічної фармакології, д.мед.н. Хайтович М.В., тоді як д.мед.н., професор Свиридова Н.К., розповіла про особливості лікування невралгії, а лікар-стоматолог Хлебас С.В. – про менеджмент болю в лікуванні ускладненого карієсу.

Заключним етапом першого дня конгресу був симпозіум «Превенція інфекційно-запальних процесів в профілактиці стоматологічних хвороб», під час якого д.мед.н., професор Мазур І.П. прочитала цікаву лекцію на тему інфекційно-запальних процесів в розвитку стоматологічних хвороб, а про профілактику карієсу та захворювань тканин пародонта у дітей під час свого виступу розказала д.мед.н., професор Дьнга О.В. Про нові напрацювання щодо контролю за мікробним біофільмом порожнини рота повідомив Куприков О., керівник проєктів відділу досліджень та розробок ТМ «Лесной Бальзам». Завершальною подією симпозіуму став майстер-клас з нових засобів догляду за порожниною рота, проведений лікарем-стоматологом Хлебас С.В.

Другий день конгресу був не менш насиченим та яскравим в тематичному плані. Під час симпозіуму «Освітні, організаційні та правові аспекти стоматологічної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я» обговорювались питання формування професійної компетенції в системі безперервної освіти лікарів-стоматологів. Під час симпозіуму «Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги» за модерерації к.мед.н. Вахненка О.М., Солдатова В.К., Каневської В.Ю. та Скульської С.В. відбулося конструктивне обговорення з представниками Національної служби здоров'я України питань запровадження державних фінансових гарантій медичної стоматологічної допомоги населенню України. Налагоджено конструктивний діалог стоматологів з працівниками Національної служби здоров'я України, що суттєво покращить взаємодію та фінансування стоматологічних клінік.

В рамках проведення симпозіуму «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога», експертами якого виступили адвокат, к.ю.н., доцент Гревцова Р.Ю., адвокат Юдін О.Ю. та адвокати юридичної компанії Олександра Гришакова, піднімалися питання роботи лікаря-стоматолога в умовах гострої респіраторної хвороби Covid-19, захисту лікарів від претензій пацієнтів та правові аспекти використання сучасних технологій в практичній діяльності.

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Досить цікавим для слухачів став симпозиум «Сучасні погляди на роль запальних процесів в патогенезі основних стоматологічних хвороб та їх вплив на організм людини», під час якого д.мед.н., професор Мазур І.П. розповіла про запальні процеси в резорбції кісткової тканини та шляхи їх превенції. Про правила та алгоритми раціонального застосування нестероїдних протизапальних препаратів повідомила лікар-ревматолог, д.мед.н., професор Єгудіна Є.Д., а про покровокий протокол та фармакологічний супровід сучасних методик збереження лунки та дентальної імплантації висвітлено під час свого виступу у доповіді д.мед.н., професора Леоненко П.В.

Закінченням конгресу став навчальний тренінг з оволодіння практичними навичками:

«Мистецтво у прямій реставрації жувальної групи зубів», який провів Рашид Мамедзаде, лікар-стоматолог, експерт з естетичної та функціональної стоматології клініки Parnas Dent, м. Київ.

Загалом конгрес викликав неймовірний ажіотаж серед спеціалістів, адже на даний захід зареєструвались близько 2500 лікарів-стоматологів, які активно задавали запитання лекторам в онлайн-чаті, а також виразили величезну вдячність за цікаву програму, істотну користь від даного заходу та високий рівень організації.

Д е н т а к л у б 1 0 / 2 0 2 0

7

Фотокопія статті про II Український конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

РЕЗОЛЮЦІЯ

II УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»,

22—23 жовтня 2020 року, м. Київ

Заслухавши й обговоривши доповіді учасників II Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»,

ВИРІШЕНО:

1. Підтримати впровадження професійного самоврядування в медицині, однак стоматологічна спільнота вважає, що в запропонованому вигляді законопроект № 2445-д «Про самоврядування медичних професій в Україні» є неприйнятним.

2. Необхідно відкликати законопроект № 2445-д і повернутися до опрацювання питань професійного самоврядування з урахуванням думки лікарів, наступності щодо напружуваль профільного комітету Верховної Ради України минулого скликання за цим напрямом і вектору євроінтеграції.

3. Звернутися до Президента України і Голови Верховної Ради України з приводу реакції Асоціації стоматологів України на законопроект № 2445-д «Про самоврядування медичних професій в Україні».

4. Звернутися до Національної служби здоров'я України з такими пропозиціями:

- ◇ у структурі пакету «Стоматологічна допомога дорослим і дітям» виділити окремий тариф на стоматологічну допомогу, профілактику стоматологічних захворювань, амбулаторні хірургічні стоматологічні операції і діагностику пухлин та передпухлинних уражень щелепно-лицевої ділянки (за направленням лікаря первинної ланки). Під час розрахунку тарифів на діагностику онкопатології потрібно врахувати собівартість цитологічних та гістологічних досліджень, рентгенографії;
- ◇ розрахунки з усіх видів стоматологічних послуг проводити в умовних одиницях трудомісткості, а не залежно від кількості відвідувань;
- ◇ у Програмі медичних гарантій (ПМГ) на 2021 рік переглянути коригувальні коефіцієнти, які застосовуються до тарифів на стоматологічну допомогу, у напрямку їх збільшення відповідно до середньої вартості по Україні (200—225 грн).

5. Звернутись до Міністерства охорони здоров'я України з пропозицією розробити і затвердити уніфіковані протоколи лікування стоматологічних захворювань з використанням умовних одиниць трудомісткості, які на цей час відсутні (Наказ МОЗ України № 590 від 28.02.2020). Відсутність протоколів унеможлиблює розрахунок реального тарифу на стоматологічну послугу.

II УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

6. Відкоригувати форму звіту про доходи та витрати, що подається в Національну службу здоров'я України (НСЗУ). Фінансову звітність у НСЗУ подавати лише відносно коштів, які надійшли безпосередньо від НСЗУ.

7. Ввести спеціальність «Молодший спеціаліст з медичною освітою за фахом “Стоматологія” (зубний лікар)» до переліку медичних працівників, які мають право співпрацювати з НСЗУ.

8. Включити до ПМГ на 2021 рік планову стоматологічну допомогу дітям віком до 18 років (на цей час — до 16 років).

9. У пакетах «Хірургічні операції дорослим і дітям у стаціонарних умовах» та «Стаціонарна допомога дорослим і дітям без проведення хірургічних операцій» переглянути вимоги до переліку обладнання й вимоги щодо спеціалізації та кількості фахівців, оскільки ці пакети орієнтовані на лікарні вторинного рівня надання медичної допомоги. У вузькопрофільних закладах третинного рівня (стоматологічні, офтальмологічні, оториноларингологічні та ін.) не завжди є потреба в апаратах ШВЛ, лікарях-реабілітологах, великій кількості анестезіологів тощо.

10. У пакеті «Стоматологічна допомога дорослим і дітям» переглянути вимоги до фахівців та обладнання з метою створення умов для співпраці з НСЗУ стоматологічних кабінетів та стоматологічних відділень лікарень, в яких працюють 1—2 лікарів-стоматологів.

11. У разі заключення закладом договору з НСЗУ за двома пакетами і більше заключати окремі договори за кожним пакетом. Це дає можливість закладу відмовитись від заключення договору за окремим пакетом.

12. При розрахунках потреби населення у стоматологічній допомозі на 2021 рік за основу брати статистичні дані 2019 року (2020 рік — карантин, проблеми з реєстрацією пацієнтів ЕСОЗ).

13. Сприяти запровадженню міждисциплінарної професійної освіти (МПО), яка забезпечує ефективну взаємодію стоматологів з лікарями інших спеціальностей і сімейними лікарями, набуття нових компетенцій унаслідок впровадження різних моделей спільної практики для досягнення високого рівня надання медичної стоматологічної допомоги з метою оптимізації здоров'я людини. Подальший розвиток МПО дасть змогу посилити міжпрофесійну взаємодію з метою розроблення спільної тактики ведення пацієнтів і застосування кращих медичних практик, а також забезпечить умови для регулярного проведення (один раз на рік) українських стоматологічних конгресів «Інтегрована медицина та стоматологія».

14. З метою впровадження спільних напрацювань лікарів різних спеціальностей щодо ведення стоматологічних пацієнтів з коморбідними станами опублікувати матеріали доповідей II Українського стоматологічного конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія» у фаховому журналі «Oral and General Health».

15. Висвітлення історичних подій та наукових досліджень, що створили підґрунтя для розвитку стоматології в Україні, позитивно вплине на імідж лікарів, у зв'язку з чим підготувати до друку видання «Історія стоматології України».

Сертифікат учасника II Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»

Використані статті та документи:

Мазур І.П., Супрунович І.М. Міжпрофесійна освіта лікарів-стоматологів в рамках проведення II-го Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія» // Дентаклуб. — 2020. — № 10. — С. 5—7.

Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси / за ред. І.П. Мазур, О.В. Павленка, І.Л. Скрипник. — Кропивницький: Поліум, 2020. — 224 с.

Мазур І.П., Вахненко О.М. Сторіччя української стоматології: здобутки та сучасні виклики // Українські медичні вісті. — 2020. — Т. 13, № 1(84). — С. 70—76.

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»,
9—10 квітня 2021 року, м. Київ

Тісна співпраця стоматологічної і медичної спільноти відбувається не тільки при вирішенні питань реформування системи охорони здоров'я України, а й під час обговорення міждисциплінарних підходів у діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних пацієнтів зі складною коморбідною патологією. На конгресі було продемонстровано активну співпрацю стоматологів України із Всесвітньою федерацією стоматологів і стоматологічною спільнотою країн Східної Європи.

9-10 квітня 2021 року в м. Києві в онлайн-режимі відбувся III Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», проведення якого присвячено Всесвітньому дню здоров'я порожнини рота.

В організації цього заходу активну участь брали співробітники Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика і ГО «Асоціація стоматологів України». Конгрес підтримано Всесвітньою федерацією стоматологів, Міжнародною асоціацією стоматологів країн Східної Європи «Содружество», ГО «Асоціація інтегрованої медицини та стоматології України». Захід організовано відповідно до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводимуться у 2021 році, затвердженого МОЗ України та Національною академією медичних наук України. Через посилення пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19 захід відбувся в онлайн-режимі. Основним майданчиком для проведення трансляції став Президент-готель, розташований за адресою вул. Госпітальна, 12.

В ошатному залі «Слов'янський» було організовано телестудію для трансляції лекцій конгресу в усіх областях України та країнах Східної Європи.

Основна мета заходу — консолідація професійної спільноти лікарів-стоматологів з лікарями загальної практики і юристами для обміну думками, підвищення кваліфікації з питань профілактики й особливостей ведення пацієнтів та поліпшення якості надання медичної допомоги.

Зі словами вітання до учасників конгресу звернувся ректор Національного університету охорони здоров'я України, академік НАМН України, професор Вороненко Юрій Васильович, який зазначив важливість безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів. Також українських лікарів привітав президент Всесвітньої федерації стоматологів доктор Герхард К. Зеебергер. На його думку, Всесвітній день здоров'я порожнини рота є найбільшою глобальною інформаційною кампанією, яка спрямована на роз'яснення ролі стоматологічного здоров'я у підтриманні фізичного здоров'я та благополуччя

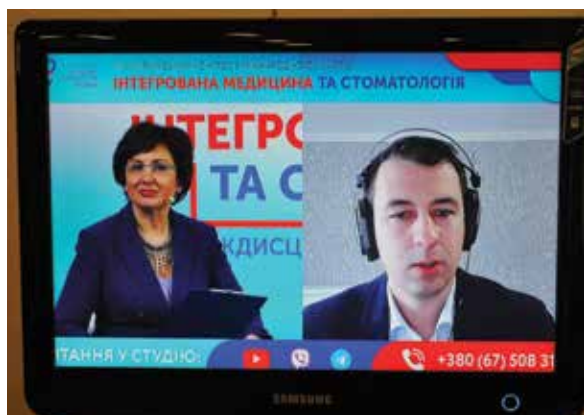
людини, формування основних навичок догляду за порожниною рота у дітей.

У вітальному слові президент ГО «Асоціація стоматологів України» професор Мазур Ірина Петрівна висловила побажання успішної роботи учасникам конгресу і зазначила важливість тем, які обговорюватимуться в ході його роботи. Всесвітній день здоров'я порожнини рота запроваджено Всесвітньою федерацією стоматологів в усіх країнах світу з 2007 року, а з 2008 року цей захід проводиться в Україні. Програма конгресу була побудована так, щоб висвітлити тісний взаємозв'язок і взаємний вплив загального стану людини і стоматологічного здоров'я, а також поінформувати лікарів про сучасні методи та досвід інших країн щодо питань профілактики основних стоматологічних захворювань.

Дводенна програма конгресу включала проведення 9 симпозіумів і практичного тренінгу.

Перший день конгресу був насичений науковою і практичною інформацією про особливості стоматологічного лікування у хворих із супутньою патологією, зокрема такими ендокринними захворюваннями, як гіперпаратиреоз, цукровий діабет. У рамках симпозіуму «Ендокринні аспекти у стоматології» професор І.П. Мазур розповіла про зв'язок між здоров'ям порожнини рота й ендокринною патологією.

Професор О.А. Крикунов, професор О.В. Копчак і М.В. Слободяник під час симпозіуму «Стоматологічні захворювання у пацієнтів з кардіоваскулярною патологією» підняли питання серцево-судинних захворювань, ролі коморбідних станів у розвитку генералізованого пародонтиту та впливу пародонтопатогенної інфекції у хворих з генералізованим пародонтитом на патологію клапанів серця. Досить цікавою і необхідною для практичної діяльності лікарів подією став тренінг з невідкладної допомоги та серцево-легене-

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

вої реанімації, який провів М.А. Левченко. Зацікавила лікарів дискусія з професором О.А. Крикуновим й анестезіологом М.А. Левченком, присвячена питанням невідкладних станів та особливостям надання стоматологічної допомоги хворим, які вживають антикоагулянти; зокрема обговорили питання про необхідність впровадження протоколу хірургічних стоматологічних втручань на тлі антикоагулянтної терапії.

Під час симпозиуму «Ревматологічні хвороби та здоров'я порожнини рота» професор С.І. Сміян висвітлила проблемні питання, які пов'язують ревматолога і лікаря-стоматолога, а кандидат медичних наук С.В. Хлебас розглянула прояви больового синдрому в стоматології та інноваційні засоби для його усунення. Доповідь професора І.П. Мазур про патогенетичні та клінічні аспекти запальних процесів у резорбції кісткової тканини альвеолярного відростка відкрила симпозиум «Менеджмент запалення та болю в практичній діяльності стоматолога». У виступі доктора медичних наук, доцента А.Є. Богомолова увагу лікарів акцентовано на алергійних реакціях, які виникають під час стоматологічних маніпуляцій у разі використання місцевих анестетиків. Професор І.Ю. Головач розглянула тему системного остеопорузу й остеонекрозу щелеп, а професор П.В. Леоненко своєю доповіддю стосовно протоколів дентальної імплантації завершив цей симпозиум. Питання деконтамінації патогенної мікрофлори порожнини рота висвітлила професор І.П. Мазур під час симпозиуму «Протимікробні засоби в практиці стоматолога: ризик антибіотикорезистентності», а кандидат медичних наук Е.М. Павленко розповіла про застосування

протимікробних засобів при лікуванні генералізованого пародонтиту. Скорочення державного сектора надання стоматологічної допомоги зумовлює перехід лікарів у приватні заклади охорони здоров'я, тож питання організації приватної практики було у фокусі уваги всіх учасників заходу. Перший день конгресу завершував симпозиум «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога», під час якого юрист А. Нижник повідомила про п'ять кроків до приватної медичної практики.

Другий день конгресу розпочався із симпозиуму «Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги», під час якого В.К. Солдатов розповів про державні фінансові гарантії медичного обслуговування, зокрема стоматологічної допомоги населенню на 2021 рік, кандидат медичних наук С.В. Скульська підняла питання стоматологічної допомоги дітям і профілактики основних стоматологічних захворювань, а В.Ю. Каневська повідомила про

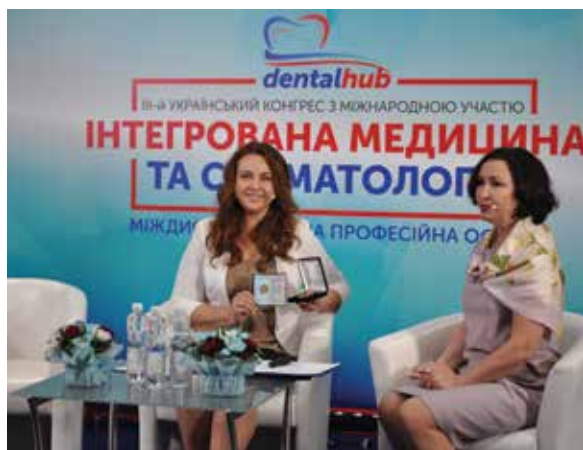

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

особливості роботи лікаря стоматологічного профілю в умовах дії програми державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Доповідь І.О. Коваленка була присвячена питанням надання стоматологічної допомоги жителям сільської місцевості в умовах реформування, К.О. Надутий розповів про лікарське самоврядування, а кандидат медичних наук О.М. Вахненко повідомив про зміни в нормативно-правовій базі системи безперервного професійного розвитку.

Під час симпозіуму «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога» кандидат юридичних наук, адвокат Р.Ю. Гревцова дала поради лікарям-стоматологам, які займаються приватною практикою, адвокат О.Ю. Юдін розповів про супровідні документи для роботи приватної стоматологічної клініки, а медичний юрист С.М. Форкош акцентувала увагу на правильній організації відносин «лікар—пацієнт».

Визначною подією другого дня конгресу стала Міжнародна експертна нарада лідерів у галузі профілактичної стоматології країн Східної Європи, яка пройшла під егідою Міжнародної асоціації стоматологів «Содружество» за участю провідних фахівців України, Білорусі й Казахстану, а також Всесвітньої федерації стоматологів. Відкрила нараду професор О.В. Деньга з доповіддю про комунальну програму профілактики основних стоматологічних захворювань у населення України. Президент Всесвітньої федерації стоматологів Герхард К. Зеебергер під час свого виступу наголосив, що лише профілактика стоматологічних захворювань «приведе світ до оптимального здоров'я порожнини рота». Професор Бедрос Я. Сакук поділився досвідом застосування міофункціональної терапії у превентивній медичній та стоматологічній допомозі. Професор С.С. Єсембаєва і лікар-стоматолог О.В. Волобуєва проаналізува-

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ли стан та перспективи профілактики стоматологічних захворювань у Казахстані. Під час свого виступу кандидат медичних наук О.В. Шевченко підняв питання індивідуальної програми профілактики. Професор Т.М. Манак і професор Н.О. Юдіна розповіли про систему профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта в Республіці Білорусь. З доповіддю про індивідуальну гігієну порожнини рота виступила кандидат медичних наук С.В. Хлебас. Завершував симпозіум виступ професора І.П. Мазур і доктора медичних наук А.Е. Деньги щодо програми профілактики стоматологічних захворювань у превенції

основних неінфекційних захворювань. Науково-історичний симпозіум «Історія стоматології України», під час якого кандидат медичних наук О.М. Вахненко розповів про основні здобутки та виклики української стоматології, став заключним у роботі конгресу.

Загалом конгрес пройшов у дружній та колегіальній атмосфері. В його роботі взяли участь близько 1000 учасників, які висловили вдячність за цікаву наукову програму й можливість отримати відповіді на складні питання від фахівців, адже теми, які обговорювалися на конгресі, є актуальними для сучасної стоматології.

Сертифікат учасника III Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»

III-й УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА
ТА СТОМАТОЛОГІЯ**

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

присвячений Всесвітньому дню здоров'я порожнини рота,
9-10 квітня 2021 року. м.Київ.
Онлайн

ПРОГРАМА

9-10 квітня 2021 року

Громадська організація
**АСОЦІАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІВ
УКРАЇНИ**

Київ, онлайн

*Фотокопія програми III Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

Всесвітній день здоров'я порожнини рота.

З 2007 року Всесвітньою федерацією стоматологів запроваджено проведення Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота в усіх країнах світу. З 2008 року цей захід проводиться в Україні.

Основною метою проведення Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота є роз'яснення ролі здоров'я порожнини рота в підтримці фізичного здоров'я та благополуччя людини та формування основних навиків догляду за порожниною рота у дітей. В рамках проведення цього заходу лікарі роз'яснюють роль професійної гігієни порожнини рота, її регулярного проведення у підтриманні здорового стану порожнини рота. Лікарі-стоматологи залучені до формування здорового способу життя, відмови від шкідливих звичок, таких як тютюнопаління, вживання алкоголю, надлишкове вживання цукру.

На Всесвітньому стоматологічному конгресі FDI у Познані (2016) було дано визначення поняття здорового стану порожнини рота для єдиного розуміння стоматологічною спільнотою.

Здоровий стан порожнини рота – багатогранне поняття, яке включає можливість говорити, посміхатись, відчувати запахи та смаки, жувати, ковтати, передавати ряд емоцій за допомогою виразів обличчя з упевненістю і без відчуття болю, дискомфорту або больових відчуттів щелепно-лицьового комплексу.

Здоровий стан порожнини рота:

- основний компонент здоров'я, а також фізичного та емоційного благополуччя. Він існує з незапам'ятних часів і формується під впливом цінностей та відносин окремих людей і співтовариств;
- відображає значимі для якості життя фізіологічні, соціальні та психологічні аспекти;
- залежить від набутого досвіду, сприйняття, очікувань і можливості адаптуватися до обставин.

Шановні колеги!

Вітаю учасників III – го Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»! Подія присвячена Всесвітньому дню здоров'я порожнини рота, що відзначається у світі та підтримується Всесвітньою федерацією стоматологів.

Співпраця закладів вищої освіти з громадськими лікарськими товариствами є показником становлення демократичного суспільства та забезпечує залучення лікарів до безперервного професійного розвитку, отримання якісних знань і нових технологій в медицині. Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика тривалий час співпрацює з ГО «Асоціацією стоматологів України», впроваджує нові форми навчання, розвиває інноваційні інформаційні технології для забезпечення освітнього процесу з метою підвищення якості безперервного професійного розвитку лікарів – стоматологів України.

Сьогодні в Україні впроваджуються міжнародні стандарти післядипломної освіти та європейські вимоги до безперервного професійного розвитку лікарів. У фокусі уваги провідних закладів вищої освіти сьогодні є міждисциплінарна професійна освіта лікарів, що відповідає новим вимогам системи медичної освіти та сприяє підвищенню якості підготовки фахівців.

Міждисциплінарна інтеграція наукових знань і практичних навичок, між-професійна взаємодія спеціалістів різного профілю з метою визначення взаємозв'язку і взаємозумовленості стоматологічного здоров'я та загального стану організму людини буде сприяти поліпшенню діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань і створенню нових стандартів надання медичної стоматологічної допомоги.

Бажаю учасникам конгресу продуктивної роботи, цікавих дискусій, втілення інноваційних ідей і напрацювань наших талановитих вчених у практичну охорону здоров'я.

Усім Вам міцного здоров'я, родинного затишку та добробуту, науковцям – нових відкриттів на славу української науки, лікарям-стоматологам – професійного зростання та нових звершень!

Ректор Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика
академік НАМН України професор

Юрій ВОРОНЕНКО

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Вітання від Президента Всесвітньої федерації стоматологів
доктора Gerhard K. Seeberger
з нагоди Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота українським лікарям стоматологам

В своєму листі Президент Всесвітньої федерації стоматологів зазначив про нерозривний зв'язок стану порожнини рота та загального здоров'я людини. Для досягнення оптимального здоров'я порожнини рота Всесвітня федерація стоматологів заохочує навчати дітей чистити два рази на день зубною пастою із фтором, інформувати про переваги здорового стану порожнини рота для всього організму та надавати можливість дітям стати захисниками хороших звичок здоров'я порожнини рота серед родини і друзів, і для свого суспільства.

Протягом багатьох років Всесвітня федерація стоматологів мала нагоду побачити позитивний вплив на життя дітей, сімей та громад, де впроваджувались наші 21-денні програми чищення зубів та Всесвітній день здоров'я порожнини рота. З 2005 року було охоплено близько 140 мільйонів людей, а саме завдяки роботі Всесвітньої федерації стоматологів з пропаганди та відзначення Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота разом із нашими членами, Національними стоматологічними асоціаціями та нашими давніми партнерами.

Всесвітній день здоров'я порожнини рота є найбільшою глобальною інформаційною кампанією щодо здоров'я порожнини рота. Пам'ятайте: здоровий рот і здорове тіло йдуть рука об руку. Те, як ви сьогодні доглядаєте за ротом, буде важливим для загального стану здоров'я завтра, післязавтра та через багато років.

Ваші дії можуть змінити місцеве ставлення до здоров'я порожнини рота та підвищити обізнаність щодо профілактики та контролю захворювань порожнини рота.

Зміни починаються з вас! Пишайтеся станом свого рота і зробіть його візитною карткою для всього вашого тіла!

Президент громадської організації «АСУ», доктор медичних наук,
професор, Голова оргкомітету Конгресу
Ірина Мазур

Шановні колеги!

Щиро вітаємо учасників III-го Українського стоматологічного конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»!

Асоціація стоматологів України активно підтримує ініціативу та заходи Всесвітньої федерації стоматологів до Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота. Інформування української спільноти щодо підтримання здорового стану порожнини рота є одним з напрямків роботи Асоціації стоматологів України. Запровадження профілактичних заходів, превенція чинників ризику не тільки стоматологічних захворювань, а й загально соматичних хвороб є важливою складовою розвитку медичної галузі. Діяльність майже двадцяти шести тисячної стоматологічної громади спрямована на покращення здоров'я порожнини рота та організму в цілому, профілактику стоматологічних захворювань, підвищення стандартів якості життя людини.

Переконана, що запорукою успіху у системі медичної допомоги є поєднання спільних зусиль стоматологів з лікарями сімейної практики, спеціалістами на шляху до єдиної мети – покращення здоров'я людини, її якості життя та здоров'я порожнини рота як інтегральної складової.

Міжпрофесійна взаємодія в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань, визначення взаємозв'язку та взаємозумовленості стоматологічного здоров'я та загального стану організму людини у фокусі уваги провідних науковців різних галузей медицини – фармакологів, ендокринологів, гінекологів, лікарів сімейної практики та стоматологів. Важливим є напрямок наукових досліджень, спрямованих на розуміння стоматології, як складової у підтриманні здоров'я людини.

Конгрес з інтегрованої медицини та стоматології – це майданчик для обміну досвідом, обговорення найгостріших проблем в медицині та стоматології, новітніх трендів та інноваційних технологій.

Сподіваємося, що Конгрес позначиться подальшими успіхами, сприятиме виробленню нових спільних успішних наукових ідей, що трансформуються у клінічні настанови та протоколи діагностики, лікування та профілактики стоматологічних хвороб.

Бажаємо Конгресу плідної роботи, нових наукових ідей, а всім учасникам подальших творчих успіхів на професійній ниві!

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

План заходів Конгресу

III-й Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

9.04.2021		Ендокринні аспекти в стоматології
9.04.2021		Стоматологічні захворювання у пацієнтів з кардіоваскулярною патологією
9.04.2021		Практичний тренінг для лікарів з невідкладних станів в стоматологічній практиці
9.04.2021		Ревматологічні хвороби, біль та здоров'я порожнини рота
9.04.2021		Менеджмент запалення та болю в практичній діяльності
9.04.2021		Протимікробні засоби в практиці стоматолога: ризик антибіотикорезистентності
09.04.2021		Юридична академія стоматолога «Правові питання в практиці лікаря стоматолога»
10.04.2021		Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги
10.04.2021		Міжнародна експертна нарада лідерів в галузі профілактичної стоматології країн Східної Європи
10.04.2021		Юридична академія стоматолога: «Правові питання в практиці лікаря стоматолога»

Лікарська спеціальність: Стоматологія - 8 годин
Організація і управління охороною здоров'я - 8 годин

*

Захід внесено до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводяться у 2021 році, та затверджено Міністерством охорони здоров'я України та Національною академією медичних наук України.

Симпозіум: Ендокринні аспекти в стоматології

9.04.2021			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.00 – 9.25	Стоматологія України: до сторіччя Української наукової стоматологічної школи (відеофільм)		
9.25 – 9.30	Вітання учасників Конгресу		
9.30 – 10.00	Мазур Ірина Петрівна, професор	Ендокринні хвороби та здоров'я порожнини рота	Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика

Симпозіум: Стоматологічні захворювання у пацієнтів з кардіоваскулярною патологією

9.04.2021 Модератори: Крикунов О.А., Копчак О.В., Слободяник М.В.			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
10.00 – 10.30	Копчак Оксана Вікторівна, д.мед.н., доцент, завідувач кафедри терапевтичної стоматології	Роль коморбідних станів в розвитку генералізованих захворювань пародонту. Сучасні протоколи лікування.	ПВНЗ «Київський Медичний Університет»
10.30 – 11.00	Крикунов Олексій Антонович, д.мед.н., старший науковий співробітник, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України	Кардіо-васкулярні захворювання та стоматологія – поради кардіолога	Відділення хірургічного лікування інфекційного ендокардиту Національного інституту серцево – судинної хірургії імені М.М. Амосова
11.00 -11.30	Слободяник Мар'яна Володимирівна, викладач	Вплив пародонтопатогенної інфекції у хворих на клапанну патологію серця	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
12.00 – 13.00	Практичний тренінг для лікарів з невідкладних станів в стоматологічній практиці		
12.00 – 12.40	Левченко Максим Анатолійович	Невідкладна допомога та кардіо – легенева реанімація при потрапленні інородного тіла в дихальні шляхи	Лікар анестезіолог дорослий та дитячий Приватна стоматологічна практика
12.40 – 13.00	Відповіді – питання		

Симпозіум:

Ревматологічні хвороби, біль та здоров'я порожнини рота

9.04.2021 Модератори: Сміян С.І., Головач І.Ю.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
13.00 – 13.25	Сміян Світлана Іванівна д.м.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Білозецький І.І., к.мед.н., доцент	Спільні проблеми ревматолога і стоматолога: загальні уявлення і алгоритм дій	Зав. каф. внутрішньої медицини №2 Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України, кафедра хірургічної стоматології ТНМУ
13.25 – 13.50	Хлебас Світлана Василівна, к.мед.н.	Прояви больового синдрому в стоматології та інноваційні засоби для його усунення	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
13.50 – 14.00	Дискусія		

Симпозіум:
**Менеджмент запалення та болю в практичній діяльності
 стоматолога**

9.04.2021 Модератор: Леоненко П.В.			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.00 – 14.20	Мазур Ірина Петрівна, д.мед.н., професор	Запальні процеси в резорбції кісткової тканини альвеолярного відростку: патогенетичні та клінічні аспекти	Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
14.20 – 14.50	Богомолів Артемій Євгенійович, д.м.н., доцент	Алергічні реакції на місцеві анестетики в стоматологічній практиці	Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергології
14.50-15.15	Головач Ірина Юріївна, д.м.н., професор, заслужений лікар України	Системний остеопороз та остеонекроз щелеп в стоматологічній практиці	керівник центру ревматології, остеопорозу та імунобіологічної терапії Клінічної лікарні «Феофанія» ДУС, м. Київ
15.15 – 15.40	Леоненко П.В., д.мед.н., професор	Менеджмент запалення та болю на етапах видалення зубів і дентальної імплантації	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
15.40 – 16.00	Дискусія		

Симпозіум:

Протимікробні засоби в практиці стоматолога:
ризик антибіотикорезистентності

9.04.2021 Модератор: Хлебас С.В			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
16.00 – 16.15	Мазур Ірина Петрівна, д. мед.н., професор	Деконтамінація патогенної мікрофлори порожнини рота: шляхи вирішення питання	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
16.20 – 16.40	Павленко Елла Михайлівна, к.мед.н.	Сучасний підхід до застосування протимікробних засобів при лікуванні хворих на генералізований пародонтит	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
16.40 – 17.00		Дискусія	

Юридична академія стоматолога:
«Правові питання в практиці лікаря стоматолога»

9.04.2021 Модератор: Пожевілова А.А.			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
17.00 – 18.30	Нижник Антоніна, юрист	П'ять кроків до приватної медичної практики лікаря стоматолога: етапи отримання ліцензії, принципова різниця між ФОП та ТОВ	директор юридичної компанії МЕДКОНСАЛТИНГ

Симпозіум:

«Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги»

10.04.2021 Експерти: Вахненко О.М., Солдатов В.К., Канєвська В.Ю., Скульська С.В., Коваленко І.О.

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.00 – 9.15	Солдатов Всеволод Кімович	Програма державних фінансових гарантій медичного обслуговування щодо медичної стоматологічної допомоги на 2021 рік	Директор КНП «Житомирське обласне стоматологічне, медичне об'єднання», голова Житомирського осередку стоматологів ГО «АСУ»
9.15 – 9.30	Скульська Світлана Василівна, к.м.н.	Медична стоматологічна допомога дітям та профілактика основних стоматологічних захворювань в умовах дії програми державних фінансових гарантій медичного обслуговування	Директор КНП «Дітяча стоматологічна поліклініка» Білоцерківської міської ради
9.30 – 9.45	Канєвська Варвара Юріївна практикуючий лікар-стоматолог терапевт вищої категорії	Особливості роботи лікаря стоматологічного профілю в умовах дії програми державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення	заступник директора КНП, «Київська стоматологія» Київської міської ради з організаційно-методичної роботи
9.45 – 10.00	Коваленко Іван Олексійович	Надання медичної стоматологічної допомоги жителям сільської місцевості в умовах реформування вторинної ланки медичної допомоги	Директор КНП «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка Черкаської обласної ради
10.00 – 10.15	Надутьий Костянтин Олександрович	Лікарське самоврядування: чого прагнемо й де знаходимось	Заступник голови правління Національної Лікарської Ради України
10.15 – 10.30	Вахненко Олександр Миколайович, к.м.н	Зміни в нормативно-правовій базі системи безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я	Віцепрезидент ГО «Асоціація стоматологів України»
10.30 – 11.30	Панельна дискусія		

Міжнародна експертна нарада лідерів в галузі профілактичної стоматології країн Східної Європи

Під егідою Міжнародно асоціації стоматологів «Співдружність»
(International Dental Association Commonwealth)

10.04.2021 Модератори: професор Мазур І.П., професор Деньга О.В., професор Єсембаєва С.С.			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
11.30 – 11.45	Деньга Оксана Василівна, професор	Комунальна програма профілактики основних стоматологічних захворювань у населення України в контексті Національної стратегії охорони здоров'я	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
11.45 – 12.00	Герхард К. Зеебергер	Профілактика захворювань приведе світ до оптимального здоров'я порожнини рота	Президент Всесвітньої федерації стоматологів
12.00 – 12.15	Бедрос Я. Саук, професор	Застосування міофункціональної терапії в превентивній медичній і стоматологічній допомозі	Голова ради Міжнародної асоціації міофункціональної терапії в медицині і стоматології
12.15 – 12.30	Єсембаєва Сауле Сериківна, професор; Волобуєва Олена Володимирівна, лікар стоматолог	Стан і перспективи профілактики стоматологічних захворювань в Республіці Казахстан	Директор Авторського Проекту Навчальний центр International Center for medical education "Yes"
12.30 – 12.45	Шевченко Олень Вячеславович, к.мед.н.	Управління факторами ризику стоматологічних захворювань – основа індивідуальної програми профілактики. Роль команди клініки.	Науковий співробітник відділу профілактики, ФГБУ НМИЦ «ЦНИИСиЧЛХ»
12.45 – 13.00	Івон Ніблом	Професійний стандарт навчання гігієністів стоматологічних у Європі	Президент Європейської федерації гігієністів стоматологічних, Швеція
13.00 – 13.15	Манак Тетяна Миколаївна, професор Юдіна Наталя Олександрівна, професор	Система профілактики карієсу зубів і захворювань періодонта в Республіці Білорусь	Білоруський державний медичинський університет, Білоруська медичинська академія післядипломної освіти
13.15 – 13.30	Хлебас Світлана Василівна, к.мед.н.	Індивідуальна гігієна порожнини рота: якість і тривалість життя	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
13.30 – 13.45	Мазур Ірина Петрівна, професор, Деньга Анастасія Едуардівна, д.мед.н.	Програма профілактики стоматологічних захворювань в превенції основних неінфекційних захворювань	НУОЗУ імені П.Л.Шупика, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
13.45 – 15.00	Панельна дискусія		

Юридична академія стоматолога: «Правові питання в практиці лікаря стоматолога»

10.04.2021 Модератори: Вахненко О.М, Пожевілова А. А.			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
15.00 – 15.15	Гревцова Радмила Юріївна, адвокат, к.ю.н., доцент	Стоматолог і приватна практика: поради юриста	Медичний адвокат, керуючий партнер Юридичної компанії «Конкордія», директор Навчального наукового центру медичного права КНУ імені Тараса Шевченка
15.15 – 15.30	Юдін Олег Юрійович, адвокат	Супровідні документи для роботи стоматологічної приватної практики окрім ліцензії	Голова Ради захисту прав лікарів
15.30 – 15.45	Форкош Сільванна Михайлівна, медичний юрист	Організація відносин «лікар-пацієнт», мінімізація ризиків та тактика лікаря при виникненні ускладнень	Керівник юридичного відділу ЮК «Grishakov Law Company»
15.45 – 16.00	Дискусія		

Науково-історичний симпозіум: «Історія стоматології України»

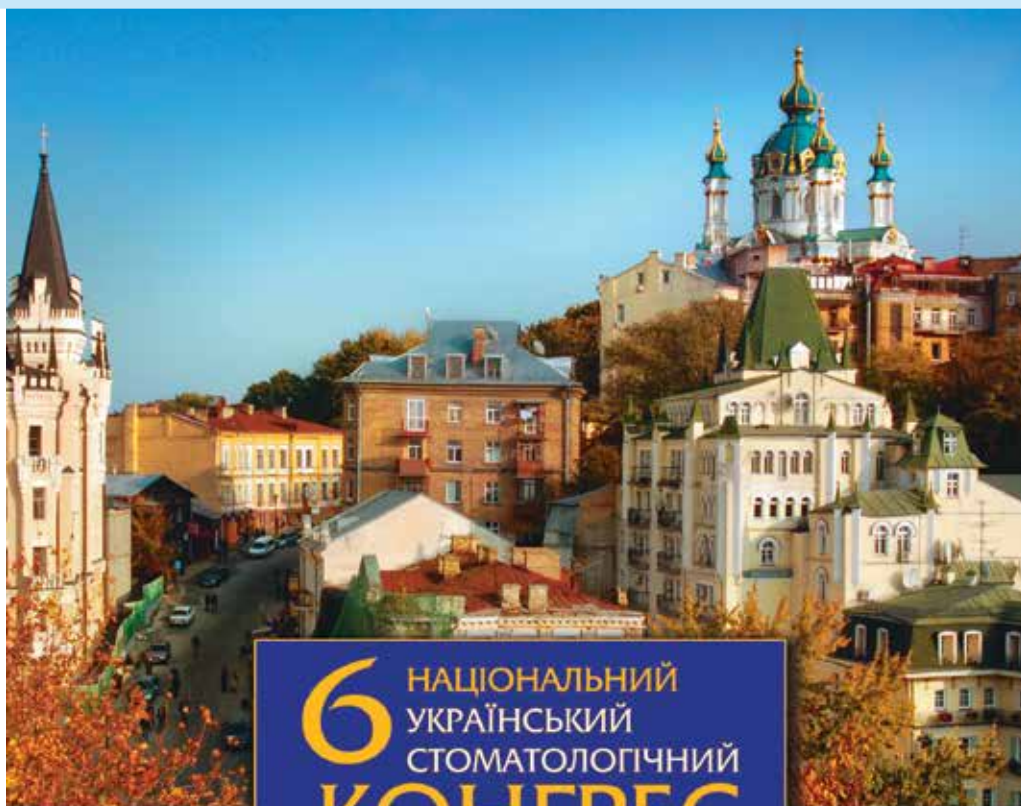
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
16.00 – 17.00	Вахненко Олександр Миколайович, к.мед.н.	Сторіччя української стоматології: здобутки та сучасні виклики	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
17.00 – 17.30	Прийняття Резолюції Конгресу		

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

III-й Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
Стенові доповіді:			
	Ніконов А.Ю., Бреславець Н.М., Смірнова О.Л., Мусієнко В.Г., Житомирський А.О.	Перспективи використання препаратів на основі наночасток золота в реабілітації стоматологічних пацієнтів.	Харківська медична академія післядипломної освіти, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
	Рибачук А.В., Маланчук В.О., Заболотний Д.І.	Обґрунтування хірургічного видалення пухлин з глибокої бокової зони обличчя трансфасціальними доступами за спільної участі щелепно-лицевих хірургів та отоларингологів	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна, ДУ «Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України», м. Київ, Україна
	Удод О. А., Вороніна Г. С.	Сучасні технології прогнозування карієсу зубів	Донецький національний медичний університет

6 НАЦІОНАЛЬНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ
КОНГРЕС
22-23 жовтня 2021 року. Інноваційні технології в стоматології

“ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СТОМАТОЛОГІЇ”

22-23 жовтня 2021 року.

Запрошення

«Інтегрована медицина та стоматологія», 9-10 квітня 2021 року, м. Київ

18

*Фотокопія програми III Українського конгресу з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»*

КВОРУМ ←

ЗАПОРУКА УСПІХУ ПРИ ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ В МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ КВАЛІФІКОВАНОМУ ПІДХОДІ

С.В. Хлебас

к.мед.н., Національний
університет охорони здоров'я
України імені П.Л. Шупика

М.В. Слободяник

викладач, Національний
університет охорони здоров'я
України імені П.Л. Шупика

9-10 квітня 2021 року в м. Києві в онлайн-режимі відбувся III Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», проведення якого було присвячено Всесвітньому дню здоров'я порожнини рота. Основною метою даного заходу була консолідація професійної спільноти лікарів-стоматологів з лікарями загальної практики та юристами для обміну думками, підвищення кваліфікації з приводу питань профілактики, особливостей ведення пацієнтів та покращення якості надання медичної допомоги.

До Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота, який вже традиційно проводиться Всесвітньою федерацією стоматологів (FDI), починаючи з 2007 року, приурочено III-й Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія». Складна епідеміологічна ситуація в світі, пов'язана з пандемією COVID-19, змінила наші плани і довелося провести конгрес в онлайн-режимі. 9-10 квітня 2021 року ми мали змогу отримати багато корисної інформації від наших колег – лікарів інших спеціальностей та науковців як з України, так і з зарубіжних країн стосовно профілактики та лікування захворювань порожнини рота, а від керівників закладів охорони здоров'я та юристів – стосовно організації лікувального процесу та створення приватної практики. А тепер про все по порядку.

Кожен лікар розуміє, що безперервний професійний розвиток – невід'ємна частина життя сучасного медичного працівника, і саме на цьому наголосив ректор Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, академік НАМН України, професор Вороненко Ю.В. в своєму привітанні до учасників Конгресу, та побажав продуктивної роботи, цікавих дискусій, втілення інноваційних ідей і напрацювань наших талановитих вчених у практичну охорону здоров'я.

Президент FDI Dr. Gerhard K. Seeberger, вітаючи лікарів України з проведенням III-го Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», ще раз підкреслив, що кожен

22

Д е н т а к л у б 4 / 2 0 2 1

Фотокопія статті про III Український конгрес з міжнародною участю
«Інтегрована медицина та стоматологія»

КВОРУМ

чак Оксани Вікторівни. Своім досвідом поділився професор, хірург-кардіолог Крикунов Олексій Антонович під час доповіді «Кардіоваскулярні захворювання та стоматологія – поради кардіолога». Продовженням цієї теми став виступ к.мед.н. Слободяник Мар'яни Володимирівни «Вплив пародонтогенної інфекції у хворих на клапанну патологію серця». Між доповідачами відбулася панельна дискусія, присвячена обговоренню розглянутих питань. Тренінг «Невідкладна допомога при кардіо-легеневій реанімації – необхідні дії лікаря-стоматолога» провів лікар-анестезіолог Максим Левченко. І, звичайно, не залишила байдужими лікарів дискусія між професором Крикуновим О.А. і анестезіологом Левченком М.А. стосовно особливостей проведення прийому стоматологічних пацієнтів, які застосовують антикоагулянти, адже наразі відсутній протокол стоматологічних хірургічних втручань в таких випадках.

стоматолог у світі має пояснювати пацієнтам вплив здоров'я порожнини рота на життя людини та на стан його організму вцілому. Починаючи з дитинства потрібно формувати основні навички гігієнічного догляду за зубами і саме цим питанням присвячена потужна інформаційна кампанія до Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота.

Президент «Асоціації стоматологів України» професор Мазур І.П., вітаючи учасників конгресу, побажала всім здоров'я та плідної роботи і проінформувала лікарів, що програма заходу складається з 9 симпозіумів та практичних тренінгів на актуальні і важливі теми, що демонструють взаємозв'язок хвороб ротової порожнини з загальносоматичними захворюваннями. Ірина Петрівна запросила всіх приймати активну участь у роботі конгресу.

Освітній захід розпочав свою роботу з симпозіуму «Ендокринні аспекти в стоматології». В стоматологічній практиці часто зустрічаються пацієнти з такою супутньою патологією, як цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз, порушення метаболізму, і кваліфікований стоматолог може поставити попередній діагноз, знаючи характерні для цих захворювань клінічні симптоми. Саме про прямий взаємозв'язок між станом тканин пародонта, твердих тканин зубів з ендокринними захворюваннями на клінічних прикладах продемонструвала в своїй доповіді «Ендокринні хвороби та здоров'я порожнини рота» д.мед.н., професор Мазур І.П.

Наступним був симпозіум «Стоматологічні захворювання у пацієнтів з кардіоваскулярною патологією». Про роль коморбідних станів в розвитку генералізованих захворювань пародонту та сучасні протоколи лікування йшлося в доповіді д.мед.н., доцента Коп-

Симпозіум «Ревматологічні хвороби, біль та здоров'я порожнини рота» також був насиченим корисною інформацією, адже професор Сміян Світлана Іванівна доповіла про «Спільні проблеми ревматолога і стоматолога: загальні уявлення і алгоритм дій», акцентувавши увагу на тому, що лікарі загальної практики теж повинні проводити профілактичні заходи. В дискусії, що виникла між професорами Головач І.Ю., Мазур І.П. та Сміян С.І. обговорювались проблемні питання, з якими зустрічаються як лікарі-ревмато-

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

КВОРУМ

логи, так і лікарі-стоматологи, в тому числі піднімалися питання остеопорозу. Про рекомендації щодо застосування знеболюючих засобів в клінічній практиці під час своєї доповіді «Прояви больового синдрому в стоматології та інноваційні засоби для його усунення» розповіла к.мед.н. Хлбас Світлана Василівна. Також були продемонстровані нові засоби індивідуальної гігієни для пацієнтів, які користуються зубними протезами, та представлені сучасні розробки: пігулки, що диспергуються в ротовій порожнині, які зручно застосовувати при проведенні стоматологічних втручань.

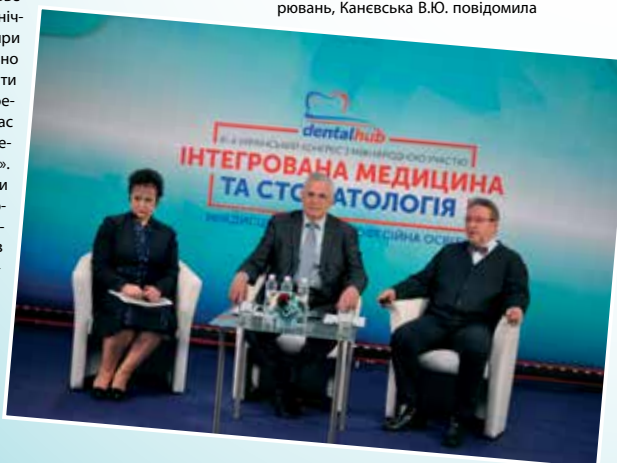
Продовжив роботу конгресу симпозиум «Менеджмент запалення та болю в практичній діяльності стоматолога». Про тактику лікування, яку слід обрати якщо у пацієнта є проблеми з трофікою кісткової тканини, йшлося в доповіді д.мед.н, професора Мазур Ірини Петрівни «Запальні процеси в резорбції кісткової тканини альвеолярного відростку: патогенетичні та клінічні аспекти». Щоб уникнути ускладнень при проведенні знеболення потрібно ретельно збирати анамнез і при потребі проводити додаткові обстеження – наголосив професор Богомолов Артемій Євгенович під час своєї доповіді «Алергічні реакції на місцеві анестетики в стоматологічній практиці». Наскільки часто виникають системні зміни в кістковій тканині, доповіла д.мед.н., професор Головач Ірина Юрївна під час виступу «Системний остеопороз та остеонекроз щелеп в стоматологічній практиці». Клінічні випадки та відеоматеріал для більш наглядної демонстрації проведення операцій екстракції зуба та імплантації використав в своїй доповіді «Менеджмент запалення та болю на етапах видалення зубів і денальної імплантації» д.мед.н., професор Леоненко Павло Вікторович. Активно

пройшла панельна дискусія професорів Головач І.Ю., Мазур І.П. та Леоненко П.В. про взаємозв'язок ревматоїдних та стоматологічних захворювань. Лікарі в онлайн-чаті задавали багато питань щодо спільного лікування таких пацієнтів.

Неконтрольований прийом антибактеріальних препаратів призвів до того, що патогенна мікрофлора стає нечутливою до медикаментозних засобів. Саме тому симпозиум «Протимікробні засоби в практиці стоматолога: ризик антибіотикорезистентності» активно привернув увагу слухачів. Доповідь д.мед.н., професора Мазур І.П. «Деконтамінація патогенної мікрофлори порожнини рота: шляхи вирішення питання» викликала цікавість у учасників конгресу. Після цього к.мед.н. Павленко Е.М. розповіла про сучасний підхід до застосування протимікробних засобів

при лікуванні хворих на генералізований пародонтит. Завершував перший день конгресу симпозиум «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога», під час якого директор юридичної компанії, юрист Антоніна Нижник доповіла про «П'ять кроків до організації приватної медичної практики лікаря-стоматолога: етапи отримання ліцензії, принципова різниця між ФОП та ТОВ». Ця тема теж викликала жваву дискусію серед учасників конгресу.

Другий день конгресу розпочався з відкриття симпозиуму «Організаційні питання системи надання стоматологічної допомоги» за модеруванням віце-президента Вахненко О.М. Організатори охорони здоров'я обговорили питання трансформації системи медичної допомоги: Солдатов В.К. розповів про питання державних фінансових гарантій медичного обслуговування щодо медичної стоматологічної допомоги на 2021 рік, к.мед.н. Скульська С.В. підняла тему стоматологічної допомоги дітям та профілактики основних стоматологічних захворювань, Канєвська В.Ю. повідомила

24

Д е н т а к л у б 4 / 2 0 2 1

Фотокопія статті про III Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»

КВОРУМ

про особливості роботи лікарів стоматологічного профілю в умовах дії програми державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. У своїй доповіді Коваленко І.О. підняв питання надання стоматологічної допомоги жителям сільської місцевості в умовах реформування, а к.мед.н. Вахненко О.М. повідомив про зміни в нормативно-правовій базі системи безперервного професійного розвитку. Заступник голови правління Національної Лікарської Ради України Надутий Костянтин Олександрович наголосив на важливості лікарського самоврядування та взаємодії лікарів різних профілів.

Під час симпозиуму «Правові питання в практиці лікаря-стоматолога» адвокат Юдін О.Ю. надав поради лікарям, які ведуть приватну практику, та розповів про супровідні документи для роботи стоматологічної приватної практики. Медичний юрист Форкош С.М. під час своєї доповіді поставила акцент на тому, як правильно організувати відносини лікар/пацієнт.

Заключним симпозиумом конгресу став науково-історичний симпозиум «Історія стоматології України», під час якого к.мед.н. Вахненко О.М. розповів про основні здобутки і виклики української стоматології, та представив резолюцію конгресу.

Визначною подією другого дня конгресу стала Міжнародна експертна нарада лідерів в галузі профілактичної стоматології країн Східної Європи, яка пройшла під егідою Міжнародної стоматологічної асоціації «Співдружність» та в якій взяли участь провідні експерти України, Білорусії, Казахстану. Відкрила нараду професор Деньга О.В. з доповіддю про комунальну програму профілактики основних стоматологічних захворювань у населення України. Президент Всесвітньої федерації стоматологів Герхард К. Зеебергер під час своєї доповіді наголосив на тому, що лише профілактика стоматологічних захворювань приведе світ до оптимального здоров'я порожнини рота. Про освітній та професійний стандарт

стоматологічних гігієністів йшлося в доповіді Президента Європейської федерації стоматологічних гігієністів Івона Ніблона. Професор Бедрос Я. Сакук розповів про застосування міофункціональної терапії в превентивній медичній і стоматологічній допомозі. Професор Есембаєва С.С. і лікар-стоматолог Волобуєва О.В. розказали про стан і перспективи профілактики стоматологічних захворювань в Республіці Казахстан. Під час свого виступу к.мед.н. О. Шевченко підняв питання програми профілактики і міжпрофесійної взаємодії стоматологів і гігієністів. Професор Манак Т.М. та професор Юдіна Н.О. розповіли то систему профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта в Республіці Білорусь. З доповіддю про індивідуальну гігієну порожнини рота виступила к.мед.н. Хлебас С.В. Завершував симпозиум виступ д.мед.н., професора Мазур І.П. та д.мед.н. Деньги А.Е. щодо програми профілактики стоматологічних захворювань в превенції основних неінфекційних захворювань.

Швидко промайнули два дні роботи Конгресу, роботу якого забезпечували численні працівники технічної служби, оператори, освітлювачі, оператори звуку, режисери. Більше 20 тисяч переглядів свідчать про те, що лікарі-стоматологи нашої країни відповідально відносяться до безперервного професійного розвитку! Протягом роботи і після закінчення конгресу надходила велика кількість відгуків з подякою за насичену корисною інформацією наукову програму та тренінги, за можливість обговорити важливі для лікарів питання сьогодення та отримати відповіді від експертів. Адже теми, висвітлені на конгресі є надзвичайно актуальними для сучасної стоматології.

Організатори та лекторський склад конгресу вдячні стоматологам за активну участь в його роботі і зацікавленість нашим освітнім заходом, та запрошують 22-23 жовтня на 6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології»!

Д е н т а к л у б 4 / 2 0 2 1

25

Фотокопія статті про III Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»

РЕЗОЛЮЦІЯ

III УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ІНТЕГРОВАНА МЕДИЦИНА ТА СТОМАТОЛОГІЯ»,

9—10 квітня 2021 року, м. Київ

Заслухавши доповіді та виступи учасників III Українського конгресу з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія»,

ВИРІШЕНО:

I. Підготувати пропозиції та рекомендувати групі експертів **Міністерства охорони здоров'я України** за напрямками «Терапевтична стоматологія. Хірургічна стоматологія. Ортопедична стоматологія. Дитяча стоматологія. Ортодонція. Стоматологія»:

1. *Прийняти на державному рівні Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань, проєкт якої розроблено і схвалено на 5-му Національному українському стоматологічному конгресі «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації» у 2019 році.*
2. *Підтримати пропозиції стоматологічної спільноти, Асоціації стоматологів України щодо внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України № 31 від 20 січня 2021 року «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти», запропонованих у листі Асоціації стоматологів України до МОЗ України.*
3. *Групі експертів МОЗ України за напрямками «Терапевтична стоматологія. Хірургічна стоматологія. Ортопедична стоматологія. Дитяча стоматологія. Ортодонція. Стоматологія» протягом місяця подати до МОЗ пропозиції щодо тем клінічних протоколів і формування мультидисциплінарних груп з підготовки уніфікованих клінічних протоколів надання медичної стоматологічної допомоги.*
4. *Підтримати пропозицію групи експертів МОЗ України щодо запровадження спеціальності «Щелепно-лицева хірургія» та рішення 5-го Національного українського стоматологічного конгресу «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації» щодо запровадження спеціальності «лікар стоматолог-пародонтолог».*

II. Підготувати і подати на розгляд до **Національної служби здоров'я України** (НСЗУ):

1. Пропозицію щодо перегляду глобальної ставки за АМГ «Стоматологічна допомога» на основі даних 2019 року форм № 20 та № 039-2/о, затверджених Наказом МОЗ України № 527 від 28.07.2014 року.
2. Увести диференційований підхід до оплати стоматологічних послуг залежно від складності маніпуляцій та використаного обладнання, за аналогією з ПМГ «Медична допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах».
3. Проводити розрахунки з усіх видів медичної стоматологічної допомоги в умовних одиницях трудомісткості, а не у відвідуваннях.
4. Звернутися до НСЗУ щодо термінового вирішення питання стосовно внесення спеціальності «Молодший спеціаліст з медичною освітою за фахом “Стоматологія” (зубний лікар)» в єдину електронну систему охорони здоров'я з метою забезпечення можливості їх подальшої співпраці з НСЗУ.
5. Звернутися до НСЗУ з проханням щодо перегляду вимог до технічного обладнання стоматологічних закладів для укладення договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.
6. Створити окрему робочу групу експертів НСЗУ для розроблення пакетів медичних гарантій за напрямом «Стоматологічна допомога» із залученням представників практичної стоматології, які реально співпрацюють у цьому напрямі.

III. Підготувати та подати на розгляд **Національній лікарській раді України** пропозиції щодо проекту Закону України «Про лікарське самоврядування»:

1. Підтримати положення про трьохпалатну структуру органів лікарського самоврядування: палата сімейних лікарів, палата стоматологів, палата лікарів-спеціалістів.
2. Визначити порядок використання бюджетних коштів органами лікарського самоврядування. Для мінімізації корупційних ризиків та залежності від державних органів внести доповнення до статті 66 пункт 5: кошти виділяються шляхом заключення договорів для виконання конкретних програм та робіт.
3. Стоматологічній спільноті взяти активну участь в обговоренні пропозицій та законопроектів щодо запровадження самоврядування медичних професій.

IV. Доручити правлінню та координаційній раді **ГО «Асоціація стоматологів України»**:

1. Враховуючи вимоги карантину через ситуацію з COVID-19 в Україні, рекомендувати Асоціації стоматологів України провести засідання координаційної ради у II кварталі 2021 року в онлайн-режимі.

III УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

2. *Залучити заклади медичної освіти, лікарів-стоматологів до організації та проведення 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології» 22—23 жовтня 2021 року і представити проект програми до 1 червня 2021 року.*
-

Використані статті та документи:

Мазур І.П., Есембаева С.С., Шевченко О.В. Сотрудничество стоматологов стран Восточной Европы // Oral and General Health. — 2021. — Том 2, № 1. — С. 8—17.

Супрунович І.М., Мазур І.П. Міжпрофесійна взаємодія для досягнення оптимального здоров'я порожнини рота // Oral and General Health. — 2021. — Том 2, № 2. — С. 72—75.

Хлебас С.В., Слободяник М.В. Запорука успіху при лікуванні захворювань ротової порожнини в міждисциплінарному кваліфікованому підході // Дентаклуб. — 2021. — № 4. — С. 22—25.

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС «СТОМАТОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я — ІНТЕГРАЛЬНА СКЛАДОВА ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ», 21—22 жовтня 2021 року, м. Київ

В Україні спільно із Всесвітньою організацією охорони здоров'я відновлено процес стандартизації якості надання медичної допомоги шляхом адаптації міжнародних клінічних настанов та розроблення національних клінічних протоколів на основі даних доказової медицини. Розроблення стандартів клінічних настанов і протоколів необхідне для підвищення якості медичної допомоги, вдосконалення стратегічної закупівлі послуг та забезпечення українців високоякісною медичною допомогою. Стоматологічна спільнота активно долучається до цих процесів, проводить фахові дискусії й обговорення питань впровадження нових медико-технологічних документів. Збільшується кількість стоматологічних спеціальностей: до шести затверджених спеціальностей додаються «щелепно-лицевий хірург» і «лікар-пародонтолог». Разом із фахівцями інших спеціальностей стоматологічна спільнота обговорює питання Стратегічного плану розвитку системи охорони здоров'я населення на період до 2030 року відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України.

22-23 жовтня 2021 року в м. Києві відбувся 6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології», проведення якого було присвячене 65-річчю об'єднання вітчизняних стоматологів у Республіканське наукове товариство стоматологів України, а згодом — в Асоціацію стоматологів України. Дводенна програма конгресу включала проведення 8 симпозіумів, юридичної академії стоматолога, 2 майстер-рингів для молодих спеціалістів у стоматологічній галузі та майстер-класу для лікарів.

Конгрес розпочався показом документального фільму «Стоматологія України: історичні нариси», в якому зображено шлях становлення стоматології як науки в нашій державі. Зі словами вітання і побажаннями успішної та плідної роботи учасникам конгресу виступили президент Асоціації стоматологів України, професор І.П. Мазур, проректор з наукової роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, професор Н.О. Савичук, член-кореспондент НАМН України, професор В.О. Маланчук, директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», член-кореспондент НАМН

України, професор С.А. Шнайдер і координатор групи експертів МОЗ України, віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України» О.М. Вахненко.

За досягнення в розвитку стоматології України, успіхи в організації й наданні висококваліфікованої медичної та стоматологічної допомоги, значні досягнення в розвитку освіти, успіхи у професійній підготовці висококваліфікованих медичних і стоматологічних кадрів, вагомий внесок у розвиток вітчизняної та світової науки, з нагоди святкування 65-ї річниці об'єднання стоматологів України у рамках цього

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

заходу відбулося нагородження «Орденем Святої Аполлонії» проректора з наукової роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, віце-президента Асоціації професора Н.О. Савичук, викладача Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, кандидата медичних наук С.В. Хлебас, лікарів-стоматологів В.К. Солдатова і О.М. Бурія. Під час роботи конгресу регент Європейської секції Міжнародної колегії стоматологів (ICD) С.В. Радлінський вручив Л.О. Філіппенковій сертифікат про членство у Міжнародній асоціації стоматологів «Содружество».

Науково-практичну частину конгресу розпочав симпозіум «Сучасні технології в діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних хворих», під час якого професор І.П. Мазур розповіла про мікробіом порожнини рота, а лікар-стоматолог М.К. Білоус повідомила про вплив мікробіому на організм людини. Виступ професора М.В. Хайтовича був присвячений антибіотикотерапії за умов поліпрагмазії. Кандидат медичних наук С.В. Хлебас висвітлила питання превенції та лікування больового синдрому при деструктивних процесах у періапикальній ділянці, а професор П.В. Леоненко ознайомив слухачів із сучасними алгоритмами лікування в хірургічній стоматології. Лікар-стоматолог О.С. Кирманов поділився особливостями відбілювання зубів і продемонстрував клінічні випадки.

Симпозіум «Біль та скронево-нижньощелепні роз-

лади» відкрила доповідь професора І.Ю. Головач, яка розповіла про алгоритми лікування патології суглобів і проведення диференціальної діагностики. Професор Мазур І.П. розглянула питання диференціальної діагностики больового синдрому у стоматологічній практиці та розповіла про сучасні методи лікування, а кандидат медичних наук В.В. Вовк поділилася своїми науковими здобутками під час доповіді, присвяченої цервіко-краніомандибулярним розладам.

Проведення симпозіуму «Сучасні аспекти клінічної пародонтології» було присвячено заснуванню в Україні професії лікаря-пародонтолога. Професор Г.Ф. Білоклицька розповіла про невирішені питання сучасної класифікації захворювань пародонта. Під час свого виступу професор О.В. Копчак зробила акцент на нехірургічних методах лікування генералізованого пародонтиту, а доктор медичних наук, доцент О.І. Годована наголосила важливість застосування медикаментозних засобів у лікуванні захворювань пародонта. Про вплив надмірної маси тіла на виникнення і розвиток захворювань пародонта розповіла Г.Ф. Ніконова. У своїй доповіді Д.В. Ємельянов повідомив про стан пародонта у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки, а Г.М. Мельничук — про механізми розвитку генералізованого пародонтиту, коморбідного з патологією печінки. Виступ Н.С. Марченко був присвячений застосуванню гіалуронової кислоти, PRP-терапії, аутомезоконцентрату та фібробластів у регенеративній пародонтології. Своїми

науковими напрацюваннями на тему прогностичної значущості поліморфних варіантів і комбінацій генів *MMP20*, *KLK4* та *ENAM* у розвитку карієсу й ерозій зубів у молодих осіб із компрометованим пародонтом поділилася Н.І. Турянська. Симпозіум завершили доповіді І.Ю. Попович про особливості дентальної імплантації на тлі захворювань пародонта і М.В. Савченка про особливості дентальної імплантації у пацієнтів з гастро-езофагеальною рефлюксною хворобою.

Під час юридичної академії стоматолога, яка завершувала перший день конгресу, Київський медико-правовий кластер і юридична компанія «Конкордія» за сприяння ГО

«Асоціація стоматологів України» започаткували курс для лікарів-стоматологів «Право на захист лікаря-стоматолога та керівника стоматологічного закладу»; також було підписано договір на його проведення. Медичний адвокат, кандидат медичних наук, доцент Р.Ю. Гревцова доповіла про конфліктні ситуації у стоматологічній практиці та їх «юридичну профілактику і лікування», а адвокат О.Ю. Юдін поділився рекомендаціями щодо захисту під час публічного конфлікту. Медичний юрист С.М. Форкош приділила увагу мінімізації ризиків для медичного бізнесу при конфлікті з пацієнтом, а лікар-стоматолог А. Пожевілова наголосила важливість безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів з юридичних питань.

Асоціація стоматологів України приділяє багато уваги фаховій підготовці молодих лікарів, тому в перший день конгресу в аудиторному форматі відбувся майстер-ринг для молодих спеціалістів з реставрації бічної групи зубів, який провів сертифікований тренер компанії Dentsply Sirona, лікар-стоматолог Д.П. Неліпа. Молоді лікарі мали змогу вдосконалити свої практичні навички на моделях, отримати рекомендації та корисні поради під час проведення прямої реставрації. Найкращі роботи були оцінені почесним журі на чолі з гуру реставраційної стоматології С.В. Радлінським та відзначені нагородами. Учасники майстер-рингу висловили вдячність організаторам цього заходу і членам журі за можливість отримання нових знань та мотивацію для подальшого розвитку, а також відзначили дружню атмосферу заходу, адже саме в таких умовах навчання проходить легко й цікаво.

Реформування системи охорони здоров'я в Україні, суттєві зміни в державному секторі стоматології зумовили зацікавленість лікарів стосовно питань організації та управління охороною здоров'я. У рамках симпозиуму «Регламентація роботи лікаря-стоматолога в умовах впровадження реформи медичної допомоги в Україні» доцент

О.М. Вахненко проаналізував стан нормативно-правової бази, яка регулює професійну діяльність стоматологів. Лікар-стоматолог В.К. Солдатов розповів про співпрацю стоматологічної служби з Національною службою здоров'я України, а професор О.В. Деньга присвятила свій виступ питанням профілактики та її організації в роботі лікарів-стоматологів. Про місце стоматологічної допомоги в системі медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти повідомила С.В. Скульська, а завідувач відділу Державного експертного центру МОЗ України О.І. Гуленко доповіла про медико-технологічну документацію в системі медичної стоматологічної допомоги. Завершував симпозиум виступ доцента О.М. Вахненко, який проаналізував кадровий потенціал лікарів стоматологічного профілю в Україні.

Нові напрями діагностики та лікування стоматологічних захворювань обговорювали в рамках науково-практичного симпозиуму «Інновації в стоматології». Заслужений лікар України, кандидат медичних наук С.В. Радлінський ознайомив слухачів із біоміметичною концепцією кольору реставрацій зубів. На точках «болю» прямої реставрації та шляхів їх уникнення під час свого виступу зробила акцент кандидат медичних наук, доцент Н.М. Юнакова. Питання медикаментозного сну в дітей підняла лікар-стоматолог Тетяна Савченко, а кандидат медичних наук М.В. Слободяник розповіла про особливості орто-

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

перію лікування. Завершальним виступом симпозиуму стала доповідь лікаря-стоматолога О.М. Белікова про міфи і легенди стоматології.

Міжнародне експертне засідання країн Східної Європи з питань профілактики у стоматології розпочалося з виступу професора О.В. Деньги, яка розглянула основні показники здоров'я порожнини рота в Україні. Професор І.П. Мазур проаналізувала стан стоматологічного здоров'я та його зв'язок із профілактикою основних неінфекційних захворювань людини. Під час свого виступу професор Білоруського державного медичного університету Т.М. Манак розповіла про перспективи сучасної ендодонтії в поліпшенні стоматологічного здоров'я населення. Зі словами вітання учасникам конгресу виступив декан стоматологічного факультету, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Єреванського державного медичного університету імені М. Гераці, президент Вірменської стоматологічної асоціації Л.К. Єсаян і висловив надію стосовно подальшої співпраці. Професор Л.К. Єсаян і кандидат медичних наук, доцент В.Ю. Азатян поділилися своїми науковими досягненнями на тему стоматологічного статусу пацієнтів, інфікованих вірусами гепатиту С та В, ВІЛ. Кандидат медичних наук С.В. Хлебас повідомила про можливості інноваційних методів для підтримання ідеального здоров'я порожнини рота, а Є. Арапочкін розповів про цифрові технології, що до-

поможуть лікарю-стоматологу в питаннях профілактики основних стоматологічних захворювань.

Під час науково-практичного симпозиуму «Сучасні протоколи діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» професор Н.В. Гасюк підняла питання передракових станів і діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота в пацієнтів, які перенесли COVID-19, а кандидат медичних наук Л.Ф. Горзов розглянула прояви цієї інфекції в порожнині рота. Виступ професора О.В. Клітинської був присвячений лікуванню стоматитів у дітей, а доктор медичних наук О.В. Гармаш приділила увагу гіпопластичним процесам у порожнині рота. Доцент Л.В. Корнієнко доповіла про багатформну ексудативну еритему і правильну тактику лікування. Лікар-стоматолог В. Ротт ознайомив слухачів з питаннями цифрової стоматології та європейськими стандартами лікування.

Лікар-епідеміолог В.Д. Малюга проаналізувала сучасні заходи дезінфекції в системі профілактики інфекційних захворювань у медичних закладах стоматологічного профілю під час симпозиуму «Інфекційна безпека в стоматологічній практиці», що розглядав питання організації та управління у стоматологічній галузі й був завершальним у роботі конгресу. Про роль хронічних вірусних гепатитів В та С у стоматологічній практиці розповіла кандидат медичних наук, доцент Л.О. Кондратюк.

Наприкінці першого дня 6-го Національного українського стоматологічного конгресу з метою відзначення видатних вчених, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів, колективів співробітників за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики та з нагоди святкування 65-ї річниці об'єднання стоматологів України відбулося нагородження науковців і лікарів-стоматологів Почесною відзнакою Асоціації стоматологів України «За інновації в стоматології». Цю відзнаку отримали професор Г.Ф. Бі-

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

локлицька, професор Н.В. Гасюк, представництво компанії Dentsply Sirona в Україні (відзнаку вручено Оксані Докашенко) і лікарі-стоматологи: Д.П. Неліпа, С.В. Радлінський, доцент Н.М. Юнакова, кандидат медичних наук М.В. Слободяник, кандидат медичних наук В.Г. Климентьев і лікар-стоматолог О.М. Беліков.

Яскравою подією другого дня конгресу стало проведення двох практичних заходів: майстер-рингу для молодих спеціалістів і майстер-класу для лікарів. Сертифікований тренер компанії 3М, лікар-стоматолог Андрій Жуйков провів майстер-ринг, у рамках якого розкрив основні секрети протетичної стоматології. Досить інформативною та цікавою була практична частина, під час якої учасники ознайомилися з різними типами відбиткових мас і різними способами отримання відбитків. У ході неформального спілкування учасники із захопленням ділилися своїми вра-

поділитися власним досвідом, а також обговорити питання і труднощі, які виникають під час їхньої практичної діяльності.

За безпосередньої участі молодих вчених проводиться кожен Національний український стоматологічний конгрес. Громадська організація «Асоціація стоматологів України» на чолі з президентом І.П. Мазур підтримує молодих науковців на їхньому шляху становлення, а також сприяє розширенню взаємодії молодих вчених України у стоматологічній галузі, обміну знаннями, науковим і практичним досвідом та поширенню результатів наукових досліджень. Цього року під час науково-практичного симпозіуму молодих вчених і лікарів учасники мали можливість представити свої наукові досягнення у вигляді електронних презентацій. Усього було заслухано 17 стендових доповідей на актуальні й цікаві теми стоматології.

Загалом конгрес пройшов у дружній та колегіальній атмосфері. Учасники конгресу мали змогу задати питання лекторам в онлайн-чаті й отримати змістовні відповіді, відзначили професіоналізм доповідачів і важливість піднятих тем. Незважаючи на непростий період, учасники висловили захоплення та вдячність за високий рівень організації цього заходу, а також сподівання щодо проведення наступних зустрічей в оффлайн-форматі.

женнями від нових знань. Майстер-клас для лікарів провела доцент НУОЗ України імені П.Л. Шупика Н.М. Юнакова, яка розповіла про сучасну концепцію ендодонтичного лікування. Учасники майстер-класу змогли вдосконалити свої практичні навички на моделях, попрацювати за допомогою ендодонтичних інструментів й ендомотора. Цей захід був дуже насиченим й інформативним: лікарі-стоматологи змогли

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

До 65 – річчя об'єднання стоматологів України – Республіканського наукового товариства стоматологів України і Асоціації стоматологів України

6-й Національний український стоматологічний конгрес

«Інноваційні технології в стоматології»

22-23 жовтня 2021 року

м. Київ, вул. Госпітальна, 12

ПРОГРАМА КОНГРЕСУ

22- 23 жовтня 2021 року

Президент Готель, м. Київ

Фотокопія програми 6-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Інноваційні технології в стоматології»

До 65 - річчя об'єднання стоматологів України - Республіканського наукового товариства стоматологів України і Асоціації стоматологів України

Громадська організація «Асоціація стоматологів України» є всеукраїнською громадською організацією, яка об'єднує на основі єдності інтересів та за професійною ознакою громадян України – лікарів-стоматологів, інших лікарів суміжних професій, а також спеціалістів з інших галузей знань, чия професійна діяльність пов'язана з проблемами стоматології. Діяльність ГО «Асоціація стоматологів України» здійснюється на території України через створені територіальні осередки Асоціації та профільні асоціації.

МЕТА

Основною метою діяльності Асоціації є задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших спільних інтересів своїх членів; сприяння професійній і науковій діяльності спеціалістів стоматологічного профілю, спрямованої на поліпшення рівня вітчизняної стоматологічної науки та практики.

ПРОВІДНА РОЛЬ В СТОМАТОЛОГІЇ

АСУ на підставі професійних інтересів об'єднує науковців, науково-педагогічних працівників, лікарів-стоматологів та медичних працівників інших спеціальностей, організаторів охорони здоров'я, студентів та інтернів стоматологічних факультетів; співпрацює з Національною академією медичних наук, провідними науково-дослідними інститутами, закладами вищої освіти України, з медичними асоціаціями з метою проведення науково-практичних досліджень з вивчення взаємозв'язку між здоров'ям порожнини рота та загально соматичною патологією і проводить заходи з безперервної професійної освіти. АСУ разом з Всеукраїнським Лікарським Товариством, Національною Лікарською Радою України, Українською Медичною Експертною Спільнотою співпрацює з Міністерством охорони здоров'я України, Верховною Радою України питань трансформації системи охорони здоров'я України.

ІСТОРІЯ

Асоціація стоматологів України заснована 23 жовтня 1994 року і є правонаступницею Республіканського наукового товариства стоматологів України, що організоване у 1956 році. АСУ є членом Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) з 1998 року та Європейського регіонального відділення (ERO FDI).

ОПТИМАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ПОРОЖНИНИ РОТА

АСУ у співпраці з науковцями, лікарями-стоматологами проводить епідеміологічне обстеження стану здоров'я порожнини рота та аналіз ситуації щодо захворюваності на основні стоматологічні хвороби в Україні. Впроваджує через освітні заходи науково обгрунтовані методи профілактики, високотехнологічні методи діагностики та лікування стоматологічних захворювань.

АСУ співпрацює зі стоматологічними науково-практичними асоціаціями країн Східної Європи з питань розвитку наукових досліджень та профілактики стоматологічних хвороб разом із Міжнародною організацією стоматологів «Співдружність».

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Шановні колеги!

Вітаю стоматологічну спільноту та учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології»! Стоматологічна галузь нараховує понад 22 тисячі фахівців, що працюють у закладах вищої освіти, науково-дослідному інституті, комунальних та приватних закладах охорони здоров'я, та надають високопрофесійну стоматологічну допомогу українцям.

Українські вчені і практичні лікарі-стоматологи по цеглинці розбудовують стоматологічну галузь та раз на два роки представляють в рамках Національних українських стоматологічних конгресів сучасні інноваційні досягнення в стоматологічній галузі. Тісна співпраця українських вчених із Всесвітньою федерацією стоматологів (FDI), Європейським регіональним відділенням (ERO FDI), Міжнародною асоціацією стоматологів «Співдружність» країн Східної Європи підвищує рівень вітчизняних наукових досліджень, сприяє впровадженню сучасних технологій в стоматологічну практику.

Стоматологія, як окрема частина системи охорони здоров'я України, є високоспеціалізованою та розвиненою. Це той напрямок, який без втручання держави активно розвивається. Проте стан стоматологічної допомоги та рівень фінансування на державному рівні вимагає змін у підходах. На жаль, на сьогодні відсутня програма профілактики основних стоматологічних захворювань, впровадження якої сприяло би зміцненню здоров'я наших громадян та покращенню доступу до медичної допомоги.

Визначна подія стоматологічної спільноти присвячена 65 річчю об'єднання стоматологів України у Республіканське наукове товариство стоматологів України і Асоціацію стоматологів України. Спільними зусиллями ми пройшли становлення та міжнародне визнання Української наукової стоматологічної школи та, впевнена, досягнемо успіху та процвітання медичної стоматологічної галузі. А надійним дороговказом у нашій професійній діяльності буде лікарська честь, громадянська відповідальність та висока моральність.

Щиро бажаю Вам і Вашим родинам здоров'я, миру, благополуччя, невичерпних життєвих сил, наснаги та професійного зростання!

Заступник голови Комітету,
голова підкомітету з питань сучасних медичних технологій
та розвитку трансплантології Комітету Верховної Ради України
з питань здоров'я нації, медичної допомоги
та медичного страхування, заслужений лікар України

Оксана ДМИТРИЄВА

Щиро вітаю учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології»!

Розвиток науки в Україні, впровадження наукових досягнень в практичну охорону здоров'я – запорука зростання держави, підвищення якості надання стоматологічної та медичної допомоги українцям. Стоматологічна галузь України базується на фундаментальних наукових розробках, фаховій підготовці лікарів-стоматологів у потужних закладах вищої освіти, високопрофесійному кадровому потенціалі, мережі стоматологічних комунальних і приватних закладів охорони здоров'я.

Українська наукова стоматологічна школа відсвяткувала своє сторіччя та займає гідні позиції у вітчизняних і міжнародних наукових рейтингах, представляє вітчизняні досягнення світовій спільноті, впроваджує інноваційні технології в практичну охорону здоров'я.

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика понад століття проводить освітню діяльність, забезпечуючи підготовку лікарів та їх безперервний професійний розвиток, виступає організатором та співорганізатором науково-практичних медичних форумів із метою поліпшення знань і вмінь лікарів, ознайомлення з новими науковими підходами та практичними технологіями в діагностиці й лікуванні різних захворювань.

Сьогоднішній спільний захід за участі Асоціації стоматологів України передбачає обговорення актуальних питань стоматології в умовах трансформації сфери охорони здоров'я України, у тому числі і щодо створення медико-технологічної документації зі стандартизації стоматологічної допомоги, що є вкрай важливим для підвищення якості надання стоматологічної допомоги.

Бажаю учасникам конгресу ефективного обговорення нових інноваційних проєктів, цікавих дискусій і втілення наукових розробок в практику охорони здоров'я, науковцям – нових винаходів на славу української науки, лікарям-стоматологам – професійного зростання та звершень!

Ректор Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика академік НАМН України професор

Юрій ВОРОНЕНКО

4 Програма 6-го Національного українського стоматологічного конгресу, 22 - 23 жовтня 2021 року, м. Київ

Фотокопія програми 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології»

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Цимбалюк В.І,
академік, Президент
НАМН України

Маланчук В.О.,
член-кореспондент
НАМН України,
професор

Шнайдер С.А.,
професор, директор
ДУ «Інститут стоматології
та щелепно-лицевої
хірургії НАМН України»

Шановні колеги!

Щиро вітаємо учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу! Ми з вами є свідками величезних змін структур розвитку нашого суспільства. Стоматолог як активний член міжнародної спільноти – частина цих перетворень. Діяльність Національної академії медичних наук України, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії», Асоціації стоматологів України спрямована на формування якісно нового науково-технічного потенціалу та забезпечення умов для його максимально ефективного використання. Наші зусилля сконцентровані на найбільш пріоритетних і перспективних для виконання в наших умовах напрямках, що відповідають світовим тенденціям розвитку стоматологічної науки. Медицина – справа сильних, неординарних і талановитих людей.

Науковий прогрес, ефективне використання результатів наукової діяльності, сприяють не лише економічному зростанню України, а й є запорукою справжньої незалежності нашої держави та перспективи розвитку на майбутнє. Впевнені, що представлені доповіді, новітні технології діагностики, профілактики та лікування стоматологічних захворювань; їх обговорення дадуть новий поштовх справам на шляху до надання високоякісної стоматологічної допомоги населенню України.

Бажаємо всім нам плідної та конструктивної роботи, успіхів у втіленні в життя напрацьованих планів за для якісного і здорового життя наших співвітчизників!

Президент громадської організації «АСУ»,
доктор медичних наук, професор,
Голова оргкомітету конгресу
Ірина МАЗУР

Координатор групи експертів МОЗ України,
Віцепрезидент ГО «Асоціація стоматологів
України»
Олександр ВАХНЕНКО

Шановні колеги!

Щиро вітаємо учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу! Ми з вами є свідками величезних змін структур розвитку нашого суспільства. Стоматолог як активний член міжнародної спільноти – частина цих перетворень. Діяльність Національної академії медичних наук України, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії», Асоціації стоматологів України спрямована на формування якісно нового науково-технічного потенціалу та забезпечення умов для його максимально ефективного використання. Наші зусилля сконцентровані на найбільш пріоритетних і перспективних для виконання в наших умовах напрямках, що відповідають світовим тенденціям розвитку стоматологічної науки. Медицина – справа сильних, неординарних і талановитих людей.

Науковий прогрес, ефективне використання результатів наукової діяльності, сприяють не лише економічному зростанню України, а й є запорукою справжньої незалежності нашої держави та перспективи розвитку на майбутнє. Впевнені, що представлені доповіді, новітні технології діагностики, профілактики та лікування стоматологічних захворювань, і їх обговорення дадуть новий поштовх справам на шляху до надання високоякісної стоматологічної допомоги населенню України.

Бажаємо всім нам плідної та конструктивної роботи, успіхів у втіленні в життя напрацьованих планів за для якісного і здорового життя наших співвітчизників!

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

План заходів
6-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Інноваційні технології в стоматології»*

22 жовтня 2021	9.00 – 9.30	Конференц-зала	Пленарне засідання громадської організації «Асоціація стоматологів України»
22 жовтня 2021	9.30 – 12.30	Конференц-зала	Науково-практичний симпозіум «Сучасні технології в діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних хворих»
22 жовтня 2021	12.30 – 14.30	Конференц-зала	Науково-практичний симпозіум «Біль та скронево-нижньощелепні розлади»
22 жовтня 2021	14.30 – 17.00	Конференц-зала	Науково-практичний симпозіум «Сучасні аспекти клінічної пародонтології»
22 жовтня 2021	17.00 – 18.30	Конференц-зала	Юридична академія стоматолога: «Шляхи розв'язання конфлікту в стоматологічній практиці»
22 жовтня 2021	10.00 – 17.00	Зала «Київ»	Майстер-ринг для молодих спеціалістів в галузі стоматології. <i>Оффлайн:</i> «Індивідуальний підхід при реставрації бічних зубів»
23 жовтня 2021	9.00 – 10.30	Конференц-зала	Симпозіум «Регламентація роботи лікаря-стоматолога в умовах впровадження реформи медичної допомоги в Україні»
23 жовтня 2021	10.30 – 13.00	Конференц-зала	Науково-практичний симпозіум «Інновації в стоматології»
23 жовтня 2021	13.00 – 15.00	Конференц-зала	Міжнародне експертне засідання країн Східної Європи з питань профілактики в стоматології, ролі лікаря-стоматолога в превенції основних неінфекційних хвороб
23 жовтня 2021	15.00 – 17.00	Конференц-зала	Науково-практичний симпозіум «Сучасні протоколи діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота»
23 жовтня 2021	17.00 – 18.00	Конференц-зала	Симпозіум з питань організації та управління стоматологічною практикою «Інфекційна безпека в стоматологічній практиці»
23 жовтня 2021	9.30 – 13.00	Зала «Київ»	Майстер-клас для лікарів «Сучасна концепція ендодонтичного лікування – просто про складне»
23 жовтня 2021	10.00 – 17.00	Зала «Київ»	Майстер-ринг для молодих спеціалістів в галузі стоматології. <i>Оффлайн:</i> «Основні секрети протетичної стоматології: як отримати робочі відбитки»
23 жовтня 2021			Науково-практичний симпозіум молодих вчених та лікарів. Стенові доповіді. Тема: «Інноваційні технології в стоматології»

Віртуальна виставка нових наукових розробок та технологій в стоматологічній практиці.
Науково-практичний симпозіум молодих вчених та лікарів: постерні доповіді.

* Лікарська спеціальність: Стоматологія - 8 годин (10 балів)

Організація і управління охороною здоров'я – 8 годин (10 балів)

Пленарне засідання громадської організації
«Асоціація стоматологів України»

22 жовтня 2021 року 9.00 – 9.30 Конференц-зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
8.30 – 9.00	Документальний фільм «Стоматологія України: історичні нариси» до 65 – річчя об'єднання стоматологів України – Республіканського наукового товариства стоматологів України і Асоціації стоматологів України		
9.00 – 9.10	Вітання учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу		
9.10 – 9.20	Вручення почесних відзнак ГО «Асоціація стоматологів України»		
9.20 – 9.30	Мазур І.П., професор	ГО «Асоціація стоматологів України» та її внесок в розвиток стоматології України	Президент ГО «Асоціація стоматологів України»

Науково-практичний симпозиум
«Сучасні технології в діагностиці, профілактиці
та лікуванні стоматологічних хворих»

Модератори: к.мед.н. Хлебас С.В.

22 жовтня 2021 року 9.30 – 12.30 Конференц – зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
9.30 – 10.00	Мазур І.П., професор	Мікробіом порожнини рота та раціональна антибактеріальна терапія	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
10.00 – 10.15	Білоус М.К., лікар-стоматолог	Мікробіом порожнини рота: локальний та системний вплив на організм людини	Клініка Цифрової Стоматології TEFI
10.15 – 10.45	Хайтович М.В., професор	Антибіотикотерапія пацієнта з поліфармацією: менеджмент ризиків	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
10.45 – 11.15	Хлебас С.В., к.мед.н.	Превенція та лікування больового синдрому при деструктивних процесах в периапікальній ділянці	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
11.15 – 11.40	Кирманов О.С., к.мед.н., лікар-стоматолог, асистент кафедри ортопедичної стоматології	Сучасні технології відбілювання зубів: можливості і клінічні результати	Львівський Національний медичний університет імені Данила Галицького
11.40 – 12.10	Леоненко П.В., професор	Сучасні алгоритми лікування в хірургічній стоматології	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
12.10 – 12.30	Манак Т.М., професор, Редер А.С.	Сучасні підходи до вітальної терапії пульпи	Білоруський державний медичний університет

Науково-практичний симпозиум «Біль та скронево-нижньощелепні розлади»

Модератори: професор Дрогомирецька М.С.

22.10.2021 12.30 – 14.30 Конференц – зала			
Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
12.30 – 12.45	Дрогомирецька М.С., д.мед.н., професор	Скронево-нижньощелепні розлади в стоматологічній практиці та комплексних підхід до їх лікування	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
12.45 – 13.20	Головач І.Ю., д.мед.н., професор	Диференційний діагноз та алгоритми лікування патології суглобів: у фокусі - скронево-нижньощелепний суглоб. Погляд ревматолога	Керівник центру ревматології, остеопорозу та імунологічної терапії Клінічної лікарні «Феофанія» Державного управління справами, м. Київ
13.20 – 14.00	Мазур І.П., д.мед.н., професор	Диференціальна діагностика больового синдрому у стоматологічній практиці та сучасні методи лікування	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
14.00 – 14.15	Неспрядько В. П. професор., Вовк В. В., к.мед.н.	Цервіко-краніомандибулярні розлади. Тактика лікування	НМУ імені Богомольця
14.15 – 14.30		Дискусія	

Науково-практичний симпозиум «Сучасні аспекти клінічної пародонтології»

Присвячено заснуванню в Україні професії лікар - пародонтолог.

Модератори: професор Білоклицька Г.Ф.

22.10.2021 14.30 – 17.00 Конференц – зала

Година	Доповідач	Назва доповіді	Вищий медичний навчальний заклад
14.30 – 14.50	Білоклицька Г.Ф., професор	Невирішені питання сучасної класифікації захворювань тканин пародонта	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
14.50 – 15.10	Петрушанко Т.О., професор, Ємельянов Д.В.	Стан пародонта хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки	Полтавський державний медичний університет
15.10 – 15.30	Копчак О.В., Черняк С.Я.	Комбінований підхід до застосування гіалуронової кислоти, PRP-терапії, аутомезоконцентрату та фібробластів в регенеративній пародонтології	Київський медичний університет
15.30 – 15.10	Годована О.І.	Деякі аспекти медикаментозної підтримки в лікуванні захворювань тканин пародонта	Львівський національний медичний університет імені Д. Галицького
15.50 – 16.00	Копчак О.В., Марченко Н.С.	Нехірургічне лікування генералізованого пародонтиту: п'ять кроків до успіху	Київський медичний університет
16.00 – 16.10	Дерейко Л.В.	Загадки агресивного пародонтиту. Зуби чи імпланти – сучасна дилема для практичних лікарів	Стоматологічна клініка «Пародент»
16.10 – 16.20	Куцевляк В.Ф., Ніконова Г.Ф.	Вплив надмірної ваги на виникнення і розвиток захворювань пародонта	Харківська медична академія післядипломної освіти
16.20 – 16.30	Мельничук Г. М., Кашівська Р.С.	Механізми розвитку генералізованого пародонтиту, коморбідного із хворобами печінки. Можливості корекції виявлених змін	Івано-Франківський національний медичний університет
16.30 – 16.40	Білоклицька Г.Ф., Турянська Н.І.	Прогностична значущість поліморфних варіантів і комбінацій генів MMP20, KLK4 і ENAM у розвитку карієсу та ерозій зубів у молоді із компрометованим пародонтом	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
16.40 – 16.50	Поповіч І.Ю.	Дентальна імплантація у пародонтологічних пацієнтів	Полтавський державний медичний університет
16.50 – 17.00	Савченко М.В.	Особливості проведення дентальної імплантації у пацієнтів з гастроєзофагеальною рефлюксною хворобою	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Юридична академія стоматолога: «Шляхи розв'язання конфліктів у стоматологічній практиці»

Модератор: Пожевілова А.А., к.мед.н. Вахненко О.М.

22 жовтня 2021 року 17.00 – 18.30 Конференц – зала

Година	Лектор	Програма курсу	Вищий медичний навчальний заклад
17.00-17.10	Пожевілова Алла, лікар-стоматолог	Безперервний професійний розвиток стоматологів з юридичних питань	директор ТОВ «Градаліс», магістр управління інноваційною діяльністю, практикуючий лікар-стоматолог-терапевт-ортопед вищої категорії
17.10-17.35	Гревцова Радмила, медичний адвокат, к.ю.н., доцент	Топ-5 конфліктних ситуацій у стоматологічній практиці: «юридична профілактика» та «юридичне лікування»	Керуючий партнер ЮК «Конкордія», автор і ведуча Онлайн школи медичного права Київського медико-правового кластеру, директор Навчально-наукового центру медичного права КНУ імені Тараса Шевченка, член Ради Директорів Всесвітньої Асоціації Медичного Права
17.35–17.55	Бабич Олена, медичний адвокат	Досудове врегулювання конфліктів з пацієнтами	Керівник Адвокатського бюро Олени Бабич, засновник платформи юридичних заходів для медиків Legal Lab, організатор Legal Medikal Forum
17.55–18.20	Юдін Олег, адвокат	Як захиститись під час публічного конфлікту: розглядаємо реальний приклад та робимо власні висновки	Голова Ради захисту прав лікарів, автор книги «Приватне медичне право» та «Безпечна медична практика»
18.20– 8.45	Форкош Сільванна, медичний юрист	Мінімізація ризиків для медичного бізнесу при конфлікті з пацієнтом. Онлайн конфлікти	Керівник юридичного відділу ЮК Grishakov Law Company
18.45–19.00		Дискусія	

12 Програма 6-го Національного українського стоматологічного конгресу, 22 - 23 жовтня 2021 року, м. Київ

*Фотокопія програми 6-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Інноваційні технології в стоматології»*

Майстер-ринг для молодих спеціалістів в галузі стоматології
 Оффлайн:
 «Індивідуальний підхід при реставрації бічних зубів»

Експерти з питань естетичної стоматології: к.мед.н. Радлінський С.В., к.мед.н. Юнакова Н.М.

22 жовтня 2021 року 10.00 – 17.00 Зала «Київ»

Година	Лектор	Програма курсу	Вищий медичний навчальний заклад
10.00-17.00	Дмитро Неліпа, практикуючий лікар-стоматолог	<p><i>Теоретична частина:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Рентгенологічна діагностика і препарування твердих тканин зубів (вибір метода) • Моделювання моляра нижньої щелепи • Практичний блок • Проблеми уражень класу II (під'ясенні ураження, комбіновані) • R2C+RVG. Огляд клінічних випадків <p><i>Практична частина:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Фантомна демонстрація та виконання кожним учасником реставрації бічного зуба • Питання. Відповіді. Обговорення. 	Приватна стоматологічна клініка «Swiss Dent». Сертифікований тренер компанії Dentsply Sirona

Симпозіум
«Регламентація роботи лікаря стоматолога в умовах
впровадження реформи медичної допомоги в Україні»

Модератори: к.мед.н. Вахненко О.М., д.мед.н. Скульська С.В.

23 жовтня 2021 року 9.00 – 10.30 Конгрес-хол			
Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
9.00 – 9.15	Вахненко О.М., к.мед.н., доцент	Стан нормативно-правової бази, що регулює діяльність лікаря-стоматолога	НУОЗ України імені П.Л. Шупика, Віцепрезидент ГО «АСУ»
9.15 – 9.30	Солдатов В.К.	Взаємовідносини стоматологічної служби з Національною службою здоров'я України та забезпечення Програми державних медичних гарантій по стоматологічній допомозі	Голова Житомирського осередку стоматологів ГО «АСУ»
9.30 – 9.50	Деньга О.В., д.мед.н., професор	Профілактична складова та її організація в роботі лікарів-стоматологів	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
9.50 – 10.00	Скульська С.В.	Місце стоматологічної допомоги в системі медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти	Голова «Стоматологічної Асоціації Київщини», Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, головний лікар КЗ Білоцерківської міської ради «Дитяча стоматологічна поліклініка»
10.00–10.20	Гуленко О.І., зав. відділу	Медико-технологічні документи в системі медичної стоматологічної допомоги	Державний експертний центр МОЗ України
10.20–10.30	Вахненко О.М., к.мед.н., доцент	Стан кадрового складу лікарів стоматологічного профілю України	НУОЗ України імені П.Л. Шупика

14 Програма 6-го Національного українського стоматологічного конгресу, 22 - 23 жовтня 2021 року, м. Київ

*Фотокопія програми 6-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Інноваційні технології в стоматології»*

Науково-практичний симпозіум «Інновації в стоматології»

Модератори: к.мед.н. Радлінський С.В., к.мед.н. Слободяник М.В.

23 жовтня 2021 року 10.30 – 13.00 Конгрес-хол

Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
10.30 – 11.00	Радлінський С.В., к.мед.н., Заслужений лікар України	Біоміметична концепція кольору реставрацій	стоматологічна клініка «Аполлонія»
11.30 – 11.50	Юнакова Н.М., к.мед.н., доцент	Точки «болю» прямої реставрації - шляхи уникнення	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
11.50 – 12.20	Савченко (Юнакова) Тетяна	Медикаментозний сон в дитячій стоматології	Клініка естетичної стоматології Мирослави Дрогомерецької
12.20 – 12.35	Слободяник М.В., к.мед.н.	Орто - періо. Частина 1. Первинне пародонтологічне лікування	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
12.35 – 12.45	Неспрядько Т.С., лікар-стоматолог	Орто - періо. Частина 2. Ортодонтичне лікування	Приватна практика «Iris - dent»
12.45 – 13.00	Бєліков Олександр	Міфи і легенди стоматології. Від догматизму до доказової медицини	Приватна практика

Міжнародне експертне засідання країн Східної Європи
з питань профілактики в стоматології,
ролі лікаря-стоматолога
в превенції основних неінфекційних хвороб

Модератори: професор Деньга О.В., к.мед.н. Хлебас С.В., професор Манак Т.М.

23 жовтня 2021 року 13.00 – 15.00 Конференц – зала

Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
13.00 – 13.20	Деньга О.В., професор	Основні показники здоров'я порожнини рота в Україні: епідеміологія основних стоматологічних хвороб	ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України»
13.20 – 13.40	Мазур І.П., професор	Стоматологічне здоров'я та взаємозв'язок з профілактикою основних неінфекційних захворювань людини	Президент Міжнародної асоціації стоматологів «Співдружність»
13.40 – 14.00	Есембаєва С.С., професор, д.мед.наук, директор	Стан стоматологічного здоров'я та перспективи розвитку профілактичної стоматології в Республіці Казахстан	Національний центр безперервного професійного розвитку «YES»
14.00 – 14.20	Хлебас С.В., к.мед.н.	Можливості інноваційних засобів для ідеального здоров'я ротової порожнини	НУОЗ України імені П.Л. Шупика
14.20 – 14.40	Єсяян Л. К., д.мед.н., професор., декан стоматологічного факультету, зав. каф. терапевтичної стоматології; Азатян В.Ю., к.мед.н., доцент	Стоматологічний статус пацієнтів при HCV, HBV та ВІЧ-інфекції	Єреванський Державний медичний університет ім. М. Гераці, Президент Вірменської стоматологічної асоціації
14.40 – 15.00	Соломон О., д.мед.н., декан стоматологічного факультету, зав. каф. ортопедичної стоматології ім. І. Постолаки	Профілактичні методи часткової адентії у дітей та підлітків	Кишинівський Державний Університет Медицини і Фармації імені Миколи Тестемінацу, Президент Асоціації стоматологів Молдови
15.00 – 15.15	Арапочкін Є.	Цифрові технології для допомоги лікарю стоматологу в питаннях профілактики основних стоматологічних хвороб	Dentist Plus, Алмати, Казахстан
15.15 – 15.25	Юдіна Н.О., професор, Манак Т.М., професор, Ключко К.Г.	Перспективи сучасної ендодонтії в покращенні стоматологічного здоров'я населення	Білоруська медична академія післядипломної освіти, Білоруський державний медичний університет

Науково-практичний симпозиум
«Сучасні протоколи діагностики, лікування та профілактики
захворювань слизової оболонки порожнини рота»

Модератори: професор Гасюк Н.В., професор Клітинська О.В.

23 жовтня 2021 року 15.00 – 17.00 Конференс-зала

Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
15.00 – 15.30	Гасюк Н.В., д.мед.н., професор	Діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота у пацієнтів, які перенесли Covid-19. Що необхідно знати стоматологу в умовах пандемії?	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
15.30 – 15.50	Клітинська О.В., д.мед.н., професор	Стоматити у дітей. Тактика лікування.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України
15.50 – 16.10	Корнієнко Л.В., к.мед.н.	Багатоформна ексудативна еритема: клінічний розбір	Національний університет академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
16.10 – 16.30	Горзов Л.Ф., к.мед.н.	Прояви Covid-19 в порожнині рота	ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України
16.30 – 16.40	Гасюк Н.В., д.мед.н., професор	Головне про передракові стани: помилки та ключові аспекти своєчасної діагностики	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
16.40-17.00	Гармаш О.В., Рябокоть Є.М., Вондрачек Д.	Гіпопластичні процеси в тканинах порожнини рота як віддзеркалення особливостей внутрішньоутробного розвитку	Харківський національний медичний університет, Чеська Академія Наук, Інститут Фізіології, лабораторія біоматематики
17.00 - 17.30	Ротт В., лікар-стоматолог, Климентев В., лікар-стоматолог	Дигітальна стоматологія. Європейські тренди та стандарти 2021	Професорська клініка Баден Баден Європейський стоматологічний центр

Симпозіум з питань організації та управління
стоматологічною практикою
«Інфекційна безпека в стоматологічній практиці»

Модератори: к.мед.н. Хлебас С.В.

23 жовтня 2021 року 17.30 – 18.30 Конференц-зала

Год.	Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
17.30 - 18.00	Малюга В. Д., лікар-епідеміолог	Сучасні заходи дезінфекції в системі профілактики інфекцій в медичних закладах стоматологічного профілю	Директор ТОВ Дана Медікал
18.00 – 18.30	Кондратюк Л.О., к. мед. н., доцент	Хронічні вірусні гепатити В та С в стоматологічній практиці: особливості діагностики, лікування та профілактики	НМУ імені О.О. Богомольця

Підведення підсумків: Президент Мазур І.П., Віцепрезидент Павленко О.В.,
Віцепрезидент Вахненко О.М.

Прийняття Резолюції 6-го Національного українського стоматологічного конгресу
Закриття 6-го Національного українського стоматологічного конгресу

Майстер-клас для лікарів. «Сучасна концепція ендодонтичного лікування – просто про складне»

Шлях до досконалості в ендодонтії

Підвищенні якості ендодонтичної допомоги є однією з концепцій рішення ендодонтичних проблем, що вирішується шляхом вибору оптимальних матеріалів та методик з урахуванням конкретних біологічних умов. Існує думка, що імплантація є найкращим методом лікування у порівнянні зі спробою збереження власного зуба. Основна задача - знайти рівновагу між можливістю збереження зубів за допомогою ендодонтичного лікування і необхідністю їх видалення з наступним встановленням імплантата. В арсеналі лікувальних заходів у стоматолога мають бути різні варіанти вирішення проблеми пацієнта, разом із тим, надавати стоматологічну допомогу необхідно згідно найвищих стандартів, з урахуванням ризиків і переваг того чи іншого методу лікування.

Мета проведення даного лекційного курсу – ознайомити лікаря-стоматолога з основними сучасними методиками ендодонтичного лікування.

23 жовтня 2021 року 9.30 – 13.00 Зала «Київ»

Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
Юнакова Н.М. к.мед.н., доцент	Методика вимірювання довжини кореневого каналу з використанням апекс-локатора. Інструментарій для обробки кореневих каналів. Препарування кореневих каналів сучасними ротаційними системами на ендоблоках та видалених зубах Кожен учасник забезпечується робочим місцем, яке оснащено: • ендомотором та ендонаконечником; • системою ротаційних інструментів; • ендоблоком; • необхідними для роботи інструментами	НУОЗ імені П.Л. Шупика, приватна практика клініка «Life»

Для учасників в рамках майстер-класу передбачається робота з ендодонтичними інструментами, ендомоторами на моделях.

Майстер-ринг для молодих спеціалістів в галузі стоматології.
 Оффлайн: «Основні секрети протетичної стоматології:
 як отримати робочі відбитки»

23 жовтня 2021 року 14.00 – 17.00 Зала «Київ»

Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
Жуйков Андрій, лікар-стоматолог консультант з питань науки і освіти компанії 3M	Програма курсу <ul style="list-style-type: none"> • Огляд матеріалів для отримання відбитків • Що таке А-силікон і які особливості його використання • Адекватна ретракція, використання ретракційної пасти 3M ARP • Техніки зняття відбитка: дво- і одноетапна. В яких ситуаціях краще віддати пріоритет, особливості технік, вибір матеріалів для кожної з них • Чому ми отримуємо пори і відтяжки? У чому секрет мінімізації цих проблем? • Особливості інтраорального внесення • Природа полієфіру • Властивості, які ми будемо використовувати в практиці • При яких ситуаціях він буде незамінний, і де використовуємо альтернативу • Ручне та автоматичне замішування. Робота з апаратом Pentamix • Використання еластомерного шприца • Техніка зняття відбитка полієфіром 	сертифікований тренер 3M по відновленню зубів методикою STYLEITALIANO, програми Success simplified - Успіх у спрощенні, швидкий старт в ортопедичну стоматологію Навчання в тренінгових центрах 3M St. Paul Minnesota (USA), Seefeld (Germany), тренінговому центрі Style Italiano «Portofino Dental» (Italy) Автор освітніх програм 3M з реставраційної, ортопедичної, дитячої стоматології

В рамках практичного курсу буде чудова нагода спробувати різні типи відбиткових мас та їх комбінації, спробувати різні способи та варіанти отримання робочого відбитка та обрати для себе оптимальний варіант, виходячи з Ваших індивідуальних потреб!

Науково-практичний симпозиум
молодих вчених та лікарів.
Стендові доповіді.
Тема: «Інноваційні технології в стоматології»

23 жовтня 2021 року

Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
Худан Р. І.	Особливості функціонування фагоцитуючих клітин крові за умови ліпополісахарид-індукованого пародонтиту у поєднанні із хронічною гіпергомоцистеїнемією	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Романова Ю. Г., Костенко С. Б., Денчик А. А.	Показники електроміографії жувальних м'язів у пацієнтів із локалізованим пародонтитом на тлі м'язово - суглобової дисфункції скронево - нижньощелепних суглобів	ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України
Романов Г. О., Горзов Л. Ф.	Маркери запалення ротової рідини у хворих із хронічним герпетичним стоматитом на тлі рекурентного тонзиліту	ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України
Денисова О.Г., Стоян О.Ю., Савельєва Н.М.	Покращення якості життя дітей після стоматологічної санації в умовах садації	Харківський національний медичний університет
Копчак О. В., Куліш А. С.	Чинники ризику карієсу зубів у хворих на цукровий діабет	ПВНЗ «Київський медичний університет»
Ваховський В. В., Шінкарук - Диковицька М. М.	Кореляція телерентгенографічних показників розташування зубів із параметрами верхньої та нижньої щелепи в українських юнаків та дівчат із ортогнатичним прикусом	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Маланяк Б. Р.	Оцінка результатів ортопедичного лікування за клінічними та технологічними показниками якості зубних протезів	Львівський медичний інститут

Програма 6-го Національного українського стоматологічного конгресу, 22 - 23 жовтня 2021 року, м. Київ 21

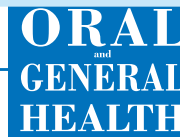
Фотокопія програми 6-го Національного українського стоматологічного конгресу
«Інноваційні технології в стоматології»

Доповідач	Назва доповіді	Вищий мед. навч. заклад
Чегертма Е. І.	Ефективність використання методу апексифікації при лікуванні ускладнень травм зубів	Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Макаренко В. А., Копчак А. В	Сіалосцинтиграфія з ^{99m} Tc - пертехнетатом як метод діагностики функціональних порушень у пацієнтів з променевим ураженням слинних залоз	Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Левченко А. - О. Ю., Мазур І. П.	Історіографічний аналіз організації стоматологічної служби України	Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Коленко Ю. Г., Синько А. О.	Покращення якості життя у пацієнтів з хронічним рецидивуючим афтозним стоматитом	Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Новошицький В. Є.	Взаємозв'язок між рівнем вітаміну D та перебігом генералізованого пародонтиту	Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Супрунович І.М.	Ймовірність розвитку абфракцій на зубах верхньої і нижньої щелеп у пацієнтів з генералізованим пародонтитом відповідно до гендерної приналежності	Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
Шкляр Х. В., Авдєєв О. В.	Обґрунтування застосування методики ремінералізуючої терапії у комплексному лікуванні початкового карієсу	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Заверуха Я. І., Рябоконт С.М.	Розподіл оклюзійного навантаження в зубах із клиноподібними дефектами різної глибини	Харківський національний медичний університет
Кокоева Ю. В., Леоненко П. В.	Оптимальний тип протетичного елемента та матеріал ортопедичної конструкції при безпосередньому протезуванні на дентальних імплантатах	НУОЗ України імені П. Л. Шупика
Мазур П. В.	Сучасні методи контролю утворення мікробного біофільму на поверхні імплантата	НУОЗ України імені П. Л. Шупика

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи

Congresses. Conferences. Special schools

Матеріали 6-го Національного українського стоматологічного конгресу

УДК 616.31:378.096(477):61(091):61(092)

DOI: <https://doi.org/10.22141/ogh.2.3.2021.240729>

Супрунович І.М., Хлебас С.В.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології»

Резюме. Впровадження інноваційних технологій у стоматологію, розвиток стоматологічної галузі як науки не лише призводить до зміни підходів до діагностики та лікування захворювань, значного покращення результатів та якості життя пацієнтів, але й обумовлює безперервне навчання лікарів-стоматологів. Громадська організація «Асоціація стоматологів України» провела 6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології», який спрямований на підвищення професійної компетентності лікарів-стоматологів.

Ключові слова: стоматологія; безперервний професійний розвиток; конгрес

22–23 жовтня 2021 року в м. Києві відбувся 6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології», проведення якого було присвячено 65-річчю об'єднання стоматологів України у Республіканське наукове товариство стоматологів України, а згодом й Асоціацію стоматологів України (АСУ). Загалом дводенна програма конгресу включала проведення 8 симпозіумів, юридичної академії стоматолога, 2 майстер-рингів для молодих спеціалістів у галузі стоматології та майстер-класу для лікарів.

Конгрес розпочався показом документального фільму «Стоматологія України: історичні нариси», в якому було показано шлях становлення стоматології як науки в Україні [2]. Зі словами привітання та побажаннями успішної та плідної роботи учасникам конгресу виступили президент «Асоціації стоматологів України», професор І.П. Мазур, проректор з наукової роботи НУОЗ України, професор Н.О. Савичук, член-кореспондент НАМН України, професор В.О. Маланчук, директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», член-кореспондент НАМН України, професор С.А. Шнайдер та координатор

групи експертів МОЗ України, віцепрезидент ГО «Асоціація стоматологів України» О.М. Вахненко (рис. 1–4).

У рамках 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології» за досягнення в розвитку стоматології України, успіхи в організації та наданні висококваліфікованої медичної та стоматологічної допомоги, значні досягнення в розвитку освіти, успіхи у професійній підготовці висококваліфікованих медичних і стоматологічних кадрів, вагомий внесок у розвиток вітчизняної та світової науки, з нагоди святкування 65-ї річниці об'єднання стоматологів України відбулось нагородження орденом Святої Аполлонії проректора з наукової роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, віцепрезидента АСУ професора Н.О. Савичук, викладача Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, к.м.н. С.В. Хлебас, лікаря-стоматолога В.К. Солдатова та лікаря-стоматолога О.М. Бурія. Під час Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології» регент Європейської секції International College of Dentists С.В. Радлінський вручив Л.О. Фі-

© «Oral and General Health», 2021

© Видавель Заславський О.Ю. / Publisher Zaslavsky O.Yu., 2021

Для кореспонденції: Супрунович І.М., аспірант, кафедра стоматології, Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, вул. Дорогожичська, 9, м. Київ, 04112, Україна; факс: (044) 486-00-22; e-mail: irina.suprunovych@gmail.com

For correspondence: I.M. Suprunovych, PhD student, Department of Dentistry, Shupyk National University of Public Health of Ukraine, Dorozhytska st., 9, Kyiv, 04112, Ukraine; fax: (044) 486-00-22; e-mail: irina.suprunovych@gmail.com

Full list of authors information is available at the end of the article.

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

ліпленковий сертифікат про членство в стоматологічній міжнародній асоціації.

Науково-практичну частину конгресу розпочав симпозиум «Сучасні технології в діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних хворих», під час якого професор І.П. Мазур розповіла про мікробіом порожнини рота, а лікар-стоматолог М.К. Білоус повідомила про вплив мікробіому на організм людини. Про антибіотикотерапію у пацієнтів з поліфармацією під час свого виступу розповів професор М.В. Хайтович. К.м.н. С.В. Хлебас у своїй доповіді розкрила питання превенції та лікування больового синдрому при деструктивних процесах у періапикальній ділянці, а професор П.В. Леоненко розповів про сучасні алгоритми лікування в хірургічній стоматології. Лікар-стоматолог О.С. Кирманов поділився особливостями проведення відбілювання зубів і продемонстрував клінічні випадки (рис. 5, 6).

Науково-практичний симпозиум «Біль та скронево-нижньощелепні розлади» відкрила доповідь професора І.Ю. Головач, яка розповіла про алгоритми лікування патології суглобів і проведення диференціальної діагностики. Про диференціальну діагностику больового синдрому у стоматологічній практиці та сучасні методи лікування під час свого виступу розповіла професор І.П. Мазур, а к.м.н. В.В. Вовк поділилася своїми науковими здобутками про цервіко-краніомандибулярні розлади (рис. 7).

Під час науково-практичного симпозиуму «Сучасні аспекти клінічної пародонтології», прове-

дення якого було присвячено заснуванню в Україні професії лікаря-пародонтолога, професор Г.Ф. Білоклицька розповіла про невирішені питання сучасної класифікації захворювань тканин пародонта. Професор О.В. Копчак під час свого виступу зробила акцент на нехірургічних методах лікування генералізованого пародонтиту, а д.м.н., доцент О.І. Годована наголосила про важливість проведення медикаментозної підтримки в лікуванні захворювань тканин пародонта. Г.Ф. Ніконова розповіла про вплив надмірної ваги на виникнення й розвиток захворювань пародонта. У своїй доповіді Д.В. Ємельянов повідомив про стан пародонта хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки, а Г.М. Мельничук — про механізми розвитку генералізованого пародонтиту, коморбідного із хворобами печінки. Про застосування гіалуронової кислоти, PRP-терапії, автомезоконцентрату та фібробластів у регенеративній пародонтології під час свого виступу розповіла Н.С. Марченко. Своїми науковими напрацюваннями на тему прогностичної значимості поліморфних варіантів і комбінацій генів MMP20, KLK4 і ENAM у розвитку карієсу та ерозій зубів у молоді із компрометованим пародонтом поділилася Н.І. Турянська. Доповіді І.Ю. Поповіч про особливості дентальної імплантації у пародонтологічних пацієнтів і М.В. Савченка про особливості проведення дентальної імплантації у пацієнтів із гастро-езофагеальною рефлюксною хворобою завершили симпозиум (рис. 8).

Рисунок 1

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

Рисунок 2

Рисунок 3

Рисунок 4

Рисунок 5

Рисунок 6

Рисунок 7

Рисунок 8

Рисунок 9

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

Рисунок 10

Рисунок 11

Рисунок 12

Рисунок 14

Рисунок 13

6-Й НАЦІОНАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

Під час юридичної академії стоматолога, наприкінці першого дня конгресу, Київським медико-правовим кластером і юридичною компанією «Конкордія» за сприяння Асоціації стоматологів України було започатковано курс для лікарів-стоматологів «Право на захисті лікаря-стоматолога та керівника стоматологічного закладу», а також підписано договір на його проведення. Під час свого виступу медичний адвокат, к.ю.н., доцент Р. Гревцова розповіла про конфліктні ситуації у стоматологічній практиці та їх «юридичну профілактику і лікування», а адвокат О. Юдін поділився рекомендаціями, як захиститись під час публічного конфлікту. Медичний юрист С. Форкош розповіла про мінімізацію ризиків для медичного бізнесу при конфлікті з пацієнтом, а лікар-стоматолог А. Пожевілова наголосила про важливість безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів з юридичних питань (рис. 9).

Під час першого дня конгресу в аудиторному форматі відбувся майстер-ринг для молодих спеціалістів у галузі стоматології з реставрації бічної групи зубів, який провів сертифікований тренер компанії Dentsply Sirona і практикуючий лікар-стоматолог Дмитро Неліпа. Молоді лікарі мали змогу вдосконалити свої практичні навички під час роботи на моделях, отримати рекомендації та корисні поради при проведенні прямої реставрації. Найкращі роботи були оцінені почесним журі на чолі з гуром реставраційної стоматології С.В. Радлінським і відзначені нагородами. Учасники майстер-рингу

висловили слова подяки організаторам даного заходу та членам журі за можливість отримання нових знань і мотивацію на подальший розвиток, а також відмітили дружню атмосферу заходу, адже саме в таких умовах навчання проходить легко й цікаво (рис. 10–12) [3, 6].

Другий день конгресу розпочався з симпозиуму «Регламентация роботи лікаря-стоматолога в умовах впровадження реформи медичної допомоги в Україні», під час якого к.м.н., доцент О.М. Вахненко підняв питання про стан нормативно-правової бази, що регулює діяльність лікаря-стоматолога. Лікар-стоматолог В.К. Солдатов розповів про взаємовідносини стоматологічної служби з Національною службою здоров'я України, а професор О.В. Денга доповіла про профілактичну складову та її організацію в роботі лікарів-стоматологів. С.В. Скульська повідомила про місце стоматологічної допомоги в системі медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, а завіділлу Державного експертного центру МОЗ України О.І. Гуленко під час свого виступу розповіла про медико-технологічні документи в системі медичної стоматологічної допомоги. Завершував симпозиум виступ к.м.н., доцента О.М. Вахненко, який підняв питання про стан кадрового складу лікарів стоматологічного профілю України (рис. 13) [2, 3].

Науково-практичний симпозиум «Інновації в стоматології» розпочався з доповіді заслуженого лікаря України, к.м.н. С.В. Радлінського, який розпо-

Рисунок 15

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

вів про біоміетричну концепцію кольору реставрацій. На точках «болю» прямої реставрації та шляхів їх уникнення під час свого виступу зробила акцент к.м.н., доцент Н.М. Юнакова. Питання медикаментозного сну у дітей підняла лікар-стоматолог Тетяна Савченко, а к.м.н. М.В. Слободяник розповіла про особливості проведення орто-періо-лікування. Завершальним виступом симпозиуму стала доповідь лікаря-стоматолога О.М. Белікова про міфи і легенди стоматології (рис. 14, 15) [5].

Міжнародне експертне засідання країн Східної Європи з питань профілактики в стоматології розпочалося з виступу професора О.В. Деньги, яка розповіла про основні показники здоров'я порожнини рота в Україні. Професор І.П. Мазур виступила з доповіддю про стоматологічне здоров'я та взаємозв'язок з профілактикою основних неінфекційних захворювань людини. Професор Білоруського державного медичного університету Т.М. Манак під час свого виступу розповіла про перспективи сучасної ендодонції в покращенні стоматологічного здоров'я населення. Зі словами вітання учасникам конгресу виступив д.м.н., професор, декан стоматологічного факультету, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Єреванського державного медичного університету імені М. Гераци, президент Вірменської стоматологічної асоціації Л.К. Єсяян та виразив надію на подальшу співпрацю. Професор Л.К. Єсяян та к.м.н., доцент В.Ю. Азатян поділилися своїми науковими досягненнями на тему стоматологічного статусу пацієнтів при HCV, HBV та ВІЧ-інфекції. К.м.н. С.В. Хлебас повідомила про можливість інноваційних засобів для ідеального здоров'я ротової порожнини, а Є. Арапочкінс розповів про цифрові технології для допомоги лікарю-стоматологу в питаннях профілактики основних стоматологічних хвороб [1].

Під час науково-практичного симпозиуму «Сучасні протоколи діагностики, лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота» д.м.н., професор Н.В. Гасюк у своїх виступах підняла питання предраківних станів і діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота у пацієнтів, які перенесли COVID-19, а к.м.н. Л.Ф. Горзов розповіла про прояви COVID-19 у порожнині рота. Професор О.В. Клітинська під час свого виступу повідомила про лікування стоматитів у дітей, а д-р мед. наук О.В. Гармаш розкрила питання гіпопластичних процесів у тканинах порожнини рота. Доцент Л.В. Корнієнко розповіла про багатоформну ексудативну еритему та правильну тактику лікування. Лікар-стоматолог В. Ротт під час своєї доповіді підняв питання дигітальної стоматології та європейських стандартів лікування [4, 6].

Питання сучасних заходів дезінфекції в системі профілактики інфекцій у медичних закладах стоматологічного профілю під час завершального симпозиуму конгресу з питань організації та управління стоматологічною практикою «Інфекційна безпека в стоматологічній практиці» підняла у своїй доповіді лікар-епідеміолог В.Д. Малюга, а к.м.н., доцент Л.О. Кондратюк

розповіла про роль хронічних вірусних гепатитів В та С в стоматологічній практиці.

З метою відзначення видатних учених, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів, колективів співробітників за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки й практики та з нагоди святкування 65-ї річниці утворення стоматологічного об'єднання України 22–23 жовтня 2021 року в рамках 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології» відбулось нагородження науковців і лікарів-стоматологів почесною відзнакою ГО «Асоціація стоматологів України» «За інновації в стоматології». Почесною відзнакою «За інновації в стоматології» було нагороджено професора Г.Ф. Білоклицьку, професора Н.В. Гасюк, представництво компанії Dentsply Sirona в Україні (відзнаку вручено Оксані Докашенко), лікаря-стоматолога Д.П. Неліпу, лікаря-стоматолога С.В. Радлінського, лікаря-стоматолога, к.м.н., доцента Н.М. Юнакову, лікаря-стоматолога, к.м.н. М.В. Слободяник, лікаря-стоматолога, к.м.н. В.Г. Климентьева та лікаря-стоматолога О.М. Белікова.

Яскравою подією другого дня конгресу стало проведення двох практичних заходів: майстер-рингу для молодих спеціалістів і майстер-класу для лікарів. Сертифікований тренер компанії 3М, практикуючий лікар-стоматолог Андрій Жуїков для молодих спеціалістів провів майстер-ринг щодо основних секретів протетичної стоматології. Досить інформативною та цікавою була практична частина, під час якої учасники змогли спробувати різні типи відбиткових мас і різні способи отримання відбитків. Під час неформального спілкування учасники із захопленням ділилися своїми враженнями від нових знань. Майстер-клас для лікарів провела доцент НУОЗ України імені П.Л. Шупика Наталія Юнакова, під час якого розповіла про сучасну концепцію ендодонтичного лікування. Учасники майстер-класу змогли вдосконалити свої практичні навички, попрацювати ендодонтичними інструментами та ендомотором на моделях. Даний захід вийшов дуже насиченим та інформативним: лікарі-стоматологи могли поділитись своїм досвідом, а також обговорити питання та труднощі, що виникають під час їх практичної діяльності [5].

За безпосередньою участю молодих вчених проводиться кожний Національний український стоматологічний конгрес. Громадська організація «Асоціація стоматологів України» на чолі з президентом І.П. Мазур підтримує молодих вчених на їх шляху становлення молодими науковцями, а також сприяє розширенню взаємодії між молодими вченими України у стоматологічній галузі, обміну знаннями, науковим і практичним досвідом, значному поширенню результатів молодих науковців. Цього року під час науково-практичного симпозиуму молодих вчених і лікарів молоді вчені закладів вищої освіти нашої країни та молоді лікарі мали можливість надати свої наукові досягнення у вигляді електронних презентацій. Усього було подано 17 стендових доповідей на актуальні та цікаві теми стоматології.

Загалом конгрес пройшов у дружній і колегіальній атмосфері. Учасники конгресу мали змогу поставити запитання лекторам в онлайн-чаті та отримати змістовні

Конгреси. Конференції. Спеціальні школи / Congresses. Conferences. Special schools

відповіді. Слухачі конгресу відмітили високий професійний рівень доповідачів і важливість піднятих у доповідях тем. Незважаючи на цей непростий час, учасники висловили захоплення та вдячність за високий рівень організації даного заходу, а також сподівання на проведення наступних зустрічей в аудиторному форматі.

Список літератури

1. Мазур І.П., Есембаєва С.С., Шевченко О.В. Співпраця стоматологів країн Східної Європи. *Oral and General Health*. 2021. № 1(2). С. 8-17.
 2. Мазур І.П., Вахненко О.М. Стан української стоматології: здобутки та сучасні виклики. *Українські медичні вісті*. 2020. Т. 12. № 1(84). С. 70-76.
 3. Мазур І.П. Про стан та перспективи стоматологічної допомоги в Україні. *Современная стоматология*. 2017. № 2(86). С. 69-71

4. Мазур І.П., Супрунович І.М. Інтегрована медицина та стоматологія – міждисциплінарна професійна освіта. *Сучасна стоматологія*. 2019. № 1. С. 104-105.

5. Павленко О.В., Мазур І.П., Ступницька О.М. Запровадження міжнародних стандартів якості післядипломної підготовки лікарів-стоматологів. *Современная стоматология*. 2012. № 2(61). С. 142-144.

6. Супрунович І.М. Міждисциплінарна взаємодія лікарів у комплексному підході до лікування хворих із поліморбідними станами. *Oral and General Health*. 2021. № 1. С. 45-47.

Отримано/Received 26.10.2021
 Рецензовано/Revised 02.11.2021
 Прийнято до друку/Accepted 05.10.2021 ■

Information about authors

I.M. Suprunovych, PhD student, Department of Dentistry, Shupyk National University of Public Health of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: irina.suprunovych@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-4382-1020>
 S.V. Khlebas, PhD, Shupyk National University of Public Health of Ukraine, Kyiv, Ukraine; e-mail: khlyebassv@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-3122-7131>
 Conflicts of interests. Authors declare the absence of any conflicts of interests and their own financial interest that might be construed to influence the results or interpretation of their manuscript.

I.M. Suprunovych, S.V. Khlebas
 Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

6th National Ukrainian Dental Congress “Innovative technologies in dentistry”

Abstract. The introduction of innovative technologies in dentistry, the development of the dental industry as a science not only leads to a change in approaches to the diagnosis and treatment of diseases, a significant improvement in the results and quality of life of patients but also induces continuous training of dentists. The NGO “Ukrainian

Dental Association” held the 6th National Ukrainian Dental Congress “Innovative technologies in dentistry”, which aims to increase the professional competence of dentists.

Keywords: dentistry; continuous professional development; congress

Сертифікат учасника 6-го Національного українського стоматологічного конгресу

РЕЗОЛЮЦІЯ

6-ГО НАЦІОНАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО СТОМАТОЛОГІЧНОГО КОНГРЕСУ «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ»,

22—23 жовтня 2021 року, м. Київ

Заслухавши доповіді та виступи учасників 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології»:

В И Р І Ш Е Н О:

І. Оскільки на виконання Указу Президента України № 369/2021 від 18 серпня 2021 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 р. “Про стан національної системи охорони здоров’я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою” МОЗ України проводить роботу з розроблення та затвердження до 1 грудня 2021 року Стратегічного плану розвитку системи охорони здоров’я населення на період до 2030 року, схвалити такі пропозиції **до Міністерства охорони здоров’я України:**

- 1. З метою підвищення доступності населення України до медичної стоматологічної допомоги визначити і затвердити у встановленому порядку гарантований державою рівень безоплатної стоматологічної допомоги.*
- 2. Розробити і затвердити стандарти надання гарантованого державою рівня безоплатної стоматологічної допомоги; розроблений нормативний акт ввести в дію відповідною Постановою Кабінету Міністрів України.*
- 3. Визначити нормативне забезпечення порядку оплати стоматологічних послуг окремим пільговим категоріям населення з Державного бюджету України відповідно до чинного законодавства і створити новий нормативний акт Кабінету Міністрів України.*
- 4. Прийняти на державному рівні Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань, проект якої розроблений ГО «Асоціація стоматологів України».*
- 5. Виділити окремим напрямом профілактику основних стоматологічних захворювань у учнів загальноосвітніх закладів і внести до переліку лікарських спеціальностей обов’язкового медичного обслуговування.*
- 6. Запровадити систему гігієнічного навчання і виховання в організованих дитячих колективах та закладах, підпорядкованих МОЗ України та МОН України, шляхом створення ними спільного наказу.*

7. Відповідним Наказом Міністра охорони здоров'я затвердити теми клінічних протоколів та формування мультидисциплінарних груп для підготовки уніфікованих клінічних протоколів з надання медичної стоматологічної допомоги, проєкт якого з відповідними пропозиціями подано до МОЗ України групою експертів МОЗ України за напрямками «Терапевтична стоматологія. Хірургічна стоматологія. Ортопедична стоматологія. Ортодонтія. Дитяча терапевтична стоматологія. Дитяча хірургічна стоматологія» 31 травня 2021 року.

II. Підготувати і подати на розгляд до **Національної служби здоров'я України** пропозиції щодо Програми медичних гарантій на 2022 рік:

1. Запровадити прозорий розрахунок тарифів на стоматологічну допомогу на підставі медико-технологічних документів, уніфікованих протоколів, затверджених МОЗ України. На перехідний період, до прийняття уніфікованих клінічних протоколів, підвищити тариф на стоматологічну допомогу до 310 грн.
2. Запровадити диференційований підхід до оплати стоматологічних послуг (профілактика, спостереження, діагностика, лікування та медична реабілітація) дорослим і дітям в амбулаторних умовах. Нині стоматологічна допомога відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 133 від 15.02.2021 року «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у II—IV кварталах 2021 року» оплачується за глобальною ставкою на підставі даних попереднього року, занесених в ЕСОЗ.
3. Збільшити на 20% тривалість одного відвідування для дітей і підлітків, що враховує особливості дитячої стоматології та необхідність психологічної підготовки.
4. У Програмі медичних гарантій стоматологічної допомоги на 2022 рік врахувати щорічні онкологічні профілактичні огляди з необхідним комплексом обстеження кожного українця.

IV. Доручити правлінню та координаційній раді **ГО «Асоціація стоматологів України»**:

1. Враховуючи вимоги карантину через ситуацію з COVID-19 в Україні, рекомендувати Асоціації стоматологів України провести засідання координаційної ради в I кварталі 2022 року в онлайн-режимі.
2. Згідно з Резолюцією 6-го Національного українського стоматологічного конгресу «Інноваційні технології в стоматології» підготувати листи з пропозиціями до МОЗ України і Національної служби здоров'я України.
3. З метою зниження частоти злоякісних новоутворень порожнини рота та губ підготувати науково-методичне забезпечення для лікарів-стоматологів, яке ґрунтується на засадах доказової медицини, щодо сучасних методів онкологічного обстеження порожнини рота та губ, своєчасної діагностики передракових станів і початкових форм онкологічних захворювань.

V. Підтримати пропозиції **ВГО «Асоціація лікарів-пародонтологів України»:**

1. *Рекомендувати під час виконання науково-дослідних робіт, написання статей для публікації у профільних стоматологічних журналах як в Україні, так і за кордоном використовувати нову «Класифікацію захворювань та станів тканин пародонта і періімплантних тканин, 2017» (EFP&AAP World Workshop, 2017). Рекомендувати закладам вищої освіти включити в навчальну програму підготовки магістрів й інтернів інформацію щодо цієї Класифікації.*
2. *На підставі модифікованої класифікації захворювань пародонта і кваліфікаційних характеристик лікаря-пародонтолога розробити сучасні протоколи комплексного лікування захворювань пародонта. Для реалізації цього завдання створити мультидисциплінарну робочу групу в такому складі: професор Г.Ф. Білоклицька, професор Т.О. Петрушанко, професор І.П. Мазур, професор Ю.Г. Чумакова, професор П.В. Леоненко, доктор медичних наук О.В. Копчак, професор В.І. Герелюк, О.М. Штука.*
3. *З метою підготовки лікарів-пародонтологів в Україні клопотати перед МОЗ України про присвоєння спеціальності «лікар-пародонтолог» лікарям-стоматологам, які відповідають таким вимогам:*
 - ◇ *проводять освітній процес у закладах вищої освіти за дисциплінами «Терапевтична стоматологія», «Пародонтологія»;*
 - ◇ *мають науковий ступінь кандидата медичних наук або доктора медичних наук із захищеною дисертаційною роботою за спеціальністю «Пародонтологія»;*
 - ◇ *мають ґрунтовні (не менше ніж у 5 ліцензованих та наукометричних виданнях) журнальні статті, монографії, підручники за напрямом «Пародонтологія».*

Використані статті та документи:

Супрунович І.М., Хлебас С.В. 6-й Національний український стоматологічний конгрес «Інноваційні технології в стоматології» // Oral and General Health. — 2021. — Том 2, № 3. — С. 61—67.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

Українська наукова стоматологічна школа пройшла довгий шлях формування, становлення та розвитку. Фундаментальні дослідження стоматологічної галузі стали підґрунтям для впровадження нових технологій у діагностику, профілактику й лікування стоматологічних захворювань. Столітня історія Української наукової стоматологічної школи збагатила українське суспільство, світову медичну науку плеядою видатних науковців, освітян, організаторів охорони здоров'я і лікарів-практиків, поповнила скарбницю науковими, педагогічними та практичними досягненнями в галузі медичної стоматології.

Потужний науковий центр стоматології — державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» — у тісній співпраці із закладами вищої освіти проводить фундаментальні наукові дослідження, здійснює моніторинг захворювань порожнини рота і впроваджує нові високотехнологічні методи діагностики, профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань, що суттєво підвищує рівень надання стоматологічної допомоги і впливає на захворюваність населення України. Інститут є науковою установою Національної академії медичних наук України і провідником стоматологічної спільноти для співпраці з науково-дослідними медичними установами й Національною академією наук України.

Історія стоматологічної науки збагатилася плеядою відомих талановитих вчених, професорів, дослідників. За період незалежності Українську наукову стоматологічну школу в Національній академії медичних наук України представляють п'ять членів-кореспондентів.

За значні досягнення в галузі медицини та стоматології, вагомий внесок у розвиток фундаментальних досліджень 6 листопада 2003 року професорів стоматології Маланчука Владислава Олександровича, Косенка Костянтина Миколайовича, Харькова Леоніда Вікторовича обрано до складу Національної академії медичних наук України за фахом «Стоматологія».

Члени-кореспонденти Національної академії медичних наук України зі стоматології

Маланчук Владислав Олександрович (1949 року народження) — український науковець, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України. Заслужений діяч науки і техніки України. Завідувач кафедри стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Автор новітніх наукових досліджень і навчальних посібників. Президент Української асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, представник України в радах Європейської асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів (EACMFS) та Інтернаціональної асоціації щелепно-лицевих хірургів (IAMFS), віце-президент Всеукраїнської асоціації пластичних, естетичних і реконструктивних хірургів (ВАПРЕХ). Почесний член Міжнародної асоціації імплантологів (ICOI), компанії «Deutsche Gesellschaft für Orale Implantologie» (DGOI).

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

Косенко Костянтин Миколайович (1952—2013) — український науковець, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України. Заслужений діяч науки і техніки України. Завідувач кафедри терапевтичної стоматології Одеського національного медичного університету, директор ДУ «Інститут стоматології АМН України» (1992—2013). Постійний представник України у Всесвітній федерації стоматологів (FDI), президент Асоціації стоматологів України (2006—2010), голова проблемної комісії МОЗ та АМН України зі стоматології, заступник голови експертної комісії Фармакологічного центру МОЗ України, головний редактор журналу «Вісник стоматології», член редколегій низки фахових журналів України і Росії.

Харьков Леонід Вікторович (1943—2020) — український науковець, хірург-стоматолог, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України (2003—2020), професор, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (1994—2015), керівник Українського центру для надання допомоги дітям із вродженими та набутими деформаціями щелепно-лицевої ділянки (1993—2015). Член Європейської асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, член редакційної колегії багатьох фахових журналів.

На загальних зборах НАМН України 16 вересня 2021 року за результатами таємного голосування членами-кореспондентами Національної академії медичних наук України обрано Шнайдера Станіслава Аркадійовича за спеціальністю «Експериментальна стоматологія» і Рожка Миколу Михайловича за спеціальністю «Стоматологія».

Шнайдер Станіслав Аркадійович (1969 року народження) — український науковець, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України (2020). Заслужений діяч науки і техніки України (2015). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2020). Завідувач кафедри загальної стоматології Одеського національного медичного університету, директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» (з 2014 року). Віце-президент ГО «Асоціація стоматологів України», головний редактор журналу «Вісник стоматології». Нагороджений медаллю «25-річчя незалежності України» та орденом «За заслуги» III ступеня. Автор понад 250 наукових праць.

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ

Рожко Микола Михайлович (1958 року народження) — український науковець, винахідник, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України (2020). Заслужений діяч науки і техніки України (2003). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2015). Ректор Івано-Франківського національного медичного університету (з 2011 року).

Державні премії України в галузі науки і техніки

Організація нових та зміцнення кадрових стоматологічних факультетів у медичних університетах, підготовка науково-педагогічних кадрів у галузі стоматології, тісна співпраця з науково-дослідними інститутами Національної академії наук України і Національної академії медичних наук України стимулювали розвиток фундаментальних досліджень у стоматології.

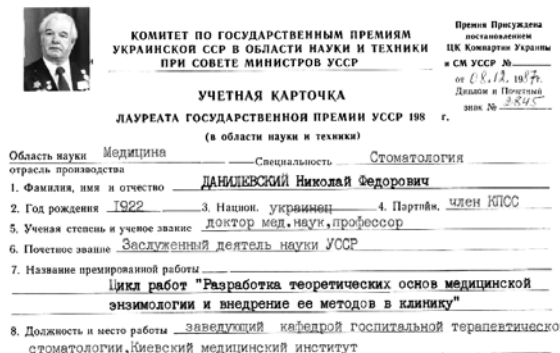
Вітчизняні наукові здобутки й досягнення отримали державне визнання і найвищу оцінку. У різні роки присуджували Державну премію України в галузі науки і техніки за значний внесок у розвиток науки, фундаментальні дослідження науковцям-стоматологам: за період Української Радянської Соціалістичної Республіки її отримали два науковця, за роки незалежності України – 9 осіб. Двох молодих науковців-стоматологів відзначено Премією Президента України для молодих вчених.

13 грудня 1977 року Постановою ЦК КП України і Ради Міністрів УРСР № 620 за цикл наукових праць «Розробка, дослідження і впровадження кріохірургічних методів і апаратури в клінічну практику (гінекологію, нейрохірургію, стоматологію, щелепно-лицеву і ЛОР-онкологію) Державну премію УРСР в галузі науки і техніки за 1977 рік присуджено професору Українського інституту удосконалення лікарів Нікітіну Валер'яну Олексійовичу.

8 грудня 1987 року Постановою ЦК КП України і Ради Міністрів УРСР № 378 за цикл робіт «Розробка

теоретичних основ медичної ензимології та впровадження їх методів в клініку» Державну премію УРСР в галузі науки і техніки за 1987 рік отримав професор Данилевський Микола Федорович.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

16 травня 2013 року Указом Президента України № 280/2013 за розроблення «Системи медичного забезпечення в особливий період» Державну премію України в галузі науки і техніки за 2012 рік отримав кандидат медичних наук, начальник Центральної стоматологічної поліклініки Міністерства оборони України Камалов Рафік Ханафійович.

8 грудня 2015 року Указом Президента України № 686/2014 за цикл робіт «Розробка та впровадження системи зменшення техногенного навантаження на території і на населення екологічно кризових регіонів України» лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за 2014 рік став Рожко Микола Миколайович, український науковець, організатор, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Івано-Франківського національного медичного університету.

25 листопада 2019 року на засіданні комісії Державного комітету з питань науки і техніки під головуванням Президента Національної академії наук України академіка Є.Б. Патона було прийнято історичне для стоматологів України рішення стосовно представлення наукового колективу в галузі стоматології на присудження Державної премії України в галузі науки і техніки за 2019 рік. Указом Президента України № 4/2020 від 13 січня 2020 року цю нагороду присуджено колективу науковців-стоматологів, до складу якого входили доктор медичних наук В.О. Маланчук, доктор медичних наук С.А. Шнайдер, доктор медичних наук О.В. Деньга, доктор медичних наук І.П. Мазур, доктор медичних наук М.С. Дрогомирецька, доктор медичних наук А.М. Лихота, кандидат медичних наук А.В. Рибачук, за цикл наукових праць «Високотехнологічні методи надання спеціалізованої стоматологічної допомоги в мирний та воєнний час».

Уперше за 50 років існування цієї премії на розгляд наукової спільноти України було подано результати багаторічних досліджень науковців-стоматологів. Роботу представила ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». Науковий колектив очолив член-кореспондент Національної академії медичних наук, професор Маланчук Владислав Олександрович, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Своєрідним підсумком 90-річної науково-практичної діяльності колективу ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» було рішення вченої ради про висунення результатів наукових досліджень професора С.А. Шнайдера, директора Інституту, і професора О.В. Деньга на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Науково-педагогічні працівники Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика — професори І.П. Мазур і М.С. Дрогомирецька — проводили свої наукові дослідження у тісній співпраці з ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» і захистили докторські дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту в 2006 й 2010 році відповідно, тому

їх запросили до складу колективу. Новим аспектом наукових досліджень для вчених України стало розроблення сучасних методів реабілітації військово-службовців унаслідок бойових травм та поранень, тож до складу наукового колективу залучено полковника медичної служби Української військово-медичної академії, професора А.М. Лихоту. Фундаментальні дослідження українських вчених-стоматологів проводились у співпраці з Національною академією медичних наук України і Національною академією наук України. Відповідальною за цей напрям роботи була кандидат медичних наук А.В. Рибачук, доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Наукові здобутки молодих вчених-стоматологів, відзначені державними преміями

У 2017 році державне визнання отримала робота

молодого вченого — кандидата медичних наук, асистента кафедри хірургічної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця Рибачук Анни Володимирівни. Указом Президента України № 458/2017 їй присуджено премію Президента України для молодих вчених за роботу «Нові сполуки з рослинних флавоноїдів та субстанцій наночастинок срібла та золота». У роботі представлено результати комплексних наукових досліджень у галузі сучасної вірусології, мікробіології та стоматології, присвячених вивченню властивостей і механізмів протівірусної дії нової групи препаратів рослинних флавоноїдів на моделях експериментальних вірусних інфекцій (грипу, простого герпесу, гепатиту С, папіломавірусної інфекції *in vitro* й *in vivo*), а також механізмів протимікробної, протизапальної та репаративної дії субстанцій наночастинок срібла і золота.

У 2021 році державне визнання отримала наукова робота молодого вченого Деньга Анастасії Едуар-

Обкладинка і сторінка книги «Державні премії України в галузі науки і техніки»

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

дівни — доктора медичних наук, старшого наукового співробітника ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». Робота «Комплексне ортодонтичне лікування пацієнтів з метаболічним синдромом» представлена ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». Указом Президента України № 659/2021 від 16 грудня 2021 року премію Президента України для молодих вчених за 2021 рік присуджено А.Е. Денюга, яка на основі багатопланових експериментальних та кліні-

ко-лабораторних досліджень обґрунтувала концепцію супроводу лікування зубо-щелепних аномалій у дорослих пацієнтів з метаболічним синдромом. В експерименті на щурах уперше показана негативна дія моделювання метаболічного синдрому та переміщення зубів на показники крові тварин і позитивна дія лікувально-профілактичних заходів, розроблених для корекції такого стану. Проведено аналіз змін генетичних маркерів, пов'язаних з метаболізмом кісткової тканини.

Лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки (2019 рік)

Використані статті та документи:

Державні премії України в галузі науки і техніки. Погляд на п'ятдесятирічну історію // Комітет з державних премій у галузі науки і техніки. — Київ, 2020. — 448 с.

Українська наукова стоматологічна школа: історичні нариси / за ред. І.П. Мазур, О.В. Павленка, І.Л. Скрипник. — Кропивницький: Поліум, 2020. — 224 с.

ПРОФЕСІЙНЕ ВИЗНАННЯ ВИДАТНИХ ВЧЕНИХ, ОСВІТЯН І ЛІКАРІВ ЗА ДОСЯГНЕННЯ В РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЇ УКРАЇНИ

Завдяки копіткій праці науковці забезпечують розвиток вітчизняної та світової стоматології як галузі медицини. Освітняня навчають молоде покоління лікарів-стоматологів. Стоматологічне здоров'я населення України зміцнюють лікарі-практики. Щоденна діяльність стоматологічної спільноти збагачує науку і практичну охорону здоров'я нашої держави. За вагомий внесок у розвиток галузі професійна організація відзначає видатних вчених, освітян, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів України та колективи співробітників й однодумців.

Дотримуючись основних принципів професійного визнання видатних діячів у галузі стоматології, 21 березня 2018 року, згідно з рішенням координаційної ради ГО «Асоціація стоматологів України», започатковано Почесну відзнаку за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя — «Орден Святої Аполлонії».

Цей орден вручають видатним вченим, лікарям, організаторам охорони здоров'я, громадським діячам України та колективам співробітників й однодумців, яким притаманні високий професіоналізм, духовно-моральні якості та які розробили, впровадили власні наукові здобутки, досягли значних особистих результатів у галузі охорони здоров'я, гуманістичній і громадській діяльності.

Почесна відзнака за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя «Орден Святої Аполлонії» є громадською, має професійно-фахову спрямованість і присуджується за великі успіхи в організації й наданні висококваліфікованої медичної та стоматологічної допомоги, значні досягнення в розвитку освіти, успіхи у професійній підготовці висококваліфікованих медичних і стоматологічних кадрів, вагомий внесок у розвиток вітчизняної та світової науки, видатні праці в галузі науки і техніки, що отримали міжнародне визнання та позитивно впливають на свідомість й духовний розвиток українського народу і держави (спрямовані на збереження та зміцнення стоматологічного здоров'я жителів України, виховують толерантне ставлення один до одного, надихають на нові досягнення), а також за гуманістичну діяльність та благодійність у галузі охорони здоров'я.

Описання Почесної відзнаки

Орден має вигляд восьмипроменевої зірки. У центрі Почесної відзнаки — зображення Святої Аполлонії, покровительки стоматологів, і надпис латинською мовою «Saint Apollonia». На синьому фоні навколо цього зображення — надпис «За досягнення в розвитку стоматології України», внизу — коштовний камінь. Навколо цього надпису розташовані орнамент, що символізує нескінченність, і схематичне зображення лаврового вінка.

На зворотній частині надпис: ГО «Асоціація стоматологів України», тризуб, надпис англійською мовою «Ukrainian Dental Association» і порядковий номер нагороди.

Розробка і дизайн відзнаки: Бузько Юрій Іванович, член Українського геральдичного товариства; вироблено «YB-art».

Почесна відзнака за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя «Орден Святої Аполлонії»

ПРОФЕСІЙНЕ ВИЗНАННЯ ВИДАТНИХ ВЧЕНИХ, ОСВІТЯН І ЛІКАРІВ

У 2018—2022 роках цю відзнаку було вручено видатним особистостям у стоматології. Почесною відзнакою за досягнення в розвитку стоматології України, професіоналізм та милосердя «Орден Святої Аполлонії» **нагороджені:**

1. **Колектив стоматологічного факультету ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет».** Вручено з нагоди 40-річчя створення факультету (22 березня 2018 року; номер відзнаки — 33).

2. **Рожко Микола Михайлович,** ректор ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», д.мед.н., професор. Вручено з нагоди 40-річчя створення факультету (22 березня 2018 року; номер відзнаки — 31).

3. **Ожоган Зіновій Романович,** д.мед.н., професор, зав. кафедри ортопедичної стоматології ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», президент Асоціації стоматологів Івано-Франківщини. Вручено з нагоди 40-річчя створення факультету (22 березня 2018 року; номер відзнаки — 32).

4. **Білоклицька Галина Федорівна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, заслужений діяч науки і техніки України, президент Асоціації лікарів-пародонтологів України (29 березня 2018 року; номер відзнаки — 34).

5. **Павленко Олексій Володимирович,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент ГО «АСУ» (13 квітня 2018 року; номер відзнаки — 35).

6. **Коваленко Іван Олексійович,** заслужений лікар України, лікар-стоматолог Черкащини (13 квітня 2018 року; номер відзнаки — 36).

7. **Скульська Світлана Василівна,** заслужений лікар України, лікар-стоматолог Київщини (13 квітня 2018 року; номер відзнаки — 37).

8. **Савченко Володимир Віталійович,** заслужений лікар України, лікар-стоматолог Сумщини (13 квітня 2018 року; номер відзнаки — 38).

9. **Близнюк Валентина Григорівна,** лікар-стоматолог Черкащини (13 квітня 2018 року; номер відзнаки — 39).

10. **Шнайдер Станіслав Аркадійович,** д.мед.н., професор, директор ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», заслужений діяч науки і техніки України. Вручено з нагоди святкування 90-річчя створення Інституту (31 травня 2018 року; номер відзнаки — 40).

11. **Скиба Василь Якович,** д.мед.н., професор, заслужений лікар України, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». Вручено з нагоди святкування 90-річчя створення Інституту (31 травня 2018 року; номер відзнаки — 41).

12. **Дєньга Оксана Василівна,** д.мед.н., професор, заслужений лікар України, ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України». Вручено з нагоди святкування 90-річчя створення Інституту (31 травня 2018 року; номер відзнаки — 42).

13. **Маланчук Владислав Олександрович,** д.мед.н., професор, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (19 жовтня 2018 року; номер відзнаки — 30).

14. **Рожко Павло Дмитрович,** заслужений лікар України, к.мед.н., доцент, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Одеського національного медичного університету. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (19 жовтня 2018 року; номер відзнаки — 44).

15. **Вахненко Олександр Миколайович,** к.мед.н., віце-президент ГО «АСУ». Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (19 жовтня 2018 року; номер відзнаки — 45).

16. **Колектив стоматологічного факультету Харківського національного медичного університету.** Вручено з нагоди 40-річчя заснування факультету (14 грудня 2018 року; номер відзнаки — 49).

17. **Мельник Раїса Олександрівна,** заслужений лікар України, лікар-стоматолог Уманщини (22 травня 2019 року; номер відзнаки — 43).

18. **Колектив стоматологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.** Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 50).

19. **Радлінський Сергій Володимирович,** к.мед.н., заслужений лікар України, лікар-стоматолог Полтавщини. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 51).

20. **Лісова Ірина Григорівна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та стоматології Харківської медичної академії післядипломної освіти. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 52).

21. **Ляшенко Анатолій Степанович,** організатор охорони здоров'я м. Кропивницького. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 46).

22. **Леоненко Павло Вікторович,** д.мед.н., професор кафедри ортопедичної стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 47).

23. **Копчак Андрій Володимирович,** д.мед.н., професор кафедри стоматології НМУ імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя Української наукової стоматологічної школи (18 жовтня 2019 року; номер відзнаки — 48).

24. **Люля Ігор Іванович,** заслужений лікар України, лікар-стоматолог Вінниччини (13 грудня 2019 року; номер відзнаки — 54).

25. **Колектив стоматологічного факультету Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова** (13 грудня 2019 року; номер відзнаки — 53).

26. **Біденко Наталія Василівна,** д.мед.н., професор, декан стоматологічного факультету НМУ імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя факультету (9 жовтня 2020 року; номер відзнаки — 57).

27. **Борисенко Анатолій Васильович,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології НМУ імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя факультету (9 жовтня 2020 року; номер відзнаки — 58).

28. **Канюра Олександр Андрійович,** д.мед.н., професор, проректор НМУ імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя факультету (9 жовтня 2020 року; номер відзнаки — 59).

29. **Неспрядько Валерій Петрович,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології НМУ імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди сторіччя факультету (9 жовтня 2020 року; номер відзнаки — 60).

30. **Дорошенко Світлана Іванівна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології і ортодонції ПВНЗ «Київський медичний університет». Вручено з нагоди 85-річного ювілею (26 березня 2021 року; номер відзнаки — 61).

31. **Копчак Оксана Вікторівна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології ПВНЗ «Київський медичний університет». Вручено з нагоди 85-річного ювілею (9 квітня 2021 року; номер відзнаки — 62).

32. **Колектив стоматологічного факультету Полтавського державного медичного університету.** Присуджено з нагоди 100-річного ювілею навчального закладу. Нагороду вручено декану стоматологічного факультету к.мед.н., доценту Сидоровій Аллі Іванівні (7 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 63).

33. **Петрушанко Тетяна Олексіївна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного університету. Вручено з нагоди 100-річного ювілею навчального закладу (7 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 64).

34. **Ткаченко Ірина Михайлівна,** д.мед.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного університету. Вручено з нагоди 100-річного ювілею навчального закладу (7 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 65).

ПРОФЕСІЙНЕ ВИЗНАННЯ ВИДАТНИХ ВЧЕНИХ, ОСВІТЯН І ЛІКАРІВ

35. **Єсяян Лазар Карленович**, д.мед.н., професор, декан стоматологічного факультету Єреванського державного медичного університету ім. М. Гераці, президент Вірменської стоматологічної асоціації. Вручено з нагоди 60-річчя заснування стоматологічного факультету (14 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 56).

36. **Савичук Наталія Олегівна**, д.мед.н., професор, проректор з наукової роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, віце-президент ГО «АСУ». Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 вересня 2021 року; номер відзнаки — 66).

37. **Хлебас Світлана Василівна**, к.мед.н., викладач Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 вересня 2021 року; номер відзнаки — 67).

38. **Солдатов Всеволод Кімович**, лікар-стоматолог Житомирщини. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 вересня 2021 року; номер відзнаки — 68).

39. **Бурій Олександр Михайлович**, лікар-стоматолог Львівщини. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 вересня 2021 року; номер відзнаки — 69).

40. **Хоменко Лариса Олександрівна**, д.мед.н., професор, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. Вручено з нагоди 85-річного ювілею (2 лютого 2022 року; номер відзнаки — 55).

Почесна відзнака

**ГО «Асоціація стоматологів України»
за інноваційну діяльність, значний внесок
у розвиток освіти, науки і практики
«За інновації в стоматології»**

Відповідно до п. 2.2 Статуту ГО «Асоціація стоматологів України» та з метою відзначення видатних вчених, лікарів, організаторів охорони здоров'я, громадських діячів, колективів співробітників за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики, багаторічну плідну працю, активну роботу з реформування практичної охорони

здоров'я, системи освіти і розвитку науки та з нагоди святкування 65-ї річниці об'єднання стоматологів України, з 22 жовтня 2021 року, дотримуючись основоположних принципів заснування професійних нагород, започатковано нагородження Почесною відзнакою за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики «За інновації в стоматології».

Затверджено Положення про Почесну відзнаку за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики «За інновації в стоматології».

Описання Почесної відзнаки

У центрі Почесної відзнаки — схематичне зображення зуба, верхня частина якого має вигляд піраміди з чотирма гранями, що символізує досягнення вершин професійної майстерності шляхом освіти, науки, практики й інноваційної діяльності. Нижня частина символізує фундаментальність інновацій, що спирається на постійний професійний розвиток, досвід, отриманий шляхом щоденної копійки праці, історію стоматології і досягнення стоматологічної медичної школи.

У центрі зверху — схематичне зображення трипроменевої сварги, або трискеліону, витоки походження якого сягають Трипільської доби (III—V тис. років до н.е.); він означає безкінечний рух сонця по небосхилу. Це зображення на ордені трактується як постійний рух від витоків стоматологічної діяльності, через освіту, науку і практику до інновацій та поєднання цих компонентів в єдине ціле.

Почесна відзнака за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики «За інновації в стоматології»

Навколо Почесної відзнаки — схематичне зображення лаврового вінка, що символізує перемогу. У Стародавній Греції вінками з лаврів нагороджували переможців Олімпійських ігор, видатних філософів, лікарів, вчених.

Надпис зверху по колу: «ОСВІТА НАУКА ПРАКТИКА»

Надпис внизу: «ЗА ІННОВАЦІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ»

На зворотній частині надпис: ГО «Асоціація стоматологів України», тризуб, надпис англійською мовою «Ukrainian Dental Association», і порядковий номер нагороди.

Автор ескізу відзнаки: художник Кравченко Олег Вадимович, доцент кафедри графічного дизайну Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, член спілки дизайнерів України.

Розробка відзнаки: Бузько Юрій Іванович, член Українського геральдичного товариства; вироблено «УВ-art».

Почесною відзнакою ГО «Асоціація стоматологів України» за інноваційну діяльність, значний внесок у розвиток освіти, науки і практики «За інновації в стоматології» **нагороджені:**

1. **Білоклицька Галина Федорівна**, д.мед.н., професор, Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 20).

2. **Представництво компанії Dentsply Sirona в Україні**, вручено представнику Докашенко Оксани. Присуджено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 21).

3. **Неліпа Дмитро Петрович**, лікар-стоматолог. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 22).

4. **Радлінський Сергій Володимирович**, лікар-стоматолог. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 23).

5. **Юнакова Наталія Миколаївна**, к.мед.н., доцент, Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 24).

6. **Слободяник Мар'яна Володимирівна**, к.мед.н., викладач, Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 25).

7. **Климентьєв Вадим Георгійович**, к.мед.н., лікар-стоматолог. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 26).

8. **Бєліков Олександр Михайлович**, лікар-стоматолог. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 27).

9. **Гасюк Наталія Володимирівна**, д.мед.н., професор, Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського. Вручено з нагоди 65-річчя об'єднання стоматологів України (22 жовтня 2021 року; номер відзнаки — 28).

10. **Джаббар Гасанов (Jabbar Hasanov)**, к.мед.н., лікар-стоматолог, президент Асоціації імплантологів Азербайджану (18 грудня 2021 року; номер відзнаки — 29).

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

Трансформація системи охорони здоров'я в Україні, кардинальні зміни моделі фінансування охорони здоров'я, які було запроваджено в 2017 році, спонукали до змін у системі підготовки лікарів та інших спеціалістів. Основним завданням медичної освіти залишається забезпечення громадян якісною медичною допомогою завдяки високому рівню підготовки фахівців. Нова стратегія медичної освіти в Україні, швидкі темпи розвитку медичної науки, збільшення обсягів нової інформації про інноваційні технології в діагностиці, лікуванні та профілактиці основних стоматологічних хвороб — усе це зумовило необхідність пошуку нових форм безперервного професійного розвитку лікарів.

Система післядипломної освіти лікарів в Україні до 2019 року включала навчання в інтернатурі осіб, які здобули диплом магістра (спеціаліста), й атестацію з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» з конкретного фаху. Протягом двох років інтерн-стоматологи проходили навчання на циклі спеціалізації — інтернатурі та здобували первинну спеціалізацію «Стоматологія». Очна частина навчання передбачала здобуття практичних навичок на клінічних базах стажування; заочна частина навчання включала оволодіння теоретичними знаннями в закладах (на факультетах) післядипломної освіти. На другому році навчання лікарі-інтерни складали державний іспит «Крок 3» і проходили підсумкову атестацію на кафедрах стоматології в закладах (на факультетах) післядипломної освіти із присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» за фахом «Стоматологія».

Для продовження професійної діяльності кожні п'ять років лікарю необхідно було проходити курси підвищення кваліфікації з наступною атестацією у фахових комісіях, організованих при Міністерстві охорони здоров'я України, обласних і міських відділах охорони здоров'я (Наказ МОЗ України № 359 від 19 грудня 1997 року «Про подальше удосконалення атестації лікарів»).

Система підготовки лікаря передбачала регламентований перелік видів навчання, тобто протягом п'яти років необхідно було набрати відповідну кількість освітніх балів: обов'язкова частина — 40 балів за навчання на передатестаційному циклі (ПАЦ), варіативна частина — 35—55 балів залежно від категорії (інші освітні заходи, цикли тематичного удоскона-

лення, науково-практичні конференції тощо) згідно з Наказом МОЗ України № 484 від 7 липня 2009 року «Про затвердження Змін до Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах». Така система не стимулювала лікарів до постійного самовдосконалення, відвідування науково-практичних форумів; перед атестацією лікарів направляли на курси тематичного удосконалення з подальшим проходженням передатестаційного циклу. За підсумками цього навчання лікаря атестували і присвоювали (підтверджували) кваліфікаційну категорію. На циклах спеціалізації в закладах (на факультетах) післядипломної освіти лікар-стоматолог мав можливість отримати вторинну спеціалізацію за фахом «Терапевтична, ортопедична, хірургічна стоматологія, ортодонтія та стоматологія дитячого віку». За бажанням, але це було не обов'язковим складником системи післядипломної освіти, лікар-стоматолог підвищував кваліфікацію й професійну майстерність у клінічній ординатурі протягом двох років. Також стоматологи за конкурсним відбором набували нових компетенцій лікаря-дослідника в аспірантурі протягом трьох років з подальшим отриманням наукового ступеня кандидата медичних наук, або доктора філософії, після успішного захисту дисертаційної роботи.

До 2019 року атестаційна комісія присвоювала або підтверджувала кваліфікаційну категорію на підставі успішного проходження лікарем навчання на передатестаційному циклі (протягом 1 міс., 156 навчальних годин з подальшим складанням державного комп'ютерного іспиту в закладі (на факультеті) післядипломної освіти), звіту лікаря про професійну

діяльність за останні три роки і за результатами співбесіди з лікарем, яку проводили члени атестаційної комісії.

З 2018 року поступово запроваджувалась трансформація системи безперервної медичної освіти в Україні, відбувалася її гармонізація з вимогами, що діють у країнах Європи. Суттєвих змін зазнав Закон України № 2145-VIII «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 року. Постановою Кабінету Міністрів України № 302 від 28 березня 2018 року «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» та Наказом МОЗ України № 446 від 22 лютого 2019 року «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» запроваджено нові вимоги до проходження обов'язкової атестації лікарів.

Післядипломна освіта лікарів передбачала формальну освіту на циклах спеціалізації, тематичного удосконалення, курсах інформації та стажування й інформальну освіту — унаслідок участі у фахових нарадах, семінарах, науково-практичних конференціях, симпозіумах, з'їздах, конгресах, у симуляційних тренінгах, майстер-класах, курсах з набуття практичних навичок, стажування в клініках інших країн, дистанційного навчання, у тому числі електронного через фахові інтернет-ресурси.

Безперервний професійний розвиток (БПР) — період освіти лікаря, що розпочинається після завершення базової медичної освіти і післядипломної підготовки та продовжується протягом усієї професійної діяльності. БПР розглядається як професійне зобов'язання кожного лікаря і є важливим компонентом підвищення якості медичної допомоги. Відповідно до світового досвіду та з метою постійної самоосвіти і підвищення кваліфікації лікарів в Україні систему безперервного професійного розвитку запроваджено Наказом МОЗ України № 484 від 7 липня 2009 року, в якому представлені різноманітні форми БПР, що надалі зараховувались під час атестації.

З 2019 року лікарям рекомендовано, а з 2020 року вони були зобов'язані щорічно набирати 50 освітніх балів БПР. Скасовано обов'язкове проходження навчання на передатестаційному циклі, проте зберіга-

ється можливість не більше ніж 2 рази на п'ять років проходити цикли тематичного удосконалення в закладі (на факультеті) післядипломної освіти. Змінюється система фінансування післядипломної освіти: якщо раніше оплата за безперервний професійний розвиток забезпечувалась коштом держави для лікарів, які працювали в системі Міністерства охорони здоров'я (відповідно до Закону України № 5067-VI «Про професійний розвиток працівників», прийнятого 5 липня 2012 року), то згідно з новими вимогами оплата за БПР здійснюється як роботодавцями, так і лікарями самостійно. Подальшими урядовими документами система БПР удосконалювалась, посилювалися вимоги до його провайдерів та до змісту навчальних програм (Постанова Кабінету Міністрів України № 725 від 14 липня 2021 року «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників»).

Співпраця Асоціації стоматологів України з провайдерами БПР

ГО «Асоціація стоматологів України», починаючи з 2014 року, активно співпрацює з Національним університетом охорони здоров'я (НУОЗ) України імені П.Л. Шупика і провайдером БПР — групою компаній «МедЕксперт». Для широкого охоплення лікарів-стоматологів з різних регіонів України запроваджуються науково-практичні семінари у форматі телестовів. На основному майданчику в Києві провідні науковці читали лекції для аудиторії стоматологів Києва й області; одночасно відбувалася трансляція в 3—4 інші міста України, де лікарі-стоматологи збиралися в конференц-залах. Проводилися виїзні навчальні семінари у Дніпрі, Одесі, Івано-Франківську з трансляцією цього заходу в інші міста. До роботи семінарів залучалися провідні науковці НУОЗ України імені П.Л. Шупика, головні позаштатні стоматологи областей і міст. Протягом шести заходів за рік охоплювались майже всі обласні міста України та проходили навчання понад 4 тис. лікарів щорічно. Так поєднувалось навчання очне і дистанційне в режимі реального часу, коли після прослуханої лекції лікарі мали можливість задати доповідачу запитання й отримати вичерпну відповідь.

24 січня 2020 року

ТЕМА НОМЕРА

Безперервний професійний розвиток: куди підуть «гроші за лікарем»?

Світлана ТЕРНОВА,
«53»

Після офіційного оприлюднення Наказу МОЗ України №446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» у лютому 2019 року в медичному середовищі не встигав обговорення запропонованих змін. Нова система «заробляння балів» і проведення атестації лікарів здебільшого отримала схвальні відгуки. Доки справа не дійшла до традиційно найбільшочісного питання — хто і як платитиме за реалізацію нових можливостей.

Головна ідея зміни системи фінансування безперервного професійного розвитку (БПР) — відмова від державного замовлення на підвищення кваліфікації та запровадження капітаційного фінансування за принципом «гроші йдуть за лікарем» — реалізується поетапно, але в досить пришвидшеному режимі. До 1 квітня 2020 року ще діятиме традиційна система: заклади післядипломної освіти та медичні вищі отримують кошти як зазвичай, а лікарі — путівки на навчання. Надалі, до кінця 2020 року, реалізуватиметься так звана перехідна модель фінансування. В цілому ж 50% лікарів України отримають путівки на цикли підвищення кваліфікації/перекваліфікації, решта — капітаційні виплати для здійснення БПР, які становитимуть приблизно 2000 грн (відповідні кошти закладено в державному бюджеті України на 2020 рік).

Ще на етапі розробки проекту Порядку використання зазначених коштів МОЗ України обійшло, що залишилося головним розпорядником тієї їх частини, яка піде на оплату путівок. Розпорядниками нижчого рівня стануть обласні департаменти охорони здоров'я. Персоніфіковані ж капітаційні виплати планувалося здійснювати в безготівковій формі безпосередньо лікарям. Їх можна використовувати для компенсації різних витрат — оплати вартості навчальних циклів у закладах післядипломної та вищої освіти, реєстраційних внесків за участь в освітніх заходах, проїзду на місце навчання як у межах України, так і за кордон тощо. Заявки на капітаційні виплати мали б формувати структурні підрозділи охорони здоров'я. Однак вже тоді в лікарів виникло чимало запитань щодо окремих положень. Порядку і, особливо, механізмів його реалізації. Зокрема, хто і за яким принципом визначатиме, якого лікаря забезпечити путівкою на навчання, а кого відпустити «у вільне плавання» з двома тисячами

гривень, аби той ні в чому собі не відмовляв.

Наступне питання — ці кошти «вдаватимуть на руки» чи перерахуватимуть в інший спосіб, наприклад, на особистий рахунок у банку (перелік фантазій можна продовжити)? Їх надаватимуть «авансом» чи під завіт за зароблені бали БПР (тоді не верніти умови з тим, хто отримує путівки)? І чи утримуватимуть ці кошти з лікаря, який не набрав необхідної кількості балів, тобто навчався «даремно», а чи й взагалі не підвищував своєї кваліфікації? Відповіді на ці питання медична громадськість наразі також не отримала, як і затвердженого Порядку та чіткого механізму реалізації нової моделі фінансування. З точки зору пацієнта, найактуальнішим питанням залишається те, чи зможе лікар, який вільно вибиратиме не лише форму навчання, а і його контент, правильно зорієнтуватися в побудові «програми самоосвіти». Чи просто «нахапасться» епізодичних знань на різних курсах і конференціях?

Відповідальний лікар, зі свого боку, задається питанням, якого провайдера обрати — того, що обіцяє більше балів, чи того, який дає більше знань (хто це оцінюватиме на експертному рівні — також поки що невідомо), або ж того, хто пропонує свої послуги поближче до місця роботи. Бо «гойдалки настроїв» роботодавців також потрібно враховувати: з одного боку, вони хочуть мати висококваліфіковані кадри, з іншого — мінімальне їх відлучення від робочого місця, особливо в умовах реального дефіциту медичних кадрів. Занекожні вакуумом інформації й заклади післядипломної та вищої освіти, яким ще потрібно перештукуватися на нові правила гри буквально «в поліоті», адже в квітні — не за горами.

З 1 СІЧНЯ 2020 РОКУ ОБЛІК БАЛІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ДЛЯ ВСІХ БЕЗ ВИНЯТКУ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ.

(Продовження на стор. 8) ►

Обговорення питань реформування безперервного професійного розвитку на шпальтах газети «Ваше здоров'я»

ТЕМА НОМЕРА

◀ (Початок на стор. 7)

Не лише обов'язок, а й право

Згідно із чинним законодавством України організацію професійного навчання працівників здійснюють роботодавці. До цього спонукає й логіка успішного управління: кваліфіковані кадри — запорука конкурентоспроможності закладу. Однак реалії часто не збігаються із вимогами закону і законами логіки.

Ірина МАЗУР, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», доктор медичних наук, професор

Імплементуючи зміни в системі БПР в Україні, важливо не винусти з поля зору кілька суттєвих моментів. По-перше, слід зважити на те, що в країнах Європи основними провайдерми таких послуг є університетські й професійні медичні школи, які пропонують високу якість освіти, а також провайдерів, акредитованих національними регулюючими органами, державними організаціями. Також у Європі має місце акредитація педагогів БПР, а заходи СМЕ (безперервної професійної освіти) найчастіше фінансуються з різних джерел.

В Україні доцільно створити власну національну модель системи безперервної медичної освіти лікарів, яка об'єднає зусилля закладів післядипломної освіти МОЗ України (провайдерів формальної освіти), лікарського самоврядування (провайдерів неформальної освіти) та професійних медичних асоціацій (провайдерів інформаційної освіти). Свого часу Національна Лікарська Рада розробила таку модель, її схвалили міжнародні організації, які мають значний досвід у цій сфері. Кожному відведено своє місце в такій системі. Заклади післядипломної освіти МОЗ України готуватимуть фахівців згідно із затвердженими навчальними планами та програмами (резидентура, спеціалізація, стажування тощо) і видаватимуть дипломи певного зразка. Неформальна освіта, якою опікуватиметься лікарське самоврядування, буде спрямована на впровадження сучасних технологій та нових методів лікування в практичну охорону здоров'я, поліпшення медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги та їх виконання лікарями.

І, нарешті, неформальну складову візьмемо на себе професійні медичні асоціації — вона реалізуватиметься у вигляді науково-практичних конференцій, семінарів, дистанційних форм навчання. Вважаю, що імплементация такої моделі має стати стратегічним завданням вітчизняної системи охорони здоров'я в процесі її трансформації.

По-друге, БПР має бути не лише обов'язком лікаря (у цій частині прийнято правильні рішення), а й його невід'ємним правом. Держава повинна подбати про належні умови для реалізації такого права. Медичні працівники старшого покоління пам'ятають, як за радянських часів довелося проходити тримісячні курси підвищення кваліфікації. Це не означає, що до такого архаїчного досвіду потрібно повертатися.

Ідеться про інше — держава не просто зобов'язувала медичного працівника пройти такі курси, вона виплачувала йому заробітну плату за весь період, забезпечувала його заміщення на робочому місці (з відповідними виплатами іншому лікарю), гарантувала надання житла на період навчання, виплати на відраження тощо. Це і є умови для реалізації права на БПР.

прибутку. Коли він його виконуватиме, якщо поїде на курси, роботодавця не цікавить, пріоритетом для останнього залишається надходження в касу закладу. Тому курсанти й примудряються «рахуватися» на лекціях під час навчання лише формально, а замість цього перебувають на робочому місці. В результаті нинішній системі БПР притякують ярлик «корупційна». Дійсно, так не має бути. Тому Національна Лікарська Рада наполягає на забезпеченні умов для реалізації права лікаря на БПР. Що це означає? У кожній європейській державі, де БПР є обов'язковим, лікарю надають 10 додаткових до основної відпустки оплачуваних днів, які він присвячує або відвідуванню конференцій та тренінгів, або написанню статей чи дисертацій, або й просто відпочиває, якщо все згадає раніше він, наприклад, робив за рахунок власних вихідних. До речі, у Швеції БПР для лікарів формально не є обов'язковим, однак страхові компанії пильно стежать, чи підвищує фахівець свій професійний рівень, у яких заходах він бере участь, скільки отримує при цьому балів, аби вирішити, чи співпрацювати з ним. Тому на одному із останніх засідань Постійного комітету лікарів Європи

У кожній європейській державі, де БПР є обов'язковим, лікарю надають 10 додаткових до основної відпустки оплачуваних днів, які він присвячує або відвідуванню конференцій та тренінгів, або написанню статей чи дисертацій.

Ірина Мазур

Нині в чинному Законі України «Про професійний розвиток працівників» №5067-VI також вказано, що формальне і неформальне професійне навчання здійснюється за рахунок коштів роботодавців. Однак на практиці право лікаря на БПР реалізується не повною мірою. Бо роботодавці не поспішають створювати для того необхідні умови. Тобто, з одного боку, вони за вдосконалення кваліфікації фахівця, яке можна здобути за рахунок БПР, а з іншого — кажуть, що замінити фахівця на робочому місці ніким.

У стоматології над лікарем висить ще й дамоклів меч виконання плану

південська медична асоціація наполягала на тому, аби їхня держава офіційно визнала обов'язковість БПР для лікарів і збільшила додаткову відпустку на ці цілі із 6 до 10 днів.

Наступний аспект. У держбюджеті-2020 на 37% скорочено фінансування освітніх закладів на здійснення БПР. Щоправда, ці кошти перевели на капітальні виплати для 50% лікарів, які отримають близько 2000 грн. Визнаймо, що цього не вистачить на здобуття 50 балів упродовж року. Організація конференцій — справа витратна. Ті, хто думає, що такі заходи бувають «безкоштовними», не враховують, що

їх спонсорують фармкомпанії, тож неминуучий конфлікт інтересів.

До речі, у Європі, лікарям не нарахують балів БПР за участь у так званих рекламних конференціях, або якщо лектор на них не є поважним кандидатом медичних наук. Тож коли ми ставимо за мету надавати лікарям сертифікати без «тієї промоції», тоді провайдером буде складно організувати конференції на високому рівні, залучити цікавих і відомих викладачів і при цьому вкластися у 2000 грн на 1 лікаря за 50 балів БПР. Або ж лікарям доведеться доплачувати з власної кишені. Ми поррахували, що вартість БПР 1 лікаря на рік становить майже 12 тис. грн, а це дві. Тобто якщо дозволити по суму на кількість лікарів в Україні, а це 185 тис. лікарів (включаючи тих, що працюють в інших відомствах, приватному секторі, організаторів охорони здоров'я), держава мала б виділити 2,2 млрд грн. Натомість згідно із Законом України «Про Державний бюджет на 2020 рік» на видатки за програмою «Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів закладами післядипломної освіти» (КП 2301080) заплановано трохи більше 248 млн грн.

Зрозуміло, що навіть об'єднаними обидві програми БПР ми жодяк не вийдемо на 2,2 млрд грн. Водночас наші розрахунки переконливо засвідчують, що збереження закладів післядипломної освіти суттєво зменшить витрати на БПР лікарів, оскільки навчання в них обходиться дешевше. Тому не варто руйнувати історично сформовану потужну базу післядипломного навчання. До того ж вона спроможна модифікуватися, хоча маємо визнати — робить це повільно. Але, зруйнувавши її, ми втрачимо кадровий потенціал. До того ж кошти, виділені на БПР, «ідуть за лікарем» переважно міжнародним провайдером, які вже сьогодні готові перехопити ініціативу й запропонувати сучасні форми навчання (переважно дистанційні), які в них «на погоду», тоді як в Україні цей досвід тільки накопичується.

Окрема розмова — про привабливість міжнародних балів. Їх розрахункова вартість набагато більша: близько 68 Євро за 1 бал, а їх потрібно 50, і з кожним роком кількість збільшуватиметься. Хто це оплатить — наші лікарі чи держава? Хоча сьогодні Асоціація проводить заходи, де лікарі безкоштовно можуть отримати міжнародні балі. Тому можливість лікаря вільно вибрати форму БПР залежатиме ще й від його особистих доходів. Це варто враховувати під час реформування вітчизняної системи. ■

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
21.11.2013 № 255-Адм.

План-графік
проведення навчальних семінарів у дистанційному режимі у форматі телемосту
«Сучасні стратегії профілактики та лікування стоматологічних захворювань:
світовий досвід та перспективи розвитку» для лікарів-стоматологів, лікарів-
стоматологів дитячих, спеціалістів з хірургічної стоматології, ортопедичної
стоматології, ортодонції закладів охорони здоров'я, що належать до сфери
управління МОЗ України, співробітників профільних кафедр вищих медичних
навчальних закладів і закладів післядипломної освіти

№	Дата проведення	Області, які беруть участь	Місце проведення
1	21.03.14	м. Київ, Київська область, Вінницька область, Житомирська область, Чернігівська область	м. Київ – м. Вінниця – м. Житомир – м. Чернігів
2	10.04.14	м. Київ, Київська область, Хмельницька область, Закарпатська область, Івано-Франківська область, Чернівецька область	м. Київ – м. Івано-Франківськ – м. Ужгород – м. Хмельницький – м. Чернівці
3	16.04.14	м. Київ, Київська область, Дніпропетровська область, Запорізька область	м. Київ – м. Дніпропетровськ – м. Запоріжжя – м. Кривий Ріг
4	23.05.14	м. Київ, Київська область, Львівська область, Рівненська область, Волинська область, Тернопільська область	м. Київ – м. Львів – м. Луцьк – м. Рівне – м. Тернопіль
5	26.09.14	м. Київ, Київська, АР Крим	м. Київ – м. Сімферополь – м. Севастополь
6	17.10.14	м. Київ, Київська область, Черкаська область, Харківська область, Кіровоградська область, Полтавська область, Сумська область	м. Київ – м. Черкаси – м. Харків – м. Суми
7	7.11.14	м. Київ, Київська область, Одеська, Миколаївська, Херсонська	м. Київ – м. Одеса – м. Миколаїв – м. Херсон
8	11.12.14	м. Київ, Київська, область Донецька область, Луганська область	м. Київ – м. Донецьк – м. Луганськ

В.о. директора Департаменту реформ та розвитку медичної допомоги

А. Терещенко

Наказ МОЗ України № 255-Адм від 21 листопада 2013 року про затвердження плану-графіку проведення навчальних семінарів у форматі телемосту «Сучасні стратегії профілактики та лікування стоматологічних захворювань: світовий досвід та перспективи розвитку»

Організатори науково-практичного семінару у форматі телемосту разом з лікарями

- 10.35–11.05 – **Вибір методу лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота**
Доктор мед. наук, професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, головний позаштатний дитячий стоматолог МОЗ України та ГУОЗ м. Києва **Савчук Н.О.**
- 11.10–11.40 – **Фармакологічний супровід дентальних імплантацій**
Канд. мед. наук, доцент кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, Президент Асоціації імплантологів України, дипломант ICOI, член ЕАО **Сідельников П.В.**
- 11.45–12.00 – **Кандидоз порожнини рота: діагностика та лікування**
Доктор мед. наук, професор, зав. кафедри стоматології дитячого віку Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, головний позаштатний дитячий стоматолог МОЗ України та ГУОЗ м. Києва **Савчук Н.О.**
- 12.05–12.35 – **Фази лікування генералізованого пародонтиту**
Доктор мед. наук, професор, зав. кафедри терапевтичної стоматології НМУ ім. О.О. Богомольця **Борисенко А.В.**
- 12.40–13.05 – **Можливість розширення Вашої практики з сучасними адгезивними і композитними матеріалами**
Лікар-стоматолог вищої кваліфікаційної категорії, викладач НМАПО ім. П.Л. Шупика, член Ученої Ради Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, Практико-стоматологічний науково-клінічний центр «Стамбіл», лектор-консультант фірм Ultradent (США) та VOCO GmbH (Німеччина) **Хабас С.В.**
- 13.15 – **Закінчення семінару, вручення сертифікатів, фуршет**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ім. П.Л. ШУПИКА
АСОЦІАЦІЯ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ НМАПО ім. П.Л. ШУПИКА
ГРУПА КОМПАНІЙ МЕДЕКСПЕРТ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ «СОВРЕМЕННАЯ СТОМАТОЛОГИЯ»

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР
у форматі телемосту

«Сучасні стратегії профілактики та лікування стоматологічних захворювань: світовий досвід та перспективи розвитку»

**«Київ – Запоріжжя – Дніпропетровськ – Кривий Ріг»
16 квітня 2014 р.**

Шановний колего!

Маємо високу честь запросити Вас до участі у національному циклі семінарів

«Сучасні стратегії профілактики та лікування стоматологічних захворювань: світовий досвід та перспективи розвитку»

у форматі телемосту, який відбудеться:

м. Київ
вул. Мечникова, 2, бізнес-центр «ПАРУС», актовий зал, окремий вхід зі сторони бульвару Л. Українки (ст. метро Кловська)

м. Дніпропетровськ
вул. Єрмоловой, 35, культурно-діловий центр «Дніпропрес»

м. Запоріжжя
вул. Перемоги, 70-б, ВЦ «Козак-Палац»

м. Кривий Ріг
вул. Дішинського, 11, готель «Саксагань», конференц-зала

Програма лекцій
08.30–09.30 – **реєстрація учасників семінару**

09.30–09.45 – **Вітальні слова:**
м. Київ:
Першого проректора НМАПО ім. П.Л. Шупика, чл.-кор. НАМН України **Вдовиченка Юрія Петровича**

Директора Департаменту охорони здоров'я КМДА **Мохорєва Віталія Андрійовича**

Президента Асоціації стоматологів України, головного позаштатного стоматолога МОЗ України, директора Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, доктора мед. наук, професора **Павленка Олексія Володимировича**

м. Дніпропетровськ:
Головного позаштатного спеціаліста Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської ОДА зі стоматології, координатора групи стоматологічних спеціальностей, асистента кафедри ортопедичної стоматології Дніпропетровської медичної академії **Ялового Ігора Леонідовича**

м. Запоріжжя:
Головного позаштатного стоматолога Департаменту охорони здоров'я Запорізької ОДА, головного лікаря Комунальної установи «Міська стоматологічна поліклініка № 2», позасесійного викладача кафедри хірургічної та терапевтичної стоматології Державного закладу «ЗМАПО МОЗ України» **Бригадир Ольги Степанівни**

м. Кривий Ріг:
Координатора департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської ОДА стоматологічного профілю м. Кривий Ріг **Єфименко Миколи Івановича**

09.45–10.00 – **Сучасна модель стоматології в Україні: сьогодення та перспективи**
Президент Асоціації стоматологів України, головний позаштатний стоматолог МОЗ України, директор Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика, доктор мед. наук, професор **Павленко О.В.**

10.00–10.30 – **Лікувальна реабілітація хворих із захворюваннями пародонта**
Доктор мед. наук, професор кафедри стоматології Інституту стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика **Мазур І.П.**

Фотокопія програми науково-практичного семінару у форматі телемосту «Сучасні стратегії профілактики та лікування стоматологічних захворювань: світовий досвід та перспективи розвитку», 16 квітня 2014 року

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

Міжнародні стандарти безперервного професійного розвитку лікарів-стоматологів в Україні

У 2018 році ГО «Асоціація стоматологів України» у співпраці з Національною медичною академією післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, групою компаній «МедЕксперт» проведено навчальні семінари у форматі телемосту зі стоматології в усіх регіонах України. Освітні заходи організовано під егідою Міністерства охорони здоров'я України та відповідно до вимог і стандартів Європейської академії безперервної медичної освіти та безперервного професійного розвитку (European CME / CPD Academy). З метою забезпечення високої якості освітніх заходів попередньо було проведено акредитацію лекторів, а саме професора Н.О. Савичук, професора І.П. Мазур, професора П.В. Леоненка, доцента Н.М. Юнакової, кандидатів медичних наук С.В. Хлебас й І.І. Білозецького, а також змісту їх лекцій на відповідність до вимог і стандартів Європейської академії безперервної медичної освіти та безперервного професійного розвитку.

Акредитація цих заходів згідно з чинним законодавством України дала змогу лікарям отримати національні освітні бали, що зараховувались під час атестації; також організаторами були виконані умови європейських акредитаційних організацій, і лікарі отримали сертифікати з міжнародними кредитами (European CME / CPD Academy CME credits). Основною тематикою навчальних семінарів була імплементація міжнародних протоколів у стоматологічну практику, адже запровадження клінічних настанов і протоколів лікування, побудованих на засадах доказової медицини, викликало зацікавленість серед лікарів-стоматологів. Використання належної медичної практики, нормативно затвердженої на національному рівні, не тільки поліпшувало результат медичного втручання, а й підвищувало стандарти професійної діяльності відповідно до потреб охорони здоров'я, соціальний та професійний захист медичних працівників, а також сприяло створенню умов для формування партнерських відносин між лікарем і пацієнтом.

Важливий момент організаційного процесу на-

вчальних заходів — отримання зворотного зв'язку щодо якості надання інформації. Відповідно до стандартів міжнародної акредитації заходів БПР обов'язковою умовою було вивчення їх якості й ефективності шляхом анкетування. У своїх анкетах лікарі-стоматологи високо оцінювали як організацію семінарів, рівень отриманої інформації, так і роботу лекторів.

Таким чином, були зроблені перші кроки до гармонізації освіти лікарів в Україні згідно зі стандартами системи безперервного професійного розвитку в країнах Європейського Союзу й багатьох країнах світу. Лікарі мали можливість інтегруватися у світову медичну спільноту завдяки відвідуванню акредитованих міжнародними організаціями заходів БПР в Україні.

Висвітлення подій міжнародної стоматологічної спільноти в рамках БПР

Щорічно 20 березня з 2015 року під егідою Всесвітньої федерації стоматологів (FDI) проводиться Всесвітній день здоров'я порожнини рота, який підтримується українськими стоматологами. На цих освітніх заходах ГО «Асоціація стоматологів України» піднімає питання щодо збереження здоров'я порожнини рота завдяки впровадженню сучасних методів профілактики стоматологічних захворювань, використанню ефективних засобів індивідуальної гігієни. Значна поширеність карієсу і захворювань пародонта серед населення всього світу й України, роль стоматолога в модифікації основних чинників ризику були головними темами березневих навчальних семінарів у форматі телемосту. Профілактика основних стоматологічних захворювань позитивно впливає на перебіг таких системних хвороб, як серцево-судинна патологія, діабет, рак, хронічні обструктивні захворювання легень, що знайшло своє відображення у спільних документах FDI та ВООЗ.

На різноманітних науково-медичних форумах, організованих ГО «Асоціація стоматологів України», обговорюються програмні документи Всесвітньої федерації стоматологів, а саме політичні декларації, програми подальшого розвитку стоматології в світі тощо.

Акредитація заходу

Цей захід заплановано та буде проведено відповідно до вимог та стандартів Європейської академії безперервної медичної освіти та безперервного професійного розвитку (European CME-CPD Academy).

Еуропан CME-CPD Academy уновинжена організувати та проводити освітні заходи на міжнародному рівні в рамках безперервної медичної освіти та присвоювати учасникам European CME-CPD Academy CME credits. Фармаценти отримують таку кількість міжнародних кредитів, яка відповідає часу їхньої участі у заході (1 година – 1 кредит).

Як отримати міжнародні кредити

Щоб отримати свої кредити, ви повинні взяти участь у заході протягом 2 годин та заповнити форму оцінки. Об'являйте заповнену форму оцінки в кінці семінару на свій сертифікат на стійкій реєстрації.

Українські стоматологи вперше отримають сертифікат з міжнародними кредитами

Європейська академія безперервної медичної освіти та безперервного професійного розвитку (European CME-CPD Academy) є незалежною організацією з акредитації та сертифікації освітніх заходів. Вона створена для надання високоякісної неупередженої безперервної освіти для професіоналів галузі охорони здоров'я в Європі.

Усі освітні програми, які пропонує Академія, проходять рецензування, відповідають суворим рекомендаціям щодо контролю якості та розроблені відповідно до навчальних потреб.

Освітні програми спрямовані на підвищення компетенцій спеціалістів та застосування здобутих ними знань для поліпшення якості медичної допомоги пацієнтам.

Кредитна одиниця є елементом оцінювання участі в іноземних міжнародних заходах або в Україні у міжнародних заходах, які акредитовані в міжнародних організаціях. Сьогодні кредити, отримані в рамках заходів безперервної медичної освіти, акредитованих European CME-CPD Academy, зараховуються в США, Європі та Канаді і, з прийняттям Положення «Про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників», будуть зараховуватись в Україні.

Вперше в Україні у результаті співробітництва European CME-CPD Academy і Групи компаній МедЕксперт реалізовано можливість проводити освітні заходи безперервної медичної освіти з наданим спеціалістам сертифікатів міжнародного зразка з European CME-CPD Academy CME credits.

навчальний семінар у форматі телемосту
«Імплементация міжнародних протоколів у стоматологічну практику»

27 квітня 2018 р.

м. Київ, вул. Михайлівська, 1/3, готель «Козацький» (Майдан Незалежності);
м. Дніпро, вул. Шолом-Алейхема, 4/26, центр «Менюра», конференц-зал на Троцькій, 1-й поверх (вихід з Д. Бідного);
м. Кривий Ріг, вул. Дашинського, 11, готель «Парк Хаус», конференц-зал, 1-й поверх

- 08.30 - 09.00 — Ранкова кави, реєстрація учасників семінару
- 09.00 - 09.05 — Вітальні слова першого проєктора НМАПО імені П.Л. Шупика, члена-кореспондента НАМН України, професора
Вдовиченко Ю.П.
- 09.05 - 09.15 — Безперервна медична освіта та безперервний професійний розвиток фахівців галузі охорони здоров'я
Вдовиченко Ю.П.
- 09.15 - 09.30 — Програма Національного стратегічного планування розвитку медичних стоматологічних стандартів в Україні
Павленко О.В.
- Впровадження принципів доказової медицини в практику охорони здоров'я**
- 09.30 - 09.55 — Профілактика карієсу та гігієну у дітей та осіб молодого віку – модифікація інфекційних ризиків
Савичук Н.О.
- 10.55 - 11.25 — Управління ризиками в дентальній імплантації
Леоненко П.В.
- 09.55 - 10.30 — Профілактика та превентивна протирецидивна терапія захворювань слизової оболонки порожнини рота
Савичук Н.О.

- 11.00 - 11.20 — Методологічний підхід для підвищення ефективності лікування стоматологічних захворювань
Хлєбас С.В.
- 11.20 - 11.40 — Клінічні протоколи лікування загострення хронічних пульпітів та періодонтитів
Юнакова Н.М.
- 11.45 - 12.05 — Менеджмент болю у практиці лікаря-стоматолога-хірурга
Білозвезцький І.І.
- 12.05 - 12.45 — Інфекційно-запальні процеси в пародонтології та їх превенція із використанням системної остеотропної терапії
Мазур І.П.

12.45 - 13.00 — Кава-брейк

Павленко Олександр Володимирович, доктор мед. наук, професор, зав. кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика

Савичук Наталія Олегівна, доктор мед. наук, професор, проєктор з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика

Мазур Ірина Петрівна, доктор мед. наук, професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, президент Асоціації стоматологів України

Юнакова Наталія Миколаївна, кандидат мед. наук, доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

Леоненко Павло Вікторович, доктор мед. наук, професор кафедри ортопедичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, керівник секції дентальної імплантації Асоціації стоматологів-ортопедів та зубних техніків України

Хлєбас Світлана Василівна, лікар-стоматолог вищої кваліфікаційної категорії, викладач НМАПО імені П.Л. Шупика, член вченої ради ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

Білозвезцький Іван Ігорович, кандидат мед. наук, доцент кафедри хірургічної стоматології Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, щелепно-лицьовий хірург Valikhnovski surgery institute

навчальний семінар у форматі телемосту
«Імплементация міжнародних протоколів у стоматологічну практику»

27 квітня 2018 р.

м. Київ, вул. Михайлівська, 1/3, готель «Козацький» (Майдан Незалежності);
м. Дніпро, вул. Шолом-Алейхема, 4/26, центр «Менюра», конференц-зал на Троцькій, 1-й поверх (вихід з Д. Бідного);
м. Кривий Ріг, вул. Дашинського, 11, готель «Парк Хаус», конференц-зал, 1-й поверх

Аудитор: стоматолог

Цілі навчання

- У результаті цієї освітньої діяльності учасники зможуть:
 - Краще орієнтуватися у проблематиці, представлений на лекціях
 - Застосувати дані на практиці
 - Підвищити свою компетенцію
 - Передати лекції колегам
 - Надати більш ефективну допомогу пацієнтам

Лекції, акредитовані credit units

Стандартизація стоматологічної допомоги як інструмент підвищення якості медичної допомоги

- 13.00 - 13.30 — Призначення лікарських засобів у практиці стоматолога: клінічні настанови
Мазур І.П.
- 13.30 - 14.00 — Фактори ризику стоматологічних захворювань: oral microbiome
Савичук Н.О.
- 14.00 - 14.30 — Кожні юзеріе моделювання та CAD/CAE/CAM технології у дентальній імплантації
Леоненко П.В.
- 14.30 - 15.00 — Обґрунтування клінічних протоколів лікування ускладненого карієсу
Юнакова Н.М.
- 15.00 — Закічення семінару, видача сертифікатів

med-expert.com.ua

Мазур Ірина Петрівна, доктор мед. наук, професор кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, президент Асоціації стоматологів України
 Комерційний інтерес: відсутній

Савичук Наталія Олегівна, доктор мед. наук, професор, проєктор з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика
 Комерційний інтерес: відсутній

Леоненко Павло Вікторович, доктор мед. наук, професор кафедри ортопедичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, керівник секції дентальної імплантації Асоціації стоматологів-ортопедів та зубних техніків України
 Комерційний інтерес: відсутній

Юнакова Наталія Миколаївна, кандидат мед. наук, доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика
 Комерційний інтерес: відсутній

Персонал Групи компаній МедЕксперт та Siveni Learning не має жодного комерційного інтересу

Фотокопія програми навчального семінару у форматі телемосту
 «Імплементация міжнародних протоколів у стоматологічну практику», 27 квітня 2018 року

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

EVALUATION FORM

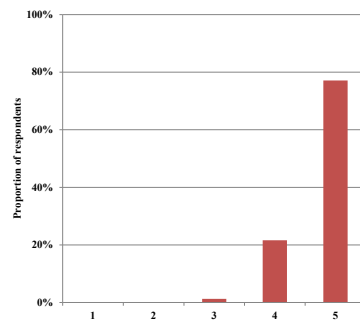
«Implementation of international protocols in dental practice»
27 APRIL 2018, Kyiv-Dnipro-Kryvyi Rih

Speaker feedback

Speaker	Mean score	Number of votes
Prof. Irina Mazur	4,91	260
Prof.Pavel Leonenko	4,86	251
Natalia Yunakova	4,70	256

Scientific and practical value

Description	Responses	%
1 (Poor)	0	0,00%
2	0	0,00%
3	3	1,27%
4	51	21,61%
5 (Excellent)	182	77,12%
Total	236	
Mean Score	4,76	

Результати аналізу анкет зворотного зв'язку, заповнених лікарями після навчального семінару

Доповіді до Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота і ролі профілактики основних стоматологічних хвороб у рамках березневих навчальних семінарів, 9 березня 2015 року, м. Київ

Представники команди лекторів, що протягом 2020 року працювала на науково-практичних заходах для лікарів-стоматологів (зліва направо: к.мед.н. Хлебас С.В., к.мед.н. Вахненко О.М., проф. Мазур І.П., к.мед.н. Слободяник М.В., проф. Леоненко П.В., к.мед.н. Юнакова Н.М.)

Освітній процес у період пандемії

Пандемія гострої респіраторної хвороби COVID-19, запровадження карантинних обмежень суттєво змінили форми спілкування людей. Протягом 2020 року команда лекторів ГО «Асоціація стоматологів України» співпрацювала з лікарями-стоматологами в різних форматах — на конгресі з питань інтегрованої медицини і стоматології, на фахових школах разом із партнерами — НУОЗ України імені П.Л. Шупика, групою компаній «МедЕксперт» та Видавничим домом «Заславський». Протиепідемічні заходи, що були введені в нашій країні, не змінили плани, а перенесли зустрічі з лікарями в режим онлайн.

Протягом першого півріччя 2020 року Асоціацією постійно впроваджувалися нові форми навчання, удосконалювались методи дистанційного професійного розвитку для лікарів, вивчались переваги і недоліки нових навчально-педагогічних підходів в освітньому процесі. Уперше за всю історію стоматології державні іспити після закінчення 5-річного навчання студентів на стоматологічних факультетах проводились дистанційно.

3 березня 2020 року фінансовий стан лікарів суттєво погіршується внаслідок протиепідемічних обмежень: у державних і приватних стоматологіч-

Ведуча навчальних семінарів та фахових шкіл для стоматологів Т.В. Юрченко і модератор проф. І.П. Мазур

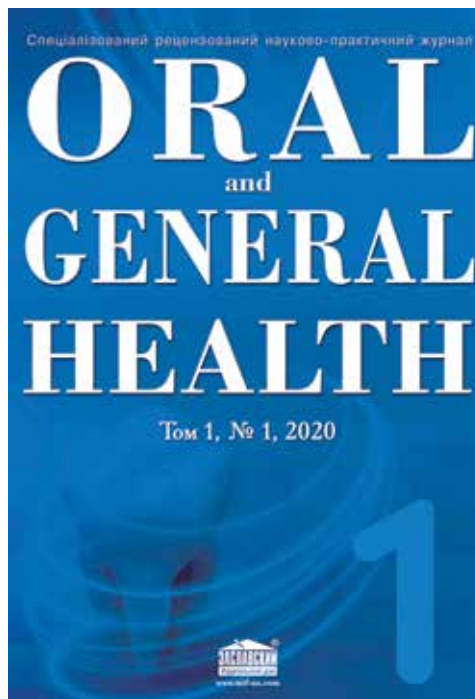
Ведуча навчальних семінарів та фахових шкіл для стоматологів Т.В. Юрченко з лекторами

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

*Фахові школи за підтримки
Видавничого дому «Заславський»*

них клініках дозволено надавати лише невідкладну допомогу. Разом із тим, трансформація системи охорони здоров'я стосувалася вторинної ланки надання медичної допомоги, у тому числі стоматологічної. У державних закладах охорони здоров'я з 1 квітня 2020 року запроваджено новий механізм фінансування стоматологічної галузі згідно з Програмою медичних гарантій. Вартість стоматологічної послуги, яку оплачувала держава через Національну службу здоров'я України, становила менше 10 грн (в еквіваленті 0,4 \$) за відвідування, що не давало змоги окупити розхідні матеріали для індивідуального захисту лікаря під час надання стоматологічної допомоги відповідно до прийнятих протиепідемічних заходів у стоматологічних закладах охорони здоров'я в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19. У державних закладах почалося скорочення штатних посад, пов'язане з неможливістю виплатити заробітну плату медичному персоналу. Також з 2020 року було введено обов'язкове відвідування лікарями науково-практичних заходів, отримання освітніх балів і подання на розгляд атестаційної комісії особистих портфоліо. І все це відбувалося в умовах скасування низки науково-практичних форумів через протиепідемічні обмеження в Україні. Правління Асоціації перенесло II Український стоматологічний конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія» з квітня на жовтень 2020 року. Ці виклики стимулювали ГО «Асоціація стоматологів України» до організації наукових за-

*Заснування фахового журналу за підтримки
Видавничого дому «Заславський»*

ходів в онлайн-режимі: лише за перше півріччя 2020 року було безкоштовно проведено значну кількість науково-практичних заходів, у рамках яких стоматологи могли набрати необхідні 50 балів!

Слід зазначити, що кризові явища у суспільстві стали каталізатором суттєвих змін системи безперервного професійного розвитку лікарів, а саме його цифровізації. По-перше, на високому рівні організовано студії для запису лекцій науково-медичного форуму із залученням професійної техніки; бездоганний інтернет-зв'язок студії з учасниками форуму в режимі реального часу дав змогу лікарям задати запитання в онлайн-чаті й отримати вичерпну відповідь від доповідача. По-друге, значно збільшилась аудиторія лікарів: до заходу вільно долучалися лікарі з віддалених регіонів України, які з огляду на низку обставин не змогли б приїхати особисто. У 2021 році тільки в лютневій фаховій школі взяло участь понад 4 тис. лікарів-стоматологів, а всього протягом року було організовано шість таких шкіл. По-третє, у лікарів з'явилася можливість повторно прослухо-

Цифровізація системи безперервного професійного розвитку

увати певні лекції, замість фото робити скріншоти важливих моментів презентації, що значно поліпшувало якість засвоєння нової інформації. По-четверте, у педагогічний процес наполегливо впроваджували елементи самоосвіти, а саме давали можливість лікарям самостійно вивчати додатковий матеріал із запропонованих наукових статей, що цитувались у презентаціях. Робилося це методологічно коректно — через систему запитань для самоперевірки. Для оцінювання ступеня засвоєння отриманих знань після закінчення заходу лікарі мали відповісти на контрольні запитання в онлайн-режимі. На одному заході третина учасників не отримали сертифікати з освітніми балами, оскільки не дали правильних відповідей! І це стимулювало лікарів уважніше слухати лекції та перечитувати літературу, а провайдерів — контролювати рівень засвоєння наданої інформації. Разом із тим, посилена увага лікарів-стоматологів до фахових шкіл вимагала і від викладачів постійного оновлення лекційного матеріалу, залучення світового досвіду в стоматології для підготовки пре-

зентацій, публікації науково-практичних статей та методичних рекомендацій для більш ефективного засвоєння отриманої інформації. Зважаючи на відсутність розроблених й офіційно затверджених в

*Фахова школа із залученням організаторів охорони здоров'я до обговорення питань трансформації стоматологічної допомоги. Захід присвячений сторіччю організації стоматологічної служби.
25 вересня 2020 року, м. Київ*

25
ВЕРЕСНЯ

ФАХОВА ШКОЛА

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА: СУЧАСНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ, ІННОВАЦІЇ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

med-expert.com.ua

Фотокопія програми фахової школи для стоматологів

11:00-11:05 Підключення, вітання, організаційні питання

11:10 ВСТУПНЕ СЛОВО

МАЗУР ІРИНА ПЕТРІВНА, доктор мед. наук, професор, НМАПО імені П.Л. Шупика, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Голова правління Національної лікарської ради України

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ В ПРАКТИКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

11:10 Здоров'я порожнини рота – складова здоров'я людини: взаємозв'язок та взаємообтяження

МАЗУР ІРИНА ПЕТРІВНА, доктор мед. наук, професор, НМАПО імені П.Л. Шупика, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Голова правління Національної лікарської ради України

11:40-11:50 питання-відповіді

11:50 Рациональна антибіотикотерапія інфекційних захворювань порожнини рота

МАЗУР ІРИНА ПЕТРІВНА, доктор мед. наук, професор, НМАПО імені П.Л. Шупика, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Голова правління Національної лікарської ради України

12:10-12:20 питання-відповіді

12:20 Малоінвазивні техніки видалення зубів, дентальна імплантація та протокол фармакологічного супроводу у пацієнтів з генералізованим пародонтитом

ЛЕОНЕНКО ПАВЛО ВІКТОРОВИЧ, DMD, DDS, Dr. med. Dr. med. dent., професор кафедри ортопедичної стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика, віце-президент Асоціації стоматологів-ортопедів та зубних техніків України

13:20-13:30 питання-відповіді

13:30 Мікробіом порожнини рота та шляхи його корекції

САВИЧУК НАТАЛІЯ ОЛЕГІВНА, доктор мед. наук, професор, Проректор з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика

14:10-14:20 питання-відповіді

14:20 Лікування загострень захворювань пульпи та періодонту

ЮНАКОВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА, кандидат мед. наук, доцент кафедри стоматології ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

15:00-15:10 питання-відповіді

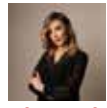
15:10 Потенціал для оптимізації клінічного стоматологічного прийому в сучасних умовах

ХЛЕБАС СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА, лікар-стоматолог вищої кваліфікаційної категорії, викладач НМАПО імені П.Л. Шупика, член Ученої Ради ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

15:40-15:50 питання-відповіді

16:00 Профілактика виникнення транзиторної бактеремії при лікуванні захворювань тканин парадонта у пацієнтів з серцево-судинною патологією

СЛОБОДЯННИК МАР'ЯНА ВОЛОДИМИРІВНА, викладач центру удосконалення молодших спеціалістів з медичною освітою за фахом «Стоматологія» ІС НМАПО імені П.Л. Шупика

16:20-16:30 питання-відповіді

СТОРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТОМАТОЛОГІЇ: ЗДОБУТКИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ З ОРГАНІЗАТОРАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЛІКАРЯМИ – СТОМАТОЛОГАМИ ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ

16:30-17:30

МАЗУР ІРИНА ПЕТРІВНА, доктор мед. наук, професор, НМАПО імені П.Л. Шупика, Президент ГО «Асоціація стоматологів України», Голова правління Національної лікарської ради України

Вахненко Олександр Миколайович, кандидат мед. н., віце-президент «Асоціація стоматологів України», заслужений лікар України

Коваленко Іван Олексійович, Директор комунального некомерційного підприємства(КНП) «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка» Черкаської обласної ради

Люля Ігор Іванович, Голова правління приватного акціонерного товариства ПрАТ "Облстоматполіклініка"

Савченко Володимир Віталієвич Директор комунального некомерційного підприємства(КНП) «Сумська обласна клінічна стоматологічна поліклініка» Сумської обласної ради

Скульська Світлана Василівна, директор комунального некомерційного підприємства(КНП) «Дитяча стоматологічна поліклініка» Білоцерківської міської ради

Солдатов Всеволод Кімович, Директор комунального некомерційного підприємства(КНП) «Житомирське обласне стоматологічне медичне об'єднання» Житомирської обласної ради

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УКРАЇНІ

Україні клінічних протоколів надання стоматологічної допомоги та настанов, на шпальтах журналу «Oral and General Health» створено окремий розділ «Лікарю, що практикує», в якому розміщувалася навчально-методична література для лікарів-стоматологів. Тож цифровізація системи БПР відбувалася шляхом впровадження нових форм навчання на засадах доступності, наукового обґрунтування й зв'язку науки і практики з обов'язковим системним та послідовним викладенням матеріалу.

Питання організації та управління закладами охорони здоров'я в освіті стоматологів

Стрімкі зміни в системі охорони здоров'я, скорочення державних стоматологічних закладів і розростання приватного сектору, зміни вимог до атестації лікарів і БПР викликали чимало юридичних запитань серед стоматологів. Трансформація системи охорони здоров'я в Україні вимагала від лікарів здобуття нових компетенцій, а саме оволодіння знаннями з організації та управління стоматологічними закладами. Позитивним моментом освітнього процесу було відновлення системи інформування лікарів щодо законодавчої бази, яка регулює діяльність медичної галузі, адже система інформування лікарів через головних спеціалістів фактично втрачена; водночас посилюється розпорошеність стоматологічної спільноти внаслідок створення приватних клінік і кабінетів. Протягом 2020 року ГО «Асоціація стоматологів України» на своїх заходах понад 20 навчальних годин приділила питанням БПР, оформленню освітнього портфоліо і лише в рамках однієї грудневої фахової школи отримала від лікарів понад 100 запитань! Відповіді на організаційні запитання від юристів з медичного права, корисні посилання і рекомендації щодо підготовки освітнього портфоліо розміщувались на офіційному сайті. Згодом було запроваджено «Юридичну академію стоматолога» як у рамках науково-практичних заходів, так і на сторінках соціальних мереж і сайті ГО «Асоціація стоматологів України». Для широкого висвітлення юридичних питань на шпальтах журналу «Oral and General Health» створено окремий розділ «Організаційні та правові аспекти стоматологічної допомоги в умовах трансформації системи охорони

здоров'я», де провідні юристи з медичного права надавали потрібну для лікарів інформацію.

Соціологічні та професійні опитування лікарів-стоматологів

Одним із напрямів роботи ГО «Асоціація стоматологів України» є регулярні соціологічні та професійні опитування українських лікарів-стоматологів. Під час заходів БПР разом із соціологами і працівниками компаній «МедЕксперт» проводилися щорічні опитування стосовно професійної діяльності стоматологів, використання лікарських препаратів та засобів догляду за порожниною рота в їх щоденній практиці. Результати опитування публікувались у фахових виданнях і це суттєво допомагало доповідачам формувати якісний контент своїх лекцій.

Періодично проводилися соціологічні опитування щодо питань освіти, вивчалась задоволеність лікарів різними формами та умовами проходження БПР. Переважна більшість лікарів (68 %) висловилися за поєднання навчання в закладах післядипломної освіти і на науково-медичних форумах. Свою фахову майстерність 40 % лікарів підвищували на майстер-класах з використанням сучасних фантомів. Соціологічні опитування лікарів давали можливість провайдерам БПР обирати більш гнучку політику, формувати контент заходів відповідно до потреб лікарської аудиторії.

Залучення лікарів-стоматологів до загальномедичних науково-практичних форумів

Цифровізація БПР позитивно вплинула на залучення стоматологічної спільноти до загальномедичних науково-практичних форумів. Стоматологія є частиною медицини, тож і нові знання з питань протимікробної резистентності, інфекційної безпеки, фармакотерапії, медицини невідкладних станів дуже актуальні для лікарів-стоматологів. ГО «Асоціація стоматологів України» через провайдерів БПР запрошувала стоматологів до участі в різних наукових заходах, які значно збільшували обсяг знань з питань загальної медицини. Тісна співпраця із Всеукраїнським лікарським товариством, Українською асоціацією сімейної медицини в організації та прове-

*Участь стоматологів у медичних конгресах,
2021 рік, м. Київ*

денні конгресів з питань антибіотикорезистентності, превенції основних неінфекційних хвороб, сімейної медицини сприяла всебічному й систематичному опануванню лікарями-стоматологами знань у галузі медицини і сучасних технологій.

Таким чином, цифровізація БПР стимулювала лікарів-стоматологів не тільки до комплексного вивчення новітніх аспектів стоматології, а й поповнення своїх знань з питань загальної медицини.

Використані статті та документи:

Безперервний професійний розвиток: куди підуть «гроші за лікарем»? // Медична газета «Ваше здоров'я». — 24 січня 2020 року.

Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів : Наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446.

Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015—2020 років // Стратегічна дорадча група з питань реформування системи охорони здоров'я в Україні. — 2015. — 41 с.

Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII.

Про затвердження Змін до Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах : Наказ МОЗ України від 7 липня 2009 року № 484.

Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 302.

Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725.

Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII.

Про подальше удосконалення атестації лікарів : Наказ МОЗ України від 19 грудня 1997 року № 359.

Про професійний розвиток працівників : Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI.

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

Україна має потужну інфраструктуру і кадровий потенціал, який надає стоматологічну допомогу на високому науково-технічному рівні. Процеси реформування та трансформації системи охорони здоров'я, що проводились в Україні за роки незалежності, суттєво вплинули на стоматологічну галузь. Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти готували достатню кількість лікарів-стоматологів для галузі, що компенсувало міграцію фахівців стоматологічного профілю в країни Європи. За останнє десятиліття суттєво зменшується державний сектор лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я та активними темпами розвивається приватний сектор стоматологічної допомоги. Впровадження інноваційних сучасних технологій підвищує напруженість і трудомісткість роботи лікарів, збільшує витрати робочого часу на лікування одного пацієнта, що зумовлює потребу в підвищенні показників забезпеченості населення України лікарями-стоматологами.

У 1991 році на момент проголошення незалежності в Україні функціонувала потужна стоматологічна галузь, що забезпечувалась фаховим кадровим потенціалом. Система надання медичної стоматологічної допомоги населенню мала мережу лікувально-профілактичних закладів і лікарень, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я, відомствам та іншим міністерствам (оборони України, інфраструктури України та ін.), Національній академії медичних наук України (Одеський науководослідний інститут та ін.). Стоматологічну допомогу надавали в самостійних стоматологічних поліклініках (обласних, міських, районних), у тому числі дитячих; у стоматологічних відділеннях у складі територіальних (багатопрофільних) поліклінік і лікарень областей, міст, районів; у стоматологічних кабінетах, диспансерах, у сільській місцевості — в амбулаторіях і на фельдшерсько-акушерських пунктах. Працівники закладів вищої освіти, що були підпорядковані МОЗ України й у своєму складі мали стоматологічні факультети, приймали пацієнтів у стоматологічних поліклініках або на клінічних базах навчальних закладів та інститутів удосконалення лікарів. З метою максимального охоплення дітей профілактикою і плановою санацією в школах були організовані стоматологічні кабінети, у поліклініках вищих навчальних закладів — стоматологічні відділення або кабінети.

Високоспеціалізована стоматологічна медична

допомога надавалась у щелепно-лицевих відділеннях обласних та міських багатопрофільних лікарень. Лікувально-профілактична допомога організовувалася за територіальним принципом, а структура обласних, міських і сільських рівнів охорони здоров'я була пов'язана з адміністративним поділом районів, чисельністю населення тощо.

У стоматологічних поліклініках і відділеннях надавалась спеціалізована медична допомога з терапевтичної, хірургічної та ортопедичної стоматології й ортодонтії. У сільській місцевості працювали лікарі-стоматологи і зубні лікарі.

Протягом трьох десятиліть незалежності змінювалися політичний вектор розвитку держави, економіка та українське суспільство, відбувалися процеси реформування і трансформації системи охорони здоров'я України.

На першому етапі реформування галузі охорони здоров'я (1991—2000 роки) зберігалася мережа лікувально-профілактичних закладів і лікарень, побудована за радянських часів, а також забезпечувався мінімальний рівень соціальних гарантій та медичної допомоги населенню України. Кількість закладів охорони здоров'я системи МОЗ України, що надавали стоматологічну допомогу, залишалась майже незмінною. У великих містах продовжували працювати потужні міські й обласні самостійні стоматологічні поліклініки. Водночас запроваджувались госпрозра-

хункові умови надання стоматологічної допомоги. На тлі економічної кризи на великих підприємствах, заводах, фабриках згорталися соціальні пільги для працівників, ліквідувалися медико-профілактичні частини, зменшувалась кількість стоматологічних кабінетів та відділень. Уряд України прийняв низку законодавчих актів щодо надання стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення (ветерани, пенсіонери, інваліди-чорнобильці та ін.) за рахунок державного бюджету. Також у цей період відкриваються приватні стоматологічні кабінети і клініки.

На другому етапі реформування галузі охорони здоров'я (2000—2010 роки) були визначені основні напрями та механізми реформи сектору охорони здоров'я. У 2001—2002 роках зафіксовано подолання кризових явищ і стабілізацію економіки в Україні, зростання основних економічних показників. На розгляд Верховної Ради Президентом України винесена програма нової соціально-економічної стратегії, спрямованої на європейську інтеграцію. У медичній галузі прийнято Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України (затверджена Указом Президента України № 1313/2000 від 7 грудня 2000 року), що визначала подальше реформування системи охорони здоров'я.

Позитивні зміни в економіці України стимулювали подальший розвиток стоматологічної галузі. У стоматологічних поліклініках і відділеннях відбувається модернізація матеріально-технічного оснащення, запроваджуються найкращі новітні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних хвороб. Використання складних інноваційних технологій суттєво збільшує тривалість прийому пацієнтів, посилює напруженість та складність роботи лікаря, а отже, підвищуються кваліфікаційні вимоги до лікарів. Запровадження інноваційних методик, їх постійне оновлення зумовлює активну спеціалізацію за фахом серед лікарів-стоматологів, розробляються кваліфікаційні характеристики (затверджено шість лікарських спеціальностей зі стоматології). Кількість лікарів пенсійного віку у стоматологічній галузі значно менша порівняно з іншими медичними спеціальностями: у 2010 році вона становила 10,29 %. Разом з тим зменшується доступність широких верств на-

селення до медичної стоматологічної допомоги.

З метою зниження стоматологічної захворюваності населення Указом Президента України № 475/2002 від 21 травня 2002 року «Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002—2007 роки» затверджено комплекс заходів щодо широкого впровадження комунальної профілактики, нових організаційних та лікувальних технологій у діяльність стоматологічних закладів. На виконання Указу Президента України МОЗ видало Наказ № 272/58 від 18 липня 2002 року «Про затвердження Плану реалізації заходів щодо забезпечення виконання Програми профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002—2007 роки». Ця програма передбачала підвищення рівня стоматологічної допомоги і впровадження первинної та вторинної профілактики стоматологічних захворювань, затвердження міжсекторальних підходів у лікуванні пацієнтів. Для реалізації Програми було заплановано виділити бюджетні кошти, які стоматологічна галузь так і не отримала.

Для підвищення якості стоматологічної допомоги у 2004 році Наказом МОЗ України № 566 затверджені клінічні протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями «Ортопедична стоматологія», «Терапевтична стоматологія», «Хірургічна стоматологія», «Ортодонтія», «Дитяча терапевтична стоматологія», «Дитяча хірургічна стоматологія».

Стоматологічна галузь в умовах реформування системи охорони здоров'я протягом 2010—2013 років

На третьому етапі (2010—2013 роки) розпочато комплексну реформу системи надання медичної допомоги, спрямовану на підвищення ефективності та доступності медичного обслуговування населення в рамках президентської Програми економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Відповідно до Закону України № 3612-VI від 7 липня 2011 року «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві», у пілотних регіонах передбачалося відпрацювання

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

нових організаційно-правових і фінансово-економічних механізмів та запровадження на базі існуючої мережі закладів охорони здоров'я, структурованої за видами медичної допомоги (первинної, вторинної, третинної та екстреної), системи медичного обслуговування. Реформа передбачала оптимізацію мережі комунальних, відомчих і державних закладів охорони здоров'я, їх репрофілювання з пріоритетним розвитком первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини. Запропоновано нову модель фінансування медичної допомоги, що орієнтована на реальні потреби пацієнтів, тому кошти на вторинну (спеціалізовану) медичну допомогу планувалось виділяти не за принципом фінансування медичного закладу, а як оплату за надані послуги, з урахуванням обсягу й інтенсивності медичної допомоги. Також відбувалися зміни у формуванні штатних розписів лікувальних закладів залежно від рівня надання медичної допомоги. У сільській місцевості лікувальні амбулаторії реорганізують у центри надання первинної медико-санітарної допомоги й укомплектовують їх лікарями загальної практики. Запроваджується комплекс заходів, спрямованих на поліпшення якості медичного обслуговування (стандартизація медичної допомоги, ліцензування та акредитація закладів охорони здоров'я тощо).

Широкомасштабні багатоаспектні перетворення в системі охорони здоров'я на третьому етапі стосувалися і стоматологічної галузі. Стоматологічну допомогу було віднесено до другого рівня надання медичної допомоги. Скорочення мережі стоматологічних закладів та відділень відбувалося на тлі збереженого фінансування кошторисів лікувальних закладів. Унаслідок реорганізації поліклінік у центри первинної медико-санітарної допомоги закривались стоматологічні відділення, що були фінансово затратними для бюджету закладу й потребували капіталовкладень на оновлення та модернізацію. У сільській місцевості посилювалася тенденція до скорочення штату стоматологічних відділень в амбулаторіях, ліквідації стоматологічних кабінетів у селах. Якщо у 2011 році кількість закладів, що мали стоматологічні відділення, становила 4336, у 2012 році — 3902, то у 2013 році їх кількість скоротилася майже

вдвічі й становила 2277 закладів охорони здоров'я МОЗ України. Кількість самостійних стоматологічних поліклінік зменшилася з 270 у 2011 році до 252 у 2013 році.

У 2014 році зменшення кількості лікувально-профілактичних закладів пов'язано з військовими діями на Сході України, окупацією частини територій та відсутністю інформації про їх діяльність на цих територіях. Також відзначено суттєве зниження кадрового потенціалу стоматологічної галузі — на 3824 фахівця.

Стоматологічна галузь в умовах трансформації системи охорони здоров'я України протягом 2015—2020 років

Четвертий етап (з 2014 року по теперішній час) — початок комплексної трансформації системи охорони здоров'я зі зміною принципів фінансування. Ключові зміни в цій галузі, перехід до нової моделі відбувалися відповідно до Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на 2015—2020 роки.

Трансформація системи охорони здоров'я, що розпочалася згідно із Законом України № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», прийнятим Верховною Радою України 19 жовтня 2017 року, передбачала зростання рівня життя населення на основі розширення доступності, підвищення якості та безпеки медичної допомоги, продуктивної зайнятості персоналу, який працює у галузі охорони здоров'я, а також підвищення рівня його соціального забезпечення, розвитку й оптимізації системи соціальної підтримки. Суттєвих змін зазнала система фінансування лікувальних закладів: кошти за надану медичну та стоматологічну допомогу надходили від Національної служби здоров'я України (НСЗУ) — єдиного національного замовника медичних послуг. Впроваджуються принцип «гроші йдуть за пацієнтом» і контрактна модель закупівлі медичних послуг. Відбувається автономізація постачальників медичних послуг; зміна правової форми на статус комунального некомерційного підприємства необхідна для підписання контракту з НСЗУ про надання медичних послуг у межах Програми медичних гарантій.

ГО «Асоціація стоматологів України» на засіданнях координаційної ради, з'їздах, конгресах, на шпальтах газет неодноразово застерігала Міністерство охорони здоров'я, уряд України про негативні наслідки скорочення державного фінансування стоматологічної допомоги. Шляхи реформування системи охорони здоров'я, зміни у фінансуванні лікувально-профілактичних закладів, що спричинили скорочення інфраструктури стоматологічної галузі та зменшення кадрового потенціалу, стоматологічна спільнота обговорила разом з Комітетом Верховної Ради України з питань охорони здоров'я на спільному засіданні «круглого столу» «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні» 13 квітня 2018 року в м. Києві.

Після прийняття пакету законодавчих та нормативних актів у 2017 році, спрямованих на реалізацію процесів трансформації, Закону України про «автономізацію закладів охорони здоров'я» та методичних рекомендацій до цього Закону розпочинається перетворення ЗОЗ з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства. З метою оптимізації мережі закладів, поліпшення їх матеріально-технічного забезпечення, ефективного використання наявних матеріальних ресурсів комунальні некомерційні підприємства утворюються шляхом об'єднання майна, підпорядкованого департаментам охорони здоров'я. Прикладом такої реорганізації є рішення Київської міської ради, прийняте у 2018 році, про утворення комунального некомерційного підприємства «Київська стоматологія» унаслідок об'єднання 14 комунальних підприємств і закладів (стоматологічних районних поліклінік м. Києва) в одну структуру.

У квітні 2020 року стоматологічна спільнота святкувала сторіччя організації стоматологічної служби. Наказами Народного

КОНФЕРЕНЦІЯ
ОГЛЯД

Проблеми реформування сільської медицини в Україні

В контексті реформи запровадження Верховною Радою України в лютому 2017 г. Ми прийняв закон № 7117 о подорожжє медичними в сільській місцевості. Більше 13 млн українців проживають в селах. При цьому, згідно статистичних даних, в сільській місцевості середня продовжителість життя в 5 годів менше, ніж в городі, незважаючи на те, що сільська медицина в Україні розвивається дуже швидко.

Не секрет, що в сільській місцевості в Україні дуже важко отримати медичну допомогу. Більше 13 млн українців проживають в селах. При цьому, згідно статистичних даних, в сільській місцевості середня продовжителість життя в 5 годів менше, ніж в городі, незважаючи на те, що сільська медицина в Україні розвивається дуже швидко.

Закон о сільській місцевості № 7117 обслуговує населення в сільській місцевості в Україні. Більше 13 млн українців проживають в селах. При цьому, згідно статистичних даних, в сільській місцевості середня продовжителість життя в 5 годів менше, ніж в городі, незважаючи на те, що сільська медицина в Україні розвивається дуже швидко.

Закон о сільській місцевості № 7117 обслуговує населення в сільській місцевості в Україні. Більше 13 млн українців проживають в селах. При цьому, згідно статистичних даних, в сільській місцевості середня продовжителість життя в 5 годів менше, ніж в городі, незважаючи на те, що сільська медицина в Україні розвивається дуже швидко.

Член Комітету ВР по вопросам здравоохранения, народный депутат Сергей Иванов Бериславский, приветствуя участников мероприятия, подчеркнул, что 2017 год стал знаковым для государства: были приняты изменения в законы, в которых можно говорить по-разному, однако, безусловно, это процесс в понимании современной медицины в Украине. Мир изменился, и Украина обязана ответить на эти вызовы. Мы должны обеспечить качественную медицинскую услугу и обеспечить доступную работу за счет государственных средств. Мы должны обеспечить доступную работу за счет государственных средств. Мы должны обеспечить доступную работу за счет государственных средств.

Заступник міністра регіонального розвитку, строительства и жилищно-коммунального хозяйства Украины Алексей Ревачевский подчеркнул, что закон № 7117, так, указанный закон предусматривает:

- формирование эффективной сети сельской медицины;
- строительство новых современных амбулаторий и реконструкция действующих, где это возможно;
- новые технологии и решения, в частности внедрение телемедицины;
- новый транспорт и оборудование, новое оборудование для доставки лекарств;
- новую систему мотивации для сельских врачей.

Заступник главы Комитета по вопросам здравоохранения ВР, народный депутат Иван Владимирович Сысевич отметил, что усилия депутатов разных фракций объединены вокруг проблем медицинской сферы, поскольку все члены комитета одинаково ответственны за здоровье украинцев.

№ 10 (431) • Травень 2018 р.

ДЕРЖАВНЕ ПИТАННЯ

РЕФОРМА ПЕРВИННОЇ ДОПОМОГИ ЗАГУБИЛА СТОМАТОЛОГІЮ ПО ДОРОЗІ «УСПІХІВ»?

У більшості країн Європи майже 95% лікарів стоматологічної професії працюють за прикладом святого Лаврентія. Дізнаємося в Україні, чи так це завжди було, чи це тільки бажання реформаторів. Які реформи мають принести доступність стоматологічної допомоги та профілактики для більшості населення?

Минуло століття з того часу, коли в Україні вперше з'явився стоматолог. У той час стоматологія була однією з найбільш розвинених медичних спеціальностей. Сьогодні ж ситуація зовсім інша. Стоматологія в Україні залишилася однією з найбільш недофінансованих медичних спеціальностей. Це призвело до того, що в Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі. Це призвело до того, що в Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі.

В Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі. Це призвело до того, що в Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі.

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ІРИНА МАЗУР: СТОМАТОЛОГІЯ НЕ РОЗКІШ, А ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я

Дня української стоматології немає великої вітальні з України, у сніг накривають вікторії в Європі. І це, мабуть, не єдиний підстава для сумних роздумів. Чи варто очікувати на покращення в Україні?

Величезна кількість людей в Україні страждає на зубні захворювання. Це призвело до того, що в Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі. Це призвело до того, що в Україні сьогодні немає жодного стоматологічного факультету в медичних вузах, хоча в інших країнах Європи їх є багато. Це означає, що в Україні немає жодного спеціаліста з галузі стоматології, який би отримав свою спеціальність у спеціальному навчальному закладі.

Активне обговорення гострих питань реформування стоматологічної галузі на шпальтах медичних газет

комісаріату охорони здоров'я УСРР за № 3 від 5 квітня 1920 року «Про організацію зуболікарських секцій при губернських відділах охорони здоров'я» та № 4 від 10 квітня 1920 року «Про організацію державної зуболікарської допомоги» запроваджено нову організаційно-економічну модель стоматологічної допомоги, побудованої на принципах безплатності, доступності, кваліфікованості, комплексності й профілактики захворювань.

Кардинальні зміни в системі фінансування стоматологічної допомоги розпочато з 1 квітня 2020 року, коли запровадила Програма медичних гарантій на рівні надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Заклади охорони здоров'я, які надавали вторинну (спеціалізовану) медичну допомогу, у тому числі стоматологічну, почали працювати за договорами з НСЗУ й отримували відповідне фінансування за надані медичні послуги. Через карантинні обмеження у зв'язку з пандемією гострої респіраторної хвороби COVID-19 комунальні заклади охорони здоров'я надавали лише невідкладну стоматологічну допомогу, що обмежувало можливості закладів знизити фінансові ризики внаслідок надходження коштів від госпрозрахункової діяльності.

ГО «Асоціація стоматологів України» в рамках своїх науково-практичних заходів неодноразово проводила зустрічі стоматологічної спільноти з очільниками НСЗУ, представляла свої аргументи щодо оплати стоматологічних послуг. Усе це дало можливість підвищити вартість стоматологічної допомоги з 9,19 грн до 116 грн за одне відвідування та виділила стоматологічну допомогу в окремий пакет, що унеможливило передачу коштів на інші види медичної допомоги.

Протягом 2019—2020 років суттєво скорочується мережа закладів, у складі яких були стоматологічні відділення, зменшується кількість самостійних стоматологічних поліклінік і майже вдвічі скорочується кількість дитячих стоматологічних поліклінік. Ускладнювали ситуацію пандемія гострої респіраторної хвороби COVID-19 та карантинні обмеження щодо надання стоматологічної допомоги в 2020 році. Значного скорочення зазнали стоматологічні кабінети в сільській місцевості. Майже повністю ліквідовано стоматологічні кабінети в навчальних закладах — у школах, закладах вищої освіти.

Відповідно до умов пакету «Стоматологічна медична

допомога в амбулаторних умовах» стоматологічні заклади безкоштовно надають стоматологічні послуги, що фінансуються НСЗУ за укладеними договорами. В обсяг фінансованих державою послуг входять проведення первинного огляду, надання ургентної стоматологічної допомоги дітям і дорослим, а також планової стоматологічної допомоги дітям (до 16 років), крім ортодонтичних процедур та протезування.

Інші стоматологічні послуги можуть оплачуватися пацієнтом самостійно або за рахунок окремих цільових програм з місцевого бюджету. У Програмі медичних гарантій за 2021 рік стоматологічну допомогу дорослим і дітям виділено в окремий пакет, вартість стоматологічної послуги становила 116 гривень за одне відвідування.

На думку НСЗУ, зміна фінансування стоматологічної галузі виводить ринок стоматологічних послуг з тіні. Медичні заклади мають можливість офіційно запроваджувати платні послуги, прозоро формувати ціну і конкурувати за клієнтів як повноцінні комерційні структури. Для заключення договорів із НСЗУ заклади охорони здоров'я повинні виконати відповідні вимоги щодо організації надання стоматологічних послуг, спеціалізації та кількості лікарів, а також щодо обладнання закладу.

Кадровий потенціал стоматологічної галузі

Підготовку висококваліфікованих кадрів для надання стоматологічної допомоги у 1990 році проводили на 7 стоматологічних факультетах закладів вищої освіти, серед яких Дніпропетровська державна медична академія, Донецький національний медичний університет (НМУ), Івано-Франківський НМУ, Львівський НМУ імені Данила Галицького, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Одеський НМУ, Українська медична стоматологічна академія.

За даними Державної служби статистики України, загальна кількість стоматологів у 1995 році становила 22 793 фахівця, які надавали стоматологічну допомогу в державних, відомчих та приватних закладах охорони здоров'я (рис. 1).

Відкриття нових стоматологічних факультетів у системі МОЗ України (Буковинський ДМУ, Вінницький НМУ, Запорізький ДМУ, Луганський ДМУ, Тернопільський НМУ, Харківський НМУ) та Міністерства освіти і науки України (Ужгородський національний університет та Сумський державний університет), а також приватних закладів вищої освіти, збільшення ліцензійних обсягів підготовки спеціалістів сприяло збільшенню кількості фахівців стоматологічного про-

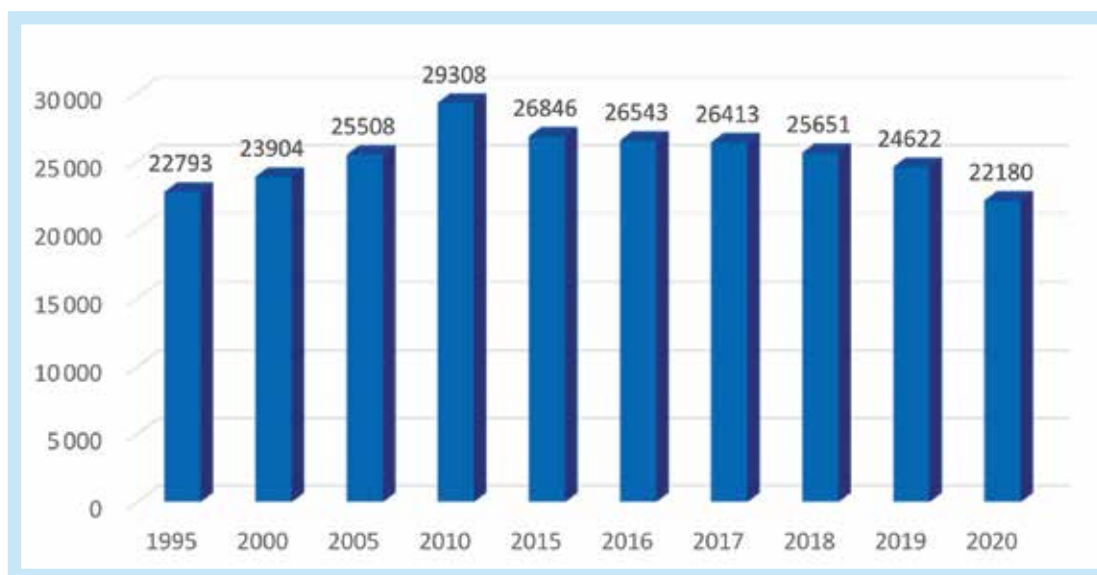

Рис. 1. Чисельність лікарів-стоматологів, які працювали в Україні протягом 1991—2020 років

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

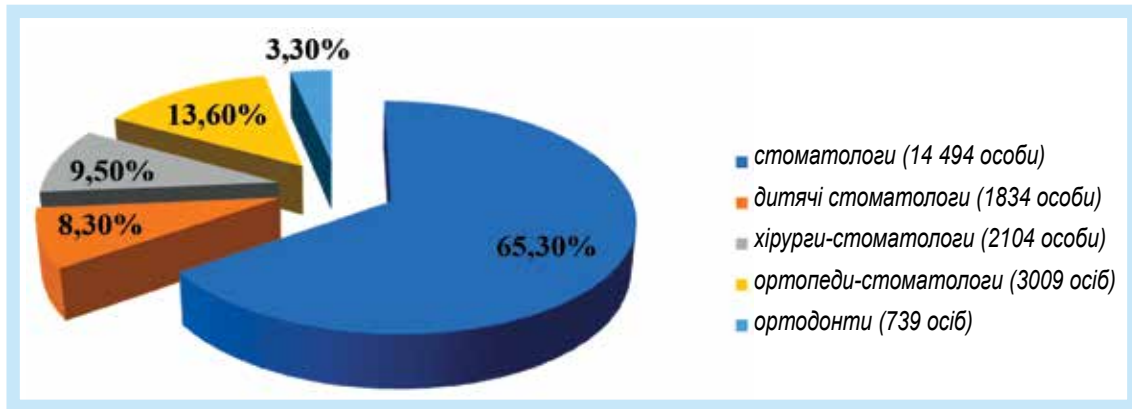

Рис. 2. Структура стоматологічних кадрів за спеціальностями у 2020 році

філю. Найвищим був показник загальної кількості лікарів-стоматологів у 2010 році — 29 308 фахівців. Реформування системи охорони здоров'я, низька заробітна плата спричинили виїзд висококваліфікованих працівників у країни Європейського Союзу. Значно зменшилась кількість лікарів-стоматологів у 2020 році — 22 180 фахівців. Такі зміни пов'язані зі значним скороченням стоматологічних кадрів у комунальних закладах охорони здоров'я МОЗ України.

Загалом в Україні станом на 1 січня 2021 року стоматологічну допомогу дорослому населенню надавали 14 494 лікаря-стоматолога терапевтичного

профілю (65,3 %), дітям і підліткам — 1834 фахівці (8,3 %). Оперативні втручання у щелепно-лицевій ділянці, видалення зубів проводили 2104 хірурги-стоматологи (9,5 %), а відновлення цілості зубних рядів, протезування зубів — 3009 стоматологів-ортопедів (13,6 %) і 739 стоматологів-ортодонтів (3,3 %). Структура стоматологічних кадрів зображена на рис. 2.

Забезпеченість лікарями-стоматологами у 1990 році становила 4,5 на 10 тис. населення України (рис. 3). Найвищим цей показник був у 2010 році — 6,4; поступово він знижувався і в 2020 році становив 5,4.

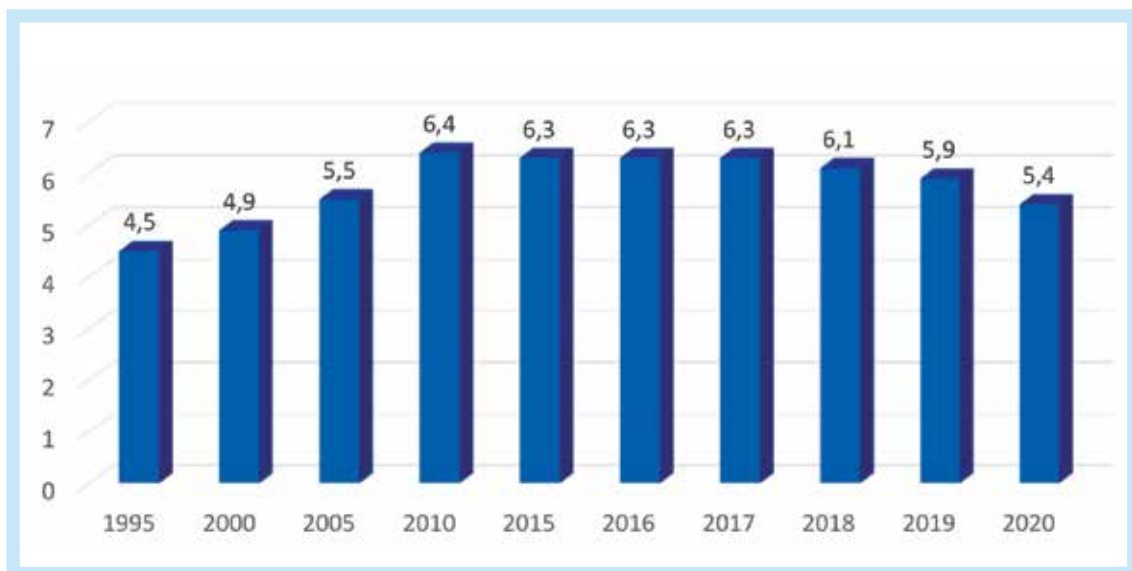

Рис. 3. Забезпеченість населення України лікарями-стоматологами (на 10 тис. населення)

У країнах Європейського Союзу забезпеченість лікарями-стоматологами сягала 8,8 у 2019 році. Слід зазначити, що впровадження нових технологій у стоматології змінило норми витрат часу на проведення стоматологічних втручань: час встановлення пломби із застосуванням композитного матеріалу хімічного твердження — до 16 хв, із застосуванням фотополімерного матеріалу — близько 1 год і довше. Так, у 1991 році тривалість відвідування одного пацієнта становила 20 хв, а протягом однієї робочої зміни (відповідно до Наказу МОЗ України № 319 від 25 травня 2006 року тривалість робочого тижня становить 33 год або 6 год 36 хв при п'ятиденному графіку) лікар мав прийняти до 18 осіб (з них 4 первинних і 14 вторинних пацієнтів). У 2020 році на одне відвідування витрачалось від 1 год і більше, а протягом робочої зміни лікар може провести лікування максимум 6 хворих. Підвищення трудомісткості праці стоматолога зменшує показник кількості відвідувань на одну посаду лікаря, що у 2017 році становила 2433,6 відвідування у державних закладах охорони здоров'я і 816,2 відвідування — у приватних закладах. Разом з тим спостерігається зменшення показника відвідувань лікаря-стоматолога на одного жителя України,

який у 2008 році становив 1,1, у 2017 році — 0,8, а у 2020 році — 0,4 відвідування за рік.

З метою ефективного використання робочого часу облік роботи лікаря стоматологічного профілю проводили в умовних одиницях трудомісткості, що регламентовано наказами МОЗ СРСР № 50 від 25.01.1988 та МОЗ України № 507 від 28.12.2002. За одну умовну одиницю трудомісткості (УОТ) прийнято трудовитрати лікаря протягом 16 хв. Стоматолог-терапевт повинен виконати за зміну при п'ятиденному робочому тижні 25 УОТ, при шестиденному — 21 УОТ. Метою цього нововведення було виконання максимального обсягу роботи за одне відвідування. Проте і тепер робота лікаря під час планування та фінансування розраховується у відвідуваннях.

Лікувально-профілактичні заклади охорони здоров'я МОЗ України

За даними Державної служби статистики України і результатами державних та галузевих статистичних звітів закладів МОЗ України, які були подані до державної установи «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України», проаналізовано основні показники стоматологічної допомоги в Україні починаючи з 1990 року.

Таблиця 1. Кількість лікувально-профілактичних закладів системи МОЗ України, що надавали стоматологічну допомогу за період з 1990 по 2020 рік

Показник	1990	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2019	2020
Заклади, які мають стоматологічні відділення, у тому числі :	5093	5062	5000	4913	4954	5030	1959	1413	1355
самостійні стоматологічні поліклініки	246	248	266	261	249	221	149	142	133
дитячі стоматологічні поліклініки	36	36	35	34	32	31	21	13	12
стоматологічні поліклініки ВНМЗ та НДІ	4	4	4	4	6	6	6	5	5
госпрозрахункові стоматологічні поліклініки	25	28	19	21	22	21	21	14	18
Кількість лікарів-стоматологів (уся група)	18 993	20 328	20 556	20 223	20 588	21 313	19 404	15 365	12 601
Кількість зубних лікарів	4605	4595	3484	2895	2385	1985	1106	551	261

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

Кількість лікувально-профілактичних закладів стоматологічного профілю значно скоротилась: у 1990 році стоматологічна галузь налічувала 5093 заклади охорони здоров'я МОЗ України, з них 246 самостійних стоматологічних поліклінік (табл. 1). У 2020 році стоматологічну допомогу надавали 1355 закладів охорони здоров'я, з них 168 самостійних стоматологічних поліклінік (133 стоматологічні поліклініки для дорослих, 12 поліклінік для дітей, 5 стоматологічних поліклінік ВНМЗ та НДІ, 18 госпрозрахункових поліклінік), та 1187 лікувально-профілактичних закладів, у структурі яких є бюджетні й госпрозрахункові стоматологічні відділення або кабінети (міські лікарні, центральні районні лікарні, районні лікарні, дільничні лікарні, сільські амбулаторії).

Стоматологічна допомога у відділеннях багатoproфільних лікарень системи МОЗ України

Для проведення складних хірургічних втручань у щелепно-лицевій ділянці організовано стоматологічну допомогу в умовах стаціонару у багатoproфільних лікарнях. Ліжковий фонд у закладах охорони здоров'я системи МОЗ України за період з 1990 по 2020 рік скоротився майже вдвічі та становив 1106 ліжок стоматологічного профілю (порівняно з 1991 роком — 2020 ліжок), у тому числі для дорослих — 945, для дітей — 161 ліжко (табл. 2). Із загальної кількості ліжок 47,2 % розгорнуто в облас-

них лікарнях, 20 % — у міських лікарнях, 18,6 % — у лікарнях швидкої медичної допомоги.

Забезпеченість стоматологічними ліжками для дорослих на 10 тис. населення у 2020 році становила 0,23 (у 1991 році — 0,39). Середня кількість днів зайнятості ліжка зменшилась до 212 днів (у 1991 році — 321 день), а середня тривалість перебування хворого на ліжку — до 6,6 дня (у 1991 році — 12,3 дня). Використання сучасних технологій під час складних оперативних втручань у щелепно-лицевій ділянці суттєво скоротило тривалість перебування пацієнтів у стаціонарі.

Аналіз кадрового потенціалу системи МОЗ України

У 1990 році стоматологічну допомогу в закладах системи МОЗ України надавали 18 993 лікаря-стоматолога і 4605 зубних лікарів. У сільській місцевості працювали переважно зубні лікарі, а також стоматологи загальної практики. У міських стоматологічних поліклініках спеціалізовану стоматологічну допомогу дорослим надавали лікарі-стоматологи кількох спеціальностей — терапевти, хірурги, ортопеди й ортоданти, а дитячому контингенту — лікарі-стоматологи дитячі. Найбільшу кількість фахівців, задіяних для надання стоматологічної допомоги в закладах охорони здоров'я МОЗ України, зареєстровано у 2010 році — 21 313 осіб. Суттєве зменшення кількості зубних лі-

Таблиця 2. Кількість стоматологічних ліжок у лікарнях системи МОЗ України та забезпеченість ними населення України

Показник	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Кількість стоматологічних ліжок (абс. число)	2020	2033	1680	1662	1634	1364	1106
Забезпеченість на 10 тис. населення	0,39	0,40	0,34	0,36	0,36	0,32	0,27
Середня кількість днів зайнятості ліжка	321	312	335	337	330	310	212
Середня тривалість перебування хворого на ліжку (дні)	12,3	12,4	11,1	9,9	9,2	8,4	6,6
Летальність (%)	0,14	0,17	0,09	0,08	0,09	0,06	0,10

карів зумовлено Наказом МОЗ України, виданому у 2006 році, щодо припинення підготовки цих фахівців у коледжах та училищах.

Унаслідок трансформації системи охорони здоров'я у 2017 році кількість лікарів-стоматологів, які працюють у комунальних закладах охорони здоров'я, у 2020 році зменшилась на 35 % порівняно з 2015 роком.

Кількість лікарів-стоматологів у державному і приватному секторі охорони здоров'я у 2020 році становила 59,7 % і 40,3 % відповідно; для порівняння: у 2017 році в комунальних закладах працювало 72 %, а у приватних — 28 % лікарів.

Аналіз мережі лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я та кадрового потенціалу інших відомств і міністерств України

В Україні функціонувала система відомчих закладів охорони здоров'я, що фінансувалась із бюджету відповідних відомств, на балансі яких утримувались ці заклади. У 2009 році кількість самостійних стоматологічних поліклінік становила 12; унаслідок реформування вона поступово зменшувалась й у 2019 році лишилося 4 заклади.

За даними Державної служби статистики України, кількість лікарів-стоматологів, задіяних для надання стоматологічної допомоги у відомчих закладах охорони здоров'я, за останнє десятиліття скоротилася вдвоє: у 2010 році зареєстровано 1319 осіб, у 2015 році — 832 особи, а у 2020 році — 639 спеціалістів стоматологічного профілю.

Науковий та науково-педагогічний потенціал стоматологічної галузі

У 2020 році за фахом «Стоматологія» навчання проводили у 21 закладі вищої освіти (ЗВО). Підготовку спеціалістів стоматологічного профілю здійснювали 13 вищих навчальних медичних закладів системи МОЗ України, а саме Буковинський ДМУ, Вінницький НМУ, Дніпровська медична академія, Донецький НМУ, Запорізький ДМУ, Івано-Франківський НМУ, Луганський ДМУ, Львівський НМУ, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Одеський НМУ, Тернопільський НМУ, Полтавський державний медичний університет (Українська медична стоматологічна академія), Харківський НМУ. Два навчальні заклади Міністерства освіти і науки України — Ужгородський національний університет та Сумський державний університет — також проводять навчання за цим фахом. Окрім того, підготовку

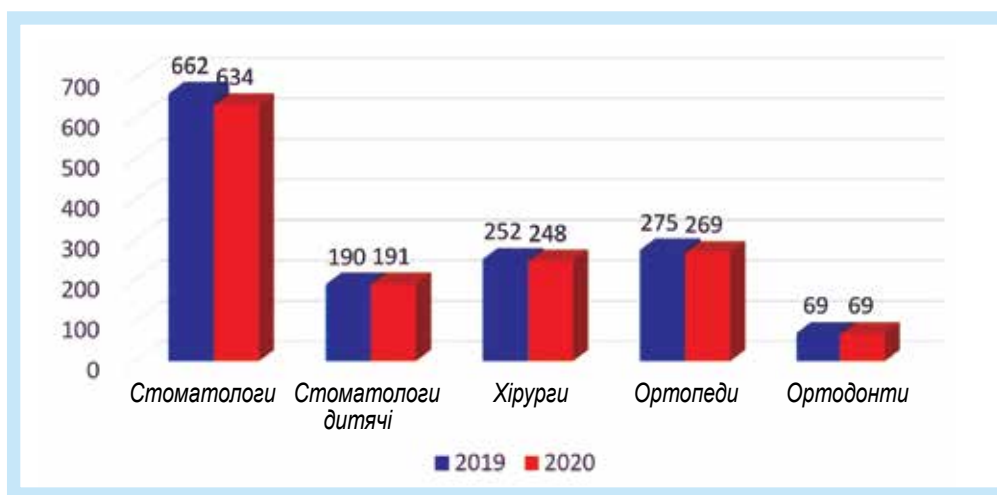

Рис. 4. Розподіл науково-педагогічного колективу стоматологічних факультетів закладів вищої освіти за лікарськими спеціальностями (у тому числі на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління)

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

лікарів-стоматологів здійснюють 6 приватних вищих навчальних закладів, а саме Київський медичний університет, Львівський медичний інститут, Міжнародний гуманітарний університет (м. Одеса), Київський міжнародний університет, Дніпровський медичний інститут традиційної та нетрадиційної медицини, Міжнародна академія екології та медицини.

Навчання в інтернатурі у 2020 році проводили у 21 ЗВО, які здійснюють підготовку лікарів-інтернів за фахом «Стоматологія», з них: 16 — ЗВО МОЗ України (3 з яких є закладами післядипломної освіти), 2 — ЗВО МОН України, 1 — ЗВО Міністерства оборони України та 2 — приватні ЗВО.

Науково-педагогічний і науковий потенціал ЗВО МОЗ України (13 стоматологічних факультетів та 3 заклади післядипломної освіти) у 2020 році налічував 1411 працівників. Реформування системи вищої медичної освіти, зменшення набору студентів у ЗВО зумовило тенденцію до зменшення кількості викладачів (рис. 4).

Аналіз мережі лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я приватної форми власності та їх кадрового потенціалу

За даними Державної служби статистики України і ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» представлено аналіз розвитку приватного сектору

охорони здоров'я України починаючи з 2008 року. Спостерігається чітка тенденція до збільшення кількості приватних закладів і кадрового потенціалу лікарів-стоматологів. Значне зростання кількості приватних закладів охорони здоров'я зареєстровано з 2016 року внаслідок скорочення державного сектору стоматологічної допомоги (табл. 3). Станом на 1 січня 2021 року в Україні функціонували 5084 стоматологічні заклади та кабінети приватної форми власності — 617 самостійних стоматологічних поліклінік та 4467 стоматологічних кабінетів.

Збільшується кількість лікарів, які надають стоматологічну допомогу в приватному секторі, у тому числі зубних лікарів. У закладах охорони здоров'я приватної форми власності станом на 1 січня 2021 року працювало 8940 лікарів стоматологічного профілю: лікарів-стоматологів — 6934, із них дитячих стоматологів — 346; стоматологів-хірургів — 521; стоматологів-ортопедів — 1097; стоматологів-ортодонтів — 388.

ГО «Асоціація стоматологів України» на підставі даних ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» з 2008 року проводить аналіз стоматологічної допомоги в Україні. Коштом Асоціації щорічно видавалися довідники «Стоматологічна допомога в Україні: аналіз основних показників діяльності». Узагальнені дані наведено в довіднику «Стоматологічна допомо-

Таблиця 3. Кількість лікувально-профілактичних закладів приватної форми власності, що надавали стоматологічну допомогу за період з 2008 року по 2020 рік, та їх кадрове забезпечення

Показник	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Самостійні стоматологічні поліклініки		571	686	721	727	721	643	704	693	694	669	647	617
Приватні стоматологічні кабінети		3830	3695	3765	3830	3996	3457	3451	3636	3830	3915	4214	4467
Кількість лікарів-стоматологів приватних закладів	5526	6480	6676	6760	7104	7361	6431	6610	6898	7403	8079	8595	8940
Кількість зубних лікарів приватних закладів	419	496	455	421	440	419	410	403	381	376	405	452	505

га в Україні: основні показники діяльності за 2008—2018 роки». Для лікарів Асоціація щорічно представляла результати аналізу стану стоматологічної галузі на шпальтах науково-практичних журналів — дані щодо кількості лікувально-профілактичних закладів різних форм власності, кадрового потенціалу та наданої стоматологічної допомоги.

За результатами аналізу стоматологічної допомоги в Україні можна зробити такі висновки:

- ◇ Україна має потужну інфраструктуру та кадровий потенціал, що надає стоматологічну допомогу на високому науковому й технічному рівні. За роки незалежності України активними темпами розвивається приватний сектор надання стоматологічної допомоги: збільшується кількість самостійних стоматологічних поліклінік та кабінетів. Запровадження трансформації системи охорони здоров'я у 2015—2020 роках спонукало комунальні лікувально-профілактичні заклади до реорганізації та автономізації з подальшою оптимізацією (злиттям), що зумовило зменшення їх кількості.
- ◇ Аналіз основних показників стоматологічної допомоги за період з 1991 по 2020 рік свідчить про значне скорочення державних і комунальних лікувально-профілактичних закладів. Суттєве зменшення кількості закладів охорони здоров'я системи МОЗ України, що надавали стоматологічну допомогу, відбулось за період широкомасштабного реформування системи охорони здоров'я у 2010—2013 роках і за останні п'ять років (2015—2020) трансформації із запровадженням нових механізмів фінансування медичної допомоги. Насамперед закривали стоматологічні кабінети у школах, сільській місцевості. Під час реорганізації поліклінік скорочували штат стоматологічних відділень, що проводили планові огляди та санацію порожнини рота серед прикріпленого контингенту.
- ◇ В Україні поступово збільшується приватний сектор стоматологічних закладів системи охорони

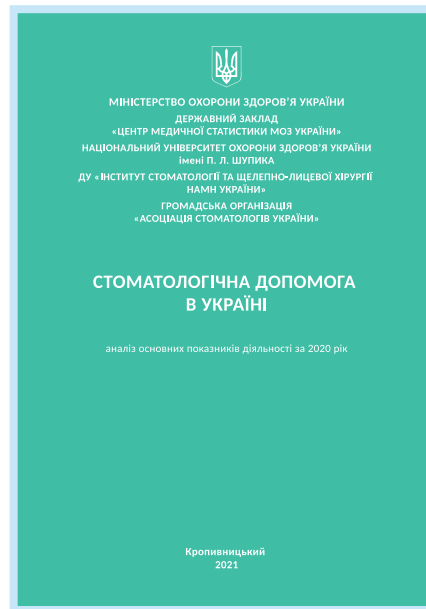
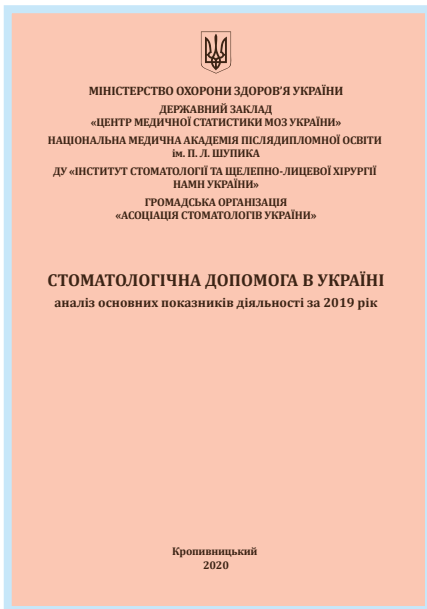
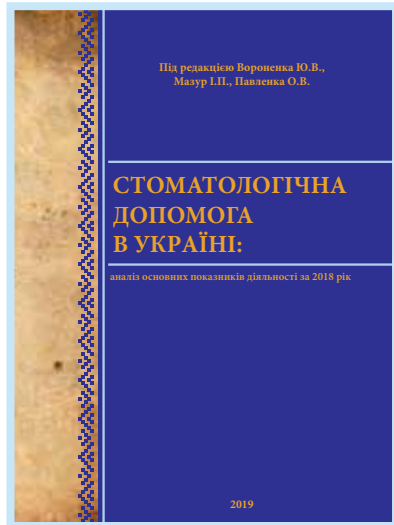
здоров'я: зростає кількість самостійних поліклінік, з'являється мережа стоматологічних кабінетів. Найкращі світові технології для діагностики, профілактики та лікування стоматологічних хвороб використовуються в приватних клініках. Збільшується кадровий потенціал, залучений до надання стоматологічної допомоги.

- ◇ Загальна кількість стоматологів, які надають стоматологічну допомогу в Україні, з 2010 року поступово зменшувалась і досягла мінімальної позначки у 2020 році з початком трансформації вторинної ланки медицини, скорочення державного сектору стоматології, запровадження карантинних обмежень в усіх стоматологічних закладах. Причинами зменшення кількості лікарів-стоматологів, які сьогодні офіційно працюють в Україні, були: складність і напруженість роботи, високі вимоги до лікарів та використання складних інноваційних технологій; підвищення вимог до безперервного професійного розвитку; плінність кадрів у приватному секторі й необхідність подальшого регулювання їх працювання; суттєве зменшення кількості лікарів пенсійного віку, залучених у галузі, порівняно з іншими медичними спеціальностями. На кадровий потенціал галузі також впливають міграційні процеси. Зміна системи фінансування медичних закладів, трансформування системи охорони здоров'я, низька заробітна плата сприяли трудовій міграції фахівців у країни Європейського Союзу.
- ◇ Суттєві зміни в галузі можуть призвести до зменшення доступності стоматологічної допомоги для населення України і, як результат, до зростання показників стоматологічної захворюваності.
- ◇ Впровадження інноваційних технологій посилює напруженість роботи лікарів, збільшує витрати робочого часу на лікування одного пацієнта. Підвищення трудомісткості праці стоматолога потребує подальшого збільшення кадрового потенціалу лікарів і показників забезпеченості стоматологами населення України.

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

◇ Збільшення кількості закладів вищої освіти, підготовка лікарів-стоматологів у приватних ЗВО, зростання ліцензійних обсягів підготовки дали змогу суттєво збільшити кількість лікарів-стоматологів в Україні у 2010 році. Потужний по-

тенціал ЗВО готує достатню кількість лікарів-стоматологів для галузі й компенсує міграційні процеси фахівців стоматологічного профілю у країни Європи.

Обкладинки довідників з результатами аналізу основних показників стоматологічної допомоги в Україні, підготовлених ГО «Асоціація стоматологів України»

СТОМАТОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я : Закон України № 2002-VIII від 6 квітня 2017 року.

Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги : Закон України № 3611-VI від 07 липня 2011 року.

Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України № 2168-VIII від 19.10.2017.

Про доповнення до наказу МОЗ України від 27.12.99 р. N 302» : Наказ МОЗ України № 181 від 15 травня 2001 року.

Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я: Наказ МОЗ України № 319 від 25.05.2006.

Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги: Наказ МОЗ України № 507 від 28.12.2002.

Про затвердження Плану реалізації заходів щодо забезпечення виконання Програми профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002—2007 роки : Наказ МОЗ України № 272/58 від 18 липня 2002 року.

Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік : Постанова Кабінету Міністрів України № 407 від 25 квітня 2018 року.

Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями «ортопедична стоматологія», «терапевтична стоматологія», «хірургічна стоматологія», «ортодонція», «дитяча терапевтична стоматологія», «дитяча хірургічна стоматологія» : Наказ МОЗ України № 566 від 23 листопада 2004 року.

Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві : Закон України № 3612 від 7 липня 2011 року.

Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002–2007 роки” : Указ Президента України № 475/2002 від 21 травня 2002 року.

Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я : Розпорядження Кабінету Міністрів України №1013-р від 30 листопада 2016 року.

Проблеми реформування сільської медицини в Україні // Здоров'я України. — 2018. — № 10 (431). — С. 72—73. <https://health-ua.com/article/37821-problemy-reformirovaniya-selskoj-meditsiny-vukraine>

Програма економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». — Комітет з економічних реформ при Президентові України. — 2010. — 87 с.

Реформа первинної допомоги загубила стоматологію по дорозі «успіхів»? // Медична газета «Ваше здоров'я». — 2018. — 18 травня 2018. — С. 6–7. <https://www.vz.kiev.ua/reforma-pervynnoyi-dopomogy-zagubyla-stomatologiyu-po-doroz-i-uspiviv/>

Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008—2018 роки: довідник / за ред. Ю.В. Вороненка, О.В. Павленка, І.П. Мазур. — Кропивницький: Поліум, 2018. — 212 с.

Стоматологія — не розкіш, а засіб збереження здоров'я // Медична газета «Ваше здоров'я». — 2018. — 19 жовтня 2018 року. — С. 8—9. <https://www.vz.kiev.ua/iryna-mazur-stomatologiya-ne-rozkish-a-zasib-zberezhennya-zdorov-ya/>

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ (1991—2020)

Лікувально-профілактичні заклади, що надавали стоматологічну допомогу населенню України

Показник	Тип закладу	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Самостійні стоматологічні поліклініки	Система МОЗ	316	324	320	309	279	197	168
	Відомчі заклади*					4	4	4
	Приватні* заклади					686	704	617
Заклади, які мають стоматологічні кабінети	Система МОЗ	4742	4562	4457	4530	4644	1646	983
Стоматологічні кабінети	Приватні заклади*					3695	3451	4467
Кількість стоматологічних ліжок								
Абс. число	Система МОЗ	2020	2033	1680	1662	1634	1364	1106
Забезпеченість на 10 тис. населення	Система МОЗ	0,39	0,40	0,34	0,36	0,36	0,32	0,27
Середня кількість днів зайнятості ліжка	Система МОЗ	321	312	335	337	330	310	212
Середня тривалість перебування хворого на ліжку (дні)	Система МОЗ	12,3	12,4	11,1	9,9	9,2	8,4	6,6
Летальність (%)	Система МОЗ	0,14	0,17	0,09	0,08	0,09	0,06	0,10

* Дані про відомчі та приватні заклади ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» збирає з 2008 року.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ (1991—2020)

Кадровий потенціал стоматологічної галузі

Показник	1991		1995		2000		2005	
	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління
Система МОЗ України								
Стоматологи	13 704	454	13 202	745	13 079	586	13 087	594
у т.ч. стоматоло- ги дитячі	1885	130	2358	147	2336	162	2147	167
Стоматологи- хірурги	1425	181	1687	178	1712	146	1814	194
Стоматологи- ортопеди	3314	229	3309	266	3096	225	3083	271
Стоматологи- ортоданти					393	5	457	24
Відомчі заклади*								
Стоматологи								
у т.ч. стоматоло- ги дитячі								
Стоматологи- хірурги								
Стоматологи- ортопеди								
Стоматологи- ортоданти								
Приватні заклади*								
Стоматологи								
у т.ч. стоматоло- ги дитячі								
Стоматологи- хірурги								
Стоматологи- ортопеди								
Стоматологи- ортоданти								

* Дані про відомчі та приватні заклади ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» збирає з 2008 року.

Кадровий потенціал стоматологічної галузі

Показник	2010		2015		2020	
	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління	Усього лікарів	у т.ч. на основній роботі в закладах підготовки кадрів, НДІ та апараті органів управління
Система МОЗ України						
Стоматологи	13 701	768	12 978	715	7434	634
у т.ч. стоматологи дитячі	2028	176	1780	192	1467	191
Стоматологи-хірурги	1924	247	1667	245	1527	248
Стоматологи-ортопеди	3120	361	2520	308	1830	269
Стоматологи-ортоданти	540	62	459	63	343	69
Відомчі заклади*						
Стоматологи	1061	16	650	17	493	1
у т.ч. стоматологи дитячі	23	5	24	6	21	
Стоматологи-хірурги	73	4	58	4	56	2
Стоматологи-ортопеди	174	3	112	1	82	
Стоматологи-ортоданти	11	1	12	1	8	
Приватні заклади*						
Стоматологи	5306		5130		6934	
у т.ч. стоматологи дитячі	104		146		346	
Стоматологи-хірурги	223		282		521	
Стоматологи-ортопеди	984		965		1097	
Стоматологи-ортоданти	163		233		388	

* Дані про відомчі та приватні заклади ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України» збирає з 2008 року.

ОЧІЛЬНИКИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ ТА АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

1956—1962 роки. Голова Республіканського наукового товариства стоматологів України, професор Новик Ісаак Йосипович, доктор медичних наук, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця.

1962—1970 роки. Голова Республіканського наукового товариства стоматологів України, професор Бернадський Юрій Йосипович, доктор медичних наук, завідувач кафедри хірургічної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця.

1970—1994 роки. Голова Республіканського наукового товариства стоматологів України, професор Данилевський Микола Федорович, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця. Заслужений діяч науки і техніки УРСР, лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки (1987).

23 жовтня 1994 року на конференції Республіканського наукового товариства стоматологів України, що відбулася в м. Одесі, прийнято рішення про реорганізацію його в Асоціацію стоматологів України.

1994—2004 роки. Президент Асоціації стоматологів України, професор Данилевський Микола Федорович, професор кафедри терапевтичної стоматології Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця.

2004—2005 роки. Президент Асоціації стоматологів України, кандидат медичних наук Опанасюк Юрій Володимирович, головний позаштатний стоматолог МОЗ України (2004—2005).

2005—2006 роки. Виконуючий обов'язки президента Асоціації стоматологів України, доктор медичних наук, професор Борисенко Анатолій Васильович, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

2006—2010 роки. Президент Асоціації стоматологів України, доктор медичних наук, професор Косенко Костянтин Миколайович, член-кореспондент

Національної академії медичних наук України, директор ДУ «Інститут стоматології НАМН України» (1992—2015). Заслужений діяч науки і техніки України (2003), завідувач кафедри терапевтичної стоматології Одеського національного медичного університету (1993—2015).

2010—2014 роки. Президент Асоціації стоматологів України, доктор медичних наук, професор Павленко Олексій Володимирович, директор Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (2003—2016), завідувач кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика. Заслужений діяч науки і техніки України, головний позаштатний стоматолог МОЗ України (2005—2017).

2014—2016 роки. Президент Асоціації стоматологів України, кандидат медичних наук Угрин Мирон Миронович, доцент кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

З 2016 року Президент ГО «Асоціація стоматологів України», доктор медичних наук, професор Мазур Ірина Петрівна, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2019), професор кафедри стоматології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, представник України у Всесвітній федерації стоматологів (FDI; з 2010 року), голова правління Національної лікарської ради України (2018—2019), експерт Координаційної ради зі стоматології Міністерства охорони здоров'я України (з 2012 року), експерт Державного експертного центру Міністерства охорони здоров'я України (2006—2016), член правління Всеукраїнського лікарського товариства (з 2017 року), Української медичної експертної спільноти (з 2018 року), представник України в Постійному комітеті лікарів Європи (СРМЕ; з 2017 року) та Світовій медичній асоціації (WMA; з 2020 року), президент Міжнародної асоціації стоматологів «Содружество», що об'єднує фахівців із країн Східної Європи та є афілійованим членом Всесвітньої федерації стоматологів (з 2020 року).

ГІМН АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Музика *Д. Аветікова*

Вірші *Л. Сидоренко*

Асоціація всієї України,
Ти стоматологів єднаєш на добро.
Свята їх праця для дорослого й дитини,
Здоров'я нації — наснаги джерело.

ПРИСПІВ: Асоціація гуртує нас завжди,
Наука нас веде до спільної мети.
І вміння, і знання — це світле майбуття,
Стоматологія — моє життя!
Стоматологія — моє життя!

Ми — стоматологів великая родина —
Почесну місію гідно несемо.
Яскрава посмішка здорової людини
Є нагородою за звершене добро.

ПРИСПІВ: Асоціація гуртує нас завжди,
Наука нас веде до спільної мети.
І вміння, і знання — це світле майбуття,
Стоматологія — моє життя!
Стоматологія — моє життя!

Ми присягаємося рідній Батьківщині,
Мистецтво знаємо й цінуємо своє —
І допоможемо кожній ми родині,
Асоціація хай квітне і живе!

ПРИСПІВ.

Гімн громадської організації «Асоціація стоматологів України» затверджено і вперше виконано на III (X) з'їзді Асоціації стоматологів України «Інноваційні технології — в стоматологічну практику», 2008 рік, м. Полтава

ПІСЛЯМОВА ВІД АВТОРА

Збирання матеріалу для книги відбувалося протягом трьох останніх років: активна робота з архівними матеріалами, дослідження публікацій у Національній науковій медичній бібліотеці, співпраця з поважними професорами, учасниками післявоєнних подій у стоматології і власниками приватних архівів. У монографії відтворено історію стоматології України як мозаїку з усього різноманіття першоджерел.

Під час описання подій 1919—1941 років важливим складником стали архівні матеріали, публікації у фахових журналах, збірнику матеріалів І пленуму Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УСРР. За допомогою цих документів ми відновлювали інформацію про життя і прагнення наших колег у ті часи.

Лише в архівних документах нам вдалося знайти першоджерела — перші звіти Республіканського наукового товариства стоматологів УРСР, адже навіть у спогадах видатних спеціалістів галузі були розбіжності в датах створення стоматологічного об'єднання. Збірники матеріалів стоматологічних з'їздів, що проходили після Другої світової війни, містили недостатньо даних про стоматологічну допомогу в Україні. По крихтам збирали інформацію з першоджерел, щоб відтворити досягнення стоматології післявоєнного радянського періоду.

Події, що відбувалися в українському суспільстві після відновлення незалежності України, чудово збереглися в наших спогадах. Багато моїх колег і я також були учасниками визначних подій стоматологічної спільноти, починаючи з 1999 року: І з'їзду Асоціації стоматологів України в Києві, який проходив у Національному академічному театрі опери і балету України імені Т.Г. Шевченка; першої поїздки делегації стоматологів на конгрес Всесвітньої федерації стоматологів у Париж; подальших наукових заходів стоматологічної спільноти. Однак у період збирання матеріалу для цієї частини науково-історичного видання інформація була розпорошеною, програми заходів втрачено, світлини приватних архівів загублено, не збережено. Основним джерелом для відновлення інформації цього періоду стали статті, опубліковані після проведеного заходу. Програми останніх заходів Асоціації, з'їздів та конгресів, світлини збереглися на моєму власному комп'ютері з усіма правками і доповненнями, що вносилися під час формування програми.

Сторіччя Української наукової стоматологічної школи та організації стоматологічної служби надихнули на підготовку монографії. Разом із тим, протягом усього періоду збирання матеріалу для книги стоматологічна спільнота постійно стикалася з випробуваннями: трансформація системи охорони здоров'я і стоматології, пандемія COVID-19, війна, руйнація мирного життя!

Тривалий час робота гальмувалась через протиепідемічні обмеження, пов'язані з пандемією, відсутність доступу до архіву, бібліотек.

При підготовці видання весь час наштовхувались ніби на перепону — якими мають бути форми збереження інформації? Так, в архівах зберігаються документи, і це є важливим першоджерелом тих подій. Проте сучасний дослідник не завжди звертається до архівних матеріалів, а переважно використовує інтернет. Сьогодні ми впевнені, що будь-яку інформацію можна знайти в інтернеті: якщо нам щось потрібно, то достатньо лише зайти в пошукову систему Гугл. Звісно, у нашій роботі багато допомагають інтернет-ресурси, але їх недоліками є несистемність і поступове «затирання» інформації. Аналізуючи деякі документи, у тому числі накази МОЗ України, ми спостерігали поступове «затирання» документів 10—20-річної давності з інформаційного простору. Мали і власний досвід, коли офіційний сайт Асоціації за день до початку конгресу в 2021 році просто «ліг», з усім обсягом інформації, лише за невчасну оплату. Все відновили, а ось урок запам'ятали!

Тому питання збереження і передачі інформації наступним поколінням, вибору форми її передачі стало найскладнішим завданням у підготовці цього видання. Парадигма архівування даних постійно змінюється: у довоєнний період основним джерелом інформації були архівні матеріали та статті, у післявоєнний — матеріали з'їздів. Зі зміною вимог до наукових публікацій, посилення ролі фахових журналів друкування тез у збірниках науково-практичних форумів і з'їздів втратило свою актуальність для науковців. Важливим джерелом інформації були статті про захід у фахових журналах. Проте і це стало проблемою, оскільки деякі журнали перестали видаватися і їх архів зберігся лише в бібліотеках, електронного варіанта статей не було, а редколегія деяких журналів не виставляла електронний варіант статей в інтернеті.

У науково-історичному виданні запропоновано такий вид збереження важливої інформації, як тиражування, наведено фотокопії основних документів, статей і світлин. Саме завдяки першоджерелам представлена історія стоматології — плеяда людей, які розбудовували галузь, присвятивши найкращі роки свого життя нашій професії! І кожний по цеглинці будував СТОМАТОЛОГІЮ.

Значний внесок зробила Асоціація стоматологів України задля збереження історії стоматологічної галузі. Усі видання Асоціації було передано в різні бібліотеки України на паперових носіях — у вигляді книги, а також в електронному варіанті (ПДФ) у Національну наукову медичну бібліотеку. Проте виникла інша перепона, що обмежувала нашу роботу, — мова, якою написана книга. Міжнародні електронні медичні бібліотеки не зацікавлені в таких монографіях, оскільки вони видані українською мовою. Міжнародною медичною мовою є англійська, тож наступним кроком Асоціації, можливо, буде підготовка видання про історію стоматології України англійською мовою.

Коли дописувалися останні розділи і версталася книга, настали лихі для України часи. 24 лютого 2022 року назавжди увійшло в історію України. Тяжко було сконцентрувати увагу на аналізі матеріалу. Складно писати книгу, коли поруч періодично завиває сирена повітряної тривоги, чути вибухи балістичних ракет і протиповітряної оборони, коли на житлові будинки улюбленого Києва падають збиті ворожі літаки, уламки ракет і кожну ніч необхідно проводити в бомбосховищі, зазвичай у підвалі

ПІСЛЯМОВА ВІД АВТОРА

будинку. На вулицях — блокпости з озброєними киянами з територіальної оборони, протитанкові їжаки. Кожної миті надходять телефонні дзвінки, листи від міжнародних медичних організацій зі словами підтримки. Пишеш листи то англійською, то українською, то російською мовами. Разом з дівчатами з Червоного Хреста за допомогою телефона шукаєш маршрути доставки гуманітарної допомоги із хабів у західних областях України до Києва, Чернігова, Сум, Харкова. Кожного ранку, набираючись сил, телефонуєш рідним і близьким, а серце завмирає, доки ідуть гудки, аж поки не візьмуть слухавку і не скажуть: «Вітаю!».

І в ці складні дні треба було знайти сили, зібратися з думками і завершити науково-історичне видання. Сподіватися на приватні архіви вже не було сенсу, головне — хоча б зберегти напрацьоване. Дякую Тетяні, яка в скрутні часи погодилась підготувати верстку. Щоб передати інформацію Тетяні, мусила підніматися з комп'ютером високо на гору, де є зв'язок, і через мобільний телефон підключатися до інтернету. Смуток огортає серце, коли навколо бомби руйнують мирне життя, вбивають людей, але робота над книгою надавала сенсу кожному дню. Щиро сподіваюсь, що обрані варіанти збереження та передачі інформації спрацюють і майбутні покоління лікарів-стоматологів візьмуть у руки це видання, використають досвід колег для подальшої розбудови стоматології й збережуть історію минулих років.

Адже осмислення минулого стає духовним фундаментом для затвердження сьогодення і розбудови майбутнього!

З повагою, Ірина Мазур

ЗМІСТ

Передмова до науково-історичного видання	3
Професійні об'єднання стоматологів України у розвитку освіти, науки і практики	5
Становлення стоматології як самостійної дисципліни наукової та клінічної медицини	7
Організація державної зуболікарської допомоги в Україні	18
Перша Всеукраїнська одонтологічна конференція, 18—22 листопада 1925 року, м. Харків	25
Заснування Українського державного інституту зуболікування, 1 квітня 1928 року, м. Одеса.....	43
I Український стоматологічний з'їзд, 25—29 серпня 1932 року, м. Одеса	45
II Український стоматологічний з'їзд, 27—31 серпня 1936 року, м. Харків.....	49
I пленум Стоматологічної ради Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР, 15—18 травня 1937 року, м. Одеса.....	55
Український фаховий журнал «Проблеми стоматології», 1940 рік	59
Основні показники стоматологічної служби України за даними бюро медико-санітарної статистики Народного комісаріату охорони здоров'я УРСР за період з 1927 по 1940 рік.....	62
II Республіканська конференція стоматологів УРСР, 1—3 жовтня 1956 року, м. Київ	63
III з'їзд стоматологів Української РСР, 20—22 квітня 1962 року, м. Одеса.....	76
IV з'їзд стоматологів Української РСР, грудень 1970 року, м. Дніпропетровськ.....	84
V з'їзд стоматологів УРСР, 26—28 квітня 1978 року, м. Одеса.....	91
VI з'їзд стоматологів УРСР «Комплексна профілактика стоматологічних захворювань», 24—26 вересня 1984 року, м. Полтава	95
VII з'їзд стоматологів УРСР «Комплексне лікування та профілактика стоматологічних захворювань», 3—5 жовтня 1989 року, м. Львів.....	97
Основні показники стоматологічної служби УРСР за даними статистичного відділу МОЗ УРСР за період з 1945 по 1990 рік	99
Установча конференція Асоціації стоматологів України, 23 жовтня 1994 року, м. Одеса.....	100
I (VIII) з'їзд Асоціації стоматологів України «Реформування роботи державного та впорядкування діяльності приватного сектору стоматологічної служби. Новітні технології в стоматології», 1999 рік, м. Київ.....	104
II (IX) з'їзд Асоціації стоматологів України, 1—3 грудня 2004 року, м. Київ	107
III (X) з'їзд Асоціації стоматологів України «Інноваційні технології — в стоматологічну практику», 16—18 жовтня 2008 року, м. Полтава.....	110
III Пан-Європейський стоматологічний конгрес, 9—11 грудня 2009 року, м. Київ	114
IV (XI) з'їзд Асоціації стоматологів України «Стан стоматологічної допомоги населенню України», 14—15 жовтня, м. Донецьк.....	120
II Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Інноваційні технології в практичну стоматологію», 10 лютого 2012 року, м. Київ	125
V (XII) з'їзд Асоціації стоматологів України, 5 вересня 2012 року, м. Київ	133

ЗМІСТ

1-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — реальність та перспективи», 6—7 вересня 2012 року, м. Київ.....	137
2-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи розвитку», 4—6 вересня 2013 року, м. Київ	175
Перший з'їзд стоматологів України «Стоматологія в Україні — інновації та перспективи», 4 вересня 2014 року, м. Київ	200
VI (XIII) з'їзд Асоціації стоматологів України «Стоматологія в Україні», 23 жовтня 2014 року, м. Одеса	204
3-й Національний український стоматологічний конгрес «Міжнародні стандарти профілактики та лікування і їх впровадження в практику лікаря-стоматолога», 22—23 жовтня 2015 року, м. Київ	217
VII (XIV) з'їзд Асоціації стоматологів України «Стандарти стоматологічної допомоги — реалії практики та перспективи впровадження», 21 жовтня 2016 року, м. Львів.....	256
VIII (XV) позачерговий з'їзд Асоціації стоматологів України, 24 листопада 2016 року, м. Київ	276
4-й Національний український стоматологічний конгрес «Мультидисциплінарний підхід в діагностиці, лікуванні та профілактиці стоматологічних захворювань», 20—21 жовтня 2017 року, м. Київ.....	280
Засідання «круглого столу» стоматологічної спільноти за участю Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я «Напрями розвитку системи організації стоматологічної допомоги в Україні», 13 квітня 2018 року, м. Київ.....	323
IX (XVI) з'їзд громадської організації «Асоціація стоматологів України» «Національна програма профілактики основних стоматологічних захворювань як складова державної системи охорони здоров'я України», 18—19 жовтня 2018 року, м. Київ.....	338
I Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», 8—9 лютого 2019 року, м. Київ.....	376
5-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації», 18—19 жовтня 2019 року, м. Київ	399
II Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», 22—23 жовтня 2020 року, м. Київ.....	438
III Український конгрес з міжнародною участю «Інтегрована медицина та стоматологія», 9—10 квітня 2021 року, м. Київ.....	457
6-й Національний український стоматологічний конгрес «Стоматологічне здоров'я — інтегральна складова здоров'я нації», 21—22 жовтня 2021 року, м. Київ	484
Наукові здобутки стоматологічної спільноти.....	522
Професійне визнання видатних вчених, освітян і лікарів за досягнення в розвитку стоматології України	528
Безперервний професійний розвиток лікарів-стоматологів в Україні	533
Стоматологічна галузь України	549
Основні показники стоматологічної галузі України (1991—2020).....	564
Очільники Республіканського наукового товариства стоматологів України та Асоціації стоматологів України...	567
Гімн Асоціації стоматологів України.....	568
Післямова від автора.....	569

-
- M45 **Mazur I.P.**
Important events of the Ukrainian dental community (in documents, articles, photos): monograph. — Kropyvnytskyi: Polium, 2023. — 576 p.
ISBN 978-966-8559-98-3

The scientific-historical publication is based on archival materials, historical and regulatory documents, scientific articles, publications, and photographs. The main events of the dental community - congresses, conferences, etc. are highlighted in chronological order. Articles about historical events, photocopies of documents, resolutions reflecting the main decisions of the dental community are presented, the names of the main participants and their personal contributions are documented in the scientific programs of the events. The role of the public association of specialists in the development of dentistry in Ukraine is reflected.

This book is for health care organizers, historians, teachers of university, dentists, students of dental faculties.

УДК 616.31:378.096](477)

Науково-популярне видання

І.П. Мазур

**ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНИ
(В ДОКУМЕНТАХ, СТАТТЯХ, СВІТЛИНАХ)**

Літературний редактор – *Желміра Меметова*

Дизайн і верстка – *Тетяна Берлін*

Дизайн суперобкладинки – *Андрій Хворост*

Підписано до друку **23.12.2022** р. Формат **84*108/16**.

Ум.-друк. арк. **20,16**.

Зам. № **76231**. Тираж **500** пр.

Видавець і виготовлювач:

ПП «Поліум»

25006, м. Кропивницький, а/с-1/42,

тел./факс: (0522) 32-09-82, 32-10-53

pp.polium.diz@gmail.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 3054 від 12.12.2007 р.